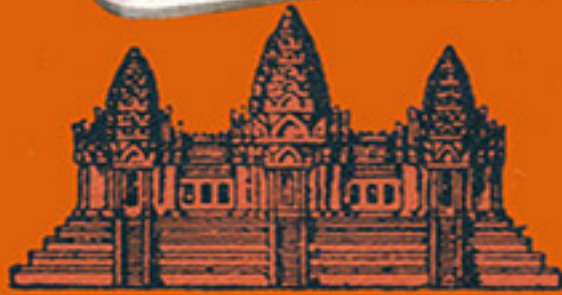

सुत्तान्तपिटक

३८

SUTTANTA PITAKA

ព្រះ
ក្រែតបិដកច្បាប់
និង
សេចក្តីប្រយោគាសាខ្មែរ
សុត្តន្តបិដក
សំយុត្តនិកាយ បហាវានវគ្គ
នវបកាត

៣៧

ផ្សព្វផ្សាយដោយសម្តេចព្រះអភិសិរីសុតន្តាមហាសង្ឃរាជាធិបតី ប្តូរ ត្រី
សម្តេចព្រះមហាសង្ឃរាជនៃកណៈធម្មយុត្តិកនិកាយ
នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ព. ស. ២៥៥៣

SUTTANTAPIṬAKA

SAṂYUTTANIKĀYA

MAHĀVĀRAVAGGA

NAVAMABHĀGA

37

សម្តេចព្រះអភិសិរីសុគន្ធាមហាសច្ឆរាជានិបតិ ប្តូរ ត្រី
សម្តេចព្រះមហាសច្ឆរាជ នៃគណៈបច្ចុប្បន្និកនិកាយ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

និយមវចនៈ

ព្រះត្រៃបិដកត្រូវបានបង្កើតឡើង ប្រមាណ៥០០ឆ្នាំប្លាយ ក្រោយអំពីការរំលត់ព្រះខន្ធ ចូលកាន់ ព្រះបរមនិព្វានរបស់សម្តេចព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធព្រះបរមគ្រូជាអម្ចាស់នៃយើងគ្រប់គ្នា ។ គ្រប់ប្រទេស អ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនា និងប្រទេសខ្លះមួយចំនួនមិនមែនអ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនា គ្រប់អង្គការ ពុទ្ធិកសមាគម និងតាមបណ្ណាល័យជាតិធំៗ តែងតែបានទទួលយកមកតម្កល់ ទុកធ្វើជាគ្រឹះ ដើម្បីធ្វើការស្រាវជ្រាវសិក្សាស្វែងយល់ តាមអ្វីដែលហៅថាព្រះពុទ្ធវាចា (ពុទ្ធជម៌) ។ កាលដើមឡើយគេនាំគ្នា កត់ត្រាលើស្លឹករឹត ព្រមទាំងសរសេរចារឹកលើផែនថ្ម និងលើផែនលោហៈ ក៏មាន លុះចំណេរតមក ក៏បាននាំគ្នាបោះពុម្ពលើក្រដាសចងក្រងជាសៀវភៅ (គម្ពីរ) រហូតបច្ចុប្បន្ន នេះ បច្ចេកវិជ្ជាកាន់តែ ចម្រើនឡើង គេបានវាយបញ្ចូលក្នុងកុំព្យូទ័រ តែទោះបីជាបច្ចេកទេស ម៉ាស៊ីនចម្រើនឡើងយ៉ាងណា ក៏នៅមិនអាចបោះបង់សៀវភៅចោលបានឡើយ ដូច្នេះហើយទើប យើងខ្ញុំបានខិតខំធ្វើឲ្យកើតមាន ឡើងនូវក្រុមអក្សរព្រះត្រៃបិដក ដើម្បីជួយធ្វើឲ្យអក្ខរៈខ្លះដែលរលុប មិនអាចអានច្បាស់បាន ឲ្យមាន ការច្បាស់តាមតួអក្ខរៈឡើងវិញ ។

ដោយសទ្ធាជ្រះថ្លាដ៏មុតមាំដែលមានចំពោះព្រះពុទ្ធសាសនា ហើយក៏ជាកាតព្វកិច្ចមួយដ៏ធំ ក្នុងតួនាទីជាពុទ្ធបរិស័ទ ដែលបានប្រគល់កាយថ្វាយជីវិត អ្នកធ្វើដំណើរតាមស្នាមព្រះបាទសម្តេច ព្រះពុទ្ធអង្គ រួមកម្លាំងទ្រទ្រង់ បានធ្វើការលះបង់កម្លាំងកាយ វាចា ចិត្ត ទ្រព្យធនផ្ទាល់ ព្រមទាំងបបួល ពុទ្ធបរិស័ទ ញាតិមិត្តជិតឆ្ងាយ ក្នុងនិងក្រៅប្រទេសធ្វើឡើង ដើម្បីជាពុទ្ធបូជា ធម្មបូជា សង្ឃបូជា ។

សូមសេចក្តីឧស្សាហ៍ក្នុងការជាកុសលនេះ សម្រេចប្រយោជន៍ជូនដល់ព្រះពុទ្ធសាសនាជូនដល់ ពុទ្ធបរិស័ទ សូមបានប្រកបតែនឹងសេចក្តីសុខចម្រើនរុងរឿង ក្នុងលោកនេះផង និងលោកដទៃខាងមុខ ទៀតផង ជាកិរិយាភាពតរៀងទៅ ។

រត្តបទុមធី. ថ្ងៃទី ០៨ ខែមិថុនា ឆ្នាំ ២០០៩

အိတ်အိတ်

សេចក្តីណែនាំក្នុងការអាន

១) ប្រសិនបើលោកអ្នកអាន បានឃើញពាក្យទាំងឡាយណា ដែលមានសញ្ញាលេខបូកនៅពីខាងក្រោម ហើយបន្ទាប់មកបានឃើញព្យញ្ជនៈមួយត្នូទៀតនៅខាងចុងពាក្យនោះ សូមមេត្តាកត់សម្គាល់ថា ព្យញ្ជនៈដែលនៅខាងចុងនោះ គឺជាដើមរបស់ព្យញ្ជនៈដែលមានសញ្ញាលេខបូកនៅពីខាងក្រោម ដោយកំហុសបច្ចេកទេសកុំព្យូទ័រ ។

ឧទាហរណ៍

-ពាក្យខ្មែរ: សមុល ក្នុងពាក្យនេះ ព្យញ្ជនៈ ល គឺជាដើមរបស់ព្យញ្ជនៈ ម ដូច្នេះពាក្យនេះគឺ សម្ម ។

-ពាក្យបាលី: តសុស គឺ តស្ស ។

២) ចំពោះពាក្យខ្មែរ យើងសម្រេចយកតាមវចនានុក្រមខ្មែរ របស់សម្តេចព្រះសង្ឃរាជជាតន្ត្រីណេណា (ជួន-ណាត) ជាគោល ។ ប៉ុន្តែបើពាក្យទាំងឡាយណា ដែលអាចសរសេរតាមបែបបុរាណក៏ត្រឹមត្រូវដែរនោះ យើងខ្ញុំសូមរក្សានូវពាក្យទាំងនោះទុកដដែល ។

៣) ចំពោះ សន្លឹកច្រាប់ពាក្យខុស-ត្រូវ ដែលមាននៅផ្នែកខាងចុងនៃព្រះត្រៃបិដកច្បាប់ដើម ក្រុមយើងខ្ញុំសូមមិនដាក់ទៀតទេ ព្រោះក្រុមការងារយើងបានកែតម្រូវតាមនោះរួចរាល់ហើយ ។

សុត្តន្តបិដក

សំយុត្តនិកាយ មហាវគ្គ

នវមភាគ

៣៧

សុត្តន្តបិដកេ

សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារុគោ

នវមោ ភាគោ

នមោ តស្ស ភកវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ។

អវិជ្ជារុគោ

[១] ឯវម្មេ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ ភកវា សាវត្ថិយំ
 វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តត្រ
 ខោ ភកវា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ ភិក្ខុវោតិ ។ ភទន្តេតិ
 តេ ភិក្ខុ ភកវតោ បច្ចុស្សោសុំ ។ ភកវា ឯតទវោច ។

សុត្តន្តបិដក

សំយុត្តនិកាយ មហាវគ្គ

នវមភាគ

សូមនមស្សការព្រះដ៏មានព្រះភាគ

ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះអង្គនោះ ។

អវិជ្ជាវគ្គ

[១] ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។
ក្នុងទីនោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងនោះទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដីកាព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគថា ព្រះករុណា ព្រះអង្គ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់មាន
ព្រះបន្ទូលដូច្នោះ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារគ្គោ

[២] អវិជ្ជា ភិក្ខុវេ បុព្វជ្ជមា អកុសលានំ ធម្មានំ
 សមាបត្តិយា អន្ធានេវ អហិរិកំ អនោត្តប្បំ ។ អវិជ្ជាក-
 តស្ស ភិក្ខុវេ អវិទ្ធសុនោ មិច្ឆាទិដ្ឋិ បហោតិ មិច្ឆា-
 ទិដ្ឋិស្ស មិច្ឆាសង្កប្បោ បហោតិ មិច្ឆាសង្កប្បស្ស មិច្ឆា-
 វាចា បហោតិ មិច្ឆាវាចស្ស មិច្ឆាកម្មន្តោ បហោតិ
 មិច្ឆាកម្មន្តស្ស មិច្ឆាអាជីវោ បហោតិ មិច្ឆាអាជីវស្ស
 មិច្ឆាវាយាមោ បហោតិ មិច្ឆាវាយាមស្ស មិច្ឆាសតិ
 បហោតិ មិច្ឆាសតិស្ស មិច្ឆាសមាធិ បហោតិ ។

[៣] វិជ្ជា ច ខោ ភិក្ខុវេ បុព្វជ្ជមា កុសលានំ
 ធម្មានំ សមាបត្តិយា អន្ធានេវ ហិរិកេត្តប្បំ ។ វិជ្ជាកតស្ស
 ភិក្ខុវេ វិទ្ធសុនោ សម្មាទិដ្ឋិ បហោតិ សម្មាទិដ្ឋិស្ស
 សម្មាសង្កប្បោ បហោតិ សម្មាសង្កប្បស្ស សម្មាវា-
 ចា បហោតិ សម្មាវាចស្ស សម្មាកម្មន្តោ បហោតិ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

[២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អវិជ្ជាជាប្រធាននៃអកុសលធម៌ទាំងឡាយ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីញ៉ាំងសេចក្តីមិនខ្មាសបាបនិងមិនខ្លាចបាប ឲ្យកើតឡើងជាលំដាប់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីឃើញខុស រមែងកើតឡើងដល់បុគ្គលល្ងង់ខ្លៅ ប្រកបដោយអវិជ្ជា សេចក្តីត្រិះរិះខុស កើតឡើងដល់បុគ្គលមានសេចក្តីឃើញខុស វាចាខុស កើតឡើងដល់បុគ្គលមានសេចក្តីត្រិះរិះខុស ការងារខុស កើតឡើងដល់បុគ្គលមានវាចាខុស ការចិញ្ចឹមជីវិតខុស កើតឡើងដល់បុគ្គលមានការងារខុស ការព្យាយាមខុស កើតឡើងដល់បុគ្គលមានការចិញ្ចឹមជីវិតខុស ការរព្វកខុស កើតឡើងដល់បុគ្គលមានព្យាយាមខុស ការតាំងចិត្តមាំខុស កើតឡើងដល់បុគ្គលមានការរព្វកខុស ។

[៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯវិជ្ជាជាប្រធាននៃកុសលធម៌ទាំងឡាយ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីញ៉ាំងសេចក្តីខ្មាសបាបនិងសេចក្តីខ្លាចបាប ឲ្យកើតឡើងជាលំដាប់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីឃើញត្រូវ រមែងកើតឡើងដល់បុគ្គលអ្នកដឹងច្បាស់ ប្រកបដោយវិជ្ជា សេចក្តីត្រិះរិះត្រូវ កើតឡើងដល់បុគ្គលមានសេចក្តីឃើញត្រូវ វាចាត្រូវ កើតឡើងដល់បុគ្គលមានសេចក្តីត្រិះរិះត្រូវ ការងារត្រូវ កើតឡើងដល់បុគ្គលមានវាចាត្រូវ

អវិជ្ជាវគ្គោ

សម្មាកម្មន្តស្ស សម្មាអាជីវោ បហោតិ សម្មាអាជីវស្ស
 សម្មារាយាមោ បហោតិ សម្មារាយាមស្ស សម្មាសតិ
 បហោតិ សម្មាសតិស្ស សម្មាសមាធិ បហោតីតិ ។

[៤] ឯវម្មេ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ ភក្កវា សក្យេ-
 សុ^(១) វិហារតិ សក្ករំ នាម សក្យានំ និតមោ ។
 អថខោ អាយស្មា អានន្ទោ យេន ភក្កវា តេនុប-
 សង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភក្កវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ
 និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិទ្ធោ ខោ អាយស្មា អានន្ទោ
 ភក្កវន្តំ ឯតទពោច ឧបឡមិទំ កន្តេ ព្រហ្មចរិយស្ស
 យទិទំ កល្យាណមិត្តតា កល្យាណសហាយតា
 កល្យាណសម្បវន្តតាតិ ។

១ សក្កេស្វតិប្បត្តិ ។

អវិជ្ជារត្ត

ការចិញ្ចឹមជីវិតត្រូវ កើតឡើងដល់បុគ្គលមានការងារត្រូវ ការព្យាយាម
ត្រូវ កើតឡើងដល់បុគ្គលមានការចិញ្ចឹមជីវិតត្រូវ ការរព្វកត្រូវ កើត
ឡើងដល់បុគ្គលអ្នកមានព្យាយាមត្រូវ ការតាំងចិត្តមាំត្រូវ កើតឡើង
ដល់បុគ្គលអ្នកមានការរព្វកត្រូវ ។

[២] ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងសក្ករនិគមរបស់ពួកសក្យៈ ក្នុងដែនសក្យៈ ។ គ្រា
នោះ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូល
ទៅដល់ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។
លុះព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន គុណជាតឯណា គឺការ
មានមិត្តល្អ ការមានសំឡាញ់ល្អ និងការមានភ្លើល្អ គុណជាតនេះ ចាត់
ជាពាក់កណ្តាលនៃព្រហ្មចរិយធម៌ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយត្តនិកាយស្ស មហាវារគ្គោ

[៥] មា ហេវំ អាណន្ទ អវច មា ហេវំ អាណន្ទ
អវច សកលមេវ ហិទំ អាណន្ទ ព្រហ្មចរិយំ យទិទំ
កល្យាណមិត្តតា កល្យាណសហាយតា កល្យាណ-
សម្បវឌ្ឍតា ។ កល្យាណមិត្តស្មេតំ អាណន្ទ ភិក្ខុនោ
ចាដិកង្ខំ កល្យាណសហាយកស្ស កល្យាណ-
សម្បវឌ្ឍស្ស អរិយំ អង្គង្គិកំ មត្តំ ភាវស្សតិ អរិយំ
អង្គង្គិកំ មត្តំ ពហុលីករិស្សតីតិ ។

[៦] កថញ្ចាណន្ទ ភិក្ខុ កល្យាណមិត្តោ កល្យា-
ណសហាយោ កល្យាណសម្បវឌ្ឍោ អរិយំ អង្គង្គិកំ
មត្តំ ភាវតិ អរិយំ អង្គង្គិកំ មត្តំ ពហុលីករោតិ ។
ឥធាណន្ទ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ ភាវតិ វិវេកនិស្សិតំ វិរាត-
និស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ វោស្សត្តបរិណាមី សម្មាសង្កប្បំ
ភាវតិ វិវេកនិស្សិតំ ។ បេ ។ សម្មាវាចំ ភាវតិ ។ បេ ។
សម្មាកម្មន្តំ ភាវតិ ។ បេ ។ សម្មាអាជីវំ ភាវតិ ។ បេ ។
សម្មាវាយាមំ ភាវតិ ។ បេ ។ សម្មាសតី ភាវតិ ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរគ្គ

[៥] ម្នាលអានន្ទ អ្នកកុំពោលយ៉ាងនេះឡើយ ម្នាលអានន្ទ អ្នកកុំពោលយ៉ាងនេះឡើយ ម្នាលអានន្ទ គុណជាតឯណា គឺការមាន មិត្តល្អ ការមានសំឡាញ់ល្អ និងការមានភ្លើល្អ គុណជាតនេះឯង ចាត់ ជាព្រហ្មចរិយធម៌ទាំងមូល ។ ម្នាលអានន្ទ ព្រហ្មចរិយធម៌នេះឯង ប្រាកដដល់ភិក្ខុមានមិត្តល្អ មានសំឡាញ់ល្អ មានភ្លើល្អ នឹងចម្រើននូវ មគ្គដ៏ប្រសើរប្រកបដោយអង្គ ៨ នឹងធ្វើឲ្យច្រើននូវមគ្គដ៏ប្រសើរប្រកប ដោយអង្គ ៨ ។

[៦] ម្នាលអានន្ទ ចុះភិក្ខុមានមិត្តល្អ មានសំឡាញ់ល្អ មានភ្លើល្អ ចម្រើននូវមគ្គដ៏ប្រសើរប្រកបដោយអង្គ ៨ ធ្វើឲ្យច្រើននូវមគ្គដ៏ប្រសើរប្រកប ដោយអង្គ ៨ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលអានន្ទ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចម្រើន នូវសម្មាទិដ្ឋិ ដែលអាស្រ័យនូវសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវសេចក្តី នឿយណាយ អាស្រ័យនូវសេចក្តីរលត់ មានកិរិយាបង្កោនទៅដើម្បីលះ បង់ ចម្រើននូវសម្មាសង្កប្បៈ ដែលអាស្រ័យនូវសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ។ បេ ។ ចម្រើននូវសម្មាវាចា ។ បេ។ ចម្រើននូវសម្មាកម្មន្តៈ ។ បេ ។ ចម្រើននូវសម្មាអា- ជីវៈ ។ បេ ។ ចម្រើននូវសម្មាវាយាមៈ ។ បេ ។ ចម្រើននូវសម្មាសតិ ។ បេ ។

អវិជ្ជារត្តោ

សម្មាសមាធិ ភាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ វិវាតនិស្សិតំ និរោ-
ធិនិស្សិតំ វោស្សត្តបរិណាមី ។ ឯវំ ខោ អាណន្ទ ភិក្ខុ
កល្យាណាមិត្តោ កល្យាណាសហាយោ កល្យាណា-
សម្បវុឌ្ឍោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
មក្កំ ពហុលីករោតិ ។

[៧] តទិមិណាបេតំ អាណន្ទ បរិយាយេន វេទិតព្វំ
យថា សកលមេវិទំ ព្រហ្មចរិយំ យទិទំ កល្យាណា-
មិត្តតា កល្យាណាសហាយតា កល្យាណាសម្បវុឌ្ឍតា-
តិ ។ មមញ្ញំ អាណន្ទ កល្យាណាមិត្តំ អាគម្ម ជាតិធម្មា
សត្តា ជាតិយា បរិមុច្ចន្តិ ជរាធម្មា សត្តា ជរាយ
បរិមុច្ចន្តិ មរណាធម្មា សត្តា មរណេន បរិមុច្ចន្តិ សោ-
កបរិទេវទុក្ខទោមនស្សុចាយាសធម្មា សត្តា សោក-
បរិទេវទុក្ខទោមនស្សុចាយាសេហិ បរិមុច្ចន្តិ ។ ឥមិណ
ខោ ឯតំ អាណន្ទ បរិយាយេន វេទិតព្វំ យថា ស-
កលមេវិទំ ព្រហ្មចរិយំ យទិទំ កល្យាណាមិត្តតា
កល្យាណាសហាយតា កល្យាណាសម្បវុឌ្ឍតាតិ ។

អវិជ្ជារត្ត

ចម្រើននូវសម្មាសមាធិ ដែលអាស្រ័យនូវសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវសេចក្តីនឿយណាយ អាស្រ័យនូវសេចក្តីរលត់ មានកិរិយាបង្កោនទៅដើម្បីលះបង់ ។ ម្នាលអានន្ទ ភិក្ខុមានមិត្តល្អ មានសំឡាញ់ល្អ មានភ្លើល្អ ចម្រើននូវមគ្គដ៏ប្រសើរប្រកបដោយអង្គ ៨ ធ្វើឲ្យច្រើននូវមគ្គដ៏ប្រសើរប្រកបដោយអង្គ ៨ យ៉ាងនេះឯង ។

[៧] ម្នាលអានន្ទ អ្នកគប្បីដឹងសេចក្តីនោះដោយបរិយាយនេះចុះថា នេះជាព្រហ្មចរិយធម៌ទាំងមូល គឺការមានមិត្តល្អ ការមានសំឡាញ់ល្អ និងការមានភ្លើល្អ ។ ម្នាលអានន្ទ ព្រោះអាស្រ័យតថាគតដែលជាមិត្តល្អ បានជាពួកសត្វដែលមានជាតិជាធម្មតា រួចស្រឡះចាកជាតិទៅបាន ពួកសត្វដែលមានជរាជាធម្មតា រួចស្រឡះចាកជរាទៅបាន ពួកសត្វដែលមានមរណៈជាធម្មតា រួចស្រឡះចាកមរណៈទៅបាន ពួកសត្វដែលមានសោក ខ្សឹកខ្សួល លំបាកកាយ លំបាកចិត្ត និងសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ចិត្តជាធម្មតា រួចស្រឡះចាកសោក ខ្សឹកខ្សួល លំបាកកាយ លំបាកចិត្ត និងសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ចិត្តទៅបាន ។ ម្នាលអានន្ទ អ្នកគប្បីដឹងសេចក្តីនេះដោយបរិយាយនេះចុះថា នេះជាព្រហ្មចរិយធម៌ទាំងមូល គឺការមានមិត្តល្អ ការមានសំឡាញ់ល្អ និងការមានភ្លើល្អ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវរុគោ

[៨] សាវត្ថិនិទានំ ។ អថខោ អាយស្មា សារី-
 បុត្តោ យេន ភកវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភកវន្តំ
 អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិទ្ធា
 ខោ អាយស្មា សារីបុត្តោ ភកវន្តំ ឯតទរោច សក-
 លមិទំ ភន្តេ ព្រហ្មចរិយំ យទិទំ កល្យាណមិត្តតា
 កល្យាណសហាយតា កល្យាណសម្បវឌ្ឍតា ។

[៩] សាធុ សាធុ សារីបុត្ត សកលមិទំ សា-
 រីបុត្ត ព្រហ្មចរិយំ យទិទំ កល្យាណមិត្តតា កល្យា-
 ណសហាយតា កល្យាណសម្បវឌ្ឍតា ។ កល្យាណ-
 មិត្តស្មេតំ សារីបុត្ត ភិក្ខុនោ ចាជិកដ្ឋំ កល្យាណ-
 សហាយស្ស កល្យាណសម្បវឌ្ឍស្ស អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
 មត្តំ ភាវស្សតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីក-
 រិស្សតីតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរគ្គ

[៨] សាវត្ថីនិទាន ។ គ្រានោះ ព្រះសាវត្ថីដ៏មានអាយុចូល
 ទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះសាវត្ថីដ៏មានអាយុ
 អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន នេះជាព្រហ្មចរិយធម៌ទាំងមូល គឺការមានមិត្តល្អ
 ការមានសំឡាញ់ល្អ និងការមានភ្លើល្អ ។

[៩] ម្ចាស់សាវត្ថី ប្រពៃណាស់ហើយ ម្ចាស់សាវត្ថី នេះ
 ហើយជាព្រហ្មចរិយធម៌ទាំងមូល គឺការមានមិត្តល្អ ការមានសំឡាញ់ល្អ
 និងការមានភ្លើល្អ ។ ម្ចាស់សាវត្ថី ព្រហ្មចរិយធម៌នេះ ប្រាកដដល់
 ភិក្ខុមានមិត្តល្អ មានសំឡាញ់ល្អ មានភ្លើល្អ នឹងចម្រើននូវមគ្គដ៏ប្រសើរ
 ប្រកបដោយអង្គ ៨ នឹងធ្វើឲ្យច្រើននូវមគ្គដ៏ប្រសើរប្រកបដោយអង្គ ៨ ។

អវិជ្ជារត្តោ

[១០] កថញ្ច សារីបុត្ត ភិក្ខុ កល្យាណមិត្តោ
 កល្យាណសហាយោ កល្យាណសម្បវុឌ្ឍោ អរិយំ
 អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ពហុលី-
 កកោតិ ។ ឥធិ សារីបុត្ត ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ
 វិវេកនិស្សិតំ វិរាគនិស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ វោស្សត្តបរិ-
 ណាមី ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ភាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ
 វិរាគនិស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ វោស្សត្តបរិណាមី ។ ឯវំ
 ខោ សារីបុត្ត ភិក្ខុ កល្យាណមិត្តោ កល្យាណស-
 ហាយោ កល្យាណសម្បវុឌ្ឍោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ
 ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ពហុលីកកោតិ ។

[១១] តទិមិណបេតំ សារីបុត្ត បរិយាយេន វេទិតព្វំ
 យថា សកលមិទំ ព្រហ្មចរិយំ យទិទំ កល្យាណ-
 មិត្តតា កល្យាណសហាយតា កល្យាណសម្បវុឌ្ឍតា-
 តិ ។ មមញ្ញំ សារីបុត្ត កល្យាណមិត្តំ អាគម្ម ជា-
 តិធម្មា សត្តា ជាតិយា បរិមុច្ចន្តិ ជរាធម្មា សត្តា
 ជរាយ បរិមុច្ចន្តិ មរណធម្មា សត្តា មរណេន បរិមុច្ចន្តិ

អវិជ្ជារត្ត

[១០] ម្នាលសារីបុត្ត ចុះភិក្ខុមានមិត្តល្អ មានសំឡាញ់ល្អ មាន ក្លើល្អ តែងចម្រើននូវមគ្គដ៏ប្រសើរប្រកបដោយអង្គ ៨ ធ្វើឲ្យច្រើននូវមគ្គ ដ៏ប្រសើរប្រកបដោយអង្គ ៨ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលសារីបុត្ត ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចម្រើននូវសម្មាទិដ្ឋិដែលអាស្រ័យនូវសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវសេចក្តីនឿយណាយ អាស្រ័យនូវសេចក្តីរលត់ មានកិរិយាបង្កោនទៅដើម្បីលះបង់ ។ បេ ។ ចម្រើននូវសម្មាសមាធិដែលអាស្រ័យនូវសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវសេចក្តីនឿយណាយ អាស្រ័យនូវសេចក្តីរលត់ មានកិរិយាបង្កោនទៅដើម្បីលះបង់ ។ ម្នាលសារីបុត្ត ភិក្ខុមានមិត្តល្អ មានសំឡាញ់ល្អ មានក្លើល្អ តែងចម្រើននូវមគ្គដ៏ប្រសើរប្រកបដោយអង្គ ៨ ធ្វើឲ្យច្រើននូវមគ្គដ៏ប្រសើរប្រកបដោយអង្គ ៨ យ៉ាងនេះឯង ។

[១១] ម្នាលសារីបុត្ត អ្នកគប្បីដឹងនូវសេចក្តីនោះដោយបរិយាយនេះចុះថា នេះជាព្រហ្មចរិយធម៌ទាំងមូល គឺការមានមិត្តល្អ ការមានសំឡាញ់ល្អ និងការមានក្លើល្អ ។ ម្នាលសារីបុត្ត ព្រោះអាស្រ័យនូវតថាគតជាមិត្តល្អ បានជាពួកសត្វដែលមានជាតិជាធម្មតា រួចស្រឡះចាកជាតិទៅបាន ពួកសត្វដែលមានជរាជាធម្មតា រួចស្រឡះចាកជរាទៅបាន ពួកសត្វដែលមានមរណៈជាធម្មតា រួចស្រឡះចាកមរណៈទៅបាន

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារុត្តោ

សោកបរិទេវទុក្ខទោមនស្សទាយាសធម្មា សត្តា សោ-
កបរិទេវទុក្ខទោមនស្សទាយាសេហិ បរិមុច្ចន្តិ ។ ឥមិ-
នា ខោ ឯតំ សារីបុត្ត បរិយាយេន វេទិតព្វំ យថា
សកលមិទំ ព្រហ្មចរិយំ យទិទំ កល្យាណមិត្តតា
កល្យាណសហាយតា កល្យាណសម្បវដ្តតាតិ ។

[១២] សារត្ថិនិទានំ ។ អថខោ អាយស្មា អានន្ទោ
បុព្វណ្ណាសមយំ និវាសេត្វា បត្តចីវរមាទាយ សារត្ថិ
បិណ្ណាយ ចារិសិ ។ អន្ធិសា ខោ អាយស្មា អានន្ទោ
ជាណុស្សោណី ព្រាហ្មណំ សព្វសេតេ វឡ្យាភិវថេន
សារត្ថិយា និយ្យាយន្តំ សេតា សុទំ អស្សា យុត្តា ហោន្តិ
សេតាលដ្ឋារា សេតោ រថោ សេតបរិវារោ សេតា
វស្មិយោ សេតា បតោទលដ្ឋិ សេតំ ឆត្តំ សេតំ
ឧណ្ហិសំ សេតានិ វត្តានិ សេតា ឧទាហានា សេតាយ
សុទំ វាលវីជនិយា វិជិយ្យតិ ។ តមេនំ ជនោ ទិស្វា
ឯវមាហា ព្រហ្មំ វត កោ យានំ ព្រហ្មយានរូបំ វត
កោតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

ពួកសត្វដែលមានសោក ខ្សឹកខ្សួល លំបាកកាយ លំបាកចិត្ត និង
សេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ចិត្តជាធម្មតា រួចស្រឡះចាកសោក ខ្សឹកខ្សួល
លំបាកកាយ លំបាកចិត្ត និងសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ចិត្តទៅបាន ។ ម្នាល
សារីបុត្ត អ្នកគប្បីដឹងសេចក្តីនេះដោយបរិយាយនេះចុះថា នេះហើយជា
ព្រហ្មចរិយធម៌ទាំងមូល គឺការមានមិត្តល្អ ការមានសំឡាញ់ល្អ និង
ការមានភ្នែកល្អ ។

[១២] សារីបុត្តនិទាន ។ គ្រានោះ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុស្ងៀក
ស្បង់ប្រដាប់បាត្រនិងចីវរក្នុងបុព្វណ្ណសម័យ ចូលទៅកាន់ក្រុងសារីបុត្ត
ដើម្បីបិណ្ឌបាត ។ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុបានឃើញព្រាហ្មណ៍ឈ្មោះ
ជាណុស្សោណិ បររថទឹមមេសេសសុទ្ធ ចេញអំពីក្រុងសារីបុត្តទៅ
ជាណុស្សោណិព្រាហ្មណ៍ ទឹមមេសេស មានគ្រឿងប្រដាប់ក៏ស រថក៏ស
មានគ្រឿងបិទបាំងក៏ស ខ្សែក៏ស ដងជន្ទញក៏ស ឆត្រក៏ស ឈ្នួតក្បាល
ក៏ស សំពត់ក៏ស ស្បែកជើងក៏ស គេបក់ដោយផ្លិតរោមសត្វក៏ស ។
ជនបានឃើញជាណុស្សោណិព្រាហ្មណ៍នោះហើយ ក៏ពោលយ៉ាងនេះ
ថា អើហ្ន៎ ប្រសើរពេកណាស់ អើហ្ន៎ យានមានសភាពដូចជាយាន
របស់ព្រាហ្ម ។

អវិជ្ជារត្តោ

[១៣] អថខោ អាយស្មា អានន្ទោ សាវត្ថិយំ
 បិណ្ណាយ ចរិត្វា បច្ឆាកត្តំ បិណ្ណាចាតប្បដិក្កន្តោ យេន
 ភកវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភកវន្តំ អភិវាទេត្វា
 ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិទ្ធោ ខោ អា-
 យស្មា អានន្ទោ ភកវន្តំ ឯតទរោច ឥធាហំ ភន្តេ
 បុព្វណ្ណាសមយំ និវាសេត្វា បត្តចីរមាទាយ សាវត្ថិ
 បិណ្ណាយ ចារិសី អទ្ធិសំ ខ្វាហំ ភន្តេ ជាណុស្សោ-
 ណី ព្រាហ្មណំ សព្វសេតេន វឡុវាភិវេន សាវត្ថិយា
 និយ្យាយន្តំ សេតា សុទំ អស្សា យុត្តា សេតាលង្ការា
 សេតោ រថោ សេតបរិវារោ សេតា រស្មិយោ សេតា
 បតោទលដ្ឋិ សេតំ ឆត្តំ សេតំ ឧណ្ហិសំ សេតានិ
 វត្តានិ សេតា ឧចាហនា សេតាយ សុទំ វាលវីជនិយា
 វិធិយ្យតិ ។ តមេនំ ជនោ ទិស្វា ឯវមាហា ព្រហ្មំ
 រត កោ យានំ ព្រហ្មយានរូបំ រត កោតិ ។ សក្កា នុ
 ខោ ភន្តេ ឥមស្មី ធម្មវិទយេ ព្រហ្មយានំ បញ្ញាបេតុត្ថិ ។

អវិជ្ជារត្ត

[១៣] គ្រានោះ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុត្រាប់ទៅក្នុងក្រុងសាវត្ថី ដើម្បីបិណ្ឌបាត លុះត្រឡប់មកអំពីបិណ្ឌបាតវិញក្នុងកាលជាខាងក្រោយ នៃភត្ត ក៏ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏ មានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក្នុងទីឯណោះ ខ្ញុំព្រះអង្គ ស្ងៀកស្ងៀងប្រដាប់បាត្រនិងចីវរក្នុងបុព្វណ្ណសម័យ ចូលទៅកាន់ក្រុង សាវត្ថី ដើម្បីបិណ្ឌបាត បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គបានឃើញ ជាណុស្សោណិព្រាហ្មណ៍ បររថទីមដោយមេសេសសុទ្ធ ចេញអំពី ក្រុងសាវត្ថី ជាណុស្សោណិព្រាហ្មណ៍ទីមសេស មានគ្រឿងប្រដាប់ ក៏ស រថក៏ស មានគ្រឿងបិទបាំងក៏ស ខ្សែក៏ស ដងជន្លូញក៏ស ឆត្រ ក៏ស ឈ្នួតក្បាលក៏ស សំពត់ក៏ស ស្បែកជើងក៏ស គេបក់ដោយផ្លិតរោម សត្វក៏សទៀត ។ ជនបានឃើញជាណុស្សោណិព្រាហ្មណ៍នោះហើយ ក៏ពោលយ៉ាងនេះថា អើហ្ន៎ យានប្រសើរពេកណាស់ អើហ្ន៎ យាន មានសភាពដូចជាយានរបស់ព្រហ្ម ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះអង្គ អាចនឹងបញ្ញត្តិរូបព្រហ្មយាន ក្នុងធម្មវិន័យនេះបានដែរឬ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវរុគោ

[១៤] សក្កា អានន្ទាតិ ភក្កា អរោច ឥមស្សេវ
 ខោ ឯតំ អានន្ទ អរិយស្ស អដ្ឋង្គិកស្ស មក្កស្ស
 អធិវចនំ ព្រហ្មយានំ ឥតិបិ ធម្មយានំ ឥតិបិ អនុត្តរោ
 សង្កាមវិជយោ ឥតិបិ ។

[១៥] សម្មាទិដ្ឋិ អានន្ទ ការិតា ពហុលីកតា
 រាគវិនយបរិយោសាណា ហោតិ ទោសវិនយបរិយោសា-
 នា ហោតិ មោហវិនយបរិយោសាណា ហោតិ ។

[១៦] សម្មាសង្ក្កប្បោ អានន្ទ ការិតោ ពហុលី-
 កតោ រាគវិនយបរិយោសាណោ ហោតិ ទោសវិនយបរិ-
 យោសាណោ ហោតិ មោហវិនយបរិយោសាណោ ហោតិ ។

[១៧] សម្មាវាចា អានន្ទ ការិតា ពហុលីកតា
 រាគវិនយបរិយោសាណា ហោតិ ទោសវិនយបរិយោសា-
 នា ហោតិ មោហវិនយបរិយោសាណា ហោតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

[១៤] ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់អានន្ទ តថាគត អាចនឹងបញ្ញត្តបាន ហើយក៏ត្រាស់ថា ម្ចាស់អានន្ទ ពាក្យថា ព្រហ្ម-
យានដូច្នោះក្តី ធម្មយានដូច្នោះក្តី ថាអនុត្តរសង្គ្រាមវិជ័យ (ការឈ្នះសង្គ្រាម
ដ៏ប្រសើរក្រៃលែង) ដូច្នោះក្តី នេះជាឈ្មោះនៃមគ្គដ៏ប្រសើរប្រកបដោយ
អង្គ ៨ នេះឯង ។

[១៥] ម្ចាស់អានន្ទ សម្មាទិដ្ឋិ ដែលបុគ្គលចម្រើនហើយ ធ្វើឲ្យ
ច្រើនហើយ រមែងមានការកម្ចាត់បង់នូវរាគៈជាទីបំផុត មានការកម្ចាត់
បង់នូវទោសៈជាទីបំផុត មានការកម្ចាត់បង់នូវមោហៈជាទីបំផុត ។

[១៦] ម្ចាស់អានន្ទ សម្មាសង្កប្បៈ ដែលបុគ្គលចម្រើនហើយ
ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងមានការកម្ចាត់បង់នូវរាគៈជាទីបំផុត មានការ
កម្ចាត់បង់នូវទោសៈជាទីបំផុត មានការកម្ចាត់បង់នូវមោហៈជាទីបំផុត ។

[១៧] ម្ចាស់អានន្ទ សម្មាវាចា ដែលបុគ្គលចម្រើនហើយ ធ្វើឲ្យ
ច្រើនហើយ រមែងមានការកម្ចាត់បង់នូវរាគៈជាទីបំផុត មានការកម្ចាត់បង់
នូវទោសៈជាទីបំផុត មានការកម្ចាត់បង់នូវមោហៈជាទីបំផុត ។

អវិជ្ជាវគ្គោ

[១៨] សម្មាភិក្ខុញ្ញោ អាណន្ទ ភារិតោ ពហុលីក-
កតោ ភក្កវិនយបរិយោសាដោ ហោតិ ទោសវិន-
យបរិយោសាដោ ហោតិ មោហវិនយបរិយោសាដោ
ហោតិ ។

[១៩] សម្មាអាដិវោ អាណន្ទ ភារិតោ ពហុលីកតោ
ភក្កវិនយបរិយោសាដោ ហោតិ ទោសវិនយបរិយោ-
សាដោ ហោតិ មោហវិនយបរិយោសាដោ ហោតិ ។

[២០] សម្មាវាយាមោ អាណន្ទ ភារិតោ ពហុលីក-
តោ ភក្កវិនយបរិយោសាដោ ហោតិ ទោសវិនយបរិយោ-
សាដោ ហោតិ មោហវិនយបរិយោសាដោ ហោតិ ។

[២១] សម្មាសតិ អាណន្ទ ភារិតោ ពហុលីកតោ
ភក្កវិនយបរិយោសាដោ ហោតិ ទោសវិនយបរិយោសាដោ
ហោតិ មោហវិនយបរិយោសាដោ ហោតិ ។

[២២] សម្មាសមាធិ អាណន្ទ ភារិតោ ពហុលីក-
តោ ភក្កវិនយបរិយោសាដោ ហោតិ ទោសវិនយបរិយោ-
សាដោ ហោតិ មោហវិនយបរិយោសាដោ ហោតិ ។

អវិជ្ជារត្ត

[១៨] ម្នាលអានន្ទ សម្មាភិម្មន្តៈ ដែលបុគ្គលចម្រើនហើយ ធ្វើឲ្យ
ច្រើនហើយ រមែងមានការកម្ចាត់បង់នូវរាគៈជាទីបំផុត មានការកម្ចាត់
បង់នូវទោសៈជាទីបំផុត មានការកម្ចាត់បង់នូវមោហៈជាទីបំផុត ។

[១៩] ម្នាលអានន្ទ សម្មាអាជីវៈ ដែលបុគ្គលចម្រើនហើយ ធ្វើឲ្យ
ច្រើនហើយ រមែងមានការកម្ចាត់បង់នូវរាគៈជាទីបំផុត មានការកម្ចាត់
បង់នូវទោសៈជាទីបំផុត មានការកម្ចាត់បង់នូវមោហៈជាទីបំផុត ។

[២០] ម្នាលអានន្ទ សម្មាវាយាមៈ ដែលបុគ្គលចម្រើនហើយ ធ្វើ
ឲ្យច្រើនហើយ រមែងមានការកម្ចាត់បង់នូវរាគៈជាទីបំផុត មានការកម្ចាត់
បង់នូវទោសៈជាទីបំផុត មានការកម្ចាត់បង់នូវមោហៈជាទីបំផុត ។

[២១] ម្នាលអានន្ទ សម្មាសតិ ដែលបុគ្គលចម្រើនហើយ ធ្វើឲ្យ
ច្រើនហើយ រមែងមានការកម្ចាត់បង់នូវរាគៈជាទីបំផុត មានការកម្ចាត់
បង់នូវទោសៈជាទីបំផុត មានការកម្ចាត់បង់នូវមោហៈជាទីបំផុត ។

[២២] ម្នាលអានន្ទ សម្មាសមាធិ ដែលបុគ្គលចម្រើនហើយ ធ្វើ
ឲ្យច្រើនហើយ រមែងមានការកម្ចាត់បង់នូវរាគៈជាទីបំផុត មានការកម្ចាត់
បង់នូវទោសៈជាទីបំផុត មានការកម្ចាត់បង់នូវមោហៈជាទីបំផុត ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារគ្គោ

[២៣] ឥមិណ ខោ ឯតំ អាណន្ទ បរិយាយេន
 វេទិតព្ធឃំ យថា ឥមស្សេវេតំ អរិយស្ស អដ្ឋង្គិកស្ស
 មគ្គស្ស អធិវចនំ ព្រហ្មយានំ ឥតិបិ ធម្មយានំ ឥតិបិ
 អនុត្តរោ សដ្ឋាមវិជយោ ឥតិបីតិ ។ ឥទមវោច ភកវា
 ឥទំ វត្ថាន សុភតោ អថាបរំ ឯតទវោច សត្តា

[២៤] យស្ស សទ្ធា ច បញ្ញា ច
 ធម្មា យុត្តា សទ្ធា ធុរំ
 ហិរិ ឡៀសា មនោ យោត្តំ
 សតិ អារក្ខសារថិ ។
 រថោ សីលបរិក្ខារោ
 ឈានក្ខោ ចក្កវិរិយោ
 ឧបេក្ខា ធុរសមាធិ
 អនិច្ឆា បរិវារណំ ។
 អព្យាទានោ អរិហឹសា
 វិវេកោ យស្ស អារុដំ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

[២៣] ម្ចាស់អានន្ទ អ្នកគប្បីដឹងនូវសេចក្តីនុ៎ះដោយបរិយាយ
 នេះចុះថា ពាក្យថា ព្រហ្មយានដូច្នោះក្តី ថាធម្មយានដូច្នោះក្តី ថាអនុត្តរ-
 សង្គាមវិជ័យដូច្នោះក្តី នេះជាឈ្មោះនៃមគ្គដ៏ប្រសើរប្រកបដោយអង្គ ៨ នេះ
 ឯង ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់នូវព្រះពុទ្ធដីកានេះហើយ លុះព្រះ
 សុគតជាសាស្តាទ្រង់ត្រាស់នូវព្រះពុទ្ធដីកានេះរួចហើយ ក៏ទ្រង់ត្រាស់
 នូវព្រះពុទ្ធដីកានេះតទៅទៀតថា

[២៤] ធម៌ទាំងឡាយជាគូគ្នា គឺសទ្ធានិងបញ្ញារបស់រថ
 គឺអរិយមគ្គឯណា ឯសទ្ធាទុកជានីម ហិរិជាចន្ទោល មនោ
 ជាខ្សែបរ សតិជាសារថីអ្នកថែរក្សា ។ រថគឺអរិយមគ្គ(នោះ)
 មានសីលជាគ្រឿងពាស មានឈានជាក្លៅ មានវិរិយៈ
 ជាកង្វែរ មានឧបេក្ខាជាកំណល់នីម មានអនិច្ចា (សេចក្តីមិន
 លោភ) ជារនាំងបាំង ។ សេចក្តីមិនព្យាបាទ សេចក្តី
 មិនបៀតបៀន និងសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ទុកជាអារុជរបស់កុល-
 បុត្ត (អ្នកស្ថិតនៅក្នុងរថគឺអរិយមគ្គ) ឯណា (កុលបុត្តនោះ)

អវិជ្ជាវគ្គោ

តីតិក្ខា ធម្មសន្នាហោ^(១)

យោកក្លេមាយ វត្ថុតិ ។

ឯតទត្ថនិ សម្ពុតំ

ព្រហ្មយានំ អនុត្តរំ

និយ្យន្តិ ដីរា លោកម្ហា

អញ្ញទត្ថុ ជយំ ជយន្តិ ។

[២៥] សាវត្ថិនិទានំ ។ អថខោ សម្ពហុលា ភិក្ខុ
 យេន ភកវា តេនុបសង្កមីសុ ឧបសង្កមីត្វា ភកវន្តំ
 អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទីសុ ។ ឯកមន្តំ និសីទ្នា
 ខោ តេ ភិក្ខុ ភកវន្តំ ឯតទវោចំ ឥធនោ ភន្តេ អញ្ញ-
 តិត្តិយា បរិព្វាជកា អម្ពេ ឯវំ បុច្ឆន្តិ កិមត្តិយំ អាវុ-
 សោ សមណោ កោតមេ ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតីតិ ។ ឯវំ
 បុដ្ឋា មយំ ភន្តេ តេសំ អញ្ញតិត្តិយានំ បរិព្វាជកានំ

១ អដ្ឋកថាយំ ធម្មសន្នាហោតិ ទិស្សតិ ។

អវិជ្ជារត្ត

មានធម៌គឺអធិវាសនខន្តីជាគ្រឿងក្រោះ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីព្រះ
 និព្វានជាទីក្សេមចាកយោគៈ ។ ព្រហ្មយាននេះ រកគុណ-
 ជាតដទៃក្រៃលែងជាងគ្មាន កើតព្រមក្នុងខ្លួន អ្នកប្រាជ្ញ
 ទាំងឡាយ កាលមានជ័យជំនះ (នូវរាគាទិកិលេស) រមែង
 ចេញចាកលោកបានដោយពិត ។

[២៥] សាវត្ថិនិទាន ។ គ្រានោះ ពួកភិក្ខុច្រើនរូបចូលទៅគាល់
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះភិក្ខុទាំងឡាយនោះអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ
 ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក្នុង
 ទីឯណោះ ពួកអន្យតិវិយបរិព្វាជកសួរខ្ញុំព្រះអង្គទាំងឡាយយ៉ាងនេះថា
 ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ពួកលោកនៅប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ក្នុងសំ-
 ណាក់ព្រះសមណគោតមដើម្បីប្រយោជន៍អ្វី ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 កាលបើពួកអន្យតិវិយបរិព្វាជកសួរយ៉ាងនេះហើយ ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងឡាយ

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារុគោ

ឯវំ ព្យាករោម ទុក្ខស្ស ខោ អារុសោ បរិញ្ញត្តំ ភកវតិ
 ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតីតិ ។ កច្ចិ មយំ ភន្តេ ឯវំ បុដ្ឋា
 ឯវំ ព្យាករមាណ វុត្តវាទិណោ ចេវ ភកវតោ ហោម ន
 ច ភកវន្តំ អភូតេន អព្ពាចិត្តាម ធម្មស្ស ចានុធម្មំ
 ព្យាករោម ន ច កោចិ សហធម្មិកោ វាណានុវាណោ
 ការយ្ហំ ហានំ អាភច្ចតីតិ ។

[២៦] តត្ស តុម្ពេ ភិក្ខុវេ ឯវំ បុដ្ឋា ឯវំ ព្យាករ-
 មាណ វុត្តវាទិណោ ចេវ មេ ហោថ ន ច មំ អភូតេន
 អព្ពាចិត្តថ ធម្មស្ស ចានុធម្មំ ព្យាករោម ន ច
 កោចិ សហធម្មិកោ វាណានុវាណោ ការយ្ហំ ហានំ
 អាភច្ចតិ ទុក្ខស្ស ហិ បរិញ្ញត្តំ មយិ ព្រហ្មច-
 រិយំ វុស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

ក៏ដោះស្រាយដល់ពួកអន្យតិរិយបរិញ្ញាជកទាំងនោះយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់
 អាវុសោទាំងឡាយ ពួកយើងនៅប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ក្នុងសំណាក់ព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ ដើម្បីកំណត់ដឹងនូវទុក្ខ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះ
 អង្គទាំងឡាយ កាលបើគេសួរយ៉ាងនេះហើយ ដោះស្រាយយ៉ាងនេះ
 ឈ្មោះថាពោលតាមពាក្យ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ហើយផង
 មិនពោលបង្កាច់ព្រះដ៏មានព្រះភាគដោយពាក្យមិនពិតផង ដោះស្រាយ
 នូវធម៌តាមសមគួរដល់ធម៌ផង ទាំងពាក្យពោលជំនួចនីមួយៗដែលប្រកប
 ដោយធម៌ ក៏មិនដល់នូវហេតុដែលបណ្ឌិតគប្បីតិះដៀលផងទេឬ ។

[២៦] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អើ កាលបើគេសួរយ៉ាងនេះហើយ
 អ្នកទាំងឡាយដោះស្រាយយ៉ាងនេះ ឈ្មោះថាពោលតាមពាក្យដែល
 តថាគតពោលហើយផង មិនឈ្មោះថាពោលបង្កាច់តថាគតដោយពាក្យ
 មិនពិតផង ដោះស្រាយនូវធម៌តាមសមគួរដល់ធម៌ផង ទាំងពាក្យពោល
 ជំនួចនីមួយៗដែលប្រកបដោយធម៌ ក៏មិនដល់នូវហេតុដែលបណ្ឌិតគប្បី
 តិះដៀលផងទេ ព្រោះអ្នកទាំងឡាយនៅប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ក្នុងសំ-
 ណាក់តថាគត ដើម្បីកំណត់ដឹងនូវទុក្ខពិត ។

អវិជ្ជារត្តោ

[២៧] សចេ វោ ភិក្ខុវេ អញ្ញតិភិយា បរិព្វាជកា
 ឯវំ បុច្ឆេយ្យំ អត្ថិ បទារុសោ មក្កោ អត្ថិ បដិបទា
 ឯតស្ស ទុក្ខស្ស បរិញ្ញាយាតិ ។ ឯវំ បុដ្ឋា តុម្ភេ ភិក្ខុវេ
 តេសំ អញ្ញតិភិយានំ បរិព្វាជកានំ ឯវំ ព្យាករេយ្យាថ
 អត្ថិខោ អារុសោ មក្កោ អត្ថិ បដិបទា ឯតស្ស
 ទុក្ខស្ស បរិញ្ញាយាតិ ។

[២៨] កតមោ ច ភិក្ខុវេ មក្កោ កតមា ប-
 ដិបទា ឯតស្ស ទុក្ខស្ស បរិញ្ញាយាតិ ។ អយមេវ
 អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មក្កោ ។ សេយ្យដីទំ ។ សម្មាទិដ្ឋិ
 ។ បេ ។ សម្មាសមាទិ ។ អយំ ភិក្ខុវេ មក្កោ អយំ
 បដិបទា ឯតស្ស ទុក្ខស្ស បរិញ្ញាយាតិ ។ ឯវំ បុដ្ឋា
 តុម្ភេ ភិក្ខុវេ តេសំ អញ្ញតិភិយានំ បរិព្វាជកានំ ឯវំ
 ព្យាករេយ្យាថាតិ ។

អវិជ្ជាវគ្គ

[២៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើពួកអន្យតិរិយបរិញ្ញាជកសួរអ្នក
 ទាំងឡាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ ចុះមគ្គនិងបដិបទា
 ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីកំណត់ដឹងនូវទុក្ខនុ៎ះមានដែរឬ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 កាលបើពួកអន្យតិរិយបរិញ្ញាជកសួរយ៉ាងនេះ អ្នកទាំងឡាយគប្បីដោះ
 ស្រាយដល់ពួកអន្យតិរិយបរិញ្ញាជកទាំងនោះយ៉ាងនេះថា ម្នាលអារុសោ
 ទាំងឡាយ មគ្គនិងបដិបទាប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីកំណត់ដឹងនូវទុក្ខនុ៎ះ
 មានដែរ ។

[២៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះមគ្គដូចម្តេច បដិបទាដូចម្តេច
 ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីកំណត់ដឹងនូវទុក្ខនុ៎ះ ។ គឺមគ្គដ៏ប្រសើរប្រកប
 ដោយអង្គ ៨ ហ្នឹងឯង ។ មគ្គទាំង ៨ តើដូចម្តេច ។ គឺសម្មាទិដ្ឋិ ១ ។ វេ ។
 សម្មាសមាធិ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាមគ្គ នេះជាបដិបទា
 ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីកំណត់ដឹងនូវទុក្ខនុ៎ះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាល
 បើពួកអន្យតិរិយបរិញ្ញាជកសួរយ៉ាងនេះហើយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីដោះ
 ស្រាយដល់ពួកអន្យតិរិយបរិញ្ញាជកទាំងនោះ យ៉ាងនេះចុះ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារគ្គោ

[២៩] សារត្ថីនិទានំ ។ អថខោ អញ្ញតោ ភិក្ខុ
 យេន ភកវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភកវន្តំ អភិ-
 វាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិទ្ធា ខោ
 សោ ភិក្ខុ ភកវន្តំ ឯតទរោច ព្រហ្មចរិយំ ព្រហ្មចរិយន្តិ
 ភន្តេ វុច្ចតិ ។ កតមំ នុ ខោ ភន្តេ ព្រហ្មចរិយំ
 កតមំ ព្រហ្មចរិយបរិយោសានន្តិ ។

[៣០] អយមេវ ខោ ភិក្ខុ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ
 មក្កោ ព្រហ្មចរិយំ ។ សេយ្យដីទំ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ មេ ។
 សម្មាសមាធិ ។ យោ ខោ ភិក្ខុ វាតក្ខយោ ទោ-
 សក្ខយោ មោហក្ខយោ ឥទំ ព្រហ្មចរិយបរិយោសា-
 នន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុគ្គ

[២៩] សាវត្ថិនិទាន ។ គ្រានោះ ភិក្ខុមួយរូបចូលទៅគាល់ព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះភិក្ខុនោះអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏
 ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន គេតែង
 និយាយថា ព្រហ្មចរិយៈ ព្រហ្មចរិយៈ ដូច្នោះ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 ព្រហ្មចរិយៈតើដូចម្តេច ទីបំផុតរបស់ព្រហ្មចរិយៈតើដូចម្តេច ។

[៣០] ម្នាលភិក្ខុ មគ្គដ៏ប្រសើរប្រកបដោយអង្គ ៨ នេះឯង ហៅ
 ថាព្រហ្មចរិយៈ ។ មគ្គទាំង ៨ តើដូចម្តេច ។ គឺសម្មាទិដ្ឋិ ១ ។ វេ ។
 សម្មាសមាធិ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុ ការអស់ទៅនៃរាគៈ ការអស់ទៅនៃទោសៈ
 ការអស់ទៅនៃមោហៈឯណា នេះហៅថាទីបំផុតនៃព្រហ្មចរិយៈ ។

អវិជ្ជាវគ្គោ

[៣១] សាវត្ថិនិទានំ ។ អថខោ អញ្ញតហោ ភិក្ខុ
 យេន ភកវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភកវន្តំ អភិ-
 វាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិទ្ធោ ខោ
 សោ ភិក្ខុ ភកវន្តំ ឯតទហោច វាគវិនយោ ទោសវិ-
 នយោ មោហាវិនយោតិ ភន្តេ វុច្ចតិ ។ កិស្សុ នុ ខោ
 ឯតំ ភន្តេ អធិវចនំ វាគវិនយោ ទោសវិនយោ មោ-
 ហាវិនយោតិ ។ និព្វានធាតុយា ខោ ឯតំ ភិក្ខុ អធិវ-
 ចនំ វាគវិនយោ ទោសវិនយោ មោហាវិនយោតិ ។ អា-
 សវានំ ខយោ តេន វុច្ចតីតិ ។

អវិជ្ជារត្ត

[៣១] សាវត្ថិនិទាន ។ គ្រានោះ ភិក្ខុមួយរូបចូលទៅគាល់
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះភិក្ខុនោះអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ
 ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន គេ
 តែងនិយាយថា ការកម្ចាត់បង្គំនូវរាគៈ ការកម្ចាត់បង្គំនូវទោសៈ ការ
 កម្ចាត់បង្គំនូវមោហៈ ដូច្នោះ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចុះពាក្យថា ការ
 កម្ចាត់បង្គំនូវរាគៈ ការកម្ចាត់បង្គំនូវទោសៈ ការកម្ចាត់បង្គំនូវមោហៈនុ៎ះ ជា
 ឈ្មោះនៃអ្វីហ្ន៎ ។ ម្នាលភិក្ខុ ពាក្យថា ការកម្ចាត់បង្គំនូវរាគៈ ការកម្ចាត់
 បង្គំនូវទោសៈ និងការកម្ចាត់បង្គំនូវមោហៈនុ៎ះ ជាឈ្មោះនៃនិព្វានធាតុ ។
 ព្រោះហេតុនោះទើបហៅថា ការអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារគ្គោ

[៣២] ឯវំ វុត្តេ សោ ភិក្ខុ ភកវន្តំ ឯតទោច
 អមតំ អមតន្តិ ភន្តេ វុច្ចតិ ។ កតមំ នុ ខោ ភន្តេ
 អមតំ កតមោ អមតតាមិមក្កោតិ ។ យោ ខោ ភិក្ខុ
 រាតក្ខយោ ទោសក្ខយោ មោហក្ខយោ ឥទំ វុច្ចតិ
 អមតំ ។ អយមេវារិយោ អដ្ឋង្គិកោ មក្កោ អមតតា-
 មិមក្កោ ។ សេយ្យដីទំ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មា-
 សមាដីតិ ។

[៣៣] សាវត្ថីនិទានំ ។ អរិយំ វោ ភិក្ខុវេ អដ្ឋង្គិកំ
 មក្កំ ទេសេស្សាមិ វិភទិស្សាមិ តំ សុណាថ សាធុកំ
 មនសិកោច ភាសិស្សាមីតិ ។ ឯវម្ពន្តេតិ ខោ តេ
 ភិក្ខុ ភកវតោ បច្ចុស្សោសុំ ។ ភកវា ឯតទោច
 កតមោ ច ភិក្ខុវេ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មក្កោ ។
 សេយ្យដីទំ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាសមាដី ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុគ

[៣២] កាលបើព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ ភិក្ខុនោះក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន គេតែងនិយាយថា អមតៈ អមតៈ (មិនស្លាប់ មិនស្លាប់) ដូច្នោះ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន អមតៈតើដូចម្តេច ផ្លូវដំណើរទៅកាន់អមតៈតើ ដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុ ការអស់ទៅនៃរាគៈ ការអស់ទៅនៃទោសៈ ការ អស់ទៅនៃមោហៈឯណា នេះហៅថា អមតៈ ។ មគ្គដ៏ប្រសើរប្រកប ដោយអង្គ ៨ នេះឯង ជាផ្លូវដំណើរទៅកាន់អមតៈ ។ មគ្គទាំង ៨ តើដូច ម្តេច ។ គឺសម្មាទិដ្ឋិ ១ ។ វេ ។ សម្មាសមាធិ ១ ។

[៣៣] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹង សម្តែង នឹងចែកនូវមគ្គដ៏ប្រសើរប្រកបដោយអង្គ ៨ ដល់អ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរប្រុងស្តាប់នូវមគ្គនោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយប្រពៃចុះ តថាគតនឹងសម្តែង ។ ភិក្ខុទាំងនោះទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដីកាព្រះដ៏មាន ព្រះភាគថា ព្រះករុណា ព្រះអង្គ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ ដូច្នោះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មគ្គដ៏ប្រសើរប្រកបដោយអង្គ ៨ តើដូច ម្តេច ។ មគ្គទាំង ៨ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺសម្មាទិដ្ឋិ ១ ។ វេ ។ សម្មាសមាធិ ១ ។

អវិជ្ជារត្តោ

[៣៤] កតមា ច ភិក្ខុវេ សម្មាទិដ្ឋិ ។ យំ ខោ
 ភិក្ខុវេ ទុក្ខេ ញាណំ ទុក្ខសមុទយេ ញាណំ ទុក្ខ-
 និរោធ�េ ញាណំ ទុក្ខនិរោធតាមិនិយា បដិបទាយ
 ញាណំ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ សម្មាទិដ្ឋិ ។

[៣៥] កតមោ ច ភិក្ខុវេ សម្មាសង្កប្បោ ។ យោ
 ខោ ភិក្ខុវេ នេក្ខម្មសង្កប្បោ អព្យាចាទសង្កប្បោ អវិ-
 ហីសាសង្កប្បោ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ សម្មាសង្កប្បោ ។

[៣៦] កតមា ច ភិក្ខុវេ សម្មារាទា ។ យា ខោ
 ភិក្ខុវេ មុសារាទា វេមណី បិសុណាយ រាទាយ
 វេមណី ធរុសាយ រាទាយ វេមណី សម្មប្បុលាទា
 វេមណី ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ សម្មារាទា ។

[៣៧] កតមោ ច ភិក្ខុវេ សម្មាកម្មន្តោ ។ យា
 ខោ ភិក្ខុវេ ចាណាតិចាតា វេមណី អទិន្នាទាទា
 វេមណី អព្រហ្មចរិយា វេមណី ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ
 សម្មាកម្មន្តោ ។

អវិជ្ជារត្ត

[៣២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម្មាទិដ្ឋិតើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ សេចក្តីដឹងក្នុងទុក្ខ សេចក្តីដឹងក្នុងហេតុជាទីកើតឡើងនៃទុក្ខ
សេចក្តីដឹងក្នុងការរលត់នៃទុក្ខ សេចក្តីដឹងក្នុងបដិបទាជាដំណើរទៅកាន់ទី
រលត់នៃទុក្ខឯណា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាសម្មាទិដ្ឋិ ។

[៣៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម្មាសង្កប្បៈតើដូចម្តេច ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីត្រិះរិះក្នុងការចេញចាកកាម សេចក្តីត្រិះរិះ
ក្នុងការមិនព្យាបាទ សេចក្តីត្រិះរិះក្នុងការមិនបៀតបៀនឯណា ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាសម្មាសង្កប្បៈ ។

[៣៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម្មាវាចាតើដូចម្តេច ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ចេតនាវៀរចាកការនិយាយកុហក ចេតនាវៀរចាក
ការនិយាយញុះញង់ ចេតនាវៀរចាកការនិយាយទ្រគោះ ចេតនាវៀរ
ចាកការនិយាយរោយរាយឯណា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា
សម្មាវាចា ។

[៣៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម្មាកម្មន្តៈតើដូចម្តេច ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ចេតនាវៀរចាកការសម្លាប់សត្វ ចេតនាវៀរចាកការលួច
ទ្រព្យគេ ចេតនាវៀរចាកការប្រព្រឹត្តធម៌មិនប្រសើរឯណា ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ នេះហៅថាសម្មាកម្មន្តៈ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារគ្គោ

[៣៨] កតមោ ច ភិក្ខុវេ សម្មាអាដិវោ ។ ឥធិ
ភិក្ខុវេ អរិយសារកោ មិច្ឆាអាដិវំ បហាយ សម្មាអា-
ដិវេន ដិវិកំ កប្បេតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ សម្មា-
អាដិវោ ។

[៣៩] កតមោ ច ភិក្ខុវេ សម្មាវាយាមោ ។
ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អនុប្បន្នានំ ចាបកានំ អកុស-
លានំ ធម្មានំ អនុប្បាទាយ ឆន្ទំ ជនេតិ វាយមតិ
វិវិយំ អារកតិ ចិត្តំ បក្កណ្ណាតិ បទហតិ ឧប្បន្នានំ
ចាបកានំ អកុសលានំ ធម្មានំ បហានាយ ឆន្ទំ
ជនេតិ វាយមតិ វិវិយំ អារកតិ ចិត្តំ បក្កណ្ណាតិ ប-
ទហតិ អនុប្បន្នានំ កុសលានំ ធម្មានំ ឧបាទាយ
ឆន្ទំ ជនេតិ វាយមតិ វិវិយំ អារកតិ ចិត្តំ បក្កណ្ណាតិ
បទហតិ ឧប្បន្នានំ កុសលានំ ធម្មានំ បិតិយា អ-
សម្មោសាយ ភិយ្យោភាវាយ វេបុលាយ ការនាយ
ចារិប្បិយា ឆន្ទំ ជនេតិ វាយមតិ វិវិយំ អារកតិ ចិត្តំ
បក្កណ្ណាតិ បទហតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ សម្មាវា-
យាមោ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុគ

[៣៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម្មាអាជីវៈតើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ អរិយសាវ័កក្នុងសាសនានេះ លះបង់នូវការចិញ្ចឹមជីវិតខុស
សម្រេចការចិញ្ចឹមជីវិតដោយការចិញ្ចឹមជីវិតត្រូវ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
នេះហៅថាសម្មាអាជីវៈ ។

[៣៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម្មាវាយាមៈតើដូចម្តេច ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ញ៉ាំងឆន្ទៈឲ្យកើត ប្រឹងប្រែង
ប្រារព្ធព្យាយាម ផ្តងចិត្តទុក តាំងព្យាយាមមាំ ដើម្បីញ៉ាំងពួកអកុសល-
ធម៌ដ៏លាមកដែលមិនទាន់កើត មិនឲ្យកើតឡើងបាន ញ៉ាំងឆន្ទៈឲ្យកើត
ប្រឹងប្រែង ប្រារព្ធព្យាយាម ផ្តងចិត្តទុក តាំងព្យាយាមមាំ ដើម្បីលះ
បង់នូវពួកអកុសលធម៌ដ៏លាមកដែលកើតឡើងហើយ ញ៉ាំងឆន្ទៈឲ្យកើត
ប្រឹងប្រែង ប្រារព្ធព្យាយាម ផ្តងចិត្តទុក តាំងព្យាយាមមាំ ដើម្បីញ៉ាំង
កុសលធម៌ដែលមិនទាន់កើតឲ្យកើតឡើង ញ៉ាំងឆន្ទៈឲ្យកើត ប្រឹងប្រែង
ប្រារព្ធព្យាយាម ផ្តងចិត្តទុក តាំងព្យាយាមមាំ ដើម្បីញ៉ាំងពួកកុសល-
ធម៌ដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យតាំងនៅមិនឲ្យភ្លេចភ្លាំងទៅវិញ ឲ្យចម្រើន
ធំទូលាយ ពេញបរិបូណ៌ក្រៃលែងឡើង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះ
ហៅថាសម្មាវាយាមៈ ។

អវិជ្ជារត្តោ

[៤០] កតមា ច ភិក្ខុវេ សម្មាសតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុ កាយេ កាយានុបស្សី វិហារតិ អាតាបី សម្ម-
ជាដោ សតិមា វិនេយ្យ លោកេ អភិជ្ឈាទោមនស្សំ
វេទនាសុ វេទនានុបស្សី វិហារតិ អាតាបី សម្មជាដោ
សតិមា វិនេយ្យ លោកេ អភិជ្ឈាទោមនស្សំ ចិត្ត
ចិត្តានុបស្សី វិហារតិ អាតាបី សម្មជាដោ សតិមា
វិនេយ្យ លោកេ អភិជ្ឈាទោមនស្សំ ធម្មេសុ ធម្មា-
នុបស្សី វិហារតិ អាតាបី សម្មជាដោ សតិមា វិនេយ្យ
លោកេ អភិជ្ឈាទោមនស្សំ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ
សម្មាសតិ ។

អវិជ្ជារត្ត

[៤០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម្មាសតិតើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ពិចារណាយើញរឿយ ។ នូវកាយក្នុង
 កាយ មានព្យាយាមជាគ្រឿងដុតកម្តៅកិលេស មានសេចក្តីដឹងខ្លួន មាន
 ស្មារតី កម្ចាត់បង់នូវអភិជ្ឈានិងទោមនស្សក្នុងលោកចេញ ពិចារណា
 យើញរឿយ ។ នូវវេទនាក្នុងវេទនាទាំងឡាយ មានព្យាយាមជាគ្រឿង
 ដុតកម្តៅកិលេស មានសេចក្តីដឹងខ្លួន មានស្មារតី កម្ចាត់បង់នូវអភិជ្ឈា
 និងទោមនស្សក្នុងលោកចេញ ពិចារណាយើញរឿយ ។ នូវចិត្តក្នុងចិត្ត
 មានព្យាយាមជាគ្រឿងដុតកម្តៅកិលេស មានសេចក្តីដឹងខ្លួន មានស្មារតី
 កម្ចាត់បង់នូវអភិជ្ឈានិងទោមនស្សក្នុងលោកចេញ ពិចារណាយើញ
 រឿយ ។ នូវធម៌ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ មានព្យាយាមជាគ្រឿងដុតកម្តៅកិលេស
 មានសេចក្តីដឹងខ្លួន មានស្មារតី កម្ចាត់បង់នូវអភិជ្ឈានិងទោមនស្សក្នុង
 លោកចេញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាសម្មាសតិ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារគ្គោ

[៤១] កតមោ ច ភិក្ខុវេ សម្មាសមាធិ ។ ឥធិ
ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ វិច្ឆេវ កាមេហិ វិច្ឆេ អកុសលេហិ ធម្មេ-
ហិ សវិតក្កំ សវិចារំ វិវេកជំ បីតិសុខំ បឋមំ ឈានំ
ឧបសម្បជ្ជ វិហារតិ វិតក្កវិចារានំ រូបសមា អជ្ឈត្តំ
សម្បសាទនំ ចេតសោ ឯកោទិការំ អវិតក្កំ អវិចារំ
សមាធិជំ បីតិសុខំ ទុតិយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហារតិ
បីតិយា ច វិរាតា ឧបេក្ខកោ ច វិហារតិ សតោ ច
សម្បជានោ សុខញ្ច កាយេន បដិសំវេទេតិ យន្តំ
អរិយា អាចិក្ខុន្តិ ឧបេក្ខកោ សតិមា សុខវិហារីតិ
តតិយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហារតិ សុខស្ស ច
បហាណា ទុក្ខស្ស ច បហាណា បុព្វេវ សោមនស្ស-
នោមនស្សានំ អត្តជ្ជមា អទុក្ខមសុខំ ឧបេក្ខាសតិ-
ចារិសុទ្ធិ ចតុត្ថំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហារតិ ។ អយំ
វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ សម្មាសមាធិតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុគ

[៤១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម្មាសមាធិតើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ស្ងាត់ចាកកាមទាំងឡាយ ស្ងាត់ចាកអកុសលធម៌ទាំងឡាយ បានដល់នូវបឋមជ្ឈាន ប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ មានតែបីតិនិងសុខកើតអំពីវិវេក ហើយសម្រេចសម្រាន្តនៅ បានដល់នូវទុតិយជ្ឈានជាធម្មជាតិកើតមានក្នុងសន្តានចិត្តប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាគឺសទ្ធា មានសភាពជាចិត្តខ្ពស់ឯក មិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ មានតែបីតិនិងសុខកើតអំពីសមាធិគឺបឋមជ្ឈាន ព្រោះរម្ងាប់នូវវិតក្កៈនិងវិចារៈ ហើយសម្រេចសម្រាន្តនៅ ភិក្ខុមានចិត្តនឿយណាយចាកបីតិ ប្រកបដោយឧបេក្ខា មានស្មារតីដឹងខ្លួន សោយនូវសុខដោយនាមកាយ ព្រះអរិយៈទាំងឡាយតែងសរសើរនូវបុគ្គលដែលបាននូវតតិយជ្ឈាននោះថា បុគ្គលដែលបាននូវតតិយជ្ឈាន មានចិត្តប្រកបដោយឧបេក្ខា មានស្មារតី មានធម៌ជាគ្រឿងនៅជាសុខដូច្នោះ ព្រោះតតិយជ្ឈានឯណា ក៏បានដល់នូវតតិយជ្ឈាននោះ ហើយសម្រេចសម្រាន្តនៅ ភិក្ខុលះបង់នូវសុខផង លះបង់នូវទុក្ខផង មានសោមនស្សនិងទោមនស្សអស់ហើយក្នុងកាលមុន ក៏បានដល់នូវចតុត្ថជ្ឈានដែលមិនមានទុក្ខ មិនមានសុខ មានតែសតិដ៏បរិសុទ្ធដែលកើតអំពីឧបេក្ខា ហើយសម្រេចសម្រាន្តនៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាសម្មាសមាធិ ។

អវិជ្ជារត្តោ

[៤២] សាវត្ថីនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ សាលិ-
 សុកំ វា យវសុកំ វា មិច្ឆាបណិហិតំ ហត្ថេន វា
 ចាទេន វា អក្កន្តំ ហត្ថំ វា ចានំ វា ភិទ្ធិស្សតិ
 លោហិតំ វា ឧប្បាទេស្សតីតិ នេតំ ហានំ វិជ្ជតិ ។ តំ
 កិស្ស ហេតុ ។ មិច្ឆាបណិហិតត្តា ភិក្ខុវេ សុកស្ស ។
 ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ សោ វត ភិក្ខុ មិច្ឆាបណិហិ-
 តាយ ទិដ្ឋិយា មិច្ឆាបណិហិតាយ មគ្គការវាយ អវិជ្ជំ
 ភិទ្ធិស្សតិ វិជ្ជំ ឧប្បាទេស្សតិ និព្វានំ សច្ចិកវិស្សតីតិ
 នេតំ ហានំ វិជ្ជតិ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។ មិច្ឆាបណិហិ-
 តត្តា ភិក្ខុវេ ទិដ្ឋិយា ។

[៤៣] សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ សាលិសុកំ វា
 យវសុកំ វា សម្មាបណិហិតំ ហត្ថេន វា ចាទេន វា
 អក្កន្តំ ហត្ថំ វា ចានំ វា ភិទ្ធិស្សតិ លោហិតំ វា
 ឧប្បាទេស្សតីតិ ហានមេតំ វិជ្ជតិ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។

អវិជ្ជាវគ្គ

[២២] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចចុងស្រូវខ្សាយ ឬចុងស្រូវដំណើប ដែលគេតម្កល់ទុកខុស នឹងមុតដៃឬជើង ឬនឹងញ៉ាំង ឈាមឲ្យកើតឡើងបាន ដល់បុគ្គលដែលច្រត់ដោយដៃឬជាន់ដោយជើង ហេតុនេះរមែងមិនមានឡើយ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថាចុងនៃស្រូវគេតម្កល់ទុកខុស យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះនឹងអាចទម្លាយនូវអវិជ្ជា នឹងញ៉ាំងវិជ្ជាឲ្យកើតឡើង នឹងបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវព្រះនិព្វាន ដោយទិដ្ឋិដែលខ្លួនតម្កល់ខុស ដោយមគ្គការវនាដែលខ្លួនតម្កល់ខុស ហេតុនេះរមែងមិនមានឡើយ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថាទិដ្ឋិដែលភិក្ខុនោះតម្កល់ខុស ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

[២៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចចុងស្រូវខ្សាយ ឬចុងស្រូវដំណើប ដែលបុគ្គលតម្កល់ទុកត្រូវ នឹងអាចមុតដៃឬជើង ឬនឹងញ៉ាំង ឈាមឲ្យកើតឡើងបាន ដល់បុគ្គលដែលច្រត់ដោយដៃឬជាន់ដោយជើង ហេតុនេះរមែងមានជាប្រាកដ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារុគោ

សម្មាបណិហិតត្តា ភិក្ខុវេ សុកស្ស ។ ឯវមេវ ខោ
 ភិក្ខុវេ សោ វត ភិក្ខុ សម្មាបណិហិតាយ ទិដ្ឋិយា
 សម្មាបណិហិតាយ មត្តការោយ អវិជ្ជំ ភិក្ខុស្សតិ
 វិជ្ជំ ឧប្បាទេស្សតិ និព្វានំ សច្ចិករិស្សតីតិ ហានមេតំ
 វិជ្ជតិ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។ សម្មាបណិហិតត្តា ភិក្ខុវេ
 ទិដ្ឋិយា ។

[២២] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាបណិហិតា-
 យ ទិដ្ឋិយា សម្មាបណិហិតាយ មត្តការោយ អវិជ្ជំ
 ភិក្ខុស្សតិ វិជ្ជំ ឧប្បាទេស្សតិ និព្វានំ សច្ចិករិស្សតិ ។
 ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ វិវា-
 កនិស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ វោស្សត្តបរិណាមី ។ បេ ។
 សម្មាសមាធិ ភាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ វិវាតនិស្សិតំ និ-
 រោធនិស្សិតំ វោស្សត្តបរិណាមី ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ សម្មាបណិហិតាយ ទិដ្ឋិយា សម្មាបណិហិតាយ
 មត្តការោយ អវិជ្ជំ ភិក្ខុស្សតិ វិជ្ជំ ឧប្បាទេស្សតិ និព្វា-
 នំ សច្ចិករិស្សតីតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុគ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថាចុងនៃស្រូវគេតម្កល់ទុកត្រូវ យ៉ាងណា
មិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះនឹងទម្លាយនូវអវិជ្ជា នឹងញ៉ាំង
វិជ្ជាឲ្យកើតឡើង នឹងធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវព្រះនិព្វានបាន ដោយទិដ្ឋិដែល
ខ្លួនតម្កល់ត្រូវ ដោយមគ្គការវនាដែលខ្លួនតម្កល់ត្រូវ ហេតុនេះរមែង
មានជាប្រាកដ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ព្រោះថាទិដ្ឋិដែលភិក្ខុនោះតម្កល់ត្រូវ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

[២២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុនឹងទម្លាយនូវអវិជ្ជា ញ៉ាំង
វិជ្ជាឲ្យកើតឡើង នឹងបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវព្រះនិព្វាន ដោយទិដ្ឋិ
ដែលខ្លួនតម្កល់ត្រូវ ដោយមគ្គការវនាដែលខ្លួនតម្កល់ត្រូវ តើដូចម្តេច ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចម្រើននូវសម្មាទិដ្ឋិ ដែល
អាស្រ័យនូវសេចក្តីស្ងាត់ អាស្រ័យនូវសេចក្តីនឿយណាយ អាស្រ័យ
នូវសេចក្តីរលត់ មានកិរិយាបង្កើនទៅដើម្បីលះបង់ ។ បេ ។ ចម្រើននូវ
សម្មាសមាធិ ដែលអាស្រ័យនូវសេចក្តីស្ងាត់ អាស្រ័យនូវសេចក្តីនឿយ
ណាយ អាស្រ័យនូវសេចក្តីរលត់ មានកិរិយាបង្កើនទៅដើម្បីលះបង់ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនឹងទម្លាយនូវអវិជ្ជា ញ៉ាំងវិជ្ជាឲ្យកើតឡើង
នឹងធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវព្រះនិព្វាន ដោយទិដ្ឋិដែលខ្លួនតម្កល់ត្រូវ ដោយ
មគ្គការវនាដែលខ្លួនតម្កល់ត្រូវ យ៉ាងនេះឯង ។

អវិជ្ជារត្តោ

[៤៥] សាវត្ថិនិទានំ ។ អថខោ នន្ទិយោ បរិព្វាជ-
 កោ យេន ភក្កវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភក-
 វតា សទ្ធិំ សម្មាទិ សម្មាទនីយំ កតំ សារាណីយំ
 វីតិសារេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិទ្ធោ ខោ
 នន្ទិយោ បរិព្វាជកោ ភក្កវន្តំ ឯតទរោច កតិ នុ ខោ
 កោ កោតម ធម្មា ការិតា ពហុលីកតា និព្វានកមា
 ហោន្តិ និព្វានបរាយនា និព្វានបរិយោសាណតិ ។ អដ្ឋិមេ
 ខោ នន្ទិយ ធម្មា ការិតា ពហុលីកតា និព្វានកមា
 ហោន្តិ និព្វានបរាយនា និព្វានបរិយោសាណ ។ កតមេ
 អដ្ឋ ។ សេយ្យដីទំ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាស-
 មាទិ ។ ឥមេ ខោ នន្ទិយ អដ្ឋ ធម្មា ការិតា ពហុលី-
 កតា និព្វានកមា ហោន្តិ និព្វានបរាយនា និព្វាន-
 បរិយោសាណតិ ។

អវិជ្ជារត្ត

[២៥] សាវត្ថិនិទាន ។ គ្រានោះ នន្ទិយបរិព្វាជកចូលទៅគាល់
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយទៅរក
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយនិងពាក្យដែលគួរ
 រព្វកហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះនន្ទិយបរិព្វាជកអង្គុយក្នុងទី
 សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះ
 គោតមដ៏ចម្រើន ធម៌ទាំងឡាយដែលបុគ្គលចម្រើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ
 ជាធម៌មានដំណើរទៅកាន់ព្រះនិព្វាន មានព្រះនិព្វានជាទីប្រព្រឹត្តទៅ
 ក្នុងខាងមុខ មានព្រះនិព្វានជាទីបំផុត មានប៉ុន្មានហ្ន៎ ។ ម្ចាស់នន្ទិយៈ
 ធម៌ទាំងឡាយដែលបុគ្គលចម្រើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ ជាធម៌មាន
 ដំណើរទៅកាន់ព្រះនិព្វាន មានព្រះនិព្វានជាទីប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ មាន
 ព្រះនិព្វានជាទីបំផុត នេះមាន ៨ យ៉ាង ។ ធម៌ទាំង ៨ យ៉ាងតើដូច
 ម្តេច ។ អ្វីខ្លះ ។ គឺសម្មាទិដ្ឋិ ១ ។ វេ ។ សម្មាសមាធិ ១ ។ ម្ចាស់នន្ទិយៈ
 ធម៌ទាំង ៨ នេះឯង ដែលបុគ្គលចម្រើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ ជាធម៌
 មានដំណើរទៅកាន់ព្រះនិព្វាន មានព្រះនិព្វានជាទីប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ
 មានព្រះនិព្វានជាទីបំផុត ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារគ្គោ

[៤៦] ឃំ រុត្តេ នន្ទិយោ បរិព្វាជកោ ភកវន្តំ ឯត-
 ទោច អភិក្កន្តំ កោ កោតម អភិក្កន្តំ កោ កោតម
 សេយ្យថាបិ កោ កោតម និក្កន្តិតំ វា ឧក្កុដ្ឋេយ្យ ប-
 ដិច្ចន្តំ វា វិវេយ្យ មុឡ្ហស្ស វា មក្កំ អាចិក្ខេយ្យ អន្ទ-
 ការេ វា តេលប្បដ្ឋោតំ ជាវេយ្យ ចក្កុមន្តោ រូចានិ
 ទក្ខន្តិតិ ។ ឯវមេវ កោតា កោតមេន អនេកបរិយា-
 យេន ធម្មោ បកាសិតោ ឯសាហំ ភវន្តំ កោតមំ
 សរណំ កច្ឆាមិ ធម្មញ្ច ភិក្ខុសង្ឃញ្ច ឧចាសកំ មំ ភវំ
 កោតមោ ជាវតុ អដ្ឋតក្កេ ចាលុបេតំ សរណាដ្ឋតន្តិ ។

អវិជ្ជារគ្គោ បឋមោ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

[៤៦] កាលបើព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះហើយ នន្ទិយ-
 បរិញ្ញាជកក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះគោតម
 ដ៏ចម្រើន ភ្លឺច្បាស់ណាស់ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ភ្លឺច្បាស់ណាស់
 បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ដូចបុគ្គលផ្សារឡើងនូវរបស់ដែលគេផ្តាប់ ឬបើក
 ឡើងនូវរបស់ដែលបិទបាំង ពុំនោះសោត ប្រាប់នូវផ្លូវដល់អ្នកវង្វេងផ្លូវ
 ឬទ្រោសប្រទីបប្រេងបំភ្លឺក្នុងទីងងឹតដោយគិតថា បុរសអ្នកមានភ្នែកនឹងបាន
 ឃើញរូបទាំងឡាយ យ៉ាងណាមិញ ។ ធម៌ដែលព្រះគោតមដ៏ចម្រើន
 ទ្រង់សម្តែងហើយដោយអនេកបរិយាយ ក៏យ៉ាងនោះឯង ខ្ញុំព្រះអង្គសូម
 ដល់នូវព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ទាំងព្រះធម៌និងព្រះភិក្ខុសង្ឃជាទីពឹងទីពឹង
 សូមព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ចាំទុកនូវខ្ញុំព្រះអង្គថាជាឧបាសក អ្នកដល់នូវព្រះ
 រតនត្រ័យជាទីពឹងទីពឹងស្មើដោយជីវិត តាំងអំពីថ្ងៃនេះជាដើមទៅ ។

ចប់ អវិជ្ជារុត្ត ទី ១ ។

អវិជ្ជារត្តោ

តស្សុទ្ធានំ

អវិជ្ជេត្តា ឧបឌ្ឃំ ច

សារីបុត្តោ ច ព្រាហ្មណោ

កិមត្តិយំ^(១) ច ទ្វេ ភិក្ខុ

វិភង្កោ សុកេនន្ទិយាតិ ។

១ ម. កិមត្តិយោ ។

អវិជ្ជាវគ្គ

ឧទ្ទាននៃអវិជ្ជាវគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីអវិជ្ជា ១ អំពីពាក់កណ្តាលនៃព្រហ្មចរិយៈ ១
អំពីព្រះសារីបុត្ត ១ អំពីជាណុស្សោណិព្រាហ្មណ៍ ១ អំពី
ការប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈដើម្បីប្រយោជន៍អ្វី ១ អំពីភិក្ខុមួយរូប
ចូលទៅក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគមាន ២ លើក អំពីព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគសម្តែងចែកអដ្ឋង្គិកមគ្គ ១ អំពីសេចក្តីប្រៀប
ដូចចុងនៃស្រូវ ១ អំពីនន្ទិយបរិញ្ញាជក ១ ។

វិហារវគ្គោ

[៤៧] សាវត្ថិនិទានំ ។ ឥច្ឆាមហំ ភិក្ខុវេ អឱ្យ-
មាសំ បដិសស្មីយិតំ ធម្មិ កោនចិ ឧបសង្កមិតព្វោ
អញ្ញត្រិ ឯកោន បិណ្ឌាចាតនីហារកោនាតិ ។ ឯវំ ភន្តេ-
តិ ខោ តេ ភិក្ខុ ភកវតោ បដិស្សត្វា ។ ធាស្សុធន
កោចិ ភកវតំ ឧបសង្កមតិ អញ្ញត្រិ ឯកោន បិណ្ឌា-
ចាតនីហារកោន ។

[៤៨] អថខោ ភកវា តស្ស អឱ្យមាសស្ស
អច្ចយេន បដិសស្មាធា វុដ្ឋិតោ ភិក្ខុ អាមន្តេសិ
យេន ស្វាហំ ភិក្ខុវេ វិហារេន បឋមាភិសម្ពុទ្ធា
វិហារមិ តស្ស បទេសេន វិហាសី សោ ឯវំ បដា-
នាមិ មិច្ឆាទិដ្ឋិប្បច្ចយាមិ វេទយិតំ សម្មាទិដ្ឋិប្បច្ចយា-
មិ វេទយិតំ ។ បេ ។ មិច្ឆាសមាទិប្បច្ចយាមិ វេទយិតំ

វិហារវគ្គ

[២៧] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត
ប្រាថ្នាដើម្បីសម្មុទ្ធនៅក្នុងទីស្ងាត់អស់កន្លះខែ អ្នកណាកុំគប្បីចូលទៅរក
តថាគតឡើយ រៀរលែងតែភិក្ខុមួយរូបអ្នកនាំនូវចង្កាន់បិណ្ឌបាតទៅ ។
ភិក្ខុទាំងនោះទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដីកាព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះករុណា
ព្រះអង្គ ។ អ្នកណាមួយក៏មិនហ៊ានចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគក្នុង
ទីនោះឡើយ រៀរលែងតែភិក្ខុមួយរូបអ្នកនាំនូវចង្កាន់បិណ្ឌបាតទៅ ។

[២៨] គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះកន្លងកាលកន្លះខែនោះ
ហើយ ក៏ទ្រង់ចេញចាកទីស្ងាត់ ហើយត្រាស់នឹងភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតបានត្រាស់ដឹងជាដំបូងដោយធម៌ជាគ្រឿងនៅ
ឯណា តថាគតក៏បានសម្រេចសម្រាន្តនៅដោយចំណែកនៃធម៌ជាគ្រឿង
នៅនោះ តថាគតដឹងច្បាស់យ៉ាងនេះថា ការសោយអារម្មណ៍ព្រោះ
មិច្ឆាទិដ្ឋិជាបច្ច័យក៏មាន ការសោយអារម្មណ៍ព្រោះសម្មាទិដ្ឋិជាបច្ច័យ
ក៏មាន ។ បេ ។ ការសោយអារម្មណ៍ព្រោះមិច្ឆាសមាធិជាបច្ច័យក៏មាន

វិហារវគ្គោ

សម្មាសមាធិប្បច្ចយាមិ វេទយិតំ ឆន្ទប្បច្ចយាមិ វេទយិ-
តំ វិតក្កប្បច្ចយាមិ វេទយិតំ សញ្ញាបច្ចយាមិ វេទយិតំ
ឆន្ទោ ច អរូបសន្តោ ហោតិ វិតក្កា ច អរូបសន្តា
ហោន្តិ សញ្ញា ច អរូបសន្តា ហោតិ តប្បច្ចយាមិ
វេទយិតំ ឆន្ទោ ច រូបសន្តោ ហោតិ វិតក្កា ច រូបសន្តា
ហោន្តិ សញ្ញា ច រូបសន្តា ហោតិ តប្បច្ចយាមិ វេទយិ-
តំ អប្បត្តស្ស បត្តិយា អត្តិ វាយាមំ តស្មីមិ ហានេ
អនុប្បត្តេ តប្បច្ចយាមិ វេទយិតន្តិ ។

[២៩] សាវត្ថិនិទានំ ។ ឥច្ឆាមហំ ភិក្ខុវេ តេមាសំ
បដិសល្ល័យិតុំ នម្មិ កោណថិ ឧបសង្កមិតព្វោ អញ្ញត្រ
ឯកោណ បិណ្ណាចាតដីហារកោណាតិ ។ ឯវំ ភន្តេតិ ខោ
តេ ភិក្ខុ ភកវតោ បដិស្សត្វា ។ ណាស្សុជ កោថិ
ភកវន្តំ ឧបសង្កមតិ អញ្ញត្រ ឯកោណ បិណ្ណាចាតដី-
ហារកោណ ។

វិហារវគ្គ

ការសោយអារម្មណ៍ព្រោះសម្មាសមាធិជាបច្ច័យក៏មាន ការសោយ
 អារម្មណ៍ព្រោះឆន្ទៈជាបច្ច័យក៏មាន ការសោយអារម្មណ៍ព្រោះវិតក្កៈជា
 បច្ច័យក៏មាន ការសោយអារម្មណ៍ព្រោះសញ្ញាជាបច្ច័យក៏មាន ឆន្ទៈមិន
 រម្ងាប់ក៏មាន វិតក្កៈមិនរម្ងាប់ក៏មាន សញ្ញាមិនរម្ងាប់ក៏មាន ការសោយ
 អារម្មណ៍ព្រោះមិនរម្ងាប់នោះជាបច្ច័យក៏មាន ឆន្ទៈរម្ងាប់ក៏មាន វិតក្កៈរម្ងាប់
 ក៏មាន សញ្ញារម្ងាប់ក៏មាន ការសោយអារម្មណ៍ព្រោះរម្ងាប់នោះជាបច្ច័យ
 ក៏មាន សេចក្តីព្យាយាមប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីដល់នូវគុណវិសេសដែលមិន
 ទាន់បានដល់ក៏មាន កាលបើហេតុនោះមិនទាន់សម្រេចហើយ ការ
 សោយអារម្មណ៍ព្រោះមិនសម្រេចនោះជាបច្ច័យក៏មាន ។

[២៧] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតប្រា-
 ថ្នាដើម្បីសម្មុទ្ធនៅក្នុងទីស្ងាត់អស់ ៣ ខែ អ្នកណាមួយកុំគប្បីចូលទៅរក
 តថាគតឡើយ រៀរលែងតែភិក្ខុមួយរូបអ្នកនាំនូវចង្កាន់បិណ្ឌបាតទៅ ។
 ភិក្ខុទាំងនោះទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដីកាព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះករុណា
 ព្រះអង្គ ។ អ្នកណាមួយក៏មិនហ៊ានចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ក្នុងទីនោះឡើយ រៀរលែងតែភិក្ខុមួយរូបអ្នកនាំនូវចង្កាន់បិណ្ឌបាតទៅ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារុគោ

[៥០] អថខោ ភក្កវា តស្ស តេមាសស្ស អច្ចយេន
 បដិសល្លាតា វុដ្ឋិតោ ភិក្ខុ អាមន្តេសិ យេន ស្វាហំ
 ភិក្ខុវេ វិហារេន បបមាភិសម្ពុទ្ធា វិហារមិ តស្ស បទេ-
 សេន វិហាសី សោ ឯវំ បជាតាមិ មិច្ឆាទិដ្ឋិប្បច្ច-
 យាមិ វេទយិតំ មិច្ឆាទិដ្ឋិរូបសមប្បច្ចយាមិ វេទយិតំ
 សម្មាទិដ្ឋិប្បច្ចយាមិ វេទយិតំ សម្មាទិដ្ឋិរូបសមប្បច្ចយា-
 មិ វេទយិតំ ។ បេ ។ មិច្ឆាសមាទិប្បច្ចយាមិ វេទយិតំ
 មិច្ឆាសមាទិរូបសមប្បច្ចយាមិ វេទយិតំ សម្មាសមា-
 ទិប្បច្ចយាមិ វេទយិតំ សម្មាសមាទិរូបសមប្បច្ចយាមិ
 វេទយិតំ ឆន្ទប្បច្ចយាមិ វេទយិតំ ឆន្ទរូបសមប្បច្ចយាមិ
 វេទយិតំ វិតក្កប្បច្ចយាមិ វេទយិតំ វិតក្ករូបសមប្បច្ច-
 យាមិ វេទយិតំ សញ្ញាបច្ចយាមិ វេទយិតំ សញ្ញា-
 រូបសមប្បច្ចយាមិ វេទយិតំ ឆន្ទោ ច អរូបសន្តោ
 ហោតិ វិតក្កា ច អរូបសន្តា ហោតិ សញ្ញា ច

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរគ្គ

[៥០] គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគលុះកន្លង ៣ ខែនោះហើយ ក៏ចេញចាកទីស្ងាត់ ហើយត្រាស់នឹងភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ទាំងឡាយ តថាគតបានត្រាស់ដឹងជាដំបូងដោយធម៌ជាគ្រឿងនៅឯណា តថាគតក៏បានសម្រេចសម្រាន្តនៅ ដោយចំណែកនៃធម៌ជាគ្រឿងនៅនោះ តថាគតដឹងច្បាស់យ៉ាងនេះថា ការសោយអារម្មណ៍ព្រោះមិច្ឆាទិដ្ឋិជា បច្ច័យក៏មាន ការសោយអារម្មណ៍ព្រោះរម្ងាប់មិច្ឆាទិដ្ឋិជាបច្ច័យក៏មាន ការសោយអារម្មណ៍ព្រោះសម្មាទិដ្ឋិជាបច្ច័យក៏មាន ការសោយអារម្មណ៍ ព្រោះរម្ងាប់សម្មាទិដ្ឋិជាបច្ច័យក៏មាន ។ បេ ។ ការសោយអារម្មណ៍ព្រោះ មិច្ឆាសមាធិជាបច្ច័យក៏មាន ការសោយអារម្មណ៍ព្រោះរម្ងាប់មិច្ឆាសមាធិ ជាបច្ច័យក៏មាន ការសោយអារម្មណ៍ព្រោះសម្មាសមាធិជាបច្ច័យក៏មាន ការសោយអារម្មណ៍ព្រោះរម្ងាប់សម្មាសមាធិជាបច្ច័យក៏មាន ការសោយ អារម្មណ៍ព្រោះឆន្ទៈជាបច្ច័យក៏មាន ការសោយអារម្មណ៍ព្រោះរម្ងាប់ឆន្ទៈ ជាបច្ច័យក៏មាន ការសោយអារម្មណ៍ព្រោះវិតក្កៈជាបច្ច័យក៏មាន ការ សោយអារម្មណ៍ព្រោះរម្ងាប់វិតក្កៈជាបច្ច័យក៏មាន ការសោយអារម្មណ៍ ព្រោះសញ្ញាជាបច្ច័យក៏មាន ការសោយអារម្មណ៍ព្រោះរម្ងាប់សញ្ញាជា បច្ច័យក៏មាន ឆន្ទៈមិនរម្ងាប់ក៏មាន វិតក្កៈមិនរម្ងាប់ក៏មាន សញ្ញា

វិហារវគ្គោ

អរូបសន្តា ហោតិ តប្បច្ចយាមិ វេទយិតំ ឆន្ទោ ច រូប-
 សន្តា ហោតិ វិតក្កា ច រូបសន្តា ហោតិ សញ្ញា ច រូប-
 សន្តា ហោតិ តប្បច្ចយាមិ វេទយិតំ អប្បត្តស្ស បត្តិយា
 អត្ថិ វាយាមំ តស្មីមិ ហានេ អនុប្បត្តេ តប្បច្ចយាមិ
 វេទយិតន្តិ ។

[៥១] សាវត្ថិនិទានំ ។ អថខោ អញ្ញតោ ភិក្ខុ
 យេន ភកវា តេនុបសង្កមិ ។ បេ ។ ឯកមន្តំ និសិទ្ធា
 ខោ សោ ភិក្ខុ ភកវន្តំ ឯតទោច សេក្ខោ សេក្ខោតិ
 ភន្តេ រុច្ចតិ កិត្តាវតា នុ ខោ ភន្តេ សេក្ខោ ហោតីតិ ។
 ឥធិ ភិក្ខុ សេក្ខាយ សម្មាទិដ្ឋិយា សមន្តាកតោ
 ហោតិ ។ បេ ។ សេក្ខេន សម្មាសមាទិណ សមន្តាកតោ
 ហោតិ ។ ឯត្តាវតា ខោ ភិក្ខុ សេក្ខោ ហោតីតិ ។

វិហារវគ្គ

មិនរម្ងាប់ក៏មាន ការសោយអារម្មណ៍ព្រោះមិនរម្ងាប់នោះជាបច្ច័យក៏មាន
 ឆន្ទៈរម្ងាប់ក៏មាន វិតក្កៈរម្ងាប់ក៏មាន សញ្ញារម្ងាប់ក៏មាន ការសោយ
 អារម្មណ៍ព្រោះរម្ងាប់នោះជាបច្ច័យក៏មាន សេចក្តីព្យាយាមប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីដល់នូវគុណវិសេស ដែលមិនទាន់បានដល់ក៏មាន កាលបើហេតុ
 នោះមិនទាន់សម្រេចហើយ ការសោយអារម្មណ៍ព្រោះហេតុមិនសម្រេច
 នោះជាបច្ច័យក៏មាន ។

[៥១] សាវត្ថិនិទាន ។ គ្រានោះ ភិក្ខុមួយរូបចូលទៅគាល់ព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ ។ បេ ។ លុះភិក្ខុនោះអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាប
 បង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពាក្យគេ
 តែងនិយាយថា សេក្ខៈ សេក្ខៈ ដូច្នោះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ដែល
 ឈ្មោះថាសេក្ខៈនោះ ដោយហេតុប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ម្នាលភិក្ខុ ភិក្ខុក្នុងសាស-
 នានេះ ប្រកបដោយសេក្ខសម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ ប្រកបដោយសេក្ខសម្មា-
 សមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុ ដែលឈ្មោះថាសេក្ខៈដោយហេតុប៉ុណ្ណោះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវរគ្គោ

[៥២] សាវត្ថិនិទានំ ។ អដ្ឋិមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា ភារិតា
 ពហុលីកតា អនុប្បដ្ឋា ឧប្បជ្ជន្តិ នាញ្ញត្រ តថាគតស្ស
 ចាតុភាវា អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ។ កតមេ អដ្ឋ ។
 សេយ្យដីទំ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។
 ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ អដ្ឋ ធម្មា ភារិតា ពហុលីកតា
 អនុប្បដ្ឋា ឧប្បជ្ជន្តិ នាញ្ញត្រ តថាគតស្ស ចាតុភាវា
 អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្សាតិ ។

[៥៣] សាវត្ថិនិទានំ ។ អដ្ឋិមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា
 ភារិតា ពហុលីកតា អនុប្បដ្ឋា ឧប្បជ្ជន្តិ នាញ្ញត្រ
 សុកតវិនយា ។ កតមេ អដ្ឋ ។ សេយ្យដីទំ ។ សម្មាទិដ្ឋិ
 ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ អដ្ឋ ធម្មា
 ភារិតា ពហុលីកតា អនុប្បដ្ឋា ឧប្បជ្ជន្តិ នាញ្ញត្រ
 សុកតវិនយាតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុគ

[៥២] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ៨ យ៉ាង
នេះ ដែលបុគ្គលចម្រើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ ដែលមិនទាន់កើត
ឡើង រមែងកើតឡើង មិនមែនកើតឡើងក្រៅអំពីការកើតប្រាកដនៃ
ព្រះតថាគតជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធទេ ។ ធម៌ទាំង ៨ យ៉ាងតើដូចម្តេច ។
អ្វីខ្លះ ។ គឺសម្មាទិដ្ឋិ ១ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ធម៌ទាំង ៨ យ៉ាងនេះឯង ដែលបុគ្គលចម្រើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ
ដែលមិនទាន់កើតឡើង រមែងកើតឡើង មិនមែនកើតឡើងក្រៅអំពីការ
កើតប្រាកដនៃព្រះតថាគតជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធទេ ។

[៥៣] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ៨ យ៉ាង
នេះឯង ដែលបុគ្គលចម្រើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ ដែលមិនទាន់កើត
ឡើង រមែងកើតឡើង មិនមែនកើតឡើងក្រៅអំពីវិន័យព្រះសុគតទេ ។
ធម៌ទាំង ៨ យ៉ាងតើដូចម្តេច ។ អ្វីខ្លះ ។ គឺសម្មាទិដ្ឋិ ១ ។ បេ ។ សម្មា-
សមាធិ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ៨ យ៉ាងនេះឯង ដែលបុគ្គល
ចម្រើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ ដែលមិនទាន់កើតឡើង រមែងកើតឡើង
មិនមែនកើតឡើងក្រៅអំពីវិន័យព្រះសុគតទេ ។

វិហារវគ្គោ

[៥៤] សារត្តិនិទានំ ។ អដ្ឋមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា
 បរិសុទ្ធា បរិយោទាតា អនដ្ឋណា វិតតូបក្កិលេសា
 អនុប្បដ្ឋា ឧប្បជ្ជន្តិ ធាញ្ញត្រ តថាគតស្ស ចាតុភាវា
 អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ។ កតមេ អដ្ឋ ។ សេយ្យ-
 បីដំ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។ ឥមេ ខោ
 ភិក្ខុវេ អដ្ឋ ធម្មា បរិសុទ្ធា បរិយោទាតា អនដ្ឋណា
 វិតតូបក្កិលេសា អនុប្បដ្ឋា ឧប្បជ្ជន្តិ ធាញ្ញត្រ តថា-
 គតស្ស ចាតុភាវា អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្សាតិ ។

[៥៥] សារត្តិនិទានំ ។ អដ្ឋមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា
 បរិសុទ្ធា បរិយោទាតា អនដ្ឋណា វិតតូបក្កិលេសា
 អនុប្បដ្ឋា ឧប្បជ្ជន្តិ ធាញ្ញត្រ សុតតវិនយា ។ កតមេ
 អដ្ឋ ។ សេយ្យបីដំ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។
 ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ អដ្ឋ ធម្មា បរិសុទ្ធា បរិយោទាតា អ-
 នដ្ឋណា វិតតូបក្កិលេសា អនុប្បដ្ឋា ឧប្បជ្ជន្តិ ធាញ្ញត្រ
 សុតតវិនយាតិ ។

វិហារវគ្គ

[៥៤] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ៨ យ៉ាង
 នេះឯង ដែលបរិសុទ្ធ ផ្លូវផង មិនមានទីទួលគឺកិលេស ប្រាសចាក
 ឧបក្កិលេសហើយ ដែលមិនទាន់កើតឡើង រមែងកើតឡើង មិនមែន
 កើតឡើង ក្រៅអំពីការកើតប្រាកដនៃព្រះតថាគត ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ
 ទេ ។ ធម៌ទាំង ៨ យ៉ាងតើដូចម្តេច ។ អ្វីខ្លះ ។ គឺសម្មាទិដ្ឋិ ១ ។ លេ ។
 សម្មាសមាធិ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ៨ យ៉ាងនេះឯង ដែល
 បរិសុទ្ធ ផ្លូវផង មិនមានទីទួលគឺកិលេស ប្រាសចាកឧបក្កិលេសហើយ
 ដែលមិនទាន់កើតឡើង រមែងកើតឡើង មិនមែនកើតឡើងក្រៅអំពី
 ការកើតប្រាកដនៃព្រះតថាគត ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធទេ ។

[៥៥] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ៨ យ៉ាង
 នេះឯង ដែលបរិសុទ្ធ ផ្លូវផង មិនមានទីទួលគឺកិលេស ប្រាសចាក
 ឧបក្កិលេសហើយ ដែលមិនទាន់កើតឡើង រមែងកើតឡើង មិនមែន
 កើតឡើងក្រៅអំពីវិន័យព្រះសុគតទេ ។ ធម៌ទាំង ៨ យ៉ាងតើដូចម្តេច ។
 អ្វីខ្លះ ។ គឺសម្មាទិដ្ឋិ ១ ។ លេ ។ សម្មាសមាធិ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ធម៌ទាំង ៨ យ៉ាងនេះឯង ដែលបរិសុទ្ធ ផ្លូវផង មិនមានទីទួលគឺកិលេស
 ប្រាសចាកឧបក្កិលេសហើយ ដែលមិនទាន់កើតឡើង រមែងកើតឡើង
 មិនមែនកើតឡើងក្រៅអំពីវិន័យព្រះសុគតទេ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារគ្គោ

[៥៦] សារត្តិនិទានំ ។ ឯវម្មេ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ
 អាយស្មា ច អានន្ទោ អាយស្មា ច ភន្ទោ ចាដលីបុត្ត
 វិហារន្តិ កុក្កុជារាមេ ។ អថខោ អាយស្មា ភន្ទោ
 សាយណ្ណាសមយំ បដិសណ្ឋានា វុឌ្ឍិតោ យេនាយស្មា
 អានន្ទោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មតា អា-
 នន្ទេន សទ្ធិំ សម្មោទិ សម្មោទនីយំ កតំ សារាណីយំ
 វិតិសារត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិទ្ធោ ខោ
 អាយស្មា ភន្ទោ អាយស្មន្តំ អានន្តំ ឯតទហោច អ-
 ព្រហ្មចរិយំ អព្រហ្មចរិយន្តិ អារុសោ អានន្ត វុច្ចតិ
 កតមំ នុ ខោ អារុសោ អព្រហ្មចរិយន្តិ ។ សាធុ សាធុ
 អារុសោ ភទ្ធិ ភទ្ធិកោ ច ខោ តេ អារុសោ ភទ្ធិ ឧម្មុដ្ឋោ
 ភទ្ធិកំ បដិកាលំ កល្យាណី បរិបុត្តា ឯវំ ហិ ត្វំ
 អារុសោ ភទ្ធិ បុច្ឆសិ អព្រហ្មចរិយំ អព្រហ្មចរិយន្តិ
 អារុសោ អានន្ត វុច្ចតិ កតមំ នុ ខោ អារុសោ អ-
 ព្រហ្មចរិយន្តិ ។ ឯវមារុសោតិ ។ អយមេវ ខោ អារុសោ
 អដ្ឋង្គិកោ មិច្ឆាមក្កោ អព្រហ្មចរិយំ ។ សេយ្យថីទំ ។
 មិច្ឆាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ មិច្ឆាសមាដីតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុគ

[៥៦] សាវត្ថិនិទាន ។ ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ
 ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុនិងព្រះភទ្ទៈដ៏មានអាយុគង់នៅក្នុងកុក្កុជារាម ជិត
 ក្រុងបាដលិបុត្ត ។ គ្រានោះ ព្រះភទ្ទៈដ៏មានអាយុចេញចាកទីពួនសម្ងំ
 ក្នុងវេលាសាយណ្តសម័យ ហើយចូលទៅរកព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ លុះ
 ចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើនូវសេចក្តីរីករាយជាមួយនឹងព្រះអានន្ទដ៏មាន
 អាយុ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយនិងពាក្យដែលគួររព្វកហើយ ក៏
 អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះភទ្ទៈដ៏មានអាយុអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ
 ក៏ពោលទៅនឹងព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុដូច្នោះថា ម្ចាស់អារុសោអានន្ទ
 ពាក្យគេតែងនិយាយថា អព្រហ្មចរិយៈ អព្រហ្មចរិយៈ ដូច្នោះ ម្ចាស់
 អារុសោ អព្រហ្មចរិយៈតើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់អារុសោភទ្ទៈ ប្រពៃណាស់
 ហើយ ប្រពៃណាស់ហើយ ម្ចាស់អារុសោភទ្ទៈ ការស្វែងរកប្រស្នារបស់
 អ្នក ល្អពេកណាស់ ប្រាជ្ញាក៏ល្អ ការសាកសួរក៏មានទំនងល្អ ម្ចាស់
 អារុសោភទ្ទៈ ព្រោះថាអ្នកសួរយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អារុសោអានន្ទ ពាក្យ
 គេតែងនិយាយថា អព្រហ្មចរិយៈ អព្រហ្មចរិយៈ ដូច្នោះ ម្ចាស់អារុសោ
 អព្រហ្មចរិយៈតើដូចម្តេច ។ យ៉ាងនេះហើយ អារុសោ ។ ម្ចាស់អារុ-
 សោ មិច្ឆាមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ នេះឯង ហៅថាអព្រហ្មចរិយៈ ។
 មិច្ឆាមគ្គទាំង ៨ តើដូចម្តេច ។ គឺមិច្ឆាទិដ្ឋិ ១ ។ បេ ។ មិច្ឆាសមាធិ ១ ។

វិហារវគ្គោ

[៥៧] ចាដលិបុត្តនិទានំ ។ បេ ។ ព្រហ្មចរិយំ ព្រហ្ម-
 ចរិយន្តិ អារុសោ អានន្ទ វុច្ឆតិ កតមំ នុ ខោ អារុសោ
 ព្រហ្មចរិយំ កតមំ ព្រហ្មចរិយបរិយោសានន្តិ ។ សាធុ
 សាធុ ខោ អារុសោ ភទ្ទ ភទ្ទកោ ខោ តេ
 អារុសោ ភទ្ទ ឧម្មុដ្តោ ភទ្ទកំ បដិកាលំ កល្យាណំ
 បរិបុត្តា ឯវំ ហិ តំ អារុសោ ភទ្ទ បុច្ឆសិ ព្រហ្មចរិយំ
 ព្រហ្មចរិយន្តិ អារុសោ អានន្ទ វុច្ឆតិ កតមំ នុ ខោ
 អារុសោ ព្រហ្មចរិយំ កតមំ ព្រហ្មចរិយបរិយោសា-
 នន្តិ ។ ឯវមារុសោតិ ។ អយមេវ ខោ អារុសោ អរិយោ
 អន្តិកោ មក្កោ ព្រហ្មចរិយំ ។ សេយ្យដីទំ ។ សម្មាទិដ្ឋិ
 ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។ យោ ខោ អារុសោ រាគក្ខយោ
 ទោសក្ខយោ មោហក្ខយោ ឥទំ ព្រហ្មចរិយបរិយោ-
 សានន្តិ ។

វិហារវគ្គ

[៥៧] បាដលិបុត្តនិទាន ។ បេ ។ ម្នាលអារុសោអានន្ទ ពាក្យ
 គេតែងនិយាយថា ព្រហ្មចរិយៈ ព្រហ្មចរិយៈ ដូច្នោះ ម្នាលអារុសោ
 ព្រហ្មចរិយៈ តើដូចម្តេច ទីបំផុតរបស់ព្រហ្មចរិយៈ តើដូចម្តេច ។
 ម្នាលអារុសោភទ្ធៈ ប្រពៃណាស់ហើយ ប្រពៃណាស់ហើយ ម្នាល
 អារុសោភទ្ធៈ ការស្វែងរកប្រស្នារបស់អ្នក ល្អពេកណាស់ ប្រាជ្ញាក៏ល្អ
 ការសាកសួរក៏មានទំនងល្អ ម្នាលអារុសោភទ្ធៈ ព្រោះថាអ្នកសួរយ៉ាង
 នេះថា ម្នាលអារុសោអានន្ទ ពាក្យគេតែងនិយាយថា ព្រហ្មចរិយៈ
 ព្រហ្មចរិយៈ ដូច្នោះ ម្នាលអារុសោ ព្រហ្មចរិយៈ តើដូចម្តេច ទីបំផុត
 របស់ព្រហ្មចរិយៈ តើដូចម្តេច ។ យ៉ាងនេះហើយ អារុសោ ។ ម្នាល
 អារុសោ មគ្គដ៏ប្រសើរប្រកបដោយអង្គ ៨ នេះឯង ហៅថាព្រហ្មចរិយៈ ។
 មគ្គទាំង ៨ តើដូចម្តេច ។ គឺសម្មាទិដ្ឋិ ១ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ១ ។
 ម្នាលអារុសោ ការអស់ទៅនៃរាគៈ ការអស់ទៅនៃទោសៈ ការអស់ទៅ
 នៃមោហៈឯណា នេះហៅថាទីបំផុតរបស់ព្រហ្មចរិយៈ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារគ្គោ

[៥៨] ចាដលិបុត្តនិទានំ ។ ព្រហ្មចរិយំ ព្រហ្មចរិ-
 យន្តិ អារុសោ អានន្ទ វុច្ចតិ កតមំ នុ ខោ អារុសោ
 ព្រហ្មចរិយំ កតមោ ព្រហ្មចារី កតមំ ព្រហ្មច-
 រិយបរិយោសានន្តិ ។ សាធុ សាធុ អារុសោ ភទ្ទ
 ភទ្ទកោ ខោ តេ អារុសោ ភទ្ទ ឧម្មុដ្ឋោ ភទ្ទកំ
 បដិភាលំ កល្យាណំ បរិបុត្តា ឯវំ ហិ តំ អារុសោ
 ភទ្ទ បុច្ឆសិ ព្រហ្មចរិយំ ព្រហ្មចរិយន្តិ អារុសោ
 អានន្ទ វុច្ចតិ កតមំ នុ ខោ អារុសោ ព្រហ្មចរិយំ
 កតមោ ព្រហ្មចារី កតមំ ព្រហ្មចរិយបរិយោសានន្តិ ។
 ឯវមារុសោតិ ។ អយមេវ ខោ អារុសោ អរិយោ អដ្ឋង្គិ-
 កោ មក្កោ ព្រហ្មចរិយំ ។ សេយ្យថីទំ ។ សម្មាទិដ្ឋិ
 ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។ យោ ខោ អារុសោ ឥមិណ
 អរិយេន អដ្ឋង្គិកេន មក្កេន សមដ្ឋាកតោ អយំ
 វុច្ចតិ ព្រហ្មចារី ។ យោ ខោ អារុសោ រាគក្ខយោ
 ទោសក្ខយោ មោហក្ខយោ ឥទំ ព្រហ្មចរិយបរិយោ-
 សានន្តិ ។ សុត្តត្ថយំ ឯកនិទានំ^(១) ។

វិហារវគ្គោ ទុតិយោ ។

១ ម. តីណិ សុត្តន្តានិ ឯកនិទានានិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

[៥៨] បាដលិបុត្តនិទាន ។ ម្នាលអារុសោអានន្ទ ពាក្យគេតែង
និយាយថា ព្រហ្មចរិយៈ ព្រហ្មចរិយៈ ដូច្នោះ ម្នាលអារុសោ ព្រហ្ម-
ចរិយៈ តើដូចម្តេច ព្រហ្មចារី (បុគ្គលអ្នកប្រព្រឹត្តនូវធម៌ដ៏ប្រសើរ) តើ
ដូចម្តេច ទីបំផុតរបស់ព្រហ្មចរិយៈ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលអារុសោភទ្ធៈ
ប្រពៃណាស់ហើយ ប្រពៃណាស់ហើយ ម្នាលអារុសោភទ្ធៈ ការស្វែង
រកប្រស្នារបស់អ្នក ល្អពេកណាស់ ប្រាជ្ញាក៏ល្អ ការសាកសួរក៏មាន
ទំនងល្អ ម្នាលអារុសោភទ្ធៈ ព្រោះថាអ្នកសួរយ៉ាងនេះថា ម្នាលអារុសោ
អានន្ទ ពាក្យគេតែងនិយាយថា ព្រហ្មចរិយៈ ព្រហ្មចរិយៈ ដូច្នោះ ម្នាល
អារុសោ ព្រហ្មចរិយៈ តើដូចម្តេច ព្រហ្មចារី តើដូចម្តេច ទីបំផុត
របស់ព្រហ្មចរិយៈ តើដូចម្តេច ។ យ៉ាងនេះហើយ អារុសោ ។ ម្នាល
អារុសោ មគ្គដ៏ប្រសើរប្រកបដោយអង្គ ៨ នេះឯង ហៅថាព្រហ្មចរិយៈ ។
មគ្គទាំង ៨ តើដូចម្តេច ។ គឺសម្មាទិដ្ឋិ ១ ។ វេ ។ សម្មាសមាធិ ១ ។
ម្នាលអារុសោ បុគ្គលឯណាប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរមានអង្គ ៨ នេះ
បុគ្គលនេះហៅថាព្រហ្មចារី ។ ម្នាលអារុសោ ការអស់ទៅនៃរាគៈ ការ
អស់ទៅនៃទោសៈ ការអស់ទៅនៃមោហៈឯណា នេះហៅថាទីបំផុតរបស់
ព្រហ្មចរិយៈ ។ ក្នុងសូត្រ ៣ នេះ មាននិទានតែមួយ ។

ចប់ វិហារវរុត្ត ទី ២ ។

វិហារវគ្គោ

តិស្សុទ្ធានំ

ទ្វេ វិហារា ច សេក្ខោ ច

ឧប្បាទេ^(១) អបេ ទុវេ

បរិសុទ្ធន ទ្វេ វុត្តា

កុក្កុជារាមេន តយោតិ ។

១ ម. ឧប្បាទា ។

វិហារវគ្គ

ឧទ្ទាននៃវិហារវគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីវិហារធម៌របស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគមាន ២ លើក
អំពីសេក្ខ ១ អំពីធម៌ ៨ យ៉ាងដែលបុគ្គលចម្រើនឲ្យច្រើនហើយ
ដែលមិនទាន់កើតឡើង រមែងកើតឡើង មាន ២ លើក
និយាយអំពីធម៌ ៨ យ៉ាងដែលបរិសុទ្ធមាន ២ លើក អំពីធម៌
ដែលព្រះភិទ្ធដ៏មានអាយុស្នរព្រះអានន្ទក្នុងកុក្កុជាវាមមាន ៣
លើក ។

មិច្ឆត្តវគ្គោ

[៥៩] សាវត្ថិនិទានំ ។ មិច្ឆត្តញ្ច វោ ភិក្ខុវេ ទេ-
សេស្សាមិ សម្មត្តញ្ច តំ សុណាថ ។

[៦០] កតមញ្ច ភិក្ខុវេ មិច្ឆត្តំ ។ សេយ្យដីទំ ។
មិច្ឆាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ មិច្ឆាសមាធិ ។ ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ
មិច្ឆត្តំ ។

[៦១] កតមញ្ច ភិក្ខុវេ សម្មត្តំ ។ សេយ្យដីទំ ។
សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។ ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ
សម្មត្តន្តិ ។

[៦២] សាវត្ថិនិទានំ ។ អកុសលេ ច វោ ភិក្ខុវេ
ធម្មេ ទេសេស្សាមិ កុសលេ ច ធម្មេ តំ សុណាថ ។

[៦៣] កតមេ ច ភិក្ខុវេ អកុសលា ធម្មា ។
សេយ្យដីទំ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ មិច្ឆាសមាធិ ។ ឥមេ
វុច្ចន្តិ ភិក្ខុវេ អកុសលា ធម្មា ។

មិច្ឆត្តវគ្គ

[៥៧] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសម្តែង
នូវការៈខុសផង នូវការៈត្រូវផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរ
ស្តាប់នូវធម៌នោះចុះ ។

[៦០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការៈខុស តើដូចម្តេច ។ អ្វីខ្លះ ។
គឺមិច្ឆាទិដ្ឋិ ១ ។ បេ ។ មិច្ឆាសមាធិ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅ
ថាការៈខុស ។

[៦១] ការៈត្រូវ តើដូចម្តេច ។ អ្វីខ្លះ ។ គឺសម្មាទិដ្ឋិ ១ ។ បេ ។
សម្មាសមាធិ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាការៈត្រូវ ។

[៦២] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំ-
ដែងនូវធម៌អកុសលផង នូវធម៌អកុសលផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ
អ្នកទាំងឡាយចូរស្តាប់នូវធម៌នោះចុះ ។

[៦៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌អកុសល តើដូចម្តេច ។
អ្វីខ្លះ ។ គឺមិច្ឆាទិដ្ឋិ ១ ។ បេ ។ មិច្ឆាសមាធិ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
នេះហៅថាធម៌អកុសល ។

មិច្ឆត្តវគ្គោ

[៦៤] កតមេ ច ភិក្ខុវេ កុសលា ធម្មា ។
 សេយ្យដីទំ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។
 ឥមេ វុច្ចន្តិ ភិក្ខុវេ កុសលា ធម្មាតិ ។

[៦៥] សាវត្ថិនិទានំ ។ មិច្ឆាបដិបទព្វ វោ ភិក្ខុវេ
 ទេសេស្សាមិ សម្មាបដិបទព្វ តំ សុណាថ ។

[៦៦] កតមា ច ភិក្ខុវេ មិច្ឆាបដិបទា ។ សេយ្យ-
 ដីទំ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ មិច្ឆាសមាធិ ។ អយំ វុច្ចតិ
 ភិក្ខុវេ មិច្ឆាបដិបទា ។

[៦៧] កតមា ច ភិក្ខុវេ សម្មាបដិបទា ។
 សេយ្យដីទំ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។
 អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ សម្មាបដិបទាតិ ។

មិច្ឆត្តវគ្គ

[៦៤] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ជាកុសល តើដូចម្តេច ។ អ្វីខ្លះ ។
គឺសម្មាទិដ្ឋិ ១ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅ
ថាធម៌ជាកុសល ។

[៦៥] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹង
សម្តែងនូវបដិបទាខុសផង នូវបដិបទាត្រូវផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ អ្នក
ទាំងឡាយចូរស្តាប់នូវបដិបទានោះចុះ ។

[៦៦] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បដិបទាខុស តើដូចម្តេច ។ អ្វីខ្លះ ។
គឺមិច្ឆាទិដ្ឋិ ១ ។ បេ ។ មិច្ឆាសមាធិ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅ
ថាបដិបទាខុស ។

[៦៧] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បដិបទាត្រូវ តើដូចម្តេច ។ អ្វីខ្លះ ។
គឺសម្មាទិដ្ឋិ ១ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅ
ថាបដិបទាត្រូវ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារគ្គោ

[៦៨] សាវត្ថីនិទានំ ។ តិហិណោ វាហំ ភិក្ខុវេ
 បព្វជិតស្ស វា មិច្ឆាបដិបទំ ន វណ្ណមិ ។ តិហី វា
 ភិក្ខុវេ បព្វជិតោ វា មិច្ឆាបដិបន្នោ មិច្ឆាបដិបត្តាជិតក-
 រណាហោតុ ជារាជកោ ហោតិ ញាយំ ធម្មំ កុសលំ ។
 កតមា ច ភិក្ខុវេ មិច្ឆាបដិបទា ។ សេយ្យដីទំ ។
 មិច្ឆាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ មិច្ឆាសមាធិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ
 មិច្ឆាបដិបទា ។ តិហិណោ វាហំ ភិក្ខុវេ បព្វជិតស្ស វា
 មិច្ឆាបដិបទំ ន វណ្ណមិ ។ តិហី វា ភិក្ខុវេ បព្វជិតោ
 វា មិច្ឆាបដិបន្នោ មិច្ឆាបដិបត្តាជិតករណាហោតុ ជារាជ-
 កោ ហោតិ ញាយំ ធម្មំ កុសលំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

[៦៨] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតមិន
សរសើរបដិបទាខុស របស់គ្រហស្ថក្តី របស់បព្វជិតក្តីទេ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ គ្រហស្ថក្តី បព្វជិតក្តី តែប្រតិបត្តិខុសហើយ រមែងមិន
ញ៉ាំងធម៌ដែលបណ្ឌិតគប្បីដឹងគឺអរិយមគ្គជាកុសលឲ្យសម្រេចបាន ព្រោះ
ហេតុនៃអធិករណ៍គឺប្រតិបត្តិខុសទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បដិបទា
ខុស តើដូចម្តេច ។ អ្វីខ្លះ ។ គឺមិច្ឆាទិដ្ឋិ ១ ។ វេ ។ មិច្ឆាសមាធិ ១ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាបដិបទាខុស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
តថាគតមិនសរសើរបដិបទាខុស របស់គ្រហស្ថក្តី របស់បព្វជិតក្តីទេ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រហស្ថក្តី បព្វជិតក្តី តែប្រតិបត្តិខុសហើយ រមែង
មិនញ៉ាំងធម៌ដែលបណ្ឌិតគប្បីដឹង គឺអរិយមគ្គជាកុសលឲ្យសម្រេចបាន
ព្រោះហេតុនៃអធិករណ៍គឺប្រតិបត្តិខុសទេ ។

មិច្ឆត្តវគ្គោ

[៦៩] តិហិណោ វាហំ ភិក្ខុវេ បព្វជិតស្ស វា
សម្មាបដិបទំ វណ្ណេមិ ។ តិហិ វា ភិក្ខុវេ បព្វជិ-
តោ វា សម្មាបដិបន្នោ សម្មាបដិបត្តាធិករណហេតុ
អាវាធកោ ហោតិ ញាយំ ធម្មំ កុសលំ ។ កតមា
ច ភិក្ខុវេ សម្មាបដិបទា ។ សេយ្យដីទំ ។ សម្មាទិដ្ឋិ
។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ សម្មា-
បដិបទា ។ តិហិណោ វាហំ ភិក្ខុវេ បព្វជិតស្ស វា
សម្មាបដិបទំ វណ្ណេមិ ។ តិហិ វា ភិក្ខុវេ បព្វជិ-
តោ វា សម្មាបដិបន្នោ សម្មាបដិបត្តាធិករណហេតុ
អាវាធកោ ហោតិ ញាយំ ធម្មំ កុសលន្តិ ។

[៧០] សារត្តិនិទានំ ។ អសប្បវិសញ្ច វោ ភិក្ខុវេ
ទេសេស្សាមិ សប្បវិសញ្ច តំ សុណាម ។

មិច្ឆត្តវគ្គ

[៦៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតសរសើរតែបដិបទាត្រូវ
 របស់គ្រហស្ថក្តី របស់បព្វជិតក្តី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រហស្ថក្តី
 បព្វជិតក្តី តែប្រតិបត្តិត្រូវហើយ រមែងញ៉ាំងធម៌ដែលបណ្ឌិតគប្បីដឹង
 គឺអរិយមគ្គជាកុសលឲ្យសម្រេចទៅបាន ព្រោះហេតុនៃអធិករណ៍គឺ
 សេចក្តីប្រតិបត្តិត្រូវ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បដិបទាត្រូវ តើដូចម្តេច ។
 អ្វីខ្លះ ។ គឺសម្មាទិដ្ឋិ ១ ។ វេ ។ សម្មាសមាធិ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 នេះហៅថាបដិបទាត្រូវ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតសរសើរតែ
 បដិបទាត្រូវ របស់គ្រហស្ថក្តី របស់បព្វជិតក្តី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 គ្រហស្ថក្តី បព្វជិតក្តី តែប្រតិបត្តិត្រូវហើយ រមែងញ៉ាំងធម៌ដែលបណ្ឌិត
 គប្បីដឹងគឺអរិយមគ្គជាកុសលឲ្យសម្រេចទៅបាន ព្រោះហេតុនៃអធិក-
 រណ៍គឺសេចក្តីប្រតិបត្តិត្រូវ ។

[៧០] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសម្តែង
 នូវអសប្បុរសផង នូវសប្បុរសផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
 ចូរស្តាប់នូវសេចក្តីនោះចុះ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារគ្គោ

[៧១] កតមោ ច ភិក្ខុវេ អសប្បរិសោ ។ ឥធិ
 ភិក្ខុវេ ឯកច្ចោ មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ហោតិ មិច្ឆាសង្ក្រេយ្យា
 មិច្ឆាវាចោ មិច្ឆាកម្មន្តោ មិច្ឆាអាជីវោ មិច្ឆាវាយាមោ
 មិច្ឆាសតិ មិច្ឆាសមាធិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ អ-
 សប្បរិសោ ។

[៧២] កតមោ ច ភិក្ខុវេ សប្បរិសោ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ
 ឯកច្ចោ សម្មាទិដ្ឋិកោ ហោតិ សម្មាសង្ក្រេយ្យា សម្មា-
 វាចោ សម្មាកម្មន្តោ សម្មាអាជីវោ សម្មាវាយាមោ
 សម្មាសតិ សម្មាសមាធិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ
 សប្បរិសោតិ ។

[៧៣] សាវត្ថិនិទានំ ។ អសប្បរិសញ្ច វោ ភិក្ខុវេ
 ទេសេស្សាមិ អសប្បរិសេន អសប្បរិសតរញ្ច ។ សប្ប-
 រិសញ្ច វោ ភិក្ខុវេ ទេសេស្សាមិ សប្បរិសេន សប្បរិស-
 តរញ្ច តំ សុណាថ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុគ

[៧១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អសប្បុរស តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឃើញខុស ត្រិះរិះខុស
និយាយខុស ធ្វើការងារខុស ចិញ្ចឹមជីវិតខុស ព្យាយាមខុស រព្វកខុស
តម្កល់ចិត្តខុស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាអសប្បុរស ។

[៧២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សប្បុរស តើដូចម្តេច ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឃើញត្រូវ ត្រិះរិះ
ត្រូវ និយាយត្រូវ ធ្វើការងារត្រូវ ចិញ្ចឹមជីវិតត្រូវ ព្យាយាមត្រូវ រព្វក
ត្រូវ តម្កល់ចិត្តត្រូវ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាសប្បុរស ។

[៧៣] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹង
សម្តែងនូវអសប្បុរសផង នូវអសប្បុរសដ៏លើសជាងអសប្បុរសទៅទៀត
ផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសម្តែង
នូវសប្បុរសផង នូវសប្បុរសដ៏លើសជាងសប្បុរសទៅទៀតផង ដល់
អ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរស្តាប់នូវសេចក្តីនោះចុះ ។

មិច្ឆត្តវគ្គោ

[៧៤] កតមោ ច ភិក្ខុវេ អសប្បុរិសោ ។ ឥធន
ភិក្ខុវេ ឯកច្ចោ មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ហោតិ ។ បេ ។ មិច្ឆា-
សមាធិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ អសប្បុរិសោ ។

[៧៥] កតមោ ច ភិក្ខុវេ អសប្បុរិសេន អសប្បុរិ-
សតរោ ។ ឥធន ភិក្ខុវេ ឯកច្ចោ មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ហោតិ
។ បេ ។ មិច្ឆាសមាធិ មិច្ឆាញាណំ មិច្ឆាវិមុត្តិ ។ អយំ
វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ អសប្បុរិសេន អសប្បុរិសតរោ ។

[៧៦] កតមោ ច ភិក្ខុវេ សប្បុរិសោ ។ ឥធន
ភិក្ខុវេ ឯកច្ចោ សម្មាទិដ្ឋិកោ ហោតិ ។ បេ ។
សម្មាសមាធិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ សប្បុរិសោ ។

[៧៧] កតមោ ច ភិក្ខុវេ សប្បុរិសេន សប្បុរិស-
តរោ ។ ឥធន ភិក្ខុវេ ឯកច្ចោ សម្មាទិដ្ឋិកោ ហោតិ
។ បេ ។ សម្មាសមាធិ សម្មាញាណំ សម្មាវិមុត្តិ ។
អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ សប្បុរិសេន សប្បុរិសតរោតិ ។

មិច្ឆត្តវគ្គ

[៧៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអសប្បុរស តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឃើញខុស ។ បេ ។ តម្កល់ចិត្តមាំខុស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាអសប្បុរស ។

[៧៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអសប្បុរសដ៏លើសជាងអសប្បុរសទៅទៀតតើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឃើញខុស ។ បេ ។ តម្កល់ចិត្តមាំខុស មានសេចក្តីដឹងខុស មានចិត្តរួចស្រឡះខុស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាអសប្បុរសដ៏លើសជាងអសប្បុរសទៅទៀត ។

[៧៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសប្បុរស តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឃើញត្រូវ ។ បេ ។ តម្កល់ចិត្តមាំត្រូវ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាសប្បុរស ។

[៧៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសប្បុរសដ៏លើសជាងសប្បុរសទៅទៀត តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឃើញត្រូវ ។ បេ ។ តម្កល់ចិត្តមាំត្រូវ មានសេចក្តីដឹងត្រូវ មានចិត្តរួចស្រឡះត្រូវ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាសប្បុរសដ៏លើសជាងសប្បុរសទៅទៀត ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារគ្គោ

[៧៨] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ កុម្ភោ
អនាគារោ សុប្បវត្តិយោ ហោតិ សាធារោ ទុប្បវត្តិយោ
ហោតិ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ចិត្តំ អនាធារំ សុប្បវត្តិយំ
ហោតិ សាធារំ ទុប្បវត្តិយំ ហោតិ ។

[៧៩] កោ ច ភិក្ខុវេ ចិត្តស្ស អាណារោ ។ អយ-
មេវារិយោ អដ្ឋង្គិកោ មក្កោ ។ សេយ្យដីទំ ។ សម្មា-
ទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។ អយំ ចិត្តស្ស អាណារោ ។

[៨០] សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ កុម្ភោ អនាគារោ
សុប្បវត្តិយោ ហោតិ សាធារោ ទុប្បវត្តិយោ ហោតិ ។
ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ចិត្តំ អនាធារំ សុប្បវត្តិយំ ហោតិ
សាធារំ ទុប្បវត្តិយំ ហោតិ ។

[៨១] សាវត្ថិនិទានំ ។ អរិយំ វោ ភិក្ខុវេ សម្មា-
សមាធិ ទេសេស្សាមិ សឧបនិសំ សបរិក្ការំ តំ
សុណាថ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរគ្គ

[៧៨] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចក្នុងដែលមិន មានរង្វេលទ្រ តែងបង្វិលបានដោយងាយ ដែលមានរង្វេលទ្រ តែង បង្វិលបានដោយលំបាក យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចិត្ត ដែលមិនមានរង្វេលទ្រ តែងបង្វិលបានដោយងាយ ដែលមានរង្វេលទ្រ តែងបង្វិលបានដោយលំបាក ក៏យ៉ាងនោះឯង ។

[៧៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះរង្វេលទ្រនៃចិត្ត តើដូចម្តេច ។ គឺមគ្គដ៏ប្រសើរប្រកបដោយអង្គ ៨ ហ្នឹងឯង ។ មគ្គទាំង ៨ តើដូចម្តេច ។ គឺសម្មាទិដ្ឋិ ១ ។ វេ ។ សម្មាសមាធិ ១ ។ នេះហៅថា រង្វេលទ្រចិត្ត ។

[៨០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចក្នុងមិនមានរង្វេលទ្រ តែង បង្វិលបានដោយងាយ ដែលមានរង្វេលទ្រ តែងបង្វិលបានដោយលំបាក យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចិត្តដែលមិនមានរង្វេលទ្រ តែង បង្វិលបានដោយងាយ ដែលប្រកបដោយរង្វេលទ្រ តែងបង្វិលបាន ដោយលំបាក ក៏យ៉ាងនោះឯង ។

[៨១] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹង សម្តែងនូវអរិយសម្មាសមាធិ ប្រកបដោយបច្ច័យ ប្រកបដោយបរិក្ខារ ដល់អ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរស្តាប់នូវធម៌នោះចុះ ។

មិច្ឆត្តវគ្គោ

[៨២] កតមោ ច ភិក្ខុវេ អរិយោ សម្មាសមាធិ
សឧបនិសោ សបរិក្ខារោ ។ សេយ្យដីទំ ។ សម្មា-
ទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។

[៨៣] យា ខោ ភិក្ខុវេ ឥមេហិ សត្តហដ្ឋេហិ
ចិត្តស្ស ឯកក្កតា សបរិក្ខតា អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ
អរិយោ សម្មាសមាធិ សឧបនិសោ ឥតិបិ សប-
រិក្ខារោ ឥតិបិ ។

[៨៤] សាវត្ថីនិទានំ ។ តិស្សោ ឥមា ភិក្ខុវេ វេទ-
នា ។ កតមា តិស្សោ ។ សុខា វេទនា ទុក្ខា វេទ-
នា អទុក្ខមសុខា វេទនា ។ ឥមា ខោ ភិក្ខុវេ
តិស្សោ វេទនា ។

[៨៥] ឥមាសំ ខោ ភិក្ខុវេ តិស្សន្នំ វេទនានំ ប-
រិញ្ញាយ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មក្កោ ភាវេតព្វោ ។ កតមោ
អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មក្កោ ។ សេយ្យដីទំ ។ សម្មា-
ទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។ ឥមាសំ ខោ ភិក្ខុវេ
តិស្សន្នំ វេទនានំ បរិញ្ញាយ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មក្កោ
ភាវេតព្វោតិ ។

មិច្ឆត្តវគ្គ

[៨២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអរិយសម្មាសមាធិប្រកបដោយ
បច្ច័យ ប្រកបដោយបរិក្ខារ តើដូចម្តេច ។ អ្វីខ្លះ ។ គឺសម្មាទិដ្ឋិ ១
។ លេ ។ សម្មាសមាធិ ១ ។

[៨៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភាវៈនៃចិត្តមានអារម្មណ៍តែមួយ
ដែលប្រកបដោយបរិក្ខារ ដោយអង្គទាំង ៧ នេះឯង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
នេះហៅថា អរិយសម្មាសមាធិប្រកបដោយបច្ច័យផង ប្រកបដោយ
បរិក្ខារផង ។

[៨៤] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វេទនានេះមាន ៣
យ៉ាង ។ វេទនា ៣ តើដូចម្តេច ។ គឺវេទនាជាសុខ ១ វេទនាជាទុក្ខ ១
វេទនាមិនជាទុក្ខមិនជាសុខ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វេទនាមាន ៣
យ៉ាងនេះឯង ។

[៨៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលគប្បីចម្រើននូវមគ្គដ៏ប្រសើរ
ប្រកបដោយអង្គ ៨ ដើម្បីកំណត់ដឹងនូវវេទនាទាំង ៣ នេះ ។ មគ្គដ៏ប្រ-
សើរប្រកបដោយអង្គ ៨ តើដូចម្តេច ។ អ្វីខ្លះ ។ គឺសម្មាទិដ្ឋិ ១ ។ លេ ។
សម្មាសមាធិ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលគប្បីចម្រើននូវមគ្គដ៏ប្រសើរ
ប្រកបដោយអង្គ ៨ ដើម្បីកំណត់ដឹងនូវវេទនាទាំង ៣ នេះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារុគោ

[៨៦] សាវត្ថីនិទានំ ។ អថខោ អាយស្មា ឧត្តិយោ
 យេន ភកវា តេនុបសង្កមិ ។ បេ ។ ឯកមន្តំ និសិដ្ឋោ
 ខោ អាយស្មា ឧត្តិយោ ភកវន្តំ ឯតទរោច ឥធម មយ្ហំ
 ភន្តេ រហោកតស្ស បដិសស្មីនស្ស ឯវំ ចេតសោ
 បរិវិតក្កោ ឧទទាទិ បញ្ច កាមតុណា វុត្តា ភកវតា ។
 កតមេ នុ ខោ បញ្ច កាមតុណា វុត្តា ភកវតាតិ ។

[៨៧] សាធុ សាធុ ឧត្តិយ បញ្ច ខោមេ ឧត្តិយ
 កាមតុណា វុត្តា មយា ។ កតមេ បញ្ច ។ ចក្កុ-
 រិញ្ញេយ្យា រូទា ឥដ្ឋា កត្តា មនាទា បិយរូទា កាម្មប-
 សញ្ញិតា រជនីយា ។ សោតរិញ្ញេយ្យា សទ្ធា ។ ឃា-
 នរិញ្ញេយ្យា កត្តា ។ ជិហ្ហរិញ្ញេយ្យា រសា ។ កាយ-
 រិញ្ញេយ្យា ដោដ្ឋញ្ច ឥដ្ឋា កត្តា មនាទា បិយរូទា
 កាម្មបសញ្ញិតា រជនីយា ។ ឥមេ ខោ ឧត្តិយ បញ្ច
 កាមតុណា វុត្តា មយា ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុគ

[៨៦] សាវត្ថីនិទាន ។ គ្រានោះ ព្រះឧត្តិយដ៏មានអាយុចូល
 ទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ បេ ។ លុះព្រះឧត្តិយដ៏មានអាយុអង្គុយ
 ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក្នុងទីឯណោះ ខ្ញុំព្រះអង្គនៅក្នុងទីស្ងាត់ សម្លឹងនៅតែម្នាក់
 ឯង កើតចិត្តត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា កាមគុណា ៥ យ៉ាង ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ទ្រង់សម្តែងហើយ ។ កាមគុណាទាំង ៥ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
 សម្តែងហើយ តើដូចម្តេច ។

[៨៧] ម្នាលឧត្តិយ ប្រពៃណាស់ហើយ ប្រពៃណាស់ហើយ
 ម្នាលឧត្តិយ កាមគុណាទាំង ៥ នេះឯង ដែលតថាគតបានសម្តែងហើយ ។
 កាមគុណាទាំង ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺរូបដែលគប្បីដឹងដោយភ្នែក ជាទី
 ប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទីគាប់ចិត្ត ជាទីស្រឡាញ់ ប្រកបដោយកាម
 គួរជាទីតម្រេក ១ ។ សំឡេងដែលគប្បីដឹងដោយត្រចៀក ១ ។ ក្លិន
 ដែលគប្បីដឹងដោយច្រមុះ ១ ។ រសដែលគប្បីដឹងដោយអណ្តាត ១ ។
 ផ្សព្វដែលគប្បីដឹងដោយកាយ ជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទីគាប់ចិត្ត
 ជាទីស្រឡាញ់ ប្រកបដោយកាម គួរជាទីតម្រេក ១ ។ ម្នាលឧត្តិយ
 កាមគុណាទាំង ៥ នេះឯង ដែលតថាគតសម្តែងហើយ ។

មិច្ឆត្តវគ្គោ

[៨៨] ឥមេសំ ខោ ឧត្តិយ បញ្ចន្នំ កាមតុណ្ណា-
 ណំ បហាឆាយ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មក្កោ ភាវេតព្វោ ។
 កតមោ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មក្កោ ។ សេយ្យដីទំ ។
 សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។ ឥមេសំ ខោ ឧត្តិយ
 បញ្ចន្នំ កាមតុណ្ណាណំ បហាឆាយ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ
 មក្កោ ភាវេតព្វោតិ ។

មិច្ឆត្តវគ្គោ តតិយោ ។

តស្សុទ្ធានំ

មិច្ឆត្តំ អកុសលំ ធម្មំ
 ទុវេ បដិបទាមិ ច
 អសប្បវិសេន ទ្វេ វត្តា
 កុម្ភោ^(១) សមាធិ វេទនុត្តិយេនាតិ ។

១ ម. ទ្វេ សប្បវិសេន កុម្ភា ។

មិច្ឆត្តវគ្គ

[៨៨] ម្នាលឧត្តិយ បុគ្គលគប្បីចម្រើនមគ្គដ៏ប្រសើររូបកបដោយ
អង្គ ៨ ដើម្បីលះបង់នូវកាមគុណទាំង ៥ នេះ ។ មគ្គដ៏ប្រសើររូបកបដោយ
អង្គ ៨ តើដូចម្តេច ។ អ្វីខ្លះ ។ គឺសម្មាទិដ្ឋិ ១ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ១ ។
ម្នាលឧត្តិយ បុគ្គលគប្បីចម្រើនមគ្គដ៏ប្រសើររូបកបដោយអង្គ ៨ ដើម្បីលះ-
បង់នូវកាមគុណទាំង ៥ នេះឯង ។

ចប់ មិច្ឆត្តវគ្គ ទី ៣ ។

ឧទ្ទាននៃមិច្ឆត្តវគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីមិច្ឆត្ត ១ អំពីអកុសលធម៌ ១ អំពីបដិបទាមាន
២ លើក អំពីអសប្បុរសមាន ២ លើក អំពីចិត្តប្រៀបដូច
ក្អម ១ អំពីអរិយសម្មាសមាធិ ១ អំពីវេទនា ១ អំពីព្រះ
ឧត្តិយដ៏មានអាយុ ១ ។

បដិបត្តិវគ្គោ

[៨៩] សាវត្ថិនិទានំ ។ មិច្ឆាបដិបត្តិញ វោ ភិក្ខុវេ
ទេសេស្សាមិ សម្មាបដិបត្តិញ តំ សុណាថ ។

[៩០] កតមា ច ភិក្ខុវេ មិច្ឆាបដិបត្តិ ។ សេយ្យ-
បីដំ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ មិច្ឆាសមាធិ ។ អយំ វុច្ចតិ
ភិក្ខុវេ មិច្ឆាបដិបត្តិ ។

[៩១] កតមា ច ភិក្ខុវេ សម្មាបដិបត្តិ ។
សេយ្យបីដំ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។
អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ សម្មាបដិបត្តិតិ ។

[៩២] សាវត្ថិនិទានំ ។ មិច្ឆាបដិបទ្ធុញ វោ ភិក្ខុវេ
ទេសេស្សាមិ សម្មាបដិបទ្ធុញ តំ សុណាថ ។

បដិបត្តិវគ្គ

[៨៩] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសម្តែង
សេចក្តីប្រតិបត្តិខុសនិងសេចក្តីប្រតិបត្តិត្រូវ ដល់អ្នកទាំងឡាយ អ្នក
ទាំងឡាយនូវស្តាប់សេចក្តីនោះចុះ ។

[៩០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសេចក្តីប្រតិបត្តិខុស តើដូច
ម្តេច ។ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីឃើញខុស ១ ។ បេ ។ សេចក្តីតាំងចិត្ត
ខុស ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាសេចក្តីប្រតិបត្តិខុស ។

[៩១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសេចក្តីប្រតិបត្តិត្រូវ តើដូចម្តេច ។
អ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីឃើញត្រូវ ១ ។ បេ ។ សេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ ១ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាសេចក្តីប្រតិបត្តិត្រូវ ។

[៩២] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសម្តែង
បុគ្គលអ្នកប្រតិបត្តិខុសនិងបុគ្គលអ្នកប្រតិបត្តិត្រូវ ដល់អ្នកទាំងឡាយ អ្នក
ទាំងឡាយចូរស្តាប់នូវដំណើរបុគ្គលនោះចុះ ។

បដិបត្តិវគ្គោ

[៩៣] កតមោ ច ភិក្ខុវេ មិច្ឆាបដិបន្នោ ។ ឥធន
 ភិក្ខុវេ ឯកច្ចោ មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ហោតិ ។ បេ ។ មិច្ឆា-
 សមាធិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ មិច្ឆាបដិបន្នោ ។

[៩៤] កតមោ ច ភិក្ខុវេ សម្មាបដិបន្នោ ។ ឥធន
 ភិក្ខុវេ ឯកច្ចោ សម្មាទិដ្ឋិកោ ហោតិ ។ បេ ។ សម្មា-
 សមាធិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ សម្មាបដិបន្នោតិ ។

[៩៥] សារត្ថិនិទានំ ។ យេសំ កេសញ្ចិ ភិក្ខុវេ
 អរិយោ^(១) អដ្ឋង្គិកោ មក្កោ វិរទ្ធោ វិរទ្ធោ តេសំ អរិយោ
 អដ្ឋង្គិកោ មក្កោ សម្មាទុក្ខក្ខយតាមី ។ យេសំ កេ-
 សញ្ចិ ភិក្ខុវេ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មក្កោ អារទ្ធោ
 អារទ្ធោ តេសំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មក្កោ សម្មា-
 ទុក្ខក្ខយតាមី ។

១ ឱ. ម. អយំ អរិយោ ។

បដិបត្តិវគ្គ

[៩៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គលអ្នកប្រតិបត្តិខុស តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឃើញខុស ១ ។ បេ ។ ជាអ្នកតាំងចិត្តខុស ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាបុគ្គលអ្នកប្រតិបត្តិខុស ។

[៩៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គលអ្នកប្រតិបត្តិត្រូវ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឃើញត្រូវ ១ ។ បេ ។ ជាអ្នកតាំងចិត្តត្រូវ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាអ្នកប្រតិបត្តិត្រូវ ។

[៩៥] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដែលបុគ្គលទាំងឡាយឯណានីមួយលះបង់ហើយ អរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ មានប្រក្រតីដល់នូវការអស់ទៅនៃកងទុក្ខដោយប្រពៃ បុគ្គលទាំងនោះក៏លះបង់ដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដែលបុគ្គលទាំងឡាយឯណានីមួយប្រារព្ធហើយ អរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ មានប្រក្រតីដល់នូវការអស់ទៅនៃកងទុក្ខដោយប្រពៃ បុគ្គលទាំងនោះក៏ឈ្មោះថាប្រារព្ធហើយដែរ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារគ្គោ

[៩៦] កតមោ ច ភិក្ខុវេ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ
 មក្កោ ។ សេយ្យដីទំ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាស-
 មាធិ ។ យេសំ កេសញ្ចិ ភិក្ខុវេ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ
 មក្កោ វិរទ្ធោ វិរទ្ធោ តេសំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មក្កោ
 សម្មាទុក្ខក្ខយតាមី ។ យេសំ កេសញ្ចិ ភិក្ខុវេ អរិ-
 យោ អដ្ឋង្គិកោ មក្កោ អារទ្ធោ អារទ្ធោ តេសំ អរិយោ
 អដ្ឋង្គិកោ មក្កោ សម្មាទុក្ខក្ខយតាមីតិ ។

[៩៧] សាវត្ថិនិទានំ ។ អដ្ឋិមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា
 ការិតា ពហុលីកតា អចារា ចារំ កមនាយ សំវត្តន្តិ ។
 កតមេ អដ្ឋ ។ សេយ្យដីទំ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។
 សម្មាសមាធិ ។ ឥមេ ខេ^(១) អដ្ឋ ធម្មា ការិតា
 ពហុលីកតា អចារា ចារំ កមនាយ សំវត្តន្តិតិ ។

១ ឱ. ធម្មន្តេ ភិក្ខុវេតិ បទំ ទិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុគ

[៩៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ តើដូចម្តេច ។ អ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីឃើញត្រូវ ១ ។ បេ ។ សេចក្តីតាំង ចិត្តត្រូវ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដែល បុគ្គលទាំងឡាយឯណានីមួយលះបង់ហើយ អរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ មានប្រក្រតីដល់នូវការអស់ទៅនៃកងទុក្ខដោយប្រពៃ បុគ្គលទាំងនោះ ក៏លះបង់ហើយដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដែលបុគ្គលទាំងឡាយឯណានីមួយប្រារព្ធហើយ អរិយមគ្គប្រកបដោយ អង្គ ៨ មានប្រក្រតីដល់នូវការអស់ទៅនៃកងទុក្ខដោយប្រពៃ បុគ្គលទាំង នោះក៏ឈ្មោះថាប្រារព្ធហើយដែរ ។

[៩៧] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ៨ យ៉ាងនេះ ដែលបុគ្គលចម្រើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ តែងប្រព្រឹត្ត ទៅដើម្បីចេញចាកវដ្ត ទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ។ ធម៌ទាំង ៨ យ៉ាង តើ ដូចម្តេច ។ អ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីឃើញត្រូវ ១ ។ បេ ។ សេចក្តីតាំង ចិត្តត្រូវ ១ ។ ធម៌ទាំង ៨ យ៉ាងនេះឯង ដែលបុគ្គលចម្រើនហើយ ធ្វើឲ្យ ច្រើនហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីចេញចាកវដ្ត ទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ។

បដិបត្តិវគ្គា

ឥន្ទមរោច ភក្កវា ឥទំ វត្តាន សុតតោ អថាបំ ឯតទ-
រោច សត្តា

[៩៨] អប្បកា តេ មនុស្សេសុ
យេ ជនា ចារកាមិណោ
អថាយំ ឥតរា បជា
តីរមេវានុណាវតិ ។
យេ ច ខោ សម្មទក្ខាតេ
ធម្មេ ធម្មានុវត្តិណោ
តេ ជនា ចារមេស្សន្តិ
មច្ចុធម្យំ សុទុត្តំ ។
កណ្ណំ ធម្មំ វិប្បហាយ
សុក្កំ កាវេថ បណ្ឌិតោ
ឱកា អនោកមាតម្ហ
វិវេកេ យត្ត ទូរមំ
តត្រាកិរតិមិច្ឆេយ្យ
ហិត្វា កាមេ អតិញ្ចណោ

បដិបត្តិវគ្គ

ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានត្រាស់នូវព្រះពុទ្ធដីកានេះហើយ ព្រះសុគតលុះ
ត្រាស់នូវព្រះពុទ្ធដីកានេះហើយ លំដាប់នោះ ព្រះសាស្តាទើបទ្រង់
ត្រាស់នូវព្រះពុទ្ធដីកានេះតទៅទៀតថា ។

[៧៨] ក្នុងពួកមនុស្ស ជនទាំងឡាយឯណាដល់នូវត្រើយគឺ
ព្រះនិព្វាន ជនទាំងឡាយនោះមានប្រមាណតិចទេ ចំណែក
ពួកសត្វដទៃក្រៅពីនេះ តែងស្លៀវទៅតាមច្រាំង (វដ្ត-
សង្សារ) ។ មួយទៀត ពួកជនណាមានប្រក្រតីប្រព្រឹត្តតាម
ធម៌ក្នុងធម៌ដែលព្រះតថាគតត្រាស់ប្រពៃហើយ ពួកជននោះ
នឹង (ឆ្ងល់) នូវវដ្តៈជាលំនៅនៃមច្ចុដែលឆ្ងល់បានដោយកម្រក្រៃ
ពេក ហើយដល់នូវត្រើយគឺព្រះនិព្វាន ។ បណ្ឌិតគប្បីលះ
ធម៌ខ្មៅ ញ៉ាំងធម៌សឲ្យចម្រើន ហើយគប្បីចេញចាកអាល័យ
គឺវដ្តៈ អាស្រ័យព្រះនិព្វានដែលមិនមានអាល័យ គួរលះ
កាមទាំងឡាយចេញ ហើយជាអ្នកមិនមានកង្វល់ ប្រាថ្នានូវ
សេចក្តីត្រេកអរក្នុងវិវេក ដែលសត្វត្រេកអរបានដោយកម្រ

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារុត្តោ

បរិយោទបេយ្យ អត្តានំ

ចិត្តក្ខេសេហិ បណ្ឌិតោ

យេសំ សម្មោធិយដ្ឋេសុ

សម្មា ចិត្តំ សុការិតំ

អាទានប្បជិនិស្សក្កេ

អនុបាទាយ យេ រតា

ទីណាសវា ជុតិមន្តោ

តេ លោកេ បរិនិព្វតាតិ ។

[៩៩] សាវត្ថិនិទានំ ។ សាមញ្ញញ្ច វោ ភិក្ខុវេ
ទេសេស្សាមិ សាមញ្ញដលានិ ច តំ សុណាថ ។

[១០០] កតមញ្ច ភិក្ខុវេ សាមញ្ញំ ។ អយមេ-
វារិយោ អដ្ឋង្គិកោ មក្កោ ។ សេយ្យដីទំ ។ សម្មាទិដ្ឋិ
។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។ ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ សាមញ្ញំ ។

[១០១] កតមាធិ ច ភិក្ខុវេ សាមញ្ញដលានិ ។
សោតាបត្តិដលំ សកទាតាមិដលំ អនាតាមិដលំ អ-
រហត្តដលំ ។ ឥមាធិ វុច្ចន្តិ ភិក្ខុវេ សាមញ្ញដលានីតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុគ

បណ្ឌិតគួរធ្វើខ្លួនឲ្យផ្លូវផងចាកគ្រឿងសៅហ្មងចិត្ត ។ ចិត្ត
ដែលបណ្ឌិតពួកណាអប់រំ ល្អប្រពៃហើយ ក្នុងអង្គនៃធម៌ជា
គ្រឿងត្រាស់ដឹងទាំងឡាយ បណ្ឌិតទាំងឡាយឯណា អ្នក
ត្រេកអរក្នុងការលះបង់នូវសេចក្តីប្រកាន់ ដោយឥតមានសេច-
ក្តីប្រកាន់ បណ្ឌិតនោះ ឈ្មោះថាអ្នកមានអាសវៈអស់ហើយ
មានសេចក្តីរុងរឿង បរិនិព្វានក្នុងលោកហើយ ។

[៩៩] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំ-
ដែងនូវសាមញ្ញគុណនិងផលរបស់សាមញ្ញគុណទាំងឡាយ ដល់អ្នក
ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរស្តាប់សេចក្តីនោះចុះ ។

[១០០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសាមញ្ញគុណ តើដូចម្តេច ។
អរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ នេះឯង ។ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីឃើញត្រូវ ១
។ បេ ។ សេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា
សាមញ្ញគុណ ។

[១០១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះផលរបស់សាមញ្ញគុណទាំង-
ឡាយ តើដូចម្តេច ។ គឺសោតាបត្តិផល ១ សកទាតាមិផល ១ អនា-
តាមិផល ១ អរហត្តផល ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ផល
របស់សាមញ្ញគុណទាំងឡាយ ។

បដិបត្តិវគ្គោ

[១០២] សាវត្ថិនិទានំ ។ សាមញ្ញញ្ច វោ ភិក្ខុវេ
ទេសិស្សាមិ សាមញ្ញត្ថញ្ច តំ សុណាម ។

[១០៣] កតមញ្ច ភិក្ខុវេ សាមញ្ញំ ។ អយមេ-
វារិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ។ សេយ្យដីទំ ។ សម្មា-
ទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។ ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ
សាមញ្ញំ ។

[១០៤] កតមោ ច ភិក្ខុវេ សាមញ្ញត្ថោ ។ យោ
ខោ ភិក្ខុវេ វាតក្ខុយោ ទោសក្ខុយោ មោហក្ខុយោ ។
អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ សាមញ្ញត្ថោ ។

[១០៥] សាវត្ថិនិទានំ ។ ព្រហ្មញ្ញញ្ច វោ ភិក្ខុវេ
ទេសិស្សាមិ ព្រហ្មញ្ញផលានិ ច តំ សុណាម ។

បដិបត្តិវគ្គ

[១០២] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹង
សម្តែងនូវសាមញ្ញគុណនិងប្រយោជន៍នៃសាមញ្ញគុណ ដល់អ្នកទាំង-
ឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរស្តាប់នូវសេចក្តីនោះចុះ ។

[១០៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសាមញ្ញគុណ តើដូចម្តេច ។
អរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ នេះឯង ។ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីឃើញត្រូវ ១
។ បេ ។ សេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា
សាមញ្ញគុណ ។

[១០៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះប្រយោជន៍នៃសាមញ្ញគុណ
តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សភាវៈឯណាជាទីអស់ទៅនៃរាគៈ
ជាទីអស់ទៅនៃទោសៈ ជាទីអស់ទៅនៃមោហៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
នេះហៅថា ប្រយោជន៍នៃសាមញ្ញគុណ ។

[១០៥] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹង
សម្តែងនូវព្រហ្មញ្ញគុណនិងផលរបស់ព្រហ្មញ្ញគុណទាំងឡាយ ដល់
អ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរស្តាប់នូវសេចក្តីនោះចុះ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារុគោ

[១០៦] កតមញ្ច ភិក្ខុវេ ព្រហ្មញ្ញំ ។ អយមេវា-
រិយោ អដ្ឋង្គិកោ មក្កោ ។ សេយ្យដីទំ ។ សម្មាទិដ្ឋិ
។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។ ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ ព្រហ្មញ្ញំ ។

[១០៧] កតមាធិ ច ភិក្ខុវេ ព្រហ្មញ្ញដលានិ ។
សោតាបត្តិដលំ សកទាតាមិដលំ អនាតាមិដលំ អ-
ហត្តដលំ ។ ឥមាធិ វុច្ចន្តិ ភិក្ខុវេ ព្រហ្មញ្ញដលានីតិ ។

[១០៨] សាវត្ថិនិទានំ ។ ព្រហ្មញ្ញញ្ច វោ ភិក្ខុវេ
ទេសិស្សាមិ ព្រហ្មញ្ញត្តញ្ច តំ សុណាម ។

[១០៩] កតមញ្ច ភិក្ខុវេ ព្រហ្មញ្ញំ ។ អយ-
មេវ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មក្កោ ។ សេយ្យដីទំ ។
សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។ ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ
ព្រហ្មញ្ញំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុគ

[១០៦] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះព្រហ្មញ្ញគុណ តើដូចម្តេច ។
អរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ នេះឯង ។ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីឃើញត្រូវ ១
។ លេ ។ សេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា
ព្រហ្មញ្ញគុណ ។

[១០៧] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះផលរបស់ព្រហ្មញ្ញគុណទាំង-
ឡាយ តើដូចម្តេច ។ គឺសោតាបត្តិផល ១ សកទាគាមិផល ១ អនា-
គាមិផល ១ អរហត្តផល ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ផល
របស់ព្រហ្មញ្ញគុណទាំងឡាយ ។

[១០៨] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹង
សម្តែងនូវព្រហ្មញ្ញគុណនិងប្រយោជន៍នៃព្រហ្មញ្ញគុណ ដល់អ្នកទាំង-
ឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរស្តាប់នូវសេចក្តីនោះចុះ ។

[១០៩] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះព្រហ្មញ្ញគុណ តើដូចម្តេច ។
អរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ នេះឯង ។ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីឃើញ
ត្រូវ ១ ។ លេ ។ សេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅ
ថា ព្រហ្មញ្ញគុណ ។

បដិបត្តិវគ្គោ

[១១០] កតមោ ច ភិក្ខុវេ ព្រហ្មញ្ញត្ថោ ។ យោ
 ច ភិក្ខុវេ រាគក្ខយោ ទោសក្ខយោ មោហក្ខយោ ។
 អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ ព្រហ្មញ្ញត្ថោតិ ។

[១១១] សាវត្ថិនិទានំ ។ ព្រហ្មចរិយញ្ច វោ ភិក្ខុវេ
 ទេសេស្សាមិ ព្រហ្មចរិយផលានិ ច តំ សុណាថ ។

[១១២] កតមញ្ច ភិក្ខុវេ ព្រហ្មចរិយំ ។ អយមេ-
 វារិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ។ សេយ្យដីទំ ។ សម្មាទិដ្ឋិ
 ។ បេ ។ សម្មាសមាទិ ។ ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ ព្រហ្មចរិយំ ។

[១១៣] កតមាទិ ច ភិក្ខុវេ ព្រហ្មចរិយផលានិ ។
 សោតាបត្តិផលំ សកទាតាមិផលំ អនាតាមិផលំ អ-
 រហត្តផលំ ។ ឥមាទិ វុច្ចន្តិ ភិក្ខុវេ ព្រហ្មចរិយផ-
 លានីតិ ។

បដិបត្តិវគ្គ

[១១០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះប្រយោជន៍របស់ព្រហ្មញ្ញគុណ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សភាវៈឯណាជាទីអស់ទៅនៃរាគៈ ជាទីអស់ទៅនៃទោសៈ ជាទីអស់ទៅនៃមោហៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ប្រយោជន៍នៃព្រហ្មញ្ញគុណ ។

[១១១] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹង សម្តែងនូវព្រហ្មចរិយៈនិងផលរបស់ព្រហ្មចរិយៈទាំងឡាយ ដល់អ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរស្តាប់នូវសេចក្តីនោះចុះ ។

[១១២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះព្រហ្មចរិយៈ តើដូចម្តេច ។ អរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ នេះឯង ។ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីឃើញ ត្រូវ ១ ។ លេ ។ សេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅ ថា ព្រហ្មចរិយៈ ។

[១១៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះផលទាំងឡាយរបស់ព្រហ្មចរិយៈ តើដូចម្តេច ។ គឺសោតាបត្តិផល ១ សកទាតាមិផល ១ អនាតាមិផល ១ អរហត្តផល ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ផល របស់ព្រហ្មចរិយៈទាំងឡាយ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារុត្តោ

[១១៤] សារត្តិនិទានំ ។ ព្រហ្មចរិយញ្ច វោ ភិក្ខុវេ

ទេសេស្សាមិ ព្រហ្មចរិយត្តញ្ច តំ សុណាម ។

[១១៥] កតមញ្ច ភិក្ខុវេ ព្រហ្មចរិយំ ។ អយមេវារិ-

យោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ។ សេយ្យដីទំ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។

សម្មាសមាធិ ។ ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ ព្រហ្មចរិយំ ។

[១១៦] កតមោ ច ភិក្ខុវេ ព្រហ្មចរិយត្តោ ។ យោ

ច ភិក្ខុវេ វាតក្ខយោ ទោសក្ខយោ មោហក្ខយោ ។

អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ ព្រហ្មចរិយត្តោតិ ។

បដិបត្តិវត្តោ ចតុត្តោ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុគ

[១១៤] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹង
សម្តែងនូវព្រហ្មចរិយៈនិងប្រយោជន៍របស់ព្រហ្មចរិយៈ ដល់អ្នកទាំងឡាយ
អ្នកទាំងឡាយចូរស្តាប់នូវសេចក្តីនោះចុះ ។

[១១៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះព្រហ្មចរិយៈ តើដូចម្តេច ។
អរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ នេះឯង ។ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីឃើញ
ត្រូវ ១ ។ បេ ។ សេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះ
ហៅថា ព្រហ្មចរិយៈ ។

[១១៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះប្រយោជន៍នៃព្រហ្មចរិយៈ
តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សភាវៈឯណាជាទីអស់នៃរាគៈ
ជាទីអស់ទៅនៃទោសៈ ជាទីអស់ទៅនៃមោហៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
នេះហៅថា ប្រយោជន៍នៃព្រហ្មចរិយៈ ។

ចប់ បដិបត្តិវគ្គ ទី ៤ ។

បដិបត្តិវគ្គោ

តិស្សុទ្ធានំ

បដិបត្តិ បដិបន្នោ ច

វិទូញោ ចារំ កមា

សាមញ្ញោន ទ្វេ វុត្តា

ព្រហ្មញ្ញោ អបរេ ទុរេ

ព្រហ្មចរិយោន ទ្វេ វុត្តា

វគ្គោ តេន បវុច្ចតីតិ ។

បដិបត្តិវគ្គ

ឧទ្ទាននៃបដិបត្តិវគ្គនោះគឺ

ពោលអំពីសេចក្តីប្រតិបត្តិ ១ អំពីបុគ្គលអ្នកប្រតិបត្តិ ១ អំពី
 ការលះបង់ ១ អំពីការដល់គ្រឿងគឺព្រះនិព្វាន ១ អំពីសា-
 មញ្ញគុណ មាន ២ លើក អំពីព្រហ្មញ្ញគុណដទៃទៀត មាន
 ២ លើក អំពីព្រហ្មចរិយៈ មាន ២ លើក ព្រោះហេតុនោះ
 ទើបហៅថាបដិបត្តិវគ្គ ។

អញ្ញតិវិញ្ញយវគ្គោ

[១១៧] សាវត្ថិនិទានំ ។ សចេ វោ ភិក្ខុវេ អញ្ញ-
តិវិញ្ញយា បរិព្វាជកា ឯវំ បុច្ឆេយ្យំ កិមតិវិញ្ញយំ អារុសោ
សមណោ កោតមេ ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតីតិ ។ ឯវំ បុដ្ឋា
តុម្ហេ ភិក្ខុវេ តេសំ អញ្ញតិវិញ្ញយានំ បរិព្វាជកានំ ឯវំ
ព្យាករេយ្យាថ វាគវិវាគត្ថំ ខោ អារុសោ ភកវតិ ព្រហ្ម-
ចរិយំ វុស្សតីតិ ។

[១១៨] សចេ បន វោ ភិក្ខុវេ អញ្ញតិវិញ្ញយា
បរិព្វាជកា ឯវំ បុច្ឆេយ្យំ អត្ថិ បនារុសោ មក្កោ អត្ថិ
បដិបទា វាគវិវាគាយាតិ ។ ឯវំ បុដ្ឋា តុម្ហេ ភិក្ខុវេ
តេសំ អញ្ញតិវិញ្ញយានំ បរិព្វាជកានំ ឯវំ ព្យាករេយ្យាថ
អត្ថិ ខោ អារុសោ មក្កោ អត្ថិ បដិបទា វាគវិវាគាយាតិ ។

អញ្ញតិវិធី

[១១៧] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើពួក
បរិព្វាជកជាអន្យតិវិធី គប្បីសួរពួកអ្នកយ៉ាងនេះថា ម្នាលអ្នកដ៏មាន
អាយុ បុគ្គលប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈក្នុងសំណាក់ព្រះសមណគោតម មាន
ប្រយោជន៍អ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកអ្នកដែលគេសួរយ៉ាងនេះ
ហើយ គប្បីដោះស្រាយដល់ពួកបរិព្វាជកជាអន្យតិវិធីទាំងនោះយ៉ាងនេះ
ថា ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុ បុគ្គលប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈក្នុងសំណាក់ព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគ ដើម្បីនឿយណាយចាករាគៈ ។

[១១៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើពួកបរិព្វាជកជាអន្យតិវិធីគប្បី
សួរពួកអ្នកយ៉ាងនេះថា ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុ ចុះមគ្គនិងបដិបទាប្រព្រឹត្ត
ទៅដើម្បីនឿយណាយចាករាគៈ មានដែរឬ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ពួកអ្នកដែលគេសួរយ៉ាងនេះហើយ គប្បីដោះស្រាយដល់ពួកបរិព្វាជក
ជាអន្យតិវិធីទាំងនោះយ៉ាងនេះថា ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុ មគ្គនិងបដិបទា
ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីនឿយណាយចាករាគៈមានដែរ ។

អញ្ញតិវិញ្ញាណ

[១១៩] កតមោ ច ភិក្ខុវេ មក្កោ កតមា ច
 បដិបទា រាគវិរាតាយ ។ អយមេវារិយោ អដ្ឋង្គិកោ
 មក្កោ ។ សេយ្យដីនំ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។
 អយំ ភិក្ខុវេ មក្កោ អយំ បដិបទា រាគវិរាតាយាតិ ។
 ឯវំ បុដ្ឋា តុម្ហេ ភិក្ខុវេ តេសំ អញ្ញតិវិញ្ញាណំ បរិញ្ញា-
 ជកានំ ឯវំ ព្យាករេយ្យាថាតិ ។

[១២០] សាវត្ថិនិទានំ ។ សច វោ ភិក្ខុវេ អញ្ញ-
 តិវិញ្ញាណំ បរិញ្ញាជកា ឯវំ បុច្ឆេយ្យំ កិមត្ថិយំ អារុសោ
 សមណោ កោតមេ ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតីតិ ។ ឯវំ បុដ្ឋា
 តុម្ហេ ភិក្ខុវេ តេសំ អញ្ញតិវិញ្ញាណំ បរិញ្ញាជកានំ ឯវំ
 ព្យាករេយ្យាថ សញ្ញាជនប្បហានត្ថំ ខោ អារុសោ
 ភកវតិ ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតីតិ ។ បេ ។

[១២១] អនុសយសមុត្តាភានត្ថំ ខោ អារុសោ
 ភកវតិ ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតីតិ ។ បេ ។

អញ្ញតិគ្គិយវគ្គ

[១១៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះមគ្គដូចម្តេច បដិបទាដូចម្តេច ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីនឿយណាយចាករាគៈ ។ អរិយមគ្គប្រកបដោយ អង្គ ៨ នេះឯង ។ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីឃើញត្រូវ ១ ។ លេ ។ សេចក្តី តាំងចិត្តត្រូវ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មគ្គនិងបដិបទានេះឯង ដែល ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីនឿយណាយចាករាគៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួក អ្នកដែលគេសួរយ៉ាងនេះហើយ គប្បីដោះស្រាយដល់ពួកបរិព្វាជកជា អន្យតិវិយទាំងនោះយ៉ាងនេះចុះ ។

[១២០] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើពួកបរិព្វាជក ជាអន្យតិវិយគប្បីសួរពួកអ្នកយ៉ាងនេះថា ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុ បុគ្គល ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈក្នុងសំណាក់ព្រះសមណគោតម មានប្រយោជន៍ អ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកអ្នកដែលគេសួរយ៉ាងនេះហើយ គប្បី ដោះស្រាយដល់ពួកបរិព្វាជកជាអន្យតិវិយទាំងនោះយ៉ាងនេះថា ម្នាល អ្នកដ៏មានអាយុ បុគ្គលប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈក្នុងសំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះ ភាគ ដើម្បីលះសញ្ញាជនៈ ។ លេ ។

[១២១] ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុ បុគ្គលប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈក្នុង សំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដើម្បីដកចេញនូវអនុស័យ ។ លេ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារគ្គោ

[១២២] អន្ធានបរិញ្ញត្តំ ខោ អារុសោ ភកវតិ
ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតីតិ ។ បេ ។

[១២៣] អាសវានំ ខយត្តំ ខោ អារុសោ ភកវតិ
ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតីតិ ។ បេ ។

[១២៤] វិជ្ជាវិមុត្តិផលសច្ចិកិរិយត្តំ ខោ អារុសោ
ភកវតិ ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតីតិ ។ បេ ។

[១២៥] ញាណទស្សនត្តំ ខោ អារុសោ ភកវតិ
ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតីតិ ។ បេ ។

[១២៦] សចេ វោ ភិក្ខុវេ អញ្ញតិត្តិយា បរិព្វាជកា
ឯវំ បុច្ឆេយ្យំ តិមត្តិយំ អារុសោ សមណោ កោតមេ
ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតីតិ ។ ឯវំ បុដ្ឋា តុម្ពេ ភិក្ខុវេ តេសំ
អញ្ញតិត្តិយានំ បរិព្វាជកានំ ឯវំ ព្យាករយ្យាថ អនុ-
ចានាបរិនិព្វានត្តំ ខោ អារុសោ ភកវតិ ព្រហ្មចរិយំ
វុស្សតីតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

[១២២] ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុ បុគ្គលប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈក្នុង
សំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដើម្បីកំណត់ដឹងនូវកាលវែងឆ្ងាយ ។ បេ ។

[១២៣] ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុ បុគ្គលប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈក្នុង
សំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដើម្បីអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយ ។ បេ ។

[១២៤] ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុ បុគ្គលប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈ
ក្នុងសំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវផលនៃវិជ្ជានិង
វិមុត្តិ ។ បេ ។

[១២៥] ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុ បុគ្គលប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈក្នុង
សំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដើម្បីញាណទស្សន ។ បេ ។

[១២៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើពួកបរិព្វាជកជាអន្យតិរិយគប្បី
សួរពួកអ្នកយ៉ាងនេះថា ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុ បុគ្គលប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈ
ក្នុងសំណាក់ព្រះសមណគោតមមានប្រយោជន៍អ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ពួកអ្នកដែលគេសួរយ៉ាងនេះហើយ គប្បីដោះស្រាយដល់ពួកបរិព្វាជក
ជាអន្យតិរិយទាំងនោះយ៉ាងនេះហើយ ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុ បុគ្គលប្រព្រឹត្ត
ព្រហ្មចរិយៈក្នុងសំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដើម្បីអនុបាទាបរិនិព្វាន ។

អញ្ញតិវិញ្ញាណ

[១២៧] សច បន វោ ភិក្ខុវេ អញ្ញតិវិញ្ញាណ
 បរិព្វាជកា ឯវំ បុច្ឆេយ្យំ អត្ថិ បនាវុសោ មក្កោ អត្ថិ
 បដិបទា អនុចាទាបរិទិព្វាណយាតិ ។ ឯវំ បុច្ឆា តុម្កេ
 ភិក្ខុវេ តេសំ អញ្ញតិវិញ្ញាណំ បរិព្វាជកាណំ ឯវំ ព្យាក-
 វេយ្យាថ អត្ថិ ខោ អារុសោ មក្កោ អត្ថិ បដិបទា អនុចា-
 ទាបរិទិព្វាណយាតិ ។

[១២៨] កតមោ ច ភិក្ខុវេ មក្កោ កតមា ច
 បដិបទា អនុចាទាបរិទិព្វាណយ ។ អយមេវារិយោ
 អដ្ឋង្គិកោ មក្កោ ។ សេយ្យដីទំ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។
 សម្មាសមាធិ ។ អយំ ភិក្ខុវេ មក្កោ អយំ បដិបទា
 អនុចាទាបរិទិព្វាណយាតិ ។ ឯវំ បុច្ឆា តុម្កេ ភិក្ខុវេ
 តេសំ អញ្ញតិវិញ្ញាណំ បរិព្វាជកាណំ ឯវំ ព្យាកវេយ្យា-
 ថាតិ ។

អញ្ញតិវិញ្ញាណ^(១) បញ្ចមោ ។

១ អញ្ញតិវិញ្ញាណបេយ្យាលោតិបិ បាថោ ។

អញ្ញតិគ្គិយវគ្គ

[១២៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើពួកបរិព្វាជកជាអន្យតិវ្ជិយគប្បី
 សួរពួកអ្នកយ៉ាងនេះថា ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុ ចុះមគ្គនិងបដិបទាដែល
 ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីអនុបាទាបរិនិព្វានមានដែរឬ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ពួកអ្នកដែលគេសួរយ៉ាងនេះហើយ គប្បីដោះស្រាយដល់ពួកបរិព្វាជក
 ជាអន្យតិវ្ជិយទាំងនោះយ៉ាងនេះថា ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុ មគ្គនិងបដិបទា
 ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីអនុបាទាបរិនិព្វានមានដែរ ។

[១២៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះមគ្គដូចម្តេច បដិបទាដូចម្តេច
 ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីអនុបាទាបរិនិព្វាន ។ អរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨
 នេះឯង ។ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីឃើញត្រូវ ១ ។ បេ ។ សេចក្តីតាំងចិត្ត
 ត្រូវ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មគ្គនិងបដិបទានេះឯង ដែលប្រព្រឹត្ត
 ទៅដើម្បីអនុបាទាបរិនិព្វាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកអ្នកដែលគេសួរ
 យ៉ាងនេះហើយ គប្បីដោះស្រាយដល់ពួកបរិព្វាជកជាអន្យតិវ្ជិយទាំងនោះ
 យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ អញ្ញតិគ្គិយវគ្គ ទី ៥ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវរុគោ

តិស្សុទ្ធានំ

វិរាតសញ្ញាជនំ អនុសយំ

អទ្ធានអាសវា ខយា^(១)

វិជ្ជាវិមុត្តិ ញាណញ

អនុចាទាយ អដ្ឋមី ។

១ អទ្ធានអាសវក្ខយាតិបិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរគ្គ

ឧទ្ទាននៃអញ្ញតិគ្គិយវគ្គនោះគឺ

ពោលអំពីការប្រាសចាករាគៈ ១ អំពីការលះសញ្ញាជនៈ ១
អំពីការដកចេញនូវអនុស័យ ១ អំពីការកំណត់ដឹងកាលដ៏វែង
ឆ្ងាយ ១ អំពីការអស់ទៅនៃអាសវៈ ១ អំពីការធ្វើឲ្យជាក់
ច្បាស់នូវវិជ្ជានិងវិមុត្តិ ១ អំពីញាណទស្សនៈ ១ អំពីអនុបាទា-
បវិនិញ្ញន ១ ទៀតជាគម្រប់ ៨ ។

សុរិយបេយ្យាលោ

[១២៩] សារត្តិនិទានំ ។ សុរិយស្ស ភិក្ខុវេ ឧទ-
 យតោ ឯតំ បុព្វជ្ជមំ ឯតំ បុព្វនិមិត្តំ យទិទំ អរុណុក្កំ ។
 ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ អរិយស្ស អដ្ឋង្គិកស្ស
 មក្កស្ស ឧប្បាទាយ ឯតំ បុព្វជ្ជមំ ឯតំ បុព្វនិមិត្តំ
 យទិទំ កល្យាណមិត្តតា ។ កល្យាណមិត្តស្សេតំ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ ចាជិកង្គំ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ
 ភាវេស្សតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ពហុលីករិស្សតីតិ ។

[១៣០] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កល្យាណមិត្តោ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ
 ពហុលីករោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ
 វិវេកនិស្សិតំ វិរាគនិស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ វោស្សក្កប-
 រិណាមី ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ភាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ

សុរិយបេយ្យាល

[១២៧] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការរះឡើង
នៃអរុណ នេះជាប្រធាន នេះជាបុព្វនិមិត្ត (គ្រឿងកំណត់មុន) នៃព្រះ
អាទិត្យដែលរះឡើង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការមានមិត្តល្អ នេះ
ជាប្រធាន នេះជាបុព្វនិមិត្ត ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីញ៉ាំងអរិយមគ្គប្រកបដោយ
អង្គ ៨ ឲ្យកើតឡើងដល់ភិក្ខុ ដោយប្រការយ៉ាងនេះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ដំណើរនេះជាទីសង្ឃឹមរបស់ភិក្ខុដែលមានមិត្តល្អ ភិក្ខុនោះ
នឹងចម្រើនអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ នឹងធ្វើអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨
ឲ្យច្រើនឡើង ។

[១៣០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុដែលមានមិត្តល្អ រមែង
ចម្រើនអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ រមែងធ្វើអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨
ឲ្យច្រើនឡើង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យនេះ
រមែងចម្រើនសេចក្តីឃើញត្រូវ ដែលអាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យ
សេចក្តីនឿយណាយ អាស្រ័យសេចក្តីរលត់ បង្ហោនទៅក្នុងការលះ
។ លេ ។ រមែងចម្រើនសេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ អាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារុគោ

វិរាតនិស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ វោស្សត្តបរិណាមី ។ ឯវំ
ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កល្យាណាមិត្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
មក្កំ កាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ពហុសីកោភីតិ ។

[១៣១] សាវត្ថិនិទានំ ។ សុរិយស្ស ភិក្ខុវេ
ឧទយតោ ឯតំ បុព្វដ្ឋមំ ឯតំ បុព្វនិមិត្តំ យទិទំ
អរុណាត្តំ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ អរិយស្ស
អដ្ឋង្គិកស្ស មក្កស្ស ឧប្បាទាយ ឯតំ បុព្វដ្ឋមំ ឯតំ
បុព្វនិមិត្តំ យទិទំ សីលសម្បទា ។ សីលសម្បទ្ខស្សេតំ
ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ ចាជិកដ្ឋំ ។ បេ ។

[១៣២] យទិទំ ឆន្ទសម្បទា ។ បេ ។

[១៣៣] យទិទំ អត្តសម្បទា ។ បេ ។

[១៣៤] យទិទំ ទិដ្ឋិសម្បទា ។ បេ ។

[១៣៥] យទិទំ អប្បមាទសម្បទា ។ បេ ។

[១៣៦] សាវត្ថិនិទានំ ។ សុរិយស្ស ភិក្ខុវេ ឧទយ-
តោ ឯតំ បុព្វដ្ឋមំ ឯតំ បុព្វនិមិត្តំ យទិទំ អរុណាត្តំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុគ

អាស្រ័យសេចក្តីនឿយណាយ អាស្រ័យសេចក្តីរលត់ បង្ហោនទៅក្នុង
ការលះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលមានមិត្តល្អ រមែងចម្រើនអរិយ-
មគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ រមែងធ្វើអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើន
ឡើងដោយប្រការយ៉ាងនេះឯង ។

[១៣១] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការរះឡើងនៃ
អរុណ នេះជាប្រធាន នេះជាបុព្វនិមិត្ត នៃព្រះអាទិត្យដែលរះឡើង ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការបរិបូណ៌ដោយសីល នេះជាប្រធាន នេះ
ជាបុព្វនិមិត្ត ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីញ៉ាំងអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យ
កើតឡើងដល់ភិក្ខុ ដោយប្រការយ៉ាងនេះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ដំណើរនេះជាទិសផ្សំរួមរបស់ភិក្ខុដែលបរិបូណ៌ដោយសីល ។ បេ ។

[១៣២] គឺការបរិបូណ៌ដោយសេចក្តីពេញចិត្ត ។ បេ ។

[១៣៣] គឺការបរិបូណ៌ដោយចិត្តជ្រះថ្លា ។ បេ ។

[១៣៤] គឺការបរិបូណ៌ដោយការឃើញ ។ បេ ។

[១៣៥] គឺការបរិបូណ៌ដោយសេចក្តីមិនប្រមាទ ។ បេ ។

[១៣៦] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការរះឡើង
នៃអរុណ នេះជាប្រធាន នេះជាបុព្វនិមិត្តនៃព្រះអាទិត្យដែលរះឡើង ។

សុរិយបេយ្យាលោ

ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ អរិយស្ស អដ្ឋង្គិកស្ស
 មគ្គស្ស ឧប្បាទាយ ឯតំ បុព្វជ្ជមំ ឯតំ បុព្វនិមិត្តំ
 យទិទំ យោនិសោមនសិការសម្មទា ។ យោនិសោ-
 មនសិការសម្មទ្ធស្សតំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ ចានិកដ្ឋំ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ភាវេស្សតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
 មក្កំ ពហុលីកាវិស្សតីតិ ។

[១៣៧] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យោនិសោមនសិ-
 ការសម្មន្នោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិ-
 កំ មក្កំ ពហុលីកាវេតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ
 ភាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ វិរាគនិស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ
 វោស្សត្តបរិណាមី ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ភាវេតិ វិវេក-
 និស្សិតំ វិរាគនិស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ វោស្សត្តបរិណាមី ។
 ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យោនិសោមនសិការសម្មន្នោ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ពហុ-
 លីកាវេតីតិ ។

សុរិយបេយ្យាល

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការបរិបូណ៌ដោយយោនិសោមនសិការៈ នេះជា
 ប្រធាន នេះជាបុព្វនិមិត្ត ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីញ៉ាំងអរិយមគ្គប្រកបដោយ
 អង្គ ៨ ឲ្យកើតឡើងដល់ភិក្ខុ ដោយប្រការយ៉ាងនេះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ដំណើរនេះជាទិសស្សីមរបស់ភិក្ខុដែលបរិបូណ៌ដោយយោនិ-
 សោមនសិការៈ ភិក្ខុនោះនឹងចម្រើនអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ នឹងធ្វើ
 អរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង ។

[១៣៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុដែលបរិបូណ៌ដោយ
 យោនិសោមនសិការៈ រមែងចម្រើនអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ រមែងធ្វើ
 អរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យនេះ រមែងចម្រើនសេចក្តីឃើញត្រូវ ដែល
 អាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យសេចក្តីនឿយណាយ អាស្រ័យ
 សេចក្តីរលត់ បង្ហាន់ទៅក្នុងការលះ ។ បេ ។ រមែងចម្រើនសេចក្តីតាំង
 ចិត្តត្រូវ អាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យសេចក្តីនឿយណាយ
 អាស្រ័យសេចក្តីរលត់ បង្ហាន់ទៅក្នុងការលះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុដែលដល់ព្រមដោយយោនិសោមនសិការៈ រមែងចម្រើនអរិយមគ្គប្រ-
 កបដោយអង្គ ៨ រមែងធ្វើអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង
 ដោយប្រការយ៉ាងនេះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារគ្គោ

[១៣៨] សាវត្ថិនិទានំ ។ សុរិយស្ស ភិក្ខុវេ ឧទ-
 យតោ ឯតំ បុព្វង្គមំ ឯតំ បុព្វនិមិត្តំ យទិទំ អរុណាភ្នំ ។
 ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ អរិយស្ស អដ្ឋង្គិកស្ស
 មគ្គស្ស ឧប្បាទាយ ឯតំ បុព្វង្គមំ ឯតំ បុព្វនិមិត្តំ យ-
 ទិទំ កល្យាណមិត្តតា ។ កល្យាណមិត្តស្សេតំ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុនោ ចាជិកង្គំ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ភាវេស្សតិ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ពហុលីករិស្សតីតិ ។

[១៣៩] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កល្យាណមិត្តោ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ
 ពហុលីករោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ
 រាគវិនយបរិយោសានំ ទោសវិនយបរិយោសានំ មោហា-
 វិនយបរិយោសានំ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ភាវេតិ រាគវិ-
 នយបរិយោសានំ ទោសវិនយបរិយោសានំ មោហាវិនយ-

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុគ

[១៣៨] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការរះឡើងនៃ
អរុណ នេះជាប្រធាន នេះជាបុព្វនិមិត្ត នៃព្រះអាទិត្យដែលរះឡើង ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការមានមិត្តល្អ នេះជាប្រធាន នេះជាបុព្វនិមិត្ត
ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីញ៉ាំងអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យកើតឡើងដល់ភិក្ខុ
ដោយប្រការយ៉ាងនេះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដំណើរនេះជាទី
សង្ឃឹមរបស់ភិក្ខុដែលមានមិត្តល្អ ភិក្ខុនោះនឹងចម្រើនអរិយមគ្គប្រកបដោយ
អង្គ ៨ នឹងធ្វើអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង ។

[១៣៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុដែលមានមិត្តល្អ រមែង
ចម្រើនអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ រមែងធ្វើអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨
ឲ្យច្រើនឡើង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យនេះ
រមែងចម្រើនសេចក្តីឃើញត្រូវ មានការកម្ចាត់បង់នូវរាគៈជាទីបំផុត មាន
ការកម្ចាត់បង់នូវទោសៈជាទីបំផុត មានការកម្ចាត់បង់នូវមោហៈជាទីបំផុត
។ លេ ។ រមែងចម្រើនសេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ មានការកម្ចាត់បង់នូវរាគៈជាទី
បំផុត មានការកម្ចាត់បង់នូវទោសៈជាទីបំផុត មានការកម្ចាត់បង់នូវមោហៈ

សុរិយបេយ្យាលោ

បរិយោសានំ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កល្យាណាមិត្តោ
អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ
ពហុសីកោភីតិ ។

[១៤០] សារត្ថិនិទានំ ។ សុរិយស្ស ភិក្ខុវេ ឧទ-
យតោ ឯតំ បុព្វជ្ជមំ ឯតំ បុព្វនិមិត្តំ យទិទំ អរុណាភ្នំ ។
ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ អរិយស្ស អដ្ឋង្គិកស្ស
មក្កស្ស ឧប្បាទាយ ឯតំ បុព្វជ្ជមំ ឯតំ បុព្វនិមិត្តំ
យទិទំ សីលសម្បទា ។ បេ ។

[១៤១] យទិទំ ឆន្ទសម្បទា ។ បេ ។

[១៤២] យទិទំ អត្តសម្បទា ។ បេ ។

[១៤៣] យទិទំ ទិដ្ឋិសម្បទា ។ បេ ។

[១៤៤] យទិទំ អប្បមាទសម្បទា ។ បេ ។

[១៤៥] សារត្ថិនិទានំ ។ យទិទំ យោនិសោមន-

សុរិយបេយ្យាល

ជាទីបំផុត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលមានមិត្តល្អ រមែងចម្រើន
អរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ រមែងធ្វើអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យ
ច្រើនឡើងដោយប្រការយ៉ាងនេះឯង ។

[១៤០] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការរះឡើងនៃ
អរុណ នេះជាប្រធាន នេះជាបុព្វនិមិត្ត នៃព្រះអាទិត្យដែលរះឡើង ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការបរិបូណ៌ដោយសីល នេះជាប្រធាន នេះជា
បុព្វនិមិត្ត ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីញ៉ាំងអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យកើត
ឡើងដល់ភិក្ខុ ដោយប្រការយ៉ាងនេះដែរ ។ បេ ។

[១៤១] គឺការបរិបូណ៌ដោយសេចក្តីពេញចិត្ត ។ បេ ។

[១៤២] គឺការបរិបូណ៌ដោយចិត្តជ្រះថ្លា ។ បេ ។

[១៤៣] គឺការបរិបូណ៌ដោយការឃើញ ។ បេ ។

[១៤៤] គឺការបរិបូណ៌ដោយសេចក្តីមិនប្រមាទ ។ បេ ។

[១៤៥] សាវត្ថិនិទាន ។ គឺការបរិបូណ៌ដោយយោនិសោមន-

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារគ្គោ

សិកាវសម្បទា ។ យោនិសោមនសិកាវសម្បទ្ធស្មេតំ
ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ ចាជិកដ្ឋំ អរិយំ អដ្ឋដ្ឋិកំ មត្តំ កា-
វេស្សតិ អរិយំ អដ្ឋដ្ឋិកំ មត្តំ ពហុលីកវិស្សតីតិ ។

[១៤៦] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យោនិសោមនសិ-
កាវសម្បទ្ធា អរិយំ អដ្ឋដ្ឋិកំ មត្តំ កាវេតិ អរិយំ
អដ្ឋដ្ឋិកំ មត្តំ ពហុលីកវេតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
សម្មាទិដ្ឋី កាវេតិ រាតវិនយបរិយោសានំ ទោសវិនយ-
បរិយោសានំ មោហវិនយបរិយោសានំ ។ បេ ។ សម្មា-
សមាធិ កាវេតិ រាតវិនយបរិយោសានំ ទោសវិនយបរិ-
យោសានំ មោហវិនយបរិយោសានំ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុ យោនិសោមនសិកាវសម្បទ្ធា អរិយំ អដ្ឋដ្ឋិកំ
មត្តំ កាវេតិ អរិយំ អដ្ឋដ្ឋិកំ មត្តំ ពហុលីកវេតិ ។

សុរិយបេយ្យាលោ ឆដ្ឋោ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

សិការៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដំណើរនេះជាទីសង្ឃឹមរបស់ភិក្ខុដែល
ជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយយោនិសោមនសិការៈ ភិក្ខុនោះនឹងចម្រើនអរិយមគ្គ
ប្រកបដោយអង្គ ៨ នឹងធ្វើអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង ។

[១២៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុដែលជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយ
យោនិសោមនសិការៈ រមែងចម្រើនអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ រមែងធ្វើ
អរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យនេះ រមែងចម្រើនសេចក្តីឃើញត្រូវ មានការ
កម្ចាត់បង់នូវរាគៈជាទីបំផុត មានការកម្ចាត់បង់នូវទោសៈជាទីបំផុត មាន
ការកម្ចាត់បង់នូវមោហៈជាទីបំផុត ។ លេ ។ រមែងចម្រើនសេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ
មានការកម្ចាត់បង់នូវរាគៈជាទីបំផុត មានការកម្ចាត់បង់នូវទោសៈជាទីបំផុត
មានការកម្ចាត់បង់នូវមោហៈជាទីបំផុត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែល
ជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយយោនិសោមនសិការៈ រមែងចម្រើននូវអរិយមគ្គប្រ-
កបដោយអង្គ ៨ រមែងធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង
ដោយប្រការយ៉ាងនេះឯង ។

ចប់ សុរិយបេយ្យាល ទី ៦ ។

សុរិយបេយ្យាលោ

តិស្សុទ្ធានំ

កល្យាណាមិត្តំ សីលញ្ច

ឆន្ទោ ច អត្តសម្បទា

ទិដ្ឋិ ច អប្បមាទោ ច

យោនិសោ ភវតិ សត្តមំ ។

សុរិយបេយ្យាល

ឧទ្ធាននៃសុរិយបេយ្យាលនោះគឺ

ពោលអំពីការបរិបូណ៌ដោយមិត្តល្អ ១ អំពីសីល ១ អំពី
 សេចក្តីពេញចិត្ត ១ អំពីការបរិបូណ៌ដោយចិត្តជ្រះថ្លា ១
 អំពីការឃើញត្រូវ ១ អំពីសេចក្តីមិនប្រមាទ ១ អំពីយោនិ-
 សោមនសិការៈ ១ ទៀតជាគម្រប់ ៧ ។

ឯកធម្មបេយ្យាលោ

[១៤៧] សាវត្ថិនិទានំ ។ ឯកធម្មោ ភិក្ខុវេ ពហុ-
បកាវោ អរិយស្ស អដ្ឋង្គិកស្ស មត្តស្ស ឧប្បាទាយ ។
កតមោ ឯកធម្មោ ។ យទិទំ កល្យាណមិត្តតា ។
កល្យាណមិត្តស្មេតំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ ចាជិកដ្ឋំ
អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ភាវស្សតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ
ពហុលីករិស្សតីតិ ។

[១៤៨] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កល្យាណមិត្តោ
អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ភាវតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ
ពហុលីករោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ
ភាវតិ វិវេកនិស្សិតំ វិរាតនិស្សិតំ ជិរោធនិស្សិតំ
វោស្សត្តបរិណាមី ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ភាវតិ វិវេ-
កនិស្សិតំ វិរាតនិស្សិតំ ជិរោធនិស្សិតំ វោស្សត្ត-

ឯកធម្មបេយ្យាល

[១២៧] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ១ មាន
ឧបការៈច្រើន ដើម្បីញ៉ាំងអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យកើតឡើង ។
ធម៌ ១ តើដូចម្តេច ។ គឺការមានមិត្តល្អ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ដំណើរនេះជាទិសដ្ឋីមរបស់ភិក្ខុដែលជាអ្នកមានមិត្តល្អ ភិក្ខុនោះនឹងចម្រើន
អរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ នឹងធ្វើអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យ
ច្រើនឡើង ។

[១២៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុដែលមានមិត្តល្អ រមែង
ចម្រើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ រមែងធ្វើអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨
ឲ្យច្រើនឡើង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យនេះ
រមែងចម្រើននូវសេចក្តីឃើញត្រូវ ដែលអាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អា-
ស្រ័យសេចក្តីនឿយណាយ អាស្រ័យសេចក្តីរលត់ បង្ហោនទៅក្នុងការ
លះ ។ បេ ។ រមែងចម្រើនសេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ អាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់
អាស្រ័យសេចក្តីនឿយណាយ អាស្រ័យសេចក្តីរលត់ បង្ហោនទៅក្នុង

ឯកធម្មបេយ្យាលោ

បរិណាមី ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កល្យាណាមិត្តោ
អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ
ពហុសីករោតីតិ ។

[១៤៩] សារត្តិនិទានំ ។ ឯកធម្មោ ភិក្ខុវេ ពហុប-
កាវោ អរិយស្ស អដ្ឋង្គិកស្ស មក្កស្ស ឧប្បាទាយ ។
កតមោ ឯកធម្មោ ។ យទិទំ សីលសម្បទា ។ បេ ។

[១៥០] យទិទំ ឆន្ទសម្បទា ។ បេ ។

[១៥១] យទិទំ អត្តសម្បទា ។ បេ ។

[១៥២] យទិទំ ទិដ្ឋិសម្បទា ។ បេ ។

[១៥៣] យទិទំ អប្បមាទសម្បទា ។ បេ ។

[១៥៤] សារត្តិនិទានំ ។ យទិទំ យោនិសោមន-
សិការសម្បទា ។ យោនិសោមនសិការសម្បទាស្សេ-
តំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ ចាទិកដ្ឋំ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ
ភាវេស្សតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ពហុសីករិស្សតីតិ ។

ឯកធម្មបេយ្យាល

ការលះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលជាអ្នកមានមិត្តល្អ រមែង
ចម្រើនអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ រមែងធ្វើអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨
ឲ្យច្រើនឡើង ដោយប្រការយ៉ាងនេះឯង ។

[១៤៩] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ១ មាន
ឧបការៈច្រើន ដើម្បីញ៉ាំងអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យកើតឡើង ។
ធម៌ ១ តើដូចម្តេច ។ គឺការបរិបូណ៌ដោយសីល ។ បេ ។

[១៥០] គឺការបរិបូណ៌ដោយសេចក្តីពេញចិត្ត ។ បេ ។

[១៥១] គឺការបរិបូណ៌ដោយចិត្តជ្រះថ្លា ។ បេ ។

[១៥២] គឺការបរិបូណ៌ដោយការឃើញ ។ បេ ។

[១៥៣] គឺការបរិបូណ៌ដោយសេចក្តីមិនប្រមាទ ។ បេ ។

[១៥៤] សាវត្ថិនិទាន ។ គឺការបរិបូណ៌ដោយយោនិសោមន-
សិការៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដំណើរនេះជាទិសដ្ឋីមរបស់ភិក្ខុដែល
ជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយយោនិសោមនសិការៈ ភិក្ខុនោះនឹងចម្រើនអរិយមគ្គ
ប្រកបដោយអង្គ ៨ នឹងធ្វើអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារគ្គោ

[១៥៥] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យោនិសោមន-
 សិការសម្បជ្ជោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេតិ អរិយំ
 អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីកោភេតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ វិរាគនិស្សិតំ និរោធី-
 និស្សិតំ វោស្សត្តបរិណាមី ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ភាវេតិ
 វិវេកនិស្សិតំ វិរាគនិស្សិតំ និរោធីនិស្សិតំ វោស្សត្ត-
 បរិណាមី ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យោនិសោមនសិ-
 ការសម្បជ្ជោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេតិ អរិយំ
 អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីកោភេតិ ។

[១៥៦] សារត្តិនិទានំ ។ ឯកធម្មោ ភិក្ខុវេ ពហុប-
 កាភោ អរិយស្ស អដ្ឋង្គិកស្ស មត្តស្ស ឧប្បាទាយ ។
 កតមោ ឯកធម្មោ ។ យទិទំ កល្យាណមិត្តតា ។
 កល្យាណមិត្តស្សេតំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ ចានិកដ្ឋិ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេស្សតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ
 ពហុលីករិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរគ្គ

[១៥៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុដែលបរិបូណ៌ដោយយោ-
 និសោមនសិការៈ រមែងចម្រើនអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ រមែងធ្វើ
 អរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យនេះ រមែងចម្រើនសេចក្តីឃើញត្រូវ អាស្រ័យ
 សេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យសេចក្តីនឿយណាយ អាស្រ័យសេចក្តី
 រលត់ បង្ហោនទៅក្នុងការលះ ។ លេ ។ រមែងចម្រើនសេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ
 អាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យសេចក្តីនឿយណាយ អាស្រ័យ
 សេចក្តីរលត់ បង្ហោនទៅក្នុងការលះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែល
 ជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយយោនិសោមនសិការៈ រមែងចម្រើនអរិយមគ្គប្រកប
 ដោយអង្គ ៨ រមែងធ្វើអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង ដោយ
 ប្រការយ៉ាងនេះឯង ។

[១៥៦] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ១ មាន
 ឧបការៈច្រើន ដើម្បីញ៉ាំងអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យកើតឡើង ។
 ធម៌ ១ តើដូចម្តេច ។ គឺការមានមិត្តល្អ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ដំណើរនេះជាទិសដ្ឋីមរបស់ភិក្ខុដែលជាអ្នកមានមិត្តល្អ ភិក្ខុនោះនឹងចម្រើន
 អរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ នឹងធ្វើអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យ
 ច្រើនឡើង ។

ឯកធម្មបេយ្យាលោ

[១៥៧] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កល្យាណមិត្តោ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ
 ពហុលីកោភិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ
 រាគវិនយបរិយោសានំ ទោសវិនយបរិយោសានំ មោហា-
 វិនយបរិយោសានំ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ភាវេតិ រាគ-
 វិនយបរិយោសានំ ទោសវិនយបរិយោសានំ មោហាវិន-
 យបរិយោសានំ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កល្យាណ-
 មិត្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
 មក្កំ ពហុលីកោភិតិ ។

[១៥៨] សាវត្ថិនិទានំ ។ ឯកធម្មោ ភិក្ខុវេ ពហុប-
 កាភោ អរិយស្ស អដ្ឋង្គិកស្ស មក្កស្ស ឧប្បាទាយ ។
 កតមោ ឯកធម្មោ ។ យទិទំ សីលសម្បទា ។ បេ ។

[១៥៩] យទិទំ ឆន្ទសម្បទា ។ បេ ។

[១៦០] យទិទំ អត្តសម្បទា ។ បេ ។

ឯកធម្មបេយ្យាល

[១៥៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុដែលជាអ្នកមានមិត្តល្អ រមែងចម្រើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ នឹងធ្វើអរិយមគ្គប្រកបដោយ អង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុង ធម្មវិន័យនេះ រមែងចម្រើនសេចក្តីឃើញត្រូវ មានការកម្ចាត់បង់នូវរាគៈ ជាទីបំផុត មានការកម្ចាត់បង់នូវទោសៈជាទីបំផុត មានការកម្ចាត់បង់នូវ មោហៈជាទីបំផុត ។ បេ ។ រមែងចម្រើនសេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ មានការកម្ចាត់ បង់នូវរាគៈជាទីបំផុត មានការកម្ចាត់បង់នូវទោសៈជាទីបំផុត មានការ កម្ចាត់បង់នូវមោហៈជាទីបំផុត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលមានមិត្ត ល្អ រមែងចម្រើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ រមែងធ្វើអរិយមគ្គប្រកប ដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង ដោយប្រការយ៉ាងនេះឯង ។

[១៥៨] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ១ មាន ឧបការៈច្រើន ដើម្បីញ៉ាំងអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យកើតឡើង ។ ធម៌ ១ តើដូចម្តេច ។ គឺការបរិបូណ៌ដោយសីល ។ បេ ។

[១៥៩] គឺការបរិបូណ៌ដោយសេចក្តីពេញចិត្ត ។ បេ ។

[១៦០] គឺការបរិបូណ៌ដោយចិត្តជ្រះថ្លា ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារគ្គោ

- [១៦១] យទិទំ ទិដ្ឋិសម្បទា ។ បេ ។
- [១៦២] យទិទំ អប្បមាទសម្បទា ។ បេ ។
- [១៦៣] សារត្តិនិទានំ ។ យទិទំ យោនិសោមន-
សិការសម្បទា ។ យោនិសោមនសិការសម្បទន្ធស្សេតំ
ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ ចាជិកដ្ឋំ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ
ភាវេស្សតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីករិស្សតីតិ ។
- [១៦៤] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យោនិសោមន-
សិការសម្បទន្ធា អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេតិ អរិយំ
អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីករោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ ។ បេ ។ សម្មាសមាដិ ភាវេតិ រាគរិ-
នយបរិយោសានំ នោសរិនយបរិយោសានំ មោហរិន-
យបរិយោសានំ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យោនិសោម-
នសិការសម្បទន្ធា អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេតិ អរិយំ
អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីករោតីតិ ។

ឯកធម្មបេយ្យាលោ សត្តមោ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរគ្គ

[១៦១] គឺការបរិបូណ៌ដោយការឃើញ ។ បេ ។

[១៦២] គឺការបរិបូណ៌ដោយសេចក្តីមិនប្រមាទ ។ បេ ។

[១៦៣] សាវត្ថិនិទាន ។ គឺការបរិបូណ៌ដោយយោនិសោមនសិការៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដំណើរនេះជាទីសង្ឃឹមរបស់ភិក្ខុដែលជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយយោនិសោមនសិការៈ ភិក្ខុនោះនឹងចម្រើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ នឹងធ្វើអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង ។

[១៦៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុដែលជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយយោនិសោមនសិការៈ រមែងចម្រើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ រមែងធ្វើអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យនេះ រមែងចម្រើនសេចក្តីឃើញត្រូវ ។ បេ ។ រមែងចម្រើនសេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ មានការកម្ចាត់បង់នូវរាគៈជាទីបំផុត មានការកម្ចាត់បង់នូវទោសៈជាទីបំផុត មានការកម្ចាត់បង់នូវមោហៈជាទីបំផុត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយយោនិសោមនសិការៈ រមែងចម្រើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ រមែងធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង ដោយប្រការយ៉ាងនេះឯង ។

ចប់ ឯកធម្មបេយ្យាល ទី ៧ ។

ឯកធម្មបេយ្យាលោ

តិស្សុទ្ធានំ

កល្យាណាមិត្តំ សីលំ ច

ឆន្ទោ ច អត្តសម្បទា

ទិដ្ឋិ ច អប្បមាទោ ច

យោនិសោ ភវតិ សត្តមំ ។

ឯកធម្មប្រយោល

ឧទ្ទាននៃឯកធម្មប្រយោលនោះគឺ

ពោលអំពីកល្យាណមិត្ត ១ អំពីសីល ១ អំពីសេចក្តីពេញ
 ចិត្ត ១ អំពីការបរិបូណ៌ដោយចិត្តជ្រះថ្លា ១ អំពីការឃើញ ១
 អំពីសេចក្តីមិនប្រមាទ ១ អំពីយោនិសោមនសិការៈ ១ ទៀត
 ជាគម្រប់ ៧ ។

នាហាន្តឯកធម្មបេយ្យាលោ

[១៦៥] សាវត្ថីនិទានំ ។ ធាហំ ភិក្ខុវេ អញ្ញំ ឯក-
ធម្មំបិ សមនុបស្សាមិ យេន អនុប្បន្នោ វា អរិយោ
អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ឧប្បជ្ជតិ ឧប្បន្នោ វា អរិយោ អដ្ឋង្គិ-
កោ មត្តោ ការណាចារិយ្ហី កច្ចតិ ។ យថយំទំ ភិក្ខុវេ
កល្យាណាមិត្តតា ។ កល្យាណាមិត្តស្សេតំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ-
នោ ចាជិកង្គំ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ភាវេស្សតិ អរិយំ
អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ពហុលីករិស្សតីតិ ។

[១៦៦] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កល្យាណាមិត្តោ
អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ
ពហុលីករោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ
វិវេកនិស្សិតំ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ភាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ

នាហាន្តឯកធម្មប្បយោល

[១៦៥] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពិចារណាមិនឃើញនូវធម៌ដទៃសូម្បីមួយ ដែលជាហេតុឲ្យអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ មិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើងបានក្តី ឲ្យអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដែលកើតឡើងហើយ ដល់នូវការពេញបរិបូណ៌ដោយការវិនាសក្តី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (តថាគតពិចារណាមិនឃើញធម៌ដទៃ) ដូចជាការមានមិត្តល្អនេះឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដំណើរនេះជាទិសដ្ឋិមរបស់ភិក្ខុដែលជាអ្នកមានមិត្តល្អ ភិក្ខុនោះនឹងចម្រើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ នឹងធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង ។

[១៦៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុដែលជាអ្នកមានមិត្តល្អ រមែងចម្រើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ រមែងធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យនេះ រមែងចម្រើនសេចក្តីឃើញត្រូវ អាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ។ បេ ។ រមែងចម្រើនសេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ អាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់

នាហន្តឯកធម្មបេយ្យាលោ

វិរាតនិស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ វោស្សត្តបរិណាមី ។ ឯវំ
ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កល្យាណាមិត្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
មក្កំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ពហុលីកោតីតិ ។

[១៦៧] សាវត្ថិនិទានំ ។ នាហំ ភិក្ខុវេ អញ្ញំ ឯ-
កោធម្មំបិ សមនុបស្សាមិ យេន អនុប្បន្នោ វា អរិយោ
អដ្ឋង្គិកោ មក្កោ ឧប្បជ្ជតិ ឧប្បន្នោ វា អរិយោ អដ្ឋង្គិ-
កោ មក្កោ ភាវនាចារិយូរី កច្ចតិ ។ យថយិទំ ភិក្ខុវេ
សីលសម្បទា ។ បេ ។

[១៦៨] យថយិទំ ភិក្ខុវេ ឆន្ទសម្បទា ។ បេ ។

[១៦៩] យថយិទំ ភិក្ខុវេ អត្តសម្បទា ។ បេ ។

[១៧០] យថយិទំ ភិក្ខុវេ ទិដ្ឋិសម្បទា ។ បេ ។

នាហន្តឯកធម្មបេយ្យាល

អាស្រ័យសេចក្តីនឿយណាយ អាស្រ័យសេចក្តីរលត់ បង្ហោនទៅក្នុង
ការលះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលជាអ្នកមានមិត្តល្អ រមែងចម្រើន
នូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ រមែងធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨
ឲ្យច្រើនឡើង ដោយប្រការយ៉ាងនេះឯង ។

[១៦៧] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពិចារណាមិនឃើញនូវធម៌ដទៃសូម្បីមួយ ដែលជាហេតុឲ្យអរិយមគ្គប្រកប
ដោយអង្គ ៨ មិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើងបានក្តី ឲ្យអរិយមគ្គប្រកប
ដោយអង្គ ៨ ដែលកើតឡើងហើយ ដល់នូវការពេញបរិបូណ៌ដោយ
ការនាបានក្តី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (តថាគតពិចារណាមិនឃើញធម៌
ដទៃ) ដូចជាការបរិបូណ៌ដោយសីលនេះឡើយ ។ បេ ។

[១៦៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាការបរិបូណ៌ដោយសេចក្តី
ពេញចិត្តនេះឡើយ ។ បេ ។

[១៦៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាការបរិបូណ៌ដោយចិត្តជ្រះ
ថ្លានេះឡើយ ។ បេ ។

[១៧០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាការបរិបូណ៌ដោយការឃើញ
នេះឡើយ ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារុគោ

[១៧១] យថយំទំ ភិក្ខុវេ អប្បមាទសម្មទា ។ បេ ។

[១៧២] សារត្ថិនិទានំ ។ យថយំទំ ភិក្ខុវេ យោ-
និសោមនសិការសម្មទា ។ យោនិសោមនសិកា-
រសម្មន្ទស្សេតំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ ចាជិកដ្ឋំ អរិយំ
អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេស្សតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុ-
លីកាវិស្សតីតិ ។

[១៧៣] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យោនិសោមនសិ-
ការសម្មន្ទោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិ-
កំ មត្តំ ពហុលីកាវេតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ
ភាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ភាវេតិ
វិវេកនិស្សិតំ វិរាគនិស្សិតំ ជិវេននិស្សិតំ វោស្សត្តប-
រិណាមី ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យោនិសោមនសិកា-
រសម្មន្ទោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
មត្តំ ពហុលីកាវេតីតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុគ

[១៧១] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាការបរិបូណ៌ដោយសេចក្តី
មិនប្រមាទនេះឡើយ ។ បេ ។

[១៧២] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាការ
បរិបូណ៌ដោយយោនិសោមនសិការៈនេះឡើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ដំណើរនេះ ជាទីសង្ឃឹមរបស់ភិក្ខុដែលជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយយោនិសោមន-
សិការៈ ភិក្ខុនោះនឹងចម្រើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ នឹងធ្វើអរិយមគ្គ
ប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង ។

[១៧៣] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុដែលជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយ
យោនិសោមនសិការៈ រមែងចម្រើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ រមែង
ធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យនេះ រមែងចម្រើនសេចក្តីឃើញត្រូវ អា-
ស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ។ បេ ។ រមែងចម្រើនសេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ អាស្រ័យ
សេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យសេចក្តីនឿយណាយ អាស្រ័យសេចក្តី
រលត់ បង្ហោនទៅក្នុងការលះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលជាអ្នក
បរិបូណ៌ដោយយោនិសោមនសិការៈ រមែងចម្រើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយ
អង្គ ៨ រមែងធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង ដោយ
ប្រការយ៉ាងនេះឯង ។

នាហន្តឯកធម្មបេយ្យាលោ

[១៧៤] សាវត្ថីនិទានំ ។ ឆាបំ ភិក្ខុវេ អញ្ញំ
 ឯកធម្មំបិ សមនុបស្សាមិ យេន អនុប្បន្នោ វា អ-
 រិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ឧប្បជ្ជតិ ឧប្បន្នោ វា អរិ-
 យោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ការឆាចារិប្បវី កច្ចតិ ។ យថ-
 យំទំ ភិក្ខុវេ កល្យាណាមិត្តតា ។ កល្យាណាមិត្តស្សេតំ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ ចាជិកង្គំ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ
 ភាវេស្សតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ពហុលីករិស្សតីតិ ។

[១៧៥] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កល្យាណាមិត្តោ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ
 ពហុលីករោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ កា-
 វេតិ រាគវិនយបរិយោសានំ ទោសវិនយបរិយោសានំ
 មោហាវិនយបរិយោសានំ ។ មេ ។ សម្មាសមាធិ កា-
 វេតិ រាគវិនយបរិយោសានំ ទោសវិនយបរិយោសានំ

នាហន្តឯកធម្មបេយ្យាល

[១៧៤] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពិចារណា
 មិនឃើញនូវធម៌ដទៃសូម្បីមួយ ដែលជាហេតុឲ្យអរិយមគ្គប្រកបដោយ
 អង្គ ៨ មិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើងបានក្តី ឲ្យអរិយមគ្គប្រកបដោយ
 អង្គ ៨ ដែលកើតឡើងហើយ ដល់នូវការពេញបរិបូណ៌ដោយភាវនា
 បានក្តី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (តថាគតពិចារណាមិនឃើញធម៌ដទៃ)
 ដូចជាការមានមិត្តល្អនេះឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដំណើរនេះជាទី
 សង្ឃឹមរបស់ភិក្ខុដែលជាអ្នកមានមិត្តល្អ ភិក្ខុនោះនឹងចម្រើននូវអរិយមគ្គប្រ-
 កបដោយអង្គ ៨ នឹងធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង ។

[១៧៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុដែលជាអ្នកមានមិត្តល្អ
 រមែងចម្រើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ រមែងធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកប
 ដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
 ក្នុងធម្មវិន័យនេះ រមែងចម្រើនសេចក្តីឃើញត្រូវ មានការកម្ចាត់បង់នូវ
 រាគៈជាទីបំផុត មានការកម្ចាត់បង់នូវទោសៈជាទីបំផុត មានការកម្ចាត់
 បង់នូវមោហៈជាទីបំផុត ។ បេ ។ រមែងចម្រើនសេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ មាន
 ការកម្ចាត់បង់នូវរាគៈជាទីបំផុត មានការកម្ចាត់បង់នូវទោសៈជាទីបំផុត

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារគ្គោ

មោហារិទយបរិយោសានំ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
កល្យាណមិត្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ភាវេតិ អរិយំ
អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ពហុលីកោភីតិ ។

[១៧៦] សាវត្ថិនិទានំ ។ ឆាបំ ភិក្ខុវេ អញ្ញំ ឯ-
កាធម្មំបិ សមនុបស្សាមិ យេន អនុប្បន្នោ វា អរិយោ
អដ្ឋង្គិកោ មក្កោ ឧប្បជ្ជតិ ឧប្បន្នោ វា អរិយោ អដ្ឋ-
ង្គិកោ មក្កោ ការាចារិប្បិ កច្ចតិ ។ យថយិទំ ភិក្ខុវេ
សីលសម្មទា ។ បេ ។

[១៧៧] យថយិទំ ភិក្ខុវេ ឆន្ទសម្មទា ។ បេ ។

[១៧៨] យថយិទំ ភិក្ខុវេ អត្តសម្មទា ។ បេ ។

[១៧៩] យថយិទំ ភិក្ខុវេ ទិដ្ឋិសម្មទា ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុគ

មានការកម្ចាត់បង់នូវមោហៈជាទីបំផុត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែល
ជាអ្នកមានមិត្តល្អ រមែងចម្រើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ រមែងធ្វើនូវ
អរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង ដោយប្រការយ៉ាងនេះឯង ។

[១៧៦] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពិចារណា
មិនឃើញនូវធម៌ដទៃសូម្បីមួយ ដែលជាហេតុឲ្យអរិយមគ្គប្រកបដោយ
អង្គ ៨ មិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើងបានក្តី ឲ្យអរិយមគ្គប្រកបដោយ
អង្គ ៨ កើតឡើងហើយ ដល់នូវការពេញបរិបូណ៌ដោយការវិនាសក្តី ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (តថាគតពិចារណាមិនឃើញធម៌ដទៃ) ដូចជាការ
បរិបូណ៌ដោយសីលនេះឡើយ ។ លេ ។

[១៧៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាការបរិបូណ៌ដោយសេចក្តី
ពេញចិត្តនេះឡើយ ។ លេ ។

[១៧៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាការបរិបូណ៌ដោយចិត្តជ្រះ
ថ្លានេះឡើយ ។ លេ ។

[១៧៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាការបរិបូណ៌ដោយការ
ឃើញនេះឡើយ ។ លេ ។

នាហន្តឯកធម្មបេយ្យាលោ

[១៨០] យថយិទំ ភិក្ខុវេ អប្បមាទសម្បទា ។ បេ ។

[១៨១] យថយិទំ ភិក្ខុវេ យោនិសោមនសិកា-
រសម្បទា ។ យោនិសោមនសិការសម្បទ្ខស្សេតំ ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុនោ ចាជិត្តំ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ភាវេស្សតិ
អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ពហុលីករិស្សតីតិ ។

[១៨២] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យោនិសោមន-
សិការសម្បទ្ខោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ភាវេតិ អរិយំ
អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ពហុលីករោតិ ។ ឥធម ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ រាគរិទយបរិយោសានំ ទោសរិទយ-
បរិយោសានំ មោហរិទយបរិយោសានំ ។ បេ ។ សម្មា-
សមាធិ ភាវេតិ រាគរិទយបរិយោសានំ ទោសរិទយ-

នាហន្តឯកធម្មបេយ្យាល

[១៨០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាការបរិបូណ៌ដោយសេចក្តី
មិនប្រមាទនេះឡើយ ។ បេ ។

[១៨១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាការបរិបូណ៌ដោយយោនិ-
សោមនសិការៈនេះឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដំណើរនេះជាទី
សង្ឃឹមរបស់ភិក្ខុដែលជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយយោនិសោមនសិការៈ ភិក្ខុនោះ
នឹងចម្រើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ នឹងធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយ
អង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង ដោយប្រការយ៉ាងនេះឯង ។

[១៨២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុដែលជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយ
យោនិសោមនសិការៈ រមែងចម្រើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ រមែង
ធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង តើដូចម្តេច ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យនេះ រមែងចម្រើនសេចក្តីឃើញត្រូវ មាន
ការកម្ចាត់បង់នូវរាគៈជាទីបំផុត មានការកម្ចាត់បង់នូវទោសៈជាទីបំផុត
មានការកម្ចាត់បង់នូវមោហៈជាទីបំផុត ។ បេ ។ រមែងចម្រើនសេចក្តីតាំង
ចិត្តត្រូវ មានការកម្ចាត់បង់នូវរាគៈជាទីបំផុត មានការកម្ចាត់បង់នូវទោសៈ

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារគ្គោ

បរិយោសានំ មោហវិនយបរិយោសានំ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ យោនិសោមនសិការសម្បជ្ជោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
 មត្តំ ភាវតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ
 ពហុលីកោភីតិ ។

នាហន្តឯកធម្មបេយ្យាលោ អដ្ឋមោ ។

តិស្សុទ្ធានំ

កល្យាណមិត្តំ សីលញ្ច
 ឆន្ទោ ច អត្តសម្បទា
 ទិដ្ឋិ ច អប្បមាទោ ច
 យោនិសោ ភវតិ សត្តមំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

ជាទីបំផុត មានការកម្ចាត់បង់នូវមោហៈជាទីបំផុត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុដែលជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយយោនិសោមនសិការៈ រមែងចម្រើននូវអរិយ-
មគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ រមែងធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើន
ឡើង ដោយប្រការយ៉ាងនេះឯង ។

ចប់ នាហន្តឯកធម្មប្បយោល ទី ៨ ។

ឧទ្ទាននៃនាហន្តឯកធម្មប្បយោលនោះគឺ

- ពោលអំពីការបរិបូណ៌ដោយកល្យាណមិត្ត ១ អំពីសីល ១
- អំពីសេចក្តីពេញចិត្ត ១ អំពីការបរិបូណ៌ដោយចិត្តជ្រះថ្លា ១
- អំពីការឃើញត្រូវ ១ អំពីសេចក្តីមិនប្រមាទ ១ អំពីយោនិ-
សោមនសិការៈ ១ ទៀតជាគម្រប់ ៧ ។

គង្គាបេយ្យាលោ

[១៨៣] សារត្តិនិទានំ ។ សេយ្យថាមិ ភិក្ខុវេ កដ្ឋា
នទី ចាចីននិដ្ឋា ចាចីនចោណា ចាចីនបញ្ចារា ។ ឯរមេវ
ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ភាវេន្តោ អរិយំ
អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ពហុលីកហេន្តោ និព្វាននិដ្ឋោ ហោតិ
និព្វានចោណោ និព្វានបញ្ចារោ ។

[១៨៤] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
មក្កំ ភាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ពហុលីកហេន្តោ
និព្វាននិដ្ឋោ ហោតិ និព្វានចោណោ និព្វានបញ្ចារោ ។
ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ

គង្គាបេយ្យាល

[១៨៣] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចទន្លេគង្គា
ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត ទេរទៅកាន់ទិសខាងកើត ជ្រាល
ទៅកាន់ទិសខាងកើត ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាល
ចម្រើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយ
អង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង រមែងបង្ហោនទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរក
ព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

[១៨៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុកាលចម្រើននូវអរិយមគ្គ
ប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើន
ឡើង រមែងបង្ហោនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន
ជម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុង
ធម្មវិន័យនេះ រមែងចម្រើនសេចក្តីឃើញត្រូវ អាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារុគោ

វិរាគនិស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ វោស្សត្តបរិណាមី ។ បេ ។

សម្មាសមាធិ ភាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ វិរាគនិស្សិតំ និ-
 រោធនិស្សិតំ វោស្សត្តបរិណាមី ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិ-
 កំ មត្តំ ពហុសីកវោន្តោ និព្វាននិព្វោ ហោតិ និព្វាន-
 ចោណោ និព្វានបញ្ចរោតិ ។

[១៨៥] សារត្តិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ យ-
 មុនា នទី ចាចីននិដ្ឋា ចាចីនចោណា ចាចីនបញ្ចារា ។
 ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

[១៨៦] សារត្តិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ អ-
 ចិវរតី នទី ចាចីននិដ្ឋា ចាចីនចោណា ចាចីនបញ្ចារា ។
 ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

អាស្រ័យសេចក្តីនឿយណាយ អាស្រ័យសេចក្តីរលត់ បង្ហោនទៅក្នុង
ការលះ ។ បេ ។ រមែងចម្រើនសេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ អាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់
ស្ងាត់ អាស្រ័យសេចក្តីនឿយណាយ អាស្រ័យសេចក្តីរលត់ បង្ហោន
ទៅក្នុងការលះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចម្រើននូវអរិយមគ្គប្រកប
ដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង
រមែងបង្ហោនទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅ
រកព្រះនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

[១៨៥] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចទន្លេយមុនា
ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត ទេរទៅកាន់ទិសខាងកើត ជ្រាល
ទៅកាន់ទិសខាងកើត ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តី
ឧបមេយ្យក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

[១៨៦] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចទន្លេអចិរវតី
ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត ទេរទៅកាន់ទិសខាងកើត ជ្រាល
ទៅកាន់ទិសខាងកើត ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តី
ឧបមេយ្យក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

គង្គាបេយ្យាលោ

[១៨៧] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ សវក្ខ
នទី ចាថីននិទ្ទា ចាថីនចោណា ចាថីនបញ្ចារា ។ ឯវ-
មេវ ខោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

[១៨៨] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ មហី
នទី ចាថីននិទ្ទា ចាថីនចោណា ចាថីនបញ្ចារា ។ ឯវមេវ
ខោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

[១៨៩] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ យា
កាចិមា មហានទិយោ ។ សេយ្យថីទំ ។ កង្កា យមុ-
នា អចិវតី សវក្ខ មហី សព្វា តា ចាថីននិទ្ទា ចាថី-
នចោណា ចាថីនបញ្ចារា ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ភាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ
ពហុសីកហេន្តោ និព្វាននិទ្ទោ ហោតិ និព្វានចោណោ
និព្វានបញ្ចារោ ។

គង្គាបេយ្យាល

[១៨៧] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចទន្លេសរក្ខ
ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត ទេរទៅកាន់ទិសខាងកើត ជ្រាល
ទៅកាន់ទិសខាងកើត ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តី
ឧបមេយ្យក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

[១៨៨] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចទន្លេមហី
ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត ទេរទៅកាន់ទិសខាងកើត ជ្រាល
ទៅកាន់ទិសខាងកើត យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តី
ឧបមេយ្យក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ បេ ។

[១៨៩] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចទន្លេធំ ។
ណាមួយ ។ គឺណាខ្លះ ។ គឺទន្លេគង្គា ១ យមុនា ១ អបិរវតី ១ សរក្ខ ១
មហី ១ ទន្លេទាំងអស់នោះ ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត ទេរ
ទៅកាន់ទិសខាងកើត ជ្រាលទៅកាន់ទិសខាងកើត ដូចម្តេចមិញ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចម្រើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ កាល
ធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង រមែងបង្ហោនទៅ
រកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន
ក៏ដូច្នោះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារុគោ

[១៩០] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
មត្តំ ភាវន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីកហោន្តោ
និព្វាននិដ្ឋោ ហោតិ និព្វានទោណោ និព្វានបញ្ញាហោ ។
ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ ភាវតិ វិវេកនិស្សិតំ វិរា-
កនិស្សិតំ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ភាវតិ វិវេកនិស្សិតំ
វិរាគនិស្សិតំ និរោធិនិស្សិតំ ហោស្សត្តបរិណាមិ ។ ឯវំ
ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវន្តោ
អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីកហោន្តោ និព្វាននិដ្ឋោ
ហោតិ និព្វានទោណោ និព្វានបញ្ញាហោតិ ។

[១៩១] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ កដ្ឋា
នទី សមុទ្ធិនិដ្ឋា សមុទ្ធិទោណោ សមុទ្ធិបញ្ញាហោ ។ ឯវមេវ
ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវន្តោ អរិយំ
អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីកហោន្តោ និព្វាននិដ្ឋោ ហោតិ
និព្វានទោណោ និព្វានបញ្ញាហោ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

[១៩០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុកាលចម្រើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង រមែងបង្ហោរទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យនេះ រមែងចម្រើនសេចក្តីឃើញត្រូវ អាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យសេចក្តីនឿយណាយ ។ បេ ។ រមែងចម្រើនសេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ អាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យសេចក្តីនឿយណាយ អាស្រ័យសេចក្តីរលត់ បង្ហោរទៅក្នុងការលះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចម្រើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង រមែងបង្ហោរទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

[១៩១] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចទន្លេគង្គា ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទេរទៅរកសមុទ្រ ជ្រាលទៅរកសមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចម្រើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង ក៏រមែងបង្ហោរទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

គង្គាបេយ្យាលោ

[១៩២] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
មត្តំ ភាវន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុសីកហោន្តោ
និព្វាននិដ្ឋោ ហោតិ និព្វានចោណោ និព្វានបញ្ចហោ ។
ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ ភាវតិ វិវេកនិស្សិតំ
។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ភាវតិ វិវេកនិស្សិតំ វិរាគនិស្សិ-
តំ និរោធិនិស្សិតំ វោស្សត្តបរិណាមី ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
មត្តំ ពហុសីកហោន្តោ និព្វាននិដ្ឋោ ហោតិ និព្វាន-
ចោណោ និព្វានបញ្ចហោតិ ។

[១៩៣] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ
យមុនា នទី សមុទ្ធិនិដ្ឋា សមុទ្ធិចោណោ សមុទ្ធិ-
បញ្ចហោ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ។ បេ ។

គង្គាបេយ្យាល

[១៩២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុកាលចម្រើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង ក៏រមែងបង្ហោនទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យនេះ រមែងចម្រើនសេចក្តីឃើញត្រូវ អាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ។ បេ ។ រមែងចម្រើនសេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ អាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យសេចក្តីនឿយណាយ អាស្រ័យសេចក្តីរលត់ បង្ហោនទៅក្នុងការលះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចម្រើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង ក៏រមែងបង្ហោនទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

[១៩៣] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចទន្លេយមុនា ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទេរទៅកាន់សមុទ្រ ជ្រាលទៅកាន់សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីឧបមេយ្យ ក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារគ្គោ

[១៩៤] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាមិ ភិក្ខុវេ

អចិរតី នទី សមុទ្ធនិដ្ឋា សមុទ្ធភោណា សមុទ្ធិ-

បញ្ញា ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ។ បេ ។

[១៩៥] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាមិ ភិក្ខុវេ ស-

ភិក្ខុ នទី សមុទ្ធនិដ្ឋា សមុទ្ធភោណា សមុទ្ធិបញ្ញា ។

ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ។ បេ ។

[១៩៦] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាមិ ភិក្ខុវេ មហី

នទី សមុទ្ធនិដ្ឋា សមុទ្ធភោណា សមុទ្ធិបញ្ញា ។ ឯវ-

មេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

[១៩៤] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចទន្លេអចិន្តរតី
 ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទេរទៅកាន់សមុទ្រ ជ្រាលទៅកាន់
 សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីឧបមេយ្យ
 ក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

[១៩៥] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចទន្លេសរកូ
 ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទេរទៅកាន់សមុទ្រ ជ្រាលទៅកាន់
 សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីឧបមេយ្យ
 ក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

[១៩៦] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចទន្លេមហី
 ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទេរទៅកាន់សមុទ្រ ជ្រាលទៅកាន់
 សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីឧបមេយ្យ
 ក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

គង្គាបេយ្យាលោ

[១៩៧] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ យា
 កាចិមា មហានទិយោ ។ សេយ្យថីទំ ។ កង្កា យមុនា
 អចិវតី សរក្ខ មហី សព្វា តា សមុទ្ធនិទ្ធា សមុទ្ធ-
 ចោណា សមុទ្ធបញ្ញា ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ
 ពហុលីកហេន្តោ និព្វាននិទ្ធា ហោតិ និព្វានចោណោ
 និព្វានបញ្ញា ។

[១៩៨] កថព្វា ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
 មត្តំ ភាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីកហេន្តោ
 និព្វាននិទ្ធា ហោតិ និព្វានចោណោ និព្វានបញ្ញា ។
 ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ

គង្គាបេយ្យាល

[១៩៧] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចទន្លេធំ ។
 ណាមួយ ។ គឺណាខ្លះ ។ គឺទន្លេគង្គា ១ យមុនា ១ អចិរវតី ១ សរកូ ១
 មហី ១ ទន្លេទាំងអស់នោះ ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទេរទៅកាន់
 សមុទ្រ ជ្រាលទៅកាន់សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុកាលចម្រើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកប
 ដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង ក៏រមែងបង្ហោរទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរ
 ទៅរកព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

[១៩៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុកាលចម្រើននូវអរិយមគ្គប្រ-
 កបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង
 ក៏រមែងបង្ហោរទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន ជម្រាល
 ទៅរកព្រះនិព្វាន តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម្ម-
 វិន័យនេះ រមែងចម្រើនសេចក្តីឃើញត្រូវ អាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារគ្គោ

វិរាគនិស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ វោស្សត្តបរិណាមី ។ មេ ។
សម្មាសមាធិ ភាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ វិរាគនិស្សិតំ និរោ-
ធនិស្សិតំ វោស្សត្តបរិណាមី ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ
ពហុលីកោវេន្តោ និព្វាននិព្វោ ហោតិ និព្វានខោណោ
និព្វានបញ្ញាវេតិ ។

កដ្ឋាមេយ្យាលវារំ សដ្ឋេមេន លិខិតំ មេយ្យាលេ
វិត្តាវេតព្វំ ។

តិស្សុទ្ធានំ

ឆ ចាចីនតោ និព្វា
ឆ និព្វា ច សមុទ្គតោ
ទ្វេ^(១) ធម្មា ទសា ហោន្តិ
វក្កោ តេន បុច្ឆតីតិ ។
កដ្ឋាមេយ្យាលី ចាចីននិព្វាវាចនមត្តិ^(២)
វិវេកនិស្សិតទ្វាទសកី បឋមកី ។

១ ឱ. ម. ឯតេ ទ្វេ ឆ ទ្វាទស ហោន្តិ មេយ្យាលី តេន បុច្ឆតីតិ ។ ២ បាចីននិព្វា
បាចីនមត្តិ បាចីននិព្វា វាចនមត្តិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

អាស្រ័យសេចក្តីនឿយណាយ អាស្រ័យសេចក្តីរលត់ បង្ហោនទៅក្នុងការ
លះ ។ បេ ។ រមែងចម្រើនសេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ អាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់
អាស្រ័យសេចក្តីនឿយណាយ អាស្រ័យសេចក្តីរលត់ បង្ហោនទៅក្នុង
ការលះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចម្រើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយ
អង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង រមែង
បង្ហោនទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅរក
ព្រះនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

គង្គីរបេយ្យាលវារៈ សរសេរដោយសង្ខេបទេ អ្នកប្រាជ្ញគួរឲ្យពិស្តារ
ក្នុងរបេយ្យាលៈផងចុះ ។

ឧទ្ទាននៃគង្គីរបេយ្យាលនោះគឺ

ពោលអំពីទន្លេហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត មាន ៦ លើក អំពី
ទន្លេហូរទៅកាន់សមុទ្រមាន ៦ លើក រួមជាធម៌មាន ១២
លើក ព្រោះហេតុនោះ ទើបហៅថាមួយវគ្គ ។ និយាយ
អំពីមគ្គដែលអាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ដូចទន្លេដែលហូរ
ទៅកាន់ទិសខាងកើត មានក្នុងគង្គីរបេយ្យាល រួមជា ១២
លើក ចាត់ថាចប់ឧបមាទី ១ ។

គង្គាបេយ្យាលី

[១៩៩] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ
 កង្កា នទី ចាចីនទិដ្ឋា ចាចីនទោណា ចាចីនបញ្ញា ។
 ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ភាវេន្តោ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ពហុលីកោនោ និព្វាននិដ្ឋោ
 ហោតិ និព្វានទោណោ និព្វានបញ្ញោ ។

[២០០] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
 មក្កំ ភាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ពហុលីកោនោ
 និព្វាននិដ្ឋោ ហោតិ និព្វានទោណោ និព្វានបញ្ញោ ។

ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ រាគវិនយបរិ-
 យោសានំ នោសវិនយបរិយោសានំ មោហវិនយបរិ-
 យោសានំ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ភាវេតិ រាគវិនយបរិ-

គង្គាបេយ្យាលី

[១៩៩] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេគង្គា
ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត ទេរទៅកាន់ទិសខាងកើត ជ្រាល
ទៅកាន់ទិសខាងកើត ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាល
ចម្រើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយ
អង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង រមែងបង្ហោរទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរក
ព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

[២០០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុកាលចម្រើននូវអរិយមគ្គប្រ-
កបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង
រមែងបង្ហោរទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន ជម្រាល
ទៅរកព្រះនិព្វាន តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម្ម-
វិន័យនេះ រមែងចម្រើនសេចក្តីឃើញត្រូវ មានការកម្ចាត់បង់នូវរាគៈជាទី
បំផុត មានការកម្ចាត់បង់នូវទោសៈជាទីបំផុត មានការកម្ចាត់បង់នូវមោហៈ
ជាទីបំផុត ។ បេ ។ រមែងចម្រើនសេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ មានការកម្ចាត់បង់

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារុគោ

យោសានំ ទោសវិនយបរិយោសានំ មោហវិនយបរិ-
យោសានំ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
មក្កំ ភាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ពហុសីកហេន្តោ
និព្វាននិដ្ឋោ ហោតិ និព្វានទោណោ និព្វានបញ្ញាហោតិ ។

[២០១] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាមិ ភិក្ខុវេ យ-
មុនា នទី ចាចីននិដ្ឋា ចាចីនទោណោ ចាចីនបញ្ញា ។
ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ។ បេ ។

[២០២] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាមិ ភិក្ខុវេ អចិ-
រតី នទី ចាចីននិដ្ឋា ចាចីនទោណោ ចាចីនបញ្ញា ។
ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ។ បេ ។

[២០៣] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាមិ ភិក្ខុវេ
សរក្ខុ នទី ចាចីននិដ្ឋា ចាចីនទោណោ ចាចីនបញ្ញា ។
ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុគ

នូវរាគៈជាទីបំផុត មានការកម្ចាត់បង់នូវទោសៈជាទីបំផុត មានការកម្ចាត់
បង់នូវមោហៈជាទីបំផុត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចម្រើននូវអរិយ-
មគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើន
ឡើង រមែងបង្ហោរទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន ជម្រាល
ទៅរកព្រះនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

[២០១] សាវត្ថីនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចទន្លេយមុនា
ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត ទេរទៅកាន់ទិសខាងកើត ជ្រាល
ទៅកាន់ទិសខាងកើត ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តី
ឧបមេយ្យក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

[២០២] សាវត្ថីនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេអចិរវតី
ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត ទេរទៅកាន់ទិសខាងកើត ជ្រាល
ទៅកាន់ទិសខាងកើត ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តី
ឧបមេយ្យក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

[២០៣] សាវត្ថីនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេសរកូ
ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត ទេរទៅកាន់ទិសខាងកើត ជ្រាល
ទៅកាន់ទិសខាងកើត ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តី
ឧបមេយ្យក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

គង្គាបេយ្យាសី

[២០៤] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាមិ ភិក្ខុវេ មហី
 នទី ចាចីននិទ្នា ចាចីនចោណា ចាចីនបញ្ចារា ។ ឯវមេវ
 ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ។ បេ ។

[២០៥] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាមិ ភិក្ខុវេ យា
 កាចិមា មហានទិយោ ។ សេយ្យថីទំ ។ កង្កា យមុនា
 អចិវតី សរក្ខ មហី សព្វា តា ចាចីននិទ្នា ចាចីន-
 ចោណា ចាចីនបញ្ចារា ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 ។ បេ ។

[២០៦] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាមិ ភិក្ខុវេ កង្កា
 នទី សមុទ្ធនិទ្នា សមុទ្ធចោណា សមុទ្ធបញ្ចារា ។ ឯវមេវ
 ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ កាវេន្តោ អរិយំ
 អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ពហុលីកហេន្តោ និព្វាននិទ្នោ ហោតិ
 និព្វានចោណា និព្វានបញ្ចារា ។

គង្គាបេយ្យាលី

[២០៤] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេមហិ
ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត ទេរទៅកាន់ទិសខាងកើត ជ្រាល
ទៅកាន់ទិសខាងកើត ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តី
ឧបមេយ្យក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

[២០៥] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេធំ ។
ណាមួយ ។ គឺណាខ្លះ ។ គឺទន្លេគង្គា ១ យមុនា ១ អបិវតី ១ សរភូ ១
មហិ ១ ទន្លេទាំងអស់នោះ ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត ទេរទៅ
កាន់ទិសខាងកើត ជ្រាលទៅកាន់ទិសខាងកើត ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីឧបមេយ្យក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

[២០៦] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេ
គង្គា ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទេរទៅកាន់សមុទ្រ ជ្រាលទៅ
កាន់សមុទ្រដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចម្រើននូវ
អរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យ
ច្រើនឡើង ក៏រមែងបង្ហោនទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន
ជម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារុគោ

[២០៧] កាថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ
 ភាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ពហុសីកហេន្តោ និព្វាន-
 និទ្ទោ ហោតិ និព្វានចោណោ និព្វានបញ្ញាហេ ។ ឥធន
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ រាគវិនយបរិយោសានំ
 នោសវិនយបរិយោសានំ មោហាវិនយបរិយោសានំ ។ បេ ។
 សម្មាសមាធិ ភាវេតិ រាគវិនយបរិយោសានំ នោស-
 វិនយបរិយោសានំ មោហាវិនយបរិយោសានំ ។ ឯវំ ខោ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ភាវេន្តោ អរិយំ
 អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ពហុសីកហេន្តោ និព្វាននិទ្ទោ ហោតិ
 និព្វានចោណោ និព្វានបញ្ញាហេតិ ។

[២០៨] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ យមុនា
 នទី សមុទ្ធនិទ្ធា សមុទ្ធចោណោ សមុទ្ធបញ្ញាហេ ។ ឯវមេវ
 ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុគ

[២០៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុកាលចម្រើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង រមែងបង្ហោនទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យនេះ រមែងចម្រើនសេចក្តីឃើញត្រូវ មានការកម្ចាត់បង់នូវរាគៈជាទីបំផុត មានការកម្ចាត់បង់នូវទោសៈជាទីបំផុត មានការកម្ចាត់បង់នូវមោហៈជាទីបំផុត ។ បេ ។ រមែងចម្រើនសេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ មានការកម្ចាត់បង់នូវរាគៈជាទីបំផុត មានការកម្ចាត់បង់នូវទោសៈជាទីបំផុត មានការកម្ចាត់បង់នូវមោហៈជាទីបំផុត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចម្រើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង រមែងបង្ហោនទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

[២០៨] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេយមុនាជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទេរទៅកាន់សមុទ្រ ជ្រាលទៅកាន់សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីឧបមេយ្យក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

គង្គាបេយ្យាលី

[២០៩] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ អចិរតី

នទី សមុទ្ធនិដ្ឋា សមុទ្ធខោណា សមុទ្ធបញ្ញា ។ ឯវមេវ

ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ។ បេ ។

[២១០] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ

សរក្ខ នទី សមុទ្ធនិដ្ឋា សមុទ្ធខោណា សមុទ្ធបញ្ញា ។

ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ។ បេ ។

[២១១] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ មហី

នទី សមុទ្ធនិដ្ឋា សមុទ្ធខោណា សមុទ្ធបញ្ញា ។ ឯវមេវ

ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ។ បេ ។

គត្តាបេយ្យាលី

[២០៩] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេ
 អចិន្តរតី ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទេរទៅកាន់សមុទ្រ ជ្រាលទៅ
 កាន់សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីឧបមេយ្យ
 ក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

[២១០] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេសរក្ខ
 ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទេរទៅកាន់សមុទ្រ ជ្រាលទៅកាន់
 សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីឧបមេយ្យក៏ដូច្នោះ
 ឯង ។ បេ ។

[២១១] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេមហី
 ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទេរទៅកាន់សមុទ្រ ជ្រាលទៅកាន់
 សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីឧបមេយ្យក៏ដូច្នោះ
 ឯង ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារគ្គោ

[២១២] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ
 យា កាចិមា មហានទិយោ ។ សេយ្យថីទំ ។ កង្កា
 យមុនា អចិវតី សក្ខុ មហី សព្វា តា សមុទ្ធនិទ្ធា
 សមុទ្ធតោណា សមុទ្ធបញ្ញា ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ កាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ
 ពហុលីកោវេន្តោ និព្វាននិទ្ធា ហោតិ និព្វានតោណោ
 និព្វានបញ្ញា ។

[២១៣] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ
 កាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ពហុលីកោវេន្តោ
 និព្វាននិទ្ធា ហោតិ និព្វានតោណោ និព្វានបញ្ញា ។
 ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ កាវេតិ រាគវិនយបរិ-
 យោសានំ ទោសវិនយបរិយោសានំ មោហវិនយបរិ-
 យោសានំ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ កាវេតិ រាគវិនយ-
 បរិយោសានំ ទោសវិនយបរិយោសានំ មោហវិនយ-

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

[២១២] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេធំ ។ ណាមួយ ។ គឺណាខ្លះ ។ គឺទន្លេគង្គា ១ យមុនា ១ អចិរវតី ១ សរក្ខ ១ មហី ១ ទន្លេទាំងអស់នោះ ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទេរទៅកាន់សមុទ្រ ជ្រាលទៅកាន់សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចម្រើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង រមែងបង្ហោរទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

[២១៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចម្រើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង រមែងបង្ហោរទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យនេះ រមែងចម្រើនសេចក្តីឃើញត្រូវ មានការកម្ចាត់បង់នូវរាគៈជាទីបំផុត មានការកម្ចាត់បង់នូវទោសៈជាទីបំផុត មានការកម្ចាត់បង់នូវមោហៈជាទីបំផុត ។ បេ ។ រមែងចម្រើនសេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ មានការកម្ចាត់បង់នូវរាគៈជាទីបំផុត មានការកម្ចាត់បង់នូវទោសៈជាទីបំផុត មានការកម្ចាត់បង់នូវមោហៈ

គង្គាបេយ្យាលី

បរិយោសានំ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
 មត្តំ ភាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីកោវេន្តោ
 និព្វាននិដ្ឋោ ហោតិ និព្វានចោណោ និព្វានបញ្ចោតិ ។
 រាគរិនយទ្វាទសកី ទុតិយកី សមុទ្ធនិទ្ធនិ ។

[២០៤] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ
 កង្គា នទី ចាចីននិដ្ឋា ចាចីនចោណោ ចាចីនបញ្ចារា ។
 ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេន្តោ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីកោវេន្តោ និព្វាននិដ្ឋោ
 ហោតិ និព្វានចោណោ និព្វានបញ្ចោតិ ។

[២០៥] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
 មត្តំ ភាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីកោវេន្តោ

គង្គាបេយ្យាលី

ជាទីបំផុត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចម្រើននូវអរិយមគ្គប្រកប
ដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង
រមែងបង្ហោរទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅរក
ព្រះនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។ និយាយអំពីការកម្ចាត់បង់នូវរាគៈ មាន ១២
លើក ចាត់ថាចប់ឧបមាទីពីរ ដែលប្រៀបដូចទន្លេហូរទៅកាន់សមុទ្រ ។

[២១២] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេ
គង្គា ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត ទេរទៅកាន់ទិសខាងកើត
ជ្រាលទៅកាន់ទិសខាងកើត ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
កាលចម្រើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកប
ដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង រមែងបង្ហោរទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរ
ទៅរកព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

[២១៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុកាលចម្រើននូវអរិយមគ្គប្រ-
កបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារុគោ

និព្វាននិរុទ្ទា ហោតិ និព្វានទោណោ និព្វានបញ្ចារោ ។

ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ អមតោកដំ អម-

តបរាយដំ អមតបរិយោសាដំ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ

ភាវេតិ អមតោកដំ អមតបរាយដំ អមតបរិយោសាដំ ។

ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ភាវេន្តោ

អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ពហុលីកោនោ និព្វាននិរុទ្ទា

ហោតិ និព្វានទោណោ និព្វានបញ្ចារោតិ ។

[២០៦] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ យ-

មុនា នទី ចាចីននិរុទ្ទា ចាចីនទោណោ ចាចីនបញ្ចារោ ។

ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ។ បេ ។

[២០៧] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ អចិ-

រេតិ នទី ចាចីននិរុទ្ទា ចាចីនទោណោ ចាចីនបញ្ចារោ ។

ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុគ

រមែងបង្ហោរទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅ
 រកព្រះនិព្វាន តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យ
 នេះ រមែងចម្រើនសេចក្តីឃើញត្រូវ ចុះស៊ប់ទៅក្នុងអមតៈ មានអមតៈ
 ជាទីប្រព្រឹត្តទៅក្នុងខាងមុខ មានអមតៈជាទីបំផុត ។ បេ ។ រមែងចម្រើន
 សេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ ចុះស៊ប់ទៅក្នុងអមតៈ មានអមតៈជាទីប្រព្រឹត្តទៅក្នុង
 ខាងមុខ មានអមតៈជាទីបំផុត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចម្រើន
 នូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨
 ឲ្យច្រើនឡើង រមែងបង្ហោរទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន
 ជម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

[២១៦] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេ
 យមុនា ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត ទេរទៅកាន់ទិសខាងកើត
 ជ្រាលទៅកាន់ទិសខាងកើត ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 សេចក្តីឧបមេយ្យក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

[២១៧] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេ
 អចិរវតី ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត ទេរទៅកាន់ទិសខាងកើត
 ជ្រាលទៅកាន់ទិសខាងកើត ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 សេចក្តីឧបមេយ្យក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

គង្គាបេយ្យាសី

[២១៨] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ
 សរក្ខំ នទី ចាចីនទិដ្ឋា ចាចីនចោណា ចាចីនបញ្ចារា ។
 ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ។ បេ ។

[២១៩] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ
 មហី នទី ចាចីនទិដ្ឋា ចាចីនចោណា ចាចីនបញ្ចារា ។
 ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ។ បេ ។

[២២០] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ
 យា កាចិមា មហានទិយោ ។ សេយ្យថីទំ ។ តដ្ឋា
 យមុនា អចិរតី សរក្ខំ មហី សព្វា តា ចាចីនទិដ្ឋា
 ចាចីនចោណា ចាចីនបញ្ចារា ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ ។ បេ ។

គង្គាបេយ្យាលី

[២១៨] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេសរក្ខ
ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត ទេរទៅកាន់ទិសខាងកើត ជ្រាល
ទៅកាន់ទិសខាងកើត ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តី
ឧបមេយ្យក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

[២១៩] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេមហិ
ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត ទេរទៅកាន់ទិសខាងកើត ជ្រាល
ទៅកាន់ទិសខាងកើត ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តី
ឧបមេយ្យក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

[២២០] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេធំ ។
ណាមួយ ។ គឺណាខ្លះ ។ គឺទន្លេគង្គា ១ យមុនា ១ អបិវតី ១ សរក្ខ ១
មហិ ១ ទន្លេទាំងអស់នោះ ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត ទេរ
ទៅកាន់ទិសខាងកើត ជ្រាលទៅកាន់ទិសខាងកើត ដូចម្តេចមិញ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីឧបមេយ្យក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារុត្តោ

[២២១] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ
 កង្កា នទី សមុទ្ធនិទ្ធា សមុទ្ធហោណា សមុទ្ធបញ្ញា ។
 ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ភាវេន្តោ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ពហុលីកោនោ និព្វាននិទ្ធា
 ហោតិ និព្វានចោណោ និព្វានបញ្ញា ។

[២២២] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
 មក្កំ ភាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ពហុលីកោនោ
 និព្វាននិទ្ធា ហោតិ និព្វានចោណោ និព្វានបញ្ញា ។
 ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ អមតោកដំ
 អមតបរាយដំ អមតបរិយោសាដំ ។ បេ ។ សម្មាសមាដិ
 ភាវេតិ អមតោកដំ អមតបរាយដំ អមតបរិយោសាដំ ។
 ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ភាវេន្តោ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ពហុលីកោនោ និព្វាននិទ្ធា
 ហោតិ និព្វានចោណោ និព្វានបញ្ញា ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុគ

[២២១] សាវត្ថីនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេ
គង្គា ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទេរទៅកាន់សមុទ្រ ជ្រាលទៅ
កាន់សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចម្រើន
នូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨
ឲ្យច្រើនឡើង រមែងបង្ហោរទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន
ជម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

[២២២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុកាលចម្រើននូវអរិយមគ្គប្រ-
កបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង
រមែងបង្ហោរទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅ
រកព្រះនិព្វាន តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យនេះ
រមែងចម្រើនសេចក្តីឃើញត្រូវ ចុះស៊ប់ទៅក្នុងអមតៈ មានអមតៈប្រព្រឹត្ត
ទៅក្នុងខាងមុខ មានអមតៈជាទីបំផុត ។ បេ ។ រមែងចម្រើនសេចក្តីតាំង
ចិត្តត្រូវ ចុះស៊ប់ទៅក្នុងអមតៈ មានអមតៈប្រព្រឹត្តទៅក្នុងខាងមុខ មាន
អមតៈជាទីបំផុត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចម្រើននូវអរិយមគ្គ
ប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង
រមែងបង្ហោរទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅ
រកព្រះនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

គង្គាបេយ្យាសី

[២២៣] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ
 យមុនា នទី សមុទ្ធនិដ្ឋា សមុទ្ធចោណា សមុទ្ធិ-
 បញ្ចារា ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

[២២៤] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ
 អចិវតី នទី សមុទ្ធនិដ្ឋា សមុទ្ធចោណា សមុទ្ធិ-
 បញ្ចារា ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

[២២៥] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ
 សរក្ខំ នទី សមុទ្ធនិដ្ឋា សមុទ្ធចោណា សមុទ្ធិបញ្ចារា ។
 ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

[២២៦] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ
 មហី នទី សមុទ្ធនិដ្ឋា សមុទ្ធចោណា សមុទ្ធិបញ្ចារា ។
 ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

គណៈបេយ្យាលី

[២២៣] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេ
យមុនា ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទេរទៅកាន់សមុទ្រ ជ្រាល
ទៅកាន់សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីឧប-
មេយ្យក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

[២២៤] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេ
អចិរវតី ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទេរទៅកាន់សមុទ្រ ជ្រាល
ទៅកាន់សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីឧប-
មេយ្យក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

[២២៥] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេ
សរក្ខ ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទេរទៅកាន់សមុទ្រ ជ្រាលទៅ
កាន់សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីឧបមេយ្យ
ក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

[២២៦] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេមហី
ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទេរទៅកាន់សមុទ្រ ជ្រាលទៅកាន់
សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីឧបមេយ្យក៏
ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារគ្គោ

[២២៧] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាមិ ភិក្ខុវេ
 យា កាចិមា មហានទិយោ ។ សេយ្យថីទំ ។ កង្កា
 យមុនា អចិរតី សរក្ខ មហី សព្វា តា សមុទ្ធនិដ្ឋា
 សមុទ្ធចោណា សមុទ្ធបញ្ញា ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ កាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
 មត្តំ ពហុលីកោនោ និព្វាននិដ្ឋោ ហោតិ និព្វាន-
 ចោណោ និព្វានបញ្ញោ ។

[២២៨] កថព្វា ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
 មត្តំ កាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីកោនោ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុគ

[២២៧] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេធំ ។

ណាមួយ ។ គឺណាខ្លះ ។ គឺទន្លេគង្គា ១ យមុនា ១ អបិវតី ១ សរក្ខ ១

មហី ១ ទន្លេទាំងអស់នោះ ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទេរទៅកាន់

សមុទ្រ ជ្រាលទៅកាន់សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ

ភិក្ខុកាលចម្រើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកប

ដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង រមែងបង្ហោរទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរ

ទៅរកព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

[២២៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុកាលចម្រើននូវអរិយមគ្គ

ប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង

គង្គាបេយ្យាសី

និព្វាននិរោធ ហោតិ និព្វានចោណោ និព្វានបញ្ចារោ ។
 ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ អមតោកដំ អម-
 តបរាយដំ អមតបរិយោសាដំ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ
 ភាវេតិ អមតោកដំ អមតបរាយដំ អមតបរិយោសាដំ ។
 ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ភាវេន្តោ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ពហុលីកោន្តោ និព្វាននិរោធ
 ហោតិ និព្វានចោណោ និព្វានបញ្ចារោតិ ។ អមតោកដំ
 ទ្វានសកី តតិយកី ។

[២២៩] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ គង្គា
 នទី ចាចីននិដ្ឋា ចាចីនចោណោ ចាចីនបញ្ចារោ ។
 ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ភាវេន្តោ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ពហុលីកោន្តោ និព្វាននិរោធ
 ហោតិ និព្វានចោណោ និព្វានបញ្ចារោ ។

គង្គាបេយ្យាលី

រមែងបង្ហោរទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅ
 រកព្រះនិព្វាន តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យនេះ
 រមែងចម្រើនសេចក្តីឃើញត្រូវ ចុះស៊ប់ទៅក្នុងអមតៈ មានអមតៈជាទីប្រ-
 ព្រឹត្តទៅក្នុងខាងមុខ មានអមតៈជាទីបំផុត ។ បេ ។ រមែងចម្រើនសេចក្តី
 តាំងចិត្តត្រូវ ចុះស៊ប់ទៅក្នុងអមតៈ មានអមតៈជាទីប្រព្រឹត្តទៅក្នុងខាង
 មុខ មានអមតៈជាទីបំផុត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចម្រើននូវ
 អរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យ
 ច្រើនឡើង រមែងបង្ហោរទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន
 ជម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។ ពោលអំពីមគ្គដ៏រាប់បញ្ចូល
 ក្នុងអមតៈមាន ១២ លើក ចាត់ថាចប់ឧបមាទី ៣ ។

[២២៧] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេគង្គា
 ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត ទេរទៅកាន់ទិសខាងកើត ជ្រាល
 ទៅកាន់ទិសខាងកើត ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាល
 ចម្រើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយ
 អង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង រមែងបង្ហោរទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរក
 ព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារុត្តោ

[២៣០] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
 មក្កំ ភាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ពហុលីកហេន្តោ
 និព្វាននិរោ ហោតិ និព្វានទោណោ និព្វានបញ្ចារោ ។
 ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ និព្វាននិរុំ និព្វា-
 នទោណំ និព្វានបញ្ចារំ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ភាវេតិ
 និព្វាននិរុំ និព្វានទោណំ និព្វានបញ្ចារំ ។ ឯវំ ខោ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ភាវេន្តោ អរិយំ
 អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ពហុលីកហេន្តោ និព្វាននិរោ ហោតិ
 និព្វានទោណោ និព្វានបញ្ចារោតិ ។

[២៣១] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ
 យមុនា នទី ទាចីននិរុំ ទាចីនទោណោ ទាចីន-
 បញ្ចារោ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវារគ្គ

[២៣០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុកាលចម្រើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង រមែងបង្ហោរទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យនេះ រមែងចម្រើនសេចក្តីឃើញត្រូវ ដែលបង្ហោរទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន ។ បេ ។ រមែងចម្រើនសេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ ដែលបង្ហោរទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចម្រើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង រមែងបង្ហោរទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

[២៣១] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេយមុនា ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត ទេរទៅកាន់ទិសខាងកើត ជ្រាលទៅកាន់ទិសខាងកើត ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីឧបមេយ្យក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

គង្គាបេយ្យាសី

[២៣២] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាមិ ភិក្ខុវេ អ-
 ចិរវតី នទី ចាចីនទិដ្ឋា ចាចីនចោណា ចាចីនបញ្ចារា ។
 ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

[២៣៣] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាមិ ភិក្ខុវេ
 សវភូ នទី ចាចីនទិដ្ឋា ចាចីនចោណា ចាចីនបញ្ចារា ។
 ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

[២៣៤] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាមិ ភិក្ខុវេ
 មហី នទី ចាចីនទិដ្ឋា ចាចីនចោណា ចាចីនបញ្ចារា ។
 ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

[២៣៥] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាមិ ភិក្ខុវេ
 យា កាចិមា មហានទិយោ ។ សេយ្យថីទំ ។ កដ្ឋា
 យមុនា អចិរវតី សវភូ មហី សព្វា តា ចាចីនទិដ្ឋា

គម្ពោលេយ្យាលី

[២៣២] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេ
អចិរវតី ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត ទេរទៅកាន់ទិសខាងកើត
ជ្រាលទៅកាន់ទិសខាងកើត ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
សេចក្តីឧបមេយ្យក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

[២៣៣] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេ
សរក្ខ ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត ទេរទៅកាន់ទិសខាងកើត
ជ្រាលទៅកាន់ទិសខាងកើត ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
សេចក្តីឧបមេយ្យក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

[២៣៤] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេមហី
ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត ទេរទៅកាន់ទិសខាងកើត ជ្រាល
ទៅកាន់ទិសខាងកើត ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តី
ឧបមេយ្យក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

[២៣៥] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេធំ ។
ណាមួយ ។ គីណាខ្លះ ។ គីទន្លេគង្គា ១ យមុនា ១ អចិរវតី ១ សរ-
ក្ខ ១ មហី ១ ទន្លេទាំងអស់នោះ ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារុគោ

ចាចីនទោណា ចាចីនបញ្ចារា ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ភាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
មក្កំ ពហុលីកោនោ និព្វាននិទ្ទោ ហោតិ និព្វាន-
ទោណោ និព្វានបញ្ចារោ ។

[២៣៦] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ
ភាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ពហុលីកោនោ និព្វា-
ននិទ្ទោ ហោតិ និព្វានទោណោ និព្វានបញ្ចារោ ។ ឥធិ
ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ និព្វាននិទ្ធុំ និព្វានទោ-
ណំ និព្វានបញ្ចារំ ។ យេ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ភាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ
ពហុលីកោនោ និព្វាននិទ្ទោ ហោតិ និព្វានទោណោ
និព្វានបញ្ចារោតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

ទេរទៅកាន់ទិសខាងកើត ជ្រាលទៅកាន់ទិសខាងកើត ដូចម្តេចមិញ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចម្រើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ កាល
ធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង រមែងបង្ហោនទៅរកព្រះ
និព្វាន សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន ក៏ដូច្នោះ
ឯង ។

[២៣៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចម្រើននូវអរិយមគ្គប្រ-
កបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង
រមែងបង្ហោនទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅ
រកព្រះនិព្វាន តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យនេះ
រមែងចម្រើនសេចក្តីឃើញត្រូវ ដែលបង្ហោនទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរ
ទៅរកព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-
ឡាយ ភិក្ខុកាលចម្រើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយ-
មគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង រមែងបង្ហោនទៅរកព្រះនិព្វាន
សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

គង្គាបេយ្យាលី

[២៣៧] សាវត្ថីនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ កដ្ឋា
 នទី សមុទ្ធនិដ្ឋា សមុទ្ធហោណា សមុទ្ធបញ្ញា ។ ឯវមេវ
 ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ភាវេន្តោ អរិយំ
 អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ពហុលីកោនោ និព្វាននិដ្ឋោ ហោតិ
 និព្វានចោណោ និព្វានបញ្ញា ។

[២៣៨] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ
 ភាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ពហុលីកោនោ និព្វា-
 ននិដ្ឋោ ហោតិ និព្វានចោណោ និព្វានបញ្ញា ។ ឥធិ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ និព្វាននិដ្ឋំ និព្វានចោ-
 ណំ និព្វានបញ្ញំ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ភាវេតិ និព្វាននិដ្ឋំ
 និព្វានចោណំ និព្វានបញ្ញំ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ភាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ
 ពហុលីកោនោ និព្វាននិដ្ឋោ ហោតិ និព្វានចោណោ
 និព្វានបញ្ញា ។

គណ្ណបេយ្យាលី

[២៣៧] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេគង្គា ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទេរទៅកាន់សមុទ្រ ជ្រាលទៅកាន់សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចម្រើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង រមែងបង្ហោនទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

[២៣៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុកាលចម្រើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង រមែងបង្ហោនទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យនេះ រមែងចម្រើនសេចក្តីឃើញត្រូវ ជាធម្មជាតិបង្ហោនទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន ។ បេ ។ រមែងចម្រើនសេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ ជាធម្មជាតិបង្ហោនទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចម្រើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង រមែងបង្ហោនទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារុគោ

[២៣៩] សារត្តិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ យមុ-
 នា នទី សមុទ្ធនិដ្ឋា សមុទ្ធខោណា សមុទ្ធបញ្ញា ។
 ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ។ បេ ។

[២៤០] សារត្តិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ អចិ-
 រតី នទី សមុទ្ធនិដ្ឋា សមុទ្ធខោណា សមុទ្ធបញ្ញា ។
 ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ។ បេ ។

[២៤១] សារត្តិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ សក្ខ-
 នទី សមុទ្ធនិដ្ឋា សមុទ្ធខោណា សមុទ្ធបញ្ញា ។ ឯវមេវ
 ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ។ បេ ។

[២៤២] សារត្តិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ មហី-
 នទី សមុទ្ធនិដ្ឋា សមុទ្ធខោណា សមុទ្ធបញ្ញា ។ ឯវ-
 មេវ ខោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុគ្គ

[២៣៩] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេ
យមុនា ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទេរទៅកាន់សមុទ្រ ជ្រាលទៅ
កាន់សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីឧបមេយ្យ
ក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

[២៤០] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេ
អចិរវតី ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទេរទៅកាន់សមុទ្រ ជ្រាលទៅ
កាន់សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីឧបមេយ្យ
ក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

[២៤១] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេ
សរក្ខ ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទេរទៅកាន់សមុទ្រ ជ្រាលទៅ
កាន់សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីឧបមេយ្យ
ក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

[២៤២] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេមហី
ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទេរទៅកាន់សមុទ្រ ជ្រាលទៅកាន់ស-
មុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីឧបមេយ្យក៏ដូច្នោះ
ឯង ។ បេ ។

គង្គាបេយ្យាលី

[២៤៣] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ យា
 កាចិមា មហានទិយោ ។ សេយ្យថីទំ ។ កង្គា យមុនា
 អចិវតី សរក្ខ មហី សព្វា តា សមុទ្ធនិទ្ធា សមុទ្ធ-
 ចោណា សមុទ្ធបញ្ញា ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ភាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ
 ពហុលីកហេន្តោ និព្វាននិទ្ធា ហោតិ និព្វានចោណោ
 និព្វានបញ្ញា ។

[២៤៤] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
 មក្កំ ភាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ពហុលីកហេន្តោ
 និព្វាននិទ្ធា ហោតិ និព្វានចោណោ និព្វានបញ្ញា ។
 ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ ភាវតិ និព្វាននិទ្ធា

គង្គាបេយ្យាលី

[២៤៣] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេធំ ។
 ណាមួយ ។ គឺណាខ្លះ ។ គឺទន្លេគង្គា ១ យមុនា ១ អចិរវតី ១ សរកូ ១
 មហី ១ ទន្លេទាំងអស់នោះ ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទេរទៅកាន់
 សមុទ្រ ជ្រាលទៅកាន់សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុកាលចម្រើនអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើអរិយមគ្គប្រកបដោយ
 អង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង រមែងបង្ហោរទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរក
 ព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

[២៤៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុកាលចម្រើនអរិយមគ្គប្រកប
 ដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង
 រមែងបង្ហោរទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន ជម្រាល
 ទៅរកព្រះនិព្វាន តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម្ម-
 វិន័យនេះ រមែងចម្រើនសេចក្តីឃើញត្រូវ ដែលបង្ហោរទៅរកព្រះនិព្វាន

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារុគោ

និព្វានចោលំ និព្វានបញ្ចវំ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ
 ភាវេតិ និព្វាននិដ្ឋំ និព្វានចោលំ និព្វានបញ្ចវំ ។
 ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ភាវេន្តោ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ពហុលីកោន្តោ និព្វាននិដ្ឋោ
 ហោតិ និព្វានចោលោ និព្វានបញ្ចវោតិ ។

គង្គាបេយ្យាលី នវមោ ។

តិស្សុទ្ធានំ

ឆ ចាចីនតោ និដ្ឋា
 ឆ និដ្ឋា ច សមុទ្ធតោ
 ឯតេ ទ្វេ ឆ ទ្វាទស ហោន្តិ
 វក្កោ តេន បរុច្ចតីតិ ។
 និព្វាននិដ្ឋំ ទ្វាទសកី
 ចតុត្ថកី ឆទ្វានវកី^(១) ។

១ ឱ. ម. ឆដ្ឋានវកី ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុគ

សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន ។ បេ ។ រមែង
 ចម្រើនសេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ ដែលបង្ហោរទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅ
 រកព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
 កាលចម្រើនអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើអរិយមគ្គប្រកបដោយ
 អង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង រមែងបង្ហោរទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរក
 ព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

ចប់ គង្គាបេយ្យាលី ទី ៩ ។

ឧទ្ទាននៃគង្គាបេយ្យាលីនោះគឺ

ពោលអំពីទឹកទន្លេហូរទៅកាន់ទិសខាងកើតមាន ៦ លើកហូរ
 ទៅកាន់សមុទ្រ ៦ លើក ៦ ពីរដងនេះត្រូវជា ១២ លើក
 ព្រោះហេតុនោះ ទើបហៅថាមួយវគ្គ ។ ពោលអំពីមគ្គ
 ដែលបង្ហោរទៅរកព្រះនិព្វានមាន ១២ លើក មាន ៦ លើក
 ពីរដង រួមជា ១២ លើក ចាត់ថាចប់ឧបមាទី ៤ ។

អប្បមាទវគ្គោ

[២៤៥] សាវត្ថីនិទានំ ។ យាវតា ភិក្ខុវេ សត្តា
អប្បដា វា ទ្ធិប្បដា វា ចតុប្បដា វា ពហុប្បដា វា រូបិ-
នោ វា អរូបិនោ វា សញ្ញិនោ វា អសញ្ញិនោ វា នេវ-
សញ្ញិនាសញ្ញិនោ វា តថាគតោ តេសំ អក្កមក្ខាយតិ
អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធា ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ យេ កេចិ
កុសលា ធម្មា សព្វេ តេ អប្បមាទមូលកា អប្បមា-
ទសមោសវណា អប្បមាទោ តេសំ ធម្មានំ អក្កមក្ខា-
យតិ ។ អប្បមត្តស្សេតំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ ចានិកដ្ឋំ
អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ កាវេស្សតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
មក្កំ ពហុលីកាវិស្សតីតិ ។

អប្បមាទវគ្គ

[២២៥] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វទាំង
ប៉ុន្មាន ជាសត្វឥតជើងក្តី មានជើងពីរក្តី មានជើងបួនក្តី មានជើងច្រើន
ក្តី មានរូបក្តី ឥតរូបក្តី មានសញ្ញាក្តី ឥតសញ្ញាក្តី មានសញ្ញាក៏មិនមែន
មិនមានសញ្ញាក៏មិនមែនក្តី ព្រះតថាគតជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ប្រាកដជា
ប្រសើរជាងពួកសត្វទាំងនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កុសលធម៌ទាំង-
ឡាយឯណានីមួយ កុសលធម៌ទាំងអស់នោះ មានអប្បមាទជាមូល
មានអប្បមាទជាទីប្រជុំចុះ អប្បមាទធម៌ប្រាកដជាប្រសើរជាងធម៌ទាំង
នោះ យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក្យថាប្រសើរនុ៎ះ ជា
ទិសឱ្យមររបស់ភិក្ខុដែលមិនប្រមាទ ភិក្ខុអ្នកមិនប្រមាទ នឹងចម្រើននូវមគ្គ
ប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ នឹងធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកបដោយ
អង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារុគោ

[២៤៦] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អប្បមត្តោ អរិយំ
 អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុ-
 លីកោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ
 វិវេកនិស្សិតំ វិរាគនិស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ វោស្សត្ត-
 បរិណាមី ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ភាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ
 វិរាគនិស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ វោស្សត្តបរិណាមី ។ ឯវំ
 ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អប្បមត្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភា-
 វេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីកោតិ ។ (ឧបរិ-
 តិណ្ណំ សុត្តានំ វិគ្គាវេតព្វំ) ។

[២៤៧] សាវត្ថិនិទានំ ។ យាវតា ភិក្ខុវេ សត្តា
 អប្បដា វា ទិប្បដា វា ចតុប្បដា វា ពហុប្បដា វា
 រូបិដោ វា អរូបិដោ វា សញ្ញិដោ វា អសញ្ញិដោ វា
 នេវសញ្ញិដាសញ្ញិដោ វា តថាគតោ តេសំ អក្កមក្ខា-
 យតិ អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធា ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុគ

[២៤៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុអ្នកមិនប្រមាទ រមែងចម្រើន
 នូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកប
 ដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន តើដោយប្រការដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចម្រើននូវសម្មាទិដ្ឋិ ដែលអាស្រ័យនូវការ
 ស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវការប្រាសចាកតម្រេក អាស្រ័យនូវការរលត់
 បង្ហោនទៅរកការលះបង់ ។ បេ ។ ចម្រើននូវសម្មាសមាធិ ដែលអាស្រ័យ
 នូវការស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវការប្រាសចាកតម្រេក អាស្រ័យនូវការ
 រលត់ បង្ហោនទៅរកការលះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកមិន
 ប្រមាទ រមែងចម្រើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់
 ក្រែលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន យ៉ាងនេះឯង ។ (បណ្ឌិត
 គប្បីពង្រីកសេចក្តីនៃសូត្រទាំង ៣ ខាងលើឲ្យពិស្តារផងចុះ) ។

[២៤៧] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វ
 ទាំងប៉ុន្មាន ជាសត្វឥតជើងក្តី មានជើងពីរក្តី មានជើងបួនក្តី មានជើង
 ច្រើនក្តី មានរូបក្តី ឥតរូបក្តី មានសញ្ញាក្តី ឥតសញ្ញាក្តី មានសញ្ញា
 ក៏មិនមែន មិនមានសញ្ញាក៏មិនមែនក្តី ព្រះតថាគតជាអរហន្តសម្មា-
 សម្ពុទ្ធ ប្រាកដជាប្រសើរជាងពួកសត្វទាំងនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ

អប្បមាទវគ្គោ

យេ កេចិ កុសលា ធម្មា សព្វេ តេ អប្បមាទមូលកា
អប្បមាទសមោសវណា អប្បមាទោ តេសំ ធម្មានំ
អក្កមក្ខាយតិ ។ អប្បមត្តស្សេតំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ
ចាដិកដ្ឋំ អរិយំ អដ្ឋដ្ឋិកំ មក្កំ កាវេស្សតិ អរិយំ
អដ្ឋដ្ឋិកំ មក្កំ ពហុលីកវិស្សតីតិ ។

[២៤៨] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អប្បមត្តោ អរិយំ
អដ្ឋដ្ឋិកំ មក្កំ កាវេតិ អរិយំ អដ្ឋដ្ឋិកំ មក្កំ ពហុលីក-
វោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ កាវេតិ រាគវិនយ-
បរិយោសានំ ទោសវិនយបរិយោសានំ មោហវិនយបរិ-
យោសានំ ។ បេ ។ សម្មាសមាដិ កាវេតិ រាគវិនយបរិ-
យោសានំ ទោសវិនយបរិយោសានំ មោហវិនយបរិយោ-
សានំ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អប្បមត្តោ អរិយំ
អដ្ឋដ្ឋិកំ មក្កំ កាវេតិ អរិយំ អដ្ឋដ្ឋិកំ មក្កំ ពហុលី-
កវោតិ ។

អប្បមាទវគ្គ

កុសលធម៌ទាំងឡាយឯណានីមួយ កុសលធម៌ទាំងអស់នោះ មានអប្ប-
មាទជាមូល មានអប្បមាទជាទីប្រជុំចុះ អប្បមាទធម៌ប្រាកដជាប្រសើរ
ជាងធម៌ទាំងនោះ យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក្យថា
ប្រសើរនុ៎ះ ជាទីសង្ឃឹមរបស់ភិក្ខុដែលមិនប្រមាទ ភិក្ខុអ្នកមិនប្រមាទ
នឹងចម្រើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ នឹងធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវ
មគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន ។

[២២៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុអ្នកមិនប្រមាទ រមែងច-
ម្រើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកប
ដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន តើដោយប្រការដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-
ឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចម្រើននូវសម្មាទិដ្ឋិ មានការកម្ចាត់បង់រាគៈ
ជាទីបំផុត មានការកម្ចាត់បង់ទោសៈជាទីបំផុត មានការកម្ចាត់បង់មោហៈ
ជាទីបំផុត ។ បេ ។ ចម្រើននូវសម្មាសមាធិ មានការកម្ចាត់បង់រាគៈជាទី
បំផុត មានការកម្ចាត់បង់ទោសៈជាទីបំផុត មានការកម្ចាត់បង់មោហៈជាទី
បំផុត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកមិនប្រមាទ រមែងចម្រើននូវមគ្គ
ប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកបដោយ
អង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ យ៉ាងនេះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារុត្តោ

[២៤៩] សារត្ថីនិទានំ ។ យាវតា ភិក្ខុវេ សត្តា
 អប្បដា វា ទ្ធិប្បដា វា ចតុប្បដា វា ពហុប្បដា វា រូបិ-
 ដោ វា អរូបិដោ វា សញ្ញាដោ វា អសញ្ញាដោ វា ទេវ-
 សញ្ញាដោសញ្ញាដោ វា តថាគតោ តេសំ អក្កមក្ខាយតិ
 អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធា ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ យេ កេចិ
 កុសលា ធម្មា សព្វេ តេ អប្បមាទមូលកា អប្បមាទ-
 សមោសរណា អប្បមាទោ តេសំ ធម្មានំ អក្កមក្ខា-
 យតិ ។ អប្បមត្តស្សេតំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ ចាដិកដ្ឋិ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេស្សតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ
 ពហុលីករិស្សតីតិ ។

[២៥០] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អប្បមត្តោ អរិយំ
 អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុ-
 លីករោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ
 អមតោកដំ អមតបរាយដំ អមតបរិយោសាដំ ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុគ

[២៤៩] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វទាំង
 ប៉ុន្មាន ជាសត្វឥតជើងក្តី មានជើងពីរក្តី មានជើងបួនក្តី មានជើង
 ប្រើនក្តី មានរូបក្តី ឥតរូបក្តី មានសញ្ញាក្តី ឥតសញ្ញាក្តី មានសញ្ញា
 ក៏មិនមែន មិនមានសញ្ញាក៏មិនមែនក្តី ព្រះតថាគតជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ
 ប្រាកដជាប្រសើរជាងពួកសត្វទាំងនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កុសល-
 ធម៌ទាំងឡាយឯណានីមួយ កុសលធម៌ទាំងអស់នោះ មានអប្បមាទជា
 មូល មានអប្បមាទជាទីប្រជុំចុះ អប្បមាទធម៌ប្រាកដជាប្រសើរជាងធម៌
 ទាំងនោះ យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក្យថាប្រសើរ
 នុ៎ះ ជាទីសង្ឃឹមរបស់ភិក្ខុដែលមិនប្រមាទ ភិក្ខុអ្នកមិនប្រមាទ នឹងចម្រើន
 នូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកប
 ដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន ។

[២៥០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុអ្នកមិនប្រមាទ រមែងចម្រើន
 នូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកប
 ដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន តើដោយប្រការដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចម្រើននូវសម្មាទិដ្ឋិ ដែលចុះសិបទៅក្នុង
 អមតៈ មានអមតៈប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ មានអមតៈជាទីបំផុត ។ បេ ។

អប្បមាទវគ្គោ

សម្មាសមាធិ ភាវេតិ អមតោកដំ អមតបរាយដំ អម-
 តបរិយោសាដំ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អប្បមត្តោ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ
 ពហុលីកោភិក្ខុតិ ។

[២៥១] សាវត្ថិនិទានំ ។ យាវតា ភិក្ខុវេ សត្តា
 អប្បដា វា ទ្ធិប្បដា វា ចតុប្បដា វា ពហុប្បដា វា រូបិដោ
 វា អរូបិដោ វា សញ្ញិដោ វា អសញ្ញិដោ វា នេវសញ្ញិដា-
 សញ្ញិដោ វា តថាគតោ តេសំ អក្កមក្ខាយតិ អរហំ
 សម្មាសម្ពុទ្ធា ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ យេ កេចិ កុ-
 សលា ធម្មា សព្វេ តេ អប្បមាទមូលកា អប្បមាទ-
 សមោសរណា អប្បមាទោ តេសំ ធម្មាដំ អក្កមក្ខា-
 យតិ ។ អប្បមត្តស្សេតំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុដោ ចាដិកដ្ឋិ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ភាវេស្សតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ
 ពហុលីកាវិស្សតិ ។

អប្បមាទវគ្គ

ចម្រើននូវសម្មាសមាធិ ដែលចុះស៊ប់ទៅក្នុងអមតៈ មានអមតៈប្រព្រឹត្តទៅ
ខាងមុខ មានអមតៈជាទីបំផុត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកមិនប្រ-
មាទ រមែងចម្រើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែល
នូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន យ៉ាងនេះឯង ។

[២៥១] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វទាំង
ប៉ុន្មាន ជាសត្វឥតជើងក្តី មានជើងពីរក្តី មានជើងបួនក្តី មានជើងច្រើនក្តី
មានរូបក្តី ឥតរូបក្តី មានសញ្ញាក្តី ឥតសញ្ញាក្តី មានសញ្ញាក៏មិនមែន
មិនមានសញ្ញាក៏មិនមែនក្តី ព្រះតថាគតជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ប្រាកដជា
ប្រសើរជាងពួកសត្វទាំងនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កុសលធម៌ទាំង-
ឡាយឯណានីមួយ កុសលធម៌ទាំងអស់នោះ មានអប្បមាទជាមូល
មានអប្បមាទជាទីប្រជុំចុះ អប្បមាទធម៌ប្រាកដជាប្រសើរជាងធម៌ទាំង
នោះ យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក្យថាប្រសើរនុ៎ះ
ជាទីសង្ឃឹមរបស់ភិក្ខុដែលមិនប្រមាទ ភិក្ខុអ្នកមិនប្រមាទ នឹងចម្រើននូវ
មគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកបដោយ
អង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារគ្គោ

[២៥២] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អប្បមត្តោ អរិយំ
អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ពហុសីក-
រោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ និព្វាននិដ្ឋំ
និព្វានទោសំ និព្វានបញ្ចវំ ។ មេ ។ សម្មាសមាធិ ភាវេតិ
និព្វាននិដ្ឋំ និព្វានទោសំ និព្វានបញ្ចវំ ។ វរំ ខោ
ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អប្បមត្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ភា-
វេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ពហុសីករោតីតិ ។

[២៥៣] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាមិ ភិក្ខុវេ យានិ
កានិចិ ជន្តុលានំ ចាលានំ បទជាតានិ សព្វានិ តានិ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរគ្គ

[២៥២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុអ្នកមិនប្រមាទ រមែងចម្រើន
 នូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកប
 ដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន តើដោយប្រការដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចម្រើននូវសម្មាទិដ្ឋិ ដែលបង្ហោរទៅកាន់
 ព្រះនិព្វាន ទេរទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ឈមទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ។ បេ ។
 ចម្រើននូវសម្មាសមាធិ ដែលបង្ហោរទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ទេរទៅកាន់ព្រះ
 និព្វាន ឈមទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកមិន
 ប្រមាទ ចម្រើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែល
 នូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន យ៉ាងនេះឯង ។

[២៥៣] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ស្នាមជើង
 ឯណានីមួយនៃសត្វដែលត្រាច់លើផែនដី ស្នាមជើងទាំងអស់នោះ

អប្បមាទវគ្គោ

ហត្ថិបទេ សមោណាធំ កច្ឆន្តិ ហត្ថិបទំ តេសំ អក្ក-
 មក្ខាយតិ យទិធំ មហាន្តត្តេន ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ
 យេ កេចិ កុសលា ធម្មា សព្វេ តេ អប្បមាទមូលកា
 អប្បមាទសមោសរណា អប្បមាទោ តេសំ ធម្មាធំ
 អក្កមក្ខាយតិ ។ អប្បមត្តស្សេតំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ
 ចាជិកដ្ឋំ អរិយំ អដ្ឋដ្ឋិកំ មត្តំ ភាវេស្សតិ អរិយំ
 អដ្ឋដ្ឋិកំ មត្តំ ពហុលីកវិស្សតីតិ ។

[២៥៤] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អប្បមត្តោ អរិយំ
 អដ្ឋដ្ឋិកំ មត្តំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋដ្ឋិកំ មត្តំ ពហុលីក-
 វោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ វិវេក-
 និស្សិតំ វិរាគនិស្សិតំ ជិវេននិស្សិតំ វោស្សក្កបរិណាមី
 ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ភាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ វិរាគនិស្សិតំ
 ជិវេននិស្សិតំ វោស្សក្កបរិណាមី ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ

អប្បមាទវគ្គ

តែងដល់នូវការច្រកចុះក្នុងស្នាមជើងនៃដំរី ស្នាមជើងនៃដំរីប្រាកដជាប្រសើរជាងស្នាមជើងនៃពួកសត្វទាំងនោះ ព្រោះហេតុថាស្នាមជើងនោះជាស្នាមជើងដំ យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កុសលធម៌ទាំងឡាយឯណានីមួយ កុសលធម៌ទាំងអស់នោះ មានអប្បមាទជាមូល មានអប្បមាទជាទីប្រជុំចុះ អប្បមាទធម៌ប្រាកដជាប្រសើរជាងធម៌ទាំងនោះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក្យថាប្រសើរនុ៎ះ ជាទីសង្ឃឹមរបស់ភិក្ខុដែលមិនប្រមាទ ភិក្ខុអ្នកមិនប្រមាទ នឹងចម្រើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន ។

[២៥២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុអ្នកមិនប្រមាទ រមែងចម្រើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន តើដោយប្រការដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចម្រើននូវសម្មាទិដ្ឋិ ដែលអាស្រ័យនូវការស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវការប្រាសចាកតម្រេក អាស្រ័យនូវការរលត់ បង្ហោនទៅរកការលះបង់ ។ បេ ។ ចម្រើននូវសម្មាសមាធិ ដែលអាស្រ័យនូវការស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវការប្រាសចាកតម្រេក អាស្រ័យនូវការរលត់ បង្ហោនទៅរកការលះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារុគោ

អប្បមត្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
មត្តំ ពហុលីកោភេតិ ។

[២៥៥] សារត្តិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ
ក្កជាតារស្ស យា កាចិ កោចានសិយោ សព្វា តា
ក្កដដ្ឋមា ក្កដនិដ្ឋា ក្កដសមោសរណា ក្កដំ តាសំ
អក្កមក្កាយតិ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។ (យថា
ហេដ្ឋិមសុត្តន្តំ ឯវំ វិត្តាវេតព្វំ) ។

[២៥៦] សារត្តិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ យេ
កោចិ មូលកត្តា កោដ្ឋានុសារិយំ^(១) តេសំ អក្កមក្កា-
យតិ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

[២៥៧] សារត្តិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ យេ
កោចិ សារកត្តា លោហិតចន្ទនំ តេសំ អក្កមក្កាយតិ ។
ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

១ ឱ. ម. កាឡានុសារិយំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

អ្នកមិនប្រមាទ រមែងចម្រើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យ
ក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន យ៉ាងនេះឯង ។

[២៥៥] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បង្កង់ឯណា
នីមួយ នៃផ្ទះមានកំពូល បង្កង់ទាំងអស់នោះ ស្របទៅរកកំពូល ឈម
ទៅរកកំពូល មានកំពូលជាទីប្រជុំចុះ កំពូលរមែងប្រាកដជាប្រសើរជាង
បង្កង់ទាំងនោះ យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (អប្បមាទធម៌)
ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ លេ ។ (បណ្ឌិតគប្បីពង្រីកសេចក្តីឲ្យពិស្តារដូចសូត្រ
ខាងក្រោយផងចុះ) ។

[២៥៦] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្លិននៃឫសឯណា
នីមួយ ឫសស្តា រមែងប្រាកដជាប្រសើរជាងឫសទាំងនោះ យ៉ាងណា
មិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (អប្បមាទធម៌) ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ លេ ។

[២៥៧] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្លិននៃខ្លឹមឯណា
នីមួយ ចន្ទន៍ក្រហម រមែងប្រាកដជាប្រសើរជាងខ្លឹមទាំងនោះ យ៉ាងណា
មិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (អប្បមាទធម៌) ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ លេ ។

អប្បមាទវគ្គោ

[២៥៨] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាមិ ភិក្ខុវេ យេ
កេចិ បុប្ផតន្ត្រា វស្សិកំ^(១) តេសំ អក្កមក្ខាយតិ ។ ឯវមេវ
ខោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

[២៥៩] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាមិ ភិក្ខុវេ យេ
កេចិ កុដ្ឋរាជានោ^(២) សព្វេ តេ វញ្ញោ ចក្កវត្ថិនោ
អនុយន្តា ភវន្តិ រាជានោ តេសំ ចក្កវត្ថិ អក្កមក្ខាយតិ ។
ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

[២៦០] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាមិ ភិក្ខុវេ យា
កាចិ តារក្សនានំ បភា សព្វា តា ចន្ទិមាបកាយ
កលំ ឆាត្យន្តិ សោឡសី ចន្ទប្បកា តាសំ អក្កមក្ខា-
យតិ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

[២៦១] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាមិ ភិក្ខុវេ ស-
រទសមយេ វិទ្ធោ វិតតវលាហាកេ ទេវេ អាទិច្ឆោ នកំ
អពុស្សក្កមាណោ^(៣) សព្វំ អាកាសកតំ តមកតំ អភិ-
វិហាច្ច កាសតេ ច តបតេ ច វិហាចតិ ច ។ ឯវមេវ
ខោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

១ វស្សិកិ ឥតិបិ បាហោ ។ ២ កុដ្ឋរាជានោតិបិ ។ អពុស្សក្កមាណោ ។

អប្បមាទវគ្គ

[២៥៨] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្លិននៃផ្កាឯណា-
នីមួយ ម្លិះលា រមែងប្រាកដជាប្រសើរជាងផ្កាទាំងនោះ យ៉ាងណា
មិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (អប្បមាទធម៌) ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ លេ ។

[២៥៩] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកស្តេច
សាមញ្ញឯណានីមួយ ស្តេចទាំងអស់នោះសឹងចុះចូលនឹងស្តេចចក្រពត្តិ
ឯស្តេចចក្រពត្តិ រមែងប្រាកដជាប្រសើរជាងស្តេចទាំងនោះ យ៉ាងណា
មិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (អប្បមាទធម៌) ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ លេ ។

[២៦០] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពន្លឺឯណានីមួយ
នៃរូបផ្កាយទាំងឡាយ ពន្លឺទាំងអស់នោះមិនដល់នូវចំណិតទីដប់ប្រាំមួយ ។
ដងនៃពន្លឺព្រះចន្ទឡើយ ពន្លឺនៃព្រះចន្ទរមែងប្រាកដជាប្រសើរជាងពន្លឺ
នៃផ្កាយទាំងនោះ យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (អប្បមាទធម៌)
ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ លេ ។

[២៦១] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសរទសម័យ
ដែលស្រឡះប្រាសចាកពពកភ្លៀង ព្រះអាទិត្យរះត្រដែតឡើងកាន់អា-
កាស កម្ពាត់បង់នូវអាកាសដែលងងឹតទាំងអស់ រមែងភ្លឺផង ក្តៅផង
រុងរឿងផង យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (អប្បមាទធម៌)
ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ លេ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារុត្តោ

[២៦២] សារត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ យានិ
 កានិចិ តន្តារុតានំ វត្តានំ កាសិកវត្តំ តេសំ អក្ក-
 មក្ខាយតិ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ យេ កេចិ កុសលា
 ធម្មា សព្វេ តេ អប្បមាទមូលកា អប្បមាទសមោ-
 សរណា អប្បមាទោ តេសំ ធម្មានំ អក្កមក្ខាយតិ ។
 អប្បមត្តស្ស្រតំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ ចានិកដ្ឋំ អរិយំ
 អដ្ឋដ្ឋិកំ មក្កំ ភាវេស្សតិ អរិយំ អដ្ឋដ្ឋិកំ មក្កំ ពហុ-
 លីកវិស្សតីតិ ។

[២៦៣] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អប្បមត្តោ អរិយំ
 អដ្ឋដ្ឋិកំ មក្កំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋដ្ឋិកំ មក្កំ ពហុលី-
 កោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ វិវេ-
 កនិស្សិតំ វិរាគនិស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ វោស្សក្ក-

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

[២៦២] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាសំពត់ដែល
 គេត្បាញ សំពត់ឯណានីមួយ សំពត់ក្នុងដែនកាសិ រមែងប្រាកដជា
 ប្រសើរជាងសំពត់ទាំងនោះ យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 កុសលធម៌ទាំងឡាយឯណានីមួយ កុសលធម៌ទាំងអស់នោះ មានអប្ប-
 មាទជាមូល មានអប្បមាទជាទីប្រជុំចុះ អប្បមាទធម៌រមែងប្រាកដជា
 ប្រសើរជាងធម៌ទាំងនោះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ពាក្យថាប្រសើរនុ៎ះ ជាទីសង្ឃឹមរបស់ភិក្ខុដែលមិនប្រមាទ ភិក្ខុអ្នកមិន
 ប្រមាទ នឹងចម្រើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់-
 ក្រែលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន ។

[២៦៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុអ្នកមិនប្រមាទ រមែងចម្រើន
 នូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកប
 ដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ តើដោយប្រការដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ រមែងចម្រើននូវសម្មាទិដ្ឋិ ដែលអាស្រ័យនូវការស្ងប់
 ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវការប្រាសចាកតម្រេក អាស្រ័យនូវការរលត់ បង្ហោរ

អប្បមាទវគ្គោ

បរិណាមី ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ភាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ
 វិវាតនិស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ វោស្សត្តបរិណាមី ។ ឯវំ
 ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អប្បមត្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ
 ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីកោភីតិ ។

អប្បមាទវគ្គោ ទសមោ ។

តិស្សុទ្ធានំ

តថាគតំ បទំ ក្សេមំ

មូលំ សារេន^(១) វស្សិកំ

រាជា ចន្ទិមសុរិយា ច

វត្តេន ទសមំ បទំ ។

(យទមិ តថាគតំ តទមិ វិត្តាវេតព្វំ) ។

១ ឱ. ម. សារោ ច ។

អប្បមាទវគ្គ

ទៅរកការលះបង់ ។ បេ ។ ចម្រើននូវសម្មាសមាធិ ដែលអាស្រ័យនូវការ
ស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវការប្រាសចាកតម្រេក អាស្រ័យនូវការរលត់
បង្ហោនទៅរកការលះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកមិនប្រមាទ
រមែងចម្រើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវ
មគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ដូចពោលមកយ៉ាងនេះឯង ។

ចប់ អប្បមាទវគ្គទី ១០ ។

ឧទ្ទាននៃអប្បមាទវគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីព្រះតថាគតប្រសើរជាពួកសត្វ ១ អំពីស្នាម
ជើង (សត្វ) ១ អំពីបង្កង់ផ្ទះមានកំពូល ១ អំពីក្លិននៃឫស ១
អំពីក្លិននៃខ្លឹម ១ អំពីផ្កាម្លិះលា ១ អំពីស្តេច ១ អំពីព្រះចន្ទ ១
ព្រះអាទិត្យ ១ អំពីសំពត់ ១ ត្រូវជាបទគម្រប់ ១០ ។
(បណ្ឌិតគប្បីពង្រីកសេចក្តីឲ្យពិស្តារត្រង់សេចក្តីដែលនិយាយអំពីព្រះត-
ថាគតផងចុះ) ។

ពលករណីយវគ្គោ

[២៦៤] សារត្តិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ យេ
កេចិ ពលករណីយា កម្មន្តា កយិរន្តិ សព្វេ តំ ប-
បរិ និស្សាយ បបរិយំ បតិជ្ជាយ ឯវមេតេ ពលករណី-
យា កម្មន្តា កយិរន្តិ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
សីលំ និស្សាយ សីលេ បតិជ្ជាយ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ
ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ពហុលីកោតិ ។

[២៦៥] កថញ្ចា ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សីលំ និស្សាយ
សីលេ បតិជ្ជាយ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ភាវេតិ អរិយំ
អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ពហុលីកោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ វិវាតនិស្សិតំ

ពលករណីយវគ្គ

[២៦៤] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការងារទាំងឡាយឯណានីមួយ ដែលបុគ្គលត្រូវធ្វើដោយកម្លាំង ការងារទាំងអស់នោះ បុគ្គលត្រូវអាស្រ័យនូវផែនដី បិតនៅលើផែនដី ទើបធ្វើបាន ការងារទាំងនោះ ដែលបុគ្គលត្រូវធ្វើដោយកម្លាំង ក៏រមែងធ្វើបានប្រាកដយ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអាស្រ័យនូវសីល បិតនៅក្នុងសីល ទើបចម្រើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

[២៦៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុអាស្រ័យនូវសីល បិតនៅក្នុងសីល ទើបចម្រើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន តើដោយប្រការដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចម្រើននូវសម្មាទិដ្ឋិ ដែលអាស្រ័យនូវការស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវការប្រាសចាកតម្រេក

ពលករណីយវគ្គោ

និរោធនិស្សិតំ វោស្សត្តបរិណាមី ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ
 ភាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ វិរាគនិស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ
 វោស្សត្តបរិណាមី ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សីលំ
 និស្សាយ សីលេ បតិដ្ឋាយ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ
 ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ពហុលីករោតីតិ ។

(បរកដ្ឋាបេយ្យាលី វណ្ណិយតោ បរិបុណ្ណសុត្តន្តិ
 វិត្តារមក្កិ) ។

[២៦៦] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ យេ
 កេចិ ពលករណីយា កម្មន្តា កយិរន្តិ សព្វេ តេ
 បបរី និស្សាយ បបរិយំ បតិដ្ឋាយ ឯវមេតេ ពលករ-
 ណីយា កម្មន្តា កយិរន្តិ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ សីលំ និស្សាយ សីលេ បតិដ្ឋាយ អរិយំ
 អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ពហុលី-
 ករោតិ ។

ពលករណីយវគ្គ

អាស្រ័យនូវការរលត់ បង្កោនទៅរកការលះបង់ ។ បេ ។ ចម្រើននូវ
 សម្មាសមាធិ ដែលអាស្រ័យនូវការស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវការប្រាស
 ចាកតម្រេក អាស្រ័យនូវការរលត់ បង្កោនទៅរកការលះបង់ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអាស្រ័យនូវសីល បិតនៅក្នុងសីល ទើបចម្រើននូវ
 មគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកបដោយ
 អង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន យ៉ាងនេះឯង ។ (បរគង្គាបេយ្យាលមានដំណើរ
 ពិស្តារថាព្រះសូត្រដ៏បរិបូណ៌ របស់បណ្ឌិតកាលពណ៌នា) ។

[២៦៦] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការងារទាំងឡាយ
 ឯណានីមួយ ដែលបុគ្គលត្រូវធ្វើដោយកម្លាំង ការងារទាំងអស់នោះ
 បុគ្គលត្រូវអាស្រ័យនូវផែនដី បិតនៅលើផែនដី ទើបធ្វើបាន ការងារ
 ទាំងនោះ ដែលបុគ្គលត្រូវធ្វើដោយកម្លាំង រមែងធ្វើបានប្រាកដ យ៉ាង
 ណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអាស្រ័យនូវសីល បិតនៅក្នុង
 សីល ទើបចម្រើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែល
 នូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារុគោ

[២៦៧] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សីលំ និស្សាយ
 សីលេ បតិជ្ជាយ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ភាវេតិ អរិយំ
 អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ពហុលីកោភិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ រាគវិនយបរិយោសានំ ទោសវិនយ-
 បរិយោសានំ មោហវិនយបរិយោសានំ ។ បេ ។ សម្មា-
 សមាធិ ភាវេតិ រាគវិនយបរិយោសានំ ទោសវិនយបរិ-
 យោសានំ មោហវិនយបរិយោសានំ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ សីលំ និស្សាយ សីលេ បតិជ្ជាយ អរិយំ
 អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ពហុលី-
 កោភិតិ ។

[២៦៨] សារត្តិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ យេ
 កេចិ ពលករណីយា កម្មន្តា កយិរន្តិ សព្វេ តេ បបរិ
 និស្សាយ បបរិយំ បតិជ្ជាយ ឯវមេតេ ពលករណី-
 យា កម្មន្តា កយិរន្តិ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 សីលំ និស្សាយ សីលេ បតិជ្ជាយ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
 មក្កំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ពហុលីកោភិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

[២៦៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុអាស្រ័យនូវសីល បិតនៅ ក្នុងសីល ទើបចម្រើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ ក្រែលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន តើដោយប្រការដូចម្តេច ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចម្រើននូវសម្មាទិដ្ឋិ មានការ កម្ចាត់បង់នូវរាគៈជាទីបំផុត កម្ចាត់បង់នូវទោសៈជាទីបំផុត កម្ចាត់បង់នូវ មោហៈជាទីបំផុត ។ បេ ។ ចម្រើននូវសម្មាសមាធិ មានការកម្ចាត់បង់នូវ រាគៈជាទីបំផុត កម្ចាត់បង់នូវទោសៈជាទីបំផុត កម្ចាត់បង់នូវមោហៈជាទី បំផុត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអាស្រ័យនូវសីល បិតនៅក្នុងសីល ទើបចម្រើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គ ប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន យ៉ាងនេះឯង ។

[២៦៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការងារទាំងឡាយឯណានីមួយ ដែលបុគ្គលត្រូវធ្វើដោយកម្លាំង ការងារទាំងអស់នោះ បុគ្គលត្រូវអាស្រ័យនូវផែនដី បិតនៅលើផែនដី ទើបធ្វើបាន ការងារទាំងនោះ ដែល បុគ្គលត្រូវធ្វើដោយកម្លាំង ក៏រមែងធ្វើបានប្រាកដ យ៉ាងណាមិញ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអាស្រ័យនូវសីល បិតនៅក្នុងសីល ទើបចម្រើន នូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកប ដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

ពលករណីយវគ្គោ

[២៦៩] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សីលំ និស្សាយ
 សីលេ បតិជ្ជាយ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ភាវេតិ អរិយំ
 អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ពហុលីករោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ អមតោកដំ អមតបរាយដំ អមតបរិ-
 យោសាដំ ។ បេ ។ សម្មាសមាដី ភាវេតិ អមតោកដំ
 អមតបរាយដំ អមតបរិយោសាដំ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ សីលំ និស្សាយ សីលេ បតិជ្ជាយ អរិយំ អដ្ឋង្គិ-
 កំ មក្កំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ពហុលីករោ-
 តិ ។

[២៧០] សារត្តិទិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ យេ
 កេចិ ពលករណីយា កម្មត្តា កយិវន្តិ សព្វេ តេ
 បបរី និស្សាយ បបរិយំ បតិជ្ជាយ ឯវមេតេ ពលក-
 រណីយា កម្មត្តា កយិវន្តិ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 សីលំ និស្សាយ សីលេ បតិជ្ជាយ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
 មក្កំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ពហុលីករោតិ ។

ពលករណ៍យវត្ត

[២៦៩] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុអាស្រ័យនូវសីល បិត
 នៅក្នុងសីល ទើបចម្រើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យ
 ក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន តើដោយប្រការ
 ដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចម្រើននូវសម្មាទិដ្ឋិ
 ដែលចុះស៊ប់កាន់អមតៈ មានអមតៈប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ មានអមតៈជាទី
 បំផុត ។ លេ ។ ចម្រើននូវសម្មាសមាធិ ដែលចុះស៊ប់កាន់អមតៈ មានអមតៈ
 ប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ មានអមតៈជាទីបំផុត ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
 អាស្រ័យនូវសីល បិតនៅក្នុងសីល ទើបចម្រើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨
 ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន
 យ៉ាងនេះឯង ។

[២៧០] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ការងារទាំង-
 ឡាយឯណានីមួយ ដែលបុគ្គលធ្វើដោយកម្លាំង ការងារទាំងអស់នោះ
 បុគ្គលត្រូវអាស្រ័យនូវផែនដី បិតនៅលើផែនដី ទើបធ្វើបាន ការងារ
 ទាំងនោះ ដែលបុគ្គលត្រូវធ្វើដោយកម្លាំង រមែងធ្វើបានប្រាកដ យ៉ាង
 ណាមិញ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអាស្រ័យនូវសីល បិតនៅក្នុង
 សីល ទើបចម្រើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែល
 នូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារុត្តោ

[២៧១] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សីលំ និស្សាយ
 សីលេ បតិជ្ជាយ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ភាវេតិ អរិយំ
 អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ពហុលីកោភិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ និព្វាននិដ្ឋំ និព្វានចោលំ និព្វា-
 នបញ្ចវំ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ភាវេតិ និព្វាននិដ្ឋំ
 និព្វានចោលំ និព្វានបញ្ចវំ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 សីលំ និស្សាយ សីលេ បតិជ្ជាយ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
 មក្កំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ពហុលីកោភិតិ ។

[២៧២] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ
 យេ កេចិមេ ពីជតាមក្ខតតាមា វុឡី វិរុឡី វេហុល្លំ
 អាបដ្ឋន្តិ សព្វេ តេ បបរិ និស្សាយ បបរិយំ បតិជ្ជាយ
 ឯវមេតេ ពីជតាមក្ខតតាមា វុឡី វិរុឡី វេហុល្លំ អា-
 បដ្ឋន្តិ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សីលំ និស្សាយ
 សីលេ បតិជ្ជាយ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ភាវេត្តោ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុគ

[២៧១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុអាស្រ័យនូវសីល បិត
 នៅក្នុងសីល ទើបចម្រើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យ
 ក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន តើដោយប្រការ
 ដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចម្រើននូវសម្មាទិដ្ឋិ
 ដែលឱនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ទេរទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ឈមទៅកាន់ព្រះ
 និព្វាន ។ បេ ។ ចម្រើននូវសម្មាសមាធិ ដែលឱនទៅរកព្រះនិព្វាន ទេរ
 ទៅរកព្រះនិព្វាន ឈមទៅរកព្រះនិព្វាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
 អាស្រ័យនូវសីល បិតនៅក្នុងសីល ទើបចម្រើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨
 ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន
 យ៉ាងនេះឯង ។

[២៧២] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកពិជគាមនិង
 ភូតគាមឯណានីមួយ ដល់នូវការចម្រើនដុះដាលលូតលាស់ឡើងបាន ពួក
 ពិជគាមនិងភូតគាមទាំងអស់នោះ អាស្រ័យនូវផែនដី តាំងនៅលើផែនដី
 ទើបពួកពិជគាមនិងភូតគាមទាំងនុំ៖ ដល់នូវការចម្រើនដុះដាលលូតលាស់
 ឡើងបានប្រាកដ យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអាស្រ័យ
 នូវសីល បិតនៅក្នុងសីល ចម្រើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ

ពលករណីយវគ្គោ

អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ពហុលីកោពោធិ្ចោ វុឌ្ឍិ វិវុឌ្ឍិ
វេបុលំ ចាបុណាតិ ធម្មេសុ ។

[២៧៣] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សីលំ និស្សាយ
សីលេ បតិជ្ជាយ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ កាវេធិ្ចោ អរិយំ
អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ពហុលីកោពោធិ្ចោ វុឌ្ឍិ វិវុឌ្ឍិ វេបុលំ ចាបុ-
ណាតិ ធម្មេសុ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ កាវេ-
តិ វិវេកានិស្សិតំ វិរាគនិស្សិតំ និរោធិនិស្សិតំ វោស្ស-
ក្កបរិណាមី ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ កាវេតិ វិវេកានិស្សិតំ
វិរាគនិស្សិតំ និរោធិនិស្សិតំ វោស្សក្កបរិណាមី ។ ឯវំ
ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សីលំ និស្សាយ សីលេ បតិជ្ជាយ
អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ កាវេធិ្ចោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ពហុ-
លីកោពោធិ្ចោ វុឌ្ឍិ វិវុឌ្ឍិ វេបុលំ ចាបុណាតិ ធម្មេសូតិ ។

ពលករណីយវគ្គ

ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ទើបដល់នូវការ
ចម្រើនដុះដាលលូតលាស់ឡើងក្នុងធម៌ទាំងឡាយបាន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

[២៧៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុអាស្រ័យនូវសីល បិតនៅ
ក្នុងសីល កាលចម្រើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់
ក្រែលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ទើបដល់នូវការចម្រើនដុះ
ដាលលូតលាស់ឡើងក្នុងធម៌ទាំងឡាយបាន តើដោយប្រការដូចម្តេច ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចម្រើននូវសម្មាទិដ្ឋិ ដែល
អាស្រ័យនូវការស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវការប្រាសចាកតម្រេក អាស្រ័យ
នូវការរលត់ បង្ហោនទៅរកការលះបង់ ។ បេ ។ ចម្រើននូវសម្មាសមាធិ
ដែលអាស្រ័យនូវការស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវការប្រាសចាកតម្រេក
អាស្រ័យនូវការរលត់ បង្ហោនទៅរកការលះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុអាស្រ័យនូវសីល បិតនៅក្នុងសីល កាលចម្រើននូវមគ្គប្រកបដោយ
អង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ
ទើបដល់នូវការចម្រើនដុះដាលលូតលាស់ឡើង ក្នុងធម៌ទាំងឡាយបាន
យ៉ាងនេះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារុត្តោ

[២៧៤] សារត្តិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ហិមវន្តំ
 ភិក្ខុវេ បព្វតរាជំ និស្សាយ នាតា កាយំ វឌ្ឍន្តិ ពលំ
 តាហេន្តិ តេ តត្ថ កាយំ វឌ្ឍន្តា ពលំ តាហេត្វា កុ-
 សុព្ពេ ឱតវន្តិ កុសុព្ពេ ឱតវិត្វា មហាសោព្ពេ ឱតវន្តិ
 មហាសោព្ពេ ឱតវិត្វា កុន្ទនិយោ ឱតវន្តិ កុន្ទនិយោ
 ឱតវិត្វា មហាននិយោ ឱតវន្តិ មហាននិយោ ឱតវិត្វា
 មហាសមុទ្ធសាគរំ ឱតវន្តិ តេ តត្ថ មហាន្តត្ថំ វេបុល្លត្ថំ
 អាបជ្ជន្តិ កាយេន ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សីលំ
 និស្សាយ សីលេ បតិជ្ជាយ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ
 ភាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ពហុលីករោន្តោ
 មហាន្តត្ថំ វេបុល្លត្ថំ ចាបុណាតិ ធម្មេសុ ។

[២៧៥] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សីលំ និស្សាយ
 សីលេ បតិជ្ជាយ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ភាវេន្តោ អរិយំ
 អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ពហុលីករោន្តោ មហាន្តត្ថំ វេបុល្លត្ថំ
 ចាបុណាតិ ធម្មេសុ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ
 ភាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ វិរាគនិស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវារគ្គ

[២៧៤] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកនាគអាស្រ័យនូវស្តេចភ្នំឈ្មោះហិមពាន្ត ចម្រើនកាយ បំប៉នកម្លាំង លុះពួកនាគនោះ ចម្រើនកាយ បំប៉នកម្លាំង ក្នុងទីនោះហើយ ក៏ចុះទៅកាន់បឹងតូច លុះចុះទៅកាន់បឹងតូចហើយ ក៏ចុះទៅកាន់បឹងធំ លុះចុះទៅកាន់បឹងធំហើយ ក៏ចុះទៅកាន់ស្ទឹងតូច លុះចុះទៅកាន់ស្ទឹងតូចហើយ ក៏ចុះទៅកាន់ស្ទឹងធំ លុះចុះទៅកាន់ស្ទឹងធំហើយ ក៏ចុះទៅកាន់មហាសមុទ្រសាគរ ពួកនាគនោះក៏ដល់នូវការធំធាត់ឡើងដោយកាយក្នុងទីនោះ យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអាស្រ័យនូវសីល បិតនៅក្នុងសីលកាលចម្រើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ទើបដល់នូវការធំទូលាយឡើងក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយបាន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

[២៧៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុអាស្រ័យនូវសីល បិតនៅក្នុងសីល កាលចម្រើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ទើបដល់នូវការធំទូលាយឡើងក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយបាន តើដោយប្រការដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចម្រើននូវសម្មាទិដ្ឋិ ដែលអាស្រ័យនូវការស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវការប្រាសចាកតម្រេក អាស្រ័យនូវការរលត់

ពលករណ៍យវគ្គោ

វោស្សត្តបរិណាមី ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ភាវេតិ វិវេក-
 និស្សិតំ វិរាតនិស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ វោស្សត្តបរិណាមី ។
 ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សីលំ និស្សាយ សីលេ ប-
 តិដ្ឋាយ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ភាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
 មក្កំ ពហុលីកវោន្តោ មហាន្តត្ថំ វេបុល្លត្ថំ ចាបុណាតិ
 ធម្មេសូតិ ។

[២៧៦] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ រុក្ខោ
 ចាចីននិទ្ទោ ចាចីនចោណោ ចាចីនបញ្ចារោ សោ
 មូលច្ឆិន្ទោ កតេ បបតេស្សតិ^(១) យេន និទ្ទោ យេន
 ចោណោ យេន បញ្ចារោតិ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ភាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ
 ពហុលីកវោន្តោ និព្វាននិទ្ទោ ហោតិ និព្វានចោណោ
 និព្វានបញ្ចារោ ។

១ ឱ. ម. សោ មូលេ. ឆិន្ទោ កតមេន បបាតេន បបតេយ្យាតិ ។ ម. សោ មូលច្ឆិន្ទោ
 កតមេន បបតេយ្យាតិ ។

ពលករណីយវគ្គ

បង្ហាញទៅរកការលះបង់ ។ បេ ។ ចម្រើននូវសម្មាសមាធិ ដែលអាស្រ័យ
 នូវការស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវការប្រាសចាកតម្រេក អាស្រ័យនូវការ
 រលត់ បង្ហាញទៅរកការលះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអាស្រ័យ
 នូវសីល បិតនៅក្នុងសីល កាលចម្រើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ
 ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ទើបដល់នូវការ
 ជំទូលាយឡើងក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយបាន យ៉ាងនេះឯង ។

[២៧៦] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដើមឈើ
 ដែលទ្រុតទៅទិសខាងកើត ទេរទៅទិសខាងកើត ឈមទៅទិសខាង
 កើត ឈើនោះកាលបើគេផ្តាច់ឫសហើយ ក៏រលំទៅត្រង់ទីដែលទ្រុត
 ដែលទេរ ដែលឈម យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
 កាលចម្រើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវ
 មគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ក៏ឈ្មោះថាជាអ្នកឱនទៅរកព្រះនិព្វាន
 ទេរទៅរកព្រះនិព្វាន ឈមទៅរកព្រះនិព្វាន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារគ្គោ

[២៧៧] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
មក្កំ ភាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ពហុសីកោវេន្តោ
និព្វាននិទ្ទោ ហោតិ និព្វានចោណោ និព្វានបញ្ចោ ។
ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ វិរា-
កនិស្សិតំ និរោធិនិស្សិតំ វោស្សត្តបរិណាមី ។ បេ ។
សម្មាសមាធិ ភាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ វិរាគនិស្សិតំ និរោ-
ធិនិស្សិតំ វោស្សត្តបរិណាមី ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ភាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ
ពហុសីកោវេន្តោ និព្វាននិទ្ទោ ហោតិ និព្វានចោណោ
និព្វានបញ្ចោតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុគ្គ

[២៧៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុកាលចម្រើននូវមគ្គប្រកប
 ដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨
 ដ៏ប្រសើរ ឈ្មោះថាជាអ្នកឱនទៅរកព្រះនិព្វាន ទេរទៅរកព្រះនិព្វាន
 ឈមទៅរកព្រះនិព្វាន តើដោយប្រការដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចម្រើននូវសម្មាទិដ្ឋិ ដែលអាស្រ័យនូវការស្ងប់ស្ងាត់
 អាស្រ័យនូវការប្រាសចាកតម្រេក អាស្រ័យនូវការរលត់ បង្ហោនទៅរក
 ការលះបង់ ។ បេ ។ ចម្រើននូវសម្មាសមាធិ ដែលអាស្រ័យនូវការស្ងប់ស្ងាត់
 អាស្រ័យនូវការប្រាសចាកតម្រេក អាស្រ័យនូវការរលត់ បង្ហោនទៅរក
 ការលះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចម្រើននូវមគ្គប្រកបដោយ
 អង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ
 ឈ្មោះថាជាអ្នកឱនទៅរកព្រះនិព្វាន ទេរទៅរកព្រះនិព្វាន ឈមទៅរក
 ព្រះនិព្វាន យ៉ាងនេះឯង ។

ពលករណីយវគ្គោ

[២៧៨] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ

កុម្មោ និក្កុដ្ឋោ វមតេវ ឧទកំ នោ បច្ចាវមតិ ។

ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេន្តោ

អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីកហេន្តោ វមតេវ ចាបកេ

អកុសលេ ធម្មេ នោ បច្ចាវមតិ ។

[២៧៩] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ

មត្តំ ភាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីកហេន្តោ

វមតេវ ចាបកេ អកុសលេ ធម្មេ នោ បច្ចាវមតិ ។

ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ ភាវតិ វិវេកនិស្សិតំ

ពលករណីយវគ្គ

[២៧៨] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងដៃលគេ
 ផ្កាប់ចុះ រមែងខ្លាក់ចោលនូវទឹក មិនស្រូបចូលមកវិញឡើយ យ៉ាងណា
 មិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចម្រើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨
 ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ រមែង
 ខ្លាក់ចោលនូវអកុសលធម៌ដ៏លាមកចេញ មិនស្រូបចូលទៅវិញឡើយ
 ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

[២៧៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុកាលចម្រើននូវមគ្គប្រកប
 ដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏
 ប្រសើរ រមែងខ្លាក់ចោលនូវអកុសលធម៌ដ៏លាមកចេញ មិនស្រូបចូល
 ទៅវិញឡើយ តើដោយប្រការដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
 ក្នុងសាសនានេះ ចម្រើននូវសម្មាទិដ្ឋិ ដែលអាស្រ័យនូវការស្ងប់ស្ងាត់

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារគ្គោ

វិរាគនិស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ វោស្សត្តបរិណាមី ។ បេ ។
 សម្មាសមាធិ ភាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ វិរាគនិស្សិតំ និរោ-
 ធនិស្សិតំ វោស្សត្តបរិណាមី ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ
 ពហុលីកោវេន្តោ វមតេវ ចាបកេ អកុសលេ ធម្ម
 ដោ បច្ចាវមតីតិ ។

[២៨០] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ
 សាលិសុកំ វា យវសុកំ វា សម្មាបណិហិតំ ហត្ថេន
 វា ចានេន វា អក្កន្តំ ហត្ថំ វា ចានំ វា ភិទ្ធិស្សតិ^(១)
 លោហិតំ វា ឧប្បាទេស្សតីតិ ហនមេតំ វិជ្ជតិ ។ តំ
 កិស្ស ហេតុ ។ សម្មាបណិហិតត្តា ភិក្ខុវេ សុកស្ស ។
 ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាបណិហិតាយ ទិដ្ឋិយា
 សម្មាបណិហិតាយ មត្តការោយ អវិជ្ជំ ភិទ្ធិស្សតិ
 វិជ្ជំ ឧប្បាទេស្សតិ និព្វានំ សច្ចិករិស្សតីតិ ហនមេតំ
 វិជ្ជតិ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។ សម្មាបណិហិតត្តា ភិក្ខុវេ
 ទិដ្ឋិយា ។

១ ឱ. ឆិដ្ឋតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវារគ្គ

អាស្រ័យនូវការប្រាសចាកតម្រេក អាស្រ័យនូវការរលត់ បង្កើនទៅរក
 ការលះបង់ ។ បេ ។ ចម្រើននូវសម្មាសមាធិ ដែលអាស្រ័យនូវការស្ងប់
 ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវការប្រាសចាកតម្រេក អាស្រ័យនូវការរលត់ បង្កើន
 ទៅរកការលះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចម្រើននូវមគ្គប្រកប
 ដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨
 ដ៏ប្រសើរ រមែងខ្ជាក់ចោលនូវអកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាមកចេញ មិន
 ស្រូបចូលទៅវិញឡើយ យ៉ាងនេះឯង ។

[២៨០] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចចុងស្រួចនៃស្រូវ
 ខ្សាយ ឬចុងស្រួចនៃស្រូវដំណើប ដែលគេដាក់ទុកដោយល្អ ដែលគេ
 សង្កត់ដោយដៃ ឬជាន់ដោយជើង នឹងមុតដៃឬជើងពុំខាន នឹងញ៉ាំង
 ឈាមឲ្យកើតឡើងបាន ហេតុនេះរមែងមាន ។ ដំណើរនោះ តើព្រោះ
 ហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុចុងស្រួចនៃស្រូវគេបានដាក់
 ទុកដោយល្អ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដំណើរនេះក៏យ៉ាងនេះឯង កាល
 បើទិដ្ឋិដែលភិក្ខុតម្កល់ទុកដោយល្អ មគ្គការវនាដែលភិក្ខុតម្កល់ទុកដោយល្អ
 ហើយ ភិក្ខុនឹងទម្លាយនូវអវិជ្ជា នឹងញ៉ាំងវិជ្ជាឲ្យកើតឡើង ធ្វើឲ្យដាក់
 ច្បាស់នូវព្រះនិព្វាន ហេតុនេះរមែងមាន ។ ដំណើរនោះ តើព្រោះហេតុ
 អ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនៃទិដ្ឋិ ភិក្ខុបានតម្កល់ទុកដោយល្អ ។

ពលករណីយវគ្គោ

[២៨១] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាបណិហិតាយ

ទិដ្ឋិយា សម្មាបណិហិតាយ មត្តការាយ អវិជ្ជំ ភិទ្ធពតិ

វិជ្ជំ ឧប្បាទេតិ និព្វានំ សច្ចិកោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ

ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ វិរាគនិស្សិតំ

និរោធនិស្សិតំ វោស្សត្តបរិណាមិ ។ បេ ។ សម្មាស-

មាធិ ភាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ វិរាគនិស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ

វោស្សត្តបរិណាមិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាប-

ណិហិតាយ ទិដ្ឋិយា សម្មាបណិហិតាយ មត្តការាយ

អវិជ្ជំ ភិទ្ធពតិ វិជ្ជំ ឧប្បាទេតិ និព្វានំ សច្ចិកោតិតិ ។

ពលករណីយវគ្គ

[២៨១] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះកាលទិដ្ឋិដែលភិក្ខុបានតម្កល់
ទុកដោយល្អ មគ្គការវនាដែលភិក្ខុតម្កល់ទុកដោយល្អហើយ ភិក្ខុរមែង
ទម្លាយនូវអវិជ្ជា រមែងញ៉ាំងវិជ្ជាឲ្យកើតឡើង ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវព្រះ
និព្វាន តើដោយប្រការដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុង
សាសនានេះ ចម្រើននូវសម្មាទិដ្ឋិ ដែលអាស្រ័យនូវការស្ងប់ស្ងាត់ អា-
ស្រ័យនូវការប្រោសចាកតម្រេក អាស្រ័យនូវការរលត់ បង្ហោនទៅរកការ
លះបង់ ។ បេ ។ ចម្រើននូវសម្មាសមាធិ ដែលអាស្រ័យនូវការស្ងប់ស្ងាត់
អាស្រ័យនូវការប្រោសចាកតម្រេក អាស្រ័យនូវការរលត់ បង្ហោនទៅរក
ការលះបង់ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលទិដ្ឋិដែលភិក្ខុបានតម្កល់ទុក
ដោយល្អ មគ្គការវនាដែលភិក្ខុបានតម្កល់ទុកដោយល្អហើយ ភិក្ខុរមែង
ទម្លាយនូវអវិជ្ជា រមែងញ៉ាំងវិជ្ជាឲ្យកើតឡើង ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវព្រះ
និព្វាន យ៉ាងនេះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារុគោ

[២៨២] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាមិ ភិក្ខុវេ អា-
 កាសេ វិរិដា វាតា វាយន្តិ បុរត្ថិមាមិ វាតា វាយន្តិ
 បច្ឆិមាមិ វាតា វាយន្តិ ឧត្តរាមិ វាតា វាយន្តិ ទក្ខិ-
 ណាមិ វាតា វាយន្តិ សរដាមិ វាតា វាយន្តិ អរដាមិ
 វាតា វាយន្តិ សីតាមិ វាតា វាយន្តិ ឧណ្ហាមិ វាតា
 វាយន្តិ បរិត្តាមិ វាតា វាយន្តិ អធិមត្តាមិ វាតា
 វាយន្តិ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ អរិយំ
 អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ការយតោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ
 ពហុលីករោតោ ចត្តារោមិ សតិប្បដ្ឋានា ការនាចារិប្បី
 កច្ឆន្តិ ចត្តារោមិ សម្មប្បដ្ឋានា ការនាចារិប្បី កច្ឆន្តិ
 ចត្តារោមិ ឥទ្ធិទាទា ការនាចារិប្បី កច្ឆន្តិ បញ្ចមិ
 ឥន្ទ្រិយានិ ការនាចារិប្បី កច្ឆន្តិ បញ្ចមិ ពលានិ កា-
 រនាចារិប្បី កច្ឆន្តិ សត្តមិ ពោជ្ឈង្គា ការនាចារិប្បី
 កច្ឆន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុគ

[២៨២] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ខ្យល់ផ្សេង ។
តែងបក់ក្នុងអាកាស គឺខ្យល់ក្នុងទិសខាងកើតបក់ទៅខ្លះ ខ្យល់ទិសខាង
លិចបក់ទៅខ្លះ ខ្យល់ទិសខាងជើងបក់ទៅខ្លះ ខ្យល់ទិសខាងត្បូងបក់
ទៅខ្លះ ខ្យល់ប្រកបដោយធូលីបក់ទៅខ្លះ ខ្យល់មិនមានធូលីបក់ទៅខ្លះ
ខ្យល់ត្រជាក់បក់ទៅខ្លះ ខ្យល់ក្តៅបក់ទៅខ្លះ ខ្យល់តិចបក់ទៅខ្លះ ខ្យល់
ខ្លាំងបក់ទៅខ្លះ យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចម្រើន
នូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកប
ដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ សតិប្បដ្ឋាន ៤ ក្តី ក៏ដល់នូវការពេញលេញដោយ
ភាវនា សម្មប្បធាន ៤ ក្តី ក៏ដល់នូវការពេញលេញដោយភាវនា សង្ខិ-
បាទ ៤ ក្តី ក៏ដល់នូវការពេញលេញដោយភាវនា សង្ខ្រឹយ ៥ ក្តី ក៏ដល់
នូវការពេញលេញដោយភាវនា ពល ៥ ក្តី ក៏ដល់នូវការពេញលេញ
ដោយភាវនា ពោជ្ឈង្គ ៧ ក្តី ក៏ដល់នូវការពេញលេញដោយភាវនា
ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

ពលករណីយវគ្គោ

[២៨៣] កថញ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
មត្តំ ការយតោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុសីកហេតោ
ចត្តារោមិ សតិប្បដ្ឋានា ការនាចារិប្បី កច្ឆន្តិ ចត្តារោមិ
សម្មប្បដានា ការនាចារិប្បី កច្ឆន្តិ ចត្តារោមិ ឥទ្ធិចានា
ការនាចារិប្បី កច្ឆន្តិ បញ្ចមិ ឥន្ទ្រិយានិ ការនាចារិប្បី
កច្ឆន្តិ បញ្ចមិ ពលានិ ការនាចារិប្បី កច្ឆន្តិ សត្តមិ
ពោជ្ឈង្គា ការនាចារិប្បី កច្ឆន្តិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ ។ បេ ។ សម្មាសមាដិ ភាវេតិ វិវេ-
កនិស្សិតំ វិរាគនិស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ វោស្សក្កបរិ-
ណាមី ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
មត្តំ ការយតោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុសីកហេតោ
ចត្តារោមិ សតិប្បដ្ឋានា ការនាចារិប្បី កច្ឆន្តិ ចត្តារោមិ
សម្មប្បដានា ការនាចារិប្បី កច្ឆន្តិ ចត្តារោមិ ឥទ្ធិចានា
ការនាចារិប្បី កច្ឆន្តិ បញ្ចមិ ឥន្ទ្រិយានិ ការនាចារិប្បី
កច្ឆន្តិ បញ្ចមិ ពលានិ ការនាចារិប្បី កច្ឆន្តិ សត្តមិ
ពោជ្ឈង្គា ការនាចារិប្បី កច្ឆន្តិ តិ ។

ពលករណីយវគ្គ

[២៨៣] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុកាលចម្រើននូវមគ្គប្រកប
 ដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏
 ប្រសើរ សតិប្បដ្ឋាន ៤ ក្តី ក៏រមែងដល់នូវការពេញលេញដោយភាវនា
 សម្មប្បធាន ៤ ក្តី ក៏ដល់នូវការពេញលេញដោយភាវនា ឥទ្ធិបាទ ៤ ក្តី
 ក៏ដល់នូវការពេញលេញដោយភាវនា ឥន្ទ្រិយ ៥ ក្តី ក៏ដល់នូវការពេញ
 លេញដោយភាវនា ពល ៥ ក្តី ក៏ដល់នូវការពេញលេញដោយភាវនា
 ពោជ្ឈង្គ ៧ ក្តី ក៏ដល់នូវការពេញលេញដោយភាវនា តើដោយប្រការ
 ដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចម្រើននូវសម្មាទិដ្ឋិ
 ។ បេ ។ ចម្រើននូវសម្មាសមាធិ ដែលអាស្រ័យនូវការស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យ
 នូវការប្រាសចាកតម្រេក អាស្រ័យនូវការរលត់ បង្ហោនទៅរកការលះ
 បង់ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលបើចម្រើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨
 ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ សតិ-
 ប្បដ្ឋាន ៤ ក្តី ក៏ដល់នូវការពេញលេញដោយភាវនា សម្មប្បធាន ៤ ក្តី ក៏
 ដល់នូវការពេញលេញដោយភាវនា ឥទ្ធិបាទ ៤ ក្តី ក៏ដល់នូវការពេញ
 លេញដោយភាវនា ឥន្ទ្រិយ ៥ ក្តី ក៏ដល់នូវការពេញលេញដោយភាវនា
 ពោជ្ឈង្គ ៧ ក្តី ក៏ដល់នូវការពេញលេញដោយភាវនា យ៉ាងនេះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារគ្គោ

[២៨៤] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ
 ភិម្ហានំ បច្ឆិមេ មាសេ ឧហតំ^(១) រដោជល្ងំ តមេនំ
 មហា អកាលមេឃោ ហានសោ អន្តរធាបេតិ រូបស-
 មេតិ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
 មក្កំ ភាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ពហុលីកោពោន្តោ
 ឧប្បន្នុប្បន្នោ ចាបកេ អកុសលេ ធម្មេ ហានសោ
 អន្តរធាបេតិ រូបសមេតិ ។

[២៨៥] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
 មក្កំ ភាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ពហុលីកោពោន្តោ
 ឧប្បន្នុប្បន្នោ ចាបកេ អកុសលេ ធម្មេ ហានសោ
 អន្តរធាបេតិ រូបសមេតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មា-
 ទិដ្ឋិ ភាវេតិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ភាវេតិ វិវេ-
 កានិស្សិតំ វិរាគនិស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ វោស្សត្តបរិ-
 ណាមី ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
 មក្កំ ភាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ពហុលីកោពោន្តោ

១ ឱ. ឧត្តតំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុគ

[២៨២] សាវត្ថីនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ផង់ធូលីដែល
 ហុយឡើង ក្នុងខែជាខាងចុងនៃគិម្ភរដូវ (ខែអាសាឍ) ភ្លៀងពុំជូកាលដ៏ធំ
 រមែងញ៉ាំងផង់ធូលីនោះឲ្យវិនាស ឲ្យស្ងប់ស្ងាត់ទៅដោយឆាប់ យ៉ាងណា
 មិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចម្រើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨
 ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ រមែង
 ញ៉ាំងអកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាមក ដែលកើតឡើងហើយ ។ ឲ្យវិនាស
 ឲ្យស្ងប់ស្ងាត់ទៅដោយស្រួល ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

[២៨៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុកាលចម្រើននូវមគ្គប្រកប
 ដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏
 ប្រសើរ រមែងញ៉ាំងអកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាមក ដែលកើតឡើង
 ហើយ ។ ឲ្យវិនាស ឲ្យស្ងប់រម្ងាប់ទៅដោយស្រួល តើដោយប្រការ
 ដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចម្រើននូវ
 សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ ចម្រើននូវសម្មាសមាធិ ដែលអាស្រ័យនូវការស្ងប់ស្ងាត់
 អាស្រ័យនូវការប្រាសចាកតម្រេក អាស្រ័យនូវការរលត់ បង្ហោនទៅ
 រកការលះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចម្រើននូវមគ្គប្រកបដោយ
 អង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ

ពលករណីយវគ្គោ

ឧប្បន្តុប្បន្នោ ចាបកេ អកុសលេ ធម្មេ ហានសោ
អន្តរធាបេតិ រូបសមេតីតិ ។

[២៨៦] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ
ឧប្បន្តំ មហាមេឃំ តមេនំ មហាវាតោ អន្តរាយេវ អន្ត-
រធាបេតិ រូបសមេតិ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ
អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុ-
លីកហេន្តោ ឧប្បន្តុប្បន្នោ ចាបកេ អកុសលេ ធម្មេ
អន្តរាយេវ អន្តរធាបេតិ រូបសមេតិ ។

[២៨៧] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
មត្តំ ភាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីកហេន្តោ
ឧប្បន្តុប្បន្នោ ចាបកេ អកុសលេ ធម្មេ អន្តរាយេវ
អន្តរធាបេតិ រូបសមេតិ ។ ឥធម្ម ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ
ភាវេតិ ។ បេ ។ សម្មាសមាដី ភាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ

ពលករណីយវគ្គ

រមែងញ៉ាំងអកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាមកដែលកើតឡើងហើយ ។ ឲ្យវិនាស ឲ្យស្ងប់រម្ងាប់ទៅដោយស្រួល យ៉ាងនេះឯង ។

[២៨៦] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ខ្យល់ខ្លាំងរមែងញ៉ាំងភ្លៀងធំដែលកើតឡើងនោះ ឲ្យវិនាស ឲ្យស្ងប់ ក្នុងចន្លោះទៅបានយ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចម្រើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ រមែងញ៉ាំងអកុសលធម៌ដ៏លាមកទាំងឡាយ ដែលកើតឡើងហើយ ។ ឲ្យវិនាស ឲ្យស្ងប់រម្ងាប់ ក្នុងចន្លោះទៅបាន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

[២៨៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុកាលចម្រើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ រមែងញ៉ាំងអកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាមកដែលកើតឡើងហើយ ។ ឲ្យវិនាស ឲ្យស្ងប់រម្ងាប់ ក្នុងចន្លោះទៅបាន តើដោយប្រការដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចម្រើននូវសម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ ចម្រើននូវសម្មាសមាធិ ដែលអាស្រ័យនូវការស្ងប់ស្ងាត់

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារុគោ

វិរាតនិស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ វោស្សក្កបរិណាមី ។ ឯវំ
 ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេន្តោ អរិយំ
 អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីកវោន្តោ ឧប្បន្ទុប្បន្នោ ចាបកេ
 អកុសលេ ធម្មេ ហានសោ អន្តរាយេវ អន្តរជាបេតិ
 រូបសមេតីតិ ។

[២៨៨] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ
 សាមុទ្ធិកាយ ជារាយ វេត្តពន្ធនពន្ធាយ ឆ មាសានិ
 ឧទកេ បរិយាទាយ ហោមន្តិកេន ថលំ ឧត្តិត្តាយ
 វាតាតបបវេតានិ ពន្ធនានិ តានិ ចារុស្សកេន មេយេន
 អភិប្បវុដ្ឋានិ អប្បកសិវេនេវ បដិប្បស្សម្ពន្តិ បូតិកានិ
 កវន្តិ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
 មត្តំ ភាវយតោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីកវោតោ
 អប្បកសិវេនេវ សញ្ញាជនានិ បដិប្បស្សម្ពន្តិ បូតិ-
 កានិ កវន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុគ

អាស្រ័យនូវការប្រាសចាកតម្រេក អាស្រ័យនូវការរលត់ បង្កើនទៅរក
ការលះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចម្រើននូវមគ្គប្រកបដោយ
អង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ
រមែងញ៉ាំងអកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាមកដែលកើតឡើងហើយ ។ ឲ្យវិនាស
ឲ្យស្ងប់រម្ងាប់ ក្នុងចន្លោះទៅបាន ដោយស្រួលយ៉ាងនេះឯង ។

[២៨៨] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នាវាដែលប្រើ
ប្រាស់ក្នុងសមុទ្រ គេចង់ដោយពួរផ្តៅ ទម្លាក់ចុះទៅក្នុងទឹកអស់ ៦ ខែ
លុះដល់ហេមន្តរដូវ ទើបគេលើកឡើងមកកាន់ទីគោក ពួរទាំងនោះដែល
នៅហាលខ្យល់ ហាលកម្ដៅថ្ងៃ លុះភ្លៀងជោកជាំធ្លាក់បង្កុរមក ក៏រមាស
ពុកផុយដោយងាយ យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលភិក្ខុ
ចម្រើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រ-
កបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ សញ្ញាជនធម៌ក៏ស្ងប់រម្ងាប់ ស្ដុយរលួយទៅ
ដោយមិនយឺតយូរឡើយ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

ពលករណ៍យវគ្គោ

[២៨៩] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
 មត្តំ ការយតោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុសីក-
 រោតោ អប្បកសិវេនេវ សញ្ញោជនានិ បដិប្បស្សមន្តិ
 បូតិកានិ កវន្តិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ
 ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ភាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ វិវាតនិស្សិតំ
 និរោធិនិស្សិតំ វោស្សត្តបរិណាមិ ។ វរំ ខោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុនោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ការយតោ អរិយំ
 អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុសីករោតោ អប្បកសិវេនេវ
 សញ្ញោជនានិ បដិប្បស្សមន្តិ បូតិកានិ កវន្តិ ។

[២៩០] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ
 អាតន្តកាការំ តត្ថ បុរត្ថិមាយបិ ទិសាយ អាតន្តា
 វាសំ កហ្មេន្តិ បច្ឆិមាយបិ ទិសាយ អាតន្តា វាសំ
 កហ្មេន្តិ ឧត្តរាយបិ ទិសាយ អាតន្តា វាសំ កហ្មេន្តិ
 ទត្ថិណាយបិ ទិសាយ អាតន្តា វាសំ កហ្មេន្តិ

ពលករណីយវគ្គ

[២៨៩] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលភិក្ខុចម្រើននូវមគ្គប្រកបដោយ
អង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ
សញ្ញាជនធម៌រមែងស្ងប់រម្ងាប់ ស្តុយរលួយទៅ ដោយមិនយឺតយូរ
តើដោយប្រការដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
រមែងចម្រើននូវសម្មាទិដ្ឋិ ។ លេ ។ ចម្រើននូវសម្មាសមាធិ ដែលអាស្រ័យនូវ
ការស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវការប្រាសចាកតម្រេក អាស្រ័យនូវការរលត់
បង្កើនទៅរកការលះបង់ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលភិក្ខុចម្រើននូវមគ្គ
ប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨
ដ៏ប្រសើរ សញ្ញាជនធម៌ក៏រមែងស្ងប់រម្ងាប់ ស្តុយរលួយទៅ ដោយមិន
យឺតយូរឡើយ យ៉ាងនោះឯង ។

[២៩០] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកមនុស្សមក
កាន់ផ្ទះសម្រាប់ទទួលភ្ញៀវអំពីទិសខាងកើត សម្រេចការនៅក្នុងផ្ទះនោះ
ក្តី មកអំពីទិសខាងលិច សម្រេចការស្នាក់នៅក្តី មកអំពីទិសខាងជើង
សម្រេចការស្នាក់នៅក្តី មកអំពីទិសខាងត្បូង សម្រេចការស្នាក់នៅក្តី

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារគ្គោ

ខត្តិយាបិ អាតន្ទ្ធ វាសំ កហ្មេន្តិ ព្រាហ្មណាបិ
 អាតន្ទ្ធ វាសំ កហ្មេន្តិ វេស្សាបិ អាតន្ទ្ធ វាសំ
 កហ្មេន្តិ សុទ្ធាបិ អាតន្ទ្ធ វាសំ កហ្មេន្តិ ។ ឯវមេវ
 ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេន្តោ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីកហេន្តោ យេ ធម្មា
 អភិញ្ញា បរិញ្ញេយ្យា តេ ធម្មេ អភិញ្ញា បរិជាតិ យេ
 ធម្មា អភិញ្ញា បហាតព្វា តេ ធម្មេ អភិញ្ញា បជហតិ
 យេ ធម្មា អភិញ្ញា សច្ចិកាតព្វា តេ ធម្មេ អភិញ្ញា
 សច្ចិកហេតិ យេ ធម្មា អភិញ្ញា ភាវេតព្វា តេ ធម្មេ
 អភិញ្ញា ភាវេតិ ។

[២៩១] កតមេ ច ភិក្ខុវេ ធម្មា អភិញ្ញា ប-
 រិញ្ញេយ្យា ។ បញ្ចាទាទានក្ខន្ធាតិស្ស វចនីយំ ។ កតមេ
 បញ្ចា ។ សេយ្យដីទំ ។ រូប្យទាទានក្ខន្ធា ។ មេ ។
 វិញ្ញាណ្យាទាទានក្ខន្ធា ។ ឥមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា អភិញ្ញា
 បរិញ្ញេយ្យា ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

ពួកក្សត្រិយ័មកសម្រេចការស្នាក់នៅក្តី ពួកព្រាហ្មណ៍មកសម្រេចការ
 ស្នាក់នៅក្តី ពួកវេស្សៈមកសម្រេចការស្នាក់នៅក្តី ពួកសុទ្ធៈមកសម្រេច
 ការស្នាក់នៅក្តី យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចម្រើន
 នូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកប
 ដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ពួកធម៌ណាដែលគួរកំណត់ដឹងដោយប្រាជ្ញាដ៏
 ឧត្តម រមែងកំណត់ដឹងនូវពួកធម៌នោះដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ពួកធម៌ណា
 ដែលគួរលះបង់ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម រមែងលះបង់នូវពួកធម៌នោះដោយ
 ប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ពួកធម៌ណាដែលគួរធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម
 រមែងធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវពួកធម៌នោះដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ពួកធម៌ណា
 ដែលគួរចម្រើនដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម រមែងចម្រើននូវពួកធម៌នោះដោយប្រាជ្ញា
 ដ៏ឧត្តម ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

[២៩១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌ដែលគួរកំណត់ដឹងដោយ
 ប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម តើដូចម្តេច ។ គប្បីឆ្លើយថា បានដល់ឧបាទានក្ខន្ធទាំង ៥ ។
 ឧបាទានក្ខន្ធទាំង ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ ឧបាទានក្ខន្ធទាំង ៥ គឺ រូបុបាទានក្ខន្ធ ១
 ។ វេ ។ វិញ្ញាណុបាទានក្ខន្ធ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាធម៌ដែល
 គួរកំណត់ដឹងដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ។

ពលករណ៍យវគ្គា

[២៩២] កតមេ ច ភិក្ខុវេ ធម្មា អភិញ្ញា បហា-
តព្វា ។ អវិជ្ជា ច ភវតល្លា ច ។ ឥមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា
អភិញ្ញា បហាតព្វា ។

[២៩៣] កតមេ ច ភិក្ខុវេ ធម្មា អភិញ្ញា សច្ចិ-
កាតព្វា ។ វិជ្ជា ច វិមុត្តិ ច ។ ឥមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា
អភិញ្ញា សច្ចិកាតព្វា ។

[២៩៤] កតមេ ច ភិក្ខុវេ ធម្មា អភិញ្ញា ភាវេ-
តព្វា ។ សមថោ ច វិបស្សនា ច ។ ឥមេ ភិក្ខុវេ
ធម្មា អភិញ្ញា ភាវេតព្វា ។

[២៩៥] កថព្វា ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
មក្កំ ភាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ពហុលីកហេន្តោ
យេ ធម្មា អភិញ្ញា បរិញ្ញេយ្យា តេ ធម្មេ អភិញ្ញា
បរិជាណាតិ ។ បេ ។ យេ ធម្មា អភិញ្ញា ភាវេតព្វា
តេ ធម្មេ អភិញ្ញា ភាវេតិ ។ ឥធម ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ

ពលករណីយវគ្គ

[២៩២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌ដែលគួរលះបង់ដោយប្រាជ្ញា ដ៏ឧត្តម តើដូចម្តេច ។ គឺអវិជ្ជា ១ ភវតណ្ហា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាធម៌ដែលគួរលះបង់ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ។

[២៩៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌ដែលគួរធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម តើដូចម្តេច ។ គឺវិជ្ជា ១ វិមុត្តិ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាធម៌ដែលគួរធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ។

[២៩៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌ដែលគួរចម្រើនដោយប្រាជ្ញា ដ៏ឧត្តម តើដូចម្តេច ។ គឺសមថៈ ១ វិបស្សនា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាធម៌ដែលគួរចម្រើនដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ។

[២៩៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុកាលចម្រើននូវមគ្គប្រកប ដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ ប្រសើរ ពួកធម៌ណាដែលគួរកំណត់ដឹងដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម រមែងកំណត់ ដឹងនូវពួកធម៌នោះដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ។ បេ ។ ពួកធម៌ណាដែលគួរ ចម្រើនដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តមរមែងចម្រើននូវពួកធម៌នោះដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម តើដោយប្រការដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារុគោ

សម្មាទិដ្ឋី ភាវេតិ ។ បេ ។ សម្មាសមាដី ភាវេតិ វិវេ-
 កនិស្សិតំ វិរាគនិស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ វោស្សក្កបរិ-
 ណាមី ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ
 ភាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីកោនោ យេ
 ធម្មា អភិញ្ញា បរិញ្ញេយ្យា តេ ធម្មេ អភិញ្ញា បរិជានាតិ
 យេ ធម្មា អភិញ្ញា បហាតព្វា តេ ធម្មេ អភិញ្ញា
 បជហាតិ យេ ធម្មា អភិញ្ញា សច្ចិកាតព្វា តេ ធម្មេ
 អភិញ្ញា សច្ចិកោតិ យេ ធម្មា អភិញ្ញា ភាវេតព្វា តេ
 ធម្មេ អភិញ្ញា ភាវេតីតិ ។

[២៩៦] សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ កដ្ឋំ នទី ចាចី-
 ននិដ្ឋា ចាចីនចោណា ចាចីនបញ្ញា អថ មហាជ-
 នកាយោ អាគច្ឆេយ្យ កុដ្ឋាលបិដកំ អាទាយ
 មយំ ឥមំ កដ្ឋំ នទី បច្ឆានិដ្ឋំ កវិស្សាម បច្ឆាចោណំ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

ចម្រើននូវសម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ ចម្រើននូវសម្មាសមាធិ ដែលអាស្រ័យនូវការ
 ស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវការប្រាសចាកតម្រេក អាស្រ័យនូវការរលត់
 បង្ហោនទៅរកការលះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចម្រើននូវ
 មគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកបដោយ
 អង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ពួកធម៌ណាដែលគួរកំណត់ដឹងដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម
 រមែងកំណត់ដឹងនូវពួកធម៌នោះដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ពួកធម៌ណាដែលគួរ
 លះបង់ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម រមែងលះបង់នូវពួកធម៌នោះដោយប្រាជ្ញា
 ដ៏ឧត្តម ពួកធម៌ណាដែលគួរធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម រមែង
 ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវពួកធម៌នោះដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ពួកធម៌ណាដែលគួរ
 ចម្រើនដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម រមែងចម្រើននូវពួកធម៌នោះដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម
 យ៉ាងនេះឯង ។

[២៩៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចទន្លេគង្គាដែលជ្រាលទៅទិស
 ខាងកើត ទេរទៅទិសខាងកើត ឈមទៅទិសខាងកើត កាលនោះ
 ពួកមហាជនកាន់យកចបនិងកញ្ជើដើរមក គិតថា ពួកយើងនឹងបង្វែរ
 ទន្លេគង្គានេះឲ្យជ្រាលទៅកាន់ទិសខាងលិច ឲ្យទេរទៅទិសខាងលិច

ពលករណីយវគ្គោ

បច្ឆាបញ្ញាវន្តិ ។ តំ កិម្មញ្ញុថ ភិក្ខុវេ អបិ នុ សោ ម-
 ហាជនកាយោ កង្កំ នទី បច្ឆានិទ្ធី កវេយ្យ បច្ឆា-
 ចោលំ បច្ឆាបញ្ញាវន្តិ ។ នោ ហេតំ ភន្តេ ។ តំ កិស្ស
 ហេតុ ។ កង្កំ ភន្តេ នទី ចាចីនទិដ្ឋា ចាចីនចោណា
 ចាចីនបញ្ញាវ សា ន សុករា បច្ឆានិទ្ធី កាតុំ បច្ឆា-
 ចោលំ បច្ឆាបញ្ញាវ យាវ ទេវ បន សោ មហាជនកា-
 យោ កិលមថស្ស វិហាតស្ស ភាគី អស្សាតិ ។ ឯវ-
 មេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុំ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ កាវេន្តំ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីកវេន្តំ រាជាដោ វា
 រាជមហាមត្តា វា មិត្តា វា អមច្ចា វា ញាតិសា-
 លោហិតា វា កោតេហិ អភិហដ្ឋិ^(១) បវាវេយ្យំ ឯហម្ពោ
 បុរិស កិណ្ណេ ឥមេ កាសាវា អនុទហន្តិ កិ មុណ្ណោ
 កថាលមនុស្សិយំ^(២) ចរសិ ឯហិ ហីនាយាវត្តិក្ខា

១ ឱ. ម. អភិហដ្ឋិម្បវាវេយ្យ ។ ២ កបាលមនុស្សំ ។

ពលករណីយវគ្គ

ឲ្យឈមទៅទិសខាងលិចវិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
សម្គាល់សេចក្តីនោះថាដូចម្តេច ពួកមហាជននោះគួរបង្វែរទន្លេគង្គាឲ្យ
ជ្រាលទៅទិសខាងលិច ឲ្យទេរទៅទិសខាងលិច ឲ្យឈមទៅទិសខាង
លិចវិញ បានដែរឬ ។ បង្វែរមិនបានទេ ព្រះអង្គ ។ ដំណើរនោះ
តើព្រោះហេតុអ្វី ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន (ព្រោះ) ទន្លេគង្គាជ្រាល
ទៅទិសខាងកើត ទេរទៅទិសខាងកើត ឈមទៅទិសខាងកើត ទន្លេ
គង្គានោះគេមិនងាយនឹងបង្វែរឲ្យជ្រាលទៅទិសខាងលិច ឲ្យទេរទៅទិស
ខាងលិច ឲ្យឈមទៅទិសខាងលិចវិញបានទេ នាំឲ្យតែពួកមហា-
ជននោះបានចំណែកនៃសេចក្តីលំបាក សេចក្តីហត់នឿយប៉ុណ្ណោះ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដំណើរនេះក៏ដូច្នោះដែរ ពួកស្តេចក្តី ពួកមហា-
មាត្យនៃស្តេចក្តី ពួកមិត្តក្តី ពួកអមាត្យក្តី ពួកញាតិសាលោហិតក្តី
មកលួងលោមនូវភិក្ខុដែលកំពុងចម្រើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ
កំពុងធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ឲ្យបែរមក
ត្រេកអរដោយភោគសម្បទវិញថា ម្នាលបុរសអើយ អ្នកចូរមក សំពត់
កាសាវៈរបស់អ្នកនេះ រមែងដុតកម្តៅទេដឹង អ្នកម្តេចក៏ធ្វើជាមនុស្ស
កំណោររប្រព្រឹត្តកាន់អំបែងវិញ អ្នកចូរត្រឡប់មកកាន់ហ៊ិនភេទវិញទៅ

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារគ្គោ

កោតេ ច ភុញ្ញស្ស បុញ្ញានិ ច ករោហិតិ ។ សោ វត
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ភាវេន្តោ អរិយំ
 អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ពហុលីករោន្តោ សិក្ខុំ បច្ចុក្ខាយ
 ហីនាយាវត្តិស្សតីតិ នេតំ ហានំ វិជ្ជតិ ។ តំ កិស្ស
 ហេតុ ។ យញ្ញំ តំ ភិក្ខុវេ ចិត្តំ ទីយវត្ថំ វិវេកនិជ្ជំ
 វិវេកចោលំ វិវេកបញ្ញវំ តំ វត ហីនាយាវត្តិស្សតីតិ
 នេតំ ហានំ វិជ្ជតិ ។

[២៩៧] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
 មក្កំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ពហុលីករោតិ ។
 ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ
 វិវាគនិស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ វោស្សក្កបរិណាមី ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវារគ្គ

ហើយប្រើប្រាស់នូវកោតសម្បទ៍ផង ធ្វើនូវបុណ្យផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះឯង កាលចម្រើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ក៏លះបង់នូវសិក្ខាហើយត្រឡប់មកកាន់ហឺនភេទវិញ ពាក្យដូច្នោះនេះមិនជាឋានៈឡើយ ។

ដំណើរនោះតើព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថាចិត្តឯណាដែលឱនទៅកាន់សេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ទេរទៅកាន់សេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ឈមទៅកាន់សេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អស់កាលយូរ ចិត្តនោះឯង នឹងត្រឡប់មកកាន់ហឺនភេទវិញ ពាក្យដូច្នោះនេះមិនមែនជាឋានៈឡើយ ។

[២៩៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុកាលចម្រើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចម្រើននូវសម្មាទិដ្ឋិ ដែលអាស្រ័យនូវការស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវការប្រាសចាកតម្រេក អាស្រ័យនូវការរលត់ បង្ហោនទៅរកការលះបង់ ។ បេ ។

ពលករណីយវគ្គោ

សម្មាសមាធិ ភាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ វិវាគនិស្សិតំ និរោ-
 ធនិស្សិតំ វោស្សត្តបរិណាមី ។ ឃំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ
 ពហុសីករោតីតិ ។ (យទបិ ពលករណីយំ តទបិ
 វិត្តាវេតព្វំ) ។

ពលករណីយវគ្គោ ឯកាទសមោ ។

តិស្សុទ្ធានំ

ពលំ ពីជញ្ចុ ណាកោ ច
 រុក្ខោ កុម្មេន សុតិយា
 អាណាសេន ច ទ្វេ មេយា
 ណាវា អាតន្តកា នទីតិ ។

ពលករណីយវគ្គ

ចម្រើននូវសម្មាសមាធិ ដែលអាស្រ័យនូវការស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវការ
 ប្រាសចាកតម្រេក អាស្រ័យនូវការរលត់ បង្ហោនទៅរកការលះបង់ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចម្រើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ
 ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ក៏យ៉ាងនេះឯង ។
 (បណ្ឌិតគប្បីពង្រីកសេចក្តីត្រង់ពលករណីយវគ្គឲ្យពិស្តារផងចុះ) ។

ចប់ ពលករណីយវគ្គ ទី ១១ ។

ឧទ្ទាននៃពលករណីយវគ្គនោះគឺ

- និយាយអំពីការងារដែលត្រូវធ្វើដោយកម្លាំង ១ អំពីពីជគាម
- និងភូតគាមដែលលូតលាស់ ១ អំពីនាគអាស្រ័យនៅក្នុងភ្នំ ១
- អំពីដើមឈើ ១ អំពីក្តឹមផ្តាប់ ១ អំពីចុងស្រួចនៃស្រូវ ១
- អំពីខ្យល់ឯអាកាស ១ អំពីភ្លៀងពីរលើក អំពីនាវា ១
- អំពីពួកមនុស្សមកកាន់ផ្ទះសម្រាប់ទទួលភ្ញៀវ ១ អំពីទន្លេ
- គង្គា ១ ។

ឯសនាវគ្គោ

[២៩៨] សាវត្ថិនិទានំ ។ តិស្សោ ឥមា ភិក្ខុវេ
ឯសនា ។ កតមា តិស្សោ ។ កាមេសនា ភវេស-
នា ព្រហ្មចរិយេសនា ។ ឥមា ខោ ភិក្ខុវេ តិស្សោ
ឯសនា ។

[២៩៩] ឥមាសំ ខោ ភិក្ខុវេ តិស្សន្នំ ឯសនានំ
អភិញ្ញាយ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ភាវេតព្វោ ។
កតមោ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ ។ បេ ។ សម្មា-
សមាធិ ភាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ វិវាគនិស្សិតំ និរោធី-
និស្សិតំ វោស្សត្តបរិណាមី ។ ឥមាសំ ខោ ភិក្ខុវេ
តិស្សន្នំ ឯសនានំ អភិញ្ញាយ អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ
មត្តោ ភាវេតព្វោតិ ។

ឯសនាវគ្គ

[២៩៨] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការស្វែងរក
នេះមាន ៣ យ៉ាង ។ ការស្វែងរក ៣ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺការស្វែងរក
កាម ១ ស្វែងរកភព ១ ស្វែងរកព្រហ្មចរិយធម៌ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-
ឡាយ ការស្វែងរកមាន ៣ យ៉ាងនេះឯង ។

[២៩៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគប្បីចម្រើននូវមគ្គប្រកបដោយ
អង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ដើម្បីដឹងច្បាស់នូវការស្វែងរក ៣ យ៉ាងនេះឯង ។ មគ្គ
ប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
ក្នុងសាសនានេះ រមែងចម្រើននូវសម្មាទិដ្ឋិ ដែលអាស្រ័យនូវការស្ងប់ស្ងាត់
។ បេ ។ ចម្រើននូវសម្មាសមាធិ ដែលអាស្រ័យនូវការស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យ
នូវការប្រាសចាកតម្រេក អាស្រ័យនូវការរំលត់ បង្ហោនទៅរកការលះ
បង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគប្បីចម្រើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨
ដ៏ប្រសើរនេះ ដើម្បីដឹងច្បាស់នូវការស្វែងរក ៣ យ៉ាងនេះឯង ។

ឯសនាវគ្គោ

[៣០០] សាវត្ថីនិទានំ ។ តិស្សោ ឥមា ភិក្ខុវេ
ឯសនា ។ កតមា តិស្សោ ។ កាមេសនា ភវេសនា
ព្រហ្មចរិយេសនា ។ ឥមា ខោ ភិក្ខុវេ តិស្សោ ឯ-
សនា ។

[៣០១] ឥមាសំ ខោ ភិក្ខុវេ តិស្សន្នំ ឯសនានំ
អភិញ្ញាយ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មក្កោ ភាវេតព្វោ ។
កតមា អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មក្កោ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ ។ បេ ។ សម្មាសមាដិ ភា-
វេតិ រាគវិនយបរិយោសានំ ទោសវិនយបរិយោសានំ
មោហវិនយបរិយោសានំ ។ ឥមាសំ ខោ ភិក្ខុវេ តិស្សន្នំ
ឯសនានំ អភិញ្ញាយ អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មក្កោ
ភាវេតព្វោ ។

[៣០២] សាវត្ថីនិទានំ ។ តិស្សោ ឥមា ភិក្ខុវេ
ឯសនា ។ កតមា តិស្សោ ។ កាមេសនា ភវេសនា
ព្រហ្មចរិយេសនា ។ ឥមា ខោ ភិក្ខុវេ តិស្សោ ឯ-
សនា ។

ឯសនាវគ្គ

[៣០០] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការស្វែងរក
នេះមាន ៣ យ៉ាង ។ ការស្វែងរក ៣ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺការស្វែង
រកកាម ១ ស្វែងរកភព ១ ស្វែងរកព្រហ្មចរិយធម៌ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ការស្វែងរកមាន ៣ យ៉ាងនេះឯង ។

[៣០១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគប្បីចម្រើននូវមគ្គប្រកបដោយ
អង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ដើម្បីដឹងច្បាស់នូវការស្វែងរក ៣ យ៉ាងនេះឯង ។ មគ្គ
ប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
ក្នុងសាសនានេះ រមែងចម្រើននូវសម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ ចម្រើននូវសម្មាសមាធិ
ដែលមានការកម្ចាត់បង់នូវរាគៈជាទីបំផុត មានការកម្ចាត់បង់នូវទោសៈជា
ទីបំផុត មានការកម្ចាត់បង់នូវមោហៈជាទីបំផុត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុគប្បីចម្រើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរនេះ ដើម្បីដឹងច្បាស់នូវ
ការស្វែងរក ៣ យ៉ាងនេះឯង ។

[៣០២] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការស្វែងរកនេះ
មាន ៣ យ៉ាង ។ ការស្វែងរក ៣ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺការស្វែងរក
កាម ១ ស្វែងរកភព ១ ស្វែងរកព្រហ្មចរិយធម៌ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-
ឡាយ ការស្វែងរកមាន ៣ យ៉ាងនេះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារុគោ

[៣០៣] ឥមាសំ ខោ ភិក្ខុវេ តិស្សន្នំ ឯសនានំ
 អភិញ្ញាយ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មក្កោ ភាវេតព្វោ ។
 កតមោ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មក្កោ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ភាវេតិ
 អមតោគងំ អមតបរាយនំ អមតបរិយោសានំ ។ ឥ-
 មាសំ ខោ ភិក្ខុវេ តិស្សន្នំ ឯសនានំ អភិញ្ញាយ
 អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មក្កោ ភាវេតព្វោតិ ។

[៣០៤] សាវត្ថិនិទានំ ។ តិស្សោ ឥមា ភិក្ខុវេ
 ឯសនា ។ កតមា តិស្សោ ។ កាមេសនា ភវេស-
 នា ព្រហ្មចរិយេសនា ។ ឥមា ខោ ភិក្ខុវេ តិស្សោ
 ឯសនា ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

[៣០៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគប្បីចម្រើននូវមគ្គប្រកបដោយ
អង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ដើម្បីដឹងច្បាស់នូវការស្វែងរក ៣ យ៉ាងនេះឯង ។ មគ្គ
ប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
ក្នុងសាសនានេះ រមែងចម្រើននូវសម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ ចម្រើននូវសម្មាសមាធិ
ដែលចុះសិបកាន់អមតៈ មានអមតៈប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ មានអមតៈជាទី
បំផុត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគប្បីចម្រើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨
ដ៏ប្រសើរនេះ ដើម្បីដឹងច្បាស់នូវការស្វែងរក ៣ យ៉ាងនេះឯង ។

[៣០៤] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការស្វែងរក
នេះមាន ៣ យ៉ាង ។ ការស្វែងរក ៣ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺការស្វែងរក
កាម ១ ស្វែងរកភព ១ ស្វែងរកព្រហ្មចរិយធម៌ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ការស្វែងរកមាន ៣ យ៉ាងនេះឯង ។

ឯសនាវគ្គោ

[៣០៥] ឥមាសំ ខោ ភិក្ខុវេ តិស្សន្នំ ឯសនានំ
 អភិញ្ញាយ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មក្កោ ភាវេតព្វោ ។ ក-
 តមា អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មក្កោ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ភាវេតិ និព្វា-
 ននិទ្ធនំ និព្វានចោណំ និព្វានបញ្ចវំ ។ ឥមាសំ ខោ
 ភិក្ខុវេ តិស្សន្នំ ឯសនានំ អភិញ្ញាយ អយំ អរិយោ
 អដ្ឋង្គិកោ មក្កោ ភាវេតព្វោតិ ។

[៣០៦] សាវត្ថិនិទានំ ។ តិស្សោ ឥមា ភិក្ខុវេ ឯ-
 សនា ។ កតមា តិស្សោ ។ កាមេសនា ភវេសនា
 ព្រហ្មចរិយេសនា ។ ឥមា ខោ ភិក្ខុវេ តិស្សោ ឯ-
 សនា ។

[៣០៧] ឥមាសំ ភិក្ខុវេ តិស្សន្នំ ឯសនានំ
 បរិញ្ញាយ ។ បេ ។ អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មក្កោ
 ភាវេតព្វោតិ ។

ឯសនាវគ្គ

[៣០៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគប្បីចម្រើននូវមគ្គប្រកបដោយ
អង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ដើម្បីដឹងច្បាស់នូវការស្វែងរក ៣ យ៉ាងនេះឯង ។ មគ្គ
ប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
ក្នុងសាសនានេះ រមែងចម្រើននូវសម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ ចម្រើននូវសម្មាសមាធិ
ដែលឱនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ទេរទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ឈមទៅកាន់ព្រះ
និព្វាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគប្បីចម្រើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨
ដ៏ប្រសើរ ដើម្បីដឹងច្បាស់នូវការស្វែងរក ៣ យ៉ាងនេះឯង ។

[៣០៦] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការស្វែងរក
នេះមាន ៣ យ៉ាង ។ ការស្វែងរក ៣ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺការស្វែង
រកកាម ១ ស្វែងរកភព ១ ស្វែងរកព្រហ្មចរិយធម៌ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ការស្វែងរកមាន ៣ យ៉ាងនេះឯង ។

[៣០៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដើម្បីកំណត់ដឹងនូវការស្វែង
រក ៣ យ៉ាងនេះ ។ បេ ។ ភិក្ខុគប្បីចម្រើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រ-
សើរនេះ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារុគោ

[៣០៨] សាវត្ថីនិទានំ ។ តិស្សោ ឥមា ភិក្ខុវេ
ឯសនា ។ កតមា តិស្សោ ។ កាមេសនា ភវេស-
នា ព្រហ្មចរិយេសនា ។ បេ ។ (យទមិ អភិញ្ញាយ
តទមិ បរិញ្ញាយ វិត្តាវេតព្វំ) ។ បេ ។

[៣០៩] សាវត្ថីនិទានំ ។ តិស្សោ ឥមា ភិក្ខុវេ
ឯសនា ។ កតមា តិស្សោ ។ កាមេសនា ភវេសនា
ព្រហ្មចរិយេសនា ។ ឥមា ខោ ភិក្ខុវេ តិស្សោ
ឯសនា ។

[៣១០] ឥមាសំ ខោ ភិក្ខុវេ តិស្សន្នំ ឯសនានំ
បរិក្ខាយាយ ។ បេ ។ អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មក្កោ
ភាវេតព្វេតិ ។ (យទមិ អភិញ្ញាយ តទមិ បរិញ្ញាយ
វិត្តាវេតព្វំ បរិក្ខាយាយ វិត្តាវេតព្វំ) ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវារគ្គ

[៣០៨] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការស្វែងរក
នេះមាន ៣ យ៉ាង ។ ការស្វែងរក ៣ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺការស្វែងរក
កាម ១ ស្វែងរកភព ១ ស្វែងរកព្រហ្មចរិយធម៌ ១ ។ បេ ។ (បណ្ឌិត
គប្បីពង្រីកសេចក្តីត្រង់បទដែលថា ដើម្បីកំណត់ដឹង ឲ្យពិស្តារដូចបទ
ដែលថា ដើម្បីដឹងច្បាស់ផងចុះ) ។ បេ ។

[៣០៩] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការស្វែងរក
នេះមាន ៣ យ៉ាង ។ ការស្វែងរក ៣ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺការស្វែងរក
កាម ១ ស្វែងរកភព ១ ស្វែងរកព្រហ្មចរិយធម៌ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ការស្វែងរកមាន ៣ យ៉ាងនេះឯង ។

[៣១០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដើម្បីអស់ទៅនូវការស្វែងរក ៣
យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុគប្បីចម្រើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ
នេះ ។ (បណ្ឌិតគប្បីពង្រីកសេចក្តីត្រង់បទដែលថា ដើម្បីកំណត់ដឹង
ឲ្យពិស្តារ ដើម្បីអស់ទៅ ឲ្យពិស្តារ ឲ្យដូចបទដែលថា ដើម្បីដឹងច្បាស់
ផងចុះ) ។ បេ ។

ឯសនាវគ្គោ

[៣១១] សាវត្ថីនិទានំ ។ តិស្សោ ឥមា ភិក្ខុវេ
 ឯសនា ។ កតមា តិស្សោ ។ កាមេសនា ភវេស-
 នា ព្រហ្មចរិយេសនា ។ ឥមា ខោ ភិក្ខុវេ តិស្សោ
 ឯសនា ។

[៣១២] ឥមាសំ ខោ ភិក្ខុវេ តិស្សន្នំ ឯសនានំ
 បហាជាយ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មក្កោ ភាវេតព្វោ ។
 កតមោ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មក្កោ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ភាវេតិ វិវេក-
 និស្សិតំ វិរាគនិស្សិតំ និរោធិនិស្សិតំ វោស្សត្តបរិណា-
 មី ។ ឥមាសំ ខោ ភិក្ខុវេ តិស្សន្នំ ឯសនានំ បហាជាយ
 អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មក្កោ ភាវេតព្វោតិ ។
 (យទមិ អភិញ្ញាយ តទមិ បហាជាយ វិត្តាវេតព្វំ) ។ បេ ។

ឯសនាវគ្គ

[៣១១] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការស្វែងរក
 នេះមាន ៣ យ៉ាង ។ ការស្វែងរក ៣ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺការស្វែង
 រកកាម ១ ស្វែងរកភព ១ ស្វែងរកព្រហ្មចរិយធម៌ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ការស្វែងរកមាន ៣ យ៉ាងនេះឯង ។

[៣១២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគប្បីចម្រើននូវមគ្គប្រកបដោយ
 អង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ដើម្បីលះបង់នូវការស្វែងរក ៣ យ៉ាងនេះឯង ។ មគ្គ
 ប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
 ក្នុងសាសនានេះ ចម្រើននូវសម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ ចម្រើននូវសម្មាសមាធិ ដែល
 អាស្រ័យនូវការស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវការប្រាសចាកតម្រេក អាស្រ័យ
 នូវការរលត់ បង្ហោរទៅរកការលះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគប្បី
 ចម្រើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរនេះ ដើម្បីលះបង់នូវការស្វែង
 រក ៣ យ៉ាងនេះឯង ។ (បណ្ឌិតគប្បីពង្រីកសេចក្តីត្រង់បទដែលថា ដើម្បី
 លះបង់ ឲ្យពិស្តារ ឲ្យដូចបទដែលថា ដើម្បីដឹងច្បាស់ផងចុះ) ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារុគោ

[៣១៣] សាវត្ថិនិទានំ ។ តិស្សោ ឥមា ភិក្ខុវេ
វិទា ។ កតមា តិស្សោ ។ សេយ្យោហមស្មិតិ វិទា
សទិសោហមស្មិតិ វិទា ហីនោហមស្មិតិ វិទា ។ ឥមា
ខោ ភិក្ខុវេ តិស្សោ វិទា ។

[៣១៤] ឥមាសំ ខោ ភិក្ខុវេ តិស្សន្នំ វិទានំ
អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខយាយ បហានាយ អរិយោ
អដ្ឋង្គិកោ មក្កោ ភាវេតព្វោ ។ កតមោ អរិយោ
អដ្ឋង្គិកោ មក្កោ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ
ភាវេតិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ភាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ
វិវាតនិស្សិតំ និរោធិនិស្សិតំ វោស្សត្តបរិណាមី ។ ឥមា-
សំ ខោ ភិក្ខុវេ តិស្សន្នំ វិទានំ អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ
បរិក្ខយាយ បហានាយ ។ បេ ។ អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិ-
កោ មក្កោ ភាវេតព្វោតិ ។ (យថា ឯសនា ឯវិ
វិត្តាវេតព្វា) ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុគ្គ

[៣១៣] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីប្រកាន់
នេះមាន ៣ យ៉ាង ។ សេចក្តីប្រកាន់ ៣ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺប្រកាន់ថា
អញជាបុគ្គលប្រសើរ (ជាងគេ) ១ ប្រកាន់ថាអញជាបុគ្គលស្មើ (នឹងគេ) ១
ប្រកាន់ថាអញជាបុគ្គលថោកទាប (ជាងគេ) ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ការប្រកាន់មាន ៣ យ៉ាងនេះឯង ។

[៣១៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគប្បីចម្រើននូវមគ្គប្រកបដោយ
អង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ
ដើម្បីលះបង់ នូវការប្រកាន់ ៣ យ៉ាងនេះឯង ។ មគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨
ដ៏ប្រសើរ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
រមែងចម្រើននូវសម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ ចម្រើននូវសម្មាសមាធិ ដែលអាស្រ័យនូវ
ការស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវការប្រាសចាកតម្រេក អាស្រ័យនូវការរលត់
បង្ហោរទៅរកការលះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុគប្បីចម្រើននូវមគ្គ)
ដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ នូវការ
ប្រកាន់ ៣ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុគប្បីចម្រើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨
ដ៏ប្រសើរនេះ ។ (បណ្ឌិតគប្បីពង្រីកសេចក្តីឲ្យពិស្តារ ដូចការស្វែង
រកផងចុះ) ។ បេ ។

ឯសនាវគ្គោ

[៣១៥] សាវត្ថិនិទានំ ។ តយោមេ ភិក្ខុវេ អា-
 សវា ។ កតមេ តយោ ។ កាមាសវោ ភវាសវោ
 អវិជ្ជាសវោ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ តយោ អាសវា ។

[៣១៦] ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ តិណ្ណំ អាសវានំ
 អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខុយាយ បហាជាយ ។ បេ ។
 អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មក្កោ ភាវេតព្វេតិ ។

[៣១៧] សាវត្ថិនិទានំ ។ តយោមេ ភិក្ខុវេ ភវា ។
 កតមេ តយោ ។ កាមភវោ រូបភវោ អរូបភវោ ។
 ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ តយោ ភវា ។

[៣១៨] ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ តិណ្ណំ ភវានំ
 អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខុយាយ បហាជាយ ។ បេ ។
 អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មក្កោ ភាវេតព្វេតិ ។

ឯសនាវគ្គ

[៣១៥] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អាសវៈនេះ មាន ៣ យ៉ាង ។ អាសវៈមាន ៣ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺកាមាសវៈ ១ ភវាសវៈ ១ អវិជ្ជាសវៈ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អាសវៈមាន ៣ យ៉ាងនេះឯង ។

[៣១៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុគប្បីចម្រើននូវមគ្គ) ដើម្បី ដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ នូវអាសវៈ ៣ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុគប្បីចម្រើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរនេះ ។

[៣១៧] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភពនេះមាន ៣ យ៉ាង ។ ភពមាន ៣ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។ គឺកាមភព ១ រូបភព ១ អរូបភព ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភពមាន ៣ យ៉ាងនេះឯង ។

[៣១៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុគប្បីចម្រើននូវមគ្គ) ដើម្បីដឹង ច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ នូវភព ៣ យ៉ាង នេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុគប្បីចម្រើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរនេះ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារុគោ

[៣១៩] សាវត្ថិនិទានំ ។ តិស្សោ ឥមា ភិក្ខុវេ
 ទុក្ខតា ។ កតមា តិស្សោ ។ ទុក្ខទុក្ខតា សង្ខារ-
 ទុក្ខតា វិបរិណាមទុក្ខតា ។ ឥមា ខោ ភិក្ខុវេ
 តិស្សោ ទុក្ខតា ។

[៣២០] ឥមាសំ ខោ ភិក្ខុវេ តិស្សន្នំ ទុក្ខតានំ
 អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខយាយ បហានាយ ។ មេ ។
 អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ភាវេតព្វេតិ ។

[៣២១] សាវត្ថិនិទានំ ។ តយោមេ ភិក្ខុវេ ទីលា ។
 កតមេ តយោ ។ វាកោ ទីលោ ទោសោ ទីលោ មោ-
 ហោ ទីលោ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ តយោ ទីលា ។

[៣២២] ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ តិស្សន្នំ ទីលានំ
 អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខយាយ បហានាយ ។ មេ ។
 អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ភាវេតព្វេតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុគ

[៣១៩] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីទុក្ខនេះមាន ៣ យ៉ាង ។ សេចក្តីទុក្ខមាន ៣ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីទុក្ខព្រោះអត់ធន់បានដោយក្រ ១ សេចក្តីទុក្ខព្រោះសង្ខារ ១ សេចក្តីទុក្ខព្រោះការប្រែប្រួល ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីទុក្ខមាន ៣ យ៉ាងនេះឯង ។

[៣២០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុគប្បីចម្រើននូវមគ្គ) ដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ នូវសេចក្តីទុក្ខ ៣ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុគប្បីចម្រើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរនេះ ។

[៣២១] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សសរគោលនេះមាន ៣ យ៉ាង ។ សសរគោលមាន ៣ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺរាគៈជាសសរគោល ១ ទោសៈជាសសរគោល ១ មោហៈជាសសរគោល ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សសរគោលមាន ៣ យ៉ាងនេះឯង ។

[៣២២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុគប្បីចម្រើននូវមគ្គ) ដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ នូវសសរគោល ៣ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុគប្បីចម្រើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរនេះ ។

ឯសនាវគ្គោ

[៣២៣] សាវត្ថិនិទានំ ។ តីណិមាណិ ភិក្ខុវេ មលា-
និ ។ កតមាណិ តីណិ ។ វាកោ មលំ ទោសោ មលំ
មោហោ មលំ ។ ឥមាណិ ខោ ភិក្ខុវេ តីណិ មលានិ ។

[៣២៤] ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ តិណ្ណន្នំ មលានំ
អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខុយាយ បហានាយ ។ មេ ។
អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មក្កោ ភាវេតព្វោតិ ។

[៣២៥] សាវត្ថិនិទានំ ។ តយោមេ ភិក្ខុវេ និ-
យា ។ កតមេ តយោ ។ វាកោ និយោ ទោសោ
និយោ មោហោ និយោ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ តយោ
និយោ ។

[៣២៦] ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ តិណ្ណន្នំ និយានំ
អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខុយាយ បហានាយ ។ មេ ។
អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មក្កោ ភាវេតព្វោតិ ។

ឯសនាវគ្គ

[៣២៣] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មន្ទិលនេះ មាន ៣ យ៉ាង ។ មន្ទិលមាន ៣ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺរាគៈជាមន្ទិល ១ ទោសៈជាមន្ទិល ១ មោហៈជាមន្ទិល ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មន្ទិល មាន ៣ យ៉ាងនេះឯង ។

[៣២៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុគប្បីចម្រើននូវមគ្គ) ដើម្បី ដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ នូវមន្ទិល ៣ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុគប្បីចម្រើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរនេះ ។

[៣២៥] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីលំបាក នេះមាន ៣ យ៉ាង ។ សេចក្តីលំបាកមាន ៣ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺ រាគៈជាសេចក្តីលំបាក ១ ទោសៈជាសេចក្តីលំបាក ១ មោហៈជាសេចក្តី លំបាក ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីលំបាកមាន ៣ យ៉ាង នេះឯង ។

[៣២៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុគប្បីចម្រើននូវមគ្គ) ដើម្បី ដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីលះបង់ នូវសេចក្តីលំបាក ៣ យ៉ាង នេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុគប្បីចម្រើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ដ៏ប្រសើរនេះ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារគ្គោ

[៣២៧] សាវត្ថីនិទានំ ។ តិស្សោ ឥមា ភិក្ខុវេ
 វេទនា ។ កតមា តិស្សោ ។ សុខា វេទនា ទុក្ខា
 វេទនា អទុក្ខមសុខា វេទនា ។ ឥមា ខោ ភិក្ខុវេ
 តិស្សោ វេទនា ។

[៣២៨] ឥមាសំ ខោ ភិក្ខុវេ តិស្សន្នំ វេទនានំ
 អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខាយាយ បហានាយ ។ បេ ។
 អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មក្កោ ភាវេតព្វោតិ ។

[៣២៩] តិស្សោ ឥមា ភិក្ខុវេ តណ្ហា ។ កតមា
 តិស្សោ ។ កាមតណ្ហា ភវតណ្ហា វិភវតណ្ហា ។ ឥមា
 ខោ ភិក្ខុវេ តិស្សោ តណ្ហា ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុគ

[៣២៧] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វេទនានេះ
មាន ៣ យ៉ាង ។ វេទនាមាន ៣ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺសុខវេទនា ១
ទុក្ខវេទនា ១ អទុក្ខមសុខវេទនា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វេទនាមាន
៣ យ៉ាងនេះឯង ។

[៣២៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុគប្បីចម្រើននូវមគ្គ) ដើម្បី
ដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ នូវវេទនា
៣ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុគប្បីចម្រើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រ-
សើរនេះ ។

[៣២៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តណ្ហានេះមាន ៣ យ៉ាង ។ តណ្ហា
មាន ៣ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺកាមតណ្ហា ១ ភវតណ្ហា ១ វិភវតណ្ហា ១ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តណ្ហាមាន ៣ យ៉ាងនេះឯង ។

ឯសនាវគ្គោ

[៣៣០] ឥមាសំ ខោ ភិក្ខុវេ តិស្សន្នំ តណ្ហានំ
អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខុយាយ បហានាយ ។ បេ ។
អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ភាវេតញោ ។ កតមោ
អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មា-
ទិដ្ឋិ ភាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ វិរាគនិស្សិតំ ជិរោធនិស្សិតំ
វោស្សត្តបរិណាមី ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ភាវេតិ វិវេ-
កនិស្សិតំ វិរាគនិស្សិតំ ជិរោធនិស្សិតំ វោស្សត្តបរិណា-
មី ។ ឥមាសំ ខោ ភិក្ខុវេ តិស្សន្នំ តណ្ហានំ អភិញ្ញាយ
បរិញ្ញាយ បរិក្ខុយាយ បហានាយ ។ បេ ។ អយំ អរិយោ
អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ភាវេតញោតិ ។

[៣៣១] តិស្សោ ឥមា ភិក្ខុវេ តណ្ហា ។ បេ ។

ឯសនាវគ្គ

[៣៣០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុគប្បីចម្រើននូវមគ្គ) ដើម្បី
 ដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ នូវតណ្ហា ៣
 យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុគប្បីចម្រើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ
 នេះ ។ មគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរតើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ រមែងចម្រើននូវសម្មាទិដ្ឋិ ដែលអាស្រ័យនូវ
 ការស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវការប្រាសចាកតម្រេក អាស្រ័យនូវការរលត់
 បង្ហោនទៅរកការលះបង់ ។ បេ ។ ចម្រើននូវសម្មាសមាធិ ដែលអាស្រ័យ
 នូវការស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវការប្រាសចាកតម្រេក អាស្រ័យនូវការ
 រលត់ បង្ហោនទៅរកការលះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុគប្បី
 ចម្រើននូវមគ្គ) ដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បី
 លះបង់ នូវតណ្ហា ៣ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុគប្បីចម្រើននូវមគ្គប្រកប
 ដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរនេះ ។

[៣៣១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តណ្ហានេះមាន ៣ យ៉ាង ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវរុគោ

[៣៣២] ឥមាសំ ខោ ភិក្ខុវេ តិស្សន្នំ តណ្ហានំ^(១)
 អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខយាយ បហាឆាយ ។ បេ ។
 ភកវិនយបរិយោសានំ ទោសវិនយបរិយោសានំ មោ-
 ហវិនយបរិយោសានំ ។ បេ ។ អមតោកងំ អមតបរា-
 យនំ អមតបរិយោសានំ ។ បេ ។ និព្វាននិទ្ធុំ និព្វាន-
 ទោលំ និព្វានបញ្ចវំ ។ ឥមាសំ ខោ ភិក្ខុវេ តិស្សន្នំ
 តណ្ហានំ អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខយាយ បហា-
 ឆាយ ។ បេ ។ អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ កា-
 វេតព្វោតិ ។

ឯសនាវគ្គោ ទ្វាទសមោ ។

តិស្សន្តានំ

ឯសនា វិទា អាសវោ
 ទុក្ខតា ច តិស្សោ ខិលា^(២)
 មលំ និយោ ច វេទនា
 ទុវេន តណ្ហាយេន ^(៣)ចាតិ ។

១ ឱ. ម. តសិនានំ ។ ២ ភវោ ទុក្ខតា ច ខិលា ។ ៣ និយោ ច វេទនា ទ្វេ តណ្ហា
 តសិនាយ ចាតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

[៣៣២] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុគប្បីចម្រើននូវមគ្គ) ដើម្បីដឹង
 ច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ នូវតណ្ហា ៣
 យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ (ភិក្ខុចម្រើននូវសម្មាទិដ្ឋិ) មានការកម្ចាត់បង់នូវរាគៈ
 ជាទីបំផុត កម្ចាត់បង់នូវទោសៈជាទីបំផុត កម្ចាត់បង់នូវមោហៈជាទីបំផុត
 ។ បេ ។ ចុះស៊ីបកាន់អមតៈ មានអមតៈប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ មានអមតៈ
 ជាទីបំផុត ។ បេ ។ ឱនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ទេរទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ឈម
 ទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុគប្បីចម្រើននូវមគ្គ) ដើម្បី
 ដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ នូវតណ្ហា
 ៣ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុគប្បីចម្រើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រ-
 សើរនេះ ។

ចប់ ឯសនាវគ្គទី ១២ ។

ឧទ្ទាននៃឯសនាវគ្គនោះគឺ

- និយាយអំពីការស្វែងរក ១ អំពីការប្រកាន់ ១ អំពីអាសវៈ ១
- អំពីទុក្ខតាធម៌ ១ អំពីសសរគោល ៣ យ៉ាង ១ អំពីមន្ទិល ១
- អំពីសេចក្តីលំបាក ១ អំពីវេទនា ១ អំពីការអស់ទៅនៃ
- តណ្ហា ២ លើក ។

ឱយវគ្គោ

[៣៣៣] សាវត្ថិនិទានំ ។ ចត្តារោមេ ភិក្ខុវេ ឱ-
យា ។ កតមេ ចត្តារោ ។ កាមោយោ ភរោយោ
ទិដ្ឋោយោ អវិដ្ឋោយោ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ ចត្តារោ
ឱយា ។

[៣៣៤] ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ ចតុន្នំ ឱយានំ អ-
ភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខុយាយ បហានាយ ។ មេ ។
អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ភាវេតព្វោតិ ។ (យថា
ឯសនា ឯវំ វិត្តារេតព្វំ) ។

[៣៣៥] សាវត្ថិនិទានំ ។ ចត្តារោមេ ភិក្ខុវេ យោ-
តា ។ កតមេ ចត្តារោ ។ កាមយោតោ ភរយោតោ
ទិដ្ឋិយោតោ អវិដ្ឋិយោតោ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ ចត្តា-
រោ យោតា ។

ឱយវគ្គ

[៣៣៣] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឱយៈ (អន្ទង់) នេះមាន ៤ យ៉ាង ។ ឱយៈមាន ៤ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺកាមោយៈ ១ ភវោយៈ ១ ទិដ្ឋោយៈ ១ អវិជ្ជោយៈ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឱយៈ មាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ។

[៣៣៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុគប្បីចម្រើននូវមគ្គ) ដើម្បីដឹង ច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ នូវឱយៈ ៤ យ៉ាង នេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុគប្បីចម្រើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរនេះ ។ (បណ្ឌិតគប្បីពង្រីកសេចក្តីឲ្យពិស្តារ ដូចសេចក្តីស្វែងរកផងចុះ) ។

[៣៣៥] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យោគៈ (កិលេសជាគ្រឿងប្រកប) នេះមាន ៤ យ៉ាង ។ យោគៈមាន ៤ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។ គឺកាមយោគៈ ១ ភវយោគៈ ១ ទិដ្ឋិយោគៈ ១ អវិជ្ជាយោគៈ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យោគៈមាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារគ្គោ

[៣៣៦] ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ ចតុន្នំ យោកានំ
 អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខាយាយ បហាជាយ ។ មេ ។
 អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ភាវេតព្វោតិ ។

[៣៣៧] សាវត្ថិនិទានំ ។ ចត្តារិមាណិ ភិក្ខុវេ
 ឧចាទានានិ ។ កតមាណិ ចត្តារិ ។ កាម្មចាទានំ ទិដ្ឋុ-
 ចាទានំ សីលពូត្តចាទានំ អត្តវាទ្ធចាទានំ ។ ឥមាណិ ខោ
 ភិក្ខុវេ ចត្តារិ ឧចាទានានិ ។

[៣៣៨] ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ ចតុន្នំ ឧចាទានានំ
 អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខាយាយ បហាជាយ ។ មេ ។
 អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ភាវេតព្វោតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុគ្គ

[៣៣៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុគប្បីចម្រើននូវមគ្គ) ដើម្បី
 ដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ នូវយោគៈ
 ៤ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុគប្បីចម្រើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រ-
 សើរនេះ ។

[៣៣៧] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបាទាន
 (សេចក្តីប្រកាន់មាំ) នេះមាន ៤ យ៉ាង ។ ឧបាទានមាន ៤ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។
 គឺកាមូបាទាន ១ ទិដ្ឋូបាទាន ១ សីលពូតូបាទាន ១ អត្តវាទូបាទាន ១ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបាទានមាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ។

[៣៣៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុគប្បីចម្រើននូវមគ្គ) ដើម្បី
 ដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ នូវឧបាទាន
 ៤ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុគប្បីចម្រើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រ-
 សើរនេះ ។

ឱយវគ្គោ

[៣៣៩] សាវត្ថិនិទានំ ។ ចត្តារោមេ ភិក្ខុវេ កន្តា ។
 កតមេ ចត្តារោ ។ អភិជ្ឈា កាយកន្តោ ព្យាចារោ
 កាយកន្តោ សីលពូតបរាមាសោ កាយកន្តោ ឥន្ទ្រ-
 សទ្ធាភិនិវេសោ កាយកន្តោ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ
 ចត្តារោ កន្តា ។

[៣៤០] ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ ចតុន្នំ កន្តានំ អ-
 ភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខុយាយ បហាជាយ ។ មេ ។
 អយំ អរិយោ អន្ទុដ្ឋិកោ មក្កោ កាវេតព្វោតិ ។

[៣៤១] សាវត្ថិនិទានំ ។ សត្តិមេ ភិក្ខុវេ អនុស-
 យា ។ កតមេ សត្ត ។ កាមរាគានុសយោ បដិយានុ-
 សយោ ទិដ្ឋានុសយោ វិចិត្តិច្ឆានុសយោ មាណុស-
 យោ កររាគានុសយោ អវិជ្ជានុសយោ ។ ឥមេ ខោ
 ភិក្ខុវេ សត្ត អនុសយា ។

ឱយវគ្គ

[៣៣៧] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គន្លុះ(កិលេស
ជាគ្រឿងដោតក្រុង) នេះមាន ៤ យ៉ាង ។ គន្លុះ ៤ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។
គឺអភិជ្ឈាកាយគន្លុះ ១ ព្យាបាទកាយគន្លុះ ១ សីលពូតបរាមាសកាយ-
គន្លុះ ១ ឥទ្ធិសច្ចាភិនិវេសកាយគន្លុះ^(១) ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គន្លុះ
មាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ។

[៣៤០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុគប្បិចម្រើននូវមគ្គ) ដើម្បីដឹង
ច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ នូវគន្លុះ ៤ យ៉ាង
នេះឯង ។ លេ ។ ភិក្ខុគប្បិចម្រើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរនេះ ។

[៣៤១] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អនុស័យ
កិលេសជាគ្រឿងដេកត្រាំ) នេះមាន ៧ យ៉ាង ។ អនុស័យ ៧ យ៉ាង
តើអ្វីខ្លះ ។ គឺកាមរាគានុស័យ ១ បដិឃានុស័យ ១ ទិដ្ឋានុស័យ ១
វិចិក្ខានុស័យ ១ មាណានុស័យ ១ ភវរាគានុស័យ ១ អវិជ្ជានុស័យ ១ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អនុស័យមាន ៧ យ៉ាងនេះឯង ។

១ កិលេសជាគ្រឿងដោតក្រុងនូវនាមកាយ គឺសេចក្តីប្រកាន់ថានេះជារបស់ទៀង ដោយ
អំណាចនៃអន្តតាហិកទិដ្ឋិ (អដ្ឋកថា) ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវរុគោ

[៣៤២] ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ សត្តន្តំ អនុសយានំ
 អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខាយាយ បហានាយ ។ បេ ។
 អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មក្កោ ភាវេតព្វេតិ ។

[៣៤៣] សាវត្ថិនិទានំ ។ បព្វិមេ ភិក្ខុវេ កាម-
 តុណា ។ កតមេ បព្វ ។ ចក្កុវិញ្ញេយ្យា រូចា ឥដ្ឋា
 កត្តា មនាថា បិយរូចា កាម្មបសញ្ញិតា រជនីយា
 សោតវិញ្ញេយ្យា សទ្ធា ។ បេ ។ ឃានវិញ្ញេយ្យា តត្តា ។
 ជិវ្ហវិញ្ញេយ្យា រសា ។ កាយវិញ្ញេយ្យា ដោដ្ឋព្វា ឥដ្ឋា
 កត្តា មនាថា បិយរូចា កាម្មបសញ្ញិតា រជនីយា ។
 ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ បព្វ កាមតុណា ។

[៣៤៤] ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ បព្វន្តំ កាមតុណានំ
 អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខាយាយ បហានាយ ។ បេ ។
 អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មក្កោ ភាវេតព្វេតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុគ

[៣៤២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុគប្បីចម្រើននូវមគ្គ) ដើម្បីដឹង
ច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ នូវអនុស័យ
៧ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុគប្បីចម្រើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រ-
សើរនេះ ។

[៣៤៣] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាមគុណនេះ
មាន ៥ យ៉ាង ។ កាមគុណ ៥ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺរូបដែលគប្បីដឹងដោយ
ភ្នែក ជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទីពេញចិត្ត ជាទីស្រឡាញ់ ប្រកប
ដោយកាម គួរត្រេកអរ ១ សំឡេងដែលគប្បីដឹងដោយត្រចៀក ។ បេ ។
ក្លិនដែលគប្បីដឹងដោយច្រមុះ ។ រសដែលគប្បីដឹងដោយអណ្តាត ។
ផ្សព្វដែលគប្បីដឹងដោយកាយ ជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទីពេញចិត្ត
ជាទីស្រឡាញ់ ប្រកបដោយកាម គួរត្រេកអរ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
កាមគុណមាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។

[៣៤៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុគប្បីចម្រើននូវមគ្គ) ដើម្បីដឹង
ច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ នូវកាមគុណ
៥ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុគប្បីចម្រើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រ-
សើរនេះ ។

ឱយវគ្គោ

[៣៤៥] សាវត្ថិនិទានំ ។ បញ្ចមាណិ ភិក្ខុវេ ដីវរ-
 ណាណិ ។ កតមាណិ បញ្ច ។ កាមច្ចន្ធដីវរណំ ព្យាបា-
 ទដីវរណំ មីនមិទ្ធដីវរណំ ឧទ្ធចកុក្កុច្ចដីវរណំ វិចិត្តិច្ឆា-
 ដីវរណំ ។ ឥមាណិ ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ច ដីវរណាណិ ។

[៣៤៦] ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ចន្នំ ដីវរណានំ
 អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខយាយ បហាណាយ ។ មេ ។
 អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មក្កោ ភាវេតព្វោតិ ។

[៣៤៧] សាវត្ថិនិទានំ ។ បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ ឧបា-
 ទានក្ខន្ធា ។ កតមេ បញ្ច ។ សេយ្យដីនំ ។ រូប្យបា-
 ទានក្ខន្ធា វេទន្យបាទានក្ខន្ធា សញ្ញ្យបាទានក្ខន្ធា
 សង្ខារ្យបាទានក្ខន្ធា វិញ្ញាណ្យបាទានក្ខន្ធា ។ ឥមេ
 ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ចបាទានក្ខន្ធា ។

ឱយវគ្គ

[៣៤៥] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នីវរណៈ
 (កិលេសជាគ្រឿងរារាំង) នេះមាន ៥ យ៉ាង ។ នីវរណៈ ៥ យ៉ាងតើ
 អ្វីខ្លះ ។ គឺកាមច្នូន្ននីវរណៈ ១ ព្យាបាទនីវរណៈ ១ បីនមិទ្ធនីវរណៈ ១
 ឧទ្ធចក្កក្កច្នូន្ននីវរណៈ ១ វិចិកិច្ចានីវរណៈ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នីវរណៈ
 មាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។

[៣៤៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុគប្បីចម្រើននូវមគ្គ) ដើម្បី
 ដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ នូវនីវរណៈ
 ៥ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុគប្បីចម្រើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រ-
 សើរនេះ ។

[៣៤៧] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបាទានក្ខន្ធន្ត
 នេះមាន ៥ យ៉ាង ។ ឧបាទានក្ខន្ធន្ត ៥ យ៉ាងតើដូចម្តេច ។ គឺអ្វីខ្លះ ។
 គឺរូបុបាទានក្ខន្ធន្ត ១ វេទនុបាទានក្ខន្ធន្ត ១ សញ្ញាបាទានក្ខន្ធន្ត ១ សង្ខារុបា-
 ទានក្ខន្ធន្ត ១ វិញ្ញាណុបាទានក្ខន្ធន្ត ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបាទានក្ខន្ធន្ត
 មាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារគ្គោ

[៣៤៨] ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ចន្នំ ឧបាទា-
នក្ខន្ធានំ អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខយាយ បហា-
នាយ ។ បេ ។ អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មក្កោ ភាវេ-
តព្វោតិ ។

[៣៤៩] សាវត្ថិនិទានំ ។ បញ្ចមាជិ ភិក្ខុវេ ឱរម្ហា-
តិយានិ សញ្ញាជនានិ ។ កតមាជិ បញ្ច ។ សក្កា-
យទិដ្ឋិ វិចិត្តិច្ឆា សីលព្វតបរាមាសោ កាមច្ចន្ទោ
ព្យាទាទោ ។ ឥមាជិ ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ចោរម្ហាតិយានិ
សញ្ញាជនានិ ។

[៣៥០] ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ចន្នំ ឱរម្ហា-
តិយានំ សញ្ញាជនានំ អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខុ-
យាយ បហានាយ ។ បេ ។ អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ
មក្កោ ភាវេតព្វោតិ ។

[៣៥១] សាវត្ថិនិទានំ ។ បញ្ចមាជិ ភិក្ខុវេ ឧទ្ធហ្ហា-
តិយានិ សញ្ញាជនានិ ។ កតមាជិ បញ្ច ។ រូបរាគោ
អរូបរាគោ មាទោ ឧទ្ធច្ចំ អវិជ្ជា ។ ឥមាជិ ខោ ភិក្ខុវេ
បញ្ចុទ្ធហ្ហាតិយានិ សញ្ញាជនានិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុគ

[៣៤៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុគប្បីចម្រើននូវមគ្គ) ដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ នូវឧបាទានក្ខន្ធ ៥ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុគប្បីចម្រើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរនេះ ។

[៣៤៩] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សញ្ញាជនៈ ជាចំណែកខាងក្រោមនេះ មាន ៥ យ៉ាង ។ សញ្ញាជនៈ ៥ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺសក្កាយទិដ្ឋិ ១ វិចិកិច្ចា ១ សីលពូតបរាមាសៈ ១ កាមច្ចន្ទៈ ១ ព្យាបាទៈ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សញ្ញាជនៈជាចំណែកខាងក្រោម មាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។

[៣៥០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុគប្បីចម្រើននូវមគ្គ) ដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ នូវសញ្ញាជនៈ ជាចំណែកខាងក្រោម ៥ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុគប្បីចម្រើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរនេះ ។

[៣៥១] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សញ្ញាជនៈ ជាចំណែកខាងលើនេះ មាន ៥ យ៉ាង ។ សញ្ញាជនៈ ៥ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺរូបរាគ ១ អរូបរាគ ១ មានៈ ១ ឧទ្ធច្ច ១ អវិជ្ជា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សញ្ញាជនៈជាចំណែកខាងលើមាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។

ឱយវគ្គោ

[៣៥២] ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ចន្តំ ឧទ្ធក្កា-
 តិយានំ សញ្ញោជនានំ អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខុ-
 យាយ បហានាយ ។ បេ ។ អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ
 មក្កោ ភាវេតព្វោ ។ កតមោ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មក្កោ ។
 ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ
 ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ភាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ វិរា-
 តនិស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ វោស្សក្កបរិណាមី ។ ឥមាសំ
 ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ចន្តំ ឧទ្ធក្កាតិយានំ សញ្ញោជនានំ
 អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខុយាយ បហានាយ ។ បេ ។
 អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មក្កោ ភាវេតព្វោតិ ។
 សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ កត្តំ នទី ។ បេ ។

[៣៥៣] សាវត្ថិនិទានំ ។ បញ្ចមាទិ ភិក្ខុវេ
 ឧទ្ធក្កាតិយានិ សញ្ញោជនានិ ។ កតមាទិ បញ្ច ។
 រូបរាគោ អរូបរាគោ មាណោ ឧទ្ធចំ អវិជ្ជា ។ ឥមាទិ
 ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ចុទ្ធក្កាតិយានិ សញ្ញោជនានិ ។

ឱយវគ្គ

[៣៥២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុគប្បីចម្រើននូវមគ្គ) ដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ នូវសញ្ញាជនៈ ជាចំណែកខាងលើ ៥ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុគប្បីចម្រើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរនេះ ។ មគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ រមែងចម្រើននូវសម្មាទិដ្ឋិ ដែលអាស្រ័យនូវការស្ងប់ស្ងាត់ ។ បេ ។ ចម្រើននូវសម្មាសមាធិ ដែលអាស្រ័យនូវការស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវការប្រាសចាកតម្រេក អាស្រ័យនូវការរលត់ បង្កោនទៅរកការលះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុគប្បីចម្រើននូវមគ្គ) ដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ នូវសញ្ញាជនៈជាចំណែកខាងលើ ៥ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុគប្បីចម្រើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចទន្លេគង្គា ។ បេ ។

[៣៥៣] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សញ្ញាជនៈ ជាចំណែកខាងលើនេះ មាន ៥ យ៉ាង ។ សញ្ញាជនៈ ៥ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គីរុបរាគ ១ អរុបរាគ ១ មានៈ ១ ឧទ្ធចូ ១ អវិជ្ជា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សញ្ញាជនៈជាចំណែកខាងលើមាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារុគោ

[៣៥៤] ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ចន្នំ ឧទ្ធម្មាតិយានំ
សញ្ញោជនានំ អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខាយាយ បហា-
នាយ ។ បេ ។ អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មក្កោ ភាវេ-
តព្វោ ។ កតមោ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មក្កោ ។ ឥធិ
ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ
ភាវេតិ រាគវិនយបរិយោសានំ ទោសវិនយបរិយោសានំ
មោហវិនយបរិយោសានំ អមតោកងំ អមតបរាយនំ
អមតបរិយោសានំ និព្វាននិច្ចំ និព្វានចោលំ និព្វាន-
បញ្ចវំ ។ ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ចន្នំ ឧទ្ធម្មាតិយានំ
សញ្ញោជនានំ អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខាយាយ
បហានាយ ។ បេ ។ អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មក្កោ
ភាវេតព្វោតិ ។

ឱយវគ្គោ តេរសមោ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

[៣៥២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុគប្បីចម្រើននូវមគ្គ) ដើម្បីដឹង
 ច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ នូវសញ្ញាជនៈ
 ជាចំណែកខាងលើ ៥ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុគប្បីចម្រើននូវមគ្គប្រកប
 ដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរនេះ ។ មគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ តើ
 ដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ រមែងចម្រើននូវ
 សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ ចម្រើននូវសម្មាសមាធិ ដែលមានការកម្ចាត់បង់នូវរាគៈ
 ជាទីបំផុត មានការកម្ចាត់បង់នូវទោសៈជាទីបំផុត មានការកម្ចាត់បង់នូវ
 មោហៈជាទីបំផុត ដែលចុះស៊ប់ទៅកាន់អមតៈ មានអមតៈប្រព្រឹត្តទៅ
 ខាងមុខ មានអមតៈជាទីបំផុត ដែលឱនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ទេរទៅកាន់
 ព្រះនិព្វាន ឈមទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុ
 គប្បីចម្រើននូវមគ្គ) ដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ
 ដើម្បីលះបង់ នូវសញ្ញាជនៈជាចំណែកខាងលើ ៥ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។
 ភិក្ខុគប្បីចម្រើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរនេះ ។

ចប់ ឱយវគ្គទី ១៣ ។

ឱយវគ្គោ

តិស្សុទ្ធានំ

ឱយោ យោកោ ឧចាទានំ

កន្តំ អនុសយេន ច

កាមគុណា នីវរណា

ខន្ធា ឱវុទ្ធម្ហាភិយាតិ ។

មគ្គសំយុត្តំ សមគ្គំ ។

ឱយវគ្គ

ឧទ្ទាននៃឱយវគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីឱយ: ១ អំពីយោគ: ១ អំពីឧបាទាន ១ អំពី
 គន្លុះ ១ អំពីអនុសយ: ១ អំពីកាមគុណ ១ អំពីនីវរណៈ ១
 អំពីខន្ធ ១ អំពីសញ្ញាជនៈជាចំណែកខាងក្រោម ១ ខាង
 លើ ១ ។

ចប់ មគ្គសំយុត្ត ។

ពោជ្ឈង្គសំយុត្តំ

បព្វតវគ្គោ

[៣៥៥] ហិមវន្តំ^(១) ភិក្ខុវេ បព្វតរាជំ និស្សាយ
 នាគា កាយំ វឌ្ឍន្តិ ពលំ កាហេន្តិ តេ តត្ថ កាយំ
 វឌ្ឍន្តា ពលំ កាហេន្តា កុសុព្ពេ ឱតវន្តិ កុសុព្ពេ
 ឱតវិត្វា មហាសោព្ពេ ឱតវន្តិ មហាសោព្ពេ ឱតវិត្វា
 កុន្ទទិយោ ឱតវន្តិ កុន្ទទិយោ ឱតវិត្វា មហានទិយោ
 ឱតវន្តិ មហានទិយោ ឱតវិត្វា មហាសមុទ្ធសាគរំ ឱតវន្តិ
 តេ តត្ថ មហាន្តតំ វេបុល្លតំ អាបជ្ឈន្តិ កាយេន ។ វរមេវ
 ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សីលំ និស្សាយ សីលេ បតិជ្ជាយ
 សត្ត ពោជ្ឈង្គេ កាវេន្តោ សត្ត ពោជ្ឈង្គេ ពហុលីក-
 វេន្តោ មហាន្តតំ វេបុល្លតំ ចាបុណាតិ ធម្មេសុ ។

១ ឱ. សាវត្ថី ។ តត្រ វោធិ ។ ម. សាវត្ថីនិទានំ ។

ពោជ្ឈង្គសំយុត្ត

បព្វតវគ្គ

[៣៥៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នាគទាំងឡាយតែងធ្វើរាងកាយ
 ឲ្យចម្រើន ឲ្យមានកម្លាំង ព្រោះអាស្រ័យស្តេចភ្នំឈ្មោះហិមវន្ត នាគទាំង
 នោះលុះធ្វើរាងកាយឲ្យចម្រើន ឲ្យមានកម្លាំង ក្នុងស្តេចភ្នំឈ្មោះហិមវន្ត
 នោះហើយ ទើបចុះក្នុងបឹងតូច លុះចុះក្នុងបឹងតូចហើយ ទើបចុះក្នុងបឹង
 ធំ លុះចុះក្នុងបឹងធំហើយ ទើបចុះក្នុងស្ទឹងតូច លុះចុះក្នុងស្ទឹងតូចហើយ
 ទើបចុះក្នុងស្ទឹងធំ លុះចុះក្នុងស្ទឹងធំហើយ ទើបចុះកាន់មហាសមុទ្រសាគរ
 នាគទាំងនោះ រមែងមានកាយដល់នូវការចម្រើនធំទូលាយក្នុងមហាសមុទ្រ
 សាគរនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអាស្រ័យសីល តាំងស៊ប់
 នៅក្នុងសីល កាលចម្រើននូវពោជ្ឈង្គ (អង្គនៃធម៌ជាគ្រឿងត្រាស់ដឹង)
 ទាំង ៧ កាលធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ រមែងដល់នូវការ
 ចម្រើន ធំទូលាយក្នុងធម៌ទាំងឡាយ យ៉ាងនោះឯង ។

បព្វតវគ្គោ

[៣៥៦] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សីលំ និស្សាយ
សីលេ បតិជ្ជាយ សត្ត ពោជ្ឈង្គេ កាវេន្តោ សត្ត
ពោជ្ឈង្គេ ពហុលីកោវេន្តោ មហាន្តតំ វេបុល្លតំ ចាបុ-
ណាតិ ធម្មេសូតិ ។ ឥធម ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សតិសម្ពោជ្ឈង្គិ
កាវេតិ វិវេកានិស្សិតំ វិរាគនិស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ
វោស្សត្តបរិណាមី ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គិ កាវេតិ ។ បេ ។
វិយសម្ពោជ្ឈង្គិ កាវេតិ ។ បីតិសម្ពោជ្ឈង្គិ កាវេតិ ។
បស្សន្តិសម្ពោជ្ឈង្គិ កាវេតិ ។ សមាធិសម្ពោជ្ឈង្គិ កា-
វេតិ ។ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គិ កាវេតិ វិវេកានិស្សិតំ វិរាគ-
និស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ វោស្សត្តបរិណាមី ។ ឯវំ ខោ
ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សីលំ និស្សាយ សីលេ បតិជ្ជាយ សត្ត
ពោជ្ឈង្គេ កាវេន្តោ សត្ត ពោជ្ឈង្គេ ពហុលីកោវេន្តោ
មហាន្តតំ វេបុល្លតំ ចាបុណាតិ ធម្មេសូតិ ។

បព្វតវគ្គ

[៣៥៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអាស្រ័យសីល តាំងស៊ប់
នៅក្នុងសីល កាលចម្រើននូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ កាលធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែល
នូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ តែងដល់នូវការចម្រើនជំទូលាយក្នុងធម៌ទាំងឡាយតើ
ដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចម្រើនសតិ-
សម្តោជ្ឈង្គ ដែលអាស្រ័យនូវសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យការប្រាសចាក
រាគៈ អាស្រ័យសេចក្តីរលត់ បង្ហោនទៅរកការលះបង់ ចម្រើនធម្មវិច-
យសម្តោជ្ឈង្គ ។ បេ ។ ចម្រើនវិយសម្តោជ្ឈង្គ ។ ចម្រើនបីតិសម្តោជ្ឈង្គ ។
ចម្រើនបស្សន្ធិសម្តោជ្ឈង្គ ។ ចម្រើនសមាធិសម្តោជ្ឈង្គ ។ ចម្រើនឧបេក្ខា-
សម្តោជ្ឈង្គ ដែលអាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យសេចក្តីប្រាស
ចាករាគៈ អាស្រ័យសេចក្តីរលត់ បង្ហោនទៅរកការលះបង់ ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអាស្រ័យសីល តាំងនៅស៊ប់ក្នុងសីល កាលចម្រើន
នូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ កាលធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ រមែង
ដល់នូវការចម្រើនជំទូលាយក្នុងធម៌ទាំងឡាយ យ៉ាងនោះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារគ្គោ

[៣៥៧] សេយ្យថាមិ ភិក្ខុវេ អយំ កាយោ អា-
 ហារដ្ឋិតិកោ អាហារំ បដិច្ច តិដ្ឋតិ អនាហារោ នោ
 តិដ្ឋតិ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ច ជីវណោ អាហារដ្ឋិ-
 តិកោ អាហារំ បដិច្ច តិដ្ឋន្តិ អនាហារោ នោ តិដ្ឋន្តិ ។

[៣៥៨] កោ ច ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា កាមច្ចន្នស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា កាមច្ចន្នស្ស
 ភិយ្យោភាវាយ វេបុល្លាយ ។ អត្ថិ ភិក្ខុវេ សុភនិមិត្តំ
 តត្ថ អយោនិសោមនសិការពហុសីកាវោ អយមាហា-
 វោ អនុប្បន្នស្ស វា កាមច្ចន្នស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្ន-
 ស្ស វា កាមច្ចន្នស្ស ភិយ្យោភាវាយ វេបុល្លាយ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុគ

[៣៥៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាយនេះតាំងនៅដោយសារ
 អាហារ អាស្រ័យអាហារទើបតាំងនៅបាន មិនមានអាហារតាំងនៅមិន
 បានទេ យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នីវរណៈទាំង ៥ តាំង
 នៅដោយសារអាហារ អាស្រ័យអាហារទើបតាំងនៅបាន មិនមាន
 អាហារតាំងនៅមិនបានទេ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

[៣៥៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្វីជាអាហារដែលញ៉ាំងកាមច្នូន្នៈ
 មិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬញ៉ាំងកាមច្នូន្នៈដែលកើតឡើងហើយ
 ឲ្យរឹតតែកើតដំឡូលាយឡើង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សុភវិនិច្ឆ័យមែនមាន
 ការធ្វើទុកក្នុងចិត្តខុសទំនង និងការធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រៃលក្នុងសុភវិនិច្ឆ័យនោះ
 នេះជាអាហារដែលញ៉ាំងកាមច្នូន្នៈមិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬ
 ញ៉ាំងកាមច្នូន្នៈដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរឹតតែកើតដំឡូលាយទៅ ។

បព្វតវគ្គោ

[៣៥៩] កោ ច ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា ព្យាទានស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា ព្យាទានស្ស
 ភិយ្យោភាវាយ វេបុល្លាយ ។ អត្ថិ ភិក្ខុវេ បដិយនិមិត្តំ
 តត្ថ អយោនិសោមនសិការពហុលីកាវោ អយមាហា-
 វោ អនុប្បន្នស្ស វា ព្យាទានស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស
 វា ព្យាទានស្ស ភិយ្យោភាវាយ វេបុល្លាយ ។

[៣៦០] កោ ច ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា បីនមិទ្ធស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា បីនមិទ្ធស្ស
 ភិយ្យោភាវាយ វេបុល្លាយ ។ អត្ថិ ភិក្ខុវេ អរតិ តទ្ធិ
 វិជម្ពិតា ភត្តសម្មទោ ចេតសោ ច លីនត្តំ តត្ថ
 អយោនិសោមនសិការពហុលីកាវោ អយមាហាវោ
 អនុប្បន្នសុស វា បីនមិទ្ធស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា
 បីនមិទ្ធស្ស ភិយ្យោភាវាយ វេបុល្លាយ ។

បព្វតវគ្គ

[២៥៧] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្វីជាអាហារដែលញ៉ាំងព្យាបាទ
 មិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬញ៉ាំងព្យាបាទដែលកើតឡើងហើយ
 ឲ្យរឹតតែកើតធំទូលាយទៅ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បដិយនិមិត្ត (និមិត្ត
 នាំឲ្យចង្អៀតចង្អៀលចិត្ត) រមែងមាន ការធ្វើទុកក្នុងចិត្តខុសទំនងនិងធ្វើឲ្យ
 ក្រាស់ក្រែលក្នុងបដិយនិមិត្តនោះ នេះជាអាហារដែលញ៉ាំងព្យាបាទមិន
 ទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬញ៉ាំងព្យាបាទដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យ
 រឹតតែកើតធំទូលាយទៅ ។

[៣៦០] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្វីជាអាហារដែលញ៉ាំងបឺនមិទ្ធិ
 មិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬញ៉ាំងបឺនមិទ្ធិដែលកើតឡើងហើយ
 ឲ្យរឹតតែកើតធំទូលាយទៅ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីធុញទ្រាន់
 សេចក្តីខ្ជិល មិតពត់កាយ ពុលបាយ រួញរាចិត្តរមែងមាន ការធ្វើទុក
 ក្នុងចិត្តខុសទំនងនិងការធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលក្នុងការទាំងនោះ នេះជាអា-
 ហារដែលញ៉ាំងបឺនមិទ្ធិមិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬញ៉ាំងបឺនមិទ្ធិ
 ដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរឹតតែកើតធំទូលាយទៅ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារគ្គោ

[៣៦១] កោ ច ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា ឧទ្ធចកុក្កុច្ចស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា ឧទ្ធច-
 កុក្កុច្ចស្ស ភិយ្យោភាវាយ វេបុល្លាយ ។ អត្ថិ ភិក្ខុវេ
 ចេតសោ អរូបសមោ តត្ថ អយោនិសោមនសិការព-
 ហុលីកាហោ អយមាហារោ អនុប្បន្នស្ស វា ឧទ្ធចកុ-
 ក្កុច្ចស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា ឧទ្ធចកុក្កុច្ចស្ស
 ភិយ្យោភាវាយ វេបុល្លាយ ។

[២៦២] កោ ច ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បន្នាយ
 វា វិចិកិច្ចាយ ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នាយ វា វិចិកិច្ចាយ
 ភិយ្យោភាវាយ វេបុល្លាយ ។ អត្ថិ ភិក្ខុវេ វិចិកិច្ចា-
 ហនីយា ធម្មា តត្ថ អយោនិសោមនសិការពហុលី-
 កាហោ អយមាហារោ អនុប្បន្នាយ វា វិចិកិច្ចាយ
 ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នាយ វា វិចិកិច្ចាយ ភិយ្យោភាវាយ
 វេបុល្លាយ ។

[៣៦៣] សេយ្យថាមិ ភិក្ខុវេ អយំ កាយោ
 អាហារដ្ឋិតិកោ អាហារំ បដិច្ច តិដ្ឋតិ អនាហារោ នោ
 តិដ្ឋតិ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ឥមេ បញ្ច ជីវណា

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុគ

[៣៦១] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្វីជាអាហារដែលញ៉ាំងឧទ្ធច្នកក្នុងមិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬញ៉ាំងឧទ្ធច្នកក្នុងដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរឹតតែកើតធំទូលាយទៅ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីមិនស្ងប់ចិត្តរមែងមាន ការធ្វើទុកក្នុងចិត្តមិនត្រូវទំនងនិងការធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលក្នុងរឿងនោះ នេះជាអាហារដែលញ៉ាំងឧទ្ធច្នកក្នុងមិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬញ៉ាំងឧទ្ធច្នកក្នុងដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរឹតតែកើតធំទូលាយទៅ ។

[៣៦២] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្វីជាអាហារដែលញ៉ាំងវិចិត្តិកិច្ចាមិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬញ៉ាំងវិចិត្តិកិច្ចាដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរឹតតែកើតធំទូលាយទៅ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលជាទីតាំងនៃវិចិត្តិកិច្ចារមែងមាន ការធ្វើទុកក្នុងចិត្តមិនត្រូវទំនងនិងការធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលក្នុងធម៌ទាំងនោះ នេះជាអាហារដែលញ៉ាំងវិចិត្តិកិច្ចាមិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬញ៉ាំងវិចិត្តិកិច្ចាដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរឹតតែកើតធំទូលាយទៅ ។

[៣៦៣] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាយនេះតែងតាំងនៅព្រោះអាហារ អាស្រ័យអាហារទើបតាំងនៅបាន មិនមានអាហារតាំងនៅមិនបានទេ យ៉ាងណាមិញ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នីវរណៈទាំង ៥ នេះ

បព្វតវគ្គោ

អាហារដ្ឋិតិកា អាហារំ បដិច្ច តិដ្ឋន្តិ អនាហារា នោ
តិដ្ឋន្តិ ។

[៣៦៤] សេយ្យថាមិ ភិក្ខុវេ អយំ កាយោ
អាហារដ្ឋិតិកោ អាហារំ បដិច្ច តិដ្ឋតិ អនាហារោ
នោ តិដ្ឋតិ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ សត្ត ពោជ្ឈង្គា
អាហារដ្ឋិតិកា អាហារំ បដិច្ច តិដ្ឋន្តិ អនាហារា នោ
តិដ្ឋន្តិ ។

[៣៦៥] កោ ច ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បន្នស្ស
វា សតិសម្ពោជ្ឈង្គស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា សតិ-
សម្ពោជ្ឈង្គស្ស ការនាយ ចារិប្បិយា ។ អត្ថិ ភិក្ខុវេ
សតិសម្ពោជ្ឈង្គដ្ឋានីយា ធម្មា តត្ថ យោនិសោមន-
សិការពហុលីកាហោ អយមាហារោ អនុប្បន្នស្ស វា
សតិសម្ពោជ្ឈង្គស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា សតិ-
សម្ពោជ្ឈង្គស្ស ការនាយ ចារិប្បិយា ។

បព្វតវគ្គ

តែងតាំងនៅព្រោះអាហារ អាស្រ័យអាហារទើបតាំងនៅបាន មិនមាន
អាហារក៏តាំងនៅមិនបានទេ យ៉ាងនោះដែរ ។

[៣៦៤] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាយនេះតែងតាំងនៅព្រោះ
អាហារ អាស្រ័យអាហារទើបតាំងនៅបាន មិនមានអាហារតាំងនៅមិន
បានទេ យ៉ាងណាមិញ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ តែង
តាំងនៅព្រោះអាហារ អាស្រ័យអាហារទើបតាំងនៅបាន មិនមានអា-
ហារតាំងនៅមិនបានទេ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

[៣៦៥] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្វីជាអាហារនាំសតិសម្តោជ្ឈង្គ
ដែលមិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬនាំសតិសម្តោជ្ឈង្គដែលកើត
ឡើងហើយ ឲ្យរឹងរិតតែចម្រើនពេញលេញឡើងបាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ធម៌ជាទីតាំងនៃសតិសម្តោជ្ឈង្គរមែងមាន ការធ្វើទុកក្នុងចិត្ត
ត្រូវទំនងនិងធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលក្នុងធម៌ទាំងនោះ នេះជាអាហារនាំសតិ-
សម្តោជ្ឈង្គដែលមិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬនាំសតិសម្តោជ្ឈង្គ
ដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរឹងរិតតែចម្រើនពេញលេញឡើងបាន ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារគ្គោ

[៣៦៦] កោ ច ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គ័ស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា
 ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គ័ស្ស ការនាយ ចារិប្បិយា ។ អត្ថិ
 ភិក្ខុវេ កុសលាកុសលា ធម្មា សាវជ្ជានវជ្ជា ធម្មា
 ហ័នប្បណីតា ធម្មា កណ្ហាសុក្កសប្បដិកាតា ធម្មា
 តត្ថ យោនិសោមនសិការពហុលីកាតោ អយមាហារោ
 អនុប្បន្នស្ស វា ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គ័ស្ស ឧប្បាទាយ
 ឧប្បន្នស្ស វា ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គ័ស្ស ការនាយ ចារិ-
 ប្បិយា ។

[៣៦៧] កោ ច ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា វិយសម្ពោជ្ឈង្គ័ស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា
 វិយសម្ពោជ្ឈង្គ័ស្ស ការនាយ ចារិប្បិយា ។ អត្ថិ
 ភិក្ខុវេ អារព្ពធាតុ និក្ខមធាតុ បរក្ខមធាតុ តត្ថ យោ-
 និសោមនសិការពហុលីកាតោ អយមាហារោ អនុប្ប-
 ន្នស្ស វា វិយសម្ពោជ្ឈង្គ័ស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស
 វា វិយសម្ពោជ្ឈង្គ័ស្ស ការនាយ ចារិប្បិយា ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

[៣៦៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្វីជាអាហារនាំធម្មវិចយសម្តោ-
 ជ្ឈង្គដែលមិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬនាំធម្មវិចយសម្តោជ្ឈង្គ
 ដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរឹងរិតតែចម្រើនពេញលេញឡើងបាន ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ជាកុសលនិងអកុសល ធម៌ដែលប្រកបដោយទោស
 និងមិនមានទោស ធម៌ថោកទាបនិងខុត្តម ធម៌ជាចំណែកខុសគ្នា គឺ
 ធម៌ខ្មៅនិងធម៌ស រមែងមាន ការធ្វើទុកក្នុងចិត្តត្រូវទំនងនិងធ្វើឲ្យក្រាស់
 ក្រែលក្នុងធម៌ទាំងនោះ នេះជាអាហារនាំធម្មវិចយសម្តោជ្ឈង្គដែលមិន
 ទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬនាំធម្មវិចយសម្តោជ្ឈង្គដែលកើតឡើង
 ហើយ ឲ្យរឹងរិតតែចម្រើនពេញលេញឡើងបាន ។

[៣៦៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្វីជាអាហារនាំវិរិយសម្តោជ្ឈង្គ
 ដែលមិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬនាំវិរិយសម្តោជ្ឈង្គដែលកើត
 ឡើងហើយ ឲ្យរឹងរិតតែចម្រើនពេញលេញឡើងបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ ធាតុគឺសេចក្តីផ្អូចផ្អើម ធាតុគឺសេចក្តីព្យាយាម ធាតុគឺសេចក្តីខ្លះ
 ខ្លែងប្រឹងប្រែង រមែងមាន ការធ្វើទុកក្នុងចិត្តត្រូវទំនងនិងធ្វើឲ្យក្រាស់
 ក្រែលក្នុងធាតុទាំងនោះ នេះជាអាហារនាំវិរិយសម្តោជ្ឈង្គដែលមិនទាន់
 កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬនាំវិរិយសម្តោជ្ឈង្គដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យ
 រឹងរិតតែចម្រើនពេញលេញឡើងបាន ។

បព្វតវគ្គោ

[៣៦៨] កោ ច ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា បីតិសម្ពោជ្ឈង្គ័ស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា បីតិ-
 សម្ពោជ្ឈង្គ័ស្ស ការធាយ ចារិប្បិយា ។ អត្ថិ ភិក្ខុវេ
 បីតិសម្ពោជ្ឈង្គ័ដ្ឋានីយា ធម្មា តត្ថ យោនិសោមនសិ-
 ការពហុលីកាហោ អយមាហារោ អនុប្បន្នស្ស វា
 បីតិសម្ពោជ្ឈង្គ័ស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា បីតិ-
 សម្ពោជ្ឈង្គ័ស្ស ការធាយ ចារិប្បិយា ។

[៣៦៩] កោ ច ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា បស្សន្តិសម្ពោជ្ឈង្គ័ស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា
 បស្សន្តិសម្ពោជ្ឈង្គ័ស្ស ការធាយ ចារិប្បិយា ។ អត្ថិ
 ភិក្ខុវេ កាយបស្សន្តិ ចិត្តបស្សន្តិ តត្ថ យោនិសោ-
 មនសិការពហុលីកាហោ អយមាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា បស្សន្តិសម្ពោជ្ឈង្គ័ស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា
 បស្សន្តិសម្ពោជ្ឈង្គ័ស្ស ការធាយ ចារិប្បិយា ។

បព្វតវគ្គ

[៣៦៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្វីជាអាហារនាំបីតិសម្តោជ្ឈង្គ ដែលមិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬនាំបីតិសម្តោជ្ឈង្គដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរឹងរិតតែចម្រើនពេញលេញឡើងបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ជាទីតាំងនៃបីតិសម្តោជ្ឈង្គរមែងមាន ការធ្វើទុកក្នុងចិត្តត្រូវទំនងនិងធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលក្នុងធម៌ទាំងនោះ នេះជាអាហារនាំបីតិសម្តោជ្ឈង្គដែលមិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬនាំបីតិសម្តោជ្ឈង្គដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរឹងរិតតែចម្រើនពេញលេញឡើងបាន ។

[៣៦៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្វីជាអាហារនាំបស្សទ្ធិសម្តោជ្ឈង្គ ដែលមិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬនាំបស្សទ្ធិសម្តោជ្ឈង្គដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរឹងរិតតែចម្រើនពេញលេញឡើងបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីស្ងប់កាយ សេចក្តីស្ងប់ចិត្ត រមែងមាន ការធ្វើទុកក្នុងចិត្តត្រូវទំនងនិងធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលក្នុងសេចក្តីស្ងប់ទាំងនោះ នេះជាអាហារនាំបស្សទ្ធិសម្តោជ្ឈង្គដែលមិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬនាំបស្សទ្ធិសម្តោជ្ឈង្គដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរឹងរិតតែចម្រើនពេញលេញឡើងបាន ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារគ្គោ

[៣៧០] កោ ច ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា សមាធិសម្ពោជ្ឈន្ត្តស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា
 សមាធិសម្ពោជ្ឈន្ត្តស្ស ការឆាយ ចារិប្បិយា ។ អត្ថិ
 ភិក្ខុវេ សមាធិនិមិត្តំ អព្យក្កនិមិត្តំ តត្ថ យោនិសោ-
 មនសិការពហុលីកាហោ អយមាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា សមាធិសម្ពោជ្ឈន្ត្តស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស
 វា សមាធិសម្ពោជ្ឈន្ត្តស្ស ការឆាយ ចារិប្បិយា ។

[៣៧១] កោ ច ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្ត្តស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស
 វា ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្ត្តស្ស ការឆាយ ចារិប្បិយា ។
 អត្ថិ ភិក្ខុវេ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្ត្តដ្ឋានីយា ធម្មា តត្ថ
 យោនិសោមនសិការពហុលីកាហោ អយមាហារោ អ-
 នុប្បន្នស្ស វា ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្ត្តស្ស ឧប្បាទាយ
 ឧប្បន្នស្ស វា ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្ត្តស្ស ការឆាយ ចារិ-
 ប្បិយា ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុគ

[៣៧០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្វីជាអាហារនាំសមាធិសម្តោជ្ឈង្គដែលមិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬនាំសមាធិសម្តោជ្ឈង្គដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរឹងរិតតែចម្រើនពេញលេញឡើងបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុនៃការតាំងចិត្តមាំ ហេតុមិនរាយមាយ រមែងមាន ការធ្វើទុកក្នុងចិត្តត្រូវទំនងនិងការធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលក្នុងហេតុទាំងនោះ នេះជាអាហារនាំសមាធិសម្តោជ្ឈង្គដែលមិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬនាំសមាធិសម្តោជ្ឈង្គដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរឹងរិតតែចម្រើនពេញលេញឡើងបាន ។

[៣៧១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្វីជាអាហារនាំឧបេក្ខាសម្តោជ្ឈង្គដែលមិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬនាំឧបេក្ខាសម្តោជ្ឈង្គដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរឹងរិតតែចម្រើនពេញលេញឡើងបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ជាទីតាំងនៃឧបេក្ខាសម្តោជ្ឈង្គរមែងមាន ការធ្វើទុកក្នុងចិត្តត្រូវទំនងនិងការធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលក្នុងធម៌ទាំងនោះ នេះជាអាហារនាំឧបេក្ខាសម្តោជ្ឈង្គដែលមិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬនាំឧបេក្ខាសម្តោជ្ឈង្គដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរឹងរិតតែចម្រើនពេញលេញឡើងបាន ។

បព្វតវគ្គោ

[៣៧២] សេយ្យថាមិ ភិក្ខុវេ អយំ កាយោ
 អាហារដ្ឋិតិកោ អាហារំ បដិច្ច តិដ្ឋតិ អនាហារោ
 នោ តិដ្ឋតិ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ឥមេ សត្ត ពោជ្ឈង្គា
 អាហារដ្ឋិតិកោ អាហារំ បដិច្ច តិដ្ឋតិ អនាហារោ
 នោ តិដ្ឋតិ ។

[៣៧៣] យេ តេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សីលសម្មន្នា
 សមាធិសម្មន្នា បញ្ញាសម្មន្នា^(១) វិមុត្តិសម្មន្នា វិ-
 មុត្តិញ្ញាណទស្សនសម្មន្នា ទស្សនម្បហំ ភិក្ខុវេ
 តេសំ ភិក្ខុនំ ពហុបការំ វនាមិ សវនម្បហំ ភិក្ខុវេ

១ ម. ញាណសម្មន្នា ។

បព្វតវគ្គ

[៣៧២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាយនេះតែងតាំងនៅព្រោះ
 អាហារ អាស្រ័យអាហារទើបតាំងនៅបាន មិនមានអាហារតាំងនៅមិន
 បាន យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ នេះ
 សោត តែងតាំងនៅព្រោះអាហារ អាស្រ័យអាហារទើបតាំងនៅបាន
 មិនមានអាហារតាំងនៅមិនបានទេ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

[៣៧៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុទាំងឡាយឯណាបរិបូណ៌
 ដោយសីល បរិបូណ៌ដោយសមាធិ បរិបូណ៌ដោយបញ្ញា បរិបូណ៌ដោយ
 ផលវិមុត្តិ បរិបូណ៌ដោយវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ (បច្ចវេក្ខណញ្ញាណ) ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតសរសើរនូវការឃើញនូវភិក្ខុទាំងនោះថាជាការ
 មានឧបការៈច្រើន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតសរសើរនូវការស្តាប់

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារគ្គោ

តេសំ ភិក្ខុនំ ពហូបការំ វោមិ ឧបសង្កមនម្យហំ
 ភិក្ខុវេ តេសំ ភិក្ខុនំ ពហូបការំ វោមិ បយិរូចាស-
 នម្យហំ ភិក្ខុវេ តេសំ ភិក្ខុនំ ពហូបការំ វោមិ អ-
 នុស្សតិម្យហំ ភិក្ខុវេ តេសំ ភិក្ខុនំ ពហូបការំ វោមិ
 អនុប្បព្វជ្ជម្យហំ ភិក្ខុវេ តេសំ ភិក្ខុនំ ពហូបការំ
 វោមិ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។ តថារូចានំ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុនំ ធម្មំ សុត្វា ទ្វយេន^(១) រូបកដ្ឋោ វិហារតិ
 កាយរូបកាសេន ច ចិត្តរូបកាសេន ច សោ តថា
 រូបកដ្ឋោ វិហារន្តោ តំ ធម្មំ អនុស្សតិ អនុវិតក្កេតិ ។

[៣៧៤] យស្មី សមយេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ តថា រូប-
 កដ្ឋោ វិហារន្តោ តំ ធម្មំ អនុស្សតិ អនុវិតក្កេតិ
 សតិសម្មោជ្ឈដ្ឋោ តស្មី សមយេ ភិក្ខុនោ អារន្ទោ
 ហោតិ សតិសម្មោជ្ឈដ្ឋំ តស្មី សមយេ ភិក្ខុ ភាវតិ
 សតិសម្មោជ្ឈដ្ឋោ តស្មី សមយេ ភិក្ខុនោ ការនា-
 ចារិប្បី កច្ចតិ សោ តថាសតោ វិហារន្តោ តំ ធម្មំ
 បញ្ញាយ បរិចិនតិ បរិចរតិ បរិមំសមាបជ្ជតិ ។

១ ឱ. ម. រូបកាសេន ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

នូវភិក្ខុទាំងនោះថាជាការមានឧបការៈច្រើន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត
 សរសើរនូវការចូលទៅរកភិក្ខុទាំងនោះថា ជាការមានឧបការៈច្រើន ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតសរសើរនូវការចូលទៅអង្គុយជិតភិក្ខុទាំងនោះថា
 ជាការមានឧបការៈច្រើន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតសរសើរនូវការ
 រព្វករៀយ ។ នូវភិក្ខុទាំងនោះថា ជាការមានឧបការៈច្រើន ម្នាលភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ តថាគតសរសើរនូវការបួសតាមភិក្ខុទាំងនោះថាជាការមានឧបការៈ
 ច្រើន ។ ដំណើរនោះ តើព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ព្រោះបុគ្គលបានស្តាប់ធម៌របស់ពួកភិក្ខុបែបនោះហើយ រមែងឃ្នាតចេញ
 ដោយការឃ្នាតកាយនិងការឃ្នាតចិត្តទាំងពីរ កាលបើភិក្ខុនោះឃ្នាត
 ចេញដូច្នោះហើយ រមែងរព្វករៀយ ។ ត្រិះរិះរៀយ ។ នូវធម៌នោះ ។

[៣៧២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម័យណាភិក្ខុបានឃ្នាតចេញ
 យ៉ាងនោះ ហើយរព្វករៀយ ។ ពិចារណារៀយ ។ នូវធម៌នោះ សតិ-
 សម្មោជ្ឈង្គឈ្មោះថា ភិក្ខុបានប្រារព្ធហើយក្នុងសម័យនោះ ភិក្ខុឈ្មោះ
 ថាបានចម្រើនសតិសម្មោជ្ឈង្គក្នុងសម័យនោះ សតិសម្មោជ្ឈង្គក៏បានពេញ
 លេញព្រោះការចម្រើនរបស់ភិក្ខុក្នុងសម័យនោះ ភិក្ខុនោះដែលបាននឹក
 រព្វកដូច្នោះ ឈ្មោះថាពិចារណាត្រិះរិះគន់រកនូវធម៌នោះដោយបញ្ញា ។

បព្វតវគ្គោ

[៣៧៥] យស្មី សមយេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ តថាសតោ
 វិហារន្តោ តំ ធម្មំ បញ្ញាយ បរិចិនតិ បរិចរតិ បរិវិម័ស-
 មាបដ្ឋតិ ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គោ តស្មី សមយេ ភិក្ខុ-
 នោ អារន្តោ ហោតិ ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គំ តស្មី សមយេ
 ភិក្ខុ ភាវេតិ ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គោ តស្មី សមយេ
 ភិក្ខុនោ ការណាចារិប្បី កច្ចតិ តស្ស តំ ធម្មំ បញ្ញាយ
 បរិចិនតោ បរិចរតោ បរិវិម័សមាបដ្ឋតោ អារទ្ធិំ ហោតិ
 វិយំ អសស្មីនំ ។

[៣៧៦] យស្មី សមយេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ តំ
 ធម្មំ បញ្ញាយ បរិចិនតោ បរិចរតោ បរិវិម័សមាបដ្ឋតោ
 អារទ្ធិំ ហោតិ វិយំ អសស្មីនំ វិយសម្ពោជ្ឈង្គោ តស្មី
 សមយេ ភិក្ខុនោ អារន្តោ ហោតិ វិយសម្ពោជ្ឈង្គំ
 តស្មី សមយេ ភិក្ខុ ភាវេតិ វិយសម្ពោជ្ឈង្គោ តស្មី
 សមយេ ភិក្ខុនោ ការណាចារិប្បី កច្ចតិ អារទ្ធិវិយស្ស
 ឧប្បដ្ឋតិ បីតិ និរាមិសា ។

បព្វតវគ្គ

[៣៧៥] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សម័យណាភិក្ខុបាននឹករឭក
 ដូច្នោះ ពិចារណាត្រិះរិះគន់រកនូវធម៌នោះដោយបញ្ញាហើយ ធម្មវិចយ-
 សម្ពោជ្ឈង្គឈ្មោះថា ភិក្ខុបានប្រារព្ធហើយក្នុងសម័យនោះ ភិក្ខុឈ្មោះថា
 បានចម្រើនធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គក្នុងសម័យនោះ ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គក៏បាន
 ពេញលេញព្រោះការចម្រើនរបស់ភិក្ខុក្នុងសម័យនោះ កាលភិក្ខុនោះពិ-
 ចារណាត្រិះរិះគន់រកនូវធម៌នោះដោយបញ្ញា សេចក្តីព្យាយាមមិនជូរថយ
 ឈ្មោះថាបានប្រារព្ធហើយ ។

[៣៧៦] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សម័យណាភិក្ខុពិចារណាត្រិះរិះ
 គន់រកនូវធម៌នោះដោយបញ្ញា សេចក្តីព្យាយាមមិនជូរថយឈ្មោះថាបាន
 ប្រារព្ធហើយ រឺវិយសម្ពោជ្ឈង្គឈ្មោះថាភិក្ខុបានប្រារព្ធហើយក្នុងសម័យ
 នោះ ភិក្ខុឈ្មោះថាបានចម្រើននូវរឺវិយសម្ពោជ្ឈង្គក្នុងសម័យនោះ រឺវិយ-
 សម្ពោជ្ឈង្គក៏បានពេញលេញព្រោះការចម្រើនរបស់ភិក្ខុក្នុងសម័យនោះ
 បីតិដែលប្រាសចាកអាមិស រមែងកើតឡើងដល់ភិក្ខុដែលមានព្យាយាម
 បរិបូណ៌ហើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារគ្គោ

[៣៧៧] យស្មី សមយេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ អា-
 រទ្ធវិយស្ស ឧប្បជ្ជតិ បីតិ និរាមិសា បីតិសម្ពោជ្ឈង្កោ
 តស្មី សមយេ ភិក្ខុនោ អារទ្ធា ហោតិ បីតិសម្ពោជ្ឈង្កំ
 តស្មី សមយេ ភិក្ខុ កាវេតិ បីតិសម្ពោជ្ឈង្កោ តស្មី
 សមយេ ភិក្ខុនោ ការណាចារិប្បវី កច្ចតិ បីតិមនស្ស
 កាយោបិ បស្សម្ហតិ ចិត្តម្បិ បស្សម្ហតិ ។

[៣៧៨] យស្មី សមយេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ បី-
 តិមនស្ស កាយោបិ បស្សម្ហតិ ចិត្តម្បិ បស្សម្ហតិ
 បស្សទ្ធិសម្ពោជ្ឈង្កោ តស្មី សមយេ ភិក្ខុនោ អា-
 រទ្ធា ហោតិ បស្សទ្ធិសម្ពោជ្ឈង្កំ តស្មី សមយេ ភិក្ខុ
 កាវេតិ បស្សទ្ធិសម្ពោជ្ឈង្កោ តស្មី សមយេ ភិក្ខុនោ
 ការណាចារិប្បវី កច្ចតិ បស្សទ្ធិកាយសុស សុខិណោ ចិត្តំ
 សមាធិយតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

[៣៧៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បីតិដែលប្រាសចាកអាមិស

កើតឡើងដល់ភិក្ខុដែលបរិបូណ៌ដោយព្យាយាមហើយ ក្នុងសម័យណា

បីតិសម្តោជ្ឈង្គឈ្មោះថាភិក្ខុបានប្រារព្ធហើយក្នុងសម័យនោះ ភិក្ខុឈ្មោះ

ថាបានចម្រើននូវបីតិសម្តោជ្ឈង្គក្នុងសម័យនោះ បីតិសម្តោជ្ឈង្គក៏បានពេញ

លេញព្រោះការចម្រើនរបស់ភិក្ខុក្នុងសម័យនោះ កាលបើភិក្ខុមានចិត្តប្រ-

កបដោយបីតិហើយ កាយក៏ស្ងប់រម្ងាប់ ចិត្តក៏ស្ងប់រម្ងាប់បាន ។

[៣៧៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើភិក្ខុមានចិត្តប្រកបដោយ

បីតិ កាយក៏ស្ងប់រម្ងាប់ ចិត្តក៏ស្ងប់រម្ងាប់ ក្នុងសម័យណា បស្សន្ទិសម្តោ-

ជ្ឈង្គឈ្មោះថាភិក្ខុបានប្រារព្ធហើយក្នុងសម័យនោះ ភិក្ខុឈ្មោះថាបាន

ចម្រើននូវបស្សន្ទិសម្តោជ្ឈង្គក្នុងសម័យនោះ បស្សន្ទិសម្តោជ្ឈង្គក៏បាន

ពេញលេញព្រោះការចម្រើនរបស់ភិក្ខុក្នុងសម័យនោះ កាលបើភិក្ខុមាន

កាយស្ងប់រម្ងាប់ប្រកបដោយសេចក្តីសុខ ចិត្តក៏តាំងនៅមាំ ។

បព្វតវគ្គោ

[៣៧៩] យស្មី សមយេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ
 បស្សន្ធកាយស្ស សុខិនោ ចិត្តំ សមាធិយតិ សមាធិ-
 សម្ពោជ្ឈន្តោ តស្មី សមយេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ អារន្ទោ
 ហោតិ សមាធិសម្ពោជ្ឈន្តំ តស្មី សមយេ ភិក្ខុ ភាវេតិ
 សមាធិសម្ពោជ្ឈន្តោ តស្មី សមយេ ភិក្ខុនោ ការ-
 ណាចារិប្បី កច្ឆតិ សោ តថា សមាហិតំ ចិត្តំ សាធុកំ
 អជ្ឈបេក្ខិតា ហោតិ ។

[៣៨០] យស្មី សមយេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ តថា
 សមាហិតំ ចិត្តំ សាធុកំ អជ្ឈបេក្ខិតា ហោតិ ឧ-
 បេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តោ តស្មី សមយេ ភិក្ខុនោ អារន្ទោ
 ហោតិ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តំ តស្មី សមយេ ភិក្ខុ
 ភាវេតិ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តោ តស្មី សមយេ ភិក្ខុនោ
 ការណាចារិប្បី កច្ឆតិ ។

[៣៨១] ឯវំ ការិតេសុ ខោ ភិក្ខុវេ សត្តសុ
 ពោជ្ឈន្តេសុ ឯវំ ពហុលីកេតេសុ សត្ត ផលា
 សត្តានិសំសា ចាដិកដ្ឋា ។ កតមេ សត្ត ផលា
 សត្តានិសំសា ។

បព្វតវគ្គ

[៣៧៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចិត្តរបស់ភិក្ខុអ្នកមានកាយស្ងប់
 រម្ងាប់ មានសេចក្តីសុខ បានតាំងមាំក្នុងសម័យណា ម្នាលភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ សមាធិសម្ពោជ្ឈង្គឈ្មោះថាភិក្ខុបានប្រារព្ធហើយក្នុងសម័យនោះ
 ភិក្ខុឈ្មោះថាបានចម្រើននូវសមាធិសម្ពោជ្ឈង្គក្នុងសម័យនោះ សមាធិ-
 សម្ពោជ្ឈង្គក៏បានពេញលេញ ព្រោះការចម្រើនរបស់ភិក្ខុក្នុងសម័យនោះ
 ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាធ្វើចិត្តដែលតាំងមាំយ៉ាងនោះឲ្យជាឧបេក្ខាបានល្អ ។

[៣៨០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុធ្វើចិត្តដែលតាំងមាំយ៉ាង
 នោះឲ្យជាឧបេក្ខាបានល្អក្នុងសម័យណា ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គឈ្មោះថាភិក្ខុ
 បានប្រារព្ធហើយក្នុងសម័យនោះ ភិក្ខុឈ្មោះថាបានចម្រើននូវឧបេក្ខា-
 សម្ពោជ្ឈង្គក្នុងសម័យនោះ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គក៏បានពេញលេញ ព្រោះ
 ការចម្រើនរបស់ភិក្ខុក្នុងសម័យនោះ ។

[៣៨១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ដែល
 ភិក្ខុបានចម្រើនយ៉ាងនេះ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រៃលយ៉ាងនេះហើយ រមែងបាន
 ផល ៧ អានិសង្ស ៧ ។ ផលទាំង ៧ អានិសង្សទាំង ៧ តើអ្វីខ្លះ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារុគោ

[៣៨២] ទិដ្ឋេវ ធម្មេ បដិកច្ចុ អញ្ញំ អារាដេតិ
 នោ ចេ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ បដិកច្ចុ អញ្ញំ អារាដេតិ
 អថ មរណកាលេ អញ្ញំ អារាដេតិ ។ នោ ចេ
 ទិដ្ឋេវ ធម្មេ បដិកច្ចុ អញ្ញំ អារាដេតិ នោ ចេ
 មរណកាលេ អញ្ញំ អារាដេតិ អថ បញ្ចន្នំ ឱរម្ហា-
 តិយានំ សញ្ញាជនានំ បរិក្ខុយា អន្តរាបរិនិព្វាយី
 ហោតិ ។ នោ ចេ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ បដិកច្ចុ អញ្ញំ
 អារាដេតិ នោ ចេ មរណកាលេ អញ្ញំ អារាដេតិ នោ
 ចេ បញ្ចន្នំ ឱរម្ហាតិយានំ សញ្ញាជនានំ បរិក្ខុយា
 អន្តរាបរិនិព្វាយី ហោតិ អថ បញ្ចន្នំ ឱរម្ហាតិយានំ
 សញ្ញាជនានំ បរិក្ខុយា ឧបហាច្ចុបរិនិព្វាយី ហោតិ ។
 នោ ចេ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ បដិកច្ចុ អញ្ញំ អារាដេតិ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

[៣៨២] ភិក្ខុវ័រមែងសម្រេចនូវព្រះអរហត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ននេះឯងមុន
 (ស្លាប់) បើមិនសម្រេចអរហត្តក្នុងបច្ចុប្បន្នមុនស្លាប់ទេ រមែងសម្រេចអរ-
 ហត្តក្នុងកាលជិតស្លាប់ ។ បើមិនសម្រេចអរហត្តក្នុងបច្ចុប្បន្នមុនស្លាប់ទេ
 បើមិនសម្រេចអរហត្តក្នុងកាលជិតស្លាប់ទេ គង់បានជាអន្តរាបរិនិព្វាយ^(១)
 ព្រោះការអស់សំយោជនៈជាចំណែកខាងក្រោម ៥ ។ បើមិនសម្រេចអរ-
 ហត្តក្នុងបច្ចុប្បន្នមុនស្លាប់ទេ បើមិនសម្រេចអរហត្តក្នុងកាលជិតស្លាប់ទេ
 បើមិនបានជាអន្តរាបរិនិព្វាយ ព្រោះការអស់សំយោជនៈជាចំណែកខាង
 ក្រោម ៥ ទេ គង់បានជាឧបហត្ថបរិនិព្វាយ^(២) ព្រោះអស់សំយោជនៈជា
 ចំណែកខាងក្រោម ៥ ។ បើមិនសម្រេចអរហត្តក្នុងបច្ចុប្បន្នមុនស្លាប់ទេ

១ ព្រះអនាគាមីអស់សំយោជនៈខាងក្រោម ៥ ហើយ សម្រេចអរហត្តបានបរិនិព្វានក្នុងកាល
 អាយុមិនទាន់ដល់ពាក់កណ្តាល ហៅថា អន្តរាបរិនិព្វាយ ដូចជាលោកដែលកើតក្នុងព្រហ្មជាន់
 អរិហាមានកំណត់អាយុ ១ ពាន់កប្ប បើបានបរិនិព្វានក្នុងវេលាអាយុបាន ១ រយកប្បក្តី ២ រយ
 កប្បក្តី ៤ រយកប្បក្តី ក៏ហៅថា អន្តរាបរិនិព្វាយ ដូចគ្នាទាំង ៣ ពួកនោះ ។ តាមន័យសារត្ថប្ប-
 កាសិនី ។ ២ ព្រះអនាគាមីដែលទៅកើតក្នុងព្រហ្មជាន់សុទ្ធាវាស សម្រេចអរហត្តបរិនិព្វានក្នុង
 វេលាអាយុហួសពាក់កណ្តាលហើយ ហៅថា ឧបហត្ថបរិនិព្វាយ ។

បព្វតវគ្គោ

នោ ចេ មរណាកាលេ អញ្ញំ អារាជេតិ នោ ចេ
 បញ្ចន្នំ ឱរម្ហាតិយានំ សញ្ញោជនានំ បរិក្ខុយា អន្ត-
 រាបរិនិព្វាយី ហោតិ នោ ចេ បញ្ចន្នំ ឱរម្ហាតិយានំ
 សញ្ញោជនានំ បរិក្ខុយា ឧបហាច្ចបរិនិព្វាយី ហោតិ
 អថ បញ្ចន្នំ ឱរម្ហាតិយានំ សញ្ញោជនានំ បរិក្ខុយា
 អសដ្ឋារបរិនិព្វាយី ហោតិ ។ នោ ចេ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ
 បដិកក្ខត្វ អញ្ញំ អារាជេតិ នោ ចេ មរណាកាលេ
 អញ្ញំ អារាជេតិ នោ ចេ បញ្ចន្នំ ឱរម្ហាតិយានំ
 សញ្ញោជនានំ បរិក្ខុយា អន្តរាបរិនិព្វាយី ហោតិ
 នោ ចេ បញ្ចន្នំ ឱរម្ហាតិយានំ សញ្ញោជនានំ បរិក្ខុ-
 យា ឧបហាច្ចបរិនិព្វាយី ហោតិ នោ ចេ បញ្ចន្នំ
 ឱរម្ហាតិយានំ សញ្ញោជនានំ បរិក្ខុយា អសដ្ឋារបរិ-
 និព្វាយី ហោតិ អថ បញ្ចន្នំ ឱរម្ហាតិយានំ សញ្ញោ-
 ជនានំ បរិក្ខុយា សសដ្ឋារបរិនិព្វាយី ហោតិ ។
 នោ ចេ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ បដិកក្ខត្វ អញ្ញំ អារាជេតិ

បព្វតវគ្គ

បើមិនសម្រេចអរហត្តក្នុងកាលជិតស្លាប់ទេ បើមិនបានជាអន្តរាបរិនិព្វាយី
 ព្រោះការអស់សំយោជនៈខាងក្រោម ៥ ទេ បើមិនបានជាឧបហត្ថបរិ-
 និព្វាយី ព្រោះការអស់សំយោជនៈជាចំណែកខាងក្រោម ៥ ទេ គង់
 បានជាអសង្ខារបរិនិព្វាយី^(១) ព្រោះការអស់សំយោជនៈជាចំណែកខាង
 ក្រោម ៥ ។ បើមិនបានសម្រេចអរហត្តក្នុងបច្ចុប្បន្នមុនស្លាប់ទេ បើមិន
 បានសម្រេចអរហត្តក្នុងកាលជិតស្លាប់ទេ បើមិនបានជាអន្តរាបរិនិព្វាយី
 ព្រោះការអស់សំយោជនៈជាចំណែកខាងក្រោម ៥ ទេ បើមិនបានជាឧប-
 ហត្ថបរិនិព្វាយី ព្រោះការអស់សំយោជនៈខាងក្រោម ៥ ទេ បើមិនបាន
 ជាអសង្ខារបរិនិព្វាយី ព្រោះការអស់សំយោជនៈជាចំណែកខាងក្រោម
 ៥ ទេ គង់បានជាសសង្ខារបរិនិព្វាយី^(២) ព្រោះការអស់សំយោជនៈជា
 ចំណែកខាងក្រោម ៥ ។ បើមិនសម្រេចអរហត្តក្នុងបច្ចុប្បន្នមុនស្លាប់ទេ

១ ព្រះអនាគាមីដែលបានសម្រេចអរហត្តដោយមិនបានប្រឹងប្រកបព្យាយាម ហៅថា អ-
 សង្ខារបរិនិព្វាយី ។ ២ ព្រះអនាគាមីក្នុងជាន់សុទ្ធាវាស បានសម្រេចអរហត្តបរិនិព្វានដោយ
 ការប្រកបព្យាយាម ហៅថា សសង្ខារបរិនិព្វាយី ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារគ្គោ

នោ ចេ មរណកាលេ អញ្ញំ អារាជេតិ នោ ចេ បញ្ចន្នំ
 ឱរម្ហាតិយានំ សញ្ញោជនានំ បរិក្ខុយា អន្តរាបរិទិព្វាយិ
 ហោតិ នោ ចេ បញ្ចន្នំ ឱរម្ហាតិយានំ សញ្ញោជនានំ
 បរិក្ខុយា ឧបហាច្ចបរិទិព្វាយិ ហោតិ នោ ចេ បញ្ចន្នំ
 ឱរម្ហាតិយានំ សញ្ញោជនានំ បរិក្ខុយា អសដ្ឋារបរិទិព្វា-
 យិ ហោតិ នោ ចេ បញ្ចន្នំ ឱរម្ហាតិយានំ សញ្ញោជនានំ
 បរិក្ខុយា សសដ្ឋារបរិទិព្វាយិ ហោតិ អថ បញ្ចន្នំ
 ឱរម្ហាតិយានំ សញ្ញោជនានំ បរិក្ខុយា ឧទ្ធុសោតោ
 ហោតិ អកនិដ្ឋតាមី ។ ឯវំ ភារិតេសុ ខោ ភិក្ខុវេ
 សត្តសុ ពោជ្ឈង្គេសុ ឯវំ ពហុលីកតេសុ ឥមេ សត្ត
 ផលា សត្តានិសំសា ចានិកដ្ឋាតិ ។

[៣៨៣] ឯកំ សមយំ អាយស្មា សារីបុត្តោ សា-
 វត្តិយំ វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។
 តត្រិ ខោ អាយស្មា សារីបុត្តោ ភិក្ខុ អាមន្តេសិ
 អារុសោ ភិក្ខុវេតិ ។ អារុសោតិ តេ ភិក្ខុ អាយស្មតោ
 សារីបុត្តស្ស បច្ចុស្សោសុំ ។ អាយស្មា សារីបុត្តោ ឯត-
 ទរោច សត្តិមេ អារុសោ ពោជ្ឈង្គា ។ កតមេ សត្ត ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

បើមិនសម្រេចអរហត្តក្នុងកាលជិតស្លាប់ទេ បើមិនបានជាអន្តរាបវិនិញ្ញាយី
 ព្រោះការអស់សំយោជនៈជាចំណែកខាងក្រោម ៥ ទេ បើមិនបានជាឧប-
 ហត្ថបវិនិញ្ញាយី ព្រោះការអស់សំយោជនៈជាចំណែកខាងក្រោម ៥ ទេ
 បើមិនបានជាអសង្ខារបវិនិញ្ញាយី ព្រោះការអស់សំយោជនៈជាចំណែក
 ខាងក្រោម ៥ ទេ បើមិនបានជាសសង្ខារបវិនិញ្ញាយី ព្រោះការអស់
 សំយោជនៈជាចំណែកខាងក្រោម ៥ ទេ គង់នឹងបានជាឧទ្ធិសោតអកនិដ្ឋ-
 តាមី^១) ព្រោះការអស់សំយោជនៈជាចំណែកខាងក្រោម ៥ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ កាលបើពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ដែលភិក្ខុបានចម្រើនយ៉ាងនេះ ធ្វើឲ្យ
 រឿយៗ យ៉ាងនេះហើយ ផល ៧ អានិសង្ស ៧ នេះ ក៏កើតប្រាកដ ។

[៣៨៣] សម័យមួយ ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុគង់នៅក្នុងវត្ត
 ជេតពនរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ ក្នុងទីនោះឯង ព្រះ
 សារីបុត្តដ៏មានអាយុបានហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាលអារុសោភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងនោះទទួលស្តាប់ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុថា ម្នាល
 អារុសោ ដូច្នោះ ។ ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុបានពោលដូច្នោះថា ម្នាល
 អារុសោទាំងឡាយ ពោជ្ឈង្គនេះមាន ៧ ។ ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ តើអ្វីខ្លះ ។

១ ព្រះអនាគាមីដែលមិនបានសម្រេចអរហត្តក្នុងភពដែលកើតទេ ក៏ត្រូវទៅកើតក្នុងភពអក-
 និដ្ឋ បវិនិញ្ញានក្នុងភពនោះ ហៅថា ឧទ្ធិសោតអកនិដ្ឋតាមី ។

បព្វតវគ្គោ

សតិសម្មោជ្ឈង្គោ ធម្មវិចយសម្មោជ្ឈង្គោ វិរិយសម្មោ-
 ជ្ឈង្គោ បីតិសម្មោជ្ឈង្គោ បស្សន្តិសម្មោជ្ឈង្គោ សមាធិ-
 សម្មោជ្ឈង្គោ ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈង្គោ ។ ឥមេ ខោ
 អារុសោ សត្ត ពោជ្ឈង្គោ ។

[៣៨៤] ឥមេសំ ខ្វាហំ អារុសោ សត្តន្តំ
 ពោជ្ឈង្គានំ យេន យេន ពោជ្ឈង្គេន អាកដ្ឋាមិ
 បុព្វណ្ណាសមយំ វិហារិតុំ តេន តេន ពោជ្ឈង្គេន បុព្វណ្ណា-
 សមយំ វិហារមិ យេន យេន ពោជ្ឈង្គេន អាកដ្ឋាមិ
 មជ្ឈន្តិកសមយំ វិហារិតុំ តេន តេន ពោជ្ឈង្គេន
 មជ្ឈន្តិកសមយំ វិហារមិ យេន យេន ពោជ្ឈង្គេន
 អាកដ្ឋាមិ សាយណ្ណាសមយំ វិហារិតុំ តេន តេន
 ពោជ្ឈង្គេន សាយណ្ណាសមយំ វិហារមិ ។

[៣៨៥] សតិសម្មោជ្ឈង្គោ ឥតិ ចេ មេ អារុសោ
 ហោតិ អប្បមាលោតិ មេ ហោតិ សុសមារទ្ធាតិ
 មេ ហោតិ តិដ្ឋន្តំ^(១) តិដ្ឋតីតិ បជាធាមិ សចេបិ មេ
 ចរតិ ឥនប្បច្ចយា មេ ចរតីតិ បជាធាមិ ។ បេ ។

១ ឱ. ម. តិដ្ឋន្តំ ច នំ ។

បព្វតវគ្គ

គឺសតិសម្មោជ្ឈង្គ ១ ធម្មវិចយសម្មោជ្ឈង្គ ១ វិរិយសម្មោជ្ឈង្គ ១ បីតិ-
សម្មោជ្ឈង្គ ១ បស្សន្តិសម្មោជ្ឈង្គ ១ សមាធិសម្មោជ្ឈង្គ ១ ឧបេក្ខា-
សម្មោជ្ឈង្គ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះឯងពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ។

[៣៨៤] ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ បណ្តាពោជ្ឈង្គទាំង ៧
ប្រការនេះឯង បើខ្ញុំប្រាថ្នានឹងនៅដោយពោជ្ឈង្គណា ។ ក្នុងបុព្វណ្ណា-
សម័យ ខ្ញុំក៏សម្រេចឥរិយាបថដោយពោជ្ឈង្គនោះ ។ ក្នុងបុព្វណ្ណាសម័យ
បាន ប្រាថ្នានឹងនៅដោយពោជ្ឈង្គណា ។ ក្នុងមជ្ឈន្តិកសម័យ ខ្ញុំក៏
សម្រេចឥរិយាបថដោយពោជ្ឈង្គនោះ ។ ក្នុងមជ្ឈន្តិកសម័យបាន ប្រាថ្នា
នឹងនៅដោយពោជ្ឈង្គណា ។ ក្នុងសាយណ្ណសម័យ ខ្ញុំក៏សម្រេចឥរិ-
យាបថដោយពោជ្ឈង្គនោះ ។ ក្នុងសាយណ្ណសម័យបាន ។

[៣៨៥] ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ បើសតិសម្មោជ្ឈង្គកើត
មានដល់ខ្ញុំដូច្នោះ សេចក្តីត្រិះរិះតែងកើតមានដល់ខ្ញុំថា សតិសម្មោជ្ឈង្គ
មានប្រមាណមិនបាន សេចក្តីត្រិះរិះតែងកើតមានដល់ខ្ញុំថា សតិ-
សម្មោជ្ឈង្គបរិបូណ៌ល្អហើយ កាលបើសតិសម្មោជ្ឈង្គតាំងនៅ ខ្ញុំក៏ដឹង
ច្បាស់ថា សតិសម្មោជ្ឈង្គតាំងនៅ បើសតិសម្មោជ្ឈង្គរបស់ខ្ញុំឃ្នាតទៅ
ខ្ញុំក៏ដឹងច្បាស់ថា សតិសម្មោជ្ឈង្គរបស់ខ្ញុំឃ្នាតទៅ ព្រោះហេតុនេះជា
បច្ច័យ ។ លេ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារុគោ

[៣៨៦] ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្កោ ឥតិ ចេ មេ អា-
 រុសោ ហោតិ អប្បមាលោតិ មេ ហោតិ សុសមា-
 រុទ្ធាតិ មេ ហោតិ តិដ្ឋន្តំ តិដ្ឋតីតិ បជាធាមិ សចេបិ
 មេ ចរតិ ឥទប្បច្ចយា មេ ចរតីតិ បជាធាមិ ។

[៣៨៧] សេយ្យថាបិ អារុសោ រញ្ញោ វា វាជ-
 មហាមត្តស្ស វា ធានាវត្តានំ ទុស្សានំ ទុស្សករណ្ណា-
 កោ បូហោ អស្ស សោ យំ យទេវ ទុស្សយុកំ អា-
 កង្ខេយ្យ បុព្វណ្ណាសមយំ ចារុបិត្តំ តន្តទេវ ទុស្សយុកំ
 បុព្វណ្ណាសមយំ ចារុបេយ្យ យំ យទេវ ទុស្សយុកំ
 អាកង្ខេយ្យ មជ្ឈន្តិកសមយំ ចារុបិត្តំ តន្តទេវ ទុស្ស-
 យុកំ មជ្ឈន្តិកសមយំ ចារុបេយ្យ យំ យទេវ ទុស្ស-
 យុកំ អាកង្ខេយ្យ សាយណ្ណាសមយំ ចារុបិត្តំ តន្តទេវ
 ទុស្សយុកំ សាយណ្ណាសមយំ ចារុបេយ្យ ។ ឯវមេវ
 ខោ អហំ អារុសោ ឥមេសំ សត្តន្តំ ពោជ្ឈង្កានំ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

[៣៨៦] ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ បើឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គកើត
 ដល់ខ្ញុំដូច្នោះ សេចក្តីត្រិះរិះតែងកើតមានដល់ខ្ញុំថា ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គ
 មានប្រមាណមិនបាន សេចក្តីត្រិះរិះតែងកើតមានដល់ខ្ញុំថា ឧបេក្ខា-
 សម្ពោជ្ឈង្គបរិបូណ៌ល្អហើយ កាលបើឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គតាំងនៅ ខ្ញុំក៏
 ដឹងច្បាស់ថា ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គតាំងនៅ បើឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គរបស់ខ្ញុំ
 ឃ្នាតទៅ ខ្ញុំក៏ដឹងច្បាស់ថា ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គរបស់ខ្ញុំឃ្នាតទៅ ព្រោះ
 ហេតុនេះជាបច្ច័យ ។

[៣៨៧] ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ ដូចទូដាក់សំពត់ ពេញ
 ដោយសំពត់ដែលជ្រលក់ដោយពណ៌ផ្សេងៗ របស់ព្រះរាជាក្តី របស់រាជ-
 មហាមាត្យក្តី ព្រះរាជាឬមហាមាត្យនោះប្រាថ្នានឹងស្ងៀកដណ្តាប់គូសំពត់
 ណា ។ ក្នុងបុព្វន្តិកសម័យ ក៏យកគូសំពត់នោះ ។ ឯង ស្ងៀកក្នុងបុព្វន្តិក-
 សម័យបាន បើប្រាថ្នានឹងស្ងៀកដណ្តាប់គូសំពត់ណា ។ ក្នុងមជ្ឈន្តិក-
 សម័យ ក៏យកគូសំពត់នោះ ។ ឯង ស្ងៀកដណ្តាប់ក្នុងមជ្ឈន្តិកសម័យបាន
 បើប្រាថ្នានឹងស្ងៀកដណ្តាប់គូសំពត់ណា ។ ក្នុងសាយន្តិកសម័យ ក៏យក
 គូសំពត់នោះ ។ ឯង ស្ងៀកដណ្តាប់ក្នុងសាយន្តិកសម័យបាន យ៉ាងណា
 មិញ ។ ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ បណ្តាពោជ្ឈង្គទាំង ៧ នេះឯង ខ្ញុំ

បព្វតវគ្គោ

យេន យេន ពោជ្ឈង្គេន អាកដ្ឋាមិ បុព្វណ្ណាសមយំ
 វិហារិតុំ តេន តេន ពោជ្ឈង្គេន បុព្វណ្ណាសមយំ វិហារមិ
 យេន យេន ពោជ្ឈង្គេន អាកដ្ឋាមិ មជ្ឈន្តិកសមយំ
 វិហារិតុំ តេន តេន ពោជ្ឈង្គេន មជ្ឈន្តិកសមយំ
 វិហារមិ យេន យេន ពោជ្ឈង្គេន អាកដ្ឋាមិ សា-
 យណ្ណាសមយំ វិហារិតុំ តេន តេន ពោជ្ឈង្គេន សា-
 យណ្ណាសមយំ វិហារមិ ។

[៣៨៨] សតិសម្មោជ្ឈង្គោ ឥតិ ចេ មេ អារុសោ
 ហោតិ អប្បមាលោតិ មេ ហោតិ សុសមារទ្ធាតិ មេ
 ហោតិ តិដ្ឋន្តំ តិដ្ឋតិ បជាណមិ សចេបិ មេ ចវតិ
 ឥទប្បច្ចយា មេ ចវតិ បជាណមិ ។ បេ ។

បព្វតវគ្គ

ប្រាថ្នានឹងនៅដោយពោជ្ឈង្គណា ។ ក្នុងបុព្វណ្ណសម័យ ខ្ញុំក៏សម្រេច
 ឥរិយាបថដោយពោជ្ឈង្គនោះ ។ ក្នុងបុព្វណ្ណសម័យបាន ខ្ញុំប្រាថ្នានឹងនៅ
 ដោយពោជ្ឈង្គណា ។ ក្នុងមជ្ឈនិកសម័យ ខ្ញុំក៏សម្រេចឥរិយាបថដោយ
 ពោជ្ឈង្គនោះ ។ ក្នុងមជ្ឈនិកសម័យបាន ខ្ញុំប្រាថ្នានឹងនៅដោយពោជ្ឈង្គ
 ណា ។ ក្នុងសាយណ្ណសម័យ ខ្ញុំក៏សម្រេចឥរិយាបថដោយពោជ្ឈង្គនោះ ។
 ក្នុងសាយណ្ណសម័យបាន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

[៣៨៨] ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ បើសតិសម្មោជ្ឈង្គកើតមាន
 ដល់ខ្ញុំដូច្នោះ សេចក្តីត្រិះរិះតែងកើតមានដល់ខ្ញុំថា សតិសម្មោជ្ឈង្គមាន
 ប្រមាណមិនបាន សេចក្តីត្រិះរិះតែងកើតមានដល់ខ្ញុំថា សតិសម្មោជ្ឈង្គ
 បរិបូណ៌ កាលបើសតិសម្មោជ្ឈង្គតាំងនៅ ខ្ញុំក៏ដឹងច្បាស់ថា សតិ-
 សម្មោជ្ឈង្គតាំងនៅ បើសតិសម្មោជ្ឈង្គរបស់ខ្ញុំឃ្នាតទៅ ខ្ញុំក៏ដឹងច្បាស់ថា
 សតិសម្មោជ្ឈង្គរបស់ខ្ញុំឃ្នាតទៅ ព្រោះហេតុនេះជាបច្ច័យ ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារុគោ

[៣៨៩] ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គោ ឥតិ ចេ មេ អារុសោ
ហោតិ អប្បមាលោតិ មេ ហោតិ សុសមារុទ្ធាតិ មេ
ហោតិ តិដ្ឋន្តំ តិដ្ឋតីតិ បជាធាមិ សចេបិ មេ ចវតិ
ឥទប្បច្ចយា មេ ចវតីតិ បជាធាមីតិ ។

[៣៩០] ^(១)អថខោ អញ្ញតោ ភិក្ខុ យេន ភកវា
តេនុបសង្កមិ ។ បេ ។ ឯកមន្តំ និសិទ្ធា ខោ សោ
ភិក្ខុ ភកវន្តំ ឯតទោច ពោជ្ឈង្គា ពោជ្ឈង្គាតិ ភន្តេ
វុច្ចន្តិ កិត្តាវតា នុ ខោ ភន្តេ ពោជ្ឈង្គាតិ វុច្ចន្តិ ។
ពោធាយ សំវត្តន្តិ ខោ ភិក្ខុ តស្មា ពោជ្ឈង្គាតិ
វុច្ចន្តិ ។

[៣៩១] ឥធិ ភិក្ខុ ភិក្ខុ សតិសម្ពោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ
វិវេកនិស្សិតំ វិវាគនិស្សិតំ និរោធិនិស្សិតំ វោស្សក្កប-
វិណាមី ។ បេ ។

១ ម. សារីគី ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

[៣៨៩] ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ បើឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គកើត
 មានដល់ខ្ញុំដូច្នោះ សេចក្តីត្រិះរិះតែងកើតមានដល់ខ្ញុំថា ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គ
 មានប្រមាណមិនបាន សេចក្តីត្រិះរិះតែងកើតមានដល់ខ្ញុំថា ឧបេក្ខា-
 សម្ពោជ្ឈង្គបរិបូណ៌ល្អ កាលបើឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គតាំងនៅ ខ្ញុំក៏ដឹងច្បាស់
 ថា ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គតាំងនៅ បើឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គរបស់ខ្ញុំឃ្នាតទៅ
 ខ្ញុំក៏ដឹងច្បាស់ថា ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គរបស់ខ្ញុំឃ្នាតទៅ ព្រោះហេតុនេះ
 ជាបច្ច័យ ។

[៣៩០] គ្រានោះ ភិក្ខុមួយរូបចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ។ បេ ។ លុះភិក្ខុនោះអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បានក្រាបបង្គំទូលព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពាក្យគេតែងនិយាយថា
 ពោជុល្លង្គ ពោជ្ឈង្គ ដូច្នោះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន គេតែងនិយាយថា
 ពោជ្ឈង្គដូច្នោះ តើដោយហេតុប៉ុន្មាន ។ ម្នាលភិក្ខុ ពួកធម៌ណាប្រព្រឹត្ត
 ទៅដើម្បីឲ្យត្រាស់ដឹង ហេតុនោះបានជាហៅថា ពោជ្ឈង្គដូច្នោះ ។

[៣៩១] ម្នាលភិក្ខុ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចម្រើនសតិសម្ពោជ្ឈង្គ
 ដែលអាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យការប្រាសចាករាគៈ អាស្រ័យ
 សេចក្តីរលត់ ទន់ទោរទៅក្នុងការលះបង់ ។ បេ ។

បព្វតវគ្គោ

[៣៩២] ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គំ កាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ
វិវាគនិស្សិតំ ជិវោជនិស្សិតំ វោស្សក្កបរិណាមី ។

[៣៩៣] តស្សិមេ សត្ត ពោជ្ឈង្គំ ការយតោ
កាមាសវាបិ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ ភវាសវាបិ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ
អវិជ្ជាសវាបិ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ ។ វិមុត្តស្មី វិមុត្តមិតិ ញ្ញាណំ
ហោតិ ។ ឌីណា ជាតិ រុសិតំ ព្រហ្មចរិយំ កតំ ករ-
ណីយំ ធាបរំ ឥត្តត្តាយាតិ បជាធាតិ ។ ពោធាយ
សំវត្តន្តិតិ ភិក្ខុ តស្មា ពោជ្ឈង្គាតិ រុច្ចន្តិតិ ។

[៣៩៤] ឯកំ សមយំ ភកវា សាកេតេ វិ-
ហារតិ អញ្ញនវនេ មិកទាយេ ។ អថខោ កុណ្ណា-
សិយោ បរិញ្ញាជកោ យេន ភកវា តេនុបសង្កមិ
ឧបសង្កមិត្វា ភកវតា សទ្ធិ សម្មោទិ សម្មោទនីយំ
កមំ សារាណីយំ វីតិសារេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។

បព្វតវគ្គ

[៣៩២] ភិក្ខុចម្រើនឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គ ដែលអាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យការប្រាសចាករាគៈ អាស្រ័យសេចក្តីរលត់ ដែលទន់ទោរទៅក្នុងការលះបង់ ។

[៣៩៣] កាលបើភិក្ខុនោះចម្រើនពោជ្ឈង្គទាំង ៧ នេះ ចិត្តក៏ផុតស្រឡះចាកកាមាសវៈផង ចិត្តក៏ផុតស្រឡះចាកភវាសវៈផង ចិត្តក៏ផុតស្រឡះចាកអវិជ្ជាសវៈផង ។ កាលបើចិត្តផុតស្រឡះហើយ ញាណក៏កើតឡើងថា ចិត្តរួចស្រឡះហើយ ។ ភិក្ខុនោះក៏ដឹងច្បាស់ថា ជាតិអស់ហើយ ព្រហ្មចារ្យបានប្រព្រឹត្តស្រេចហើយ សោឡសកិច្ចបានធ្វើស្រេចហើយ មគ្គការវនាភិច្ចដទៃប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀតមិនមានឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុ ពួកធម៌ណាប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីត្រាស់ដឹងហេតុនោះបានជាហៅថា ពោជ្ឈង្គ ។

[៣៩៤] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងព្រៃអញ្ជ័នជាទីឲ្យអភ័យដល់ម្រឹគ ជិតក្រុងសាកេត ។ គ្រានោះឯង បរិព្វាជកល្មោះកុណ្ណាលិយ ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏រីករាយជាមួយនឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយនិងពាក្យដែលគួរព្រួយហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារុគោ

ឯកមន្តំ និសិដ្ឋោ ខោ កុណ្ណាលិយោ បរិព្វាជកោ
 ភកវន្តំ ឯតទោច អហមស្មិ កោ កោតម អារាម-
 និយាទិ បរិសារចរោ^(១) តស្ស មយ្ហំ កោ កោតម
 បច្ឆាកត្តំ ភុត្តទាតវាសស្ស អយមាហារោ^(២) ហោតិ
 អារាមេន អារាមំ ឧយ្យានេន ឧយ្យានំ អនុចង្គមាមិ
 អនុវិចរាមិ សោ តត្ថ បស្សាមិ ឯកេ សមណព្រាហ្ម-
 ណោ ឥតិ វាទប្បមោក្ខានិសំសំ ចេវ កមំ កថេន្តេ
 ឧចារម្ហានិសំសំ ច ភវម្បន កោតមោ កិមានិសំសោ
 វិហារតីតិ ។ វិជ្ជាវិមុត្តិផលានិសំសោ ខោ កុណ្ណាលិយ
 តថាកតោ វិហារតីតិ ។

១ ឱ. អារាមនិស្សាទិបរិសារចរោ ។ ម. អារាមនិស្សយីបរិសរចរោ ។ ២ ឱ. អយមា-
 ចារោ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

លុះកុណាលិយបរិព្វាជកអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះ-
 ដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គជាអ្នក
 ចេញចូលក្នុងសួនច្បារ ជាអ្នកអង្គអាចក្នុងបរិសទ្យ បពិត្រព្រះគោតម
 ដ៏ចម្រើន ការទៅសួនច្បារនេះជាអាហាររបស់ខ្ញុំដែលបរិភោគបាយព្រឹក
 ក្នុងកាលជាខាងក្រោយភក្ត្ររួចហើយ ខ្ញុំព្រះអង្គតែងចង្រ្កមនិងត្រាច់រង្គាត់
 អំពីសួនច្បារមួយ ទៅកាន់សួនច្បារមួយ អំពីឱទ្យានមួយ ទៅកាន់
 ឱទ្យានមួយ ខ្ញុំព្រះអង្គតែងឃើញសមណព្រាហ្មណ៍មួយពួកក្នុងអារាម
 និងឱទ្យាននោះ ថ្ងៃនូវអានិសង្សនៃការដោះវាទ្បចផង នូវអានិសង្សនៃ
 ការប្រណាំងប្រជែងផង ដូច្នោះ ចំណែកខាងព្រះគោតមដ៏ចម្រើន តើមាន
 អ្វីជាអានិសង្សដែរឬ ។ ម្ចាស់កុណាលិយ ព្រះតថាគតមានវិជ្ជានិងវិមុត្តិ
 ជាផលានិសង្ស ។

បព្វតវគ្គោ

[៣៩៥] កតមេ បន ភោ កោតម ធម្មា ភារីតា
 ពហុលីកតា វិជ្ជាវិមុត្តិ បរិបូរេន្តីតិ ។ សត្ត ខោ កុណ្ណា-
 លិយ ពោជ្ឈង្គា ភារីតា ពហុលីកតា វិជ្ជាវិមុត្តិ
 បរិបូរេន្តីតិ ។ កតមេ បន ភោ កោតម ធម្មា ភារីតា
 ពហុលីកតា សត្ត ពោជ្ឈង្គេ បរិបូរេន្តីតិ ។ ចត្តារោ
 ខោ កុណ្ណាលិយ សតិប្បដ្ឋានា ភារីតា ពហុលីកតា
 សត្ត ពោជ្ឈង្គេ បរិបូរេន្តីតិ ។ កតមេ បន ភោ
 កោតម ធម្មា ភារីតា ពហុលីកតា ចត្តារោ សតិ-
 ប្បដ្ឋានេ បរិបូរេន្តីតិ ។ តីណិ ខោ កុណ្ណាលិយ
 សុចរិតានិ ភារីតានិ ពហុលីកតានិ ចត្តារោ សតិ-
 ប្បដ្ឋានេ បរិបូរេន្តីតិ ។ កតមេ បន ភោ កោតម
 ធម្មា ភារីតា ពហុលីកតា តីណិ សុចរិតានិ បរិបូ-
 រេន្តីតិ ។

បព្វតវគ្គ

[៣៩៥] បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ធម៌ទាំងឡាយដែលបុគ្គល
 ចម្រើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយ ។ ហើយ ញ៉ាំងវិជ្ជានិងវិមុត្តិឲ្យពេញលេញបាន
 តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលកុណ្ណាលិយ ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ដែលបុគ្គលចម្រើន
 ហើយ ធ្វើឲ្យរឿយ ។ ហើយ រមែងញ៉ាំងវិជ្ជានិងវិមុត្តិឲ្យពេញលេញ
 បាន ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ធម៌ទាំងឡាយដែលបុគ្គលចម្រើន
 ហើយ ធ្វើឲ្យរឿយ ។ ហើយ ញ៉ាំងពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ឲ្យពេញលេញបាន
 តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលកុណ្ណាលិយ សតិប្បដ្ឋានទាំង ៤ ដែលបុគ្គល
 ចម្រើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយ ។ ហើយ រមែងញ៉ាំងពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ឲ្យពេញ
 លេញបាន ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ធម៌ទាំងឡាយដែលបុគ្គល
 ចម្រើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយ ។ ហើយ រមែងញ៉ាំងពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ឲ្យពេញ
 លេញបាន តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលកុណ្ណាលិយ សុចរិតទាំង ៣ ដែល
 បុគ្គលចម្រើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយ ។ ហើយ រមែងញ៉ាំងសតិប្បដ្ឋានទាំង ៤
 ឲ្យពេញលេញបាន ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ធម៌ទាំងឡាយដែល
 បុគ្គលចម្រើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយ ។ ហើយ ញ៉ាំងសុចរិតទាំង ៣ ឲ្យពេញ
 លេញបាន តើដូចម្តេចខ្លះ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារគ្គោ

[៣៩៦] ឥន្ទ្រិយសំវរោ ខោ កុណ្ណាលិយ ភារិតោ
 ពហុលីកតោ តីណិ សុចរិតានិ បរិបូរេតិ ។ កថំ
 ភារិតោ កុណ្ណាលិយ ឥន្ទ្រិយសំវរោ កថំ ពហុលី-
 កតោ តីណិ សុចរិតានិ បរិបូរេតិ ។ ឥធិ កុណ្ណា-
 លិយ ភិក្ខុ ចក្កុនា រូបំ ទិស្វា មនាបំ នាភិជ្ឈា-
 យតិ^(១) នារិហឹសតិ^(២) ន រាតំ ជនេតិ តស្ស បិតោ
 ច កាយោ ហោតិ បិតំ ចិត្តំ អជ្ឈត្តំ សុសណ្ឌិតំ
 សុរិមុត្តំ ។ ចក្កុនា ខោ បនេវ រូបំ ទិស្វា អម-
 នាបំ ន មន្តំ ហោតិ អប្បតិដ្ឋិតចិត្តោ អាទិន្នមាន-
 សោ អព្យាបន្នចេតសោ តស្ស បិតោ ច កាយោ
 ហោតិ បិតំ ចិត្តំ អជ្ឈត្តំ សុសណ្ឌិតំ សុរិមុត្តំ ។
 បុន ចបរំ កុណ្ណាលិយ ភិក្ខុ សោតេន សទ្ធិំ សុត្វា
 ។ បេ ។ យានេន កន្ធិំ យាយិត្វា ។ ជិហ្គាយ រសំ សា-
 យិត្វា ។ កាយេន ដោដ្ឋព្វំ ដុសិត្វា ។ មនសា ធម្មំ
 វិញ្ញាយ មនាបំ នាភិជ្ឈាយតិ នារិហឹសតិ ន រាតំ
 ជនេតិ តស្ស បិតោ ច កាយោ ហោតិ បិតំ ចិត្តំ

១ ឱ. ម. នាភិជ្ឈតិ ។ ២ នាភីសតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

[៣៩៦] ម្នាលកុណ្ណាលិយ ឥន្ទ្រិយសំរវដែលបុគ្គលចម្រើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយ ។ ហើយ រមែងញ៉ាំងសុចរិតទាំង ៣ ឲ្យពេញលេញបាន ។

ម្នាលកុណ្ណាលិយ ឥន្ទ្រិយសំរវដែលបុគ្គលចម្រើនហើយដូចម្តេច ធ្វើឲ្យ រឿយ ។ ហើយដូចម្តេច ទើបញ៉ាំងសុចរិតទាំង ៣ ឲ្យពេញលេញបាន ។

ម្នាលកុណ្ណាលិយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ឃើញរូបជាទីគាប់ចិត្តដោយចក្ខុ ហើយ មិនសំឡឹងរំពៃ មិនបៀតបៀន មិនញ៉ាំងតម្រេកឲ្យកើត នាមកាយរបស់ភិក្ខុនោះតម្កល់នៅបាន ចិត្តក៏តាំងនៅខាងក្នុង តាំងនៅដោយ ល្អ ផុតស្រឡះដោយល្អ ។ ភិក្ខុឃើញរូបដែលមិនគាប់ចិត្តដោយភ្នែក ហើយ ជាអ្នកមិនមានមុខជ្រប់ មានចិត្តមិនតាំងខ្ជាប់ (ដោយអំណាច នៃកិលេស) មានចិត្តនឹងនួន មានចិត្តមិនព្យាបាទ នាមកាយរបស់ភិក្ខុ នោះតម្កល់នៅហើយ ចិត្តក៏តាំងនៅខាងក្នុង តាំងនៅដោយល្អ ផុត ស្រឡះដោយល្អ ។ ម្នាលកុណ្ណាលិយ មួយទៀត ភិក្ខុឮសំឡេងដោយ ត្រចៀក ។ បេ ។ ជុំភ្លិនដោយច្រមុះ ។ ជញ្ជាប់រសដោយអណ្តាត ។ ពាល់ត្រូវដោដ្ឋព្វៈដោយកាយ ។ ដឹងច្បាស់នូវធម្មារម្មណ៍ជាទីគាប់ចិត្ត ដោយមនោហើយ មិនសំឡឹងរំពៃ មិនបៀតបៀន មិនញ៉ាំងសេចក្តី ត្រេកត្រអាលឲ្យកើត នាមកាយរបស់ភិក្ខុនោះតាំងនៅបាន ចិត្តក៏តាំងនៅ

បព្វតវគ្គោ

អជ្ឈតំ សុសណ្ឌិតំ សុវិមុត្តំ ។ មនសា ខោ បនេវ
 ធម្មំ វិញ្ញាយ អមនាបំ ន មជ្ឈំ ហោតិ អប្បតិដ្ឋិត-
 ចិត្តោ អាទិន្នមានសោ អព្យាបន្នចេតសោ តស្ស បិតោ
 ច កាយោ ហោតិ បិតំ ចិត្តំ អជ្ឈតំ សុសណ្ឌិតំ
 សុវិមុត្តំ ។ យតោ ខោ កុណ្ណាលិយ ភិក្ខុ ចក្កុនា រូបំ
 ទិស្វា មនាទាមនាបេសុ រូបេសុ បិតោ អាទិន្នមាន-
 សោ អព្យាបន្នចេតសោ តស្ស បិតោ ច កាយោ
 ហោតិ បិតំ ចិត្តំ អជ្ឈតំ សុសណ្ឌិតំ សុវិមុត្តំ ។
 សោតេន សទ្ធិំ សុត្វា ។ បេ ។ យានេន កន្លំ យា-
 យិត្វា ។ ជិក្ខាយ រសំ សាយិត្វា ។ កាយេន ដោជ្ឈព្វំ
 ធុសិត្វា ។ មនសា ធម្មំ វិញ្ញាយ មនាទាមនាបេសុ
 ធម្មេសុ បិតោ ច កាយោ ហោតិ បិតំ ចិត្តំ អជ្ឈតំ
 សុសណ្ឌិតំ សុវិមុត្តំ ។ ឯវម្ហារិតោ ខោ កុណ្ណាលិយ
 តទ្ធិយសំរោ ឯវំ ពហុលីកតោ តីណិ សុចរិតានិ
 បរិបូរេតិ ។

បព្វតវគ្គ

ខាងក្នុង តាំងនៅដោយល្អ ផុតស្រឡះដោយល្អ ។ លុះដឹងច្បាស់នូវ
 ធម្មារម្មណ៍មិនជាទីគាប់ចិត្តដោយមនោហើយ មិនមានមុខជ្រប់ មាន
 ចិត្តមិនតាំងនៅស៊ប់ មានចិត្តនឹងនួន មានចិត្តមិនព្យាបាទ នាមកាយ
 របស់ភិក្ខុនោះតាំងនៅហើយ ចិត្តក៏តាំងនៅខាងក្នុង តាំងនៅដោយល្អ
 ផុតស្រឡះដោយល្អ ។ ម្នាលកុណ្ណាលិយ កាលណាភិក្ខុឃើញរូបដោយ
 ភ្នែកហើយ តាំងនៅក្នុងរូបជាទីគាប់ចិត្តនិងមិនគាប់ចិត្ត មានចិត្តនឹងនួន
 មានចិត្តមិនព្យាបាទ នាមកាយរបស់ភិក្ខុនោះតាំងនៅហើយ ចិត្តក៏តាំង
 នៅខាងក្នុង តាំងនៅដោយល្អ ផុតស្រឡះដោយល្អ ។ ឮសំឡេង
 ដោយត្រចៀក ។ លេ ។ ជុំភ្លិនដោយច្រមុះ ។ លិទ្ធក្នករសដោយ
 អណ្តាត ។ ពាល់ត្រូវដោដ្ឋព្វៈដោយកាយ ។ ដឹងច្បាស់នូវធម្មារម្មណ៍
 ដោយមនោ កាយរបស់ភិក្ខុនោះតាំងនៅក្នុងធម៌ទាំងឡាយជាទីគាប់ចិត្ត
 និងមិនគាប់ចិត្តហើយ ចិត្តក៏តាំងនៅខាងក្នុង តាំងនៅដោយល្អ ផុត
 ស្រឡះដោយល្អ ។ ម្នាលកុណ្ណាលិយ ឥន្ទ្រិយសំរវដែលភិក្ខុចម្រើនយ៉ាង
 នេះហើយ ធ្វើឲ្យរឿយ ។ យ៉ាងនេះហើយ រមែងញ៉ាំងសុចរិតទាំង ៣ ឲ្យ
 ពេញលេញបាន ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវរុគោ

[៣៩៧] កងំ ភារិតានិ តានិ ច កុណ្ណាលិយ
 តីណិ សុចរិតានិ កងំ ពហុលីកតានិ ចត្តារោ
 សតិប្បដ្ឋានេ បរិបូរេន្តិ ។ ឥធិ កុណ្ណាលិយ ភិក្ខុ កាយ
 យទុច្ចរិតំ បហានាយ កាយសុចរិតំ ភាវេតិ វេទីទុច្ចរិតំ
 បហានាយ វេទីសុចរិតំ ភាវេតិ មនោទុច្ចរិតំ បហានាយ
 មនោសុចរិតំ ភាវេតិ ។ ឯវំ ភារិតានិ ខោ កុណ្ណាលិយ
 តីណិ សុចរិតានិ ឯវំ ពហុលីកតានិ ចត្តារោ សតិ-
 ប្បដ្ឋានេ បរិបូរេន្តិ ។

[៣៩៨] កងំ ភារិតា ច កុណ្ណាលិយ ចត្តារោ
 សតិប្បដ្ឋានា កងំ ពហុលីកតា សត្ត ពោជ្ឈង្គេ
 បរិបូរេន្តិ ។ ឥធិ កុណ្ណាលិយ ភិក្ខុ កាយេ កាយា-
 នុបស្សី វិហរតិ អាតាបី សម្មជាតោ សតិមា វិនេយ្យ
 លោកេ អភិជ្ឈាទោមនស្សំ វេទនាសុ ។ បេ ។ ចិត្តេ
 ។ បេ ។ ធម្មេសុ ធម្មានុបស្សី វិហរតិ អាតាបី សម្ម-
 ជាតោ សតិមា វិនេយ្យ លោកេ អភិជ្ឈាទោមនស្សំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

[៣៩៧] ម្នាលកុណ្ណាលិយ សុចរិតទាំង ៣ ដែលភិក្ខុចម្រើន
 ហើយដូចម្តេច ធ្វើឲ្យរឿយ ។ ហើយដូចម្តេច ទើបញ្ចាំងសតិប្បដ្ឋានទាំង ៤
 ឲ្យពេញលេញបាន ។ ម្នាលកុណ្ណាលិយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ លះ
 បង់នូវកាយទុច្ចរិត ចម្រើននូវកាយសុចរិត លះបង់នូវវចីទុច្ចរិត ចម្រើននូវ
 វចីសុចរិត លះបង់នូវមនោទុច្ចរិត ចម្រើននូវមនោសុចរិត ។ ម្នាល
 កុណ្ណាលិយ សុចរិតទាំង ៣ ដែលភិក្ខុចម្រើនយ៉ាងនេះហើយ ធ្វើឲ្យរឿយ ។
 យ៉ាងនេះហើយ រមែងញ្ចាំងសតិប្បដ្ឋានទាំង ៤ ឲ្យពេញលេញបាន ។

[៣៩៨] ម្នាលកុណ្ណាលិយ សតិប្បដ្ឋានទាំង ៤ ដែលភិក្ខុចម្រើន
 ហើយដូចម្តេច ធ្វើឲ្យរឿយ ។ ហើយដូចម្តេច ទើបញ្ចាំងពោជ្ឈង្គទាំង ៧
 ឲ្យពេញលេញបាន ។ ម្នាលកុណ្ណាលិយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ពិចារណា
 ណាឃើញកាយក្នុងកាយ មានព្យាយាមជាគ្រឿងដុតកម្តៅកិលេស ជា
 អ្នកដឹងខ្លួន មានស្មារតី កម្ចាត់បង់នូវអភិជ្ឈានិងទោមនស្សក្នុងលោក
 ក្នុងវេទនាទាំងឡាយ ។ បេ ។ ក្នុងចិត្ត ។ បេ ។ ពិចារណាឃើញនូវធម៌
 ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ មានព្យាយាមជាគ្រឿងដុតកម្តៅកិលេស ជាអ្នក
 ដឹងខ្លួន មានស្មារតី កម្ចាត់បង់នូវអភិជ្ឈានិងទោមនស្សក្នុងលោក ។

បព្វតវគ្គោ

ឯវំ ភារិតា ខោ កុណ្ណាលិយ ចត្តារោ សតិប្បដ្ឋានា ឯវំ
ពហុលីកតា សត្ត ពោជ្ឈង្គោ បរិបូរេន្តិ ។

[៣៩៩] កថំ ភារិតា ច កុណ្ណាលិយ សត្ត

ពោជ្ឈង្គោ កថំ ពហុលីកតា វិជ្ជារិមុត្តិ បរិបូរេន្តិ ។

ឥធិ កុណ្ណាលិយ ភិក្ខុ សតិសម្ពោជ្ឈង្គំ ភារេតិ វិវេក-

និស្សិតំ វិរាគនិស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ វោស្សត្តបរិណា-

មី ។ បេ ។ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គំ ភារេតិ វិវេកនិស្សិតំ

វិរាគនិស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ វោស្សត្តបរិណាមី ។ ឯវំ

ភារិតា ខោ កុណ្ណាលិយ សត្ត ពោជ្ឈង្គោ ឯវំ ពហុលី-

កតា វិជ្ជារិមុត្តិ បរិបូរេន្តិ ។

បព្វតវគ្គ

ម្ចាស់កុណ្ណាលិយ សតិប្បដ្ឋានទាំង ៤ ដែលភិក្ខុចម្រើនយ៉ាងនេះហើយ ធ្វើ
ឲ្យរឿយ ។ យ៉ាងនេះហើយ រមែងញ៉ាំងពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ឲ្យពេញលេញ
បាន ។

[៣៩៩] ម្ចាស់កុណ្ណាលិយ ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ដែលភិក្ខុចម្រើនហើយ
ដូចម្តេច ធ្វើឲ្យរឿយ ។ ហើយដូចម្តេច ទើបញ៉ាំងវិជ្ជានិងវិមុត្តិឲ្យពេញ
លេញបាន ។ ម្ចាស់កុណ្ណាលិយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចម្រើននូវសតិ-
សម្តោជ្ឈង្គ ដែលអាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យការប្រាសចាក
រាគៈ អាស្រ័យសេចក្តីរលត់ ដែលទន់ទោរទៅក្នុងការលះបង់ ។ បេ ។
ចម្រើនឧបេក្ខាសម្តោជ្ឈង្គ ដែលអាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យការ
ប្រាសចាកតម្រេក អាស្រ័យសេចក្តីរលត់ ដែលទន់ទោរទៅក្នុងការលះ
បង់ ។ ម្ចាស់កុណ្ណាលិយ ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ដែលបុគ្គលចម្រើនហើយយ៉ាង
នេះ ធ្វើឲ្យរឿយ ។ ហើយយ៉ាងនេះឯង រមែងញ៉ាំងវិជ្ជានិងវិមុត្តិឲ្យពេញ
លេញបាន ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារគ្គោ

[៤០០] ឯវំ វុត្តេ កុណ្ណាលិយោ បរិព្វាជកោ
 ភកវន្តំ ឯតទរោច អភិក្កន្តំ ភោ កោតម អភិក្កន្តំ
 ភោ កោតម សេយ្យថាបិ ភោ កោតម និក្កុដ្ឋិតំ វា
 ឧក្កុដ្ឋេយ្យ បដិច្ចន្តំ វា វិរេយ្យ មុឡស្ស វា មក្កំ
 អាចិក្ខេយ្យ អន្ធការេ វា តេលប្បដ្ឋោតំ ជារេយ្យ
 ចក្កុមន្តោ រូបាទិ ទក្ខន្តិតិ ។ ឯវមេវ ខោ កោតា
 កោតមេន អនេកបរិយាយេន ធម្មោ បកាសិតោ
 ឯសាហំ ភវន្តំ កោតមំ សរណំ កច្ឆាមិ ធម្មញ្ញ
 ភិក្កុសដ្ឋៀញ្ញា ឧបាសកំ មំ ភវំ កោតមោ ជារតុ
 អដ្ឋតក្កេ ចាល្ហាបេតំ សរណាដ្ឋិតន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុគ្គ

[៤០០] កាលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ កុណ្ណាលិយបរិព្វាជកក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រ ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ភ្លឺច្បាស់ណាស់ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ភ្លឺច្បាស់ ណាស់ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន (ធម៌ដែលព្រះអង្គសម្តែងហើយដោយ អនេកបរិយាយយ៉ាងនេះ) ដូចជាគេផ្សារនូវវត្ថុដែលផ្តាច់ ឬបើកបង្ហាញ របស់ដែលកំបាំង ឬក៏ដូចជាគេប្រាប់ផ្លូវដល់អ្នកវង្វេង ពុំនោះសោតដូច គេទ្រាលប្រទីបប្រេងក្នុងទីងងឹតដោយគិតថា មនុស្សដែលមានចក្ខុនឹង មើលឃើញរូបទាំងឡាយ ។ ធម៌ដែលព្រះគោតមដ៏ចម្រើនទ្រង់ប្រកាស ហើយដោយអនេកបរិយាយក៏ដូច្នោះដែរ ខ្ញុំព្រះអង្គនេះ សូមដល់នូវព្រះ គោតមដ៏ចម្រើនផង ព្រះធម៌ផង ព្រះភិក្ខុសង្ឃផង ជាសរណៈ ចាប់ ដើមតាំងអំពីថ្ងៃនេះទៅ សូមព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ជ្រាបនូវខ្ញុំព្រះអង្គថាជា ឧបាសកអ្នកដល់នូវសរណៈស្មើដោយជីវិត ។

បព្វតវគ្គោ

[៤០១] សេយ្យថាមិ ភិក្ខុវេ ក្វជាតារស្ស យា
 កាចិ កោចានសិយោ សព្វា តា ក្វជនិដ្ឋា ក្វជ-
 ចោណា ក្វជបញ្ញាវា ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សត្ត
 ពោជ្ឈង្គេ ភាវេន្តោ សត្ត ពោជ្ឈង្គេ ពហុលីកហេន្តោ
 និព្វាននិដ្ឋោ ហោតិ និព្វានចោណោ និព្វានបញ្ញាវោ ។

[៤០២] កថញ្ចា ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សត្ត ពោជ្ឈង្គេ
 ភាវេន្តោ សត្ត ពោជ្ឈង្គេ ពហុលីកហេន្តោ និព្វាន-
 និដ្ឋោ ហោតិ និព្វានចោណោ និព្វានបញ្ញាវោ ។ ឥធន
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សតិសម្ពោជ្ឈង្គិ ភាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ
 វិវាគនិស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ វោស្សត្តបរិណាមី ។ មេ ។
 ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គិ ភាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ វិវាគនិស្សិតំ
 និរោធនិស្សិតំ វោស្សត្តបរិណាមី ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ សត្ត ពោជ្ឈង្គេ ភាវេន្តោ សត្ត ពោជ្ឈង្គេ
 ពហុលីកហេន្តោ និព្វាននិដ្ឋោ ហោតិ និព្វានចោណោ
 និព្វានបញ្ញាវោតិ ។

បព្វតវគ្គ

[២០១] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាបង្គំនៃផ្ទះមានកំពូលឯណា មួយ បង្គំទាំងអស់នោះបង្ហោនទៅរកកំពូល ទេរទៅរកកំពូល ឈម ទៅរកកំពូល យ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលភិក្ខុចម្រើននូវ ពោជ្ឈង្គទាំង៧ ធ្វើឲ្យរឿយ ។ នូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ជាបុគ្គលមានចិត្ត បង្ហោនទៅរកព្រះនិព្វាន ទេរទៅរកព្រះនិព្វាន ឈមទៅរកព្រះនិព្វាន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

[២០២] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលភិក្ខុចម្រើននូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ធ្វើឲ្យរឿយ ។ នូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ តែងមានចិត្តឱនទៅរកព្រះនិព្វាន ទេរ ទៅរកព្រះនិព្វាន ឈមទៅរកព្រះនិព្វាន តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ ទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចម្រើននូវសតិសម្តោជ្ឈង្គ ដែល អាស្រ័យនូវសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវការប្រាសចាករាគៈ អាស្រ័យ នូវសេចក្តីរលត់ ដែលទន់ទោរទៅក្នុងការលះបង់ ។ បេ ។ ចម្រើននូវ ឧបេក្ខាសម្តោជ្ឈង្គ ដែលអាស្រ័យនូវសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវការ ប្រាសចាករាគៈ អាស្រ័យនូវសេចក្តីរលត់ ដែលទន់ទោរទៅក្នុងការ លះបង់ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលភិក្ខុចម្រើននូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ធ្វើឲ្យ រឿយ ។ នូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ តែងមានចិត្តឱនទៅរកព្រះនិព្វាន ទេរទៅ រកព្រះនិព្វាន ឈមទៅរកព្រះនិព្វាន យ៉ាងនេះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារុត្តោ

[៤០៣] ឯកំ សមយំ អាយស្មា ច ឧបវាលោ
អាយស្មា ច សារីបុត្តោ កោសម្ពិយំ វិហរន្តិ ឃោ-
សិតារាមេ ។ អថខោ អាយស្មា សារីបុត្តោ សាយណ្ណា-
សមយំ បដិសល្លាណ វុដ្ឋិតោ យេនាយស្មា ឧបវាលោ
តេនុបសន្តិមិ ឧបសន្តិមិត្វា អាយស្មតា ឧបវាលោន
សន្តិ សម្មោទិ សម្មោទនិយំ កចំ សារាណិយំ វិតិ-
សារត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិទ្ធោ ខោ
អាយស្មា សារីបុត្តោ អាយស្មន្តំ ឧបវាលំ ឯតនវោច
ជានេយ្យ នុ ខោ អារុសោ ឧបវាលា ភិក្ខុ បច្ចត្តំ
យោនិសោមនសិការា ឯវំ សុសមារទ្ធា មេ សត្ត
ពោជ្ឈង្គា ជាសុវិហារាយ សំវត្តន្តិទិ ។ ជានេយ្យ ខោ
អារុសោ សារីបុត្ត ភិក្ខុ បច្ចត្តំ យោនិសោមនសិការា
ឯវំ សុសមារទ្ធា មេ សត្ត ពោជ្ឈង្គា ជាសុវិហារាយ
សំវត្តន្តិទិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

[៤០៣] សម័យមួយ ព្រះឧបវាណដ៏មានអាយុនឹងព្រះសារីបុត្ត
ដ៏មានអាយុគង់នៅក្នុងយោសិតារាម ជិតក្រុងកោសម្ពី ។ គ្រានោះឯង
ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុចេញអំពីទីសម្ងំក្នុងសាយណ្តូសម័យ ចូលទៅរក
ព្រះឧបវាណដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយ
ជាមួយនឹងព្រះឧបវាណដ៏មានអាយុ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយនិង
ពាក្យដែលគួររព្វកហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះសារីបុត្ត
ដ៏មានអាយុអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏និយាយនឹងព្រះឧបវាណដ៏មាន
អាយុដូច្នោះថា ម្ចាស់អាវុសោឧបវាណ ភិក្ខុគប្បីដឹងដោយកិរិយាធ្វើទុក
ក្នុងចិត្តដោយឧបាយចំពោះខ្លួនថា សត្តពោជ្ឈង្គដែលអាត្មាអញប្រារព្ធ
ល្អយ៉ាងនេះហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីនៅសប្បាយ ដូច្នោះដែរឬ ។
ម្ចាស់អាវុសោសារីបុត្ត ភិក្ខុគប្បីដឹងដោយកិរិយាធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយ
ឧបាយចំពោះខ្លួនថា សត្តពោជ្ឈង្គដែលអាត្មាអញប្រារព្ធល្អយ៉ាងនេះ
ហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសប្បាយដូច្នោះបាន ។

បព្វតវគ្គោ

[៤០៤] សតិសម្មោជ្ឈង្គំ ខោ អារុសោ ភិក្ខុ អា-
 រព្ភមាណោ បដាណតិ ចិត្តញ្ច មេ សុវិមុត្តំ ដីនមិទ្ធពញ្ច
 មេ សុសម្មហតំ ឧទ្ធចកុក្កុច្ឆញ្ច មេ សុប្បដិវិនិតំ
 អារទ្ធពញ្ច មេ វិយំ អដ្ឋិកត្វា មនសិករោមិ ណោ ច
 សីនន្តិ ។ បេ ។

[៤០៥] ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈង្គំ អារុសោ ភិក្ខុ អា-
 រព្ភមាណោ បដាណតិ ចិត្តញ្ច មេ សុវិមុត្តំ ដីនមិទ្ធពញ្ច
 មេ សុសម្មហតំ ឧទ្ធចកុក្កុច្ឆញ្ច មេ សុប្បដិវិនិតំ
 អារទ្ធពញ្ច មេ វិយំ អដ្ឋិកត្វា មនសិករោមិ ណោ ច
 សីនន្តិ ។

[៤០៦] ឯវំ ខោ អារុសោ សារីបុត្ត ភិក្ខុ ជានេយ្យ
 បច្ចុត្តំ យោនិសោមនសិការា ឯវំ សុសមារទ្ធា មេ
 សត្ត ពោជ្ឈង្គា ដាសុវិហារាយ សំវត្តន្តិតិ ។

បព្វតវគ្គ

[៤០៤] ម្នាលអារុសោ កាលភិក្ខុចម្រើននូវសតិសម្តោជ្ឈង្គ រមែង
 ដឹងច្បាស់ថា ចិត្តរបស់អាត្មាអញផុតល្អហើយ បីនមិទ្ធអាត្មាអញក៏បាន
 គាស់រំលើងល្អហើយ ឧទ្ធចកុក្កច្ចអាត្មាអញក៏បានបន្សាត់បង់ល្អហើយ
 ព្យាយាមអាត្មាអញក៏បានប្រារព្ធហើយ អាត្មាអញមានសេចក្តីត្រូវការ
 ទើបធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ព្យាយាមមិនជួរថយឡើយ ។ លេ ។

[៤០៥] ម្នាលអារុសោ កាលភិក្ខុចម្រើនឧបេក្ខាសម្តោជ្ឈង្គ រមែង
 ដឹងច្បាស់ថា ចិត្តរបស់អាត្មាអញផុតល្អហើយ បីនមិទ្ធអាត្មាអញបាន
 គាស់រំលើងហើយ ឧទ្ធចកុក្កច្ចអាត្មាអញក៏បានបន្សាត់បង់ល្អហើយ
 សេចក្តីព្យាយាមអាត្មាអញក៏បានប្រារព្ធហើយ អាត្មាអញមានសេចក្តី
 ត្រូវការទើបធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ព្យាយាមមិនជួរថយឡើយ ។

[៤០៦] ម្នាលអារុសោសារីបុត្ត ភិក្ខុគប្បីដឹងដោយការធ្វើទុក
 ក្នុងចិត្តដោយឧបាយចំពោះខ្លួនយ៉ាងនេះថា សត្តពោជ្ឈង្គអាត្មាអញធ្វើល្អ
 យ៉ាងនេះហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីនៅសប្បាយ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវរុគោ

[៤០៧] សត្តិមេ ភិក្ខុវេ ពោជ្ឈង្គា ការិតា ពហុ-
 លីកតា អនុប្បដ្ឋា ឧប្បជ្ជន្តិ នាញ្ញត្រ តថាគតស្ស
 ចាតុភាវា អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ។ កតមេ
 សត្ត ។ សតិសម្មោជ្ឈង្គោ ។ បេ ។ ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈ-
 ង្គោ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ សត្ត ពោជ្ឈង្គា ការិតា
 ពហុលីកតា អនុប្បដ្ឋា ឧប្បជ្ជន្តិ នាញ្ញត្រ តថាគ-
 តស្ស ចាតុភាវា អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្សាតិ ។

[៤០៨] សត្តិមេ ភិក្ខុវេ ពោជ្ឈង្គា ការិតា ពហុ-
 លីកតា អនុប្បដ្ឋា ឧប្បជ្ជន្តិ នាញ្ញត្រ សុកតវិនយា ។
 កតមេ សត្ត ។ សតិសម្មោជ្ឈង្គោ ។ បេ ។ ឧបេក្ខា-
 សម្មោជ្ឈង្គោ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ សត្ត ពោជ្ឈង្គា
 ការិតា ពហុលីកតា អនុប្បដ្ឋា ឧប្បជ្ជន្តិ នាញ្ញត្រ
 សុកតវិនយាតិ ។

បព្វតវគ្គោ បឋមោ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរគ្គ

[៤០៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ នេះ ដែលបុគ្គល
 ចម្រើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយ ។ ហើយ ដែលមិនទាន់កើតឡើង រមែងកើត
 ឡើងបាន តែក្រៅអំពីការកើតប្រាកដនៃព្រះតថាគតជាអរហន្តសម្មា-
 សម្ពុទ្ធចេញ កើតឡើងមិនបានទេ ។ ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺ
 សតិសម្តោជ្ឈង្គ ១ ។ វេ ។ ឧបេក្ខាសម្តោជ្ឈង្គ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ នេះឯង ដែលបុគ្គលចម្រើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយ ។ ហើយ
 ដែលមិនទាន់កើតឡើង រមែងកើតឡើងបាន តែក្រៅអំពីការកើតឡើង
 នៃព្រះតថាគតជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធចេញ កើតឡើងមិនបានទេ ។

[៤០៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ នេះ ដែលបុគ្គល
 ចម្រើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយ ។ ហើយ មិនដែលកើតឡើង រមែងកើតឡើង
 បាន តែក្រៅអំពីវិន័យរបស់ព្រះសុគតចេញ កើតឡើងមិនបានទេ ។
 ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺសតិសម្តោជ្ឈង្គ ១ ។ វេ ។ ឧបេក្ខា-
 សម្តោជ្ឈង្គ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ នេះឯង ដែល
 បុគ្គលចម្រើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយ ។ ហើយ ដែលមិនទាន់កើតឡើង រមែង
 កើតឡើងបាន តែក្រៅអំពីវិន័យរបស់ព្រះសុគតចេញ កើតឡើងមិន
 បានទេ ។

ចប់ បព្វតវគ្គទី ១ ។

បព្វតវគ្គោ

តិស្សុទ្ធានំ

ហិមវន្តំ កាយសីលំ^(១) ច

វត្តំ ភិក្ខុ ច កុណ្ណាលិ

ក្វដំ ច ឧបវាណាញ

ឧប្បាទេ^(២) អបរេ ទុវេតិ ។

១ ឱ. ម. កាយំ សីលំ ។ ២ ឧប្បន្នា ។

បព្វតវគ្គ

ឧទ្ទាននៃបព្វតវគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីស្តេចភ្នំឈ្មោះហិមវន្ត ១ កាយ ១ សីល ១ វត្ត
 របស់ព្រះសារីបុត្ត ១ ភិក្ខុស្នូរនូវពាក្យថាពោជ្ឈង្គ ១ បរិញ្ញា-
 ជកឈ្មោះកុណ្ឌាលិយ ១ ផ្ទះមានកំពូល ១ ព្រះឧបវាណ ១
 និងការកើតឡើងនៃសត្តពោជ្ឈង្គ ២ លើកដទៃទៀត ។

គិលានវគ្គោ

[៤០៩] សេយ្យថាមិ ភិក្ខុវេ យេ កេចិ ចាលោ
 ចត្តារោ ឥរិយាបថេ កហ្មេន្តិ កាលេន កមនំ កាលេន
 ហានំ កាលេន និសង្កំ កាលេន សេយ្យំ សព្វេ តេ
 បបរិ និស្សាយ បបរិយំ បតិជ្ជាយ ឯវមេវ តេ ចត្តារោ
 ឥរិយាបថេ កហ្មេន្តិ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សីលំ
 និស្សាយ សីលេ បតិជ្ជាយ សត្ត ពោជ្ឈង្កេ ភាវេតិ
 សត្ត ពោជ្ឈង្កេ ពហុលីកោតិ ។

[៤១០] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សីលំ និស្សាយ
 សីលេ បតិជ្ជាយ សត្ត ពោជ្ឈង្កេ ភាវេតិ សត្ត
 ពោជ្ឈង្កេ ពហុលីកោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 សតិសម្មោជ្ឈង្កំ ភាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ វិវាតនិស្សិតំ

គិលានវគ្គ

[២០៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចសត្វទាំងឡាយណាមួយ
សម្រេចឥរិយាបថទាំង ២ គឺដើរតាមកាល ឈរតាមកាល អង្គុយតាម
កាល ដេកតាមកាល សត្វទាំងអស់នោះ អាស្រ័យផែនដី តាំងស៊ប់
លើផែនដី ទើបសម្រេចឥរិយាបថទាំង ២ នោះយ៉ាងនេះឯង យ៉ាងណា
មិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអាស្រ័យសីល តាំងមាំក្នុងសីល
ទើបចម្រើនពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ធ្វើឲ្យរឿយ ។ នូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ បាន ក៏យ៉ាង
នោះដែរ ។

[២១០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអាស្រ័យសីល តាំងមាំក្នុង
សីល ទើបចម្រើនពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ធ្វើឲ្យរឿយ ។ នូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ បាន
តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចម្រើនសតិ-
សម្មោជ្ឈង្គ ដែលអាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យការប្រាសចាករាគៈ

គិលានវគ្គ

និរោធនិស្សិតំ វោស្សក្កបរិណាមី ។ បេ ។ ឧបេក្ខា-
 សម្មោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ វិរាគនិស្សិតំ និរោធនិ-
 ស្សិតំ វោស្សក្កបរិណាមី ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សីលំ
 និស្សាយ សីលេ បតិជ្ជាយ សត្ត ពោជ្ឈង្គេ ភាវេតិ
 សត្ត ពោជ្ឈង្គេ ពហុលីកោភេតិ ។

[៤១១] សុរិយស្ស ភិក្ខុវេ ឧទយតោ ឯតំ បុព្វង្គមំ
 ឯតំ បុព្វនិមិត្តំ យទិទំ អរុណាត្តំ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុនោ សត្តង្គំ ពោជ្ឈង្គានំ ឧប្បាទាយ ឯតំ បុព្វង្គមំ
 ឯតំ បុព្វនិមិត្តំ យទិទំ កល្យាណាមិត្តតា ។ កល្យា-
 ណាមិត្តស្សេតំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ ចាដិកង្ខំ សត្ត
 ពោជ្ឈង្គេ ភាវេស្សតិ សត្ត ពោជ្ឈង្គេ ពហុលីកា-
 វិស្សតីតិ ។

[៤១២] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កល្យាណាមិត្តោ
 សត្ត ពោជ្ឈង្គេ ភាវេតិ សត្ត ពោជ្ឈង្គេ ពហុលីកា-
 ភេតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សតិសម្មោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ

គិលានវគ្គ

អាស្រ័យសេចក្តីរលត់ ដែលទន់ទោរទៅក្នុងការលះបង់ ។ បេ ។ ចម្រើន
ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គ ដែលអាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យសេចក្តី
ប្រាសចាករាគៈ អាស្រ័យសេចក្តីរលត់ ដែលទន់ទោរទៅក្នុងការលះ
បង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអាស្រ័យសីល តាំងមាំក្នុងសីល តែង
ចម្រើនពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ធ្វើឲ្យរឿយ ។ នូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ យ៉ាងនេះឯង ។

[២១១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការរះឡើងនៃអរុណន្ទៈឯង ជា
ប្រធាន ជាបុព្វនិមិត្ត នៃព្រះអាទិត្យដែលកើតឡើង (យ៉ាងណា) ភាវៈ
នៃកល្យាណមិត្តន្ទៈឯង ជាប្រធាន ជាបុព្វនិមិត្ត នៃការញ៉ាំងពោជ្ឈង្គ
ទាំង ៧ ឲ្យកើតឡើងដល់ភិក្ខុ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ហេតុនេះ ភិក្ខុដែលនឹងចម្រើននូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ធ្វើឲ្យរឿយ ។ នូវពោ-
ជ្ឈង្គទាំង ៧ (នោះ) គួរប្រាថ្នានូវភិក្ខុដែលជាកល្យាណមិត្ត (កុំខាន) ។

[២១២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុមានកល្យាណមិត្ត រមែង
ចម្រើនពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ធ្វើឲ្យរឿយ ។ នូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ តើដូចម្តេច ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចម្រើនសតិសម្ពោជ្ឈង្គ

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារគ្គោ

វិវេកនិស្សិតំ ។ បេ ។ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ វិវេ-
កនិស្សិតំ វិរាគនិស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ វោស្សក្កបរិ-
ណាមី ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កល្យាណមិត្តោ សត្ត
ពោជ្ឈង្គេ ភាវេតិ សត្ត ពោជ្ឈង្គេ ពហុលីករោតីតិ ។

[៤១៣] សុរិយស្ស ភិក្ខុវេ ឧទយតោ ឯតំ
បុព្វង្គមំ ឯតំ បុព្វនិមិត្តំ យទិទំ អរុណាភ្នំ ឯវមេវ ខោ
ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ សត្តង្គំ ពោជ្ឈង្គានំ ឧប្បាទាយ ឯតំ
បុព្វង្គមំ ឯតំ បុព្វនិមិត្តំ យទិទំ យោនិសោមនសិ-
កាវោ ។ យោនិសោមនសិការសម្បន្នស្សេតំ ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុនោ ចាជិកង្គំ សត្ត ពោជ្ឈង្គេ ភាវេស្សតិ សត្ត
ពោជ្ឈង្គេ ពហុលីករិស្សតីតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

អាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ។ បេ ។ ចម្រើនឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គ ដែល
 អាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យការប្រាសចាករាគៈ អាស្រ័យ
 សេចក្តីរលត់ ដែលទន់ទោរទៅក្នុងការលះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុមានកល្យាណមិត្ត តែងចម្រើននូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ធ្វើឲ្យរឿយ ។ នូវ
 ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ យ៉ាងនេះឯង ។

[៤១៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការរះឡើងនៃអរុណានុ៎ះ ជាប្រ-
 ធាន ជាបុព្វនិមិត្ត នៃព្រះអាទិត្យដែលកើតឡើង (យ៉ាងណា) ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ យោនិសោមនសិការ (ការធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយឧបាយ) នុ៎ះ
 ជាប្រធាន ជាបុព្វនិមិត្ត នៃការញ៉ាំងពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ឲ្យកើតឡើងដល់ភិក្ខុ
 ក៏យ៉ាងនោះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុនេះ ភិក្ខុដែលនឹងចម្រើននូវ
 ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ធ្វើឲ្យរឿយ ។ នូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ (នោះ) គួរប្រាថ្នានូវ
 ភិក្ខុដែលបរិបូណ៌ដោយយោនិសោមនសិការ (កុំខាន) ។

គិលានវគ្គោ

[៤០៤] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យោនិសោមនសិ-
 ការសម្បជ្ជោ សត្ត ពោជ្ឈង្កេ ភាវេតិ សត្ត ពោជ្ឈង្កេ
 ពហុសីកោភេតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សតិសម្ពោជ្ឈង្កិ
 ភាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ ។ មេ ។ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្កិ ភា-
 វេតិ វិវេកនិស្សិតំ វិរាគនិស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ វោស្ស-
 ក្កបរិណាមី ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យោនិសោមនសិ-
 ការសម្បជ្ជោ សត្ត ពោជ្ឈង្កេ ភាវេតិ សត្ត ពោជ្ឈង្កេ
 ពហុសីកោភេតិ ។

[៤០៥] ឯកំ សមយំ ភក្កវា រាជគហោ វិហារតិ
 វេទ្យុវនេ កលន្ទកនិវាមេ ។ តេន ខោ បន សម-
 យេន អាយស្មា មហាកស្សទោ បិប្ផសិកុហាយំ
 វិហារតិ អាពាធិកោ ទុក្ខិតោ ពាទ្យុតិលាដោ ។

គិលានវគ្គ

[២១២] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុដែលបរិបូណ៌ដោយ
 យោនិសោមនសិការ រមែងចម្រើននូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ធ្វើឲ្យរឿយ ។ នូវ
 ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនា
 នេះ ចម្រើននូវសតិសម្តោជ្ឈង្គ ដែលអាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ។ បេ ។
 ចម្រើននូវឧបេក្ខាសម្តោជ្ឈង្គ ដែលអាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យ
 ការប្រាសចាករាគៈ អាស្រ័យសេចក្តីរលត់ ដែលទន់ទោរទៅក្នុងការ
 លះបង់ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយយោនិសោមន-
 សិការ រមែងចម្រើននូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ធ្វើឲ្យរឿយ ។ នូវពោជ្ឈង្គទាំង៧
 យ៉ាងនេះឯង ។

[២១៥] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្ត
 វេឡុវ័នជាកលន្ទកនិវាបស្ថាន ជិតក្រុងរាជគ្រឹះ ។ សម័យនោះឯង ព្រះ
 មហាកស្សបដ៏មានអាយុគង់នៅក្នុងបិប្ផលិគុហា លោកមានអាពាធ ដល់
 នូវសេចក្តីទុក្ខ មានជំងឺជាទម្ងន់ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវរុគោ

[៤០៦] អថខោ ភក្កវា សាយណ្ណាសមយំ បដិ-
 សល្លាណ វុដ្ឋិតោ យេនាយស្មា មហាកស្សុចោ តេនុ-
 បសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា បញ្ញត្តេ អាសនេ និសីទិ ។
 និសង្ក ខោ ភក្កវា អាយស្មន្តំ មហាកស្សុបំ ឯតទ-
 រោច កច្ចិ តេ កស្សុប ខមនីយំ កច្ចិ យាបនីយំ
 កច្ចិ ទុក្ខា វេទនា បដិក្កមន្តិ ណោ អភិក្កមន្តិ
 បដិក្កមោសានំ បញ្ញាយតិ ណោ អភិក្កមោតិ ។ ន មេ
 កន្តេ ខមនីយំ ន^(១) យាបនីយំ ពាទ្ឋា មេ ទុក្ខា
 វេទនា អភិក្កមន្តិ ណោ បដិក្កមន្តិ អភិក្កមោសានំ
 បញ្ញាយតិ ណោ បដិក្កមោតិ ។

[៤០៧] សត្តិមេ កស្សុប ពោជ្ឈង្គា មយា សម្ម-
 ទក្ខាតា ការីតា ពហុសីកតា អភិញ្ញាយ សម្ពោ-
 ធាយ និព្វានាយ សំវត្តន្តិ ។ កតមេ សត្ត ។

១ ឱ. ម. មេ យាបនីយំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

[២១៦] គ្រានោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ចេញអំពីទីសម្ងំ ក្នុងសាយណ្តាសម័យ ទ្រង់ចូលទៅរកព្រះមហាកស្សបដ៏មានអាយុ លុះ ចូលទៅដល់ហើយ ក៏ទ្រង់គង់លើអាសនៈដែលគេក្រាលទុក ។ លុះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគគង់ហើយ ទ្រង់មានព្រះពុទ្ធដីកានឹងព្រះមហាកស្សប ដ៏មានអាយុដូច្នោះថា ម្ចាស់កស្សប សរីរយន្តរបស់អ្នក ល្មមអត់ធន់បាន ខ្លះដែរឬ ល្មមឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបានដែរឬ ទុក្ខវេទនាជួរថយ មិនចម្រើន ឡើង មានតែស្រាកស្រាន្តទៅ មិនរឹតឡើងទេឬ ។ បពិត្រព្រះអង្គ ដ៏ចម្រើន សរីរយន្តរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ មិនល្មមអត់ធន់បានទេ ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ មិនបានទេ ទុក្ខវេទនារបស់ខ្ញុំព្រះអង្គក្លៀវក្លាខ្លាំងណាស់ មិនជួរថយទេ មានតែរឹតឡើង មិនស្រាកស្រាន្តទេ ។

[២១៧] ម្ចាស់កស្សប ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ នេះ ដែលតថាគត សម្តែងប្រពៃហើយ បានចម្រើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយ ។ ហើយ តែងប្រព្រឹត្ត ទៅដើម្បីដឹងចំពោះ ដើម្បីត្រាស់ដឹង ដើម្បីនិព្វាន ។ ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ តើអ្វីខ្លះ ។

គិលានវគ្គោ

[៤១៨] សតិសម្ពោជ្ឈង្គោ ខោ កស្សប មយា
 សម្មទក្ខាតោ ភារិតោ ពហុលីកតោ អភិញ្ញាយ
 សម្ពោធាយ និព្វានាយ សំវត្តតិ ។ បេ ។ ឧបេក្ខា-
 សម្ពោជ្ឈង្គោ ខោ កស្សប មយា សម្មទក្ខាតោ
 ភារិតោ ពហុលីកតោ អភិញ្ញាយ សម្ពោធាយ និព្វា-
 នាយ សំវត្តតិ ។ ឥមេ ខោ កស្សប សត្ត ពោជ្ឈង្គោ
 មយា សម្មទក្ខាតោ ភារិតោ ពហុលីកតោ អភិញ្ញាយ
 សម្ពោធាយ និព្វានាយ សំវត្តន្តិតិ ។

[៤១៩] តត្ស ភក្ខវា^(១) ពោជ្ឈង្គោ តត្ស សុកត
 ពោជ្ឈង្គោតិ ។ ឥទមវោច ភក្ខវា ។ អត្តមនោ អាយស្មា
 មហាកស្សបោ ភក្ខវតោ ភាសិតំ អភិទន្ធិ ។ វុដ្ឋាហិ
 ចាយស្មា មហាកស្សបោ តម្ហា អាពាណ តថា បហី-
 នោ ចាយស្មតោ មហាកស្សបស្ស សោ អាពាណ
 អហោសីតិ ។

១ ឱ. ភក្ខវ ។

គិលានវគ្គ

[៤១៨] ម្នាលកស្សប សតិសម្តោជ្ឈង្គដែលតថាគតបានសម្តែង
 ប្រាប់ប្រពៃហើយ ចម្រើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយ ។ ហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីដឹងចំពោះ ដើម្បីត្រាស់ដឹង ដើម្បីនិព្វាន ។ បេ ។ ម្នាលកស្សប
 ឧបេក្ខាសម្តោជ្ឈង្គដែលតថាគតសម្តែងប្រាប់ប្រពៃហើយ ចម្រើនហើយ
 ធ្វើឲ្យរឿយ ។ ហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីដឹងចំពោះ ដើម្បីត្រាស់ដឹង
 ដើម្បីនិព្វាន ។ ម្នាលកស្សប ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ នេះឯង ដែលតថាគត
 សម្តែងប្រាប់ប្រពៃហើយ ចម្រើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយ ។ ហើយ តែង
 ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីដឹងចំពោះ ដើម្បីត្រាស់ដឹង ដើម្បីនិព្វាន ។

[៤១៩] បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែនហើយ ពោជ្ឈង្គ
 ទាំងឡាយ បពិត្រព្រះសុគត ពិតមែនហើយ ពោជ្ឈង្គទាំងឡាយ ។
 លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគបានត្រាស់ធម៌នេះចប់ហើយ ។ ព្រះមហាកស្សប
 ដ៏មានអាយុ ក៏ត្រេកអរចំពោះភាសិតរបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ឯព្រះ
 មហាកស្សបដ៏មានអាយុ ក៏បានជាសះស្បើយចាកអាពាធនោះ មួយ
 ទៀត អាពាធនោះ ក៏ព្រះមហាកស្សបដ៏មានអាយុ បានលះបង់យ៉ាង
 នោះហើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារគ្គោ

[៤២០] ឯកំ សមយំ ភក្កវា រាជគហោ វិហារតិ
វេទ្យុវនេ កលន្ទកនិវាបេ ។ តេន ខោ បន សមយេន
អាយស្មា មហាមោត្តល្លាណោ តិជ្ឈក្រុដេ បព្វតេ វិហារតិ
អាពាធិកោ ទុក្ខិតោ ពាទ្ធកិលាណោ ។

[៤២១] អថខោ ភក្កវា សាយល្លាសមយំ បដិ-
សល្លាណា វុដ្ឋិតោ យេនាយស្មា មហាមោត្តល្លាណោ តេ-
នុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា បញ្ញត្តេ អាសនេ និសីទិ ។
និសង្ក ខោ ភក្កវា អាយស្មន្តំ មហាមោត្តល្លានំ ឯត-
ទវោច កក្ខិ តេ មោត្តល្លាន ខមនីយំ កក្ខិ យាប-
នីយំ កក្ខិ ទុក្ខា វេទនា បដិក្កមន្តិ ណោ អភិក្កមន្តិ
បដិក្កមោសានំ បញ្ញាយតិ ណោ អភិក្កមោតិ ។
ន មេ ភន្តេ ខមនីយំ ន យាបនីយំ ពាទ្ធកា មេ
ទុក្ខា វេទនា អភិក្កមន្តិ ណោ បដិក្កមន្តិ អភិក្ក-
មោសានំ បញ្ញាយតិ ណោ បដិក្កមោតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

[២២០] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្ត
វេឡុវ័នជាកលន្ទកនិវាបស្ថាន ជិតក្រុងរាជគ្រឹះ ។ សម័យនោះឯង ព្រះ
មហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុគង់នៅជិតភ្នំគិដ្ឋក្នុង មានអាពាធ ដល់នូវ
សេចក្តីទុក្ខ មានជំងឺធ្ងន់ ។

[២២១] គ្រានោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ចេញអំពីទីសម្ងំក្នុង
សាយណ្តសម័យ ទ្រង់ចូលទៅរកព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ លុះ
ចូលទៅដល់ហើយ ក៏ទ្រង់គង់លើអាសនៈដែលគេក្រាលថ្វាយ ។ លុះ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់ហើយ ក៏មានព្រះពុទ្ធដីកានឹងព្រះមហាមោគ្គ-
ល្លានដ៏មានអាយុដូច្នោះថា ម្ចាស់មោគ្គល្លាន សរិរយន្តរបស់អ្នក ល្មមអត់
ធន់បានខ្លះដែរឬ អ្នកល្មមឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបានខ្លះដែរឬ ទុក្ខវេទនាជួរថយ
ទៅ មិនចម្រើនឡើង មានតែស្រាកស្រាន្តទៅ មិនរឹតឡើងទេឬ ។
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សរិរយន្តរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ មិនល្មមអត់ធន់បានទេ
មិនល្មមឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបានទេ ទុក្ខវេទនារបស់ខ្ញុំព្រះអង្គធ្ងន់ពេកណាស់
មិនជួរថយទេ មានតែរឹតឡើង មិនស្រាកស្រាន្តទេ ។

គិលានវគ្គោ

[៤២២] សត្តិមេ មោក្កល្លាន ពោជ្ឈង្គា មយា
 សម្មទក្ខាតា ការិតា ពហុលីកតា អភិញ្ញាយ សម្ពោ-
 ធាយ និព្វានាយ សំវត្តន្តិ ។ កតមេ សត្ត ។

[៤២៣] សតិសម្ពោជ្ឈង្គោ ខោ មោក្កល្លាន មយា
 សម្មទក្ខាតោ ការិតោ ពហុលីកតោ អភិញ្ញាយ
 សម្ពោធាយ និព្វានាយ សំវត្តតិ ។ មេ ។ ឧបេក្ខា-
 សម្ពោជ្ឈង្គោ ខោ មោក្កល្លាន មយា សម្មទក្ខាតោ
 ការិតោ ពហុលីកតោ អភិញ្ញាយ សម្ពោធាយ និព្វា-
 នាយ សំវត្តតិ ។ ឥមេ ខោ មោក្កល្លាន សត្ត ពោជ្ឈង្គា
 មយា សម្មទក្ខាតា ការិតា ពហុលីកតា អភិញ្ញាយ
 សម្ពោធាយ និព្វានាយ សំវត្តន្តិតិ ។

គិលានវគ្គ

[២២២] នៃមោគ្គល្លាន ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ នេះ ដែលតថាគត
 សម្តែងប្រាប់ប្រពៃហើយ ចម្រើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយ ។ ហើយ តែង
 ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីត្រាស់ដឹង ដើម្បីព្រះនិព្វាន ។
 ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ តើដូចម្តេចខ្លះ ។

[២២៣] ម្នាលមោគ្គល្លាន សតិសម្តោជ្ឈង្គ ដែលតថាគត
 សម្តែងប្រាប់ប្រពៃហើយ ចម្រើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយ ។ ហើយ តែង
 ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីត្រាស់ដឹង ដើម្បីព្រះនិព្វាន ។ បេ ។
 ម្នាលមោគ្គល្លាន ឧបេក្ខាសម្តោជ្ឈង្គ ដែលតថាគតសម្តែងប្រាប់ប្រពៃ
 ហើយ ចម្រើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយ ។ ហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីដឹង
 ច្បាស់ ដើម្បីត្រាស់ដឹង ដើម្បីព្រះនិព្វាន ។ ម្នាលមោគ្គល្លាន ពោជ្ឈង្គ
 ទាំង ៧ នេះឯង ដែលតថាគតសម្តែងប្រាប់ប្រពៃហើយ ចម្រើនហើយ
 ធ្វើឲ្យរឿយ ។ ហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីត្រាស់ដឹង
 ដើម្បីព្រះនិព្វាន ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវរុគោ

[៤២៤] តក្ស ភក្ខវា ពោជ្ឈង្គា តក្ស សុកត
 ពោជ្ឈង្គាតិ ។ ឥទមរោច ភក្ខវា ។ អត្តមនោ អាយស្មា
 មហាមោក្កល្លានោ ភក្ខវតោ ភាសិតំ អភិទន្ធិ ។
 វុដ្ឋាហិ ចាយស្មា មហាមោក្កល្លានោ តម្ហា អាពាណ
 តថា បហីនោ ចាយស្មតោ មហាមោក្កល្លានស្ស សោ
 អាពាណោ អហោសីតិ ។

[៤២៥] ឯកំ សមយំ ភក្ខវា រាជកហោ វិហរតិ
 វេឡុវនេ កលទ្ធកណិវាបេ ។ តេន ខោ បន សមយេន
 ភក្ខវា អាពាណិកោ ហោតិ ទុក្ខិតោ ពាឡុតិលានោ ។

[៤២៦] អថខោ អាយស្មា មហាចុដ្ឋោ យេន
 ភក្ខវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភក្ខវន្តំ អភិវាទេត្វា
 ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិទ្ធិំ ខោ អាយ-
 ស្មន្តំ មហាចុដ្ឋំ ភក្ខវា ឯតទរោច បដិកន្តុ តំ ចុដ្ឋ
 ពោជ្ឈង្គាតិ ។ សត្តិមេ ភន្តេ ពោជ្ឈង្គា ភក្ខវតា សម្ម-
 ទក្ខាតា ភារិតា ពហុលីកតា អភិញ្ញាយ សម្ពោ-
 ធាយ និព្វានាយ សំវត្តន្តិ ។ កតមេ សត្ត ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

[២២៤] បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែនហើយ ពោជ្ឈង្គទាំងឡាយ បពិត្រព្រះសុគត ពិតមែនហើយ ពោជ្ឈង្គទាំងឡាយ ។ លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ធម៌នេះចប់ហើយ ។ ព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ ក៏ត្រេកអរ រីករាយចំពោះភាសិតរបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ឯព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ ក៏បានជាសះស្បើយចាកអាពាធនោះ អាពាធនោះ ក៏ព្រះមហាមោគ្គល្លានបានលះបង់យ៉ាងនោះហើយ ។

[២២៥] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្ត វេទ្យវ័នជាកលន្ទកនិវាបស្ថាន ជិតក្រុងរាជគ្រឹះ ។ សម័យនោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់មានអាពាធ ដល់នូវសេចក្តីទុក្ខ មានជំងឺធ្ងន់ ។

[២២៦] គ្រានោះឯង ព្រះមហាចុន្ទដ៏មានអាយុបានចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះមហាចុន្ទដ៏មានអាយុគង់ក្នុងទីសមគួរហើយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានត្រាស់ដូច្នោះថា ម្ចាស់ចុន្ទ ចូរអ្នកសម្តែងពោជ្ឈង្គទាំងឡាយ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើនពោជ្ឈង្គទាំង ៧ នេះ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ប្រពៃហើយ ចម្រើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយ ។ ហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីត្រាស់ដឹង ដើម្បីព្រះនិព្វាន ។ ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ តើដូចម្តេចខ្លះ ។

គិលានវគ្គោ

[៤២៧] សតិសម្មោជ្ឈង្គោ ខោ កន្តេ ភកវតា
 សម្មុទក្ខាតោ ភារិតោ ពហុលីកតោ អភិញ្ញាយ
 សម្មោធាយ និព្វានាយ សំវត្តតិ ។ បេ ។ ឧបេក្ខា-
 សម្មោជ្ឈង្គោ ខោ កន្តេ ភកវតា សម្មុទក្ខាតោ ភារិតោ
 ពហុលីកតោ អភិញ្ញាយ សម្មោធាយ និព្វានាយ
 សំវត្តតិ ។ ឥមេ ខោ កន្តេ សត្ត ពោជ្ឈង្គោ ភកវតា
 សម្មុទក្ខាតា ភារិតា ពហុលីកតា អភិញ្ញាយ សម្មោ-
 ធាយ និព្វានាយ សំវត្តន្តីតិ ។

[៤២៨] តក្ស ចុន្ទ ពោជ្ឈង្គោ តក្ស ចុន្ទ ពោជ្ឈង្គោ-
 តិ ។ ឥនមវោចាយស្មា មហាចុន្ទោ សមនុញ្ញោ សត្តា
 អហោសិ ។ វុដ្ឋាហិ ច ភកវា តម្ហា អាពាធា តថា
 បហីនោ ច ភកវតោ សោ អាពាធា អហោសីតិ ។

គិលានវគ្គ

[៤២៧] បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សតិសម្មោជ្ឈង្គ ដែលព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ប្រពៃហើយ ចម្រើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយ ។ ហើយ តែង
 ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីត្រាស់ដឹង ដើម្បីព្រះនិព្វាន ។ បេ ។
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈង្គ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
 ត្រាស់ប្រពៃហើយ ចម្រើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយ ។ ហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីត្រាស់ដឹង ដើម្បីព្រះនិព្វាន ។ បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ នេះឯង ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់
 ប្រពៃហើយ ចម្រើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយ ។ ហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី
 ដឹងច្បាស់ ដើម្បីត្រាស់ដឹង ដើម្បីព្រះនិព្វាន ។

[៤២៨] ម្នាលចុន្ទ ពិតមែនហើយ ពោជ្ឈង្គទាំងឡាយ ម្នាលចុន្ទ
 ពិតមែនហើយ ពោជ្ឈង្គទាំងឡាយ ។ លុះព្រះមហាចុន្ទដ៏មានអាយុ
 សម្តែងនូវធម៌នេះចប់ហើយ ព្រះសាស្តាភ័ក្ត្រទ្រង់ពេញព្រះហឫទ័យ ។
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគក៏បានជាសះស្បើយចាកអាពាធនោះ អាពាធនោះ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគក៏បានលះបង់យ៉ាងនោះហើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារគ្គោ

[៤២៩] សត្តិមេ ភិក្ខុវេ ពោជ្ឈង្គា ភារិតា ពហុលី-
 កតា អចារា ចារដ្ឋមនាយ សំវត្តន្តិ ។ កតមេ សត្ត ។
 សតិសម្ពោជ្ឈង្គោ ។ បេ ។ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គោ ។
 ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ សត្ត ពោជ្ឈង្គា ភារិតា ពហុលីក-
 តា អចារា ចារដ្ឋមនាយ សំវត្តន្តិតិ ។

[៤៣០] អប្បកា តេ មនុស្សេសុ
 យេ ជនា ចារកាមិណោ
 អថាយំ ឥតរា បដា
 តិរមេវានុដារតិ ។
 យេ ច ខោ សម្មទក្ខាតេ
 ធម្មេ ធម្មានុវត្តិណោ
 តេ ជនា ចារមេស្សន្តិ
 មច្ចុធម្យំ សុទុត្តរំ ។
 កណ្ណំ ធម្មំ វិប្បហាយ
 សុក្កំ ភាវេថ បណ្ឌិតោ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

[៤២៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ នេះ ដែល
 បុគ្គលចម្រើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយ ។ ហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីឲ្យឃ្នាត
 ចាកទីមិនមែនជាត្រើយ ឲ្យដល់ទីជាត្រើយ ។ ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ តើដូច
 ម្តេចខ្លះ ។ គឺសតិសម្តោជ្ឈង្គ ១ ។ វេ ។ ឧបេក្ខាសម្តោជ្ឈង្គ ១ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ នេះឯង ដែលបុគ្គលចម្រើនហើយ
 ធ្វើឲ្យរឿយ ។ ហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីឲ្យឃ្នាតចាកទីមិនមែនជា
 ត្រើយ ឲ្យដល់ទីជាត្រើយ ។

[៤៣០] បណ្តាមនុស្សទាំងឡាយ ជនទាំងឡាយឯណា
 ដល់នូវត្រើយគឺព្រះនិព្វាន ជនទាំងឡាយនោះ មានចំនួនតិច
 ទេ សត្វក្រៅពីនេះសសៀរទៅតាមត្រើយគឺវដ្តៈ ។ ពួកជន
 ណាប្រព្រឹត្តតាមធម៌ក្នុងធម៌ ដែលព្រះតថាគតសម្តែងប្រាប់
 ប្រពៃហើយ ពួកជននោះនឹងធ្លាក់ផុតទឹកនៃជនរបស់មច្ចុ ដែល
 គេធ្លាក់បានដោយលំបាកពេក ហើយដល់នូវត្រើយគឺព្រះ
 និព្វានបាន ។ បណ្ឌិតលះបង់នូវធម៌ខ្មៅ ហើយចម្រើនធម៌ស

គិលានវគ្គោ

ឱកា អនោកមាភម្ម

វិវេកេ យត្ថ ទូរមំ

តត្រាកិរតិមិច្ឆេយ្យ

ហិត្វា កាមេ អតិញ្ចុនោ

បរិយោទមេយ្យ អត្តានំ

ចិត្តក្ខេសេហិ បណ្ឌិតោ

យេសំ សម្ពោធិយដ្ឋេសុ

សម្មា ចិត្តំ សុភារិតំ

អាណាប្បដិទិស្សក្កេ

អនុបាទាយ យេ រតា

ទីណាសវា ជុតិមន្តោ

តេ លោកេ បរិទិត្តតាតិ ។

គិលានវគ្គ

ចេញចាកអាល័យ អាស្រ័យព្រះនិព្វាន ដែលគ្មានសេចក្តី

អាល័យហើយ គប្បីលះបង់កាមទាំងឡាយ ជាអ្នកឥត

មានកង្វល់ ប្រាថ្នានូវសេចក្តីត្រេកអរចំពោះ ក្នុងសេចក្តីស្ងប់

ស្ងាត់ ដែលសត្វត្រេកអរបានដោយកម្រនោះ បណ្ឌិតត្រូវ

ធ្វើខ្លួនឲ្យផ្លូវផង់ចាកសេចក្តីសៅហ្មងនៃចិត្ត ពួកជនណាបាន

ចម្រើនចិត្តដោយប្រពៃ ក្នុងសម្តោជ្ឈង្គទាំងឡាយហើយ មិន

បានប្រកាន់មាំ ត្រេកអរក្នុងការលះសេចក្តីប្រកាន់ ពួកជន

នោះ រមែងអស់អាសវៈ មានសេចក្តីរុងរឿង បរិនិព្វាន

ហើយក្នុងលោក ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារគោ

[៤៣១] យេសំ កេសញ្ចិ ភិក្ខុវេ សត្ត ពោជ្ឈង្គា
 វិរុទ្ធា វិរុទ្ធា តេសំ អរិយោ មក្កោ សម្មាទុក្ខក្ខយ-
 តាមី ។ យេសំ កេសញ្ចិ ភិក្ខុវេ សត្ត ពោជ្ឈង្គា
 អារទ្ធា អារទ្ធា តេសំ អរិយោ មក្កោ សម្មាទុក្ខក្ខយ-
 តាមី ។ កតមេ សត្ត ។ សតិសម្មោជ្ឈង្គោ ។ បេ ។
 ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈង្គោ ។

[៤៣២] យេសំ កេសញ្ចិ ភិក្ខុវេ ឥមេ សត្ត
 ពោជ្ឈង្គា វិរុទ្ធា វិរុទ្ធា តេសំ អរិយោ មក្កោ សម្មា-
 ទុក្ខក្ខយតាមី ។ យេសំ កេសញ្ចិ ភិក្ខុវេ ឥមេ
 សត្ត ពោជ្ឈង្គា អារទ្ធា អារទ្ធា តេសំ អរិយោ
 មក្កោ សម្មាទុក្ខក្ខយតាមីតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុគ្គ

[៤៣១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកជនណាមួយ លះបង់ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ហើយ ពួកជននោះក៏ឈ្មោះថា លះបង់អរិយមគ្គ ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីឲ្យអស់ទុក្ខដោយប្រពៃដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកណាមួយបានប្រារព្ធពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ហើយ អ្នកនោះក៏ឈ្មោះថាបានប្រារព្ធអរិយមគ្គ ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីឲ្យអស់ទុក្ខដោយប្រពៃដែរ ។ ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺសតិសម្មោជ្ឈង្គ ១ ។ វេ ។ ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈង្គ ១ ។

[៤៣២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកជនណាមួយលះបង់ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ នេះ ពួកជននោះក៏ឈ្មោះថា លះបង់អរិយមគ្គ ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីឲ្យអស់ទុក្ខដោយប្រពៃ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកជនណាមួយប្រារព្ធពោជ្ឈង្គទាំង ៧ នេះ ពួកជននោះក៏ឈ្មោះថា បានប្រារព្ធនូវអរិយមគ្គ ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីឲ្យអស់ទុក្ខដោយប្រពៃដែរ ។

គិលានវគ្គោ

[៤៣៣] សត្តិមេ ភិក្ខុវេ ពោជ្ឈង្គោ ភារិតា ពហុ-
 លីកតា អរិយា និយ្យានិកា និយ្យន្តិ តក្ករស្ស
 សម្មាទុក្ខក្ខយាយ ។ កតមេ សត្ត ។ សតិសម្ពោ-
 ជ្ឈង្គោ ។ បេ ។ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គោ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ
 សត្ត ពោជ្ឈង្គោ ភារិតា ពហុលីកតា អរិយា និយ្យា-
 និកា និយ្យន្តិ តក្ករស្ស សម្មាទុក្ខក្ខយាយាតិ ។

[៤៣៤] សត្តិមេ ភិក្ខុវេ ពោជ្ឈង្គោ ភារិតា ពហុ-
 លីកតា ឯកន្តនិព្វិទាយ វិរតាយ និរោធាយ ឧប-
 សមាយ អភិញ្ញាយ សម្ពោធាយ និព្វាណាយ សំ-
 វត្តន្តិ ។ កតមេ សត្ត ។ សតិសម្ពោជ្ឈង្គោ ។ បេ ។
 ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គោ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ សត្ត ពោជ្ឈ-
 ង្គោ ភារិតា ពហុលីកតា ឯកន្តនិព្វិទាយ វិរតាយ
 និរោធាយ ឧបសមាយ អភិញ្ញាយ សម្ពោធាយ និព្វា-
 ណាយ សំវត្តន្តិតិ ។

គិលានវគ្គោ ទុតិយោ ។

គិលានវគ្គ

[៤៣៣] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ នេះ ដែលបុគ្គល
 ចម្រើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយ ។ ហើយ ជាធម៌ប្រសើរ ជាទីស្រោចស្រង់
 សត្វ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីឲ្យអស់ទុក្ខ ដល់អ្នកចម្រើនពោជ្ឈង្គនោះ ។
 ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺសតិសម្តោជ្ឈង្គ ១ ។ បេ ។ ឧបេក្ខា-
 សម្តោជ្ឈង្គ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ នេះឯង ដែល
 បុគ្គលចម្រើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយ ។ ហើយ ជានិយ្យានិកធម៌ដ៏ប្រសើរ រមែង
 ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីឲ្យអស់ទុក្ខដោយប្រពៃ ដល់អ្នកចម្រើនពោជ្ឈង្គនោះ ។

[៤៣៤] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ នេះ ដែល
 បុគ្គលចម្រើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយ ។ ហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីនឿយ
 ណាយដោយពិត ដើម្បីប្រាសចាកភាគៈ ដើម្បីរំលត់ ដើម្បីចូលទៅ
 ជិតរម្ងាប់ ដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីត្រាស់ដឹង ដើម្បីនិព្វាន ។ ពោជ្ឈង្គ
 ទាំង ៧ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺសតិសម្តោជ្ឈង្គ ១ ។ បេ ។ ឧបេក្ខា-
 សម្តោជ្ឈង្គ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ នេះឯង ដែល
 បុគ្គលចម្រើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយ ។ ហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីនឿយ
 ណាយដោយពិត ដើម្បីប្រាសចាកភាគៈ ដើម្បីរំលត់ ដើម្បីចូលទៅជិត
 រម្ងាប់ ដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីត្រាស់ដឹង ដើម្បីព្រះនិព្វាន ។

ចប់ គិលានវគ្គទី ២ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារុគោ

តិស្សុទ្ធានំ

ចាណាសុរិយុបមា ទ្វេ

តិលានេ^(១) អបវេ តយោ

ចារកាមី វិរុទ្ធោ ច

អរិយា និព្វានាយ^(២) ចាតិ ។

១ ឱ. ម. តិលានា ។ ២ និព្វិទាយ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុគ្គ

ឧទ្ទាននៃគិលានវគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីពួកសត្វ ១ ឧបមាដូចព្រះអាទិត្យមាន ២ រឿង
 ជំងឺមាន ៣ រឿងដទៃទៀត បុគ្គលដល់ត្រើយ ១ លះបង់
 ពោជ្ឈង្គ ១ មគ្គដ៏ប្រសើរ ១ ពោជ្ឈង្គប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី
 ព្រះនិព្វាន ១ ។

ឧទាយវគ្គោ

[៤៣៥] អថខោ អញ្ញតហោ ភិក្ខុ យេន ភកវា
តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភកវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯក-
មន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិដ្ឋោ ខោ សោ ភិក្ខុ
ភកវន្តំ ឯតទហោច ពោជ្ឈង្គា ពោជ្ឈង្គាតិ ភន្តេ វុច្ចន្តិ
កិត្តាវតា នុ ខោ ភន្តេ ពោជ្ឈង្គាតិ វុច្ចន្តិ ។ សម្ពោ-
ធាយ សំវត្តន្តិ ខោ ភិក្ខុ តស្មា ពោជ្ឈង្គាតិ វុច្ចន្តិ ។

[៤៣៦] ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សតិសម្ពោជ្ឈង្គំ កាវេ-
តិ វិវេកនិស្សិតំ វិរាគនិស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ វោស្ស-
ក្កបវិណាមី ។ យេ ។ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គំ កាវេតិ វិវេ-
កនិស្សិតំ វិរាគនិស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ វោស្សក្កបវិ-
ណាមី ។ សម្ពោធាយ សំវត្តន្តិ ខោ ភិក្ខុ តស្មា
ពោជ្ឈង្គាតិ វុច្ចន្តិ ។

ឧទាយវគ្គ

[៤៣៥] គ្រានោះឯង ភិក្ខុមួយរូបបានចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ រួច
អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះភិក្ខុនោះអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាប
បង្គំទូលសួរព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពាក្យ
គេតែងនិយាយថា ពោជ្ឈង្គ ពោជ្ឈង្គ ដូច្នោះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ដែល
ហៅថាពោជ្ឈង្គ តើដោយហេតុដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុ ធម៌ទាំងឡាយ
ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីត្រាស់ដឹង ព្រោះហេតុនោះ ទើបហៅថាពោជ្ឈង្គ ។

[៤៣៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចម្រើន
នូវសតិសម្មោជ្ឈង្គ ដែលអាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យសេចក្តី
នឿយណាយ អាស្រ័យសេចក្តីរលត់ បង្កើនទៅរកការលះបង់ ។ បេ ។
ចម្រើននូវឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈង្គ ដែលអាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យ
សេចក្តីនឿយណាយ អាស្រ័យសេចក្តីរលត់ បង្កើនទៅរកការលះ
បង់ ។ ម្នាលភិក្ខុ ធម៌ទាំងឡាយប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីត្រាស់ដឹង ព្រោះ
ហេតុនោះ ទើបហៅថាពោជ្ឈង្គ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារគ្គោ

[៤៣៧] សត្ត វោ ភិក្ខុវេ ពោជ្ឈង្គេ ទេសិស្សាមិ
តំ សុណាថ ។ កតមេ ច ភិក្ខុវេ សត្ត ពោជ្ឈង្គា ។
សតិសម្ពោជ្ឈង្គោ ។ បេ ។ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គោ ។ ឥម
ខោ ភិក្ខុវេ សត្ត ពោជ្ឈង្គាតិ ។

[៤៣៨] កាមរាគដ្ឋានីយានំ ភិក្ខុវេ ធម្មានំ មន-
នសិការពហុលីកាវា អនុប្បន្នោ ចេវ កាមច្ចន្នោ
ឧប្បជ្ជតិ ឧប្បន្នោ ច កាមច្ចន្នោ ភិយ្យោភាវាយ វេ-
បុល្លាយ សំវត្តតិ ។

[៤៣៩] ព្យាទាទដ្ឋានីយានំ ភិក្ខុវេ ធម្មានំ មន-
សិការពហុលីកាវា អនុប្បន្នោ ចេវ ព្យាទាទោ ឧប្បជ្ជ-
តិ ឧប្បន្នោ ច ព្យាទាទោ ភិយ្យោភាវាយ វេបុល្លាយ
សំវត្តតិ ។

[៤៤០] បីនមិទ្ធដ្ឋានីយានំ ភិក្ខុវេ ធម្មានំ មន-
សិការពហុលីកាវា អនុប្បន្នញ្ចេវ បីនមិទ្ធិ ឧប្បជ្ជតិ
ឧប្បន្នញ្ច បីនមិទ្ធិ ភិយ្យោភាវាយ វេបុល្លាយ សំវត្តតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុគ

[២៣៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសម្តែងនូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ដល់អ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរស្តាប់ធម៌នោះចុះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះពោជ្ឈង្គទាំង ៧ តើដូចម្តេច ។ គឺសតិសម្តោជ្ឈង្គ ១ ។ វេ ។ ឧបេក្ខាសម្តោជ្ឈង្គ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈង្គមាន ៧ នេះឯង ។

[២៣៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាមច្នូន្ទៈដែលមិនទាន់កើតឡើងក៏កើតឡើង និងកាមច្នូន្ទៈដែលកើតឡើងហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការៈដ៏ធំទូលាយជាភិយ្យោភាព ព្រោះធ្វើទុកក្នុងចិត្តនិងធ្វើឲ្យច្រើននូវធម៌ទាំងឡាយដែលជាទីតាំងនៃកាមរាគ ។

[២៣៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្យាបាទដែលមិនទាន់កើតឡើងក៏កើតឡើង និងព្យាបាទដែលកើតឡើងហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការៈដ៏ធំទូលាយជាភិយ្យោភាព ព្រោះធ្វើទុកក្នុងចិត្តនិងធ្វើឲ្យច្រើននូវធម៌ទាំងឡាយដែលជាទីតាំងនៃព្យាបាទ ។

[២៤០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បីនមិទ្ធុដែលមិនទាន់កើតឡើងក៏កើតឡើង និងបីនមិទ្ធុដែលកើតឡើងហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការៈដ៏ធំទូលាយជាភិយ្យោភាព ព្រោះធ្វើទុកក្នុងចិត្តនិងធ្វើឲ្យច្រើននូវធម៌ទាំងឡាយដែលជាទីតាំងនៃបីនមិទ្ធុ ។

ឧទាយរត្នោ

[៤៤១] ឧទ្ធចកុក្កុច្ឆដ្ឋានីយានំ ភិក្ខុវេ ធម្មានំ
 មនសិការពហុលីការា អនុប្បន្នញោវ ឧទ្ធចកុក្កុច្ឆំ
 ឧប្បជ្ជតិ ឧប្បន្នញោ ឧទ្ធចកុក្កុច្ឆំ ភិយ្យោភារាយ
 វេបុល្លាយ សំវត្តតិ ។

[៤៤២] វិចិត្តិច្ឆាដ្ឋានីយានំ ភិក្ខុវេ ធម្មានំ មនសិ-
 ការពហុលីការា អនុប្បន្នា ចេវ វិចិត្តិច្ឆា ឧប្បជ្ជតិ
 ឧប្បន្នា ច វិចិត្តិច្ឆា ភិយ្យោភារាយ វេបុល្លាយ សំ-
 វត្តតិ ។

[៤៤៣] សតិសម្ពោជ្ឈង្គដ្ឋានីយានំ ភិក្ខុវេ ធម្មានំ
 មនសិការពហុលីការា អនុប្បន្នា ចេវ សតិសម្ពោ-
 ជ្ឈង្គោ ឧប្បជ្ជតិ ឧប្បន្នា ច សតិសម្ពោជ្ឈង្គោ ការណា-
 ចារិប្បី កច្ឆតិ ។ បេ ។ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គដ្ឋានីយានំ
 ភិក្ខុវេ ធម្មានំ មនសិការពហុលីការា អនុប្បន្នា
 ចេវ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គោ ឧប្បជ្ជតិ ឧប្បន្នា ច
 ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គោ ការណាចារិប្បី កច្ឆតីតិ ។

ឧទាយវគ្គ

[២២១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧទ្ធចកុក្កច្ចដែលមិនទាន់កើតឡើង ក៏កើតឡើង និងឧទ្ធចកុក្កច្ចដែលកើតឡើងហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី ភាវៈដ៏ធំទូលាយជាភិយ្យោភាព ព្រោះធ្វើទុកក្នុងចិត្តនិងធ្វើឲ្យច្រើននូវធម៌ ទាំងឡាយដែលជាទីតាំងនៃឧទ្ធចកុក្កច្ច ។

[២២២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វិចិកិច្ឆាដែលមិនទាន់កើតឡើង ក៏កើតឡើង និងវិចិកិច្ឆាដែលកើតឡើងហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីភាវៈ ដ៏ធំទូលាយជាភិយ្យោភាព ព្រោះធ្វើទុកក្នុងចិត្តនិងធ្វើឲ្យច្រើននូវធម៌ទាំង- ឡាយដែលជាទីតាំងនៃវិចិកិច្ឆា ។

[២២៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សតិសម្ពោជ្ឈង្គដែលមិនទាន់ កើតឡើង ក៏កើតឡើង និងសតិសម្ពោជ្ឈង្គដែលកើតឡើងហើយ ក៏ដល់នូវការពេញបរិបូណ៌ដោយភាវនា ព្រោះធ្វើទុកក្នុងចិត្តនិងធ្វើឲ្យ ច្រើននូវធម៌ទាំងឡាយដែលជាទីតាំងនៃសតិសម្ពោជ្ឈង្គ ។ បេ ។ ម្នាល ភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គដែលមិនទាន់កើតឡើង ក៏កើតឡើង និងឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គដែលកើតឡើងហើយ ក៏ដល់នូវការពេញបរិបូណ៌ ដោយភាវនា ព្រោះធ្វើទុកក្នុងចិត្តនិងធ្វើឲ្យច្រើននូវធម៌ទាំងឡាយដែល ជាទីតាំងនៃឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារគោ

[៤៤៤] អយោនិសោ ភិក្ខុវេ មនសិករោតោ
 អនុប្បន្នោ ចេវ កាមច្ចន្នោ ឧប្បជ្ជតិ ឧប្បន្នោ ច
 កាមច្ចន្នោ ភិយ្យោភារាយ វេបុល្លាយ សំវត្តតិ ។
 អនុប្បន្នោ ចេវ ព្យាទាទោ ឧប្បជ្ជតិ ឧប្បន្នោ ច
 ព្យាទាទោ ភិយ្យោភារាយ វេបុល្លាយ សំវត្តតិ ។ អ-
 នុប្បន្នញោវ មីនមិទ្ធំ ឧប្បជ្ជតិ ឧប្បន្នញោ មីនមិទ្ធំ
 ភិយ្យោភារាយ វេបុល្លាយ សំវត្តតិ ។ អនុប្បន្នញោវ
 ឧទ្ធចកុក្កុច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ ឧប្បន្នញោ ឧទ្ធចកុក្កុច្ចំ ភិយ្យោ-
 ភារាយ វេបុល្លាយ សំវត្តតិ ។ អនុប្បន្នោ ចេវ វិចិត្តិច្ឆា
 ឧប្បជ្ជតិ ឧប្បន្នោ ច វិចិត្តិច្ឆា ភិយ្យោភារាយ វេ-
 បុល្លាយ សំវត្តតិ ។

[៤៤៥] អនុប្បន្នោ ចេវ សតិសម្ពោជ្ឈង្គោ នុប្បជ្ជ-
 តិ ឧប្បន្នោ ច សតិសម្ពោជ្ឈង្គោ និរុជ្ឈតិ ។ មេ ។
 អនុប្បន្នោ ចេវ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គោ នុប្បជ្ជតិ ឧប្បន្នោ
 ច ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គោ និរុជ្ឈតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

[៤៤៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបុគ្គលធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយ
 មិនមានឧបាយប្រាជ្ញា កាមច្នូន្នៈដែលមិនទាន់កើតឡើង ក៏កើតឡើង
 និងកាមច្នូន្នៈដែលកើតឡើងហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការៈដ៏ធំទូលាយ
 ជាភិយ្យភាព ។ ព្យាបាទដែលមិនទាន់កើតឡើង ក៏កើតឡើង និង
 ព្យាបាទដែលកើតឡើងហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការៈដ៏ធំទូលាយជា
 ភិយ្យភាព ។ បីនមិទ្ធុដែលមិនទាន់កើតឡើង ក៏កើតឡើង និងបីន-
 មិទ្ធុដែលកើតឡើងហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការៈដ៏ធំទូលាយជាភិយ្យ-
 ភាព ។ ឧទ្ធចូកុក្កុច្ចដែលមិនទាន់កើតឡើង ក៏កើតឡើង និងឧទ្ធចូកុក្កុច្ច
 ដែលកើតឡើងហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការៈដ៏ធំទូលាយជាភិយ្យ-
 ភាព ។ វិចិកិច្ចាដែលមិនទាន់កើតឡើង ក៏កើតឡើង និងវិចិកិច្ចាដែល
 កើតឡើងហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការៈដ៏ធំទូលាយជាភិយ្យភាព ។

[៤៤៥] សតិសម្ពោជ្ឈង្គដែលកើតឡើងហើយ ក៏មិនកើត
 ឡើង ទាំងសតិសម្ពោជ្ឈង្គដែលកើតឡើងហើយ ក៏រលត់ទៅវិញ ។ បេ ។
 ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គដែលមិនទាន់កើតឡើង ក៏មិនកើតឡើង ទាំងឧបេក្ខា-
 សម្ពោជ្ឈង្គដែលកើតឡើងហើយ ក៏រលត់ទៅវិញ ។

ឧទាយិវគ្គោ

[៤៤៦] យោនិសោ ច ខោ ភិក្ខុវេ មនសិកាហេ-
 តោ អនុប្បន្នោ ចេវ កាមច្ចន្នោ នុប្បន្នតិ ឧប្បន្នោ
 ច កាមច្ចន្នោ បហីយតិ ។ អនុប្បន្នោ ចេវ ព្យាទានោ
 នុប្បន្នតិ ឧប្បន្នោ ច ព្យាទានោ បហីយតិ ។ អ-
 នុប្បន្នញោវ ដីនមិទ្ធិំ នុប្បន្នតិ ឧប្បន្នំ ច ដីនមិទ្ធិំ ប-
 ហីយតិ ។ អនុប្បន្នញោវ ឧទ្ធចកុក្កុច្ចំ នុប្បន្នតិ ឧប្បន្នំ
 ច ឧទ្ធចកុក្កុច្ចំ បហីយតិ ។ អនុប្បន្នោ ចេវ វិចិត្តិច្ឆា
 នុប្បន្នតិ ឧប្បន្នោ ច វិចិត្តិច្ឆា បហីយតិ ។

[៤៤៧] អនុប្បន្នោ ចេវ សតិសម្ពោជ្ឈង្គោ ឧប្បន្នតិ
 ឧប្បន្នោ ច សតិសម្ពោជ្ឈង្គោ ការនាចារិប្បី កច្ចតិ
 ។ បេ ។ អនុប្បន្នោ ចេវ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គោ ឧប្បន្នតិ
 ឧប្បន្នោ ច ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គោ ការនាចារិប្បី កច្ច-
 តិតិ ។

ឧទាយវគ្គ

[២២៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបុគ្គលធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយ
 ឧបាយប្រាជ្ញា កាមច្នន្ទៈដែលមិនទាន់កើតឡើង ក៏មិនកើតឡើង ទាំង
 កាមច្នន្ទៈដែលកើតឡើងហើយ ក៏លះចេញបាន ។ ព្យាបាទដែលមិន
 ទាន់កើតឡើង ក៏មិនកើតឡើង ទាំងព្យាបាទដែលកើតឡើងហើយ
 ក៏លះចេញបាន ។ ជិនមិទ្ធុដែលមិនទាន់កើតឡើង ក៏មិនកើតឡើង ទាំង
 ជិនមិទ្ធុដែលកើតឡើងហើយ ក៏លះចេញបាន ។ ឧទ្ធចក្កក្នុងដែលមិន
 ទាន់កើតឡើង ក៏មិនកើតឡើង ទាំងឧទ្ធចក្កក្នុងដែលកើតឡើងហើយ
 ក៏លះចេញបាន ។ វិចិកិច្ចាដែលមិនទាន់កើតឡើង ក៏មិនកើតឡើង
 ទាំងវិចិកិច្ចាដែលកើតឡើងហើយ ក៏លះចេញបាន ។

[២២៧] សតិសម្ពោជ្ឈង្គដែលមិនទាន់កើតឡើង ក៏កើតឡើង
 ទាំងសតិសម្ពោជ្ឈង្គដែលកើតឡើងហើយ ក៏ដល់នូវការពេញបរិបូណ៌
 ដោយភាវនា ។ លេ ។ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គដែលមិនទាន់កើតឡើង ក៏កើត
 ឡើង ទាំងឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គដែលកើតឡើងហើយ ក៏ដល់នូវការពេញ
 បរិបូណ៌ដោយភាវនា ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារុគោ

[៤៤៨] សត្ត វោ ភិក្ខុវេ អបរិហានីយេ ធម្ម
 ទេសិស្សាមិ តំ សុណាថ ។ កតមេ ច ភិក្ខុវេ សត្ត
 អបរិហានីយា ធម្មា ។ យទិទំ សត្ត ពោជ្ឈង្គា ។
 កតមេ សត្ត ។ សតិសម្ពោជ្ឈង្គោ ។ បេ ។ ឧបេក្ខា-
 សម្ពោជ្ឈង្គោ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ សត្ត អបរិហានីយា
 ធម្មាតិ ។

[៤៤៩] យោ ភិក្ខុវេ មក្កោ យា បដិបទា តណ្ហា-
 ក្ខយាយ សំវត្តតិ តំ មក្កំ តំ បដិបទំ កាវេថ ។
 កតមោ ច ភិក្ខុវេ មក្កោ កតមា ច បដិបទា
 តណ្ហាក្ខយាយ សំវត្តតិ ។ យទិទំ សត្ត ពោជ្ឈង្គា ។
 កតមេ សត្ត ។ សតិសម្ពោជ្ឈង្គោ ។ បេ ។ ឧបេក្ខា-
 សម្ពោជ្ឈង្គោតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

[៤៤៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសម្តែងនូវអបរិហានីយធម៌ គឺធម៌ដែលមិនសាបសូន្យ ៧ ប្រការ ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយស្តាប់ធម៌នោះចុះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអបរិហានីយធម៌ទាំង ៧ ប្រការ តើដូចម្តេច ។ គឺពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ប្រការនេះឯង ។ ចុះពោជ្ឈង្គទាំង ៧ តើដូចម្តេច ។ គឺសតិសម្តោជ្ឈង្គ ១ ។ វេ ។ ឧបេក្ខាសម្តោជ្ឈង្គ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អបរិហានីយធម៌មាន ៧ ប្រការនេះឯង ។

[៤៤៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មគ្គឯណា បដិបទាឯណា ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការអស់ទៅនៃតណ្ហា ចូរអ្នកទាំងឡាយចម្រើនមគ្គនោះ បដិបទានោះចុះ ។ ចុះមគ្គដូចម្តេច បដិបទាដូចម្តេច ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការអស់ទៅនៃតណ្ហា ។ គឺពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ប្រការនេះឯង ។ ចុះពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ប្រការ តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសតិសម្តោជ្ឈង្គ ១ ។ វេ ។ ឧបេក្ខាសម្តោជ្ឈង្គ ១ ។

ឧទាយិវគ្គោ

[៤៥០] ឯវំ វុត្តេ អាយស្មា ឧទាយិ ភកវន្តំ ឯត-
 ទរោច កងំ ការិតា នុ ខោ ភន្តេ សត្ត ពោជ្ឈដ្ឋា
 កងំ ពហុលីកតា តណ្ហាក្ខយាយ សំវត្តន្តីតិ ។ ឥធម
 ឧទាយិ ភិក្ខុ សតិសម្មោជ្ឈន្តី ភាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ
 វិរាគនិស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ វិបុលំ មហាក្កតំ អប្ប-
 មាលំ អព្យាបជ្ឈំ តស្ស សតិសម្មោជ្ឈន្តី ការយតោ
 វិវេកនិស្សិតំ វិរាគនិស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ^(១) វិបុលំ
 មហាក្កតំ អប្បមាលំ អព្យាបជ្ឈំ តណ្ហា បហីយតិ
 ។ មេ ។ ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈន្តី ភាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ វិរា-
 គនិស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ វិបុលំ មហាក្កតំ អប្បមាលំ
 អព្យាបជ្ឈំ តស្ស ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈន្តី ការយតោ
 វិវេកនិស្សិតំ វិរាគនិស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ វិបុលំ

១ ឱ. ឯត្តន្តរេ វោស្សគ្គបរិណាមិន្តិ បាហោ ភវតិ ។

ឧទាយិវគ្គ

[៤៥០] កាលបើព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ
 ព្រះឧទាយិដ៏មានអាយុ ក៏ក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចុះពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ប្រការ ដែលបុគ្គលបានចម្រើន
 ដូចម្តេច បានធ្វើឲ្យច្រើនដូចម្តេច ទើបប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការអស់ទៅនៃ
 តណ្ហា ។ ម្នាលឧទាយិ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចម្រើននូវសតិសម្តោជ្ឈង្គ
 ដែលអាស្រ័យនូវវិវេក អាស្រ័យនូវវិរាគៈ អាស្រ័យនូវនិរោធិ ដ៏ទូលាយ
 ធំប្រមាណមិនបាន មិនមានព្យាបាទ កាលភិក្ខុនោះចម្រើននូវសតិ-
 សម្តោជ្ឈង្គ ដែលអាស្រ័យនូវវិវេក អាស្រ័យនូវវិរាគៈ អាស្រ័យនូវនិរោធិ
 ដ៏ទូលាយ ធំប្រមាណមិនបាន មិនមានព្យាបាទ ភិក្ខុនោះក៏លះបង់តណ្ហា
 ចេញបាន ។ បេ ។ ភិក្ខុចម្រើននូវឧបេក្ខាសម្តោជ្ឈង្គ ដែលអាស្រ័យនូវ
 វិវេក អាស្រ័យនូវវិរាគៈ អាស្រ័យនូវនិរោធិ ដ៏ទូលាយ ធំប្រមាណ
 មិនបាន មិនមានព្យាបាទ កាលភិក្ខុនោះកំពុងចម្រើននូវឧបេក្ខាសម្តោជ្ឈង្គ
 ដែលអាស្រ័យនូវវិវេក អាស្រ័យនូវវិរាគៈ អាស្រ័យនូវនិរោធិ ដ៏ទូលាយ

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារគ្គោ

មហាក្កតំ អប្បមាលំ អព្យាបជ្ឈំ តណ្ហា បហីយតិ
 តណ្ហាយ បហាណ កម្មំ បហីយតិ កម្មស្ស បហាណ
 ទុក្ខំ បហីយតិ ។ ឥតិ ខោ ឧទាយិ តណ្ហាក្ខយា
 កម្មក្ខយោ កម្មក្ខយា ទុក្ខក្ខយោតិ ។

[៤៥១] យោ ភិក្ខុវេ មក្កោ យា បដិបទា តណ្ហា-
 និរោធាយ សំវត្តតិ តំ មក្កំ តំ បដិបទំ ភាវេថ ។
 កតមោ ច ភិក្ខុវេ មក្កោ កតមា ច បដិបទា តណ្ហា-
 និរោធាយ សំវត្តតិ ។ យទិទំ សត្ត ពោជ្ឈង្គំ ។
 កតមេ សត្ត ។ សតិសម្មោជ្ឈង្គំ ។ បេ ។ ឧបេក្ខា-
 សម្មោជ្ឈង្គំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរគ្គ

ធំប្រមាណមិនបាន មិនមានព្យាបាទ ភិក្ខុនោះក៏លះបង់តណ្ហាចេញ
 ព្រោះការលះបង់តណ្ហាបាន ទើបលះបង់កម្មបាន ព្រោះការលះបង់កម្ម
 បាន ទើបលះបង់សេចក្តីទុក្ខបាន ។ ម្នាលឧទាយិ ការអស់ទៅនៃកម្ម
 ព្រោះអស់ទៅនៃតណ្ហា ការអស់ទៅនៃសេចក្តីទុក្ខ ព្រោះអស់ទៅនៃកម្ម
 ដោយប្រការដូច្នោះឯង ។

[៤៥១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មគ្គឯណា បដិបទាឯណា ដែល
 ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីរលត់នៃតណ្ហា ចូរអ្នកទាំងឡាយចម្រើនមគ្គនោះ
 បដិបទានោះចុះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះមគ្គដូចម្តេច បដិបទាដូច
 ម្តេច ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីរលត់ទៅនៃតណ្ហា ។ គឺពោជ្ឈង្គទាំង ៧
 នេះឯង ។ ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ តើដូចម្តេច ។ គឺសតិសម្តោជ្ឈង្គ ១ ។ វេ ។
 ឧបេក្ខាសម្តោជ្ឈង្គ ១ ។

ឧទាយវគ្គោ

[៤៥២] កថំ ភារិតា ច ភិក្ខុវេ សត្ត ពោជ្ឈង្គា
 កថំ ពហុលីកតា តណ្ហានិពោធាយ សំវត្តន្តិ ។ ឥធិ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សតិសម្មោជ្ឈង្គំ ភារេតិ វិវេកនិស្សិតំ
 វិរាតនិស្សិតំ និពោធិនិស្សិតំ វោស្សត្តបរិណាមី ។ បេ ។
 ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈង្គំ ភារេតិ វិវេកនិស្សិតំ វិរាតនិស្សិតំ
 និពោធិនិស្សិតំ វោស្សត្តបរិណាមី ។ ឯវំ ភារិតា ខោ
 ភិក្ខុវេ សត្ត ពោជ្ឈង្គា ឯវំ ពហុលីកតា តណ្ហានិពោ-
 ធាយ សំវត្តន្តិតិ ។

[៤៥៣] និព្វេជភាតិយំ វោ ភិក្ខុវេ មក្កំ ទេ-
 សិស្សាមិ តំ សុណាថ ។ កតមោ ច ភិក្ខុវេ និព្វេជ-
 ភាតិយោ មក្កោ ។ យទិទំ សត្ត សម្មោជ្ឈង្គា ។ ក-
 តមេ សត្ត ។ សតិសម្មោជ្ឈង្គោ ។ បេ ។ ឧបេក្ខា-
 សម្មោជ្ឈង្គោតិ ។

ឧទាយវគ្គ

[២៥២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ប្រការ ដែល ភិក្ខុបានចម្រើនដូចម្តេច បានធ្វើឲ្យច្រើនដូចម្តេច ទើបប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី សេចក្តីរលត់នៃតណ្ហា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចម្រើនសតិសម្តោជ្ឈង្គ ដែលអាស្រ័យនូវវិវេក អាស្រ័យនូវវិរាគៈ អាស្រ័យ នូវនិរោធិ បង្កោនទៅដើម្បីលះបង់ ។ បេ ។ ចម្រើនឧបេក្ខាសម្តោជ្ឈង្គ ដែលអាស្រ័យនូវវិវេក អាស្រ័យនូវវិរាគៈ អាស្រ័យនូវនិរោធិ បង្កោនទៅ ដើម្បីលះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ដែលភិក្ខុ បានចម្រើនយ៉ាងនេះ ធ្វើឲ្យច្រើនយ៉ាងនេះ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីរលត់ នៃតណ្ហា ។

[២៥៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសម្តែងមគ្គ ជា ចំណែកនៃការចាក់ទម្ងន់ (រាតាទិក្ខិលេស) ចូរអ្នកទាំងឡាយស្តាប់ធម៌ នោះចុះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះមគ្គដែលជាចំណែកនៃការចាក់ ទម្ងន់ (រាតាទិក្ខិលេស) តើដូចម្តេច ។ គឺពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ប្រការនេះ ឯង ។ ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ប្រការគឺអ្វីខ្លះ ។ គឺសតិសម្តោជ្ឈង្គ ១ ។ បេ ។ ឧបេក្ខាសម្តោជ្ឈង្គ ១ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារគ្គោ

[៤៥៤] ឯវំ វុត្តេ អាយស្មា ឧទាយិ ភកវន្តំ ឯត-
 ទោច កងំ ភារិតា នុ ខោ ភន្តេ សត្ត ពោជ្ឈង្គា
 កងំ ពហុលីកតា និព្វេនាយ សំវត្តន្តីតិ ។ ឥធិ
 ឧទាយិ ភិក្ខុ សតិសម្ពោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ វិវេកនិស្សិ-
 តំ វិរាគនិស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ វិបុលំ មហាគ្គតំ
 អប្បមាលំ អព្យាបជ្ឈំ សោ សតិសម្ពោជ្ឈង្គំភារិតេន
 ចិត្តេន អនិព្វិទ្ធបុព្វំ អប្បនាលិតបុព្វំ លោកក្ខន្ធជំ និព្វិ-
 ជ្ឈតិ បទាលេតិ អនិព្វិទ្ធបុព្វំ អប្បនាលិតបុព្វំ ទោ-
 សក្ខន្ធជំ និព្វិជ្ឈតិ បទាលេតិ អនិព្វិទ្ធបុព្វំ អប្ប-
 នាលិតបុព្វំ មោហក្ខន្ធជំ និព្វិជ្ឈតិ បទាលេតិ ។ មេ ។
 ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ វិរាគនិស្សិតំ
 និរោធនិស្សិតំ វិបុលំ មហាគ្គតំ អប្បមាលំ អព្យាបជ្ឈំ
 សោ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គំភារិតេន ចិត្តេន អនិព្វិទ្ធបុព្វំ
 អប្បនាលិតបុព្វំ លោកក្ខន្ធជំ និព្វិជ្ឈតិ បទាលេតិ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

[៤៥៤] កាលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ
 ព្រះឧទាយិដ៏មានអាយុ ក៏ក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ដែលភិក្ខុបានចម្រើនដូចម្តេច
 បានធ្វើឲ្យចម្រើនដូចម្តេច ទើបប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការចាក់ទម្ងន់នូវ (រាគា-
 ទិក្ខុលេស) ។ ម្នាលឧទាយិ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចម្រើនសតិសម្តោជ្ឈង្គ
 ដែលអាស្រ័យនូវវិវេក អាស្រ័យនូវវិរាគៈ អាស្រ័យនូវនិរោធិ ដ៏ទូលាយ
 ធំប្រមាណមិនបាន មិនមានព្យាបាទ ភិក្ខុនោះមានចិត្តអប់រំដោយសតិ-
 សម្តោជ្ឈង្គ រមែងចាក់ទម្ងន់ទម្ងាយនូវគំនរលោក ដែលខ្លួនមិនទាន់
 ចាក់ទម្ងន់ មិនទាន់ទម្ងាយចេញ រមែងចាក់ទម្ងន់ទម្ងាយនូវគំនរទោសៈ
 ដែលខ្លួនមិនទាន់បានចាក់ទម្ងន់ មិនទាន់បានទម្ងាយចេញ រមែងចាក់ទម្ងន់
 ទម្ងាយនូវគំនរមោហៈ ដែលខ្លួនមិនទាន់បានចាក់ទម្ងន់ មិនទាន់បានទម្ងាយ
 ចេញ ។ បេ ។ ភិក្ខុចម្រើននូវឧបេក្ខាសម្តោជ្ឈង្គ ដែលអាស្រ័យនូវវិវេក
 អាស្រ័យនូវវិរាគៈ អាស្រ័យនូវនិរោធិ ដ៏ទូលាយ ធំប្រមាណមិនបាន
 មិនមានព្យាបាទ ភិក្ខុនោះមានចិត្តអប់រំដោយឧបេក្ខាសម្តោជ្ឈង្គរមែងចាក់ទម្ងន់
 ទម្ងាយនូវគំនរលោកដែលខ្លួនមិនទាន់បានចាក់ទម្ងន់មិនទាន់បានទម្ងាយចេញ

ឧទាយិវគ្គោ

អនិព្វិទ្ធបុព្វំ អប្បទាលិតបុព្វំ ទោសក្ខន្ធនំ និព្វិជ្ឈតិ
 បទាលេតិ អនិព្វិទ្ធបុព្វំ អប្បទាលិតបុព្វំ មោហក្ខន្ធនំ
 និព្វិជ្ឈតិ បទាលេតិ ។ ឯវំ ភារិតា ខោ ឧទាយិ
 សត្ត ពោជ្ឈង្គា ឯវំ ពហុលីកតា និព្វេនាយ សំ-
 វត្តន្តិ ។

[៤៥៥] នាហំ ភិក្ខុវេ អញ្ញំ ឯកជម្ពុបិ សមនុ-
 បស្សាមិ យោ ឯវំ ភារិតោ ពហុលីកតោ សញ្ញោជនី-
 យានំ ធម្មានំ បហានាយ សំវត្តតិ យថយិទំ ភិក្ខុវេ
 សត្ត ពោជ្ឈង្គា ។ កតមេ សត្ត ។ សតិសម្មោជ្ឈង្គោ
 ។ បេ ។ ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈង្គោ ។

[៤៥៦] កចំ ភារិតា ច ភិក្ខុវេ សត្ត ពោជ្ឈង្គា
 កចំ ពហុលីកតា សញ្ញោជនីយានំ ធម្មានំ បហានាយ
 សំវត្តន្តិ ។ ឥធម ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សតិសម្មោជ្ឈង្គំ ភារេតិ
 វិវេកនិស្សិតំ វិវាគនិស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ វោស្សក្ក-

ឧទាយវគ្គ

រមែងចាក់ទម្ងន់ទម្ងាយនូវគំនរទោសៈ ដែលខ្លួនមិនទាន់បានចាក់ទម្ងន់
មិនទាន់បានទម្ងាយចេញ រមែងចាក់ទម្ងន់ទម្ងាយនូវគំនរមោហៈ ដែល
ខ្លួនមិនទាន់បានចាក់ទម្ងន់ មិនទាន់បានទម្ងាយចេញ ។ ម្នាលឧទាយិ
ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ប្រការ ដែលភិក្ខុបានចម្រើនយ៉ាងនេះ បានធ្វើឲ្យច្រើន
យ៉ាងនេះ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការចាក់ទម្ងន់នូវ (រាគាទិក្ខិលេស) ។

[៤៥៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពិចារណារកមិនឃើញ
ធម៌ដទៃណាមួយ ដែលភិក្ខុបានចម្រើនយ៉ាងនេះ បានធ្វើឲ្យច្រើនយ៉ាងនេះ
រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីលះបង់នូវធម៌ទាំងឡាយ ដែលរាប់បញ្ចូលក្នុងពួក
សញ្ញាជនៈ ដូចជាពោជ្ឈង្គទាំង ៧ នេះឡើយ ។ ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ គឺអ្វី
ខ្លះ ។ គឺសតិសម្ពោជ្ឈង្គ ១ ។ វេ ។ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គ ១ ។

[៤៥៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ដែលភិក្ខុ
បានចម្រើនដូចម្តេច បានធ្វើឲ្យច្រើនដូចម្តេច ទើបប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីលះ
បង់នូវធម៌ទាំងឡាយ ដែលរាប់បញ្ចូលក្នុងពួកសញ្ញាជនៈ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចម្រើននូវសតិសម្ពោជ្ឈង្គ ដែលអា-
ស្រ័យនូវវិវេក អាស្រ័យនូវវិរាគៈ អាស្រ័យនូវនិរោធ បង្កើនទៅ

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារុត្តោ

បរិណាមី ។ បេ ។ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ វិវេក-
 និស្សិតំ វិរាគនិស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ វោស្សក្កបរិ-
 ណាមី ។ ឯវំ ភារិតា ខោ ភិក្ខុវេ សត្ត ពោជ្ឈង្គា
 ឯវំ ពហុសីកតា សញ្ញោជនីយានំ ធម្មានំ បហានាយ
 សំវត្តន្តិ ។

[៤៥៧] កតមេ ច ភិក្ខុវេ សញ្ញោជនីយោ ធម្មា ។
 ចក្កំ ភិក្ខុវេ សញ្ញោជនីយោ ធម្មា ឯត្ថេតេ ឧប្បជ្ជន្តិ
 សញ្ញោជនវិនិពន្ធា អន្នោសាណា សោតំ យានំ ជីវ្ហា
 សញ្ញោជនីយោ ធម្មា ឯត្ថេតេ ឧប្បជ្ជន្តិ សញ្ញោជន-
 វិនិពន្ធា អន្នោសាណា មនោ សញ្ញោជនីយោ ធម្មា
 ឯត្ថេតេ ឧប្បជ្ជន្តិ សញ្ញោជនវិនិពន្ធា អន្នោសាណា ។
 ឥមេ វច្ឆន្តិ ភិក្ខុវេ សញ្ញោជនីយោ ធម្មាតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុគ

ដើម្បីការលះបង់ ។ បេ ។ ចម្រើនឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គ ដែលអាស្រ័យនូវ
វិវេក អាស្រ័យនូវវិរាគៈ អាស្រ័យនូវនិរោធ បង្កើនទៅដើម្បីការលះ
បង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ប្រការ ដែលភិក្ខុបានចម្រើន
យ៉ាងនេះ បានធ្វើឲ្យច្រើនយ៉ាងនេះ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីលះបង់នូវ
ធម៌ទាំងឡាយ ដែលរាប់បញ្ចូលក្នុងពួកសញ្ញោជនៈ ។

[២៥៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌ទាំងឡាយ ដែលរាប់
បញ្ចូលក្នុងពួកសញ្ញោជនៈ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចក្កចាត់
ជាធម៌ ដែលរាប់បញ្ចូលក្នុងពួកសញ្ញោជនៈ ការប្រកាន់មាំ ជាគ្រឿង
រូបវិត គឺសញ្ញោជនៈទាំងនោះ រមែងកើតឡើងព្រោះចក្កនោះ សោតៈ
ឃានៈ ជិវ្ហា ចាត់ជាធម៌ ដែលរាប់បញ្ចូលក្នុងពួកសញ្ញោជនៈដែរ ការ
ប្រកាន់មាំ ជាគ្រឿងរូបវិត គឺសញ្ញោជនៈទាំងនុ៎ះ រមែងកើតឡើង ព្រោះ
ធម៌ទាំងនោះ មនោចាត់ជាធម៌ ដែលរាប់បញ្ចូលក្នុងពួកសញ្ញោជនៈដែរ
ការប្រកាន់មាំ ជាគ្រឿងរូបវិត គឺសញ្ញោជនៈទាំងនុ៎ះ រមែងកើតឡើង
ព្រោះមនោនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ដែលរាប់
បញ្ចូលក្នុងពួកសញ្ញោជនៈ ។

ឧទាយិវគ្គោ

[២៥៨] ឯកំ សមយំ ភក្កវា សុម្ភេសុ វិហារតិ
 សេតកណ្ណាម សុម្ភានំ និកមោ ។ អថខោ អាយស្នា
 ឧទាយិ យេន ភក្កវា តេនុបសង្កមិ ។ បេ ។ ឯក-
 មន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិដ្ឋោ ខោ អាយស្នា ឧទា-
 យិ ភក្កវន្តំ ឯតទរោច ។

[២៥៩] អច្ឆរិយំ ភន្តេ អព្ភតំ ភន្តេ យាវ ពហុ-
 កាវាបិ^(១) មេ ភន្តេ ភក្កវតិ បេមព្ភា ការវោ ច ហិរិ
 ច ឌិត្តប្បព្ភា អហាញិ ភន្តេ បុព្វេ អាតារិកក្ខតោ
 សមាដោ អពហុកតោ អហោសី ធម្មេន អព-
 ហុកតោ សង្ឃេន សោ ខ្វាហំ^(២) ភក្កវតិ បេមព្ភា
 ការវំ ច ហិរិ ច ឌិត្តប្បំ ច សម្បស្សមាដោ អការស្នា
 អនការិយំ បព្ភជី^(៣) តស្ស មេ ភក្កវា ធម្មំ ទេសេសិ
 ឥតិ រូបំ ឥតិ រូបស្ស សមុទយោ ឥតិ រូបស្ស អត្តង្គមោ
 ឥតិ វេទនា ។ បេ ។ ឥតិ សញ្ញា ។ ឥតិ សដ្ឋារា ។

១ ឱ. ពហុកតព្ភា មេ ។ ម. ពហុកាវាបិមេ ។ ២ ឯត្តន្តវេ ភន្តេ ឥតិសទ្វោបិ ។ ៣ បព្ភ-
 ជិតោ ។

ឧទាយិវត្ត

[២៥៨] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់ក្នុងនិគម
 ឈ្មោះសេតកៈ របស់អ្នកស្រុកសុម្ភៈទាំងឡាយ ក្នុងដែនសុម្ភៈ ។ គ្រា
 នោះឯង ព្រះឧទាយិដ៏មានអាយុ បានចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ។ បេ ។ ក៏អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះឧទាយិដ៏មានអាយុអង្គុយក្នុង
 ទីដ៏សមគួរហើយ ទើបក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះ ។

[២៥៩] បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ហេតុនេះអស្ចារ្យ បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន ហេតុនេះចម្រើន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សេចក្តីស្រឡាញ់
 សេចក្តីគោរព សេចក្តីអៀនខ្មាស និងសេចក្តីកោតក្រែង ចំពោះព្រះដ៏
 មានព្រះភាគ ព្រោះមានឧបការៈច្រើន ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គដោយពិត បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គ កាលពីដើមនៅជាគ្រហស្ថ មិនមានសេចក្តី
 រាប់អានច្រើន ចំពោះព្រះធម៌ទេ មិនមានសេចក្តីរាប់អានច្រើន ចំពោះ
 ព្រះសង្ឃទេ ខ្ញុំព្រះអង្គពិចារណាយើញនូវសេចក្តីស្រឡាញ់ សេចក្តី
 គោរព សេចក្តីអៀនខ្មាស និងសេចក្តីកោតក្រែង ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគ ទើបចេញចាកផ្ទះមកកាន់ផ្នួស ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានសម្តែងធម៌
 ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គថា រូបដូច្នោះ ហេតុជាទីកើតនៃរូបដូច្នោះ សេចក្តីវិនាសនៃ
 រូបដូច្នោះ វេទនាដូច្នោះ ។ បេ ។ សញ្ញាដូច្នោះ ។ សង្ខារទាំងឡាយដូច្នោះ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារគ្គោ

ឥតិ វិញ្ញាណំ ឥតិ វិញ្ញាណស្ស សមុទយោ ឥតិ វិញ្ញាណស្ស អត្តជ្ជមោតិ ។

[៤៦០] សោ ខ្វាហំ ភន្តេ សុញ្ញាការកតោ ឥមេសំ បញ្ចបាទានក្ខន្ធានំ ឧក្កុដ្ឋារកុដ្ឋំ សម្មវិវត្តន្តោ ឥទំ ទុក្ខនិ យថាក្ខតំ អព្ពញ្ញាសី អយំ ទុក្ខសមុទយោ- តិ យថាក្ខតំ អព្ពញ្ញាសី អយំ ទុក្ខនិរោធាតិ យ- ថាក្ខតំ អព្ពញ្ញាសី អយំ ទុក្ខនិរោធកាមិនី បដិប- ទាតិ យថាក្ខតំ អព្ពញ្ញាសី ។

[៤៦១] ធម្មោ ច មេ ភន្តេ អភិសមេតោ មក្កោ ច មេ បដិលទ្ធោ យោ មេ ការិតោ ពហុលីកតោ តថា តថា វិហារន្តំ តថត្តាយ ឧបនេស្សតិ យថាហំ ទីណា ជាតិ រុសិតំ ព្រហ្មចរិយំ កតំ ករណីយំ ធាបរំ ឥត្តត្តាយាតិ បដានិស្សាមិ ។ សតិសម្មោជ្ឈង្គោ មេ ភន្តេ បដិលទ្ធោ យោ មេ ការិតោ ពហុលីកតោ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុគ

វិញ្ញាណដូច្នោះ ហេតុជាទីកើតនៃវិញ្ញាណដូច្នោះ សេចក្តីវិនាសនៃវិញ្ញាណ
ដូច្នោះ ។

[២៦០] បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កាលខ្ញុំព្រះអង្គនៅក្នុងផ្ទះដ៏ស្ងាត់
បានប្រែត្រឡប់ឲ្យផ្លូវឡើងនិងផ្តាច់ចុះនូវឧបាទានក្នុងទាំង ៥ នេះ បាន
ដឹងច្បាស់តាមសេចក្តីពិតថា នេះជាទុក្ខ បានដឹងច្បាស់តាមសេចក្តីពិតថា
នេះជាហេតុជាទីកើតនៃទុក្ខ បានដឹងច្បាស់តាមសេចក្តីពិតថា នេះជាទី
រលត់នៃទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមសេចក្តីពិតថា នេះជាបដិបទា ជាដំណើរទៅ
កាន់ទីរលត់នៃទុក្ខ ។

[២៦១] បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ខ្ញុំព្រះអង្គបានត្រាស់ដឹង
ហើយផង មគ្គខ្ញុំព្រះអង្គបានចំពោះហើយផង មគ្គឯណាដែលខ្ញុំព្រះអង្គ
បានចម្រើនហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ មគ្គនោះនឹងនាំខ្ញុំព្រះអង្គដែល
កំពុងសម្រេចសម្រាន្តនៅដោយអាការនោះ ។ ដើម្បីសេចក្តីពិត ដែលជា
ហេតុឲ្យខ្ញុំព្រះអង្គដឹងច្បាស់ថា ជាតិអស់ហើយ ព្រហ្មចរិយៈអាត្មាអញ
នៅរួចហើយ សោឡសកិច្ចអាត្មាអញបានធ្វើរួចហើយ មគ្គការវនាកិច្ច
ដទៃ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។ បពិត្រ
ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សតិសម្តោជ្ឈង្គ ខ្ញុំព្រះអង្គបានចំពោះហើយ សតិ-
សម្តោជ្ឈង្គឯណា ដែលខ្ញុំព្រះអង្គបានចម្រើន បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ

ឧទាយវគ្គោ

តថា តថា វិហារន្តំ តថត្តាយ ឧបនេស្សតិ យថាហំ

ទីណា ជាតិ រុសិតំ ព្រហ្មចរិយំ កតំ ករណីយំ

នាបរំ ឥត្តត្តាយាតិ បដានិស្សាមិ ។ មេ ។ ឧបេក្ខា-

សម្ពោជ្ឈង្គោ មេ ភន្តេ បដិលទ្ធោ យោ មេ ការិតោ

ពហុលីកតោ តថា តថា វិហារន្តំ តថត្តាយ ឧប-

នេស្សតិ យថាហំ ទីណា ជាតិ រុសិតំ ព្រហ្ម-

ចរិយំ កតំ ករណីយំ នាបរំ ឥត្តត្តាយាតិ ប-

ដានិស្សាមិ ។ អយំ ខោ មេ ភន្តេ មត្តោ

ឧទាយវគ្គ

សតិសម្មោជ្ឈង្គនោះ នឹងនាំឲ្យខ្ញុំព្រះអង្គដែលកំពុងសម្រេចសម្រាន្តនៅ
 ដោយប្រការដូច្នោះ ។ ដើម្បីសេចក្តីពិត ដែលជាហេតុឲ្យខ្ញុំព្រះអង្គដឹង
 ច្បាស់ថា ជាតិអស់ហើយ ព្រហ្មចរិយៈអាត្មាអញនៅរួចហើយ សោ-
 ឡសកិច្ចអាត្មាអញបានធ្វើរួចហើយ មគ្គការនាកិច្ចដទៃប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី
 សោឡសកិច្ចនេះទៀតមិនមានឡើយ ។ បេ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈង្គខ្ញុំព្រះអង្គបានចំពោះហើយ ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈង្គឯណា
 ដែលខ្ញុំព្រះអង្គបានចម្រើនហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈង្គ
 នោះ នឹងនាំឲ្យខ្ញុំព្រះអង្គដែលកំពុងសម្រេចសម្រាន្តនៅដោយប្រការ
 ដូច្នោះ ។ ដើម្បីសេចក្តីពិត ដែលជាហេតុឲ្យខ្ញុំព្រះអង្គដឹងច្បាស់ថា ជាតិ
 អស់ហើយ ព្រហ្មចរិយៈអាត្មាអញនៅរួចហើយ សោឡសកិច្ចអាត្មាអញ
 បានធ្វើរួចហើយ មគ្គការនាកិច្ចដទៃប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះ
 ទៀតមិនមានឡើយ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន នេះឯងជាមគ្គ ដែលខ្ញុំ

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារុគោ

បដិលទ្ធា យោ មេ ភារិតោ ពហុលីកតោ តថា
 តថា វិហារន្តំ តថត្តាយ ឧបនេស្សតិ យថាហំ ទីណា
 ជាតិ រុសិតំ ព្រហ្មចរិយំ កតំ ករណីយំ ឆាបរំ
 ឥត្តត្តាយាតិ បដានិស្សមីតិ ។

[៤៦២] សាធុ សាធុ ឧទាយិ ឯសោ ហិ តេ

ឧទាយិ មក្កោ បដិលទ្ធា យោ តេ ភារិតោ ពហុលី-
 កតោ តថា តថា វិហារន្តំ តថត្តាយ ឧបនេស្សតិ
 យថា ត្វំ ទីណា ជាតិ រុសិតំ ព្រហ្មចរិយំ កតំ ករ-
 ណីយំ ឆាបរំ ឥត្តត្តាយាតិ បដានិស្សមីតិ ។

ឧទាយិវគ្គោ តតិយោ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុគ្គ

ព្រះអង្គបានចំពោះហើយ មគ្គឯណា ដែលខ្ញុំព្រះអង្គបានចម្រើនហើយ
បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ មគ្គនោះ នឹងនាំឲ្យខ្ញុំព្រះអង្គដែលកំពុងសម្រេច
សម្រាន្តនៅដោយប្រការដូច្នោះ ។ ដើម្បីសេចក្តីពិត ដែលជាហេតុឲ្យ
ខ្ញុំព្រះអង្គដឹងច្បាស់ថា ជាតិអស់ហើយ ព្រហ្មចរិយៈអាត្មាអញនៅរួច
ហើយ សោឡសកិច្ចអាត្មាអញបានធ្វើរួចហើយ មគ្គការវនាកិច្ចដទៃ
ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀតមិនមានឡើយ ។

[៤៦២] ម្នាលឧទាយិ ប្រពៃណាស់ហើយ ម្នាលឧទាយិ ប្រពៃ
ណាស់ហើយ ព្រោះថាមគ្គនុ៎ះអ្នកបានចំពោះហើយ មគ្គឯណា ដែល
អ្នកបានចម្រើនហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ មគ្គនោះ នឹងនាំអ្នកដែល
កំពុងសម្រេចសម្រាន្តនៅដោយប្រការដូច្នោះ ។ ដើម្បីសេចក្តីពិត ដែល
ជាហេតុឲ្យអ្នកដឹងច្បាស់ថា ជាតិអស់ហើយ ព្រហ្មចរិយៈអាត្មាអញនៅ
រួចហើយ សោឡសកិច្ចអាត្មាអញបានធ្វើរួចហើយ មគ្គការវនាកិច្ចដទៃ
ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀតមិនមានឡើយ ។

ចប់ ឧទាយិវគ្គទី ៣ ។

ឧទាយិវគ្គោ

តិស្សុទ្ធានំ

ពោធិនា ទេសនាដ្ឋានា

អយោនិសោ ចាបរិហានិ

ខយោ និរោធា និព្វេធា

ឯកធម្មោ ឧទាយិវគ្គោ ។

ឧទាយិវគ្គ

ឧទ្ទាននៃឧទាយិវគ្គនោះគឺ

ពោលអំពីពោជ្ឈង្គប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីត្រាស់ដឹង ១ អំពីការ
សម្តែងពោជ្ឈង្គ ១ អំពីធម៌ជាហេតុជាទីតាំងនៃកាមរាគ ១
អំពីការធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយមិនមានឧបាយប្រាជ្ញា ១ អំពី
អបរិហានីយធម៌ ១ អំពីការអស់ទៅនៃតណ្ហា ១ អំពីការ
រលត់នៃតណ្ហា ១ អំពីការចាក់ទម្ងន់រូររាគាទិក្ខុលេស ១ អំពី
ទ្រង់មិនឃើញធម៌ដទៃសូម្បីមួយ ១ អំពីព្រះឧទាយិដ៍មាន
អាយុ ១ ។

នីវរណវគ្គោ

[៤៦៣] យេ កេចិ ភិក្ខុវេ ធម្មា កុសលា
 កុសលភាតិយា កុសលបក្ខិកា សព្វេ តេ អប្ប-
 មាទមូលកា អប្បមាទសមោសវណា អប្បមាទោ
 តេសំ ធម្មានំ អក្កមក្ខាយតិ ។ អប្បមត្តស្សេតំ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុនោ ចានិកង្ខំ សត្ត ពោជ្ឈង្គេ ភាវេស្សតិ សត្ត
 ពោជ្ឈង្គេ ពហុលីកវិស្សតីតិ ។

[៤៦៤] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អប្បមត្តោ សត្ត
 ពោជ្ឈង្គេ ភាវេតិ សត្ត ពោជ្ឈង្គេ ពហុលីកវេតិ ។
 ឥធម ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សតិសម្ពោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ
 វិវាតនិស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ វោស្សត្តបរិណាមី ។ បេ ។
 ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ វិវាតនិស្សិតំ
 និរោធនិស្សិតំ វោស្សត្តបរិណាមី ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ អប្បមត្តោ សត្ត ពោជ្ឈង្គេ ភាវេតិ សត្ត ពោជ្ឈង្គេ
 ពហុលីកវេតិ ។

នីវរណវគ្គ

[៤៦៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយឯណានីមួយ ជា កុសល ជាចំណែកកុសល ជាបក្ខិព្វកកុសល ធម៌ទាំងអស់នោះ មាន សេចក្តីមិនប្រមាទជាបួសគល់ ជាទីប្រជុំចុះក្នុងសេចក្តីមិនប្រមាទ សេចក្តីមិនប្រមាទ ប្រាកដជាកំពូលនៃកុសលធម៌ទាំងនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុ ទាំងឡាយ ដំណើរនោះនឹងប្រាកដដល់ភិក្ខុដែលមិនប្រមាទ ភិក្ខុនោះ នឹងចម្រើននូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ធ្វើឲ្យច្រើននូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ប្រការ ។

[៤៦៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុមិនប្រមាទ រមែងចម្រើន នូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ធ្វើឲ្យច្រើននូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ តើដូចម្តេច ។ ម្នាល ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចម្រើននូវសតិសម្តោជ្ឈង្គ ដែល អាស្រ័យនូវវិវេក អាស្រ័យនូវវិរាគៈ អាស្រ័យនូវនិរោធិ បង្កើនទៅរក ការលះបង់ ។ បេ ។ ចម្រើននូវឧបេក្ខាសម្តោជ្ឈង្គ ដែលអាស្រ័យនូវវិវេក អាស្រ័យនូវវិរាគៈ អាស្រ័យនូវនិរោធិ បង្កើនទៅរកការលះបង់ ។ ម្នាល ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនប្រមាទ រមែងចម្រើននូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ធ្វើឲ្យ ច្រើននូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ យ៉ាងនេះឯង ។

នីវរណវគ្គា

[៤៦៥] យេ កេចិ ភិក្ខុវេ ធម្មា កុសលា កុស-
 លភាតិយា កុសលបក្ខិកា សព្វេ តេ យោនិសោម-
 នសិការមូលកា យោនិសោមនសិការសមោសរណា
 យោនិសោមនសិការោ តេសំ ធម្មានំ អក្កមក្ខាយតិ ។
 យោនិសោមនសិការសម្មន្នុស្សេតំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ
 ចានិកដ្ឋំ សត្ត ពោជ្ឈន្តំ ភាវេស្សតិ សត្ត ពោជ្ឈន្តំ
 ពហុសីកវិស្សតិ ។

[៤៦៦] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យោនិសោមនសិ-
 ការសម្មន្នោ សត្ត ពោជ្ឈន្តំ ភាវេតិ សត្ត ពោជ្ឈន្តំ
 ពហុសីកវេតិ ។ ឥធម ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សតិសម្ពោជ្ឈន្តំ
 ភាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ វិរាគនិស្សិតំ ជិរោធនិស្សិតំ
 វោស្សក្កបរិណាមី ។ បេ ។ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តំ ភាវេតិ
 វិវេកនិស្សិតំ វិរាគនិស្សិតំ ជិរោធនិស្សិតំ វោស្សក្កប-
 រិណាមី ។ ឃរំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យោនិសោមនសិការ-
 រសម្មន្នោ សត្ត ពោជ្ឈន្តំ ភាវេតិ សត្ត ពោជ្ឈន្តំ
 ពហុសីកវេតិ ។

នីវរណវគ្គ

[២៦៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយឯណានីមួយ ជា កុសល ជាចំណែកនៃកុសល ជាបក្ខពួកនៃកុសល ធម៌ទាំងអស់នោះ មានយោនិសោមនសិការៈជាបូសគល់ មានយោនិសោមនសិការៈជាទី ប្រជុំចុះ យោនិសោមនសិការៈ ប្រាកដជាកំពូលនៃធម៌ទាំងនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដំណើរនុ៎ះនឹងប្រាកដដល់ភិក្ខុដែលបរិបូណ៌ដោយ យោនិសោមនសិការៈ ភិក្ខុនោះនឹងចម្រើននូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ នឹងធ្វើឲ្យ ច្រើននូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ។

[២៦៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុដែលបរិបូណ៌ដោយយោ- និសោមនសិការៈ រមែងចម្រើនពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ធ្វើឲ្យច្រើននូវពោជ្ឈង្គ ទាំង ៧ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចម្រើន នូវសតិសម្តោជ្ឈង្គ ដែលអាស្រ័យនូវវិវេក អាស្រ័យនូវវិរាគៈ អាស្រ័យ នូវនិរោធិ បង្ហោនទៅរកការលះបង់ ។ លេ ។ រមែងចម្រើនឧបេក្ខាសម្តោជ្ឈង្គ ដែលអាស្រ័យនូវវិវេក អាស្រ័យនូវវិរាគៈ អាស្រ័យនូវនិរោធិ បង្ហោន ទៅរកការលះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុបរិបូណ៌ដោយយោនិ- សោមនសិការៈ រមែងចម្រើននូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ធ្វើឲ្យច្រើននូវពោជ្ឈង្គ ទាំង ៧ យ៉ាងនេះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារគ្គោ

[៤៦៧] បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ ជាតរូបស្ស ឧបក្កិលេ-
សា យេហិ ឧបក្កិលេសេហិ ឧបក្កិលិដ្ឋំ ជាតរូបំ ន
ចេវ មុទុ ហោតិ ន ច កម្មជីយំ ន ច បកស្សំ បកដ្តុ
ច ន ច សម្មា ឧបេតិ កម្មាយ ។ កតមេ បញ្ច ។

[៤៦៨] អយោ ភិក្ខុវេ ជាតរូបស្ស ឧបក្កិលេសោ
យេន ឧបក្កិលេសេន ឧបក្កិលិដ្ឋំ ជាតរូបំ ន ចេវ
មុទុ ហោតិ ន ច កម្មជីយំ ន ច បកស្សំ បកដ្តុ
ច ន ច សម្មា ឧបេតិ កម្មាយ ។

[៤៦៩] លោហំ ភិក្ខុវេ ជាតរូបស្ស ឧបក្កិលេសោ
យេន ឧបក្កិលេសេន ឧបក្កិលិដ្ឋំ ជាតរូបំ ។ បេ ។

[៤៧០] តិប្បុ ភិក្ខុវេ ជាតរូបស្ស ឧបក្កិលេ-
សោ ។ បេ ។

[៤៧១] សីសំ ភិក្ខុវេ ជាតរូបស្ស ឧបក្កិលេ-
សោ ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុគ

[៤៦៧] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបក្កិលេសរបស់មាសនេះ មាន ៥ យ៉ាង ដែលធ្វើឲ្យមាសសៅហ្មង ទៅជារបស់មិនទន់ផង មិនគួរ ដល់ការងារផង មិនមានពន្លឺផង ទៅជាពុកផុយផង មិនគួរប្រកបការ ងារដោយប្រពៃផង ។ ឧបក្កិលេសទាំង ៥ តើអ្វីខ្លះ ។

[៤៦៨] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដែកជាឧបក្កិលេសរបស់មាស ដែលធ្វើឲ្យមាសសៅហ្មង ទៅជារបស់មិនទន់ផង មិនគួរដល់ការងារផង មិនមានពន្លឺផង ទៅជាពុកផុយផង មិនគួរប្រកបការងារដោយប្រពៃ ផង ១ ។

[៤៦៩] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ស្ពាន់ជាឧបក្កិលេសរបស់មាស ដែលធ្វើឲ្យមាសសៅហ្មង ។ បេ ។

[៤៧០] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សំណាប៉ាហាំងជាឧបក្កិលេស របស់មាស ។ បេ ។

[៤៧១] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សំណាកក់ជាឧបក្កិលេសរបស់ មាស ។ បេ ។

និរណារត្តា

[៤៧២] សង្ឃ ភិក្ខុវេ ជាតរូបស្ស ឧបក្កិលេសោ
យេន ឧបក្កិលេសេន ឧបក្កិលិដ្ឋំ ជាតរូបំ ន ចេវ
មុនុ ហោតិ ន ច កម្មជីយំ ន ច បកស្សំ បកដ្តុ
ច ន ច សម្មា ឧបេតិ កម្មាយ ។

[៤៧៣] ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ច ជាតរូបស្ស
ឧបក្កិលេសា យេហិ ឧបក្កិលេសេហិ ឧបក្កិលិដ្ឋំ
ជាតរូបំ ន ចេវ មុនុ ហោតិ ន ច កម្មជីយំ ន
ច បកស្សំ បកដ្តុ ច ន ច សម្មា ឧបេតិ កម្មាយ ។

[៤៧៤] ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ចមេ ចិត្តស្ស
ឧបក្កិលេសា យេហិ ឧបក្កិលេសេហិ ឧបក្កិលិដ្ឋំ
ចិត្តំ ន ចេវ មុនុ ហោតិ ន ច កម្មជីយំ ន ច
បកស្សំ បកដ្តុ ច ន ច សម្មា សមាធិយតិ អាស-
វានំ ខយាយ ។ កតមេ បញ្ច ។

[៤៧៥] កាមច្ចដ្ឋោ ភិក្ខុវេ ចិត្តស្ស ឧបក្កិលេសោ
យេន ឧបក្កិលេសេន ឧបក្កិលិដ្ឋំ ចិត្តំ ន ចេវ មុនុ
ហោតិ ន ច កម្មជីយំ ន ច បកស្សំ បកដ្តុ ច
ន ច សម្មា សមាធិយតិ អាសវានំ ខយាយ ។

នីរណវគ្គ

[២៧២] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រាក់ជាឧបក្កិលេសរបស់មាស ដែលធ្វើឲ្យមាសសៅហ្មង ទៅជារបស់មិនទន់ផង មិនគួរដល់ការងារផង មិនមានពន្លឺផង ទៅជាពុកផុយផង មិនគួរប្រកបការងារដោយប្រពៃ ផង ១ ។

[២៧៣] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបក្កិលេសរបស់មាសទាំង ៥ នេះឯង ដែលធ្វើឲ្យមាសសៅហ្មង ទៅជារបស់មិនទន់ផង មិនគួរដល់ ការងារផង មិនមានពន្លឺផង ទៅជាពុកផុយផង មិនគួរប្រកបការងារ ដោយប្រពៃផង ។

[២៧៤] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងនេះមែនហើយ ឧបក្កិ- លេសនៃចិត្តទាំង ៥ នេះ ដែលធ្វើឲ្យចិត្តសៅហ្មង ទៅជាធម្មជាតិមិនទន់ ផង មិនគួរដល់ការវនាកម្មផង មិនមានពន្លឺផង ជាចិត្តអំព្វអួរផង មិន តម្កល់មាំដោយប្រពៃ ដើម្បីកិរិយាអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយផង ។ ឧបក្កិលេសទាំង ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។

[២៧៥] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាមច្នូន្ទៈជាឧបក្កិលេសនៃចិត្ត ដែលធ្វើចិត្តសៅហ្មង ទៅជាចិត្តមិនទន់ផង មិនគួរដល់ការវនាកម្មផង មិនមានពន្លឺផង ជាចិត្តអំព្វអួរផង មិនតម្កល់មាំដោយប្រពៃ ដើម្បី កិរិយាអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយផង ១ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារុគោ

[៤៧៦] ព្យាចាទោ ភិក្ខុវេ ចិត្តស្ស ឧបក្កិលេសោ
យេន ឧបក្កិលេសេន ឧបក្កិលិដ្ឋំ ចិត្តំ ន ចេវ មុទុ
ហោតិ ន ច កម្មជីយំ ន ច បកស្សំ បកដ្កំ ច ន
ច សម្មា សមាធិយតិ អាសវានំ ខយាយ ។ បេ ។

[៤៧៧] ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ច ចិត្តស្ស ឧបក្កិ-
លេសា យេហិ ឧបក្កិលេសេហិ ឧបក្កិលិដ្ឋំ ចិត្តំ
ន ចេវ មុទុ ហោតិ ន ច កម្មជីយំ ន ច បកស្សំ
បកដ្កំ ច ន ច សម្មា សមាធិយតិ អាសវានំ
ខយាយាតិ ។

[៤៧៨] សត្តិមេ ភិក្ខុវេ ពោជ្ឈង្គា អនាវរណា
អនីវរណា ចេតសោ អនុបក្កិលេសា ការិតា ពហុ-
លីកតា វិជ្ជាវិមុត្តិដលសច្ចិកិរិយាយ សំវត្តន្តិ ។ ក-
តមេ សត្តិ ។

[៤៧៩] សតិសម្ពោជ្ឈង្គោ ភិក្ខុវេ អនាវរណា
អនីវរណា ចេតសោ អនុបក្កិលេសោ ការិតោ ពហុ-
លីកតោ វិជ្ជាវិមុត្តិដលសច្ចិកិរិយាយ សំវត្តតិ ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុគ្គ

[២៧៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្យាបាទជាឧបក្កិលេសនៃចិត្ត ធ្វើឲ្យចិត្តសៅហ្មង ទៅជាចិត្តមិនទន់ផង មិនគួរដល់ការនាកម្មផង មិនមានពន្លឺផង ទៅជាអំពូអួរផង មិនតម្កល់មាំដោយប្រពៃ ដើម្បីកិរិយាអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយផង ។ បេ ។

[២៧៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបក្កិលេសនៃចិត្តទាំង ៥ នេះឯង ដែលធ្វើឲ្យចិត្តសៅហ្មង ជាចិត្តមិនទន់ផង មិនគួរដល់ការនាកម្មផង មិនមានពន្លឺផង ទៅជាអំពូអួរផង មិនតម្កល់មាំដោយប្រពៃ ដើម្បីកិរិយាអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយផង ។

[២៧៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ប្រការនេះ ជាគ្រឿងមិនរារាំង មិនបិទបាំង មិនមែនជាឧបក្កិលេសរបស់ចិត្ត ដែលបុគ្គលចម្រើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវវិជ្ជានិងវិមុត្តិផល ។ ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ គឺអ្វីខ្លះ ។

[២៧៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សតិសម្តោជ្ឈង្គជាគ្រឿងមិនរារាំង មិនបិទបាំង មិនមែនជាឧបក្កិលេសរបស់ចិត្ត ដែលបុគ្គលចម្រើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវវិជ្ជានិងវិមុត្តិផល ។ បេ ។

និរណវគ្គោ

[៤៨០] ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គោ ភិក្ខុវេ អនាវរណា
 អនីវរណា ចេតសោ អនុបក្កិលេសោ ភារិតោ ព-
 ហុលីកតោ វិជ្ជាវិមុត្តិដលសច្ចិកិរិយាយ សំវត្តតិ ។

[៤៨១] ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ សត្ត ពោជ្ឈង្គោ អនា-
 វរណា អនីវរណា ចេតសោ អនុបក្កិលេសោ ភារិតោ
 ពហុលីកតោ វិជ្ជាវិមុត្តិដលសច្ចិកិរិយាយ សំវត្តន្តិ ។

[៤៨២] អយោនិសោ ភិក្ខុវេ មនសិករោតោ
 អនុប្បន្នោ ចេវ កាមច្ចន្នោ ឧប្បជ្ជតិ ឧប្បន្នោ ច
 កាមច្ចន្នោ ភិយ្យោភារាយ វេហុល្លាយ សំវត្តតិ ។

[៤៨៣] អនុប្បន្នោ ចេវ ព្យាចាទោ ឧប្បជ្ជតិ
 ឧប្បន្នោ ច ព្យាចាទោ ភិយ្យោភារាយ វេហុល្លាយ
 សំវត្តតិ ។

នីរណវគ្គ

[២៨០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបេក្ខាសម្តោជ្ឈង្គជាគ្រឿងមិន
រារាំង មិនបិទបាំង មិនមែនជាឧបក្កិលេសរបស់ចិត្ត បុគ្គលចម្រើន
ហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវវិជ្ជា
និងវិមុត្តិផល ។

[២៨១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ នេះឯង មិន
មែនជាគ្រឿងរារាំង មិនបិទបាំង មិនមែនជាឧបក្កិលេសរបស់ចិត្តទេ
បុគ្គលចម្រើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់
ច្បាស់នូវវិជ្ជានិងវិមុត្តិផល ។

[២៨២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបុគ្គលធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយមិន
មានឧបាយប្រាជ្ញា កាមច្នូន្នៈដែលមិនទាន់កើតឡើង ក៏រមែងកើតឡើង
បាន ទាំងកាមច្នូន្នៈដែលកើតឡើងហើយ ក៏រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការៈ
ដ៏ធំទូលាយ ជាភិយ្យោភាព ។

[២៨៣] ព្យាបាទដែលមិនទាន់កើតឡើង រមែងកើតឡើង
បាន ទាំងព្យាបាទដែលកើតឡើងហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការៈ
ដ៏ធំទូលាយ ជាភិយ្យោភាព ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារគ្គោ

[៤៨៤] អនុប្បន្នញោវ ដីនមិទ្ធំ ឧប្បជ្ជតិ ឧប្ប-
ន្នញោ ដីនមិទ្ធំ ភិយ្យោភារាយ វេបុល្លាយ សំវត្តតិ ។

[៤៨៥] អនុប្បន្នញោវ ឧទ្ធចូកុក្កុច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ
ឧប្បន្នញោ ឧទ្ធចូកុក្កុច្ចំ ភិយ្យោភារាយ វេបុល្លាយ
សំវត្តតិ ។

[៤៨៦] អនុប្បន្នា ចេវ វិចិកិច្ឆា ឧប្បជ្ជតិ ឧប្បន្នា
ច វិចិកិច្ឆា ភិយ្យោភារាយ វេបុល្លាយ សំវត្តតិ ។

[៤៨៧] យោនិសោ ច ខោ ភិក្ខុវេ មនសិករោតោ
អនុប្បន្នោ ចេវ សតិសម្ពោជ្ឈង្គោ ឧប្បជ្ជតិ ឧប្បន្នោ
ច សតិសម្ពោជ្ឈង្គោ ការណាចារិប្បី កច្ចតិ ។ បេ ។

[៤៨៨] អនុប្បន្នោ ចេវ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គោ
ឧប្បជ្ជតិ ឧប្បន្នោ ច ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គោ ការណា-
ចារិប្បី កច្ចតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

[២៨២] បីនមិទ្ធដែលមិនទាន់កើតឡើង រមែងកើតឡើងបាន ទាំងបីនមិទ្ធដែលកើតឡើងហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការវះដីដំទូលាយ ជាភិយ្យោភាព ។

[២៨៣] ឧទ្ធចក្កក្កច្ចៈដែលមិនទាន់កើតឡើង រមែងកើតឡើង ទាំងឧទ្ធចក្កក្កច្ចៈដែលកើតឡើងហើយ ក៏រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការវះដីដំ ទូលាយ ជាភិយ្យោភាព ។

[២៨៤] វិចិកិច្ឆាដែលមិនទាន់កើតឡើង ក៏រមែងកើតឡើងបាន ទាំងវិចិកិច្ឆាដែលកើតឡើងហើយ ក៏រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការវះដីដំ ទូលាយ ជាភិយ្យោភាព ។

[២៨៥] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចំណែកឯបុគ្គល កាលធ្វើទុកក្នុង ចិត្តដោយឧបាយប្រាជ្ញា សតិសម្តោជ្ឈង្គដែលមិនទាន់កើតឡើង ក៏កើត ឡើងបាន ទាំងសតិសម្តោជ្ឈង្គដែលកើតឡើងហើយ ក៏ដល់នូវការ ពេញបរិបូណ៌ដោយភាវនា ។ បេ ។

[២៨៦] ឧបេក្ខាសម្តោជ្ឈង្គដែលមិនទាន់កើតឡើង ក៏កើតឡើង បាន ទាំងឧបេក្ខាសម្តោជ្ឈង្គដែលកើតឡើងហើយ ក៏ដល់នូវការពេញ បរិបូណ៌ដោយភាវនា ។

និរណវគ្គោ

[៤៨៩] សត្តិមេ ភិក្ខុវេ ពោជ្ឈង្គា ភារិតា ព-
 ហុលីកតា វុឡិយា អបរិហានាយ សំវត្តន្តិ ។ ក-
 តមេ សត្ត ។ សតិសម្មោជ្ឈង្គោ ។ បេ ។ ឧបេក្ខា-
 សម្មោជ្ឈង្គោ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ សត្ត ពោជ្ឈង្គា
 ភារិតា ពហុលីកតា វុឡិយា អបរិហានាយ សំ-
 វត្តន្តិ ។

[៤៩០] បញ្ចិមេ ភិក្ខុវេ អារវណា ជីវវណា ចេតសោ
 ឧបក្កិលេសា បញ្ញាយ ទុព្វលីករណា ។ កតមេ
 បញ្ច ។ កាមច្ឆន្ទោ ភិក្ខុវេ អារវណា ជីវវណា ចេ-
 តសោ ឧបក្កិលេសោ បញ្ញាយ ទុព្វលីករណា ។
 ព្យាចារោ ភិក្ខុវេ អារវណា ជីវវណា ចេតសោ ឧបក្កិ-
 លេសោ បញ្ញាយ ទុព្វលីករណា ។ មីនមិទ្ធិ ភិក្ខុវេ
 អារវណំ ជីវវណំ ចេតសោ ឧបក្កិលេសំ បញ្ញាយ ទុព្វ-
 លីករណំ ។ ឧទ្ធច្ចកុក្កុច្ចំ ភិក្ខុវេ អារវណំ ជីវវណំ ចេ-
 តសោ ឧបក្កិលេសំ បញ្ញាយ ទុព្វលីករណំ ។ វិចិតិច្ឆា
 ភិក្ខុវេ អារវណា ជីវវណា ចេតសោ ឧបក្កិលេសា

នីរណវគ្គ

[២៨៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ នេះ ដែលបុគ្គល
ចម្រើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីចម្រើន
ដើម្បីសេចក្តីមិនសាបសូន្យ ។ ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺសតិ-
សម្មោជ្ឈង្គ ១ ។ វេ ។ ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈង្គ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ នេះឯង ដែលបុគ្គលចម្រើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ
រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីចម្រើន ដើម្បីសេចក្តីមិនសាបសូន្យ ។

[២៨៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ជាគ្រឿងរារាំង ជាគ្រឿង
បិទបាំង ជាឧបក្កិលេសរបស់ចិត្ត ធ្វើប្រាជ្ញាឲ្យមានកម្លាំងខ្សោយ មាន ៥
ប្រការនេះ ។ ធម៌ ៥ ប្រការគឺអ្វីខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាមច្នន្ទៈ
ជាគ្រឿងរារាំង ជាគ្រឿងបិទបាំង ជាឧបក្កិលេសរបស់ចិត្ត ធ្វើប្រាជ្ញា
ឲ្យមានកម្លាំងខ្សោយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្យាបាទជាគ្រឿងរារាំង
ជាគ្រឿងបិទបាំង ជាឧបក្កិលេសរបស់ចិត្ត ធ្វើប្រាជ្ញាឲ្យមានកម្លាំង
ខ្សោយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បីនមិទ្ធជាគ្រឿងរារាំង ជាគ្រឿងបិទ
បាំង ជាឧបក្កិលេសរបស់ចិត្ត ធ្វើប្រាជ្ញាឲ្យមានកម្លាំងខ្សោយ ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ឧទ្ធចក្កុក្កុច្ចជាគ្រឿងរារាំង ជាគ្រឿងបិទបាំង ជាឧបក្កិ-
លេសរបស់ចិត្ត ធ្វើប្រាជ្ញាឲ្យមានកម្លាំងខ្សោយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
វិចិកិច្ចាជាគ្រឿងរារាំង ជាគ្រឿងបិទបាំង ជាឧបក្កិលេសរបស់ចិត្ត

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារគ្គោ

បញ្ញាយ ទុព្វលីករណា ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ច
អារណា អនីរណា ចេតសោ ឧបក្កិលេសា បញ្ញាយ
ទុព្វលីករណាតិ ។

[៤៩០] សត្តិមេ ភិក្ខុវេ ពោជ្ឈង្គា អនារណា
អនីរណា ចេតសោ អនុបក្កិលេសា ការិតា ពហុ-
លីកតា វិជ្ជាវិមុត្តិដលសច្ចិកិរិយាយ សំវត្តន្តិ ។ ក-
តមេ សត្ត ។ សតិសម្ពោជ្ឈង្គោ ភិក្ខុវេ អនារណា
អនីរណា ចេតសោ អនុបក្កិលេសោ ការិតោ ពហុ-
លីកតោ វិជ្ជាវិមុត្តិដលសច្ចិកិរិយាយ សំវត្តតិ ។ បេ ។
ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គោ ភិក្ខុវេ អនារណា អនីរណា
ចេតសោ អនុបក្កិលេសោ ការិតោ ពហុលីកតោ
វិជ្ជាវិមុត្តិដលសច្ចិកិរិយាយ សំវត្តតិ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ
សត្ត ពោជ្ឈង្គា អនារណា អនីរណា ចេតសោ អនុ-
បក្កិលេសា ការិតា ពហុលីកតា វិជ្ជាវិមុត្តិដលសច្ចិ-
កិរិយាយ សំវត្តន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

ធ្វើប្រាជ្ញាឲ្យមានកម្លាំងខ្សោយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ៥ ប្រការ
នេះឯង ជាគ្រឿងរារាំង ជាគ្រឿងបិទបាំង ជាឧបក្កិលេសរបស់ចិត្ត
ធ្វើប្រាជ្ញាឲ្យមានកម្លាំងខ្សោយ ។

[២៩១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ នេះឯង ជាគ្រឿង
មិនរារាំង មិនបិទបាំង មិនមែនជាឧបក្កិលេសរបស់ចិត្ត ដែលបុគ្គល
ចម្រើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់
នូវវិជ្ជានិងវិមុត្តិផល ។ ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ គឺអ្វីខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
សតិសម្តោជ្ឈង្គ ជាគ្រឿងមិនរារាំង មិនបិទបាំង មិនមែនជាឧបក្កិលេស
របស់ចិត្តទេ ដែលបុគ្គលចម្រើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ ប្រព្រឹត្តទៅ
ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវវិជ្ជានិងវិមុត្តិផល ។ វេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ឧបេក្ខាសម្តោជ្ឈង្គ មិនមែនជាគ្រឿងរារាំង មិនមែនបិទបាំង មិនមែន
ជាឧបក្កិលេសរបស់ចិត្តទេ ដែលបុគ្គលចម្រើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ
រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីធ្វើជាក់ច្បាស់នូវវិជ្ជានិងវិមុត្តិផល ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ នេះឯង មិនមែនជាគ្រឿងរារាំង មិនមែន
ជាគ្រឿងបិទបាំង មិនមែនជាឧបក្កិលេសរបស់ចិត្តទេ ដែលបុគ្គលចម្រើន
ហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវ
វិជ្ជានិងវិមុត្តិផល ។

នីវរណវគ្គោ

[៤៩២] យស្មី ភិក្ខុវេ សមយេ អរិយសារកោ
 អដ្ឋិកត្វា មនសិកត្វា សព្វចេតសោ សមន្ទាហរិត្វា
 ឱហិតសោតោ ធម្មំ សុណាតិ បញ្ចស្ស្ច^(១) ដីវណា
 តស្មី សមយេ ន ហោន្តិ សត្ត ពោជ្ឈង្គា តស្មី សម-
 យេ ការនាចារិប្បី កច្ឆន្តិ ។

[៤៩៣] កតមស្ស បញ្ច^(២) ដីវណា តស្មី សម-
 យេ ន ហោន្តិ ។ កាមច្ឆន្ធដីវណំ តស្មី សមយេ
 ន ហោតិ ព្យាចាទដីវណំ តស្មី សមយេ ន ហោតិ
 ដីនមិទ្ធដីវណំ តស្មី សមយេ ន ហោតិ ឧទ្ធចកុក្កុ-
 ច្ឆដីវណំ តស្មី សមយេ ន ហោតិ វិចិត្តិច្ឆាដីវណំ
 តស្មី សមយេ ន ហោតិ ។ បញ្ចស្ស ដីវណា តស្មី
 សមយេ ន ហោន្តិ ។

១ ឱ. ម. ឥមស្ស បញ្ច ។ ២ ឱ. ម. កតមេ បញ្ច ។

នីវរណវគ្គ

[២៩២] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សម័យណា អរិយសាវកធ្វើឲ្យ
 ជាប្រយោជន៍ ធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ផ្ទះចិត្តទាំងអស់ ផ្ទៀងសោតប្រសាទ
 ស្តាប់ធម៌ សម័យនោះ នីវរណធម៌ទាំង ៥ មិនមានដល់ភិក្ខុនោះឡើយ
 ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ក៏ដល់នូវការពេញបរិបូណ៌ដោយការវិនា ក្នុងសម័យ
 នោះដែរ ។

[២៩៣] ចុះនីវរណធម៌ទាំង ៥ ដែលមិនមានដល់ភិក្ខុនោះ ក្នុង
 សម័យនោះ តើដូចម្តេច ។ កាមច្ចន្ធនីវរណៈ មិនមានក្នុងសម័យនោះ
 ព្យាបាទនីវរណៈ មិនមានក្នុងសម័យនោះ បីនមិទ្ធនីវរណៈ មិនមាន
 ក្នុងសម័យនោះ ឧទ្ធចក្កក្ខន្ធនីវរណៈ មិនមានក្នុងសម័យនោះ វិចិកិច្ចា-
 នីវរណៈ មិនមានក្នុងសម័យនោះ ។ នីវរណធម៌ទាំង ៥ មិនមានដល់
 ភិក្ខុនោះ ក្នុងសម័យនោះ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារុគោ

[៤៩៤] កតមេ សត្ត ពោជ្ឈង្គា តស្មី សមយេ
 ការណាចារិប្បី កច្ចន្តិ ។ សតិសម្ពោជ្ឈង្គោ តស្មី សម-
 យេ ការណាចារិប្បី កច្ចតិ ។ បេ ។ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គោ
 តស្មី សមយេ ការណាចារិប្បី កច្ចតិ ។ ឥមេ សត្ត
 ពោជ្ឈង្គា តស្មី សមយេ ការណាចារិប្បី កច្ចន្តិ ។

[៤៩៥] យស្មី ភិក្ខុវេ សមយេ អរិយសារកោ
 អដ្ឋិកត្វា មនសិកត្វា សព្វចេតសោ សមន្ទាហរិត្វា
 ឱហិតសោតោ ធម្មំ សុណាតិ បញ្ចស្ស ជីវរណា តស្មី
 សមយេ ន ហោន្តិ ឥមេ សត្ត ពោជ្ឈង្គា តស្មី សម-
 យេ ការណាចារិប្បី កច្ចន្តិ ។

[៤៩៦] សន្តិ ភិក្ខុវេ មហារុក្ខា អនុតីជា ម-
 ហាកាយា រុក្ខានំ អដ្ឋារុហា^(១) យេហិ រុក្ខា អដ្ឋា-
 រុហា ឱកត្តិកត្តា វិប្បតិតា សេន្តិ ។

១ ឱ. ម. អដ្ឋារុក្ខា ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

[២៩២] ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ដែលដល់នូវការពេញបរិបូណ៌ដោយ
 ការវនា ក្នុងសម័យនោះ តើដូចម្តេច ។ សតិសម្មោជ្ឈង្គ ដល់នូវការ
 ពេញបរិបូណ៌ដោយការវនា ក្នុងសម័យនោះ ។ បេ ។ ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈង្គ
 ដល់នូវការពេញបរិបូណ៌ដោយការវនា ក្នុងសម័យនោះ ។ ពោជ្ឈង្គទាំង
 ៧ នេះ រមែងដល់នូវការពេញបរិបូណ៌ដោយការវនា ក្នុងសម័យនោះ ។

[២៩៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម័យណា ដែលអរិយសាវកធ្វើ
 ឲ្យជាប្រយោជន៍ ធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ផ្ទះចិត្តទាំងអស់ ផ្ទៀងសោតប្រសាទ
 ស្តាប់ធម៌ សម័យនោះ នីវរណធម៌ ៥ រមែងមិនមានដល់ភិក្ខុនោះឡើយ
 ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ នេះ ក៏ដល់នូវការពេញបរិបូណ៌ដោយការវនា ក្នុងសម័យ
 នោះដែរ ។

[២៩៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានដើមឈើធំ ។ មានគ្រាប់តូច
 មានទំហំដើមធំ ដុះគ្របដើមឈើទាំងឡាយ ពួកដើមឈើ ដែលដើម
 ឈើធំ ។ ដុះគ្រប ក៏បាក់បែកខ្ទេចខ្ទី រលំដួលទៅ ។

នីវរណវគ្គោ

[៤៩៧] កតមេ ច តេ ភិក្ខុវេ មហារុក្ខា អនុតិ-
 ជា មហាកាយា រុក្ខានំ អដ្ឋារុហា យេហិ រុក្ខា
 អដ្ឋារុទ្ធា ឱកត្តវិកត្តា វិប្បតិសា សេន្តិ ។ សេយ្យដីទំ ។
 អស្សត្តោ និគ្រោដោ មិលក្កុ^(១) ឧទុម្ពោ កច្ឆកោ
 កបិត្តោ ។ ឥមេ ខោ តេ ភិក្ខុវេ មហារុក្ខា អនុតិជា
 មហាកាយា រុក្ខានំ អដ្ឋារុហា យេហិ រុក្ខា អដ្ឋារុទ្ធា
 ឱកត្តវិកត្តា វិប្បតិសា សេន្តិ ។

[៤៩៨] ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ឥនេកច្ឆោ កុល-
 បុត្តោ យាទិសកេ កាមេ ឱហាយ អការស្មា អនកា-
 រិយំ បព្វជិតោ ហោតិ សោ តាទិសកេហិ^(២) កាមេហិ
 តតោ វា ចាបិដ្ឋតវេហិ ឱកត្តវិកត្តោ វិប្បតិសោ សេតិ ។

[៤៩៩] បញ្ចិមេ ភិក្ខុវេ អារវណា ជីវវណា ចេត-
 សោ អដ្ឋារុហា បញ្ញាយ ទុព្វលីករណា ។ កតមេ
 បញ្ច ។ កាមច្ឆន្ទោ ភិក្ខុវេ អារវណា ជីវវណា
 ចេតសោ អដ្ឋារុហោ បញ្ញាយ ទុព្វលីករណា ។

១ ឱ. ម. មិលក្កោ ។ ២ ឱ. ឯត្តន្តវេ វាសទ្វោ ហោតិ ។

នីរណេវត្ត

[៤៩៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះដើមឈើធំ ៗ ដែលមានគ្រាប់តូច មានទំហំដើមធំ ដុះគ្របដើមឈើទាំងឡាយ ពួកដើមឈើ ដែលឈើធំ ៗ ដុះគ្រប ក៏បាក់បែកខ្ទេចខ្ទី រលំដួលទៅ តើដូចម្តេច ។ ដើមឈើទាំងនោះ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺដើមពោធិ៍បាយ ដើមជ្រៃ ដើមលៀប ដើមល្វា ដើមជ្រៃក្រឹម ដើមត្រាង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដើមឈើធំ ៗ ទាំងនេះឯង មានគ្រាប់តូច មានទំហំដើមធំ ដុះគ្របដើមឈើទាំងឡាយ ពួកដើមឈើ ដែលឈើធំ ៗ ដុះគ្រប ក៏បាក់បែកខ្ទេចខ្ទី រលំដួលទៅ ។

[៤៩៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងនេះមែនហើយ កុលបុត្តខ្លះ ក្នុងលោកនេះ លះបង់ពួកកាមបែបណាហើយ ចេញចាកផ្ទះចូលកាន់ផ្នួស កុលបុត្តនោះត្រូវពួកកាមបែបនោះ ឬពួកកាមដ៏លាមកក្រៃលែង ជាងនោះទៅទៀត គ្របសង្កត់ រូបរិត ដួលដេកទៅ ។

[៤៩៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ៥ ប្រការនេះ ជាគ្រឿងរារាំង ជាគ្រឿងបិទបាំង ដុះរូបរិតចិត្ត ធ្វើប្រាជ្ញាឲ្យមានកម្លាំងខ្សោយ ។ ធម៌ ៥ ប្រការគឺអ្វីខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺកាមច្នៃន្ទៈជាគ្រឿងរារាំង ជាគ្រឿងបិទបាំង ដុះគ្របសង្កត់ចិត្ត ធ្វើប្រាជ្ញាឲ្យមានកម្លាំងខ្សោយ ១ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារគ្គោ

ព្យាទានោ ភិក្ខុវេ អារវណោ ជីវណោ ចេតសោ
 អន្ន្យារុហោ បញ្ញាយ ទុព្វលីករណោ ។ ដឹងមិទ្ធី
 ភិក្ខុវេ អារវណំ ជីវណំ ចេតសោ អន្ន្យារុហំ បញ្ញាយ
 ទុព្វលីករណំ ។ ឧទ្ធចូកុក្កុច្ចំ ភិក្ខុវេ អារវណំ ជីវ-
 ណំ ចេតសោ អន្ន្យារុហំ បញ្ញាយ ទុព្វលីករណំ ។
 វិចិត្តិច្ឆា ភិក្ខុវេ អារវណោ ជីវណោ ចេតសោ អន្ន្យារុហោ
 បញ្ញាយ ទុព្វលីករណោ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ច
 អារវណោ ជីវណោ ចេតសោ អន្ន្យារុហោ បញ្ញាយ
 ទុព្វលីករណោ ។

[៥០០] សត្តិមេ ភិក្ខុវេ ពោជ្ឈង្គោ អនារវណោ
 អជីវណោ ចេតសោ អនន្ន្យារុហោ ការិតោ ពហុលី-
 កតោ វិជ្ជាវិមុត្តិផលសច្ចិកិរិយាយ សំវត្តន្តិ ។ កតមេ
 សត្ត ។ សតិសម្ពោជ្ឈង្គោ ភិក្ខុវេ អនារវណោ អជី-
 វណោ ចេតសោ អនន្ន្យារុហោ ការិតោ ពហុលី-
 កតោ វិជ្ជាវិមុត្តិផលសច្ចិកិរិយាយ សំវត្តតិ ។ មេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្យាបាទជាគ្រឿងរារាំង ជាគ្រឿងបិទបាំង ដុះគ្របសង្កត់ចិត្ត ធ្វើប្រាជ្ញាឲ្យមានកម្លាំងខ្សោយ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បីនមិទ្ធុៈជាគ្រឿងរារាំង ជាគ្រឿងបិទបាំង ដុះគ្របសង្កត់ចិត្ត ធ្វើប្រាជ្ញាឲ្យមានកម្លាំងខ្សោយ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧទ្ធចក្កក្កច្ចៈជាគ្រឿងរារាំង ជាគ្រឿងបិទបាំង ដុះគ្របសង្កត់ចិត្ត ធ្វើប្រាជ្ញាឲ្យមានកម្លាំងខ្សោយ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វិចិកិច្ឆាជាគ្រឿងរារាំង ជាគ្រឿងបិទបាំង ដុះគ្របសង្កត់ចិត្ត ធ្វើប្រាជ្ញាឲ្យមានកម្លាំងខ្សោយ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ៥ នេះឯង ជាគ្រឿងរារាំង ជាគ្រឿងបិទបាំង ដុះគ្របសង្កត់ចិត្ត ធ្វើប្រាជ្ញាឲ្យមានកម្លាំងខ្សោយ ។

[៥០០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ នេះ មិនមែនជាគ្រឿងរារាំង មិនមែនជាគ្រឿងបិទបាំង មិនមែនដុះគ្របសង្កត់ចិត្ត ដែលបុគ្គលចម្រើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវវិជ្ជានិងវិមុត្តិផល ។ ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ គឺអ្វីខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សតិសម្មោជ្ឈង្គ មិនមែនជាគ្រឿងរារាំង មិនមែនជាគ្រឿងបិទបាំង មិនមែនដុះគ្របសង្កត់ចិត្ត ដែលបុគ្គលចម្រើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវវិជ្ជានិងវិមុត្តិផល ។ បេ ។

និរណវគ្គោ

ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គោ ។ បេ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ សត្ត
ពោជ្ឈង្គោ អនារណា អនីរណា ចេតសោ អនជ្ឈារុហា
ការិតា ពហុលីកតា វិជ្ជាវិមុត្តិផលសច្ចិកិរិយាយ សំ-
វត្តន្តិតិ ។

[៥០១] បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ ជីវណា អន្ធករណា
អចក្កករណា អញ្ញាណាករណា បញ្ញាជិរោទិយា វិហា-
តបក្ខិយា អនិព្វានសំវត្តនិកា ។ កតមេ បញ្ច ។
កាមច្ឆន្ទជីវណំ ភិក្ខុវេ អន្ធករណំ អចក្កករណំ
អញ្ញាណាករណំ បញ្ញាជិរោទិយំ វិហាតបក្ខិយំ អនិព្វា-
នសំវត្តនិកំ ។ ព្យាចាទជីវណំ ភិក្ខុវេ អន្ធករណំ
។ បេ ។ មីនមិទ្ធជីវណំ ភិក្ខុវេ អន្ធករណំ ។ ឧទ្ធច្ចុ-
កុក្កុច្ឆជីវណំ ភិក្ខុវេ អន្ធករណំ ។ វិចិត្តិច្ឆាជីវណំ
ភិក្ខុវេ អន្ធករណំ អចក្កករណំ អញ្ញាណាករណំ
បញ្ញាជិរោទិយំ វិហាតបក្ខិយំ អនិព្វានសំវត្តនិកំ ។

នីវរណវគ្គ

ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ នេះ ឯង មិនមែនជាគ្រឿងរារាំង មិនមែនជាគ្រឿងបិទបាំង មិនមែនដុះគ្រប សង្កត់ចិត្ត ដែលបុគ្គលចម្រើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងប្រព្រឹត្ត ទៅដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវវិជ្ជានិងវិមុត្តិផល ។

[៥០១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នីវរណធម៌ ៥ ប្រការនេះ ជា ធម្មជាតិធ្វើឲ្យខ្វាក់ ធ្វើមិនឲ្យមានចក្ខុ ធ្វើមិនឲ្យដឹង ជាហេតុឲ្យរលត់ នៃបញ្ញា ជាបក្ខពួកនៃសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី ព្រះនិព្វាន ។ នីវរណធម៌ ៥ ប្រការគឺអ្វីខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាមច្នូនីវរណៈ ជាធម្មជាតិធ្វើឲ្យខ្វាក់ ធ្វើមិនឲ្យមានចក្ខុ ធ្វើមិនឲ្យដឹង ជាហេតុឲ្យរលត់ទៅនៃបញ្ញា ជាបក្ខពួកនៃសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ មិន ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីព្រះនិព្វាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្យាបាទនីវរណៈ ជាធម្មជាតិធ្វើឲ្យខ្វាក់ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បីនមិទ្ធនីវរណៈ ជា ធម្មជាតិធ្វើឲ្យខ្វាក់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧទ្ធចក្ខុក្ខច្នូនីវរណៈ ជាធម្ម- ជាតិធ្វើឲ្យខ្វាក់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វិចិក្ខុនីវរណៈ ជាធម្មជាតិធ្វើ ឲ្យខ្វាក់ ធ្វើមិនឲ្យមានចក្ខុ ធ្វើមិនឲ្យដឹង ជាហេតុឲ្យរលត់ទៅនៃបញ្ញា ជាបក្ខពួកនៃសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីព្រះនិព្វាន ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារគ្គោ

ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ច ជីវណា អន្ធករណា អចក្កុ-
ករណា អញ្ញាណាករណា បញ្ញាទិរោទិយា វិហាត-
បក្ខិយា អទិព្វានសំវត្តនិកា ។

[៥០២] សត្តិមេ ភិក្ខុវេ ពោជ្ឈង្គោ ចក្កុករណា
ញាណាករណា បញ្ញាវុឌ្ឍិយា អវិហាតបក្ខិយា ទិព្វ-
នសំវត្តនិកា ។ កតមេ សត្ត ។ សតិសម្មោជ្ឈង្គោ
ភិក្ខុវេ ចក្កុករណា ញាណាករណា បញ្ញាវុឌ្ឍិយោ
អវិហាតបក្ខិយោ ទិព្វានសំវត្តនិកោ ។ បេ ។ ឧបេក្ខា-
សម្មោជ្ឈង្គោ ភិក្ខុវេ ចក្កុករណា ញាណាករណា
បញ្ញាវុឌ្ឍិយោ អវិហាតបក្ខិយោ ទិព្វានសំវត្តនិកោ ។
ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ សត្ត ពោជ្ឈង្គោ ចក្កុករណា ញា-
ណាករណា បញ្ញាវុឌ្ឍិយា អវិហាតបក្ខិយា ទិព្វានសំ-
វត្តនិកាតិ ។

នីវរណវគ្គោ ចតុត្ថោ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នីវរណធម៌ ៥ ប្រការនេះឯង ជាធម្មជាតិធ្វើឲ្យខ្ញុំក៏
ធ្វើមិនឲ្យមានចក្ខុ ធ្វើមិនឲ្យដឹង ជាហេតុឲ្យរលត់ទៅនៃបញ្ញា ជាបក្ខ
ពួកនៃសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីព្រះនិព្វាន ។

[៥០២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ នេះ ជាធម៌ធ្វើឲ្យ
មានបញ្ញាចក្ខុ ធ្វើឲ្យដឹង ជាហេតុឲ្យចម្រើនប្រាជ្ញា មិនមែនជាបក្ខពួកនៃ
សេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីព្រះនិព្វាន ។ ពោជ្ឈង្គទាំង ៧
គឺអ្វីខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សតិសម្តោជ្ឈង្គ ជាធម៌ធ្វើឲ្យកើតបញ្ញា-
ចក្ខុ ធ្វើឲ្យដឹង ជាហេតុឲ្យចម្រើនប្រាជ្ញា មិនមែនជាបក្ខពួកនៃសេចក្តី
ចង្អៀតចង្អល់ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីព្រះនិព្វាន ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ឧបេក្ខាសម្តោជ្ឈង្គ ជាធម៌ធ្វើឲ្យកើតបញ្ញាចក្ខុ ធ្វើឲ្យដឹង ជាហេតុឲ្យ
ចម្រើនប្រាជ្ញា មិនមែនជាបក្ខពួកនៃសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ ប្រព្រឹត្តទៅ
ដើម្បីព្រះនិព្វាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ នេះឯង ជា
ធម៌ធ្វើឲ្យកើតបញ្ញាចក្ខុ ធ្វើឲ្យដឹង ជាហេតុឲ្យចម្រើនប្រាជ្ញា មិនមែនជា
បក្ខពួកនៃសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីព្រះនិព្វាន ។

ចប់ នីវរណវគ្គទី ៤ ។

នីវរណវគ្គា

តិស្សុទ្ធានំ

ទ្វេ កុសលា កិលេសោ ច

ទ្វេ យោនិសោ ច វុឌ្ឍិ ច

អនាវរណា^(១) អបរិហានិ

នីវរណាវរណា វុត្តំ

នីវរណោន ច តេ ទសាតិ ។

១ ឱ. ម. អារវណា ។

នីវរណវគ្គ

ឧទ្ទាននៃនីវរណវគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីកុសលមាន ២ លើក អំពីឧបកិលេស ១ អំពី
អយោនិសោមនសិការៈនិងយោនិសោមនសិការៈ ២ លើក
អំពីពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីចម្រើន ១ អំពី
ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ មិនមែនជាគ្រឿងរារាំង ១ អំពីអបរិហានីយ-
ធម៌ ១ អំពីធម៌ជាគ្រឿងបិទបាំង និងធម៌ជាគ្រឿងរារាំង
ប្រៀបដូចដើមឈើធំ ។ ១ អំពីនីវរណធម៌ ១ រួមទាំងអស់
ជា ១០ ។

ចក្កវត្តិវគ្គោ

[៥០៣] សារត្ថិនិទានំ ។ យេ ហិ កេចិ ភិក្ខុវេ
អតីតមទ្ធានំ សមណា វា ព្រាហ្មណា វា តិស្សោ វិទា
បជហីសុ សព្វេ តេ សត្តន្នំ ពោជ្ឈង្គានំ ការិតត្តា
ពហុលីកតត្តា ។ យេ ហិ កេចិ ភិក្ខុវេ អនាគត-
មទ្ធានំ សមណា វា ព្រាហ្មណា វា តិស្សោ វិទា ប-
ជហីស្សន្តិ សព្វេ តេ សត្តន្នំ ពោជ្ឈង្គានំ ការិតត្តា
ពហុលីកតត្តា ។ យេ ហិ កេចិ ភិក្ខុវេ ឯតហិ សម-
ណា វា ព្រាហ្មណា វា តិស្សោ វិទា បជហន្តិ សព្វេ
តេ សត្តន្នំ ពោជ្ឈង្គានំ ការិតត្តា ពហុលីកតត្តា ។

ចក្កវត្តិវគ្គ

[៥០៣] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សមណៈ
ឬព្រាហ្មណ៍ឯណានីមួយ ក្នុងកាលកន្លងទៅហើយជាយូរអង្វែង បាន
លះបង់នូវមានៈទាំង ៣ ប្រការចេញបាន ព្រោះសមណៈឬព្រាហ្មណ៍
ទាំងអស់នោះ ជាអ្នកចម្រើន ជាអ្នកធ្វើឲ្យច្រើន នូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សមណៈឬព្រាហ្មណ៍ឯណានីមួយ ក្នុងកាលជា
អនាគត នឹងលះបង់នូវមានៈទាំង ៣ ប្រការចេញបាន ព្រោះសមណៈឬ
ព្រាហ្មណ៍ទាំងអស់នោះ ជាអ្នកចម្រើន ជាអ្នកធ្វើឲ្យច្រើន នូវពោជ្ឈង្គ
ទាំង ៧ ដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសមណៈឬព្រាហ្មណ៍ឯណា
នីមួយ ដែលមានក្នុងកាលឥឡូវនេះ រមែងលះបង់នូវមានៈទាំង ៣ ប្រការ
ចេញបាន ព្រោះសមណៈឬព្រាហ្មណ៍ទាំងអស់នោះ ក៏ជាអ្នកចម្រើន ជា
អ្នកធ្វើឲ្យច្រើន នូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ដែរ ។

ចក្កវត្តិគ្រោ

[៥០៤] កតមេសំ សត្តន្នំ ពោជ្ឈង្គានំ ។ សតិ-
 សម្ពោជ្ឈង្គិស្ស ។ បេ ។ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គិស្ស យេ
 ហិ កេចិ ភិក្ខុវេ អតីតមទ្ធានំ សមណា វា ព្រាហ្ម-
 ណា វា តិស្សោ វិទា បជហីសុ ។ បេ ។ បជ-
 ហីស្សន្តិ ។ បេ ។ បជហាន្តិ សព្វេ តេ ឥមេសំ យេវ
 សត្តន្នំ ពោជ្ឈង្គានំ ការិតត្តា ពហុលីកតត្តាតិ ។

[៥០៥] រញ្ញោ ភិក្ខុវេ ចក្កវត្តិស្ស ចាតុកាវា
 សត្តន្នំ រតនានំ ចាតុកាវោ ហោតិ ។ កតមេសំ
 សត្តន្នំ ។ ចក្កវតនស្ស ចាតុកាវោ ហោតិ ហត្ថិវតនស្ស
 ចាតុកាវោ ហោតិ អស្សវតនស្ស ចាតុកាវោ ហោតិ
 មណីវតនស្ស ចាតុកាវោ ហោតិ ឥត្ថិវតនស្ស ចាតុ-
 កាវោ ហោតិ កហបតិវតនស្ស ចាតុកាវោ ហោតិ
 បរិណយកវតនស្ស ចាតុកាវោ ហោតិ ។ រញ្ញោ ភិក្ខុវេ
 ចក្កវត្តិស្ស ចាតុកាវា ឥមេសំ សត្តន្នំ រតនានំ ចាតុ-
 កាវោ ហោតិ ។

ចក្កវគ្គវគ្គ

[៥០៤] ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺសតិសម្មោជ្ឈង្គ ១ ។ វេ ។
 ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈង្គ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសមណៈឬព្រាហ្មណ៍
 ណាមួយ ក្នុងកាលកន្លងទៅហើយជាយូរអង្វែង បានលះបង់នូវមានៈ
 ទាំង ៣ ប្រការចេញបាន ។ វេ ។ នឹងលះបង់ ។ វេ ។ រមែងលះបង់
 ព្រោះពួកសមណៈឬព្រាហ្មណ៍ទាំងអស់នោះ ជាអ្នកចម្រើន ជាអ្នកធ្វើឲ្យ
 ចម្រើន នូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ នេះឯង ។

[៥០៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការកើតឡើងប្រាកដនៃរតនៈ
 ទាំង ៧ ព្រោះការកើតប្រាកដនៃស្តេចចក្រពត្តិ ។ រតនៈទាំង ៧ គឺ
 អ្វីខ្លះ ។ គឺការកើតប្រាកដនៃចក្កវត្ថុ (ចក្រកែវ) ១ ការកើតប្រាកដនៃ
 ហត្ថវត្ថុ (ដំរីកែវ) ១ ការកើតប្រាកដនៃអស្សវត្ថុ (សេះកែវ) ១ ការកើត
 ប្រាកដនៃមណីវត្ថុ (កែវមណី) ១ ការកើតប្រាកដនៃឥត្តិវត្ថុ (ស្រី
 កែវ) ១ ការកើតប្រាកដនៃគហបតិវត្ថុ (គហបតីកែវ) ១ ការកើតប្រាកដ
 នៃបរិនាយកវត្ថុ (នាយឃ្នាំងកែវ) ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការកើត
 ប្រាកដនៃរតនៈទាំង ៧ នេះ ព្រោះការកើតប្រាកដនៃស្តេចចក្រពត្តិ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវរុគោ

[៥០៦] តថាគតស្ស ភិក្ខុវេ ចាតុភាវា អរហតោ
 សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស សត្តន្នំ ពោជ្ឈង្គ្រតនានំ ចាតុភាវោ
 ហោតិ ។ កតមេសំ សត្តន្នំ ពោជ្ឈង្គ្រតនានំ ។
 សតិសម្ពោជ្ឈង្គ្រតនស្ស ចាតុភាវោ ហោតិ ។ បេ ។
 ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គ្រតនស្ស ចាតុភាវោ ហោតិ ។
 តថាគតស្ស ភិក្ខុវេ ចាតុភាវា អរហតោ សម្មា-
 សម្ពុទ្ធស្ស តមេសំ សត្តន្នំ ពោជ្ឈង្គ្រតនានំ ចាតុភាវោ
 ហោតីតិ ។

[៥០៧] មារសេនប្បមទ្ធនំ វោ ភិក្ខុវេ មត្តំ ទេ-
 សិស្សាមិ តំ សុណាថ ។ កតមោ ច ភិក្ខុវេ មារ-
 សេនប្បមទ្ធនោ មក្កោ ។ យទិទំ សត្ត ពោជ្ឈង្គ្រតនានំ ។
 កតមេ សត្ត ។ សតិសម្ពោជ្ឈង្គ្រតន ។ បេ ។ ឧបេក្ខា-
 សម្ពោជ្ឈង្គ្រតន ។ អយំ ភិក្ខុវេ មារសេនប្បមទ្ធនោ
 មក្កោតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរគ្គ

[៥០៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការកើតប្រាកដនៃពោជ្ឈង្គរតនៈ
 ទាំង ៧ ព្រោះការកើតប្រាកដនៃព្រះតថាគតជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ។
 ពោជ្ឈង្គរតនៈទាំង ៧ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺការកើតប្រាកដនៃសតិសម្មោជ្ឈង្គ-
 រតនៈ ១ ។ បេ ។ ការកើតប្រាកដនៃឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈង្គរតនៈ ១ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ការកើតប្រាកដនៃពោជ្ឈង្គរតនៈទាំង ៧ នេះ ព្រោះការ
 កើតប្រាកដនៃព្រះតថាគតជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ។

[៥០៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសម្តែងនូវមគ្គជា
 គ្រឿងញាំញីនូវមារនិងសេនារបស់មារ ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំង-
 ឡាយស្តាប់ធម៌នោះចុះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះមគ្គដែលជាគ្រឿង
 ញាំញីមារនិងសេនានៃមារ តើដូចម្តេច ។ គឺពោជ្ឈង្គទាំង ៧ នេះឯង ។
 ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺសតិសម្មោជ្ឈង្គ ១ ។ បេ ។ ឧបេក្ខា-
 សម្មោជ្ឈង្គ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាមគ្គជាគ្រឿងញាំញី
 មារនិងសេនានៃមារ ។

ចក្កវគ្គិវគ្គោ

[៥០៨] សាវត្ថិនិទានំ ។ អថខោ អញ្ញតោ ភិក្ខុ
 យេន ភកវា តេនុបសង្កមិ ។ បេ ។ ឯកមន្តំ និសិទ្ធា
 ខោ សោ ភិក្ខុ ភកវន្តំ ឯតទោច ទុប្បញ្ញោ ឯឡ-
 ម្មកោ ទុប្បញ្ញោ ឯឡម្មកោតិ ភន្តេ វុច្ចតិ កិត្តាវតា
 នុ ខោ ភន្តេ ទុប្បញ្ញោ ឯឡម្មកោតិ វុច្ចតីតិ ។

[៥០៩] សត្តន្តំ ខោ ភិក្ខុ ពោជ្ឈង្គានំ អភារិ-
 តត្តា អពហុលីកតត្តា ទុប្បញ្ញោ ឯឡម្មកោតិ វុច្ចតិ ។
 កតមេសំ សត្តន្តំ ។ សតិសម្មោជ្ឈង្គស្ស ។ បេ ។
 ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈង្គស្ស ។ តមេសំ ខោ ភិក្ខុ សត្តន្តំ
 ពោជ្ឈង្គានំ អភារិតត្តា អពហុលីកតត្តា ទុប្បញ្ញោ
 ឯឡម្មកោតិ វុច្ចតីតិ ។

[៥១០] សាវត្ថិនិទានំ ។ បញ្ញាវា អនេឡម្មកោ
 បញ្ញាវា អនេឡម្មកោតិ ភន្តេ វុច្ចតិ កិត្តាវតា នុ ខោ
 ភន្តេ បញ្ញាវា អនេឡម្មកោតិ វុច្ចតីតិ ។

ចក្កវត្តិវគ្គ

[៥០៨] សាវត្ថិនិទាន ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុមួយរូបចូលទៅ
 គាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ បេ ។ លុះភិក្ខុនោះអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ
 ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 ពាក្យគេតែងនិយាយថា មនុស្សឥតប្រាជ្ញាល្ងង់ខ្មៅ មនុស្សឥតប្រាជ្ញា
 ល្ងង់ខ្មៅ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ដែលហៅថា មនុស្សឥតប្រាជ្ញាល្ងង់
 ខ្មៅ តើដោយហេតុដូចម្តេច ។

[៥០៩] ម្នាលភិក្ខុ ដែលហៅថា មនុស្សឥតប្រាជ្ញាល្ងង់ខ្មៅ
 ព្រោះមិនបានចម្រើន មិនបានធ្វើឲ្យច្រើន នូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ។ ចុះ
 ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺសតិសម្តោជ្ឈង្គ ១ ។ បេ ។ ឧបេក្ខា-
 សម្តោជ្ឈង្គ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុ ដែលហៅថា មនុស្សឥតប្រាជ្ញាល្ងង់ខ្មៅ
 ព្រោះមិនបានចម្រើន មិនបានធ្វើឲ្យច្រើន នូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ នេះឯង ។

[៥១០] សាវត្ថិនិទាន ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពាក្យគេតែង
 និយាយថា មនុស្សមានប្រាជ្ញាមិនល្ងង់ខ្មៅ មនុស្សមានប្រាជ្ញាមិនល្ងង់
 ខ្មៅ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ដែលហៅថា មនុស្សមានប្រាជ្ញាមិនល្ងង់ខ្មៅ
 តើដូចម្តេច ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារុត្តោ

[៥០១] សត្តន្តំ ខោ ភិក្ខុ ពោជ្ឈង្គានំ ភារិតត្តា
 ពហុលីកតត្តា បញ្ញាវា អនេធួម្មកោតិ វុច្ចតិ ។
 កតមេសំ សត្តន្តំ ។ សតិសម្ពោជ្ឈង្គស្ស ។ បេ ។
 ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គស្ស ។ ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុ សត្តន្តំ
 ពោជ្ឈង្គានំ ភារិតត្តា ពហុលីកតត្តា បញ្ញាវា អនេ-
 ធួម្មកោតិ វុច្ចតីតិ ។

[៥០២] សាវត្ថិនិទានំ ។ ទទ្យុទ្ធោ ទទ្យុទ្ធោតិ ភន្តេ
 វុច្ចតិ កិក្ខារតា នុ ខោ ភន្តេ ទទ្យុទ្ធោតិ វុច្ចតីតិ ។

[៥០៣] សត្តន្តំ ខោ ភិក្ខុ ពោជ្ឈង្គានំ អភារិ-
 តត្តា អពហុលីកតត្តា ទទ្យុទ្ធោតិ វុច្ចតិ ។ កតមេសំ
 សត្តន្តំ ។ សតិសម្ពោជ្ឈង្គស្ស ។ បេ ។ ឧបេក្ខា-
 សម្ពោជ្ឈង្គស្ស ។ ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុ សត្តន្តំ ពោជ្ឈង្គា-
 នំ អភារិតត្តា អពហុលីកតត្តា ទទ្យុទ្ធោតិ វុច្ចតីតិ ។

[៥០៤] សាវត្ថិនិទានំ ។ អទទ្យុទ្ធោ អទទ្យុទ្ធោតិ
 ភន្តេ វុច្ចតិ កិក្ខារតា នុ ខោ ភន្តេ អទទ្យុទ្ធោតិ វុច្ច-
 តីតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុគ្គ

[៥១១] ម្នាលភិក្ខុ ដែលហៅថា មនុស្សមានប្រាជ្ញាមិនល្ងង់ខ្លៅ ព្រោះបានចម្រើន បានធ្វើឲ្យច្រើន នូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ។ ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺសតិសម្តោជ្ឈង្គ ១ ។ វេ ។ ឧបេក្ខាសម្តោជ្ឈង្គ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុ ដែលហៅថា មនុស្សមានប្រាជ្ញាមិនល្ងង់ខ្លៅ ព្រោះបានចម្រើន បានធ្វើឲ្យច្រើន នូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ នេះឯង ។

[៥១២] សាវត្ថិនិទាន ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពាក្យគេ តែងនិយាយថា មនុស្សកម្សត់ មនុស្សកម្សត់ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ដែលហៅថា មនុស្សកម្សត់ តើដោយហេតុដូចម្តេច ។

[៥១៣] ម្នាលភិក្ខុ ដែលហៅថា មនុស្សកម្សត់ ព្រោះមិនបាន ចម្រើន មិនបានធ្វើឲ្យច្រើន នូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ។ ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ គឺអ្វី ខ្លះ ។ គឺសតិសម្តោជ្ឈង្គ ១ ។ វេ ។ ឧបេក្ខាសម្តោជ្ឈង្គ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុ ដែលហៅថា មនុស្សកម្សត់ ព្រោះមិនបានចម្រើន មិនបានធ្វើឲ្យច្រើន នូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ នេះឯង ។

[៥១៤] សាវត្ថិនិទាន ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពាក្យគេតែង និយាយថា មនុស្សមិនកម្សត់ មនុស្សមិនកម្សត់ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ដែលហៅថា មនុស្សមិនកម្សត់ តើដោយហេតុដូចម្តេច ។

ចក្កវគ្គិវគ្គោ

[៥០៥] សត្តន្តំ ខោ ភិក្ខុ ពោជ្ឈង្គានំ ភារិតត្តា
 ពហុលីកតត្តា អនឡិទ្ធោតិ វុច្ចតិ ។ កតមេសំ សត្ត-
 ន្តំ ។ សតិសម្មោជ្ឈង្គស្ស ។ បេ ។ ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈ-
 ង្គស្ស ។ ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុ សត្តន្តំ ពោជ្ឈង្គានំ
 ភារិតត្តា ពហុលីកតត្តា អនឡិទ្ធោតិ វុច្ចតិ ។

[៥០៦] សារត្តិនិទានំ ។ អាទិច្ចស្ស ភិក្ខុវេ ឧទ-
 យតោ ឯតំ បុព្វជ្ជមំ ឯតំ បុព្វនិមិត្តំ យទិទំ អរុណុក្កំ
 ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ សត្តន្តំ ពោជ្ឈង្គានំ ឧប្បា-
 នាយ ឯតំ បុព្វជ្ជមំ ឯតំ បុព្វនិមិត្តំ យទិទំ កល្យា-
 ណមិត្តតា ។ កល្យាណមិត្តស្សេតំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ
 ចានិកដ្ឋំ សត្ត ពោជ្ឈង្គេ ភាវេស្សតិ សត្ត ពោជ្ឈង្គេ
 ពហុលីកវិស្សតិ ។

[៥០៧] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កល្យាណមិត្តោ
 សត្ត ពោជ្ឈង្គេ ភាវេតិ សត្ត ពោជ្ឈង្គេ ពហុលីកវេតិ ។

ចក្កវត្តិវគ្គ

[៥១៥] ម្នាលភិក្ខុ ដែលហៅថា មនុស្សមិនកម្សត់ ព្រោះ
 បានចម្រើន បានធ្វើឲ្យច្រើន នូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ។ ចុះពោជ្ឈង្គទាំង ៧
 គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺសតិសម្តោជ្ឈង្គ ១ ។ វេ ។ ឧបេក្ខាសម្តោជ្ឈង្គ ១ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុ ដែលហៅថា មនុស្សមិនកម្សត់ ព្រោះបានចម្រើន បានធ្វើឲ្យច្រើន
 នូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ នេះឯង ។

[៥១៦] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការរះឡើងនៃ
 អរុណានុ៎ះឯង ជាប្រធាន ជាបុព្វនិមិត្ត នៃព្រះអាទិត្យដែលកើតឡើង
 ភាវៈនៃកល្យាណមិត្តនុ៎ះឯង ជាប្រធាន ជាបុព្វនិមិត្ត នៃកិរិយាកើតឡើង
 នៃពោជ្ឈង្គទាំង ៧ យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាគ្រឿង
 ប្រាកដដល់ភិក្ខុដែលមានកល្យាណមិត្ត ភិក្ខុនោះនឹងចម្រើននូវពោជ្ឈង្គ
 ទាំង ៧ ធ្វើឲ្យច្រើននូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ។

[៥១៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុដែលមានមិត្តល្អ រមែង
 ចម្រើននូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ធ្វើឲ្យច្រើននូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ តើដូចម្តេច ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារុត្តោ

ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សតិសម្ពោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ ។ បេ ។ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ វិវាតនិស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ វោស្សត្តបរិណាមី ។ ឃំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កល្យាណមិត្តោ សត្ត ពោជ្ឈង្គេ ភាវេតិ សត្ត ពោជ្ឈង្គេ ពហុលីករោតីតិ ។

[៥០៨] អជ្ឈត្តិកំ ភិក្ខុវេ អង្គនិ ករិក្ខា នាញ្ញំ ឯកង្គម្បិ សមនុបស្សាមិ សត្តង្គំ ពោជ្ឈង្គានំ ឧប្បា- ទាយ យថយិទំ ភិក្ខុវេ យោនិសោមនសិកាវោ ។ យោនិសោមនសិការសម្មន្នស្សេតំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ ចានិកង្គំ សត្ត ពោជ្ឈង្គេ ភាវេស្សតិ សត្ត ពោជ្ឈង្គេ ពហុលីករិស្សតិ ។

[៥០៩] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យោនិសោមនសិ- ការសម្មន្នោ សត្ត ពោជ្ឈង្គេ ភាវេតិ សត្ត ពោជ្ឈង្គេ ពហុលីករោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សតិសម្ពោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ ។ បេ ។ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ វិវាតនិស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចម្រើននូវសតិសម្តោជ្ឈង្គ ដែល
អាស្រ័យនូវវិវេក ។ បេ ។ ចម្រើនឧបេក្ខាសម្តោជ្ឈង្គ ដែលអាស្រ័យនូវ
វិវេក អាស្រ័យនូវវិរាគៈ អាស្រ័យនូវនិរោធិ បង្កើនទៅដើម្បីលះបង់ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលមានមិត្តល្អ រមែងចម្រើននូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧
ធ្វើឲ្យច្រើននូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ យ៉ាងនេះឯង ។

[៥១៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតធ្វើធម៌ខាងក្នុងឲ្យជាអង្គ
ហើយ ក៏មិនឃើញមានធម៌ដទៃ សូម្បីតែអង្គ ១ ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី
ធ្វើពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ឲ្យកើតឡើងបាន ដូចជាយោនិសោមនសិការៈនេះ
ឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាគ្រឿងប្រាកដដល់ភិក្ខុដែល
បរិបូណ៌ដោយយោនិសោមនសិការៈ ភិក្ខុនោះនឹងចម្រើននូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧
ធ្វើឲ្យច្រើននូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ។

[៥១៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុដែលបរិបូណ៌ដោយយោ-
និសោមនសិការៈ រមែងចម្រើននូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ធ្វើឲ្យច្រើននូវពោជ្ឈង្គ
ទាំង ៧ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចម្រើន
នូវសតិសម្តោជ្ឈង្គ ដែលអាស្រ័យនូវវិវេក ។ បេ ។ ចម្រើននូវឧបេក្ខា-
សម្តោជ្ឈង្គ ដែលអាស្រ័យនូវវិវេក អាស្រ័យនូវវិរាគៈ អាស្រ័យនូវនិរោធិ

ចក្កវត្តិវគ្គោ

វោស្សត្តបរិណាមី ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យោនិ-
សោមនសិការសម្បជ្ជោ សត្ត ពោជ្ឈង្កេ ភាវតិ សត្ត
ពោជ្ឈង្កេ ពហុលីកហេតីតិ ។

[៥២០] ពាហិរំ ភិក្ខុវេ អង្គុត្តិ ករិត្វា នាញ្ញំ ឯ-
កង្កម្បិ សមនុបស្សាមិ សត្តន្នំ ពោជ្ឈង្កាណំ ឧប្បាទា-
យ យថយំទំ ភិក្ខុវេ កល្យាណាមិត្តតា ។ កល្យាណា-
មិត្តស្សេតំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ ចាជិកង្កិ សត្ត ពោជ្ឈង្កេ
ភាវស្សតិ សត្ត ពោជ្ឈង្កេ ពហុលីករិស្សតិ ។

[៥២១] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កល្យាណាមិត្តោ
សត្ត ពោជ្ឈង្កេ ភាវតិ សត្ត ពោជ្ឈង្កេ ពហុលីកហេ-
តិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សតិសម្ពោជ្ឈង្កំ ភាវតិ វិវេក-
និស្សិតំ ។ បេ ។ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្កំ ភាវតិ វិវេក-
និស្សិតំ វិរាតនិស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ វោស្សត្តបរិណាមី ។
ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កល្យាណាមិត្តោ សត្ត ពោជ្ឈង្កេ
ភាវតិ សត្ត ពោជ្ឈង្កេ ពហុលីកហេតីតិ ។

ចក្កវត្តិវគ្គោ បញ្ចមោ ។

ចក្កវត្តិវគ្គ

បង្ហោនទៅដើម្បីលះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលបរិបូណ៌
ដោយយោនិសោមនសិការៈ រមែងចម្រើននូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ធ្វើឲ្យច្រើន
នូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ យ៉ាងនេះឯង ។

[៥២០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតធ្វើធម៌ខាងក្រៅ ឲ្យជាអង្គ
ហើយ ក៏មិនឃើញមានធម៌ដទៃ សូម្បីតែអង្គ ១ ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី
កើតឡើងនៃពោជ្ឈង្គទាំង ៧ បាន ដូចជាការមានមិត្តល្អនេះឡើយ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាគ្រឿងប្រាកដដល់ភិក្ខុដែលមានមិត្តល្អ ភិក្ខុ
នោះនឹងចម្រើននូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ធ្វើឲ្យច្រើននូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ។

[៥២១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលមានមិត្តល្អ រមែង
ចម្រើននូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ធ្វើឲ្យច្រើននូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ តើដូចម្តេច ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចម្រើននូវសតិសម្តោជ្ឈង្គ
ដែលអាស្រ័យនូវវិវេក ។ បេ ។ ចម្រើននូវឧបេក្ខាសម្តោជ្ឈង្គ ដែលអា-
ស្រ័យនូវវិវេក អាស្រ័យនូវវិវាគៈ អាស្រ័យនូវនិរោធិ បង្ហោនទៅដើម្បី
លះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលមានមិត្តល្អ រមែងចម្រើននូវ
ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ធ្វើឲ្យច្រើននូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ យ៉ាងនេះឯង ។

ចប់ ចក្កវត្តិវគ្គ ទី ៥ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារគ្គោ

តិស្សុទ្ធានំ

វិទា ចក្កវត្តិ មារោ ច

ទុប្បញ្ញោ បញ្ញវេន ច

ទទ្សិទ្ធោ អទទ្សិទ្ធោ ច

អាទិទ្ធោ អង្កេន តេ ទសាតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុគ

ឧទ្ទាននៃចក្កវត្តិវគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីការលះបង់មាន ៣ ប្រការ ១ អំពីសេចក្តីប្រៀប
 ដោយស្តេចចក្កពត្តិ ១ អំពីមគ្គជាគ្រឿងញាំញីមាននិងសេនា
 នៃមារ ១ អំពីការប្រៀបដោយមនុស្សឥតប្រាជ្ញា ១ ដោយ
 មនុស្សមានប្រាជ្ញា ១ ដោយមនុស្សកម្សត់ ១ ដោយមនុស្ស
 មិនកម្សត់ ១ ដោយព្រះអាទិត្យរះឡើង ១ អំពីធម៌ជាអង្គមាន
 ពីរលើក រួមជា ១០ ។

ពោជ្ឈង្គឆដ្ឋកំ

[៥២២] សាវត្ថិនិទានំ ។ បញ្ចន្ទញ្ច វោ ភិក្ខុវេ
នីវរណានំ សត្តន្ទញ្ច ពោជ្ឈង្គានំ អាហារញ្ច អនាហា-
រញ្ច ទេសិស្សាមិ តំ សុណាថ ។

[៥២៣] កោ ច ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បន្នស្ស
វា កាមច្ចន្នស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា កាមច្ច-
ន្នស្ស ភិយ្យោភាវាយ វេបុល្លាយ ។ អត្ថិ ភិក្ខុវេ សុ-
ភនិមិត្តំ តត្ថ អយោនិសោមនសិការពហុលីកាវោ អ-
យមាហារោ អនុប្បន្នស្ស វា កាមច្ចន្នស្ស ឧប្បាទាយ
ឧប្បន្នស្ស វា កាមច្ចន្នស្ស ភិយ្យោភាវាយ វេបុល្លាយ ។

[៥២៤] កោ ច ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បន្នស្ស
វា ព្យាទានស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា ព្យាទា-
នស្ស ភិយ្យោភាវាយ វេបុល្លាយ ។ អត្ថិ ភិក្ខុវេ ប-
ដិយនិមិត្តំ តត្ថ អយោនិសោមនសិការពហុលីកាវោ

ពោជ្ឈង្គធម្មក

[៥២២] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសម្តែងនូវធម៌ជាអាហារ និងធម៌មិនមែនជាអាហារ នៃនីវរណៈទាំង ៥ ផង នៃពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយស្តាប់នូវធម៌នោះចុះ ។

[៥២៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីដែលជាអាហាររបស់កាមច្នន្ទៈដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់កាមច្នន្ទៈដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរឹងរិតតែកើតច្រើនឡើង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានតែសុភវិនិច្ឆ័យ និងការធ្វើឲ្យច្រើននូវអយោនិសោមនសិការក្នុងសុភវិនិច្ឆ័យនោះ នេះធម៌ជាអាហាររបស់កាមច្នន្ទៈដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើង ឬរបស់កាមច្នន្ទៈដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរឹងរិតតែកើតច្រើនឡើង ។

[៥២៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីជាអាហាររបស់ព្យាបាទដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់ព្យាបាទដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរឹងរិតតែកើតច្រើនឡើង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានតែបដិយវិនិច្ឆ័យ និងការធ្វើនូវអយោនិសោមនសិការឲ្យច្រើនក្នុងបដិយវិនិច្ឆ័យនោះ

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារុគោ

អយមាហាវោ អនុប្បន្នស្ស វា ព្យាចាទស្ស ឧប្បាទាយ
ឧប្បន្នស្ស វា ព្យាចាទស្ស ភិយ្យោភាវាយ វេបុល្លាយ ។

[៥២៥] កោ ច ភិក្ខុវេ អាហាវោ អនុប្បន្នស្ស
វា ដីនមិទ្ធស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា ដីនមិទ្ធស្ស
ភិយ្យោភាវាយ វេបុល្លាយ ។ អត្ថិ ភិក្ខុវេ អរតិ តន្ថិ
វិជម្ពិកា ភត្តសម្មទោ ចេតសោ ច លីនត្ថំ តត្ថ អ-
យោនិសោមនសិការពហុលីកាវោ អយមាហាវោ អ-
នុប្បន្នស្ស វា ដីនមិទ្ធស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា
ដីនមិទ្ធស្ស ភិយ្យោភាវាយ វេបុល្លាយ ។

[៥២៦] កោ ច ភិក្ខុវេ អាហាវោ អនុប្បន្នសុស
វា ឧទ្ធចុកុក្កុច្ចស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា ឧទ្ធចុ-
កុក្កុច្ចស្ស ភិយ្យោភាវាយ វេបុល្លាយ ។ អត្ថិ ភិក្ខុវេ
ចេតសោ អរូបសមោ តត្ថ អយោនិសោមនសិការព-
ហុលីកាវោ អយមាហាវោ អនុប្បន្នស្ស វា ឧទ្ធចុ-
កុក្កុច្ចស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា ឧទ្ធចុកុក្កុច្ចស្ស
ភិយ្យោភាវាយ វេបុល្លាយ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរគ្គ

នេះធម៌ជាអាហាររបស់ព្យាបាទដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬ
របស់ព្យាបាទដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរឹងរិតតែកើតច្រើនឡើង ។

[៥២៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីជាអាហាររបស់បីនមិទ្ធិ
ដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់បីនមិទ្ធិដែលកើតហើយ
ឲ្យរឹងរិតតែកើតច្រើនឡើង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានតែសេចក្តីមិន
ត្រេកអរ ខ្ជិល មិតពត់កាយ ពុលបាយ រួញរាចិត្ត និងការធ្វើនូវអយោ-
និសោមនសិការឲ្យច្រើនក្នុងសេចក្តីមិនត្រេកអរជាដើមនោះ នេះធម៌ជា
អាហាររបស់បីនមិទ្ធិដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់បីន-
មិទ្ធិដែលកើតហើយ ឲ្យរឹងរិតតែកើតច្រើនឡើង ។

[៥២៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីជាអាហាររបស់ឧទ្ធចក្កក្កច្ច
ដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់ឧទ្ធចក្កក្កច្ចដែលកើតហើយ
ឲ្យរឹងរិតតែកើតច្រើនឡើង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានតែការមិន
ស្ងប់ស្ងាត់ចិត្ត និងការធ្វើនូវអយោនិសោមនសិការឲ្យច្រើនក្នុងការមិន
ស្ងប់ស្ងាត់ចិត្តនោះ នេះធម៌ជាអាហាររបស់ឧទ្ធចក្កក្កច្ចដែលមិនទាន់កើត
ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់ឧទ្ធចក្កក្កច្ចដែលកើតហើយ ឲ្យរឹងរិតតែកើត
ច្រើនឡើង ។

ពោជ្ឈង្គធម្មកំ

[៥២៧] កោ ច ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បន្នាយ
 វា វិចិត្តិច្ឆាយ ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នាយ វា វិចិត្តិច្ឆាយ
 ភិយ្យោភាវាយ វេបុល្លាយ ។ អត្ថិ ភិក្ខុវេ វិចិត្តិច្ឆដ្ឋា-
 នីយា ធម្មា តត្ថ អយោនិសោមនសិការពហុលីកាវោ
 អយមាហារោ អនុប្បន្នាយ វា វិចិត្តិច្ឆាយ ឧប្បា-
 ទាយ ឧប្បន្នាយ វា វិចិត្តិច្ឆាយ ភិយ្យោភាវាយ
 វេបុល្លាយ ។

[៥២៨] កោ ច ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា សតិសម្ពោជ្ឈង្គ័ស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា
 សតិសម្ពោជ្ឈង្គ័ស្ស ការាយ ចារិប្បិយា ។ អត្ថិ
 ភិក្ខុវេ សតិសម្ពោជ្ឈង្គ័ដ្ឋានីយា ធម្មា តត្ថ យោនិ-
 សោមនសិការពហុលីកាវោ អយមាហារោ អនុប្បន្ន-
 ស្ស វា សតិសម្ពោជ្ឈង្គ័ស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស
 វា សតិសម្ពោជ្ឈង្គ័ស្ស ការាយ ចារិប្បិយា ។

ពោជ្ឈង្គធម្មក

[៥២៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីជាអាហាររបស់វិចិត្រិក្ខុ
 ដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់វិចិត្រិក្ខុដែលកើតហើយ
 ឲ្យរឹងរិតតែកើតច្រើនឡើង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានធម៌ទាំងឡាយ
 ដែលបណ្តាលឲ្យកើតវិចិត្រិក្ខុ និងការធ្វើនូវអយោនិសោមនសិការឲ្យ
 ច្រើនក្នុងធម៌ទាំងនោះ នេះធម៌ជាអាហាររបស់វិចិត្រិក្ខុដែលមិនទាន់កើត
 ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់វិចិត្រិក្ខុដែលកើតហើយ ឲ្យរឹងរិតតែកើត
 ច្រើនឡើង ។

[៥២៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីជាអាហាររបស់សតិ-
 សម្ពោជ្ឈង្គដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់សតិសម្ពោជ្ឈង្គ
 ដែលកើតហើយ ឲ្យចម្រើនបរិបូណ៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានធម៌
 ទាំងឡាយ ដែលនាំឲ្យកើតសតិសម្ពោជ្ឈង្គ និងការធ្វើនូវយោនិសោមន-
 សិការឲ្យច្រើនក្នុងធម៌ទាំងនោះ នេះធម៌ជាអាហាររបស់សតិសម្ពោជ្ឈង្គ
 ដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់សតិសម្ពោជ្ឈង្គដែលកើត
 ឡើងហើយ ឲ្យចម្រើនបរិបូណ៌ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារុត្តោ

[៥២៩] កោ ច ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស
 វា ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គស្ស ការធាយ ចារិប្បិយា ។
 អត្ថិ ភិក្ខុវេ កុសលាកុសលា ធម្មា សាវជ្ជានវជ្ជា
 ធម្មា ហីនប្បណីតា ធម្មា កណ្ហាសុក្កសប្បដិភាតា
 ធម្មា តត្ថ យោនិសោមនសិការពហុលីកាពោ អយមា-
 ហារោ អនុប្បន្នស្ស វា ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គស្ស ឧប្បា-
 ទាយ ឧប្បន្នស្ស វា ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គស្ស ការធាយ
 ចារិប្បិយា ។

[៥៣០] កោ ច ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា វិយសម្ពោជ្ឈង្គស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា វិ-
 យសម្ពោជ្ឈង្គស្ស ការធាយ ចារិប្បិយា ។ អត្ថិ ភិក្ខុវេ
 អារកធាតុ និក្ខមធាតុ បរិក្ខមធាតុ តត្ថ យោនិសោ-
 មនសិការពហុលីកាពោ អយមាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា វិយសម្ពោជ្ឈង្គស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា
 វិយសម្ពោជ្ឈង្គស្ស ការធាយ ចារិប្បិយា ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

[៥២៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីជាអាហាររបស់ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គដែលកើតហើយ ឲ្យចម្រើនបរិបូណ៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានពួកធម៌ជាកុសលឬអកុសល ពួកធម៌ប្រកបដោយទោសឬឥតទោស ពួកធម៌ថោកទាបឬថ្លៃថ្លា ពួកធម៌ជាចំណែកខ្មៅឬស និងការធ្វើនូវយោនិសោមនសិការឲ្យច្រើនក្នុងធម៌ទាំងនោះ នេះធម៌ជាអាហាររបស់ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គដែលកើតហើយ ឲ្យចម្រើនបរិបូណ៌ ។

[៥៣០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីជាអាហាររបស់វិរិយសម្ពោជ្ឈង្គដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់វិរិយសម្ពោជ្ឈង្គដែលកើតហើយ ឲ្យចម្រើនបរិបូណ៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានសេចក្តីតាំងផ្តើម ការខ្វះខ្វែង ការប្រឹងប្រែង និងការធ្វើនូវយោនិសោមនសិការឲ្យច្រើន ក្នុងសេចក្តីតាំងផ្តើមជាដើមនោះ នេះធម៌ជាអាហាររបស់វិរិយសម្ពោជ្ឈង្គដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់វិរិយសម្ពោជ្ឈង្គដែលកើតហើយ ឲ្យចម្រើនបរិបូណ៌ ។

ពោជ្ឈង្គធម្មកំ

[៥៣១] កោ ច ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា បីតិសម្ពោជ្ឈង្គ័ស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា បីតិ-
 សម្ពោជ្ឈង្គ័ស្ស ការធាយ ចារិប្បិយា ។ អត្ថិ ភិក្ខុវេ
 បីតិសម្ពោជ្ឈង្គ័ដ្ឋានីយា ធម្មា តត្ថ យោនិសោមនសិ-
 ការពហុលីកាហោ អយមាហារោ អនុប្បន្នស្ស វា
 បីតិសម្ពោជ្ឈង្គ័ស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា បីតិ-
 សម្ពោជ្ឈង្គ័ស្ស ការធាយ ចារិប្បិយា ។

[៥៣២] កោ ច ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា បស្សន្តិសម្ពោជ្ឈង្គ័ស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា
 បស្សន្តិសម្ពោជ្ឈង្គ័ស្ស ការធាយ ចារិប្បិយា ។ អត្ថិ
 ភិក្ខុវេ កាយប្បស្សន្តិ ចិត្តប្បស្សន្តិ តត្ថ យោនិសោម-
 នសិការពហុលីកាហោ អយមាហារោ អនុប្បន្នស្ស វា
 បស្សន្តិសម្ពោជ្ឈង្គ័ស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា
 បស្សន្តិសម្ពោជ្ឈង្គ័ស្ស ការធាយ ចារិប្បិយា ។

ពោជ្ឈង្គធម្មក

[៥៣១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីជាអាហាររបស់បីតិ-
 សម្តោជ្ឈង្គដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់បីតិសម្តោជ្ឈង្គ
 ដែលកើតហើយ ឲ្យចម្រើនបរិបូណ៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានធម៌
 ទាំងឡាយដែលនាំឲ្យកើតបីតិសម្តោជ្ឈង្គ និងការធ្វើនូវយោនិសោមន-
 សិការឲ្យច្រើនក្នុងធម៌ទាំងនោះ នេះធម៌ជាអាហាររបស់បីតិសម្តោជ្ឈង្គ
 ដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់បីតិសម្តោជ្ឈង្គដែលកើត
 ហើយ ឲ្យចម្រើនបរិបូណ៌ ។

[៥៣២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីជាអាហាររបស់បស្សទ្ធិ-
 សម្តោជ្ឈង្គដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់បស្សទ្ធិសម្តោ-
 ជ្ឈង្គដែលកើតហើយ ឲ្យចម្រើនបរិបូណ៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មាន
 ការស្ងប់ស្ងាត់កាយ ការស្ងប់ស្ងាត់ចិត្ត និងការធ្វើនូវយោនិសោមនសិការ
 ឲ្យច្រើន ក្នុងការស្ងប់ស្ងាត់នោះ នេះធម៌ជាអាហាររបស់បស្សទ្ធិសម្តោ-
 ជ្ឈង្គដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់បស្សទ្ធិសម្តោជ្ឈង្គ
 ដែលកើតហើយ ឲ្យចម្រើនបរិបូណ៌ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារគ្គោ

[៥៣៣] កោ ច ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា សមាធិសម្ពោជ្ឈន្ត្តស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា
 សមាធិសម្ពោជ្ឈន្ត្តស្ស ការនាយ ចារិប្បិយា ។ អត្ថិ
 ភិក្ខុវេ សមាធិនិមិត្តំ^(១) អព្យក្កនិមិត្តំ តត្ថ យោនិសោ-
 មនសិការពហុលីកាហោ អយមាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា សមាធិសម្ពោជ្ឈន្ត្តស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា
 សមាធិសម្ពោជ្ឈន្ត្តស្ស ការនាយ ចារិប្បិយា ។

[៥៣៤] កោ ច ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្ត្តស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា
 ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្ត្តស្ស ការនាយ ចារិប្បិយា ។ អត្ថិ
 ភិក្ខុវេ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្ត្តដ្ឋានីយា ធម្មា តត្ថ យោនិ-
 សោមនសិការពហុលីកាហោ អយមាហារោ អនុប្ប-
 ន្នស្ស វា ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្ត្តស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស
 វា ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្ត្តស្ស ការនាយ ចារិប្បិយា ។

១ ឱ. ម. សមថនិមិត្តំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

[៥៣៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីជាអាហាររបស់
 សមាធិសម្ពោជ្ឈង្គដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់សមាធិ-
 សម្ពោជ្ឈង្គដែលកើតហើយ ឲ្យចម្រើនបរិបូណ៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 មានតែសមាធិនិមិត្ត អព្យគ្គនិមិត្ត និងការធ្វើនូវយោនិសោមនសិការ
 ឲ្យច្រើន ក្នុងនិមិត្តទាំងនោះ នេះធម៌ជាអាហាររបស់សមាធិសម្ពោជ្ឈង្គ
 ដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់សមាធិសម្ពោជ្ឈង្គដែលកើត
 ហើយ ឲ្យចម្រើនបរិបូណ៌ ។

[៥៣៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីជាអាហាររបស់ឧបេក្ខា-
 សម្ពោជ្ឈង្គដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់ឧបេក្ខាសម្ពោ-
 ជ្ឈង្គដែលកើតហើយ ឲ្យចម្រើនបរិបូណ៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានពួក
 ធម៌ដែលនាំឲ្យកើតឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គ និងការធ្វើនូវយោនិសោមនសិការ
 ឲ្យច្រើន ក្នុងធម៌ទាំងនោះ នេះធម៌ជាអាហាររបស់ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គ
 ដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គដែលកើត
 ហើយ ឲ្យចម្រើនបរិបូណ៌ ។

ពោជ្ឈង្គនដ្ឋកំ

[៥៣៥] កោ ច ភិក្ខុវេ អនាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា កាមច្ចន្នស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា កាមច្ចន្នស្ស
 ភិយ្យោភារាយ វេបុល្លាយ ។ អត្ថិ ភិក្ខុវេ អសុភនិមិត្តំ
 តត្ថ យោនិសោមនសិការពហុលីកាហោ អយមនាហា-
 រោ អនុប្បន្នស្ស វា កាមច្ចន្នស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្ន-
 ស្ស វា កាមច្ចន្នស្ស ភិយ្យោភារាយ វេបុល្លាយ ។

[៥៣៦] កោ ច ភិក្ខុវេ អនាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា ព្យាទានស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា ព្យាទានស្ស
 ភិយ្យោភារាយ វេបុល្លាយ ។ អត្ថិ ភិក្ខុវេ ចេតោវិមុត្តិ^(១)
 តត្ថ យោនិសោមនសិការពហុលីកាហោ អយមនាហា-
 រោ អនុប្បន្នស្ស វា ព្យាទានស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស
 វា ព្យាទានស្ស ភិយ្យោភារាយ វេបុល្លាយ ។

១ ឱ. ម. មេត្តាចេតោវិមុត្តិ ។

ពោជ្ឈង្គធម្មក

[៥៣៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីមិនមែនជាអាហាររបស់
 កាមច្ឆន្ទៈដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់កាមច្ឆន្ទៈដែលកើត
 ហើយ ឲ្យរឹងរិតតែកើតច្រើនឡើង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានតែ
 អសុភវិនិច្ឆ័យ និងការធ្វើនូវយោនិសោមនសិការឲ្យច្រើន ក្នុងអសុភវិនិច្ឆ័យ
 នោះ នេះធម៌ដែលមិនមែនជាអាហាររបស់កាមច្ឆន្ទៈដែលមិនទាន់កើត
 ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់កាមច្ឆន្ទៈដែលកើតហើយ ឲ្យរឹងរិតតែកើត
 ច្រើនឡើង ។

[៥៣៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីដែលមិនមែនជាអាហារ
 របស់ព្យាបាទដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់ព្យាបាទ
 ដែលកើតហើយ ឲ្យរឹងរិតតែកើតច្រើនឡើង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 មានតែចេតោវិមុត្តិ និងការធ្វើនូវយោនិសោមនសិការឲ្យច្រើន ក្នុង
 ចេតោវិមុត្តិនោះ នេះធម៌ដែលមិនមែនជាអាហាររបស់ព្យាបាទដែលមិន
 ទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់ព្យាបាទដែលកើតហើយ ឲ្យរឹងរិត
 តែកើតច្រើនឡើង ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារគ្គោ

[៥៣៧] កោ ច ភិក្ខុវេ អនាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា ជីនមិទ្ធស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា ជីនមិទ្ធស្ស
 ភិយ្យោភាវាយ វេបុល្លាយ ។ អត្ថិ ភិក្ខុវេ អារក-
 ធាតុ និក្កមធាតុ បរក្កមធាតុ តត្ថ យោនិសោមនសិ-
 ការពហុសីកាវោ អយមនាហារោ អនុប្បន្នស្ស វា
 ជីនមិទ្ធស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា ជីនមិទ្ធស្ស
 ភិយ្យោភាវាយ វេបុល្លាយ ។

[៥៣៨] កោ ច ភិក្ខុវេ អនាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា ឧទ្ធចុកុក្កុច្ចស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា ឧទ្ធចុ-
 កុក្កុច្ចស្ស ភិយ្យោភាវាយ វេបុល្លាយ ។ អត្ថិ ភិក្ខុវេ
 ចេតសោ រូបសមោ តត្ថ យោនិសោមនសិការពហុ-
 សីកាវោ អយមនាហារោ អនុប្បន្នស្ស វា ឧទ្ធចុ-
 កុក្កុច្ចស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា ឧទ្ធចុកុក្កុច្ចស្ស
 ភិយ្យោភាវាយ វេបុល្លាយ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

[៥៣៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីដែលមិនមែនជាអាហារ
 របស់បីនមិទ្ធផ្លែងដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់បីនមិទ្ធផ្លែង
 កើតហើយ ឲ្យរឹងរិតតែកើតច្រើនឡើង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មាន
 តែការតាំងផ្អែម ការខ្ទះខ្ទែង ការប្រឹងប្រែង និងការធ្វើនូវយោនិសោ-
 មនសិការឲ្យច្រើន ក្នុងការតាំងផ្អែមជាដើមនោះ នេះធម៌មិនមែនជា
 អាហាររបស់បីនមិទ្ធផ្លែងដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់បីនមិទ្ធផ្លែង
 ដែលកើតហើយ ឲ្យរឹងរិតតែកើតច្រើនឡើង ។

[៥៣៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីដែលមិនមែនជាអាហារ
 របស់ឧទ្ធចក្កក្កច្នៃដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់ឧទ្ធចក្កក្កច្នៃ
 ដែលកើតហើយ ឲ្យរឹងរិតតែកើតច្រើនឡើង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 មានតែការស្ងប់ស្ងាត់ចិត្ត នឹងការធ្វើនូវយោនិសោមនសិការឲ្យច្រើន ក្នុង
 ការស្ងប់ស្ងាត់ចិត្តនោះ នេះធម៌ដែលមិនមែនជាអាហាររបស់ឧទ្ធចក្កក្កច្នៃ
 ដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់ឧទ្ធចក្កក្កច្នៃដែលកើតហើយ
 ឲ្យរឹងរិតតែកើតច្រើនឡើង ។

ពោជ្ឈង្គធម្មកំ

[៥៣៩] កោ ច ភិក្ខុវេ អនាហារោ អនុប្បន្នាយ
 វា វិចិត្តិច្ឆាយ ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នាយ វា វិចិត្តិច្ឆាយ
 ភិយ្យោភារាយ វេបុល្លាយ ។ អត្ថិ ភិក្ខុវេ កុសលា-
 កុសលា ធម្មា សាវជ្ជានវជ្ជា ធម្មា ហីនប្បណិកា ធម្មា
 កណ្ណាសុក្កសប្បដិភាតា ធម្មា តត្ថ យោនិសោមន-
 សិការពហុលីកាហោ អយមនាហារោ អនុប្បន្នាយ វា
 វិចិត្តិច្ឆាយ ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នាយ វា វិចិត្តិច្ឆាយ
 ភិយ្យោភារាយ វេបុល្លាយ ។

[៥៤០] កោ ច ភិក្ខុវេ អនាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា សតិសម្ពោជ្ឈង្គ័ស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា
 សតិសម្ពោជ្ឈង្គ័ស្ស ការនាយ ចារិប្បិយា ។ អត្ថិ ភិក្ខុវេ
 សតិសម្ពោជ្ឈង្គ័ជ្ជានីយា ធម្មា តត្ថ អមនសិការព-
 ហុលីកាហោ អយមនាហារោ អនុប្បន្នស្ស វា សតិ-
 សម្ពោជ្ឈង្គ័ស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា សតិ-
 សម្ពោជ្ឈង្គ័ស្ស ការនាយ ចារិប្បិយា ។

ពោជ្ឈង្គធម្មក

[៥៣៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីមិនមែនជាអាហាររបស់
 វិចិក្ខុដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់វិចិក្ខុដែលកើត
 ហើយ ឲ្យរឹងរិតតែកើតច្រើនឡើង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានពួក
 ធម៌ជាកុសលនិងអកុសល ពួកធម៌ដែលប្រកបដោយទោសនិងឥតទោស
 ពួកធម៌ដែលថោកទាបនិងថ្លៃថ្នា ពួកធម៌ជាចំណែកខ្មៅនិងស និងការ
 ធ្វើនូវយោនិសោមនសិការឲ្យច្រើន ក្នុងធម៌ទាំងនោះ នេះធម៌មិនមែនជា
 អាហាររបស់វិចិក្ខុដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់វិចិក្ខុ
 ដែលកើតហើយ ឲ្យរឹងរិតតែកើតច្រើនឡើង ។

[៥៤០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីដែលមិនមែនជាអាហារ
 របស់សតិសម្ពោជ្ឈង្គដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់សតិ-
 សម្ពោជ្ឈង្គដែលកើតហើយ ឲ្យចម្រើនបរិបូណ៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 មានតែពួកធម៌ជាទីតាំងរបស់សតិសម្ពោជ្ឈង្គ និងការធ្វើនូវអមនសិការឲ្យ
 ច្រើន ក្នុងធម៌ទាំងនោះ នេះធម៌មិនមែនជាអាហាររបស់សតិសម្ពោជ្ឈង្គ
 ដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់សតិសម្ពោជ្ឈង្គដែលកើត
 ហើយ ឲ្យចម្រើនបរិបូណ៌ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារុត្តោ

[៥៤១] កោ ច ភិក្ខុវេ អនាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្ត្រស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស
 វា ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្ត្រស្ស ការនាយ ចារិប្បិយា ។
 អត្ថិ ភិក្ខុវេ កុសលាកុសលា ធម្មា សាវជ្ជានវជ្ជា
 ធម្មា ហីនប្បណីតា ធម្មា កណ្ណាសុក្កសប្បដិភាតា
 ធម្មា តត្ថ អមនសិការពហុលីកាហោ អយមនាហារោ
 អនុប្បន្នស្ស វា ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្ត្រស្ស ឧប្បាទាយ
 ឧប្បន្នស្ស វា ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្ត្រស្ស ការនាយ
 ចារិប្បិយា ។

[៥៤២] កោ ច ភិក្ខុវេ អនាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា វិយសម្ពោជ្ឈន្ត្រស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា
 វិយសម្ពោជ្ឈន្ត្រស្ស ការនាយ ចារិប្បិយា ។ អត្ថិ
 ភិក្ខុវេ អារកធាតុ ជិក្កមធាតុ បរក្កមធាតុ តត្ថ
 អមនសិការពហុលីកាហោ អយមនាហារោ អនុប្ប-
 ន្នស្ស វា វិយសម្ពោជ្ឈន្ត្រស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស
 វា វិយសម្ពោជ្ឈន្ត្រស្ស ការនាយ ចារិប្បិយា ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

[៥៤១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីដែលមិនមែនជាអាហាររបស់ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គដែលកើតហើយ ឲ្យចម្រើនបរិបូណ៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានតែពួកធម៌ជាកុសលនិងអកុសល ពួកធម៌ដែលប្រកបដោយទោសនិងឥតទោស ពួកធម៌ដែលថោកទាបនិងថ្លៃថ្នា ពួកធម៌ជាចំណែកខ្មៅនិងស និងការធ្វើនូវអមនសិការឲ្យច្រើន ក្នុងធម៌ទាំងនោះ នេះធម៌មិនមែនជាអាហាររបស់ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គដែលកើតហើយ ឲ្យចម្រើនបរិបូណ៌ ។

[៥៤២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីមិនមែនជាអាហាររបស់វិរិយសម្ពោជ្ឈង្គដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់វិរិយសម្ពោជ្ឈង្គដែលកើតហើយ ឲ្យចម្រើនបរិបូណ៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានការតាំងផ្អើម ការខ្ទះខ្ទង់ ការប្រឹងប្រែង ការធ្វើនូវអមនសិការឲ្យច្រើន ក្នុងការតាំងផ្អើមជាដើមនោះ នេះធម៌មិនមែនជាអាហាររបស់វិរិយសម្ពោជ្ឈង្គដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់វិរិយសម្ពោជ្ឈង្គដែលកើតហើយ ឲ្យចម្រើនបរិបូណ៌ ។

ពោជ្ឈង្គធម្មកំ

[៥៤៣] កោ ច ភិក្ខុវេ អនាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា បីតិសម្ពោជ្ឈង្គ័ស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា បីតិ-
 សម្ពោជ្ឈង្គ័ស្ស ការនាយ ចារិប្បិយា ។ អត្ថិ ភិក្ខុវេ បីតិ-
 សម្ពោជ្ឈង្គ័ដ្ឋានីយា ធម្មា តត្ថ អមនសិការពហុសីកា-
 រោ អយមនាហារោ អនុប្បន្នស្ស វា បីតិសម្ពោជ្ឈង្គ័ស្ស
 ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា បីតិសម្ពោជ្ឈង្គ័ស្ស ការនាយ
 ចារិប្បិយា ។

[៥៤៤] កោ ច ភិក្ខុវេ អនាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា បស្សន្តិសម្ពោជ្ឈង្គ័ស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា
 បស្សន្តិសម្ពោជ្ឈង្គ័ស្ស ការនាយ ចារិប្បិយា ។ អត្ថិ
 ភិក្ខុវេ កាយប្បស្សន្តិ ចិត្តប្បស្សន្តិ តត្ថ អមន-
 សិការពហុសីការោ អយមនាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា បស្សន្តិសម្ពោជ្ឈង្គ័ស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា
 បស្សន្តិសម្ពោជ្ឈង្គ័ស្ស ការនាយ ចារិប្បិយា ។

ពោជ្ឈង្គធម្មក

[៥៤៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីដែលមិនមែនជាអាហារ
 របស់បីតិសម្ពោជ្ឈង្គដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់បីតិ-
 សម្ពោជ្ឈង្គដែលកើតហើយ ឲ្យចម្រើនបរិបូណ៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 មានតែពួកធម៌ដែលនាំឲ្យកើតបីតិសម្ពោជ្ឈង្គ និងការធ្វើនូវអមនសិការ
 ឲ្យច្រើន ក្នុងធម៌ទាំងនោះ នេះធម៌មិនមែនជាអាហាររបស់បីតិសម្ពោជ្ឈង្គ
 ដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់បីតិសម្ពោជ្ឈង្គដែលកើត
 ហើយ ឲ្យចម្រើនបរិបូណ៌ ។

[៥៤៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីដែលមិនមែនជាអាហារ
 របស់បស្សទ្ធិសម្ពោជ្ឈង្គដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់
 បស្សទ្ធិសម្ពោជ្ឈង្គដែលកើតហើយ ឲ្យចម្រើនបរិបូណ៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ មានតែការស្ងប់ស្ងាត់កាយ ការស្ងប់ស្ងាត់ចិត្ត និងការធ្វើនូវអម-
 នសិការឲ្យច្រើន ក្នុងការស្ងប់ស្ងាត់ទាំងនោះ នេះធម៌មិនមែនជាអាហារ
 របស់បស្សទ្ធិសម្ពោជ្ឈង្គដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់
 បស្សទ្ធិសម្ពោជ្ឈង្គដែលកើតហើយ ឲ្យចម្រើនបរិបូណ៌ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារគ្គោ

[៥៤៥] កោ ច ភិក្ខុវេ អនាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា សមាធិសម្ពោជ្ឈន្តីស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា
 សមាធិសម្ពោជ្ឈន្តីស្ស ការនាយ ចារិប្បិយា ។ អត្ថិ
 ភិក្ខុវេ សមាធិនិមិត្តំ អព្យក្កនិមិត្តំ តត្ថ អមនសិការ-
 ពហុលីកាហោ អយមនាហារោ អនុប្បន្នស្ស វា សមា-
 ធិសម្ពោជ្ឈន្តីស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា សមាធិ-
 សម្ពោជ្ឈន្តីស្ស ការនាយ ចារិប្បិយា ។

[៥៤៦] កោ ច ភិក្ខុវេ អនាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តីស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា
 ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តីស្ស ការនាយ ចារិប្បិយា ។ អត្ថិ
 ភិក្ខុវេ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តីដ្ឋានីយា ធម្មា តត្ថ អម-
 នសិការពហុលីកាហោ អយមនាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តីស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា
 ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តីស្ស ការនាយ ចារិប្បិយាតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

[៥៤៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីដែលមិនមែនជាអាហារ
 របស់សមាធិសម្ពោជ្ឈង្គដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់
 សមាធិសម្ពោជ្ឈង្គដែលកើតហើយ ឲ្យចម្រើនបរិបូណ៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ មានតែសមាធិនិមិត្ត អព្យគ្គនិមិត្ត និងការធ្វើនូវអមនសិការឲ្យ
 ច្រើន ក្នុងនិមិត្តទាំងនោះ នេះធម៌មិនមែនជាអាហាររបស់សមាធិសម្ពោ-
 ជ្ឈង្គដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់សមាធិសម្ពោជ្ឈង្គដែល
 កើតហើយ ឲ្យចម្រើនបរិបូណ៌ ។

[៥៤៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីដែលមិនមែនជាអាហារ
 របស់ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់
 ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គដែលកើតហើយ ឲ្យចម្រើនបរិបូណ៌ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ មានពួកធម៌ដែលនាំឲ្យកើតឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គ និងការធ្វើ
 នូវអមនសិការឲ្យច្រើន ក្នុងធម៌ទាំងនោះ នេះធម៌មិនមែនជាអាហាររបស់
 ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់ឧបេក្ខា-
 សម្ពោជ្ឈង្គដែលកើតហើយ ឲ្យចម្រើនបរិបូណ៌ ។

ពោជ្ឈង្គធម្មកំ

[៥៤៧] អថខោ សម្មហុលា ភិក្ខុ បុព្វណ្ណាស-
មយំ និវាសេត្វា បត្តចីវរមាទាយ សាវត្ថិ បិណ្ណាយ
ចារិសីសុ ។ អថខោ តេសំ ភិក្ខុនំ ឯតទហោសិ
អតិប្បកោ ខោ តាវ សាវត្ថិយំ បិណ្ណាយ ចរិតុំ យន្ទន
មយំ យេន អញ្ញតិត្ថិយានំ បរិព្វាជកានំ អារាមោ
តេនុបសង្កមេយ្យាមាតិ ។ អថខោ តេ ភិក្ខុ យេន
អញ្ញតិត្ថិយានំ បរិព្វាជកានំ អារាមោ តេនុបសង្កមីសុ
ឧបសង្កមិត្វា តេហិ អញ្ញតិត្ថិយេហិ បរិព្វាជកេហិ
សទ្ធិ សម្មោទីសុ សម្មោទនីយំ កចំ សារាណីយំ
វីតិសារេត្វា ឯកមន្តំ និសីទីសុ ។ ឯកមន្តំ និសិទ្ធ
ខោ តេ ភិក្ខុ តេ អញ្ញតិត្ថិយា បរិព្វាជកា ឯតទ-
ហេចំ សមណោ អារុសោ កោតមោ សាវកានំ ឯវំ
ធម្មំ ទេសេតិ ឯថ តុម្ភេ ភិក្ខុវេ បញ្ចា នីវរណោ
បហាយ ចេតសោ ឧបក្កិលេសេ បញ្ញាយ ទុព្វ-
លីករណោ សត្ត ពោជ្ឈង្គេ យថាក្ខតំ កាវថាតិ ។

ពោជ្ឈង្គធម្មក

[៥៤៧] លំដាប់នោះឯង ពួកភិក្ខុច្រើនរូប ស្ងៀកស្ងៀងប្រដាប់
 បាត្រនិងបីវត្ថុបុព្វណ្ណសម័យ រួចចូលទៅបិណ្ឌបាតក្នុងក្រុងសាវត្ថី ។
 ទើបពួកភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា (ឥឡូវនេះ) យើងនឹងចូល
 ទៅបិណ្ឌបាតក្នុងក្រុងសាវត្ថីទៅ ហាក់ដូចជានៅព្រឹកពេក បើដូច្នោះពួក
 យើងគួរចូលទៅឯអាវាមរបស់ពួកបរិព្វាជកជាអន្យតិវិយសិនចុះ ។ ហើយ
 ក៏ភិក្ខុទាំងនោះចូលទៅឯអាវាមរបស់បរិព្វាជកជាអន្យតិវិយ លុះចូល
 ទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយជាមួយនឹងពួកបរិព្វាជកជាអន្យតិវិយ
 ទាំងនោះ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយនិងពាក្យដែលគួរព្រួយហើយ
 ទើបអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះពួកភិក្ខុទាំងនោះអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ
 ហើយ ពួកបរិព្វាជកជាអន្យតិវិយទាំងនោះនិយាយដូច្នោះថា ម្ចាស់អាវុ-
 សោទាំងឡាយ សមណគោតមតែងសម្តែងធម៌ដល់សាវកទាំងឡាយ
 យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយមកណោះ ចូរអ្នក
 ទាំងឡាយលះបង់នីវរណធម៌ទាំង ៥ ជាឧបក្កិលេសនៃចិត្ត ដែលធ្វើប្រាជ្ញា
 ឲ្យមានកម្លាំងថយ រួចហើយចម្រើនពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ឲ្យកើតមានឡើង ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារគ្គោ

មយម្បិ ខោ អារុសោ សារកានំ ឯវំ ធម្មំ នេសេម
 ឯថ តុម្កេ អារុសោ បញ្ចុ នីវរណោ បហាយ ចេតសោ
 ឧបក្កិលេសេ បញ្ញាយ ទុព្វលីករណោ សត្ត ពោជ្ឈង្គេ
 យថាក្ខតំ ភាវេថាតិ ។ ឥធនោ អារុសោ កោ វិសេ-
 សោ កោ អធិប្បាយសោ កិណ្ឌាណករណំ សមណស្ស
 វា កោតមស្ស អម្ពាភំ វា យទិទំ ធម្មទេសនាយ វា
 ធម្មទេសនំ អនុសាសនិយា វា អនុសាសនន្តិ^(១) ។

[៥៤៨] អថខោ តេ ភិក្ខុ តេសំ អញ្ញតិវ្តិយានំ
 បរិព្វាជកានំ ភាសិតំ នេវ អភិនទ្ធិសុ នប្បដិក្កោ-
 សីសុ អនភិនទ្ធិត្វា អប្បដិក្កោសិត្វា ឧដ្ឋាយាសនា
 បក្កមីសុ ភកវតោ សន្តិកេ ឯតស្ស ភាសិតស្ស អត្ថំ
 អាជានិស្សាមាតិ ។

១ ឱ. ម. អនុសាសនិន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ សូម្បីយើងក៏សម្តែងធម៌ប្រាប់សាវ័កទាំងឡាយ
 យ៉ាងនេះថា នៃអារុសោទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយមកណោះ ចូរ
 អ្នកទាំងឡាយលះបង់នីវរណធម៌ទាំង ៥ ជាឧបក្កិលេសនៃចិត្ត ដែលធ្វើ
 ប្រាជ្ញាឲ្យមានកម្លាំងថយ រួចហើយចម្រើនពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ឲ្យកើតមាន
 ឡើងដូច្នោះដែរ ។ ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ ចុះក្នុងរឿងនេះ តើមាន
 សេចក្តីប្លែកគ្នាដូចម្តេច មានសេចក្តីអធិប្បាយដូចម្តេច មានអំពើផ្សេងគ្នា
 ដូចម្តេច របស់ព្រះសមណគោតមក្តី របស់យើងក្តី អំពីដំណើរធៀប
 ធម៌ទេសនានិងធម៌ទេសនា ធៀបពាក្យប្រៀនប្រដៅនិងពាក្យប្រៀន
 ប្រដៅ ។

[៥៤៨] លំដាប់នោះ ភិក្ខុទាំងនោះមិនត្រេកអរ មិនឃាត់ហាម
 ភាសិតរបស់បរិព្វាជកជាអន្យតិរិយទាំងនោះ លុះមិនត្រេកអរ មិនឃាត់
 ហាមហើយ ក៏ក្រោកចាកអាសនៈចៀសចេញទៅ ហើយនិយាយគ្នាថា
 យើងគង់តែនឹងយល់សេចក្តីនៃភាសិតនោះ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះដ៏មាន
 បុណ្យជាមិនខាន ។

ពោធិ៍សាត់

[៥៤៩] អថខោ តេ ភិក្ខុ សាវត្ថិយំ បិណ្ណាយ
 ចរិត្តា បច្ឆាកត្តំ បិណ្ណាចាតប្បជិក្កន្តា យេន ភកវា
 តេនុបសង្កម្មីសុ ឧបសង្កម្មិត្តា ភកវន្តំ អភិវាទេត្តា ឯ-
 កមន្តំ និសីទីសុ ។ ឯកមន្តំ និសិទ្ធា ខោ តេ ភិក្ខុ
 ភកវន្តំ ឯតទពោច្ចំ ឥន មយំ ភន្តេ បុព្វណ្ណាស-
 មយំ និវាសេត្តា បត្តចីវរមាទាយ សាវត្ថិ បិណ្ណាយ
 បរិសិម្ហ ។ តេសំ នោ ភន្តេ អម្ហាកំ ឯតទ-
 ហោសិ អតិប្បកោ ខោ តាវ សាវត្ថិយំ បិណ្ណាយ
 ចរិត្តំ យន្ទន មយំ យេន អញ្ញតិត្តិយានំ បរិព្វាជ-
 កានំ អារាមោ តេនុបសង្កមេយ្យាមាតិ ។ អថខោ មយំ
 ភន្តេ យេន អញ្ញតិត្តិយានំ បរិព្វាជកានំ អារាមោ
 តេនុបសង្កម្មីម្ហ ឧបសង្កម្មិត្តា តេហិ អញ្ញតិត្តិយេហិ
 បរិព្វាជកេហិ សទ្ធិ សម្មោទិម្ហ សម្មោទនីយំ កថំ
 សារាណីយំ វិទិសារេត្តា ឯកមន្តំ និសីទិម្ហ ។ ឯក-
 មន្តំ និសិទ្ធា ខោ អម្ហេ ភន្តេ តេ អញ្ញតិត្តិយា
 បរិព្វាជកា ឯតទពោច្ចំ សមណោ អារុសោ កោតមោ

ពោជ្ឈង្គធម្មក

[៥៤៧] លំដាប់នោះឯង ភិក្ខុទាំងនោះចូលទៅបិណ្ឌបាតក្នុង ក្រុងសាវត្ថី លុះត្រឡប់មកអំពីបិណ្ឌបាត ក្នុងកាលជាខាងក្រោយនៃភត្ត ក៏នាំគ្នាចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយ បង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះភិក្ខុទាំង នោះអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ទើបក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះ ថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ក្នុងថ្ងៃនេះ ពួកខ្ញុំព្រះអង្គស្ងៀកស្បង់ ប្រដាប់បាត្រនិងចីវរក្នុងបុព្វណ្ណសម័យ ចូលទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថីដើម្បី បិណ្ឌបាត ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពួកខ្ញុំព្រះអង្គទាំងនោះមានសេចក្តី ត្រិះរិះដូច្នោះថា (ឥឡូវនេះ) ពួកយើងទៅបិណ្ឌបាតក្នុងក្រុងសាវត្ថីទៅ ហាក់ដូចជានៅព្រឹកពេក បើដូច្នោះ ពួកយើងគួរចូលទៅឯអារាមរបស់ ពួកបរិព្វាជកជាអន្យតិរិយសិនចុះ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន លំដាប់នោះ ពួកខ្ញុំព្រះអង្គក៏បាននាំគ្នាចូលទៅ ឯអារាម របស់ពួកបរិព្វាជកជាអន្យតិរិយ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយជាមួយនឹងពួកបរិព្វាជកជា អន្យតិរិយទាំងនោះ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយនិងពាក្យដែលគួរ រព្វកហើយ ទើបអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន លុះ ពួកខ្ញុំព្រះអង្គអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ទើបពួកបរិព្វាជកជាអន្យតិរិយ ទាំងនោះនិយាយដូច្នោះថា ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ សមណគោតម

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារុត្តោ

សាវកានំ ឯវំ ធម្មំ ទេសេតិ ឯថ តុម្ហេ ភិក្ខុវេ
 បញ្ច ជីវរណោ បហាយ ចេតសោ ឧបក្កិលេសេ
 បញ្ញាយ ទុព្វលីករណោ សត្ត ពោជ្ឈង្កេ យថាក្ខតំ
 ភាវេថាតិ ។ មយម្យិ ខោ អារុសោ សាវកានំ ឯវំ ធម្មំ
 ទេសេម ឯថ តុម្ហេ អារុសោ បញ្ច ជីវរណោ បហាយ
 ចេតសោ ឧបក្កិលេសេ បញ្ញាយ ទុព្វលីករណោ សត្ត
 ពោជ្ឈង្កេ យថាក្ខតំ ភាវេថាតិ ។ ឥធន ទោ អារុសោ
 កោ វិសេសោ កោ អធិប្បាយសោ កិដ្ឋានាករណំ
 សមណស្ស វា កោតមស្ស អម្ពាភំ វា យទិទំ ធម្ម-
 ទេសនាយ វា ធម្មទេសនំ អនុសាសនិយា វា អនុសា-
 សនន្តិ ។

[៥៥០] អថខោ មយំ ភន្តេ តេសំ អញ្ញតិវិទិយានំ
 បរិព្វាជកានំ ភាសិតំ នេវ អភិទន្ធិម្ហ ធម្មដិក្កោសិម្ហ
 អនភិទន្ធិត្វា អប្បដិក្កោសិត្វា ឧដ្ឋាយាសនា បក្កមិម្ហ
 ភកវតោ សន្តិកេ ឯតស្ស ភាសិតស្ស អត្ថំ អាជា-
 និស្សរមាតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

តែងសម្តែងធម៌ដល់ពួកសាវ័កយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នក
 ទាំងឡាយចូរមកណោះ ចូរអ្នកទាំងឡាយលះបង់នូវនីវរណធម៌ ៥ ជា
 ឧបក្កិលេសនៃចិត្ត ដែលធ្វើប្រាជ្ញាឲ្យមានកម្លាំងថយ ចម្រើនពោជ្ឈង្គ ៧
 ឲ្យកើតមានឡើង ។ ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ សូម្បីយើងក៏តែងសម្តែង
 ធម៌ប្រាប់សាវ័កទាំងឡាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ចូរអ្នក
 ទាំងឡាយមកអាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយលះបង់នូវនីវរណធម៌ ៥ ជាឧបក្កិ-
 លេសនៃចិត្ត ដែលធ្វើប្រាជ្ញាឲ្យមានកម្លាំងថយ ចម្រើននូវពោជ្ឈង្គ ៧
 ឲ្យកើតមានឡើងដែរ ។ ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ចុះក្នុងដំណើរនេះ
 តើមានសេចក្តីប្លែកគ្នាដូចម្តេច មានសេចក្តីអធិប្បាយដូចម្តេច មានអំពើ
 ផ្សេងគ្នាដូចម្តេច របស់ព្រះសមណគោតមនិងរបស់យើងអំពីដំណើរធម៌
 ទេសនានិងធម៌ទេសនា ពាក្យប្រៀនប្រដៅនិងពាក្យប្រៀនប្រដៅ ។

[៥៥០] សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស វេលានោះ ពួកខ្ញុំព្រះអង្គ
 មិនបានត្រេកអរ មិនបានឃាត់ហាមភាសិតរបស់បរិព្វាជកជាអន្សតិរិយ
 ទាំងនោះទេ លុះមិនត្រេកអរ មិនបានឃាត់ហាមហើយ ក៏ក្រោកចាក
 អាសនៈដើរចេញមក និយាយថា ពួកយើងគង់តែនឹងយល់សេចក្តីនៃ
 ភាសិតនុ៎ះ ក្នុងសំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនខាន ។

ពោជ្ឈង្គធម្មកំ

[៥៥១] ឃុំវាទិណោ ភិក្ខុវេ អញ្ញតិភិយា បរិព្វាជ-
 កា ឃុំមស្សុ វចនីយា អត្ថិ បដារុសោ បរិយាយោ យំ
 បរិយាយំ អាភម្ម បញ្ច ជីវរណា ទស ហោន្តិ សត្ត
 ពោជ្ឈង្គា ចតុទ្ធសាតិ ។ ឃុំ បុដ្ឋា ភិក្ខុវេ អញ្ញតិភិយា
 បរិព្វាជកា ន ចេវ សម្មាយិស្សន្តិ ឧត្តរិញ្ច វិហាតំ
 អាបដ្ឋិស្សន្តិ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។ យថា តំ ភិក្ខុវេ
 អរិសយស្មី ។ ធាហន្តំ ភិក្ខុវេ បស្សាមិ សនេវកេ
 លោកេ សមារកេ សព្រហ្មកេ សស្សមណព្រាហ្ម-
 ណិយា បដាយ សនេវមនុស្សាយ យោ ឥមេសំ
 បញ្ចានំ វេយ្យាករណោ ចិត្តំ អារាជេយ្យ អញ្ញត្រ
 តថាគតេន វា តថាគតសារកេន វា ឥតោ វា បន
 សុត្វា ។

[៥៥២] កតមោ ច ភិក្ខុវេ បរិយាយោ យំ បរិ-
 យាយំ អាភម្ម បញ្ច ជីវរណា ទស ហោន្តិ ។

ពោជ្ឈង្គធម្មក

[៥៥១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើបរិព្វាជកជាអន្យតិរិយនិយាយ
 យ៉ាងនេះ អ្នកទាំងឡាយត្រូវសួរយ៉ាងនេះវិញថា ម្នាលអារុសោទាំង-
 ឡាយ ចុះហេតុដែលនាំឲ្យនីវរណៈ ៥ បែកទៅជា ១០ ពោជ្ឈង្គ ៧ បែក
 ទៅជា ១២ តើមានឬទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើអ្នកទាំងឡាយសួរ
 យ៉ាងនេះ ពួកបរិព្វាជកជាអន្យតិរិយ មុខជាឆ្លើយមិនរួចផង នឹងដល់
 នូវសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ចិត្តតទៅទៀតផង ។ ចុះដំណើរនោះ ព្រោះ
 ហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថាដំណើរនោះមិនជាវិស័យ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងលោកនេះ ព្រមទាំងទេវលោក មារលោក
 ព្រហ្មលោក ពពួកសត្វ ព្រមទាំងសមណព្រាហ្មណ៍ មនុស្សជា
 សម្មតិទេព និងមនុស្សដ៏សេស តថាគតមិនឃើញអ្នកណាដែលគួរ
 ដោះស្រាយប្រស្នាទាំងនេះឲ្យពេញចិត្តបាន លើកតែព្រះតថាគតឬ
 សាវករបស់ព្រះតថាគត ឬក៏បុគ្គលដែលបានស្តាប់អំពីសាវករបស់ព្រះ
 តថាគតចេញ ។

[៥៥២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះហេតុដូចម្តេច ដែលនាំឲ្យ
 នីវរណៈ ៥ បែកទៅជា ១០ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារគ្គោ

[៥៥៣] យទបិ ភិក្ខុវេ អជ្ឈត្តំ កាមច្ចន្ទោ តទបិ
 ដីវរណំ យទបិ ពហិទ្ធា កាមច្ចន្ទោ តទបិ ដីវរណំ
 កាមច្ចន្ទដីវរណានិ ឥតិ ហិទំ ឧទ្ទេសំ អាកច្ចតិ ។
 តទមិណាបេតំ បរិយាយេន ទ្ធវយំ ហោតិ ។

[៥៥៤] យទបិ ភិក្ខុវេ អជ្ឈត្តំ ព្យាទាទោ តទបិ
 ដីវរណំ យទបិ ពហិទ្ធា ព្យាទាទោ តទបិ ដីវរណំ
 ព្យាទាទដីវរណានិ ឥតិ ហិទំ ឧទ្ទេសំ អាកច្ចតិ ។
 តទមិណាបេតំ បរិយាយេន ទ្ធវយំ ហោតិ ។

[៥៥៥] យទបិ ភិក្ខុវេ ដីនំ តទបិ ដីវរណំ យទបិ
 មិទ្ធុំ តទបិ ដីវរណំ ដីនមិទ្ធុដីវរណានិ ឥតិ ហិទំ ឧទ្ទេសំ
 អាកច្ចតិ ។ តទមិណាបេតំ បរិយាយេន ទ្ធវយំ ហោតិ ។

[៥៥៦] យទបិ ភិក្ខុវេ ឧទ្ធច្ចំ តទបិ ដីវរណំ
 យទបិ កុក្កុច្ចំ តទបិ ដីវរណំ ឧទ្ធច្ចកុក្កុច្ចដីវរណានិ
 ឥតិ ហិទំ ឧទ្ទេសំ អាកច្ចតិ ។ តទមិណាបេតំ បរិយា-
 យេន ទ្ធវយំ ហោតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុគ្គ

[៥៥៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាមច្ឆន្ទៈណាជាខាងក្នុង កាមច្ឆន្ទៈនោះជានីវរណៈ ១ កាមច្ឆន្ទៈណាជាខាងក្រៅ កាមច្ឆន្ទៈនោះជានីវរណៈ ១ ព្រោះថាកាមច្ឆន្ទៈនីវរណៈនេះ តែងមកកាន់ឧទ្ទេសដោយប្រការដូច្នោះ ។ នីវរណៈនោះមានចំណែក ២ ដោយហេតុនោះឯង ។

[៥៥៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្យាបាទណាជាខាងក្នុង ព្យាបាទនោះជានីវរណៈ ១ ព្យាបាទណាជាខាងក្រៅ ព្យាបាទនោះជានីវរណៈ ១ ព្រោះថាព្យាបាទនីវរណៈនេះ រមែងមកកាន់ឧទ្ទេសដោយប្រការដូច្នោះ ។ នីវរណៈនោះមានចំណែក ២ ដោយហេតុនេះឯង ។

[៥៥៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បីនៈណា បីនៈនោះជានីវរណៈ ១ មិទ្ធៈណា មិទ្ធៈនោះជានីវរណៈ ១ ព្រោះថាបីនមិទ្ធៈនីវរណៈនេះ រមែងមកកាន់ឧទ្ទេសដោយប្រការដូច្នោះ ។ នីវរណៈនោះមានចំណែក ២ ដោយហេតុនេះឯង ។

[៥៥៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧទ្ធច្ឆៈណា ឧទ្ធច្ឆៈនោះជានីវរណៈ ១ កុក្កច្ឆៈណា កុក្កច្ឆៈនោះជានីវរណៈ ១ ព្រោះថាឧទ្ធច្ឆៈកុក្កច្ឆៈនីវរណៈនេះ រមែងមកកាន់ឧទ្ទេសដោយប្រការដូច្នោះ ។ នីវរណៈនោះមានចំណែក ២ ដោយហេតុនេះឯង ។

ពោជ្ឈង្គធម្មកំ

[៥៥៧] យទបិ ភិក្ខុវេ អជ្ឈតំ ធម្មេសុ វិចិត្តិច្ឆា
តទបិ ជីវរណំ យទបិ ពហិទ្ធា ធម្មេសុ វិចិត្តិច្ឆា តទ-
បិ ជីវរណំ វិចិត្តិច្ឆាជីវរណានិ ឥតិ ហិទំ ឧទ្ទេសំ អា-
កច្ចតិ ។ តទមិណាបេតំ បរិយាយេន ទ្ធវយំ ហោតិ ។

[៥៥៨] អយំ ខោ ភិក្ខុវេ បរិយាយោ យំ បរិយា-
យំ អាកម្ម បញ្ច ជីវរណា ទស ហោន្តិ^(១) ។

[៥៥៩] កតមោ ច ភិក្ខុវេ បរិយាយោ យំ បរិ-
យាយំ អាកម្ម សត្ត ពោជ្ឈង្គា ចតុទ្ធស ហោន្តិ ។

[៥៦០] យទបិ ភិក្ខុវេ អជ្ឈតំ ធម្មេសុ សតិ
តទបិ សតិសម្ពោជ្ឈង្គោ យទបិ ពហិទ្ធា ធម្មេសុ សតិ
តទបិ សតិសម្ពោជ្ឈង្គោ សតិសម្ពោជ្ឈង្គោតិ ឥតិ ហិទំ
ឧទ្ទេសំ អាកច្ចតិ ។ តទមិណាបេតំ បរិយាយេន ទ្ធវយំ
ហោតិ ។

១ ឱ. អយំ ខោ ភិក្ខុវេ ។ ល ។ ទស ហោន្តិ សត្ត ចតុទ្ធស ហោន្តិ ។

ពោជ្ឈង្គធម្មក

[៥៥៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វិចិត្រណាក្នុងធម៌ទាំងឡាយជា
ខាងក្នុង វិចិត្រនោះជានីវរណៈ ១ វិចិត្រណាក្នុងធម៌ទាំងឡាយជាខាង
ក្រៅ វិចិត្រនោះជានីវរណៈ ១ ព្រោះថាវិចិត្រនីវរណៈនេះ រមែងមក
កាន់ឧទ្ទេសដោយប្រការដូច្នោះ ។ នីវរណៈនោះមានចំណែក ២ ដោយ
ហេតុនេះឯង ។

[៥៥៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះឯងជាហេតុនាំឲ្យនីវរណៈ ៥
បែកទៅជា ១០ ។

[៥៥៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះហេតុដែលនាំឲ្យពោជ្ឈង្គ ៧
បែកទៅជា ១២ តើដូចម្តេច ។

[៥៦០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សតិណាក្នុងធម៌ទាំងឡាយជាខាង
ក្នុង សតិនោះឯង ជាសតិសម្តោជ្ឈង្គ ១ សតិណាក្នុងធម៌ទាំងឡាយជា
ខាងក្រៅ សតិនោះឯង ជាសតិសម្តោជ្ឈង្គ ១ ព្រោះថាសតិសម្តោជ្ឈង្គ
នេះ រមែងមកកាន់ឧទ្ទេសដោយប្រការដូច្នោះ ។ សតិសម្តោជ្ឈង្គនោះមាន
ចំណែក ២ ដោយហេតុនេះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារគ្គោ

[៥៦១] យទមិ ភិក្ខុវេ អជ្ឈតំ ធម្មេសុ បញ្ញាយ
 បរិចិនតិ បរិចរតិ បរិមំសមាបជ្ជតិ តទមិ ធម្មវិចយ-
 សម្ពោជ្ឈង្គោ យទមិ ពហិទ្ធា ធម្មេសុ បញ្ញាយ
 បរិចិនតិ បរិចរតិ បរិមំសមាបជ្ជតិ តទមិ ធម្មវិចយ-
 សម្ពោជ្ឈង្គោ ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គោតិ ឥតិ ហិទំ ឧទ្ទេសំ
 អាកច្ចតិ ។ តទមិណាបេតំ បរិយាយេន ទ្វយំ ហោតិ ។

[៥៦២] យទមិ ភិក្ខុវេ កាយិកំ វិយំ តទមិ
 វិយសម្ពោជ្ឈង្គោ យទមិ ចេតសិកំ វិយំ តទមិ វិយ-
 សម្ពោជ្ឈង្គោ វិយសម្ពោជ្ឈង្គោតិ ឥតិ ហិទំ ឧទ្ទេសំ
 អាកច្ចតិ ។ តទមិណាបេតំ បរិយាយេន ទ្វយំ ហោតិ ។

[៥៦៣] យទមិ ភិក្ខុវេ សវិតក្កសវិចារា បីតិ
 តទមិ បីតិសម្ពោជ្ឈង្គោ យទមិ អវិតក្កាវិចារា បីតិ
 តទមិ បីតិសម្ពោជ្ឈង្គោ បីតិសម្ពោជ្ឈង្គោតិ ឥតិ ហិទំ
 ឧទ្ទេសំ អាកច្ចតិ ។ តទមិណាបេតំ បរិយាយេន ទ្វយំ
 ហោតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

[៥៦១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលត្រិះរិះពិចារណាដោយ
 ប្រាជ្ញាក្នុងធម៌ទាំងឡាយជាខាងក្នុង រមែងដល់នូវកិរិយាពិចារណា ការ
 ពិចារណានោះឯង ជាធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គ ១ បុគ្គលត្រិះរិះពិចារណា
 ដោយប្រាជ្ញាក្នុងធម៌ទាំងឡាយជាខាងក្រៅ រមែងដល់នូវកិរិយាពិចារ-
 ណា ការពិចារណានោះឯង ជាធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គ ១ ព្រោះថា
 ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គនេះ រមែងមកកាន់ឧទ្ទេសដោយប្រការដូច្នោះ ។
 ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គនោះមានចំណែក ២ ដោយហេតុនេះឯង ។

[៥៦២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីព្យាយាមណាប្រព្រឹត្តទៅ
 ក្នុងកាយ សេចក្តីព្យាយាមនោះជាវិរិយសម្ពោជ្ឈង្គ ១ សេចក្តីព្យាយាម
 ណាប្រព្រឹត្តទៅក្នុងចិត្ត សេចក្តីព្យាយាមនោះជាវិរិយសម្ពោជ្ឈង្គ ១
 ព្រោះថាវិរិយសម្ពោជ្ឈង្គនេះ រមែងមកកាន់ឧទ្ទេសដោយប្រការដូច្នោះ ។
 វិរិយសម្ពោជ្ឈង្គនោះមានចំណែក ២ ដោយហេតុនេះឯង ។

[៥៦៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បីតិណាប្រកបដោយវិតក្កៈនិង
 វិចារៈ បីតិនោះឯង ឈ្មោះថា បីតិសម្ពោជ្ឈង្គ ១ បីតិណាមិនមានវិតក្កៈ
 និងវិចារៈ បីតិនោះឈ្មោះថា បីតិសម្ពោជ្ឈង្គ ១ ព្រោះថាបីតិសម្ពោជ្ឈង្គ
 នេះ រមែងមកកាន់ឧទ្ទេសដោយប្រការដូច្នោះ ។ បីតិសម្ពោជ្ឈង្គនោះមាន
 ចំណែក ២ ដោយហេតុនេះឯង ។

ពោជ្ឈង្គធម្មកំ

[៥៦៤] យទបិ ភិក្ខុវេ កាយប្បស្សន្តិ តទបិ
 បស្សន្តិសម្ពោជ្ឈន្តោ យទបិ ចិត្តប្បស្សន្តិ តទបិ
 បស្សន្តិសម្ពោជ្ឈន្តោ បស្សន្តិសម្ពោជ្ឈន្តោតិ ឥតិ ហិទំ
 ឧទ្ទេសំ អាកច្ឆតិ ។ តទមិណាបេតំ បរិយាយេន ទ្ធវយំ
 ហោតិ ។

[៥៦៥] យទបិ ភិក្ខុវេ សរិតក្តោ សរិចារោ
 សមាធិ តទបិ សមាធិសម្ពោជ្ឈន្តោ យទបិ អរិតក្តោ
 អរិចារោ សមាធិ តទបិ សមាធិសម្ពោជ្ឈន្តោ សមាធិ-
 សម្ពោជ្ឈន្តោតិ ឥតិ ហិទំ ឧទ្ទេសំ អាកច្ឆតិ ។ តទមិ-
 ណាបេតំ បរិយាយេន ទ្ធវយំ ហោតិ ។

[៥៦៦] យទបិ ភិក្ខុវេ អជ្ឈតំ ធម្មេសុ ឧបេក្ខា
 តទបិ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តោ យទបិ ពហិទ្ធា ធម្មេសុ
 ឧបេក្ខា តទបិ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តោ ឧបេក្ខា-
 សម្ពោជ្ឈន្តោតិ ឥតិ ហិទំ ឧទ្ទេសំ អាកច្ឆតិ ។ តទមិ-
 ណាបេតំ បរិយាយេន ទ្ធវយំ ហោតិ ។

ពោជ្ឈង្គធម្មក

[៥៦៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់កាយណា
 សេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់កាយនោះឈ្មោះថា បស្សន្ធិសម្តោជ្ឈង្គ ១ សេចក្តីស្ងប់
 ស្ងាត់ចិត្តណា សេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ចិត្តនោះឈ្មោះថា បស្សន្ធិសម្តោជ្ឈង្គ ១
 ព្រោះថាបស្សន្ធិសម្តោជ្ឈង្គនេះ រមែងមកកាន់ឧទ្ទេសដោយប្រការដូច្នោះ ។
 បស្សន្ធិសម្តោជ្ឈង្គនោះមានចំណែក ២ ដោយហេតុនេះឯង ។

[៥៦៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សមាធិណាមានវិតក្កៈមានវិចារៈ
 សមាធិនោះឈ្មោះថា សមាធិសម្តោជ្ឈង្គ ១ សមាធិណាមិនមានវិតក្កៈ
 មិនមានវិចារៈ សមាធិនោះឈ្មោះថា សមាធិសម្តោជ្ឈង្គ ១ ព្រោះថា
 សមាធិសម្តោជ្ឈង្គនេះ រមែងមកកាន់ឧទ្ទេសដោយប្រការដូច្នោះ ។ សមា-
 ធិសម្តោជ្ឈង្គនោះមានចំណែក ២ ដោយហេតុនេះឯង ។

[៥៦៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបេក្ខាណាក្នុងធម៌ទាំងឡាយជា
 ខាងក្នុង ឧបេក្ខានោះឈ្មោះថា ឧបេក្ខាសម្តោជ្ឈង្គ ១ ឧបេក្ខាណាក្នុង
 ធម៌ទាំងឡាយជាខាងក្រៅ ឧបេក្ខានោះឈ្មោះថា ឧបេក្ខាសម្តោជ្ឈង្គ ១
 ព្រោះថាឧបេក្ខាសម្តោជ្ឈង្គនេះ រមែងមកកាន់ឧទ្ទេសដោយប្រការដូច្នោះ ។
 ឧបេក្ខាសម្តោជ្ឈង្គនោះមានចំណែក ២ ដោយហេតុនេះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវរុគោ

[៥៦៧] អយំ ខោ ភិក្ខុវេ បរិយាយោ យំ បរិ-
យាយំ អាភម្ម សត្ត ពោជ្ឈង្គំ ចតុទ្ធសាតិ ។

[៥៦៨] អថខោ សម្ពហុលា ភិក្ខុ បុព្វណ្ណាសមយំ
និវាសេត្វា បត្តចីវរមាទាយ សាវត្ថី បិណ្ណាយ ចារិសី-
សុ ។ (បរិយាយសុត្តសទិសំ) ។ ឯវំវាទិនោ ភិក្ខុវេ
អញ្ញតិត្ថិយា បរិព្វាជកា ឯវមស្ស រចនីយា យស្មី
អារុសោ សមយេ លីនំ ចិត្តំ ហោតិ កតមេសំ តស្មី
សមយេ ពោជ្ឈង្គំនំ អកាលោ ការាយ ។ កតមេសំ
តស្មី សមយេ ពោជ្ឈង្គំនំ កាលោ ការាយ ។ យស្មី
បនារុសោ សមយេ ឧទ្ធតំ ចិត្តំ ហោតិ កតមេសំ
តស្មី សមយេ ពោជ្ឈង្គំនំ អកាលោ ការាយ ។
កតមេសំ តស្មី សមយេ ពោជ្ឈង្គំនំ កាលោ ការាយ-
យាតិ ។ ឯវំ បុដ្ឋា ភិក្ខុវេ អញ្ញតិត្ថិយា បរិព្វាជកា
ន ចេវ សម្មាយិស្សន្តិ ឧត្តរិព្វា វិហាតំ អាបច្ឆិស្សន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

[៥៦៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះឯងជាហេតុដែលនាំឲ្យពោជ្ឈង្គ
៧ បែកទៅជា ១២ ។

[៥៦៨] គ្រានោះ ភិក្ខុច្រើនរូប ស្ងៀកស្បង់ប្រដាប់បាត្រនិង
ចីវរក្នុងបុព្វណ្ណសម័យ ចូលទៅបិណ្ឌបាតក្នុងក្រុងសាវត្ថី ។ (រឿងទាំង
អស់ដូចក្នុងបរិយាយសូត្រ) ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើបរិព្វាជកជាអន្ស-
តិរិយនិយាយយ៉ាងនេះ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសួរយ៉ាងនេះវិញថា ម្នាល
អារុសោទាំងឡាយ ចិត្តរញ្ជរកក្នុងសម័យណា សម័យនោះជាកាលមិន
គួរនឹងចម្រើនពោជ្ឈង្គអ្វីខ្លះ ។ សម័យនោះជាកាលគួរនឹងចម្រើនពោជ្ឈង្គ
អ្វីខ្លះ ។ ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ មួយវិញទៀត ចិត្តរាយមាយក្នុង
សម័យណា សម័យនោះជាកាលមិនគួរនឹងចម្រើនពោជ្ឈង្គអ្វីខ្លះ ។ សម័យ
នោះជាកាលគួរនឹងចម្រើនពោជ្ឈង្គអ្វីខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាល
បើអ្នកទាំងឡាយសួរយ៉ាងនេះ ពួកបរិព្វាជកជាអន្សតិរិយ មុខជាដោះ
ស្រាយមិនរួចផង នឹងដល់នូវសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ចិត្តដ៏លើសលុបផង ។

ពោជ្ឈង្គធម្មដ្ឋកំ

តំ កិស្ស ហេតុ ។ យថា តំ ភិក្ខុវេ អរិសយស្មី ។
 ឆាបាណ្ណំ ភិក្ខុវេ បស្សាមិ សនេវកេ លោកេ សមារ-
 កេ សព្រហ្មកេ សស្សមណាព្រាហ្មណិយា បដាយ
 សនេវមនុស្សាយ យោ ឥមេសំ បញ្ហានំ វេយ្យាករ-
 ណោន ចិត្តំ អារាដេយ្យ អញ្ញត្រ តថាគតេន វា ត-
 ថាគតសារកេន វា ឥតោ វា បន សុត្វា ។

[៥៦៩] យស្មី បន ភិក្ខុវេ សមយេ លីនំ ចិត្តំ
 ហោតិ អកាលោ តស្មី សមយេ បស្សន្តិសម្ពោជ្ឈន្តិស្ស
 ការឆាយ អកាលោ សមាធិសម្ពោជ្ឈន្តិស្ស ការឆាយ
 អកាលោ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តិស្ស ការឆាយ ។ តំ
 កិស្ស ហេតុ ។ លីនំ ភិក្ខុវេ ចិត្តំ តំ ឯតេហិ ធម្មហិ
 ទុស្សមុដ្ឋាបយំ ហោតិ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ បុរិសោ
 បរិត្តំ អក្កិ ឧដ្ឋាលេតុកាមោ អស្ស សោ តត្ថ
 អល្លានិ ចេវ តិណានិ បក្ខិបេយ្យ អល្លានិ កោមយានិ
 បក្ខិបេយ្យ អល្លានិ កដ្ឋានិ បក្ខិបេយ្យ ឧទកវា-
 តញ្ច ទទេយ្យ បំសុកានិ ច ឱកិវេយ្យ ភព្វោ នុ
 ខោ សោ បុរិសោ បរិត្តំ អក្កិ ឧដ្ឋាលេតុនិ ។

ពោធិ្យដ្ឋនដ្ឋក

ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថា
 មិនមែនជាវិស័យរបស់ពួកបរិញ្ញាជកទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុង
 លោកនេះ ព្រមទាំងទេវលោក មារលោក ព្រហ្មលោក ពពួកសត្វ
 ព្រមទាំងសមណព្រាហ្មណ៍ មនុស្សជាសម្មតិទេព និងមនុស្សដ៏សេស
 តថាគតមិនឃើញអ្នកណា ដែលគួរដោះស្រាយប្រស្នាទាំងនេះឲ្យពេញចិត្ត
 បាន លើកតែតថាគតឬសាវករបស់តថាគត ឬក៏បុគ្គលដែលបានស្តាប់
 អំពីសាវករបស់តថាគតចេញ ។

[៥៦៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើចិត្តរញ្ជាភ្នំក្នុងសម័យណា
 សម័យនោះ ជាកាលមិនគួរនឹងចម្រើនបស្សន្តិសម្តោជ្ឈង្គ ជាកាលមិនគួរ
 នឹងចម្រើនសមាធិសម្តោជ្ឈង្គ ជាកាលមិនគួរនឹងចម្រើនឧបេក្ខាសម្តោជ្ឈង្គ
 ឡើយ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះ
 ថាចិត្តដែលរញ្ជាភ្នំ ចិត្តនោះមិនងាយនឹងឲ្យស្តុះឡើងដោយធម៌ទាំងឡាយ
 នុ៎ះបានទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រៀបដូចបុរសមានប្រាថ្នានឹងបង្កាត់
 ភ្លើងតូចឲ្យឆេះ បុរសនោះក៏ដាក់ស្មៅស្រស់ផង ដាក់គោម័យស្រស់
 ផង ដាក់ឧសស្រស់ផង ផ្ទុំខ្យល់លាយទឹកផង រោយអាចម៍ដីផង
 ក្នុងភ្លើងតូចនោះ តើបុរសនោះគួរនឹងបង្កាត់ភ្លើងតូចឲ្យឆេះបានឬទេ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារគ្គោ

នោ ហោតំ ភន្តេ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ យស្មី សមយេ
 លីនំ ចិត្តំ ហោតិ អកាលោ តស្មី សមយេ បស្សន្តិ-
 សម្ពោជ្ឈន្តិស្ស ការនាយ អកាលោ សមាធិសម្ពោ-
 ជ្ឈន្តិស្ស ការនាយ អកាលោ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តិស្ស
 ការនាយ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។ លីនំ ភិក្ខុវេ ចិត្តំ តំ
 ឯតេហិ ធម្មេហិ ទុស្សមុដ្ឋាបយំ ហោតិ ។

[៥៧០] យស្មិញ្ច ខោ ភិក្ខុវេ សមយេ លីនំ
 ចិត្តំ ហោតិ កាលោ តស្មី សមយេ ធម្មវិចយ-
 សម្ពោជ្ឈន្តិស្ស ការនាយ កាលោ វិរិយសម្ពោជ្ឈន្តិស្ស
 ការនាយ កាលោ បីតិសម្ពោជ្ឈន្តិស្ស ការនាយ ។ តំ
 កិស្ស ហេតុ ។ លីនំ ភិក្ខុវេ ចិត្តំ តំ ឯតេហិ
 ធម្មេហិ សុសមុដ្ឋាបយំ ហោតិ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ
 បុរិសោ បរិត្តំ អក្កិ ឧដ្ឋាលេតុកាមោ អស្ស សោ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរគ្គ

សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស មិនគួរនឹងបង្កាត់ឲ្យឆេះបានទេ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ យ៉ាងនោះដែរ ចិត្តដែលរួញរាក្នុងសម័យណា សម័យ
 នោះ ជាកាលមិនគួរនឹងចម្រើនបស្សន្តិសម្តោជ្ឈង្គ ជាកាលមិនគួរនឹងចម្រើន
 សមាធិសម្តោជ្ឈង្គ ជាកាលមិនគួរនឹងចម្រើនឧបេក្ខាសម្តោជ្ឈង្គឡើយ ។
 ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថា
 ចិត្តរួញរាហើយ ចិត្តនោះមិនងាយនឹងឲ្យស្តុះឡើងដោយធម៌ទាំងឡាយ
 នុ៎ះបានទេ ។

[៥៧០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើចិត្តរួញរាក្នុងសម័យណា
 សម័យនោះ ជាកាលគួរនឹងចម្រើនធម្មវិចយសម្តោជ្ឈង្គ ជាកាលគួរនឹង
 ចម្រើនវិរិយសម្តោជ្ឈង្គ ជាកាលគួរនឹងចម្រើនបីតិសម្តោជ្ឈង្គ ។ ដំណើរ
 នោះ ព្រោះហេតុដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះចិត្តរួញរា
 ចិត្តនោះងាយនឹងឲ្យស្តុះឡើងបានដោយធម៌ទាំងឡាយនុ៎ះ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ប្រៀបដូចបុរសមានប្រាថ្នានឹងបង្កាត់ភ្លើងតូច បុរសនោះ

ពោជ្ឈង្គធម្មកំ

តត្ថ សុក្ខានិ ចេវ តិណានិ បក្ខិមេយ្យ សុក្ខានិ
 កោមយានិ បក្ខិមេយ្យ សុក្ខានិ កដ្ឋានិ បក្ខិមេយ្យ
 មុខវាតញ្ច ទទេយ្យ ន ច បំសុកេន ឱកិវេយ្យ
 ភព្វោ នុ ខោ សោ បុរិសោ បរិត្តំ អក្កិ ឧដ្ឋាលេតុន្តិ ។
 ឯវំ ភន្តេ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ យស្មី សមយេ
 សីនំ ចិត្តំ ហោតិ កាលោ តស្មី សមយេ ធម្មវិចយ-
 សម្ពោជ្ឈង្គិស្ស ការនាយ កាលោ វិយសម្ពោជ្ឈង្គិស្ស
 ការនាយ កាលោ បីតិសម្ពោជ្ឈង្គិស្ស ការនាយ ។ តំ
 កិស្ស ហេតុ ។ សីនំ ភិក្ខុវេ ចិត្តំ តំ ឯតេហិ ធម្មហិ
 សុសមុដ្ឋាបយំ ហោតិ ។

[៥៧១] យស្មី ភិក្ខុវេ សមយេ ឧទ្ធពំ ចិត្តំ
 ហោតិ អកាលោ តស្មី សមយេ ធម្មវិចយសម្ពោ-
 ជ្ឈង្គិស្ស ការនាយ អកាលោ វិយសម្ពោជ្ឈង្គិស្ស
 ការនាយ អកាលោ បីតិសម្ពោជ្ឈង្គិស្ស ការនាយ ។

ពោជ្ឈង្គធម្មក

ក៏ដាក់ស្មៅស្ងួតផង ដាក់គោម័យស្ងួតផង ដាក់ឧសស្ងួតផង ផ្ទុំខ្យល់
 អំពីមាត់ផង មិនរោយអាចម៍ដីផង ក្នុងភ្លើងតូចនោះ តើបុរសនោះគួរ
 នឹងបង្កាត់ភ្លើងតូចឲ្យឆេះឡើងបានឬទេ ។ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស
 បើយ៉ាងហ្នឹងគួរនឹងបង្កាត់ឲ្យឆេះបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងនោះ
 ដែរ ចិត្តរញ្ញាក្នុងសម័យណា សម័យនោះ ជាកាលគួរនឹងចម្រើនធម្ម-
 វិចយសម្តោជ្ឈង្គ ជាកាលគួរនឹងចម្រើនវិយសម្តោជ្ឈង្គ ជាកាលគួរនឹង
 ចម្រើនបីតិសម្តោជ្ឈង្គ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុដូចម្តេច ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថាចិត្តរញ្ញា ចិត្តនោះងាយនឹងឲ្យស្តុះឡើងបាន
 ដោយធម៌ទាំងឡាយនុ៎ះ ។

[៥៧១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើចិត្តរាយមាយក្នុងសម័យណា
 សម័យនោះ ជាកាលមិនគួរនឹងចម្រើនធម្មវិចយសម្តោជ្ឈង្គ ជាកាលមិនគួរ
 នឹងចម្រើនវិយសម្តោជ្ឈង្គ ជាកាលមិនគួរនឹងចម្រើនបីតិសម្តោជ្ឈង្គទេ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារគ្គោ

តំ កិស្ស ហេតុ ។ ឧទ្ធចតំ ភិក្ខុវេ ចិត្តំ តំ ឯតេហិ
 ធម្មេហិ ឡុបសមយំ ហោតិ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ
 បុរិសោ មហាន្តំ អត្តិក្ខន្ធន្តំ និព្វាយេតុកាមោ អស្ស សោ
 តត្ថ សុក្ខានិ ចេវ តិណានិ បក្ខិបេយ្យ សុក្ខានិ
 កោមយានិ បក្ខិបេយ្យ សុក្ខានិ កដ្ឋានិ បក្ខិបេយ្យ
 មុខវាតញ្ច ទទេយ្យ ន ច បំសុកោន ឱកិវេយ្យ
 ភព្វោ នុ ខោ សោ បុរិសោ មហាន្តំ អត្តិក្ខន្ធន្តំ និព្វា-
 យេតុន្តិ ។ នោ ហេតំ ភន្តេ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ
 យស្មី សមយេ ឧទ្ធចតំ ចិត្តំ ហោតិ អកាលោ តស្មី
 សមយេ ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្តិស្ស ការនាយ អកា-
 លោ វិយសម្ពោជ្ឈន្តិស្ស ការនាយ អកាលោ បីតិ-
 សម្ពោជ្ឈន្តិស្ស ការនាយ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។
 ឧទ្ធចតំ ភិក្ខុវេ ចិត្តំ តំ ឯតេហិ ធម្មេហិ ឡុបសមយំ
 ហោតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះ
 ថាចិត្តរាយមាយហើយ ចិត្តនោះមិនងាយនឹងឲ្យស្ងប់រម្ងាប់ដោយធម៌ទាំង-
 ឡាយនុ៎ះបានទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រៀបដូចបុរសមានប្រាថ្នា
 នឹងលត់គំនរភ្លើងដ៏ធំ បុរសនោះក៏ដាក់ស្មៅស្លួតផង ដាក់គោម័យស្លួត
 ផង ដាក់ឧសស្លួតផង ផ្ទុំខ្យល់អំពីមាត់ផង មិនរោយអាចម៍ដីផង ទៅ
 ក្នុងគំនរភ្លើងដ៏ធំនោះ តើបុរសនោះគួរនឹងលត់គំនរភ្លើងដ៏ធំបានឬទេ ។ សូម
 ទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស មិនគួរនឹងលត់បានទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 យ៉ាងនោះដែរ ចិត្តរាយមាយក្នុងសម័យណា សម័យនោះ ជាកាលមិន
 គួរនឹងចម្រើនធម្មវិចយសម្តោជ្ឈង្គ ជាកាលមិនគួរនឹងចម្រើនវិរិយសម្តោជ្ឈង្គ
 ជាកាលមិនគួរនឹងចម្រើនបីតិសម្តោជ្ឈង្គឡើយ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះ
 ហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថាចិត្តរាយមាយហើយ ចិត្តនោះ
 មិនងាយនឹងឲ្យស្ងប់រម្ងាប់ដោយធម៌ទាំងឡាយនុ៎ះបានឡើយ ។

ពោធិ៍សាត់

[៥៧២] យស្មីញា ខោ ភិក្ខុវេ សមយេ ឧទ្ធចតំ
 ចិត្តំ ហោតិ កាលោ តស្មី សមយេ បស្សន្តិសម្ពោ-
 ជ្ឈន្តិស្ស ការឆាយ កាលោ សមាធិសម្ពោជ្ឈន្តិស្ស
 ការឆាយ កាលោ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តិស្ស ការឆាយ
 យ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។ ឧទ្ធចតំ ភិក្ខុវេ ចិត្តំ តំ
 ឯតេហិ ធម្មហិ ស្សបសមយំ ហោតិ ។ សេយ្យជាបិ
 ភិក្ខុវេ បុរិសោ មហាន្តំ អក្កិក្ខន្ធន្តំ ជិញ្ញាបេតុកាមោ
 អស្ស សោ តត្ថ អល្លានិ ចេវ តិណានិ បក្ខិ-
 បេយ្យ អល្លានិ កោមយានិ បក្ខិបេយ្យ អល្លានិ
 កដ្ឋានិ បក្ខិបេយ្យ ឧទកវាតញ្ច ទទេយ្យ បំសុ-
 កានិ^(១) ច ឱតិវេយ្យ ភញ្ចេ នុ ខោ សោ បុរិ-
 សោ មហាន្តំ អក្កិក្ខន្ធន្តំ ជិញ្ញាបេតុន្តិ ។ ឯវំ ភន្តេ ។
 ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ យស្មី សមយេ ឧទ្ធចតំ ចិត្តំ
 ហោតិ កាលោ តស្មី សមយេ បស្សន្តិសម្ពោ-
 ជ្ឈន្តិស្ស ការឆាយ កាលោ សមាធិសម្ពោជ្ឈន្តិស្ស
 ការឆាយ កាលោ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តិស្ស ការឆាយ ។

១ ឱ. ម. បំសុកេន ច ។

ពោជ្ឈង្គធម្មក

[៥៧២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើចិត្តរាយមាយក្នុងសម័យណា
សម័យនោះ ជាកាលគួរនឹងចម្រើនបស្សនិសម្តោជ្ឈង្គ ជាកាលគួរនឹងចម្រើន
សមាធិសម្តោជ្ឈង្គ ជាកាលគួរនឹងចម្រើនឧបេក្ខាសម្តោជ្ឈង្គ ។ ដំណើរនោះ
ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថាចិត្តរាយមាយហើយ
ចិត្តនោះងាយឲ្យស្ងប់រម្ងាប់បានដោយធម៌ទាំងឡាយនុ៎ះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-
ឡាយ ប្រៀបដូចបុរសមានប្រាជ្ញានឹងលត់គំនរភ្លើងធំ បុរសនោះក៏ដាក់
ស្មៅស្រស់ផង ដាក់គោម័យស្រស់ផង ដាក់ឧសស្រស់ផង ផ្ទុំខ្យល់
លាយទឹកផង រោយអាចម៍ដីផង ក្នុងគំនរភ្លើងធំនោះ តើបុរសនោះគួរ
នឹងលត់គំនរភ្លើងធំបានឬទេ ។ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស បើយ៉ាងនេះ
លត់បាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងនោះដែរ ចិត្តរាយមាយក្នុងសម័យ
ណា សម័យនោះ ជាកាលគួរនឹងចម្រើនបស្សនិសម្តោជ្ឈង្គ ជាកាលគួរ
នឹងចម្រើនសមាធិសម្តោជ្ឈង្គ ជាកាលគួរនឹងចម្រើនឧបេក្ខាសម្តោជ្ឈង្គ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារគ្គោ

តំ កិស្ស ហេតុ ។ ឧទ្ធចំ ភិក្ខុវេ ចិត្តំ តំ ឯតេហិ
ធម្មេហិ ស្សបសមយំ ហោតិ ។ សតិញ្ច ខ្វាហំ ភិក្ខុវេ
សព្វត្តិកំ វជានីតិ ។

[៥៧៣] ឯកំ សមយំ ភក្ខវា កោលិយេសុ
វិហារតិ ហាលិទ្ធុវសនន្ទាម កោលិយានំ និតមោ ។
អថខោ សម្ពហុលា ភិក្ខុ បុព្វណ្ណាសមយំ និវាសេត្វា
បត្តចីវរមាធាយ ហាលិទ្ធុវសនំ បិណ្ណាយ ចារិសីសុ ។
អថខោ តេសំ ភិក្ខុនំ ឯតទហោសិ អតិប្បកោ ខោ
តាវ ហាលិទ្ធុវសនំ^(១) បិណ្ណាយ ចរិតុំ យទ្ធីន មយំ
យេន អញ្ញតិក្ខិយានំ បរិព្វាជកានំ អារាមោ តេនុប-
សន្តមេយ្យាមាតិ ។

១ ឱ. ហាលិទ្ធុវសនេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុគ

ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថាចិត្តរាយ-
 មាយហើយ ចិត្តនោះងាយឲ្យស្ងប់រម្ងាប់បានដោយធម៌ទាំងឡាយនុ៎ះ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលថាសតិជាគ្រឿងសម្រេចប្រយោជន៍
 គ្រប់យ៉ាង ។

[៥៧៣] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងហាលិទ្ធ-
 វសននិគម របស់ពួកកោលិយ ក្នុងដែនកោលិយ ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុ
 ច្រើនរូប ស្ងៀកស្ងៀងប្រដាប់បាត្រនិងចីវរក្នុងបុព្វណ្ណសម័យ ចូលទៅ
 បិណ្ឌបាតក្នុងហាលិទ្ធវសននិគម ។ ទើបពួកភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីត្រិះ-
 រិះដូច្នោះថា ដំណើរដែលយើងចូលទៅបិណ្ឌបាតក្នុងហាលិទ្ធវសននិគមនោះ
 ដូចជានៅព្រឹកណាស់នៅឡើយ បើដូច្នោះ គួរពួកយើងនាំគ្នាចូលទៅ
 ឯអាមារបស់បរិព្វាជកជាអន្យតិរិយសិនចុះ ។

ពោធិ៍សាត់

[៥៧៤] អថខោ តេ ភិក្ខុ យេន អញ្ញតិភិក្ខុយានំ
 បរិព្វាជកានំ អារាមោ តេនុបសង្កមីសុ ឧបសង្កមិត្វា
 តេហិ អញ្ញតិភិក្ខុយេហិ បរិព្វាជកេហិ សទ្ធិ សម្មោទីសុ
 សម្មោទនីយំ កថំ សារាណីយំ វិទិសារត្វា ឯកមន្តំ
 និសីទីសុ ។ ឯកមន្តំ និសិទ្ធេ ខោ តេ ភិក្ខុ តេ
 អញ្ញតិភិក្ខុយា បរិព្វាជកា ឯតទរោច្ចំ សមណោ អារុសោ
 កោតមោ សារកានំ ឯវំ ធម្មំ នេសេតិ ឯថ តុម្ភេ
 ភិក្ខុវេ បញ្ច ជីវរណោ បហាយ ចេតសោ ឧបក្កិលេ-
 សេ បញ្ញាយ ទុព្វលីករណោ មេត្តាសហគតេន ចេត-
 សា ឯកំ ទិសំ ជរិត្វា វិហារថ តថា ទុតិយំ ។ តថា
 តតិយំ ។ តថា ចតុត្ថំ ។ ឥតិ ឧទ្ធមណោ តិរិយំ សព្វជិ
 សព្វត្តតាយ សញ្ញាន្តំ លោកំ មេត្តាសហគតេន ចេ-
 តសា វិបុលេន មហាត្តតេន អប្បមាលោន អវេរេន
 អព្យាបដ្ឋេន ជរិត្វា វិហារថ ។

ពោជ្ឈង្គធម្មដក

[៥៧៤] លំដាប់នោះឯង ពួកភិក្ខុទាំងនោះក៏នាំគ្នាចូលទៅ
ឯអារាមរបស់បរិព្វាជកជាអន្យតិវិយ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តី
រីករាយជាមួយនឹងបរិព្វាជកជាអន្យតិវិយទាំងនោះ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែល
គួររីករាយនិងពាក្យដែលគួរព្រកហើយ ទើបអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះ
ពួកភិក្ខុទាំងនោះអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ពួកបរិព្វាជកជាអន្យតិវិយ
ទាំងនោះនិយាយដូច្នោះថា នែលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ព្រះសមណ-
គោតមតែងសម្តែងធម៌ប្រាប់សាវកទាំងឡាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង-
ឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរមកអាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយលះបង់នីវរណ-
ធម៌ ៥ ជាគ្រឿងសៅហ្មងនៃចិត្ត ដែលធ្វើប្រាជ្ញាឲ្យមានកម្លាំងថយ ផ្សាយ
ចិត្តប្រកបដោយមេត្តាទៅកាន់ទិសទី ១ ទិសទី ២ ក៏ដូចគ្នា ។ ទិសទី ៣
ក៏ដូចគ្នា ។ ទិសទី ៤ ក៏ដូចគ្នា ។ ចូរផ្សាយចិត្តប្រកបដោយមេត្តា ជា
ចិត្តជំទូលាយ មិនមានប្រមាណ មិនមានពៀរ មិនមានព្យាបាទ ទៅ
កាន់សត្វលោកទាំងអស់ ក្នុងទិសខាងលើ ទិសខាងក្រោម ទិសទទឹង
គឺទិសតូច ។ ដោយការយកខ្លួនទៅប្រៀបធៀបនឹងសត្វទាំងអស់ក្នុងទីទាំង
ពួង តាមទំនងនេះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារុត្តោ

[៥៧៥] ករុណាសហគតេន ចេតសា ឯកំ ទិសំ
 ជវិត្វា វិហារថ តថា ទុតិយំ ។ តថា តតិយំ ។ តថា
 ចតុត្ថំ ។ ឥតិ ឧទ្ធមដោ តិរិយំ សព្វដិ សព្វត្តតាយ
 សព្វារន្តំ លោកំ ករុណាសហគតេន ចេតសា វិបុ-
 លេន មហាក្កតេន អប្បមាលោន អវេរេន អព្យា-
 បដ្ឋេន ជវិត្វា វិហារថ ។

[៥៧៦] មុទិតាសហគតេន ចេតសា ឯកំ ទិសំ
 ជវិត្វា វិហារថ តថា ទុតិយំ ។ តថា តតិយំ ។ តថា
 ចតុត្ថំ ។ ឥតិ ឧទ្ធមដោ តិរិយំ សព្វដិ សព្វត្តតាយ
 សព្វារន្តំ លោកំ មុទិតាសហគតេន ចេតសា វិបុ-
 លេន មហាក្កតេន អប្បមាលោន អវេរេន អព្យាបដ្ឋេន
 ជវិត្វា វិហារថ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

[៥៧៥] អ្នកទាំងឡាយ ចូរផ្សាយចិត្តប្រកបដោយករុណាទៅកាន់
 ទិសទី ១ ទិសទី ២ ក៏ដូចគ្នា ។ ទិសទី ៣ ក៏ដូចគ្នា ។ ទិសទី ៤ ក៏ដូច
 គ្នា ។ ចូរផ្សាយចិត្តប្រកបដោយករុណា ជាចិត្តធំទូលាយ មិនមាន
 ប្រមាណ មិនមានពៀរ មិនមានព្យាបាទ ទៅកាន់សត្វលោកទាំងអស់
 ក្នុងទិសខាងលើ ទិសខាងក្រោម ទិសទទឹង ដោយការយកខ្លួនទៅ
 ប្រៀបធៀបនឹងសត្វទាំងអស់ក្នុងទីទាំងពួង តាមទំនងនេះឯង ។

[៥៧៦] អ្នកទាំងឡាយ ចូរផ្សាយចិត្តប្រកបដោយមុទិតាទៅកាន់
 ទិសទី ១ ទិសទី ២ ក៏ដូចគ្នា ។ ទិសទី ៣ ក៏ដូចគ្នា ។ ទិសទី ៤
 ក៏ដូចគ្នា ។ ចូរផ្សាយចិត្តប្រកបដោយមុទិតា ជាចិត្តធំទូលាយ មិនមាន
 ប្រមាណ មិនមានពៀរ មិនមានព្យាបាទ ទៅកាន់សត្វលោកទាំងអស់
 ក្នុងទិសខាងលើ ទិសខាងក្រោម ទិសទទឹង ដោយការយកខ្លួនទៅ
 ប្រៀបធៀបនឹងសត្វទាំងអស់ក្នុងទីទាំងពួង តាមទំនងនេះឯង ។

ពោធិ៍សាត់

[៥៧៧] ឧបេក្ខាសហគតេន ចេតសា ឯកំ ទិសំ
 ជរិត្តា វិហារថ តថា ទុតិយំ ។ តថា តតិយំ ។ តថា
 ចតុត្ថំ ។ ឥតិ ឧទ្ធុមណោ តិរិយំ សព្វដិ សព្វត្តតាយ
 សព្វារន្តំ លោកំ ឧបេក្ខាសហគតេន ចេតសា វិបុ-
 លេន មហាក្កតេន អប្បមាលោន អវេរេន អព្យាបដ្ឋេន
 ជរិត្តា វិហារថាតិ ។

[៥៧៨] មយម្បិ ខោ អារុសោ សារកានំ ឯវំ
 ធម្មំ ទេសេម ឯថ តុម្ភេ អារុសោ បញ្ច ជីវរណោ
 បហាយ ចេតសោ ឧបក្កិលេសេ បញ្ញាយ ទុព្វលី-
 ករណោ មេត្តាសហគតេន ចេតសា ឯកំ ទិសំ
 ជរិត្តា វិហារថ ។ បេ ។

[៥៧៩] ឧបេក្ខាសហគតេន ចេតសា ឯកំ ទិសំ
 ជរិត្តា វិហារថ តថា ទុតិយំ ។ តថា តតិយំ ។ តថា
 ចតុត្ថំ ។ ឥតិ ឧទ្ធុមណោ តិរិយំ សព្វដិ សព្វត្តតាយ
 សព្វារន្តំ លោកំ ឧបេក្ខាសហគតេន ចេតសា វិបុ-
 លេន មហាក្កតេន អប្បមាលោន អវេរេន អព្យាបដ្ឋេន
 ជរិត្តា វិហារថាតិ ។

ពោធិ្យដ្ឋង្គនដ្ឋក

[៥៧៧] អ្នកទាំងឡាយ ចូរផ្សាយចិត្តប្រកបដោយឧបេក្ខាទៅកាន់
ទិសទី ១ ទិសទី ២ ក៏ដូចគ្នា ។ ទិសទី ៣ ក៏ដូចគ្នា ។ ទិសទី ៤ ក៏ដូច
គ្នា ។ ចូរផ្សាយចិត្តប្រកបដោយឧបេក្ខា ជាចិត្តធំទូលាយ មិនមាន
ប្រមាណ មិនមានពៀរ មិនមានព្យាបាទ ទៅកាន់សត្វលោកទាំងអស់
ក្នុងទិសខាងលើ ទិសខាងក្រោម ទិសទទឹង ដោយការយកខ្លួនទៅ
ប្រៀបធៀបនឹងសត្វទាំងអស់ក្នុងទីទាំងពួង តាមទំនងនេះឯង ។

[៥៧៨] នៃលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ សូម្បីពួកយើង ក៏តែង
សម្តែងធម៌ប្រាប់សាវកទាំងឡាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ
អ្នកទាំងឡាយចូរមកអាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយលះបង់នីវរណធម៌ ៥ ជា
គ្រឿងសៅហ្មងនៃចិត្ត ដែលធ្វើប្រាជ្ញាឲ្យមានកម្លាំងថយ រួចផ្សាយចិត្ត
ប្រកបដោយមេត្តាទៅកាន់ទិសទី ១ ។ បេ ។

[៥៧៩] អ្នកទាំងឡាយ ចូរផ្សាយចិត្តប្រកបដោយឧបេក្ខាទៅកាន់
ទិសទី ១ ទិសទី ២ ក៏ដូចគ្នា ។ ទិសទី ៣ ក៏ដូចគ្នា ។ ទិសទី ៤
ក៏ដូចគ្នា ។ ចូរផ្សាយចិត្តប្រកបដោយឧបេក្ខា ជាចិត្តធំទូលាយ មិនមាន
ប្រមាណ មិនមានពៀរ មិនមានព្យាបាទ ទៅកាន់សត្វលោកទាំងអស់
ក្នុងទិសខាងលើ ទិសខាងក្រោម ទិសទទឹង ដោយការយកខ្លួនទៅ
ប្រៀបធៀបនឹងសត្វទាំងអស់ក្នុងទីទាំងពួង តាមទំនងនេះដែរ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារុត្តោ

[៥៨០] ឥធិ ឆោ អារុសោ កោ វិសេសោ កោ
អធិប្បាយសោ កិណ្ឌាណករណំ សមណស្ស វា កោត-
មស្ស អម្ពាភំ វា យទិទំ ធម្មទេសនាយ វា ធម្មទេ-
សនំ អនុសាសនិយា វា អនុសាសនន្តិ ។

[៥៨១] អថខោ តេ ភិក្ខុ តេសំ អញ្ញតិវ្តិយានំ
បរិព្វាជកានំ ភាសិតំ នេវ អភិទន្ធិសុ នប្បដិក្កោ-
សីសុ អនភិទន្ធិត្វា អប្បដិក្កោសិត្វា ឧដ្ឋាយាសនា
បក្កមីសុ ភកវតោ សន្តិកេ ឯតស្ស ភាសិតស្ស អត្ថំ
អាជានិស្សាមាតិ ។

[៥៨២] អថខោ តេ ភិក្ខុ ហាលិទ្ធុវសនេ បិណ្ណាយ
ចរិត្វា បច្ឆាកត្ថំ បិណ្ណាចាតប្បដិក្កន្តា យេន ភកវា
តេនុបសន្តមីសុ ឧបសន្តមិត្វា ភកវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯ-
កមន្តំ និសីទីសុ ។ ឯកមន្តំ និសិដ្ឋា ខោ តេ ភិក្ខុ
ភកវន្តំ ឯតទវោចំ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុគ្គ

[៥៨០] នៃលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ចុះក្នុងរឿងនេះ មាន
សេចក្តីវិសេសដូចម្តេច មានសេចក្តីអធិប្បាយដូចម្តេច មានអំពើផ្សេង
គ្នាដូចម្តេច របស់ព្រះសមណគោតមក្តី យើងក្តី អំពីដំណើរធម៌ទេសនា
និងធម៌ទេសនា អំពីពាក្យប្រៀនប្រដៅនិងពាក្យប្រៀនប្រដៅ ។

[៥៨១] គ្រានោះឯង ពួកភិក្ខុទាំងនោះមិនបានត្រេកអរ មិន
បានឃាត់ហាមភាសិតរបស់ពួកបរិព្វាជកជាអន្យតិវិយទាំងនោះ លុះមិន
ត្រេកអរ មិនឃាត់ហាមហើយ ក៏ក្រោកចាកអាសនៈដើរចេញទៅដោយ
គិតគ្នាថា យើងគង់នឹងដឹងសេចក្តីនៃភាសិតនុ៎ះ ក្នុងសំណាក់ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគមិនខាន ។

[៥៨២] លំដាប់នោះឯង ភិក្ខុទាំងនោះត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាតក្នុង
ហាលិទ្ធុរសននិគម លុះកន្លងបិណ្ឌបាតក្នុងកាលជាខាងក្រោយភត្ត ក៏នាំ
គ្នាចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ថ្វាយបង្គំ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ រួចអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះពួកភិក្ខុទាំងនោះ
អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏បានទូលស្មើសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគដូច្នោះថា

ពោធិ៍សាត់

[៥៨៣] ឥត មយំ ភន្តេ បុព្វល្អាសមយំ និវាសេត្វា
 បត្តិវិវាទាយ ហាលិទ្ធុវសនំ បិណ្ណាយ បរិសិម្ព ។
 តេសំ ឆោ ភន្តេ អម្ពាតំ ឯតទហោសិ អតិប្បកោ
 ខោ តាវ ហាលិទ្ធុវសនំ បិណ្ណាយ ចរិតំ យទ្ធុន មយំ
 យេន អញ្ញតិត្តិយានំ បរិព្វាជកានំ អារាមោ តេនុប-
 សន្តមេយ្យមាតិ ។

[៥៨៤] អថខោ មយំ ភន្តេ យេន អញ្ញតិត្តិយានំ
 បរិព្វាជកានំ អារាមោ តេនុបសន្តមិម្ព ឧបសន្តមិត្វា
 តេហិ អញ្ញតិត្តិយេហិ បរិព្វាជកេហិ សន្តិ សម្មោទិម្ព
 សម្មោទនីយំ កថំ សារាណីយំ វិទិសារេត្វា ឯកមន្តំ
 និសីទិម្ព ។ ឯកមន្តំ និសិទ្ធុ ខោ អម្ពេ ភន្តេ តេ
 អញ្ញតិត្តិយា បរិព្វាជកា ឯតទហេតុំ សមណោ អារុសោ
 កោតមោ សាវកានំ ឯវំ ធម្មំ ទេសេតិ ឯថ តុម្ពេ
 ភិក្ខុវេ បញ្ចា នីវរណោ បហាយ ចេតសោ ឧបក្កិលេសេ
 បញ្ញាយ ទុព្វលីករណោ មេត្តាសហគតេន ចេតសា
 ឯកំ ទិសំ ជរិត្វា វិហារថ ។ បេ ។

ពោធិ្យដ្ឋនដ្ឋក

[៥៨៣] សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ក្នុងទីឯណោះ ពួកខ្ញុំ
 ព្រះអង្គបានស្ងៀកស្ងៀមប្រដាប់បាត្រនិងចីវរក្នុងបុព្វល្អាសម័យ ចូលទៅ
 បិណ្ឌបាតក្នុងហាលិទ្ធុវសននិគម ។ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ពួកខ្ញុំ
 ព្រះអង្គទាំងនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា ដំណើរដែលយើងត្រាច់ទៅ
 បិណ្ឌបាតក្នុងហាលិទ្ធុវសននិគម នៅព្រឹកណាស់នៅឡើយ បើដូច្នោះគួរ
 តែពួកយើងចូលទៅឯអាវាមរបស់ពួកបរិព្វាជកជាអន្យតិវិយសិនចុះ ។

[៥៨៤] សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស វេលានោះ ពួកខ្ញុំព្រះអង្គ
 ក៏បាននាំគ្នាចូលទៅឯអាវាមរបស់ពួកបរិព្វាជកជាអន្យតិវិយ លុះចូលទៅ
 ដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយជាមួយនឹងពួកបរិព្វាជកជាអន្យតិវិយទាំង
 នោះ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយនិងពាក្យគួររព្វកហើយ ក៏អង្គុយ
 ក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន លុះពួកខ្ញុំព្រះអង្គគអង្គុយក្នុងទី
 ដ៏សមគួរហើយ ពួកបរិព្វាជកជាអន្យតិវិយទាំងនោះបាននិយាយដូច្នោះថា
 នៃលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ព្រះសមណគោតមតែងសម្តែងធម៌
 ប្រាប់សាវកទាំងឡាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
 ចូរមកអាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយលះបង់និវរណធម៌ ៥ ជាគ្រឿងសៅហ្មង
 ចិត្ត ដែលធ្វើប្រាជ្ញាឲ្យមានកម្លាំងថយ រួចផ្សាយចិត្តប្រកបដោយមេត្តា
 ទៅកាន់ទិសទី ១ ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារុគោ

[៥៨៥] ករុណាសហគតេន ចេតសា ។

[៥៨៦] មុទិតាសហគតេន ចេតសា ។

[៥៨៧] ឧបេក្ខាសហគតេន ចេតសា ឯកំ ទិសំ
 ធវិត្វា វិហារេ តថា ទុតិយំ ។ តថា តតិយំ ។ តថា
 ចតុត្ថំ ។ ឥតិ ឧទ្ធុមដោ តិរិយំ សព្វដិ សព្វត្តតាយ
 សញ្ញារន្តំ លោកំ ឧបេក្ខាសហគតេន ចេតសា វិបុ-
 លេន មហាក្កតេន អប្បមាលោន អវេរេន អព្យាបដ្ឋេន
 ធវិត្វា វិហារថាតិ ។

[៥៨៨] មយម្បិ ខោ អារុសោ សាវកានំ ឯវំ ធម្មំ
 ទេសេម ឯថ តុម្ហេ អារុសោ បញ្ច ជីវរណោ បហាយ
 ចេតសោ ឧបក្កិលេសេ បញ្ញាយ ទុព្វលីករណោ មេត្តា-
 សហគតេន ចេតសា ឯកំ ទិសំ ធវិត្វា វិហារេ ។ បេ ។

[៥៨៩] ករុណាសហគតេន ចេតសា ។

[៥៩០] មុទិតាសហគតេន ចេតសា ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុគ្គ

[៥៨៥] ចិត្តប្រកបដោយករុណា ។

[៥៨៦] ចិត្តប្រកបដោយមុទិតា ។

[៥៨៧] អ្នកទាំងឡាយ ចូរផ្សាយចិត្តប្រកបដោយឧបេក្ខាទៅកាន់
ទិសទី ១ ទិសទី ២ ក៏ដូចគ្នា ។ ទិសទី ៣ ក៏ដូចគ្នា ។ ទិសទី ៤ ក៏ដូច
គ្នា ។ ចូរផ្សាយចិត្តប្រកបដោយឧបេក្ខា ជាចិត្តធំទូលាយ មិនមាន
ប្រមាណ មិនមានពៀរ មិនមានព្យាបាទ ទៅកាន់សត្វលោកទាំងអស់
ក្នុងទិសខាងលើ ទិសខាងក្រោម ទិសទទឹង ដោយការយកខ្លួនទៅ
ប្រៀបធៀបនឹងសត្វទាំងអស់ក្នុងទីទាំងពួង តាមទំនងនេះចុះ ។

[៥៨៨] នៃលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ សូម្បីពួកយើង ក៏តែង
សម្តែងធម៌ប្រាប់សាវ័កទាំងឡាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ
ចូរអ្នកទាំងឡាយមកអាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយលះបង់នីវរណធម៌ ៥ ជា
គ្រឿងសៅហ្មងចិត្ត ដែលធ្វើប្រាជ្ញាឲ្យមានកម្លាំងថយ ចូរផ្សាយចិត្ត
ប្រកបដោយមេត្តាទៅកាន់ទិសទី ១ ។ បេ ។

[៥៨៩] ចិត្តប្រកបដោយករុណា ។

[៥៩០] ចិត្តប្រកបដោយមុទិតា ។

ពោជ្ឈង្គធម្មកំ

[៥៩១] ឧបេក្ខាសហគតេន ចេតសា ឯកំ ទិសំ
 ជរិត្តា វិហារថ តថា ទុតិយំ ។ តថា តតិយំ ។ តថា
 ចតុត្ថំ ។ ឥតិ ឧទ្ធមដោ តិរិយំ សព្វដិ សព្វត្តតាយ
 សញ្ញាវន្តំ លោកំ ឧបេក្ខាសហគតេន ចេតសា វិបុ-
 លេន មហាក្កតេន អប្បមាលោន អវេរេន អព្យាបដ្ឋេន
 ជរិត្តា វិហារថាតិ ។

[៥៩២] ឥធិ នោ អារុសោ កោ វិសេសោ កោ
 អធិប្បាយសោ កិដ្ឋានាករណំ សមណស្ស វា កោ-
 តមស្ស អម្ពាភំ វា យទិទំ ធម្មទេសនាយ វា ធម្ម-
 ទេសនំ អនុសាសនិយា វា អនុសាសនន្តិ ។

[៥៩៣] អថខោ មយំ ភន្តេ តេសំ អញ្ញតិវិទិយានំ
 បរិព្វាជកានំ ភាសិតំ នេវ អភិទន្ធិម្ហ ធម្មដិក្កោសិម្ហ
 អនភិទន្ធិត្វា អប្បដិក្កោសិត្វា ឧដ្ឋាយាសនា បក្ក-
 មិម្ហ ភកវតោ សន្តិកេ ឯតស្ស ភាសិតស្ស អត្ថំ
 អាជានិស្សាមាតិ ។

ពោជ្ឈង្គធម្មក

[៥៩១] អ្នកទាំងឡាយ ចូរផ្សាយចិត្តប្រកបដោយឧបេក្ខាទៅកាន់
 ទិសទី ១ ទិសទី ២ ក៏ដូចគ្នា ។ ទិសទី ៣ ក៏ដូចគ្នា ។ ទិសទី ៤ ក៏ដូច
 គ្នា ។ ចូរផ្សាយចិត្តប្រកបដោយឧបេក្ខា ជាចិត្តធំទូលាយ មិនមាន
 ប្រមាណ មិនមានពៀរ មិនមានព្យាបាទ ទៅកាន់សត្វលោកទាំងអស់
 ក្នុងទិសខាងលើ ទិសខាងក្រោម ទិសទទឹង ដោយការយកខ្លួនទៅ
 ប្រៀបធៀបនឹងសត្វទាំងអស់ក្នុងទីទាំងពួង ដូច្នោះដែរ ។

[៥៩២] នៃលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ចុះក្នុងដំណើរនេះ តើ
 មានសេចក្តីវិសេសដូចម្តេច មានសេចក្តីអធិប្បាយដូចម្តេច មានអំពើ
 ផ្សេងគ្នាដូចម្តេច របស់ព្រះសមណគោតមក្តី យើងក្តី អំពីដំណើរធម៌
 ទេសនានិងធម៌ទេសនា អំពីពាក្យប្រៀនប្រដៅនិងពាក្យប្រៀនប្រដៅ ។

[៥៩៣] សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស វេលានោះ ពួកខ្ញុំព្រះអង្គ
 មិនបានត្រេកអរ មិនឃាត់ហាមភាសិតរបស់ពួកបរិព្វាជកជាអន្យតិរិយ
 ទាំងនោះទេ លុះមិនត្រេកអរ មិនឃាត់ហាមហើយ ក៏ក្រោកចាកអា-
 សនៈដើរចេញមក ដោយគិតគ្នាថា យើងគង់នឹងដឹងសេចក្តីនៃភាសិតនុ៎ះ
 ក្នុងសំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនខាន ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារគ្គោ

[៥៩៤] ឯវំវាទិណោ ភិក្ខុវេ អញ្ញតិភិក្ខុយា បរិញ្ញា-
 ជកា ឯវមស្ស វចនីយា កងំ ការិតា បនារុសោ
 មេត្តាចេតោវិមុត្តិ កីតតិកា ហោតិ កិម្បរមា កិម្ម-
 លា កិម្បរិយោសាណា ។ កងំ ការិតា បនារុសោ
 ករុណាចេតោវិមុត្តិ កីតតិកា ហោតិ កិម្បរមា កិម្ម-
 លា កិម្បរិយោសាណា ។ កងំ ការិតា បនារុសោ
 មុទិតាចេតោវិមុត្តិ កីតតិកា ហោតិ កិម្បរមា កិម្ម-
 លា កិម្បរិយោសាណា ។ កងំ ការិតា បនារុសោ
 ឧបេក្ខាចេតោវិមុត្តិ កីតតិកា ហោតិ កិម្បរមា កិម្ម-
 លា កិម្បរិយោសាណាតិ ។ ឯវំ បុដ្ឋា ភិក្ខុវេ អញ្ញ-
 តិភិក្ខុយា បរិញ្ញាជកា ន ចេវ សម្មាយិស្សន្តិ ឧត្ត-
 រិញ្ញា វិយាតំ អាបដ្ឋិស្សន្តិ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។
 យថា តំ ភិក្ខុវេ អវិសយស្មី ។ ធាហន្តំ ភិក្ខុវេ
 បស្សមិ សនេវកេ លោកេ សមារកេ សព្វហ្មកេ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុគ

[៥៩២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើពួកបរិព្វាជកជាអន្យតិរិយ និយាយយ៉ាងនេះ អ្នកទាំងឡាយត្រូវសួរយ៉ាងនេះវិញថា ម្នាលអារុសោ ទាំងឡាយ ចុះមេត្តាចេតោវិមុត្តិត្រូវចម្រើនដូចម្តេច មានគតិដូចម្តេច មានសេចក្តីថ្លៃថ្នូរដូចម្តេច មានផលដូចម្តេច មានទីបំផុតដូចម្តេច ។ ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ ចុះករុណាចេតោវិមុត្តិ ត្រូវចម្រើនដូចម្តេច មានគតិដូចម្តេច មានសេចក្តីថ្លៃថ្នូរដូចម្តេច មានផលដូចម្តេច មានទី បំផុតដូចម្តេច ។ ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ ចុះមុទិតាចេតោវិមុត្តិ ត្រូវ ចម្រើនដូចម្តេច មានគតិដូចម្តេច មានសេចក្តីថ្លៃថ្នូរដូចម្តេច មានផលដូច ម្តេច មានទីបំផុតដូចម្តេច ។ ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ ចុះឧបេក្ខា- ចេតោវិមុត្តិ ត្រូវចម្រើនដូចម្តេច មានគតិដូចម្តេច មានសេចក្តីថ្លៃថ្នូរដូច ម្តេច មានផលដូចម្តេច មានទីបំផុតដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើ អ្នកទាំងឡាយសួរយ៉ាងនេះ ពួកបរិព្វាជកជាអន្យតិរិយ មុខជានឹងដោះ ស្រាយមិនរួចផង នឹងដល់នូវសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ចិត្តដ៏ក្រៃលែងផង ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះ ដំណើរនោះ មិនជាវិស័យរបស់ពួកអន្យតិរិយបរិព្វាជកទេ ។ ម្នាលភិក្ខុ ទាំងឡាយ ក្នុងលោកនេះ ព្រមទាំងទេវលោក មារលោក ព្រហ្មលោក

ពោធិ្យវង្សធម្មកំ

សស្សមណាព្រាហ្មណិយា បដាយ សនេវមនុស្សាយ
 យោ ឥមេសំ បញ្ហានំ វេយ្យាករណោន ចិត្តំ អារា-
 ជេយ្យ អញ្ញត្រិ តថាគតេន វា តថាគតសារកេន
 វា ឥតោ វា បន សុត្វា ។

[៥៩៥] កចំ ការិតា ច ភិក្ខុវេ មេត្តាចេតោវិមុត្តិ
 កីតតិកា ហោតិ កិម្មរមា កិម្មលា កិម្មរិយោ-
 សាណា ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ មេត្តាសហគតំ សតិ-
 សម្មោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ ។ បេ ។ មេត្តាសហគតំ ឧបេក្ខា-
 សម្មោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ វិវាតនិស្សិតំ និរោ-
 ធិនិស្សិតំ វោស្សក្កបរិណាមី ។ សោ សចេ អាកដ្ឋតិ
 អប្បដិក្ខុលេ បដិក្ខុលសញ្ញិ វិហារេយ្យន្តិ បដិក្ខុល-
 សញ្ញិ តត្ថ វិហារតិ សចេ អាកដ្ឋតិ បដិក្ខុលេ
 អប្បដិក្ខុលសញ្ញិ វិហារេយ្យន្តិ អប្បដិក្ខុលសញ្ញិ តត្ថ
 វិហារតិ សចេ អាកដ្ឋតិ អប្បដិក្ខុលេ ច បដិក្ខុលេ ច

ពោជ្ឈង្គនដ្ឋក

ពពួកសត្វ ព្រមទាំងសមណព្រាហ្មណ៍ មនុស្សជាសម្មតិទេពនិងមនុស្ស
ដ៏សេស តថាគតមិនឃើញអ្នកណាអាចដោះស្រាយប្រស្នាទាំងនេះឲ្យ
ពេញចិត្តបានឡើយ លើកលែងតែតថាគតឬសាវករបស់តថាគត ឬក៏
បុគ្គលដែលបានស្តាប់អំពីសាវករបស់តថាគតមក ។

[៥៩៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះមេត្តាចេតោវិមុត្តិ តើត្រូវចម្រើន
ដូចម្តេច មានគតិដូចម្តេច មានសេចក្តីថ្លៃថ្នូរដូចម្តេច មានផលដូចម្តេច
មានទីបំផុតដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចម្រើន
សតិសម្តោជ្ឈង្គប្រកបដោយមេត្តា ។ បេ ។ ចម្រើនឧបេក្ខាសម្តោជ្ឈង្គប្រកប
ដោយមេត្តា ដែលអាស្រ័យនូវសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវការប្រាស
ចាករាគៈ អាស្រ័យនូវធម៌ជាគ្រឿងរលត់ បង្កើនទៅកាន់ការលះបង់ ។
បើភិក្ខុនោះប្រាថ្នាថា សូមឲ្យអាត្មាមានសេចក្តីសម្គាល់ក្នុងរបស់ដែលមិន
គួរខ្ពើមថា ជារបស់គួរខ្ពើមដូច្នោះ ជាអ្នកមានសេចក្តីសម្គាល់ក្នុងរបស់
នោះថា ជារបស់គួរខ្ពើមមែន បើប្រាថ្នាថា សូមឲ្យអាត្មាអញមាន
សេចក្តីសម្គាល់ក្នុងរបស់ដែលគួរខ្ពើមថា ជារបស់មិនគួរខ្ពើមវិញដូច្នោះ
ជាអ្នកមានសេចក្តីសម្គាល់ក្នុងរបស់នោះថាមិនគួរខ្ពើមមែន បើប្រាថ្នាថា
សូមឲ្យអាត្មាអញមានសេចក្តីសម្គាល់ក្នុងរបស់មិនគួរខ្ពើមនិងគួរខ្ពើមថា

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារគ្គោ

បដិក្ខលសញ្ញំ វិហារេយ្យន្តិ បដិក្ខលសញ្ញំ តត្ថ វិហារតិ
 សចេ អាកដ្ឋតិ បដិក្ខលេ ច អប្បដិក្ខលេ ច
 អប្បដិក្ខលសញ្ញំ វិហារេយ្យន្តិ អប្បដិក្ខលសញ្ញំ តត្ថ
 វិហារតិ សចេ អាកដ្ឋតិ អប្បដិក្ខលញ្ច បដិក្ខលញ្ច
 តទុកយំ អភិនិវេដ្ឋត្វា ឧបេក្ខកោ វិហារេយ្យំ សតោ
 សម្បជានោតិ ឧបេក្ខកោ តត្ថ វិហារតិ សតោ
 សម្បជានោ សុកំ វា ខោ បន វិមោក្ខំ ឧបសម្បជ្ជ
 វិហារតិ ។ សុភបរមាហំ ភិក្ខុវេ មេត្តាចេតោវិមុត្តិ
 វនាមិ ។ ឥធិ បញ្ញស្ស ភិក្ខុនោ ឧត្តវិមុត្តិ អប្ប-
 ជិវិជ្ឈតោ ។

[៥៩៦] កថំ ភារិតា ច ភិក្ខុវេ ករុណាចេ-
 តោវិមុត្តិ កីតតិកា ហោតិ កិម្មរមា កិម្មលា
 កិម្មរិយោសាណា ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ករុណា-
 សហគតំ សតិសម្មោជ្ឈន្តិ ភាវេតិ ។ បេ ។ ករុ-
 ណាសហគតំ ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈន្តិ ភាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

ជារបស់គួរខ្ពើមដូច្នោះ ជាអ្នកមានសេចក្តីសម្គាល់ក្នុងរបស់នោះថា ជា
 របស់គួរខ្ពើមមែន បើប្រាថ្នាថា សូមឲ្យអាត្មាអញមានសេចក្តីសម្គាល់
 ក្នុងរបស់គួរខ្ពើមនិងមិនគួរខ្ពើមថា ជារបស់មិនគួរខ្ពើមដូច្នោះ ជាអ្នកមាន
 សេចក្តីសម្គាល់ក្នុងរបស់នោះថា ជារបស់មិនគួរខ្ពើមមែន បើប្រាថ្នាថា
 សូមឲ្យអាត្មាអញកុំជាប់ចំពាក់នឹងរបស់ទាំង ២ នោះ គឺរបស់មិនគួរខ្ពើម
 និងរបស់គួរខ្ពើម ជាអ្នកព្រងើយកន្តើយ ប្រកបដោយសតិសម្បជញ្ញៈ
 ដូច្នោះ ទៅជាអ្នកព្រងើយកន្តើយ ប្រកបដោយសតិសម្បជញ្ញៈក្នុងរបស់
 នោះ ឬក៏បានសម្រេចវិមោក្ខដ៏ល្អ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតហៅ
 មេត្តាចេតោវិមុត្តិថា ជាគុណជាតិល្អក្រៃលែង ។ បើភិក្ខុមិនទាន់ចាក់ធ្លុះ
 នូវវិមុត្តិដ៏លើសលុបទេ ប្រាថ្នាក៏គង់មានក្នុងលោកនេះដែរ ។

[៥៩៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ករុណាចេតោវិមុត្តិ តើត្រូវចម្រើន
 ដូចម្តេច មានគតិដូចម្តេច មានសេចក្តីថ្លៃថ្នាដូចម្តេច មានផលដូច
 ម្តេច មានទីបំផុតដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនា
 នេះ ចម្រើនសតិសម្បជញ្ញៈប្រកបដោយករុណា ។ បេ ។ ចម្រើនឧបេក្ខា-
 សម្បជញ្ញៈ ប្រកបដោយករុណា ដែលអាស្រ័យនូវសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់

ពោជ្ឈង្គធម្មកំ

វិរាតនិស្សិតំ និរោធជនិស្សិតំ វោស្សក្កបរិណាមី ។ សោ
 សចេ អាភជ្ជតិ អប្បជិក្ខុលេ បជិក្ខុលសញ្ញំ វិហា-
 រេយ្យន្តិ បជិក្ខុលសញ្ញំ តត្ថ វិហារតិ ។ បេ ។ សចេ
 អាភជ្ជតិ អប្បជិក្ខុលញ្ច បជិក្ខុលញ្ច តទុកយំ អភិ-
 និរដ្ឋេត្វា ឧបេក្ខុកោ វិហារេយ្យំ សតោ សម្មជាណេតិ
 ឧបេក្ខុកោ តត្ថ វិហារតិ សតោ សម្មជាណេ សព្វ-
 សោ វា បន រូបសញ្ញានំ សមតិក្កមា បជិយសញ្ញានំ
 អត្ថដ្ឋមា នានត្ថសញ្ញានំ អមនសិកាវា អនន្តោ អា-
 កាសោតិ អាកាសានញ្ចាយតនំ ឧបសម្មជ្ជ វិហា-
 រតិ ។ អាកាសានញ្ចាយតនបរមាហំ ភិក្ខុវេ ករុ-
 ណាចេតោវិមុត្តិ វេនាមិ ។ ឥធម បញ្ញស្ស ភិក្ខុនោ
 ឧត្តវិមុត្តិ អប្បជិវិជ្ឈតោ ។

ពោជ្ឈង្គនដ្ឋក

អាស្រ័យនូវការប្រោសចាករាគៈ អាស្រ័យនូវការរលត់ បង្ហោនទៅកាន់
 សេចក្តីលះបង់ ។ បើភិក្ខុនោះប្រាថ្នាថា សូមឲ្យអាត្មាអញមានសេចក្តីសំ-
 គាល់ក្នុងរបស់ដែលមិនគួរខ្ពើមថា ជារបស់គួរខ្ពើមដូច្នោះ ទៅជាអ្នកមាន
 សេចក្តីសម្គាល់ក្នុងរបស់នោះថា ជារបស់គួរខ្ពើមមែន ។ បេ ។ បើប្រាថ្នា
 ថា សូមឲ្យអាត្មាកុំជាប់ចំពាក់នឹងរបស់ទាំង ២ នោះ គឺរបស់មិនគួរខ្ពើម
 និងរបស់គួរខ្ពើម ជាអ្នកព្រងើយកន្តើយ ប្រកបដោយសតិសម្បជញ្ញៈ
 ដូច្នោះ ទៅជាអ្នកព្រងើយកន្តើយ ប្រកបដោយសតិសម្បជញ្ញៈក្នុងរបស់
 នោះ ហើយកន្លងបង់នូវរូបសញ្ញាសព្វអន្លើ រលត់នូវបដិមសញ្ញា មិន
 យកចិត្តទុកដាក់នូវនានត្តសញ្ញា ក៏ចូលកាន់អាកាសានញ្ញាយតនៈដោយ
 បរិកម្មថា អាកាសមិនមានទីបំផុត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតហៅ
 ករុណាចេតោវិមុត្តិថា មានអាកាសានញ្ញាយតនៈដ៏ឧត្តម ។ បើភិក្ខុមិន
 ទាន់ចាក់ធ្លុះនូវវិមុត្តិដ៏លើសលុបទេ ប្រាជ្ញាក៏គង់មានក្នុងលោកនេះដែរ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារគ្គោ

[៥៩៧] កថំ ការិតា ច ភិក្ខុវេ មុទិតាចេតោវិមុត្តិ
កីតតិកា ហោតិ កិម្មរមា កិម្មលា កិម្មរិយោ-
សាណា ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ មុទិតាសហគតំ សតិ-
សម្ពោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ ។ បេ ។ មុទិតាសហគតំ ឧបេក្ខា-
សម្ពោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ វិវេកនិស្សិតំ និរោធី-
និស្សិតំ វោស្សក្កបរិណាមី ។ សោ សចេ អាកដ្ឋតិ
អប្បជិក្ខុលេ បជិក្ខុលសញ្ញំ វិហារេយ្យន្តិ បជិក្ខុល-
សញ្ញំ តត្ថ វិហារតិ ។ បេ ។ សចេ អាកដ្ឋតិ អប្បជិក្ខុ-
លញ្ច បជិក្ខុលញ្ច តទុកយំ អភិនិវេទ្ខត្វា ឧបេក្ខកោ
វិហារេយ្យំ សតោ សម្មជាណោតិ ឧបេក្ខកោ តត្ថ វិហា-
រតិ សតោ សម្មជាណោ សព្វសោ វា បន អាកាសា-
នញ្ចាយតនំ សមតិក្កម្ម អនន្តំ វិញ្ញាណន្តិ វិញ្ញា-
ណញ្ចាយតនំ ឧបសម្មជ្ឈ វិហារតិ ។ វិញ្ញាណញ្ចាយ-
តនបរមាហំ ភិក្ខុវេ មុទិតាចេតោវិមុត្តិ វេទាមិ ។ ឥធិ
បញ្ញស្ស ភិក្ខុនោ ឧត្តវិមុត្តិ អប្បជិវិជ្ឈតោ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុគ

[៥៩៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មុទិតាចេតោវិមុត្តិ តើត្រូវចម្រើន
 ដូចម្តេច មានគតិដូចម្តេច មានសេចក្តីថ្លៃថ្នូរដូចម្តេច មានផលដូចម្តេច
 មានទីបំផុតដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចម្រើន
 សតិសម្តោជ្ឈង្គប្រកបដោយមុទិតា ។ បេ ។ ចម្រើនឧបេក្ខាសម្តោជ្ឈង្គ
 ប្រកបដោយមុទិតា ដែលអាស្រ័យនូវសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវការ
 ប្រាសចាករាគៈ អាស្រ័យនូវការរលត់ បង្កើនទៅកាន់សេចក្តីលះបង់ ។
 បើភិក្ខុនោះប្រាថ្នាថា សូមឲ្យអាត្មាអញមានសេចក្តីសម្គាល់ក្នុងរបស់ដែល
 មិនគួរខ្ពើមថា ជារបស់គួរខ្ពើមដូច្នោះ ជាអ្នកមានសេចក្តីសម្គាល់ក្នុងរបស់
 នោះថា ជារបស់គួរខ្ពើមមែន ។ បេ ។ បើប្រាថ្នាថា សូមឲ្យអាត្មាអញ
 កុំជាប់ចំពាក់នឹងរបស់ទាំង ២ នោះ គឺរបស់មិនគួរខ្ពើមនិងរបស់គួរខ្ពើម
 ហើយជាអ្នកព្រងើយកន្តើយ ប្រកបដោយសតិសម្បជញ្ញៈដូច្នោះ ជាអ្នក
 ព្រងើយកន្តើយ មានសតិសម្បជញ្ញៈក្នុងរបស់នោះ ក៏កន្លងបង្ខំនូវអា-
 កាសានញាយតនៈសព្វអន្លើ រួចចូលកាន់វិញ្ញាណញាយតនៈដោយបរិកម្ម
 ថា វិញ្ញាណមិនមានទីបំផុត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតហៅមុទិ-
 តាចេតោវិមុត្តិថា ជាវិញ្ញាណញាយតនៈដ៏ឧត្តម ។ បើភិក្ខុមិនទាន់
 ចាក់ធ្លុះនូវវិមុត្តិដ៏លើសលុបទេ ប្រាជ្ញាក៏គង់មានក្នុងលោកនេះដែរ ។

ពោជ្ឈង្គធម្មកំ

[៥៩៨] កថំ ការិតា ច ភិក្ខុវេ ឧបេក្ខា-
 ចេតោវិមុត្តិ កីតតិកា ហោតិ កិម្មរមា កិម្មលា
 កិម្មវិយោសាណា ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ឧបេក្ខាស-
 ហាតតំ សតិសម្ពោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ ។ បេ ។ ឧបេក្ខា-
 សហាតតំ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ
 វិវាតនិស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ វោស្សត្តបរិណាមី ។ សោ
 សចេ អាកដ្ឋតិ អប្បដិក្ខុលេ បដិក្ខុលសញ្ញំ វិហា-
 រេយ្យន្តិ បដិក្ខុលសញ្ញំ តត្ថ វិហារតិ សចេ អាកដ្ឋតិ
 បដិក្ខុលេ អប្បដិក្ខុលសញ្ញំ វិហារេយ្យន្តិ អប្បដិក្ខុ-
 លសញ្ញំ តត្ថ វិហារតិ សចេ អាកដ្ឋតិ អប្បដិក្ខុ-
 លេ ច បដិក្ខុលេ ច បដិក្ខុលសញ្ញំ វិហារេយ្យន្តិ
 បដិក្ខុលសញ្ញំ តត្ថ វិហារតិ សចេ អាកដ្ឋតិ បដិក្ខុ-
 លេ ច អប្បដិក្ខុលេ ច អប្បដិក្ខុលសញ្ញំ វិហារេយ្យន្តិ

ពោជ្ឈង្គធម្មក

[៥៩៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបេក្ខាចេតោវិមុត្តិ តើត្រូវ
 ចម្រើនដូចម្តេច មានគតិដូចម្តេច មានសេចក្តីថ្លៃថ្នូរដូចម្តេច មានផលដូច
 ម្តេច មានទីបំផុតដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
 ចម្រើនសតិសម្តោជ្ឈង្គ ប្រកបដោយឧបេក្ខា ។ បេ ។ ចម្រើនឧបេក្ខា-
 សម្តោជ្ឈង្គ ប្រកបដោយឧបេក្ខា ដែលអាស្រ័យនូវសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់
 អាស្រ័យនូវការប្រាសចាករាគៈ អាស្រ័យនូវការរលត់ បង្ហោរទៅកាន់
 សេចក្តីលះបង់ ។ បើភិក្ខុនោះប្រាថ្នាថា សូមឲ្យអាត្មាអញមានសេចក្តី
 សម្គាល់ក្នុងរបស់ដែលមិនគួរខ្ពើមថា ជារបស់គួរខ្ពើមដូច្នោះ ជាអ្នកមាន
 សេចក្តីសម្គាល់ក្នុងរបស់នោះថា ជារបស់គួរខ្ពើមមែន បើប្រាថ្នាថា សូម
 ឲ្យអាត្មាអញមានសេចក្តីសម្គាល់ក្នុងរបស់គួរខ្ពើមថា ជារបស់មិនគួរខ្ពើម
 ដូច្នោះ ជាអ្នកមានសេចក្តីសម្គាល់ក្នុងរបស់នោះថា ជារបស់មិនគួរខ្ពើម បើ
 ប្រាថ្នាថា សូមឲ្យអាត្មាអញមានសេចក្តីសម្គាល់ក្នុងរបស់មិនគួរខ្ពើមផង
 គួរខ្ពើមផងជារបស់គួរខ្ពើមដូច្នោះ ជាអ្នកមានសេចក្តីសម្គាល់ក្នុងរបស់
 នោះថា ជារបស់គួរខ្ពើមមែន បើប្រាថ្នាថា សូមឲ្យអាត្មាអញមានសេច-
 ក្តីសម្គាល់ក្នុងរបស់គួរខ្ពើមនិងមិនគួរខ្ពើមថា ជារបស់មិនគួរខ្ពើមដូច្នោះ

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារគ្គោ

អប្បដិក្ខុលសញ្ញំ តត្ថ វិហារតិ សចេ អាកដ្ឋតិ
អប្បដិក្ខុលញ្ច បដិក្ខុលញ្ច តទុកយំ អភិជិវដ្ឋេត្វា
ឧបេក្ខាកោ វិហារយ្យំ សតោ សម្មជាដោតិ ឧ-
បេក្ខាកោ តត្ថ វិហារតិ សតោ សម្មជាដោ សព្វសោ
វា បន វិញ្ញាណញ្ញាយតនំ សមតិក្កម្ម ធនតិ កិញ្ចតិ
អាកិញ្ញញ្ញាយតនំ ឧបសម្មជ្ជ វិហារតិ ។ អាកិញ្ញញ្ញា-
យតនបរមាហំ ភិក្ខុវេ ឧបេក្ខាចេតោវិមុត្តិ វទាមិ ។
ឥធិ បញ្ញស្ស ភិក្ខុនោ ឧត្តវិមុត្តិ អប្បដិវិជ្ឈតោតិ ។

[៥៩៩] សាវត្ថិនិទានំ ។ អថខោ សការវោ^(១)

ព្រាហ្មណោ យេន ភក្កវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា
ភក្កវតា សទ្ធិ សម្មោទិ សម្មោទនីយំ កថំ សារាណី-
យំ វីតិសារេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និ-
សិទ្ធា ខោ សការវោ ព្រាហ្មណោ ភក្កវន្តំ ឯតនវោច
កោ នុ ខោ កោ កោតម ហេតុ កោ បច្ចុយោ

១ ឱ. ម. សង្ការវោ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

ជាអ្នកមានសេចក្តីសម្គាល់ក្នុងរបស់នោះថា ជារបស់មិនគួរខ្ពើមមែន បើ
 ប្រាថ្នាថា សូមឲ្យអាត្មាអញកុំជាប់ចំពាក់នឹងរបស់ទាំង ២ នោះ គឺរបស់
 មិនគួរខ្ពើមនិងរបស់គួរខ្ពើម ហើយជាអ្នកព្រងើយកន្តើយ ប្រកបដោយ
 សតិសម្បជញ្ញៈដូច្នោះ ទៅជាអ្នកព្រងើយកន្តើយ ប្រកបដោយសតិសម្ប-
 ជញ្ញៈក្នុងរបស់នោះ ក៏កន្លងនូវវិញ្ញាណញាយតនៈសព្វអន្លើ រួចចូល
 កាន់អាកិញ្ញញាយតនៈ ដោយបរិកម្មថា វត្ថុតិចតួចមិនមាន ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតហៅឧបេក្ខាចេតោវិមុត្តិថាមានអាកិញ្ញញាយតនៈ
 ដ៏ក្រៃលែង ។ បើភិក្ខុមិនចាក់ធ្លុះនូវវិមុត្តិដ៏លើសលុបទេ ប្រាជ្ញាក៏គង់មាន
 ក្នុងលោកនេះដែរ ។

[៥៧៧] សាវត្ថីនិទាន ។ គ្រានោះឯង សគារវព្រាហ្មណ៍ចូល
 ទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយ
 ជាមួយនឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយនិងពាក្យ
 ដែលគួររព្វកហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះសគារវព្រាហ្មណ៍
 អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ទើបទូលសួរសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ចុះហេតុដូចម្តេច បច្ច័យដូចម្តេច

ពោធិ៍វង្សធម្មដ្ឋកំ

យេនេកទា ធីយរត្តំ សជ្ឈាយកតាបិ មន្តា នប្បដិកន្តិ
បកេវ អសជ្ឈាយកតា ។ កោ បន កោ កោតម
ហោតុ កោ បច្ចយោ យេនេកទា ធីយរត្តំ អសជ្ឈា-
យកតាបិ មន្តា បដិកន្តិ បកេវ សជ្ឈាយកតាតិ ។

[៦០០] យស្មី ខោ ព្រាហ្មណ សមយេ កាម-
រាគបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហារតិ កាមរាគបរេតេន
ឧប្បន្នស្ស ច កាមរាគស្ស និស្សរណំ យថាក្ខតំ
នប្បជាណាតិ ន បស្សតិ អត្តត្ថម្យំ តស្មី សមយេ
យថាក្ខតំ នប្បជាណាតិ ន បស្សតិ បរត្ថម្យំ តស្មី
សមយេ យថាក្ខតំ នប្បជាណាតិ ន បស្សតិ ឧភយត្ថម្យំ
តស្មី សមយេ យថាក្ខតំ នប្បជាណាតិ ន បស្សតិ
ធីយរត្តំ សជ្ឈាយកតាបិ មន្តា នប្បដិកន្តិ បកេវ
អសជ្ឈាយកតា ។

[៦០១] សេយ្យថាបិ ព្រាហ្មណ ឧទបត្តោ សំសដ្ឋោ
លាខាយ វា ហាលិទ្ធិយា វា ជីលិយា វា មញ្ញិដ្ឋាយ
វា តត្ថ ចក្កុមា បុរិសោ សកំ មុខនិមិត្តំ បច្ចវេក្ខ-
មាដោ យថាក្ខតំ នប្បជានេយ្យ ន បស្សេយ្យ ។

ពោធិ្យដ្ឋក

បានជាជួនកាលមន្តទាំងឡាយ គេស្វាធ្យាយអស់កាលយូរអង្វែងហើយ
ក៏មិនភ្លឺច្បាស់បាន មន្តដែលគេមិនស្វាធ្យាយ ចាំបាច់និយាយថ្វី ។
បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន មួយទៀត ហេតុដូចម្តេច បច្ច័យដូចម្តេច បាន
ជាជួនកាលមន្តទាំងឡាយគេមិនស្វាធ្យាយអស់កាលយូរអង្វែងទេ តែភ្លឺ
ច្បាស់បាន មន្តដែលគេស្វាធ្យាយ ចាំបាច់និយាយថ្វី ។

[៦០០] ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលមានចិត្តដែលកាមរាគរូបវិត
ដែលកាមរាគគ្របសង្កត់ រមែងមិនដឹង មិនឃើញច្បាស់ នូវការរលាស់
កាមរាគដែលកើតហើយ ក្នុងសម័យណា ក្នុងសម័យនោះ រមែងមិនដឹង
មិនឃើញច្បាស់ នូវប្រយោជន៍ខ្លួនផង ក្នុងសម័យនោះ រមែងមិនដឹង
មិនឃើញច្បាស់ នូវប្រយោជន៍អ្នកដទៃផង ក្នុងសម័យនោះ រមែង
មិនដឹង មិនឃើញច្បាស់ នូវប្រយោជន៍ទាំង ២ ផង ឯមន្តទាំងឡាយ
បើទុកជាស្វាធ្យាយអស់កាលយូរអង្វែង ក៏នៅតែមិនភ្លឺច្បាស់បាន មន្ត
ដែលមិនស្វាធ្យាយ ចាំបាច់និយាយថ្វី ។

[៦០១] ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បាត្រដែលគេដាក់ទឹកលាយដោយ
ល័ក្ក ឬរមៀត ឬវត្ថុខៀវ ឬក៏វត្ថុមានពណ៌ហង្សបាទ បុរសមានភ្នែកភ្លឺ
ចុះមើលស្រមោលមុខរបស់ខ្លួន ក្នុងបាត្រដែលដាក់ទឹកនោះ ក៏មិនគប្បី
ដឹង មិនគប្បីឃើញច្បាស់លាស់ឡើយ មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារុត្តោ

ឯវមេវ ខោ ព្រាហ្មណ យស្មី សមយេ កាមរាគបរិ-
 យុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហារតិ កាមរាគបរេតេន ឧប្បន្នស្ស
 ច កាមរាគស្ស និស្សរណំ យថាក្ខតំ នប្បជាណតិ ន
 បស្សតិ អត្តត្ថម្យំ តស្មី សមយេ យថាក្ខតំ នប្បជា-
 ណតិ ន បស្សតិ បរត្ថម្យំ ។ បេ ។ ឧភយត្ថម្យំ តស្មី
 សមយេ យថាក្ខតំ នប្បជាណតិ ន បស្សតិ ធីយរត្តំ
 សជ្ឈាយកតាបិ មន្តា នប្បដិកន្តិ បកេវ អសជ្ឈាយ-
 កតា ។

[៦០២] បុន ចបរំ ព្រាហ្មណ យស្មី សមយេ
 ព្យាចានបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហារតិ ព្យាចានបរេតេន
 ឧប្បន្នស្ស ច ព្យាចានស្ស និស្សរណំ យថាក្ខតំ
 នប្បជាណតិ ន បស្សតិ អត្តត្ថម្យំ តស្មី សមយេ
 យថាក្ខតំ នប្បជាណតិ ន បស្សតិ បរត្ថម្យំ ។ បេ ។
 ឧភយត្ថម្យំ តស្មី សមយេ យថាក្ខតំ នប្បជាណតិ
 ន បស្សតិ ធីយរត្តំ សជ្ឈាយកតាបិ មន្តា នប្ប-
 ដិកន្តិ បកេវ អសជ្ឈាយកតា ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុគ

ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលមានចិត្តដែលកាមរាគ្ជរូបរិត ដែលកាមរាគគ្រូប
 សង្កត់ មិនដឹង មិនឃើញ នូវការរលាស់កាមរាគដែលកើតហើយ ឲ្យ
 ច្បាស់លាស់បាន ក្នុងសម័យណា ក្នុងសម័យនោះ មិនដឹង មិនឃើញ
 នូវប្រយោជន៍ខ្លួនច្បាស់លាស់ផង នូវប្រយោជន៍អ្នកដទៃផង ។ បេ ។
 ក្នុងសម័យនោះ មិនដឹង មិនឃើញ នូវប្រយោជន៍ទាំង ២ ច្បាស់លាស់
 ផង ឯមន្តទាំងឡាយ បើទុកជាស្វាធាយអស់កាលយូរអង្វែងហើយ
 ក៏នៅតែមិនភ្លឺច្បាស់បាន មន្តដែលមិនស្វាធាយ ចាំបាច់និយាយថ្មី មាន
 ឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ ។

[៦០២] ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ មួយទៀត បុគ្គលមានចិត្តដែល
 ព្យាបាទរូបរិត ដែលព្យាបាទគ្រូបសង្កត់ មិនដឹង មិនឃើញ នូវការ
 រលាស់ព្យាបាទដែលកើតហើយ ឲ្យច្បាស់លាស់បានទេ ក្នុងសម័យ
 ណា ក្នុងសម័យនោះ រមែងមិនដឹង មិនឃើញ នូវប្រយោជន៍ខ្លួនច្បាស់
 លាស់ផង នូវប្រយោជន៍អ្នកដទៃផង ។ បេ ។ ក្នុងសម័យនោះ មិន
 ដឹង មិនឃើញ នូវប្រយោជន៍ទាំង ២ ច្បាស់លាស់ផង ឯមន្តទាំងឡាយ
 បើទុកជាស្វាធាយអស់កាលយូរអង្វែង ក៏នៅតែមិនភ្លឺច្បាស់បាន មន្ត
 ដែលគេមិនស្វាធាយ ចាំបាច់និយាយថ្មី ។

ពោធិ៍សាត់

[៦០៣] សេយ្យថាបិ ព្រាហ្មណ ឧទបត្តោ អត្តិណ
សន្តត្តោ ឧក្កុដ្ឋិតោ ឧស្មានកជាតោ^(១) តត្ថ ចក្កុមា
បុរិសោ សកំ មុខនិមិត្តំ បច្ចុវេក្ខុមាណោ យថាក្ខតំ
នប្បជាធម្មេ ធន បស្សេយ្យ ។ ឯវមេវ ខោ ព្រាហ្មណ
យស្មី សមយេ ព្យាចានបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហារតិ
ព្យាចានបរេតេន ឧប្បន្នស្ស ច ព្យាចានសុស និស្សរណំ
យថាក្ខតំ នប្បជាធាតិ ធន បស្សតិ អត្តត្ថម្យិ តស្មី
សមយេ យថាក្ខតំ នប្បជាធាតិ ធន បស្សតិ បរត្ថម្យិ
។ បេ ។ ឧកយត្ថម្យិ តស្មី សមយេ យថាក្ខតំ នប្ប-
ជាធាតិ ធន បស្សតិ ធិយរត្តំ សជ្ឈាយកតាបិ មន្តា
នប្បជិកន្តិ បកេវ អសជ្ឈាយកតា ។

១ ម. ឧស្មុទកជាតោ ។

ពោធិ្យដ្ឋនដ្ឋក

[៦០៣] ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បាត្រដែលពេញដោយទឹក កំពុង
តែក្តៅ ពុះពោរដោយភ្លើង មានចំហាយទឹកហុយឡើង បុរសមាន
ភ្នែកភ្លឺ ឆ្លុះមើលស្រមោលមុខរបស់ខ្លួន ក្នុងបាត្រដែលដាក់ទឹកនោះ
ក៏មិនដឹង មិនឃើញច្បាស់លាស់ឡើយ មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ ។
ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលមានចិត្តដែលព្យាបាទរូបវិត ដែលព្យាបាទគ្រប
សង្កត់ រមែងមិនដឹង មិនឃើញ នូវការរលាស់ព្យាបាទដែលកើតហើយ
ឲ្យច្បាស់លាស់បាន ក្នុងសម័យណា ក្នុងសម័យនោះ រមែងមិនដឹង
មិនឃើញ នូវប្រយោជន៍របស់ខ្លួនច្បាស់លាស់ផង នូវប្រយោជន៍អ្នក
ដទៃផង ។ បេ ។ ក្នុងសម័យនោះ មិនដឹង មិនឃើញ នូវប្រយោជន៍
ទាំង ២ ច្បាស់លាស់ផង ឯមន្តទាំងឡាយ បើទុកជាស្វាធារាម្សិលអស់កាល
យូរអង្វែង ក៏មិនភ្លឺច្បាស់បាន មន្តដែលមិនស្វាធារាម្សិល ចាំបាច់និយាយថ្វី
មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារគ្គោ

[៦០៤] បុន ចបរំ ព្រាហ្មណ យស្មី សមយេ

ដីនមិទ្ធិបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហារតិ ដីនមិទ្ធិបរេតេន

ឧប្បន្នស្ស ច ដីនមិទ្ធិស្ស និស្សរណំ យថាក្ខតំ នប្ប-

ជានាតិ ន បស្សតិ អត្តត្ថម្យំ តស្មី សមយេ យថាក្ខតំ

នប្បជានាតិ ន បស្សតិ បរត្ថម្យំ ។ បេ ។ ឧកយត្ថម្យំ

តស្មី សមយេ យថាក្ខតំ នប្បជានាតិ ន បស្សតិ

ទីយរត្តំ សជ្ឈាយកតាបិ មន្តា នប្បដិកន្តិ បកេវ

អសជ្ឈាយកតា ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុគ

[៦០២] ម្នាលព្រាហ្មណ៍ មួយទៀត បុគ្គលមានចិត្តដែលជំនុំ-

មិទ្ធរូបវិត ដែលជំនុំមិទ្ធគ្រូបសង្កត់ រមែងមិនដឹង មិនឃើញ នូវការ

រលាស់ជំនុំដែលកើតហើយ ឲ្យច្បាស់លាស់បាន ក្នុងសម័យណា

ក្នុងសម័យនោះ មិនដឹង មិនឃើញ នូវប្រយោជន៍ខ្លួនច្បាស់លាស់ផង

នូវប្រយោជន៍អ្នកដទៃផង ។ បេ ។ ក្នុងសម័យនោះ រមែងមិនដឹង មិន

ឃើញ នូវប្រយោជន៍ទាំង ២ ច្បាស់លាស់ផង ឯមន្តទាំងឡាយ បើទុក

ជាស្វាធាយអស់កាលយូរអង្វែង ក៏នៅតែមិនភ្លឺច្បាស់បាន មន្តដែល

មិនស្វាធាយ ចាំបាច់និយាយថ្វី ។

ពោជ្ឈង្គធម្មកំ

[៦០៥] សេយ្យថាបិ ព្រាហ្មណា ឧទបត្តោ សេ-
 វាលបណាកបរិយោនន្ទោ តត្ថ ចក្កុមា បុរិសោ សកំ
 មុខនិមិត្តំ បច្ចវេក្កុមាណោ យថាក្ខតំ នប្បជាធម្មេ ន
 បស្សេយ្យ ។ ឯវមេវ ខោ ព្រាហ្មណា យស្មី សមយេ
 ដីនមិទ្ធិបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហារតិ ដីនមិទ្ធិបរេតេន
 ឧប្បន្នស្ស ច ដីនមិទ្ធិស្ស និស្សរណំ យថាក្ខតំ នប្ប-
 ជាណតិ ន បស្សតិ អត្តត្ថម្យិ តស្មី សមយេ យថា
 ក្ខតំ នប្បជាណតិ ន បស្សតិ បរត្ថម្យិ ។ បេ ។ ឧក-
 យត្ថម្យិ តស្មី សមយេ យថាក្ខតំ នប្បជាណតិ ន
 បស្សតិ ដីយរត្តំ សជ្ឈាយកតាបិ មន្តា នប្បជិកន្តិ
 បកេវ អសជ្ឈាយកតា ។

ពោធិ៍សាត់

[៦០៥] ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បាត្រដែលពេញដោយទឹក មាន
សារាយនិងចក្រៀបត្រាជុំជិត បុរសមានភ្នែកភ្លឺ ឆ្មុះមើលស្រមោល
មុខរបស់ខ្លួនក្នុងទឹកនោះ រមែងមិនដឹង មិនឃើញច្បាស់លាស់ឡើយ
មានឧបមាដូចម្តេចមិញ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលមានចិត្តដែលប៊ិន-
មិទ្ធរូបរិត ដែលប៊ិនមិទ្ធគ្រូបសង្កត់ រមែងមិនដឹង មិនឃើញ នូវការ
រលាស់ប៊ិនមិទ្ធដែលកើតហើយ ឲ្យច្បាស់លាស់បាន ក្នុងសម័យណា
ក្នុងសម័យនោះ រមែងមិនដឹង មិនឃើញ នូវប្រយោជន៍ខ្លួនច្បាស់លាស់
ផង នូវប្រយោជន៍អ្នកដទៃផង ។ បេ ។ ក្នុងសម័យនោះ មិនដឹង មិន
ឃើញ នូវប្រយោជន៍ទាំង ២ ច្បាស់លាស់ផង ឯមន្តទាំងឡាយ បើទុក
ជាស្វាធិការអស់កាលយូរអង្វែង ក៏មិនភ្លឺច្បាស់បាន មន្តដែលមិនស្វា-
ធិការ ចាំបាច់និយាយថ្វី មានឧបមេយ្យដូច្នោះដែរ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារគ្គោ

[៦០៦] បុន ចបរំ ព្រាហ្មណ យស្មី សមយេ
 ឧទ្ធចកុក្កុច្ចបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហារតិ ឧទ្ធចកុក្កុ-
 ច្ចបរេតេន ឧប្បន្នស្ស ច ឧទ្ធចកុក្កុច្ចស្ស និស្សរណំ
 យថាក្ខតំ នប្បជាតាតិ ន បស្សតិ អត្តត្ថម្យំ តស្មី
 សមយេ យថាក្ខតំ នប្បជាតាតិ ន បស្សតិ បរត្ថម្យំ
 ។ បេ ។ ឧភយត្ថម្យំ តស្មី សមយេ យថាក្ខតំ នប្ប-
 ជាតាតិ ន បស្សតិ ដីយរត្តំ សជ្ឈាយកតាបិ មន្តា
 នប្បដិកន្តិ បកេវ អសជ្ឈាយកតា ។

[៦០៧] សេយ្យថាបិ ព្រាហ្មណ ឧទបត្តោ វា-
 តេរិតោ ចលិតោ ភដ្ឋោ^(១) ឧមិជាតោ តត្ថ ចក្កុមា
 បុរិសោ សកំ មុខនិមិត្តំ បច្ចវេក្កុមាណោ យថា
 ក្ខតំ នប្បជានេយ្យ ន បស្សេយ្យ ។ វរមេវ ខោ
 ព្រាហ្មណ យស្មី សមយេ ឧទ្ធចកុក្កុច្ចបរិយុដ្ឋិតេន
 ចេតសា វិហារតិ ឧទ្ធចកុក្កុច្ចបរេតេន ឧប្បន្នស្ស
 ច ឧទ្ធចកុក្កុច្ចស្ស និស្សរណំ យថាក្ខតំ នប្ប-
 ជាតាតិ ន បស្សតិ អត្តត្ថម្យំ តស្មី សមយេ យថា-
 ក្ខតំ នប្បជាតាតិ ន បស្សតិ បរត្ថម្យំ ។ បេ ។

១ ម. ភន្តោ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុគ

[៦០៦] ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ មួយទៀត បុគ្គលមានចិត្តដែល
 ឧទ្ធចក្កកុក្កុច្ឆរវរិត ដែលឧទ្ធចក្កកុក្កុច្ឆគ្របសង្កត់ រមែងមិនដឹង មិនឃើញ
 នូវការរលាស់ឧទ្ធចក្កកុក្កុច្ឆដែលកើតហើយ ឲ្យច្បាស់លាស់បាន ក្នុង
 សម័យណា ក្នុងសម័យនោះ មិនដឹង មិនឃើញ នូវប្រយោជន៍របស់
 ខ្លួនច្បាស់លាស់ផង នូវប្រយោជន៍អ្នកដទៃផង ។ បេ ។ ក្នុងសម័យនោះ
 មិនដឹង មិនឃើញ នូវប្រយោជន៍ទាំង ២ ច្បាស់លាស់ផង ឯមន្តទាំង-
 ឡាយ បើទុកជាស្វាធាយអស់កាលយូរអង្វែង ក៏មិនភ្លឺច្បាស់បាន មន្ត
 ដែលមិនស្វាធាយ ចាំបាច់និយាយថ្វី ។

[៦០៧] ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បាត្រដែលពេញដោយទឹក ត្រូវ
 ខ្យល់បក់បោក រំភើប បែកកើតជារលក បុរសមានភ្នែកភ្លឺ ឆ្មុះមើល
 ស្រមោលមុខរបស់ខ្លួនក្នុងទឹកនោះ មិនគប្បីដឹង មិនគប្បីឃើញច្បាស់
 លាស់បាន មានឧបមាដូចម្តេចមិញ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បុគ្គល
 មានចិត្តដែលឧទ្ធចក្កកុក្កុច្ឆរវរិត ដែលឧទ្ធចក្កកុក្កុច្ឆគ្របសង្កត់ រមែងមិន
 ដឹង មិនឃើញ នូវការរលាស់ឧទ្ធចក្កកុក្កុច្ឆដែលកើតហើយច្បាស់
 លាស់ទេ ក្នុងសម័យណា ក្នុងសម័យនោះ រមែងមិនដឹង មិនឃើញ

ពោជ្ឈង្គឆដ្ឋកំ

ឧភយត្ថម្បិ តស្មី សមយេ យថាក្ខតំ នប្បជាណតិ
ន បស្សតិ ធីយរត្ថំ សជ្ឈាយកតាបិ មន្តា នប្បជិ-
កន្តិ បកេវ អសជ្ឈាយកតា ។

[៦០៨] បុន ចបរំ ព្រាហ្មណ យស្មី សមយេ
វិចិកិច្ឆាបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហារតិ វិចិកិច្ឆាបរេតេន
ឧប្បន្នាយ ច វិចិកិច្ឆាយ និស្សរណំ យថាក្ខតំ នប្ប-
ជាណតិ ន បស្សតិ អត្តត្ថម្បិ តស្មី សមយេ យថា-
ក្ខតំ នប្បជាណតិ ន បស្សតិ បរត្ថម្បិ ។ បេ ។ ឧភ-
យត្ថម្បិ តស្មី សមយេ យថាក្ខតំ នប្បជាណតិ ន
បស្សតិ ធីយរត្ថំ សជ្ឈាយកតាបិ មន្តា នប្បជិកន្តិ
បកេវ អសជ្ឈាយកតា ។

ពោធិ្យដ្ឋានដ្ឋក

នូវប្រយោជន៍ខ្លួនច្បាស់លាស់ផង នូវប្រយោជន៍អ្នកដទៃផង ។ បេ ។
 ក្នុងសម័យនោះ រមែងមិនដឹង មិនឃើញ នូវប្រយោជន៍ទាំង ២ ច្បាស់
 លាស់ផង ឯមន្តទាំងឡាយ បើទុកជាស្វាធារាមរកស៊ីកាលយូរអង្វែង
 ក៏មិនភ្លឺច្បាស់បាន មន្តដែលមិនស្វាធារាម ចាំបាច់និយាយថ្វី ក៏មាន
 ឧបមេយ្យដូច្នោះដែរ ។

[៦០៧] ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ មួយវិញទៀត បុគ្គលមានចិត្តដែល
 វិចិត្រាបរិត ដែលវិចិត្រាគ្របសង្កត់ រមែងមិនដឹង មិនឃើញ នូវ
 ការរលាស់វិចិត្រាដែលកើតហើយច្បាស់លាស់ទេ ក្នុងសម័យណា ក្នុង
 សម័យនោះ រមែងមិនដឹង មិនឃើញ នូវប្រយោជន៍ខ្លួនច្បាស់លាស់
 ផង នូវប្រយោជន៍អ្នកដទៃផង ។ បេ ។ ក្នុងសម័យនោះ រមែងមិន
 ដឹង មិនឃើញ នូវប្រយោជន៍ទាំង ២ ច្បាស់លាស់ផង ឯមន្តទាំងឡាយ
 បើទុកជាស្វាធារាមរកស៊ីកាលយូរអង្វែង ក៏មិនភ្លឺច្បាស់បាន មន្តដែលមិន
 ស្វាធារាម ចាំបាច់និយាយថ្វី ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារគ្គោ

[៦០៩] សេយ្យថាបិ ព្រាហ្មណ ឧទបត្តោ អារិសោ
 លុទ្ធាតោ កលលីក្ខតោ អន្ធការេ ជិត្តិត្តោ តត្ថ
 ចក្កុមា បុរិសោ សកំ មុខនិមិត្តំ បច្ចុវេក្ខុមាណោ
 យថាក្ខតំ នប្បជាធម្មេ ន បស្សេយ្យ ។ ឯវមេវ
 ខោ ព្រាហ្មណ យស្មី សមយេ វិចិត្តិច្ឆាបរិយុដ្ឋិតេន
 ចេតសា វិហារតិ វិចិត្តិច្ឆាបរេតេន ឧប្បន្នាយ ច វិចិ-
 តិច្ឆាយ និស្សរណំ យថាក្ខតំ នប្បជាណតិ ន បស្សតិ
 អត្តត្ថម្បិ តស្មី សមយេ យថាក្ខតំ នប្បជាណតិ ន
 បស្សតិ បរត្ថម្បិ តស្មី សមយេ យថាក្ខតំ នប្ប-
 ជាណតិ ន បស្សតិ ឧភយត្ថម្បិ តស្មី សមយេ
 យថាក្ខតំ នប្បជាណតិ ន បស្សតិ ដីយរត្តំ សជ្ឈា-
 យកតាបិ មន្តា នប្បដិកន្តិ បកេវ អសជ្ឈាយកតា ។

[៦១០] អយំ ខោ ព្រាហ្មណ ហេតុ អយំ បច្ចុ-
 យោ យេនេកទា ដីយរត្តំ សជ្ឈាយកតាបិ មន្តា
 នប្បដិកន្តិ បកេវ អសជ្ឈាយកតា ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុគ

[៦០៩] ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បាត្រដែលពេញដោយទឹកល្អក់ កករ
 កើតជាកណ្តោង គេទុកដាក់ក្នុងទីងងឹត បុរសមានភ្នែកភ្លឺ ឆ្លុះមើលស្រ-
 មោលមុខរបស់ខ្លួនក្នុងទឹកនោះ មិនគប្បីដឹង មិនគប្បីឃើញច្បាស់លាស់
 ឡើយ សេចក្តីនេះមានឧបមាដូចម្តេចមិញ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បុគ្គល
 មានចិត្តដែលវិចិត្រារូបរិត ដែលវិចិត្រាគ្របសង្កត់ហើយ រមែងមិនដឹង
 មិនឃើញ នូវការរលាស់វិចិត្រាដែលកើតហើយច្បាស់លាស់បាន ក្នុង
 សម័យណា ក្នុងសម័យនោះ រមែងមិនដឹង មិនឃើញ នូវប្រយោជន៍
 ខ្លួនច្បាស់លាស់ផង ក្នុងសម័យនោះ មិនដឹង មិនឃើញ នូវប្រយោជន៍
 អ្នកដទៃច្បាស់លាស់ផង ក្នុងសម័យនោះ មិនដឹង មិនឃើញ នូវប្រ-
 យោជន៍ទាំង ២ ច្បាស់លាស់ផង ឯមន្តទាំងឡាយ បើទុកជាស្វាធារា
 អស់កាលយូរអង្វែង ក៏មិនភ្លឺច្បាស់បាន មន្តដែលមិនស្វាធារា ចាំ
 បាច់និយាយថ្វី ក៏មានឧបមេយ្យដូច្នោះដែរ ។

[៦១០] ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ បានជា
 ជួនកាលមន្តទាំងឡាយ សូម្បីស្វាធារាអស់កាលយូរអង្វែងហើយ ក៏
 មិនភ្លឺច្បាស់បាន មន្តដែលមិនស្វាធារា ចាំបាច់និយាយថ្វី ។

ពោធិ៍សាត់

[៦១១] យស្មីញ ខោ ព្រាហ្មណ សមយេ ន
 កាមរាគបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហារតិ ន កាមរាគប-
 រេតេន ឧប្បន្នស្ស ច កាមរាគស្ស និស្សរណំ យថាក្ខតំ
 បជាណតិ បស្សតិ អត្តត្ថម្យំ តស្មី សមយេ យថាក្ខតំ
 បជាណតិ បស្សតិ បរត្ថម្យំ តស្មី សមយេ យថាក្ខតំ
 បជាណតិ បស្សតិ ឧភយត្ថម្យំ តស្មី សមយេ យថា-
 ក្ខតំ បជាណតិ បស្សតិ ជីយរត្តំ អសជ្ឈាយកតាបិ
 មន្តា បដិកន្តិ បកេវ សជ្ឈាយកតា ។

[៦១២] សេយ្យថាបិ ព្រាហ្មណ ឧទបត្តោ អសំ-
 សដ្ឋោ លាខាយ វា ហាលិទ្ធិយា វា និលិយា វា មញ្ញិ-
 ដ្ឋាយ វា តត្ថ ចក្កុមា បុរិសោ សកំ មុខនិមិត្តំ
 បច្ចុវេក្កុមាណោ យថាក្ខតំ បជានេយ្យ បស្សេយ្យ ។
 ឯវមេវ ខោ ព្រាហ្មណ យស្មី សមយេ ន កាមរាគ-
 បរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហារតិ ន កាមរាគបរេតេន
 ឧប្បន្នស្ស ច កាមរាគស្ស និស្សរណំ យថាក្ខតំ
 បជាណតិ បស្សតិ ។ បេ ។

ពោជ្ឈង្គធម្មដ្ឋក

[៦១១] ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បើសម័យណា បុគ្គលមានចិត្ត
 ដែលកាមរាគមិនរូបរិត ដែលកាមរាគមិនគ្របសង្កត់ រមែងដឹងច្បាស់
 ឃើញច្បាស់ នូវការរលាស់កាមរាគដែលកើតហើយ សម័យនោះ រមែង
 ដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់ នូវប្រយោជន៍ខ្លួនផង សម័យនោះ រមែង
 ដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់ នូវប្រយោជន៍អ្នកដទៃផង សម័យនោះ រមែង
 ដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់ នូវប្រយោជន៍ទាំង ២ ផង ឯមន្តទាំងឡាយ
 បើទុកជាមិនស្វាធាយអស់កាលយូរ ក៏គង់ក្លីច្បាស់បាន មន្តដែល
 ស្វាធាយ ចាំបាច់និយាយថ្វី ។

[៦១២] ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បាត្រពេញដោយទឹក មិនលាយ
 លក្ខប្បរមៀត ឬវត្ថុមានពណ៌ខៀវ ឬក៏វត្ថុមានពណ៌ហង្សបាទទេ បុរស
 មានភ្នែកភ្លឺ ឆ្លុះមើលស្រមោលមុខរបស់ខ្លួនក្នុងទឹកនោះ គប្បីដឹងច្បាស់
 ឃើញច្បាស់បាន សេចក្តីនេះមានឧបមាដូចម្តេចមិញ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍
 បុគ្គលមានចិត្តដែលកាមរាគមិនរូបរិត ដែលកាមរាគមិនគ្របសង្កត់ រមែង
 ដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់ នូវការរលាស់កាមរាគដែលកើតហើយ ក្នុង
 សម័យណា មានឧបមេយ្យដូច្នោះដែរ ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារគ្គោ

[៦១៣] បុន ចបរំ ព្រាហ្មណ យស្មី សមយេ ន
 ព្យាចាទបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហារតិ ន ព្យាចាទបរេ-
 តេន ឧប្បន្នស្ស ច ព្យាចាទស្ស និស្សរណំ យថាក្ខតំ
 បជាណតិ បស្សតិ អត្តត្ថម្យំ តស្មី សមយេ យថាក្ខតំ
 បជាណតិ បស្សតិ បរត្ថម្យំ ។ ឧភយត្ថម្យំ ។ បេ ។
 ធីយរត្តំ អសជ្ឈាយកតាបិ មន្តា បដិកន្តិ បកេវ
 សជ្ឈាយកតា ។

[៦១៤] សេយ្យថាបិ ព្រាហ្មណ ឧទបត្តោ ន អត្តិណ
 សន្តត្តោ ន ឧក្កុដ្ឋិតោ ន ឧស្មាទកជាតោ តត្ថ ចក្កុមា
 បុរិសោ សកំ មុខនិមិត្តំ បច្ចវេក្កុមាណោ យថាក្ខតំ
 បជានេយ្យ បស្សេយ្យ ។ ឯវមេវ ខោ ព្រាហ្មណ យស្មី
 សមយេ ន ព្យាចាទបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហារតិ ន
 ព្យាចាទបរេតេន ឧប្បន្នស្ស ច ព្យាចាទស្ស និស្សរណំ
 យថាក្ខតំ បជាណតិ បស្សតិ អត្តត្ថម្យំ តស្មី សមយេ
 យថាក្ខតំ បជាណតិ បស្សតិ បរត្ថម្យំ ។ ឧភយត្ថម្យំ
 ។ បេ ។ ធីយរត្តំ អសជ្ឈាយកតាបិ មន្តា បដិកន្តិ បកេវ
 សជ្ឈាយកតា ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរគ្គ

[៦១៣] ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ មួយទៀត បុគ្គលមានចិត្តដែល
 ព្យាបាទមិនរូបរឹត ដែលព្យាបាទមិនគ្របសង្កត់ រមែងដឹងច្បាស់ ឃើញ
 ច្បាស់ នូវការរលាស់ព្យាបាទដែលកើតហើយ ក្នុងសម័យណា ក្នុង
 សម័យនោះ រមែងដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់ នូវប្រយោជន៍ខ្លួនផង នូវ
 ប្រយោជន៍អ្នកដទៃផង ។ នូវប្រយោជន៍ទាំង ២ ផង ។ បេ ។ ឯមន្ត
 ទាំងឡាយ បើទុកជាមិនស្វាធាយអស់កាលយូរ ក៏គង់ភ្លឺច្បាស់បាន
 មន្តដែលស្វាធាយ ចាំបាច់និយាយថ្វី ។

[៦១៤] ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បាត្រពេញដោយទឹក មិនក្តៅ មិន
 ពុះពោរដោយភ្លើង មិនមានចំហាយទឹកហុយឡើងទេ បុរសមានភ្នែកភ្លឺ
 ឆ្មុះមើលស្រមោលមុខរបស់ខ្លួនក្នុងទឹកនោះ គប្បីដឹងច្បាស់ ឃើញ
 ច្បាស់បាន យ៉ាងណាមិញ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលមានចិត្តដែល
 ព្យាបាទមិនរូបរឹត ដែលព្យាបាទមិនគ្របសង្កត់ រមែងដឹងច្បាស់ ឃើញ
 ច្បាស់ នូវការរលាស់ព្យាបាទដែលកើតហើយ ក្នុងសម័យណា ក្នុង
 សម័យនោះ រមែងដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់ នូវប្រយោជន៍ខ្លួនផង នូវ
 ប្រយោជន៍អ្នកដទៃផង ។ នូវប្រយោជន៍ទាំង ២ ផង ។ បេ ។ ឯមន្ត
 ទាំងឡាយ បើទុកជាមិនស្វាធាយអស់កាលយូរ ក៏គង់ភ្លឺច្បាស់បាន
 មន្តដែលស្វាធាយ ចាំបាច់និយាយថ្វី យ៉ាងនោះដែរ ។

ពោធិ៍សាត់

[៦១៥] បុន ចបរំ ព្រាហ្មណ យស្មី សមយេ ន
 ដីនមិទ្ធិបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហារតិ ន ដីនមិទ្ធិបរេតេន
 ឧប្បន្នសុស ច ដីនមិទ្ធិស្ស ទិស្សរណំ យថាក្ខតំ បជា-
 នាតិ បស្សតិ អត្តត្ថម្យំ តស្មី សមយេ យថាក្ខតំ ប-
 ជាតាតិ បស្សតិ បរត្ថម្យំ ។ ឧភយត្ថម្យំ ។ បេ ។ ទី-
 យរត្តំ អសដ្ឋាយកតាបិ មន្តា បដិកន្តិ បកេវ សដ្ឋា-
 យកតា ។

[៦១៦] សេយ្យថាបិ ព្រាហ្មណ ឧទបត្តោ ន
 សេវាលបណាកបរិយោនន្ទោ តត្ថ ចក្កុមា បុរិសោ
 សកំ មុខនិមិត្តំ បច្ចុវេក្កុមាណោ យថាក្ខតំ បជានេយ្យ
 បស្សេយ្យ ។ ឯវមេវ ខោ ព្រាហ្មណ យស្មី សមយេ
 ន ដីនមិទ្ធិបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហារតិ ន ដីនមិទ្ធិប-
 រេតេន ឧប្បន្នស្ស ច ដីនមិទ្ធិស្ស ទិស្សរណំ យថាក្ខតំ
 បជាតាតិ បស្សតិ អត្តត្ថម្យំ តស្មី សមយេ យថាក្ខតំ
 បជាតាតិ បស្សតិ បរត្ថម្យំ ។ ឧភយត្ថម្យំ ។ បេ ។
 ទីយរត្តំ អសដ្ឋាយកតាបិ មន្តា បដិកន្តិ បកេវ
 សដ្ឋាយកតា ។

ពោធិ្យដ្ឋានដ្ឋក

[៦១៥] ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ មួយទៀត បុគ្គលមានចិត្តដែល
 ជិនមិទ្ធមិនរូបរិត ដែលជិនមិទ្ធមិនគ្របសង្កត់ រមែងដឹងច្បាស់ ឃើញ
 ច្បាស់ នូវការរលាស់ជិនមិទ្ធដែលកើតហើយ ក្នុងសម័យណា ក្នុង
 សម័យនោះ រមែងដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់ នូវប្រយោជន៍ខ្លួនផង នូវ
 ប្រយោជន៍អ្នកដទៃផង ។ នូវប្រយោជន៍ទាំង ២ ផង ។ បេ ។ ឯមន្ត
 ទាំងឡាយ បើទុកជាមិនស្វាធាយអស់កាលយូរ ក៏គង់ភ្លឺច្បាស់បាន
 មន្តដែលស្វាធាយ ចាំបាច់និយាយថ្វី ។

[៦១៦] ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បាត្រដែលពេញដោយទឹក មិន
 មានសារាយនិងចកត្រៀបត្រាជុំជិតទេ បុរសមានភ្នែកភ្លឺ ឆ្មុះមើលស្រ-
 មោលមុខរបស់ខ្លួនក្នុងទឹកនោះ គប្បីដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់បាន មាន
 ឧបមាដូចម្តេចមិញ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលមានចិត្តដែលជិនមិទ្ធមិន
 រូបរិត ដែលជិនមិទ្ធមិនគ្របសង្កត់ រមែងដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់ នូវ
 ការរលាស់ជិនមិទ្ធដែលកើតហើយ ក្នុងសម័យណា ក្នុងសម័យនោះ
 រមែងដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់ នូវប្រយោជន៍ខ្លួនផង នូវប្រយោជន៍
 អ្នកដទៃផង ។ នូវប្រយោជន៍ទាំង ២ ផង ។ បេ ។ ឯមន្តទាំងឡាយ
 បើទុកជាមិនស្វាធាយអស់កាលយូរ ក៏គង់ភ្លឺច្បាស់បាន មន្តដែលស្វា-
 ធាយ ចាំបាច់និយាយថ្វី មានឧបមេយ្យដូច្នោះដែរ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារគ្គោ

[៦១៧] បុន ចបរំ ព្រាហ្មណ យស្មី សមយេ ន
 ឧទ្ធចកុក្កុច្ចបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហារតិ ន ឧទ្ធច-
 កុក្កុច្ចបរេតេន ឧប្បន្នស្ស ច ឧទ្ធចកុក្កុច្ចស្ស និស្ស-
 រណំ យថាក្ខតំ បដាណតិ បស្សតិ អត្តត្ថម្យិ តស្មី
 សមយេ យថាក្ខតំ បដាណតិ បស្សតិ បរត្ថម្យិ ។ ឧ-
 ភយត្ថម្យិ ។ បេ ។ ដីយរត្តំ អសជ្ឈាយកតាបិ មន្តា
 បដិកន្តិ បកេវ សជ្ឈាយកតា ។

[៦១៨] សេយ្យថាបិ ព្រាហ្មណ ឧទបត្តោ ន
 វាតេរិតោ ន ចលិតោ ន ភដ្ឋោ ន ឧមិជាតោ តត្ថ
 ចក្កុមា បុរិសោ សកំ មុខនិមិត្តំ បច្ចវេក្កុមាដោ យ-
 ថាក្ខតំ បដានេយ្យ បស្សេយ្យ ។ ឯវមេវ ខោ ព្រាហ្មណ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុគ

[៦១៧] ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ មួយទៀត បុគ្គលមានចិត្តដែល
 ឧទ្ធចក្កក្កុច្ឆមិនរូបវិត ដែលឧទ្ធចក្កក្កុច្ឆមិនគ្របសង្កត់ រមែងដឹងច្បាស់
 ឃើញច្បាស់ នូវការរលាស់ឧទ្ធចក្កក្កុច្ឆដែលកើតហើយ ក្នុងសម័យណា
 ក្នុងសម័យនោះ រមែងដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់ នូវប្រយោជន៍ខ្លួនផង
 នូវប្រយោជន៍អ្នកដទៃផង ។ នូវប្រយោជន៍ទាំង ២ ផង ។ បេ ។ ឯមន្ត
 ទាំងឡាយ បើទុកជាមិនស្វាធាយអស់កាលយូរ ក៏គង់ភ្លឺច្បាស់បាន
 មន្តដែលស្វាធាយ ចាំបាច់និយាយថ្វី ។

[៦១៨] ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បាត្រដែលពេញដោយទឹក មិន
 ត្រូវខ្យល់បក់បោក មិនរំភើប មិនបែក មិនកើតទៅជារលកទេ បុរស
 មានភ្នែកភ្លឺ ឆ្លុះមើលស្រមោលមុខរបស់ខ្លួនក្នុងទឹកនោះ គប្បីដឹងច្បាស់
 ឃើញច្បាស់បាន មានឧបមាដូចម្តេចមិញ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍

ពោជ្ឈង្គនដ្ឋកំ

យស្មី សមយេ ន ឧទ្ធចូកុក្កុច្ចបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា
 វិហារតិ ន ឧទ្ធចូកុក្កុច្ចបរេតេន ឧប្បន្នស្ស ច ឧទ្ធចូ-
 កុក្កុច្ចស្ស និស្សរណំ យថាក្ខតំ បដាណាតិ បស្សតិ
 អត្តត្ថម្យំ តស្មី សមយេ យថាក្ខតំ បដាណាតិ បស្ស-
 តិ បរត្ថម្យំ ។ ឧភយត្ថម្យំ ។ បេ ។ ទីយរត្តំ អសជ្ឈា-
 យកតាបិ មន្តា បដិកន្តិ បកេវ សជ្ឈាយកតា ។

[៦១៧] បុន ចបរំ ព្រាហ្មណ យស្មី សមយេ
 ន វិចិកិច្ឆាបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហារតិ ន វិចិកិច្ឆាប-
 រេតេន ឧប្បន្នាយ ច វិចិកិច្ឆាយ និស្សរណំ យថាក្ខតំ
 បដាណាតិ បស្សតិ អត្តត្ថម្យំ តស្មី សមយេ យថាក្ខតំ
 បដាណាតិ បស្សតិ បរត្ថម្យំ តស្មី សមយេ យថាក្ខតំ
 បដាណាតិ បស្សតិ ឧភយត្ថម្យំ តស្មី សមយេ យថា-
 ក្ខតំ បដាណាតិ បស្សតិ ។ បេ ។

ពោធិ្យធម្មដ្ឋក

បុគ្គលមានចិត្តដែលឧទ្ធចក្កកុក្កច្ចមិនរូបរិត ដែលឧទ្ធចក្កកុក្កច្ចមិនគ្របសង្កត់
 រមែងដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់ នូវការរលាស់ឧទ្ធចក្កកុក្កច្ចដែលកើតហើយ
 ក្នុងសម័យណា ក្នុងសម័យនោះ រមែងដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់ នូវ
 ប្រយោជន៍ខ្លួនផង នូវប្រយោជន៍អ្នកដទៃផង ។ នូវប្រយោជន៍ទាំង ២
 ផង ។ បេ ។ ឯមន្តទាំងឡាយ បើទុកជាមិនស្វាធាយអស់កាលយូរ ក៏
 គង់ភ្លឺច្បាស់បាន មន្តដែលស្វាធាយ ចាំបាច់និយាយថ្វី មានឧបមេយ្យ
 ដូច្នោះដែរ ។

[៦១៧] ម្នាលព្រាហ្មណ៍ មួយទៀត បុគ្គលមានចិត្តដែលវិចិត្តិច្ឆា
 មិនរូបរិត ដែលវិចិត្តិច្ឆាមិនគ្របសង្កត់ រមែងដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់
 នូវការរលាស់វិចិត្តិច្ឆាដែលកើតហើយ ក្នុងសម័យណា ក្នុងសម័យនោះ
 រមែងដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់ នូវប្រយោជន៍ខ្លួនផង ក្នុងសម័យនោះ
 រមែងដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់ នូវប្រយោជន៍អ្នកដទៃផង ក្នុងសម័យ
 នោះ រមែងដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់ នូវប្រយោជន៍ទាំង ២ ផង ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារុត្តោ

[៦២០] សេយ្យថាបិ ព្រាហ្មណា ឧទបត្តោ អន្នោ
 វិប្បសន្នោ អនារិលោ អាលោកេ និក្ខិត្តោ តត្ថ ចក្កុ-
 មា បុរិសោ សកំ មុខនិមិត្តំ បច្ចុវេក្ខមាណោ យថាក្ខតំ
 បដានេយ្យ បស្សេយ្យ ។ ឯវមេវ ខោ ព្រាហ្មណា យស្មី
 សមយេ ន វិចិត្តិច្ឆាបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហារតិ ន
 វិចិត្តិច្ឆាបរេតេន ឧប្បន្ទាយ ច វិចិត្តិច្ឆាយ និស្សរណំ
 យថាក្ខតំ បដានាតិ បស្សតិ អត្តត្ថម្បិ តស្មី សមយេ
 យថាក្ខតំ បដានាតិ បស្សតិ បរត្ថម្បិ តស្មី សមយេ
 យថាក្ខតំ បដានាតិ បស្សតិ ឧភយត្ថម្បិ តស្មី សម-
 យេ យថាក្ខតំ បដានាតិ បស្សតិ ទីយរត្តំ អសដ្ឋា-
 យកតាបិ មន្តា បដិកន្តិ បកេវ សដ្ឋាយកតា ។

[៦២១] អយំ ខោ ព្រាហ្មណា ហេតុ អយំ បច្ចុ-
 យោ យេនេកេនា ទីយរត្តំ អសដ្ឋាយកតាបិ មន្តា
 បដិកន្តិ បកេវ សដ្ឋាយកតា ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុគ្គ

[៦២០] ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បាត្រដែលពេញដោយទឹកថ្លា ស្អាត
 មិនល្អក៏ គេទុកដាក់ក្នុងកន្លែងភ្លឺ បុរសមានភ្នែកភ្លឺ ឆ្លុះមើលស្រមោល
 មុខរបស់ខ្លួនក្នុងទឹកនោះ គប្បីដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់បាន មានឧបមា
 ដូចម្តេចមិញ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលមានចិត្តដែលវិចិត្រាមិនរូបរិត
 ដែលវិចិត្រាមិនគ្របសង្កត់ រមែងដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់ នូវការ
 រលាស់វិចិត្រាដែលកើតហើយ ក្នុងសម័យណា ក្នុងសម័យនោះ រមែង
 ដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់ នូវប្រយោជន៍ខ្លួនផង ក្នុងសម័យនោះ រមែង
 ដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់ នូវប្រយោជន៍អ្នកដទៃផង ក្នុងសម័យនោះ
 រមែងដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់ នូវប្រយោជន៍ទាំង ២ ផង ឯមន្តទាំង-
 ឡាយ បើទុកជាមិនស្វាធាយអស់កាលយូរ ក៏គង់ភ្លឺច្បាស់បាន មន្ត
 ដែលស្វាធាយ ចាំបាច់និយាយថ្វី មានឧបមេយ្យដូច្នោះដែរ ។

[៦២១] ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ នេះឯងជាហេតុ នេះឯងជាបច្ច័យ
 ដែលជួនណាមន្តទាំងឡាយ បើទុកជាមិនស្វាធាយអស់កាលយូរ ក៏គង់
 ភ្លឺច្បាស់បាន មន្តដែលស្វាធាយ ចាំបាច់និយាយថ្វី ។

ពោធិ៍សាត់

[៦២២] សត្តិមេធិ ព្រាហ្មណ ពោធិ៍សាត់ អនា-
 រណា អនីរណា ចេតសោ អនុបក្កិលេសោ ការិតា
 ពហុលីកតា វិជ្ជាវិមុត្តិដលសច្ចិកិរិយាយ សំវត្តន្តិ ។
 កតមេ សត្ត ។ សតិសម្មោជ្ឈង្គោ ខោ ព្រាហ្មណ
 អនារណោ អនីរណោ ចេតសោ អនុបក្កិលេសោ
 ការិតោ ពហុលីកតោ វិជ្ជាវិមុត្តិដលសច្ចិកិរិយាយ
 សំវត្តតិ ។ បេ ។ ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈង្គោ ខោ ព្រាហ្មណ
 អនារណោ អនីរណោ ចេតសោ អនុបក្កិលេសោ
 ការិតោ ពហុលីកតោ វិជ្ជាវិមុត្តិដលសច្ចិកិរិយាយ
 សំវត្តតិ ។ ឥមេ ខោ ព្រាហ្មណ សត្ត ពោធិ៍សាត់ អ-
 នារណោ អនីរណោ ចេតសោ អនុបក្កិលេសោ ការិតា
 ពហុលីកតា វិជ្ជាវិមុត្តិដលសច្ចិកិរិយាយ សំវត្តន្តិ ។

[៦២៣] ឃី រុត្តេ សការវោ ព្រាហ្មណ ភកវន្តំ
 ឯតទវោច អភិក្កន្តំ កោ កោតម ។ បេ ។ ឧចាសកំ
 មំ ភវំ កោតមោ ជាវតុ អដ្ឋតក្កេ ចាណុបេតំ សា-
 ណន្តំតន្តិ ។

ពោជ្ឈង្គធម្មក

[៦២២] ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ នេះឯង ជាធម៌មិន
 រារាំង មិនបាំងបិទ មិនមានគ្រឿងសៅហ្មងចិត្ត បើអប់រំបន្តិឲ្យច្រើន
 ហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវផលនៃវិជ្ជានិងវិមុត្តិ ។
 ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ សតិសម្តោជ្ឈង្គ
 ជាធម៌មិនរារាំង មិនបាំងបិទ មិនមានគ្រឿងសៅហ្មងចិត្ត បើអប់រំបន្តិ
 ឲ្យច្រើនហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវផលនៃវិជ្ជានិង
 វិមុត្តិ ។ បេ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ឧបេក្ខាសម្តោជ្ឈង្គ ជាធម៌មិនរារាំង
 មិនបាំងបិទ មិនមានគ្រឿងសៅហ្មងចិត្ត បើអប់រំបន្តិឲ្យច្រើនហើយ
 តែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវផលនៃវិជ្ជានិងវិមុត្តិ ។ ម្ចាស់
 ព្រាហ្មណ៍ ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ នេះហើយ ដែលជាធម៌មិនរារាំង មិនបាំង
 បិទ មិនមានគ្រឿងសៅហ្មងចិត្ត ដែលអប់រំបន្តិហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវផលនៃវិជ្ជានិងវិមុត្តិ ។

[៦២៣] កាលដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះ
 ហើយ សគារវព្រាហ្មណ៍បានក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា
 បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ពីរោះណាស់ ។ បេ ។ សូមព្រះគោតមដ៏ចម្រើន
 ចាំទុកនូវខ្ញុំព្រះអង្គថាជាឧបាសកដល់នូវសរណគមន៍ស្មើដោយជីវិត ចាប់
 តាំងអំពីថ្ងៃនេះតទៅ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារគ្គោ

[៦២៤] ឯវម្មេ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ ភក្កវា រាជ-
តហោ វិហារតិ កិឡិក្ខក្ខេ បព្វតេ ។ អថខោ អកយោ
រាជកុមារោ យេន ភក្កវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្ក-
មិត្វា ភក្កវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ
និសិទ្ធា ខោ អកយោ រាជកុមារោ ភក្កវន្តំ ឯតទ-
រោច ។

[៦២៥] បូរណោ ភន្តេ កស្សទោ ឯវមាហា នត្តិ
ហេតុ នត្តិ បច្ចយោ អញ្ញាណាយ អទស្សនាយ អ-
ហេតុ អប្បច្ចយោ អញ្ញាណំ អទស្សនំ ហោតិ ។ នត្តិ
ហេតុ នត្តិ បច្ចយោ ញាណាយ ទស្សនាយ អហេតុ
អប្បច្ចយោ ញាណំ ទស្សនំ ហោតីតិ ។ ឥធិ ភក្កវា
កិមាហាតិ ។

[៦២៦] អត្ថិ រាជកុមារ ហេតុ អត្ថិ បច្ចយោ
អញ្ញាណាយ អទស្សនាយ សហេតុ សប្បច្ចយោ
អញ្ញាណំ អទស្សនំ ហោតិ ។ អត្ថិ រាជកុមារ ហេតុ
អត្ថិ បច្ចយោ ញាណាយ ទស្សនាយ សហេតុ សប្ប-
ច្ចយោ ញាណំ ទស្សនំ ហោតីតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុគ្គ

[៦២៤] ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគទ្រង់សម្រេចព្រះតរិយាបថលើភ្នំគិដ្ឋកូដ ទៀបក្រុងរាជគ្រឹះ ។
 គ្រានោះឯង អភយរាជកុមារស្តេចចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះ
 ចូលទៅដល់ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ រួចគង់ក្នុងទីដ៏សមគួរ ។
 លុះអភយរាជកុមារគង់ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ទើបទ្រង់ត្រាស់សួរព្រះដ៏
 មានព្រះភាគដូច្នោះថា ។

[៦២៥] បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន បូរណកស្សបបាននិយាយយ៉ាង
 នេះថា ហេតុ បច្ច័យ នៃការមិនដឹង មិនឃើញ មិនមានឡើយ ការមិន
 ដឹង មិនឃើញ ឥតមានហេតុ ឥតមានបច្ច័យទេ ។ ហេតុ បច្ច័យ នៃ
 ការដឹង ការឃើញ មិនមានឡើយ ការដឹង ការឃើញ ឥតមានហេតុ
 ឥតមានបច្ច័យទេ ។ ចុះព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ក្នុងសេចក្តីនេះថាដូចម្តេច ។

[៦២៦] ម្នាលរាជកុមារ ហេតុ បច្ច័យ នៃការមិនដឹង មិន
 ឃើញ រមែងមាន ការមិនដឹង មិនឃើញ រមែងមានហេតុ មាន
 បច្ច័យ ។ ម្នាលរាជកុមារ ហេតុ បច្ច័យ នៃការដឹង ការឃើញ មាន
 ការដឹង ការឃើញ រមែងមានហេតុ មានបច្ច័យ ។

ពោជ្ឈង្គធម្មដ្ឋកំ

[៦២៧] កតមោ ភន្តេ ហេតុ កតមោ បច្ចយោ
អញ្ញាណាយ អទស្សនាយ ។ កថំ សហេតុ សប្បច្ច-
យោ អញ្ញាណំ អទស្សនំ ហោតីតិ ។

[៦២៨] យស្មី ខោ រាជកុមារ សមយេ កា-
មរាគបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហារតិ កាមរាគបរេតេន
ឧប្បន្នស្ស ច កាមរាគស្ស និស្សរណំ យថាក្ខតំ
នប្បជាណតិ ន បស្សតិ ។ អយម្យិ ខោ រាជកុមារ
ហេតុ អយំ បច្ចយោ អញ្ញាណាយ អទស្សនាយ ។
ឯវម្យិ សហេតុ សប្បច្ចយោ អញ្ញាណំ អទស្សនំ
ហោតិ ។

[៦២៩] បុន ចបរំ រាជកុមារ យស្មី សមយេ
ព្យាចានបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហារតិ ព្យាចានបរេតេន
ឧប្បន្នស្ស ច ព្យាចានស្ស និស្សរណំ យថាក្ខតំ
នប្បជាណតិ ន បស្សតិ ។ អយម្យិ ខោ រាជកុមារ
ហេតុ អយំ បច្ចយោ អញ្ញាណាយ អទស្សនាយ ។
ឯវម្យិ សហេតុ សប្បច្ចយោ អញ្ញាណំ អទស្សនំ
ហោតិ ។

ពោធិ៍សាត់

[៦២៧] បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ហេតុ បច្ច័យ នៃការមិនដឹង មិនឃើញ តើដូចម្តេច ។ ការមិនដឹង មិនឃើញ រមែងមានហេតុ មាន បច្ច័យដូចម្តេច ។

[៦២៨] ម្នាលរាជកុមារ ក្នុងសម័យដែលបុគ្គលមានចិត្តដែល កាមរាគ្សបរិត ដែលកាមរាគគ្របសង្កត់ រមែងមិនដឹង មិនឃើញច្បាស់ នូវការរលាស់កាមរាគដែលកើតហើយ ។ ម្នាលរាជកុមារ នេះឯងជា ហេតុ នេះជាបច្ច័យ នៃការមិនដឹង មិនឃើញ ។ ការមិនដឹង មិនឃើញ រមែងមានហេតុ មានបច្ច័យយ៉ាងនេះ ។

[៦២៩] ម្នាលរាជកុមារ មួយទៀត ក្នុងសម័យដែលបុគ្គលមាន ចិត្តដែលព្យាបាទរូបរិត ដែលព្យាបាទគ្របសង្កត់ រមែងមិនដឹង មិន ឃើញច្បាស់ នូវការរលាស់ព្យាបាទដែលកើតហើយ ។ ម្នាលរាជកុមារ នេះឯងជាហេតុ នេះឯងជាបច្ច័យ នៃការមិនដឹង មិនឃើញ ។ ការ មិនដឹង មិនឃើញ រមែងមានហេតុ មានបច្ច័យយ៉ាងនេះ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារុគោ

[៦៣០] បុន ចបរំ រាជកុមារ យស្មី សមយេ
ដីនមិទ្ធិបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា ។

[៦៣១] ឧទ្ធចកុក្កុច្ចបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា ។

[៦៣២] វិចិត្តិច្ឆាបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហរតិ

វិចិត្តិច្ឆាបរេតេន ឧប្បន្ទាយ ច វិចិត្តិច្ឆាយ និស្សរណំ
យថាក្ខតំ នប្បជាធាតិ ន បស្សតិ ។ អយម្យិ ខោ
រាជកុមារ ហេតុ អយំ បច្ចយោ អញ្ញាណាយ អ-
នស្សនាយ ។ ឯវម្យិ សហេតុ សប្បច្ចយោ អញ្ញាណំ
អនស្សនំ ហោតីតិ ។

[៦៣៣] កោ ធាមាយំ កន្តេ ធម្មបរិយាយោតិ ។
ដីវរណា ធាមេតេ រាជកុមារាតិ ។ តត្យ ភកវា ដីវ-
រណា តត្យ សុភត ដីវរណា ឯកមេកេនបិ ខោ កន្តេ
ដីវរណេន អភិក្ខតោ យថាក្ខតំ នប្បជានេយ្យ ន
បស្សេយ្យ កោ បន វាដោ បព្វហិ ដីវរណេហិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

[៦៣០] ម្នាលរាជកុមារ មួយទៀត ក្នុងសម័យដែលបុគ្គល មានចិត្តដែលមិនមិទ្ធរូបវិត ។

[៦៣១] បុគ្គលមានចិត្តដែលឧទ្ធចក្កក្កច្នួររូបវិត ។

[៦៣២] បុគ្គលមានចិត្តដែលវិចិត្តិច្នួររូបវិត ដែលវិចិត្តិច្នួរគ្រប សង្កត់ រមែងមិនដឹង មិនឃើញច្បាស់ នូវការរលាស់វិចិត្តិច្នួរដែលកើត ហើយទេ ។ ម្នាលរាជកុមារ នេះឯងជាហេតុ នេះឯងជាបច្ច័យ នៃការ មិនដឹង មិនឃើញ ។ ការមិនដឹង មិនឃើញ រមែងមានហេតុ មាន បច្ច័យយ៉ាងនេះ ។

[៦៣៣] បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម្មបរិយាយនេះ តើឈ្មោះ ដូចម្តេច ។ ម្នាលរាជកុមារ ធម្មបរិយាយទាំងនេះ ឈ្មោះថានីវរណៈ ។ បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ឲ្យឈ្មោះថានីវរណៈសមហើយ បពិត្រព្រះ សុគត ឲ្យឈ្មោះថានីវរណៈសមហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូម្បី បុគ្គលដែលមានតែនីវរណៈមួយ ។ គ្របសង្កត់ គង់មិនគប្បីដឹង មិនគប្បី ឃើញច្បាស់ទៅហើយ នឹងបាច់និយាយថ្វីដល់ទៅនីវរណធម៌ទាំង ៥ គ្របសង្កត់ ។

ពោធិ៍សាត់

[៦៣៤] កតមោ បន ភន្តេ ហេតុ កតមោ បច្ចុ-
យោ ញាណាយ ទស្សនាយ ។ កថំ សហេតុ សប្ប-
ច្ចុយោ ញាណំ ទស្សនំ ហោតីតិ ។

[៦៣៥] ឥធិ រាជកុមារ ភិក្ខុ សតិសម្មោធិ្យដ្ឋំ
ការេតិ វិវេកនិស្សិតំ វិរាគនិស្សិតំ និរោធិនិស្សិតំ
វោស្សត្តបរិណាមី ។ សោ សតិសម្មោធិ្យដ្ឋំ ការេតិ^(១)
តេន ចិត្តេន យថាក្ខតំ បដាណតិ បស្សតិ ។ អយម្យិ
ខោ រាជកុមារ ហេតុ អយំ បច្ចុយោ ញាណាយ
ទស្សនាយ ។ ឯវម្យិ សហេតុ សប្បច្ចុយោ ញាណំ
ទស្សនំ ហោតិ ។

[៦៣៦] បុន ចបរំ រាជកុមារ ភិក្ខុ ។ បេ ។ ឧ-
បេក្ខាសម្មោធិ្យដ្ឋំ ការេតិ វិវេកនិស្សិតំ វិរាគនិស្សិតំ
និរោធិនិស្សិតំ វោស្សត្តបរិណាមី ។ សោ ឧបេក្ខា-
សម្មោធិ្យដ្ឋំ ការេតិ តេន ចិត្តេន យថាក្ខតំ បដាណតិ
បស្សតិ ។ អយំបិ ខោ រាជកុមារ ហេតុ អយំ
បច្ចុយោ ញាណាយ ទស្សនាយ ។ ឯវម្យិ សហេតុ
សប្បច្ចុយោ ញាណំ ទស្សនំ ហោតីតិ ។

១ ឱ. ម. ភារិតេន ។

ពោធិ៍សាត់

[៦៣៤] បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចុះហេតុ បច្ច័យ នៃការដឹង
ការឃើញ តើដូចម្តេច ។ ការដឹង ការឃើញ រមែងមានហេតុ មាន
បច្ច័យដូចម្តេច ។

[៦៣៥] ម្នាលរាជកុមារ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចម្រើនសតិ-
សម្មោជ្ឈង្គ ដែលអាស្រ័យនូវសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវការប្រាស
ចាករាគៈ អាស្រ័យនូវការរលត់ បង្ហោរទៅកាន់សេចក្តីលះបង់ ។ ភិក្ខុ
នោះ ចម្រើនសតិសម្មោជ្ឈង្គ ក៏ដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់ ដោយសារ
ចិត្តនោះ ។ ម្នាលរាជកុមារ នេះឯងជាហេតុ នេះឯងជាបច្ច័យ នៃការ
ដឹង ការឃើញ ។ ការដឹង ការឃើញ រមែងមានហេតុ មានបច្ច័យ
យ៉ាងនេះ ។

[៦៣៦] ម្នាលរាជកុមារ មួយទៀត ភិក្ខុ ។ បេ ។ ចម្រើន
ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈង្គ ដែលអាស្រ័យនូវសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវការ
ប្រាសចាករាគៈ អាស្រ័យនូវការរលត់ បង្ហោរទៅកាន់សេចក្តីលះបង់ ។
ភិក្ខុនោះ ចម្រើនឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈង្គ ក៏ដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់ ដោយ
សារចិត្តនោះ ។ ម្នាលរាជកុមារ នេះឯងជាហេតុ នេះឯងជាបច្ច័យ
នៃការដឹង ការឃើញ ។ ការដឹង ការឃើញ រមែងមានហេតុ មាន
បច្ច័យយ៉ាងនេះ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារុត្តោ

[៦៣៧] កោ នាមាយំ ភន្តេ ធម្មបរិយាយោតិ ។
 ពោជ្ឈង្គំ នាមេតេ រាជកុមារាតិ ។ តត្ស ភកវា
 ពោជ្ឈង្គំ តត្ស សុតត ពោជ្ឈង្គំ ឯកមេកេនបិ ខោ
 ភន្តេ ពោជ្ឈង្គំ សមន្ទាតតោ យថាក្ខតំ បដានេយ្យ
 បស្សេយ្យ កោ បន វានោ សត្តហិ ពោជ្ឈង្គំហិ ។
 យោបិ មេ ភន្តេ កិដ្ឋក្ខដំ បព្វតំ អាហោហន្តស្ស កា-
 យកិលមថោ ចិត្តកិលមថោ សោបិ មេ បដិប្បស្សន្ទោ
 ធម្មោ ច មេ អភិសមេតោតិ ។

ឧទ្ធានំ ភវតិ

អាហារាបរិយាយត្តិ

មិត្តំ^(១) សការវេន ច

អភយោ បុច្ឆិតោ បញ្ចំ

កិដ្ឋក្ខដម្ហិ បព្វតេតិ ។

ពោជ្ឈង្គសំយុត្តស្ស ពោជ្ឈង្គឆដ្ឋកំ ឆដ្ឋំ ។

១ ឱ. ម. មេត្តំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

[៦៣៧] បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម្មបរិយាយនេះ តើឈ្មោះ
 ដូចម្តេច ។ ម្នាលរាជកុមារ ធម្មបរិយាយទាំងនេះ ឈ្មោះថាពោជ្ឈង្គ ។
 បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ឈ្មោះពោជ្ឈង្គសមហើយ បពិត្រព្រះសុគត
 ឈ្មោះពោជ្ឈង្គសមហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូម្បីបុគ្គលដែលប្រ-
 កបដោយពោជ្ឈង្គមួយ ។ ក៏គប្បីដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់ទៅហើយ នឹង
 ចាំបាច់និយាយថ្វីដល់ទៅបុគ្គលប្រកបដោយពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ។ បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កាលខ្ញុំព្រះអង្គឡើងភ្នំគិដ្ឋកូដ ក៏មានសេចក្តីលំបាក
 កាយលំបាកចិត្ត (ឥឡូវ) ខ្ញុំព្រះអង្គបានរម្ងាប់សេចក្តីលំបាកកាយ និង
 លំបាកចិត្តនោះហើយ ទាំងធម៌ខ្ញុំព្រះអង្គក៏បានត្រាស់ដឹងច្បាស់ហើយ ។

មានឧទ្ទានថា

គឺនិយាយអំពីអាហារ អំពីបរិយាយ អំពីភ្លើង អំពីផ្សាយ
 មេត្តា អំពីរឿងសភាវព្រាហ្មណ៍ អំពីរឿងអភយរាជកុមារ
 សួរប្រស្នានាភ្នំគិដ្ឋកូដ ។

ចប់ ពោជ្ឈង្គសំយុត្ត ពោជ្ឈង្គឆដ្ឋក ទី ៦ ។

ពោជ្ឈង្គស្ស អានាបាណាទិបេយ្យាលោ

[៦៣៨] សាវត្ថិនិទានំ ។ អដ្ឋិកសញ្ញា ភិក្ខុវេ

ការិតា ពហុលីកតា មហាប្បលា ហោតិ មហានិសំ-

សា ។ កថំ ការិតា ច ភិក្ខុវេ អដ្ឋិកសញ្ញា កថំ

ពហុលីកតា មហាប្បលា ហោតិ មហានិសំសា ។ ឥធម

ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អដ្ឋិកសញ្ញាសហគតំ សតិសម្មោជ្ឈង្គំ

កាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ វិរាតនិស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ

វោស្សត្តបរិណាមី ។ បេ ។ អដ្ឋិកសញ្ញាសហគតំ ឧ-

បេត្តាសម្មោជ្ឈង្គំ កាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ វិរាតនិស្សិតំ

និរោធនិស្សិតំ វោស្សត្តបរិណាមី ។ ឯវំ ការិតា ខោ

ភិក្ខុវេ អដ្ឋិកសញ្ញា ឯវំ ពហុលីកតា មហាប្បលា

ហោតិ មហានិសំសាតិ ។

ពោជ្ឈង្គ អានាបាណាទិបេយ្យាល

[៦៣៨] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អដ្ឋិកសញ្ញា^១ ដែលបុគ្គលបានចម្រើនហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងមានផលច្រើន មានអានិសង្សច្រើន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អដ្ឋិកសញ្ញា ដែលបុគ្គល បានចម្រើនហើយដូចម្តេច បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយដូចម្តេច ទើបជាគុណ- ជាតិមានផលច្រើន មានអានិសង្សច្រើន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ ក្នុងសាសនានេះ ចម្រើនសតិសម្តោជ្ឈង្គ ប្រកបដោយអដ្ឋិកសញ្ញា ដែល អាស្រ័យនូវសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវសេចក្តីប្រាសចាកតម្រេក អាស្រ័យនូវសេចក្តីរលត់ បង្ហោនទៅកាន់សេចក្តីលះបង់ ។ បេ ។ ចម្រើន ឧបេក្ខាសម្តោជ្ឈង្គ ប្រកបដោយអដ្ឋិកសញ្ញា ដែលអាស្រ័យនូវសេចក្តី ស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវសេចក្តីប្រាសចាកតម្រេក អាស្រ័យនូវសេចក្តី រលត់ បង្ហោនទៅកាន់សេចក្តីលះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អដ្ឋិក- សញ្ញា ដែលបុគ្គលបានចម្រើនហើយយ៉ាងនេះ បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ យ៉ាងនេះ ទើបជាគុណជាតិមានផលច្រើន មានអានិសង្សច្រើន ។

១ ការសម្គាល់ថាវាងឆ្លឹង ។ ហៅថាអដ្ឋិកសញ្ញា ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារគ្គោ

[៦៣៩] សាវត្ថិនិទានំ ។ អដ្ឋិកសញ្ញាយ ភិក្ខុវេ
 ការិតាយ ពហុលីកតាយ ទ្ធិន្នំ ផលានំ អញ្ញតវំ
 ផលំ ចាជិកទ្ធិំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ អញ្ញា សតិ វា ឧចាទិ-
 សេសេ អនាតាមិតា ។ កថំ ការិតាយ ច ខោ ភិក្ខុវេ
 អដ្ឋិកសញ្ញាយ កថំ ពហុលីកតាយ ទ្ធិន្នំ ផលានំ
 អញ្ញតវំ ផលំ ចាជិកទ្ធិំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ អញ្ញា សតិ
 វា ឧចាទិសេសេ អនាតាមិតា ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 អដ្ឋិកសញ្ញាសហគតំ សតិសម្ពោជ្ឈន្តំ ភាវេតិ ។ បេ ។
 ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តំ ភាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ វិវាតនិស្សិតំ
 និរោធនិស្សិតំ វោស្សត្តបរិណាមី ។ ឯវំ ការិតាយ ខោ
 ភិក្ខុវេ អដ្ឋិកសញ្ញាយ ឯវំ ពហុលីកតាយ ទ្ធិន្នំ
 ផលានំ អញ្ញតវំ ផលំ ចាជិកទ្ធិំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ អញ្ញា
 សតិ វា ឧចាទិសេសេ អនាតាមិតាតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុគ

[៦៣៧] សាវត្ថីនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើ
អដ្ឋិកសញ្ញា ដែលបុគ្គលបានចម្រើនហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ បណ្តា
ផលទាំង ២ ផលណាមួយក៏កើតជាក់ស្តែង គឺនឹងបានអរហត្តផលក្នុង
បច្ចុប្បន្ន ឬបើឧបាទាននៅមានសេសសល់ ក៏គង់នឹងបានអនាគាមិផល
ដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអដ្ឋិកសញ្ញា ដែលបុគ្គលបានចម្រើន
ហើយដូចម្តេច បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយដូចម្តេច ទើបបណ្តាផលទាំង ២
ផលណាមួយក៏កើតជាក់ស្តែង គឺនឹងបានអរហត្តផលក្នុងបច្ចុប្បន្ន ឬបើ
ឧបាទាននៅមានសេសសល់ ក៏គង់បានអនាគាមិផលដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចម្រើនសតិសម្តោជ្ឈង្គ ប្រកបដោយ
អដ្ឋិកសញ្ញា ។ បេ ។ ចម្រើនឧបេក្ខាសម្តោជ្ឈង្គ ដែលអាស្រ័យនូវសេចក្តី
ស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវសេចក្តីប្រាសចាកតម្រេក អាស្រ័យនូវការរលត់
បង្ហោរទៅកាន់សេចក្តីលះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើអដ្ឋិក-
សញ្ញា ដែលបុគ្គលបានចម្រើនយ៉ាងនេះហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនយ៉ាងនេះ
ហើយ ទើបបណ្តាផលទាំង ២ ផលណាមួយក៏កើតជាក់ស្តែង គឺនឹង
បានអរហត្តផលក្នុងបច្ចុប្បន្ន ឬបើឧបាទាននៅមានសេសសល់ ក៏គង់
បានអនាគាមិផលដែរ ។

ពោជ្ឈង្គស្ស អានាបាណាទិបេយ្យាលោ

[៦៤០] សាវត្ថីនិទានំ ។ អដ្ឋិកសញ្ញា ភិក្ខុវេ

ភារិតា ពហុលីកតា មហាតោ អត្ថាយ សំវត្ថតិ ។

កថំ ភារិតា ច ភិក្ខុវេ អដ្ឋិកសញ្ញា កថំ ពហុលី-

កតា មហាតោ អត្ថាយ សំវត្ថតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ

អដ្ឋិកសញ្ញាសហគតំ សតិសម្ពោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ ។ បេ ។

អដ្ឋិកសញ្ញាសហគតំ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ

វិវេកនិស្សិតំ វិរាគនិស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ វោស្សក្ក-

បរិណាមី ។ ឯវំ ភារិតា ខោ ភិក្ខុវេ អដ្ឋិកសញ្ញា

ឯវំ ពហុលីកតា មហាតោ អត្ថាយ សំវត្ថតិ ។

ពោជ្ឈង្គ អាណាបាណាទិបេយ្យាល

[៦៤០] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អដ្ឋិកសញ្ញា
 ដែលបុគ្គលបានចម្រើនហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីប្រយោជន៍ដ៏ធំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អដ្ឋិកសញ្ញា ដែលបុគ្គល
 បានចម្រើនហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីប្រ-
 យោជន៍ដ៏ធំតើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
 ចម្រើនសតិសម្តោជ្ឈង្គ ប្រកបដោយអដ្ឋិកសញ្ញា ។ បេ ។ ចម្រើនឧបេក្ខា-
 សម្តោជ្ឈង្គ ប្រកបដោយអដ្ឋិកសញ្ញា ដែលអាស្រ័យនូវសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់
 អាស្រ័យនូវសេចក្តីប្រាសចាកតម្រេក អាស្រ័យនូវការរលត់ បង្ហោន
 ទៅកាន់ការលះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អដ្ឋិកសញ្ញា ដែលបុគ្គល
 បានចម្រើនយ៉ាងនេះហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនយ៉ាងនេះហើយ ប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីប្រយោជន៍ដ៏ធំ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារគ្គោ

[៦៤១] សាវត្ថីនិទានំ ។ អដ្ឋិកសញ្ញា ភិក្ខុវេ
 ការិតា ពហុលីកតា មហាតោ យោគក្ខេមាយ សំ-
 វត្ថុតិ ។ កថំ ការិតា ច ភិក្ខុវេ អដ្ឋិកសញ្ញា កថំ
 ពហុលីកតា មហាតោ យោគក្ខេមាយ សំវត្ថុតិ ។
 ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អដ្ឋិកសញ្ញាសហគតំ សតិសម្មោ-
 ជ្ឈង្គំ ភាវេតិ ។ បេ ។ អដ្ឋិកសញ្ញាសហគតំ ឧបេក្ខា-
 សម្មោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ វិវាគនិស្សិតំ និរោ-
 ធនិស្សិតំ វោស្សក្កបរិណាមី ។ ឃំ ការិតា ខោ ភិក្ខុវេ
 អដ្ឋិកសញ្ញា ឃំ ពហុលីកតា មហាតោ យោគក្ខេ-
 មាយ សំវត្ថុតីតិ ។

[៦៤២] សាវត្ថីនិទានំ ។ អដ្ឋិកសញ្ញា ភិក្ខុវេ
 ការិតា ពហុលីកតា មហាតោ សំវេកាយ សំវត្ថុតិ ។
 កថំ ការិតា ច ភិក្ខុវេ អដ្ឋិកសញ្ញា កថំ ពហុលីក-
 តា មហាតោ សំវេកាយ សំវត្ថុតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 អដ្ឋិកសញ្ញាសហគតំ សតិសម្មោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុគ

[៦៤១] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អដ្ឋិកសញ្ញា ដែលបុគ្គលបានចម្រើនហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីក្សេមចាកយោគដ៏ធំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អដ្ឋិកសញ្ញា ដែល បុគ្គលបានចម្រើនហើយដូចម្តេច បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយដូចម្តេច ទើប ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីក្សេមចាកយោគដ៏ធំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុង សាសនានេះ ចម្រើនសតិសម្តោជ្ឈង្គ ប្រកបដោយអដ្ឋិកសញ្ញា ។ បេ ។ ចម្រើនឧបេក្ខាសម្តោជ្ឈង្គ ប្រកបដោយអដ្ឋិកសញ្ញា ដែលអាស្រ័យនូវ សេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវសេចក្តីប្រាសចាកតម្រេក អាស្រ័យនូវ ការរលត់ បង្ហោរទៅកាន់ការលះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អដ្ឋិក- សញ្ញា ដែលបុគ្គលបានចម្រើនយ៉ាងនេះហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនយ៉ាងនេះ ហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីក្សេមចាកយោគដ៏ធំ ។

[៦៤២] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អដ្ឋិកសញ្ញា ដែលបុគ្គលបានចម្រើនហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីសំរេតដ៏ធំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអដ្ឋិកសញ្ញា ដែល បុគ្គលបានចម្រើនហើយដូចម្តេច បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយដូចម្តេច ដែល ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីសំរេតដ៏ធំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុង សាសនានេះ ចម្រើនសតិសម្តោជ្ឈង្គ ប្រកបដោយអដ្ឋិកសញ្ញា ។ បេ ។

ពោជ្ឈង្គស្ស អានាបាណាទិបេយ្យលោ

អដ្ឋិកសញ្ញាសហគតំ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ វិវេ-
កនិស្សិតំ វិរាគនិស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ វោស្សក្កបរិ-
ណាមី ។ ឯវំ ភារិតា ខោ ភិក្ខុវេ អដ្ឋិកសញ្ញា ឯវំ
ពហុលីកតា មហាតោ សំវេកាយ សំវត្ថតីតិ ។

[៦៤៣] សាវត្ថិនិទានំ ។ អដ្ឋិកសញ្ញា ភិក្ខុវេ
ភារិតា ពហុលីកតា មហាតោ ជាសុរិហារាយ សំ-
វត្ថតិ ។ កថំ ភារិតា ច ភិក្ខុវេ អដ្ឋិកសញ្ញា កថំ
ពហុលីកតា មហាតោ ជាសុរិហារាយ សំវត្ថតិ ។ ឥធម

ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អដ្ឋិកសញ្ញាសហគតំ សតិសម្ពោជ្ឈង្គំ
ភាវេតិ ។ បេ ។ អដ្ឋិកសញ្ញាសហគតំ ឧបេក្ខាសម្ពោ-
ជ្ឈង្គំ ភាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ វិរាគនិស្សិតំ និរោធនិស្សិ-
តំ វោស្សក្កបរិណាមី ។ ឯវំ ភារិតា ខោ ភិក្ខុវេ អដ្ឋិ-
កសញ្ញា ឯវំ ពហុលីកតា មហាតោ ជាសុរិហារាយ
សំវត្ថតីតិ ។

ពោជ្ឈង្គ អានាបាណាទិបេយ្យាល

ចម្រើនឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គ ប្រកបដោយអដ្ឋិកសញ្ញា ដែលអាស្រ័យនូវ
សេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវសេចក្តីប្រាសចាកតម្រេក អាស្រ័យនូវការ
រលត់ បង្កោនទៅកាន់ការលះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អដ្ឋិកសញ្ញា
ដែលបុគ្គលបានចម្រើនយ៉ាងនេះហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនយ៉ាងនេះហើយ
ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីសំរេគដ៏ធំ ។

[៦៤៣] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អដ្ឋិកសញ្ញា
ដែលបុគ្គលបានចម្រើនហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅ
ដើម្បីការនៅជាសុខដ៏ធំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអដ្ឋិកសញ្ញា ដែល
បុគ្គលបានចម្រើនហើយដូចម្តេច បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយដូចម្តេច រមែង
ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការនៅជាសុខដ៏ធំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុង
សាសនានេះ ចម្រើនសតិសម្ពោជ្ឈង្គ ប្រកបដោយអដ្ឋិកសញ្ញា ។ បេ ។
ចម្រើនឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គ ប្រកបដោយអដ្ឋិកសញ្ញា ដែលអាស្រ័យនូវ
សេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវសេចក្តីប្រាសចាកតម្រេក អាស្រ័យនូវ
ការរលត់ បង្កោនទៅកាន់ការលះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អដ្ឋិក-
សញ្ញា ដែលបុគ្គលបានចម្រើនយ៉ាងនេះហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនយ៉ាងនេះ
ហើយ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការនៅជាសុខដ៏ធំ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារគ្គោ

[៦៤៤] បុឡ្យកសញ្ញា ភិក្ខុវេ ភារិតា ។ បេ ។

[៦៤៥] វិជីលកសញ្ញា ភិក្ខុវេ ។

[៦៤៦] វិច្ឆិទ្ធកសញ្ញា ភិក្ខុវេ ។

[៦៤៧] ឧទ្ទុមាតសញ្ញា ភិក្ខុវេ ។

[៦៤៨] មេត្តា ភិក្ខុវេ ភារិតា ។

[៦៤៩] ករុណា ភិក្ខុវេ ភារិតា ។

[៦៥០] មុទិតា ភិក្ខុវេ ភារិតា ។

[៦៥១] ឧបេក្ខា ភិក្ខុវេ ភារិតា ។

[៦៥២] អាណាចានស្សតិ ភិក្ខុវេ ភារិតា ។

[៦៥៣] អសុភសញ្ញា ភិក្ខុវេ ភារិតា ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុគ

[៦៤៤] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុឡវកសញ្ញា ដែលបុគ្គលចម្រើន
ហើយ ។ លេ ។

[៦៤៥] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ វិនិលកសញ្ញា ។

[៦៤៦] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ វិច្ឆិទ្ធកសញ្ញា ។

[៦៤៧] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឧទ្ធមាតសញ្ញា ។

[៦៤៨] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មេត្តាដែលបុគ្គលបានចម្រើន
ហើយ ។

[៦៤៩] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ករុណាដែលបុគ្គលបានចម្រើន
ហើយ ។

[៦៥០] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មុទិតាដែលបុគ្គលបានចម្រើន
ហើយ ។

[៦៥១] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបេក្ខាដែលបុគ្គលបានចម្រើន
ហើយ ។

[៦៥២] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អាណាបានស្សតិដែលបុគ្គលបាន
ចម្រើនហើយ ។

[៦៥៣] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អសុកសញ្ញាដែលបុគ្គលបានចម្រើន
ហើយ ។

ពោជ្ឈង្គស្ស អានាបាណាទិបេយ្យលោ

- [៦៥៤] មរណសញ្ញា ភិក្ខុវេ ភារិតា ។
- [៦៥៥] អាហារវេ បដិក្ខុលសញ្ញា ភិក្ខុវេ ។
- [៦៥៦] សព្វលោកេ អនភិវតសញ្ញា ភិក្ខុវេ ។
- [៦៥៧] អនិច្ចសញ្ញា ភិក្ខុវេ ។
- [៦៥៨] អនិច្ចេ ទុក្ខសញ្ញា ភិក្ខុវេ ។
- [៦៥៩] ទុក្ខេ អនត្តសញ្ញា ភិក្ខុវេ ។
- [៦៦០] បហានសញ្ញា ភិក្ខុវេ ។
- [៦៦១] វិរាគសញ្ញា ភិក្ខុវេ ។
- [៦៦២] និរោធសញ្ញា ភិក្ខុវេ ភារិតា ពហុលីកតា

មហាប្បុលា ហោតិ មហានិសំសា ។ កថំ ភារិតា ច
 ភិក្ខុវេ និរោធសញ្ញា កថំ ពហុលីកតា មហាប្បុលា
 ហោតិ មហានិសំសា ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ និរោធសញ្ញា
 សហគតំ សតិសម្ពោជ្ឈង្គំ ភារិតិ ។ បេ ។ និរោធសញ្ញា
 សហគតំ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គំ ភារិតិ វិវេក-

ពោជ្ឈង្គ អាណាបាណាទិបេយ្យាល

[៦៥២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មរណសញ្ញាដែលបុគ្គលបាន
ចម្រើនហើយ ។

[៦៥៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អាហារេ បដិកូលសញ្ញា ។

[៦៥៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សព្វលោកេ អនភិរតសញ្ញា ។

[៦៥៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អនិច្ចសញ្ញា ។

[៦៥៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អនិច្ចេ ទុក្ខសញ្ញា ។

[៦៥៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទុក្ខេ អនត្តសញ្ញា ។

[៦៥៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បហានសញ្ញា ។

[៦៥៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វិរាគសញ្ញា ។

[៦៦០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ និរោធសញ្ញា ដែលបុគ្គលបាន
ចម្រើនហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ ជាគុណជាតិរមែងមានផលច្រើន
មានអានិសង្សច្រើន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះនិរោធសញ្ញា ដែល
បុគ្គលបានចម្រើនហើយដូចម្តេច បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយដូចម្តេច ទើបជា
គុណជាតិមានផលច្រើន មានអានិសង្សច្រើន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចម្រើនសតិសម្តោជ្ឈង្គ ប្រកបដោយនិរោធសញ្ញា
។ បេ ។ ចម្រើនឧបេក្ខាសម្តោជ្ឈង្គ ប្រកបដោយនិរោធសញ្ញា អាស្រ័យ

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារគ្គោ

និស្សិតំ វិរាតនិស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ វោស្សក្កបរិណាមី ។

ឯវំ ភារិតា ខោ ភិក្ខុវេ និរោធសញ្ញាយ ឯវំ ពហុលីកតា

មហាបូលា ហោតិ មហានិសំសាតិ ។

[៦៦៣] និរោធសញ្ញាយ ភិក្ខុវេ ភារិតាយ

ពហុលីកតាយ ទ្ធិន្នំ ផលានំ អញ្ញាតំ ផលំ ចានិកទ្ធិ

ទិដ្ឋេវ ធម្មេ អញ្ញា សតិ វា ឧចានិសេសេ អនាតា-

មិតា ។ កថំ ភារិតាយ ភិក្ខុវេ និរោធសញ្ញាយ

កថំ ពហុលីកតាយ ទ្ធិន្នំ ផលានំ អញ្ញាតំ ផលំ

ចានិកទ្ធិ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ អញ្ញា សតិ វា ឧចានិសេសេ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុគ

នូវសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវសេចក្តីប្រាសចាកតម្រេក អាស្រ័យ
នូវការរលត់ បង្ហោរទៅកាន់ការលះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ និរោធសញ្ញា
ដែលបុគ្គលបានចម្រើនយ៉ាងនេះហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនយ៉ាង
នេះហើយ ជាគុណជាតិមានផលច្រើន មានអានិសង្សច្រើន ។

[៦៦៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើនិរោធសញ្ញា ដែល
បុគ្គលបានចម្រើនហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ បណ្តាផលទាំង ២ ផល
ណាមួយក៏កើតជាក់ស្តែង គឺបានអរហត្តផលក្នុងបច្ចុប្បន្ន ឬបើឧបាទាន
នៅមានសេសសល់ ក៏គង់បានអនាគាមិផលដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-
ឡាយ ចុះនិរោធសញ្ញា ដែលបុគ្គលបានចម្រើនហើយដូចម្តេច បានធ្វើឲ្យ
ច្រើនហើយដូចម្តេច ទើបបណ្តាផលទាំង ២ ផលណាមួយក៏កើតជាក់
ស្តែង គឺបានអរហត្តផលក្នុងបច្ចុប្បន្ន ឬបើឧបាទាននៅមានសេសសល់

ពោជ្ឈង្គស្ស អានាបាណទិបេយ្យលោ

អនាគាមិតា ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ និរោធសញ្ញាសហគតំ
 សតិសម្ពោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ ។ បេ ។ និរោធសញ្ញាសហ-
 គតំ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ វិរាគ-
 និស្សិតំ និរោធិនិស្សិតំ វោស្សក្កបរិណាមី ។ ឯវំ ការិ-
 តាយ ខោ ភិក្ខុវេ និរោធសញ្ញាយ ឯវំ ពហុលីក-
 តាយ ទ្ធិង្គំ ផលានំ អញ្ញតំ ផលំ ចាជិត្តំ ទិដ្ឋេវ
 ធម្ម អញ្ញា សតិ វា ឧចាទិសេសេ អនាគាមិតាតិ ។

[៦៦៤] និរោធសញ្ញា ភិក្ខុវេ ការិតា ពហុលី-
 កតា មហាតោ អត្ថាយ សំវត្តតិ ។ មហាតោ យោ-
 កក្ខេមាយ សំវត្តតិ ។ មហាតោ សំវេកាយ សំវត្តតិ ។
 មហាតោ ជាសុរិហារាយ សំវត្តតិ ។ កងំ ការិតា
 ច ភិក្ខុវេ និរោធសញ្ញា កងំ ពហុលីកតា មហា-
 តោ អត្ថាយ សំវត្តតិ ។ មហាតោ យោកក្ខេមា-
 យ សំវត្តតិ ។ មហាតោ សំវេកាយ សំវត្តតិ ។
 មហាតោ ជាសុរិហារាយ សំវត្តតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ និរោធសញ្ញាសហគតំ សតិសម្ពោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ

ពោជ្ឈង្គ អានាបានាទិបេយ្យាល

ក៏គង់បានអនាគាមិផលដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនា
 នេះ ចម្រើនសតិសម្តោជ្ឈង្គ ប្រកបដោយនិរោធសញ្ញា ។ បេ ។ ចម្រើន
 ឧបេក្ខាសម្តោជ្ឈង្គ ប្រកបដោយនិរោធសញ្ញា ដែលអាស្រ័យនូវសេចក្តី
 ស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវសេចក្តីប្រាសចាកតម្រេក អាស្រ័យនូវការ
 រលត់ បង្កើនទៅកាន់ការលះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ និរោធសញ្ញា
 ដែលបុគ្គលបានចម្រើនយ៉ាងនេះហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនយ៉ាងនេះហើយ
 បណ្តាផលទាំង ២ ផលណាមួយក៏កើតជាក់ស្តែង គឺបានអរហត្តផលក្នុង
 បច្ចុប្បន្ន ឬបើឧបាទាននៅមានសេសសល់ ក៏គង់បានអនាគាមិផលដែរ ។

[៦៦២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើនិរោធសញ្ញា ដែលបុគ្គល
 បានចម្រើនហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីប្រ-
 យោជន៍ធំ ។ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីក្សេមចាកយោគដ៏ធំ ។ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី
 សេចក្តីសំរេតដ៏ធំ ។ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការនៅជាសុខដ៏ធំ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះនិរោធសញ្ញា ដែលបុគ្គលបានចម្រើនហើយដូចម្តេច
 បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយដូចម្តេច ទើបប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីប្រយោជន៍ដ៏ធំ ។
 ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីក្សេមចាកយោគដ៏ធំ ។ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីសំរេត
 ដ៏ធំ ។ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការនៅជាសុខដ៏ធំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចម្រើនសតិសម្តោជ្ឈង្គ ប្រកបដោយនិរោធសញ្ញា

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារុគោ

។ បេ ។ និរោធសញ្ញាសហគតំ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តិ
 ភាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ វិរាគនិស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ
 វោស្សក្កបរិណាមី ។ ឯវំ ភាវិតា ខោ ភិក្ខុវេ និរោធសញ្ញា
 ឯវំ ពហុលីកតា មហាតោ អត្តាយ សំវត្តតិ ។
 មហាតោ យោគក្ខេមាយ សំវត្តតិ ។ មហាតោ សំវេកាយ
 សំវត្តតិ ។ មហាតោ ជាសុវិហារាយ សំវត្តតិ ។

[៦៦៥] សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ កង្កា នទី ចាចីននិដ្ឋា
 ចាចីនចោណា ចាចីនបញ្ញា ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ សត្ត ពោជ្ឈន្តិ ភាវេន្តោ សត្ត ពោជ្ឈន្តិ
 ពហុលីកវេន្តោ និព្វាននិដ្ឋោ ហោតិ និព្វានចោណា
 និព្វានបញ្ញា ។ កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សត្ត ពោជ្ឈន្តិ
 ភាវេន្តោ សត្ត ពោជ្ឈន្តិ ពហុលីកវេន្តោ និព្វាននិដ្ឋោ
 ហោតិ និព្វានចោណា និព្វានបញ្ញា ។
 ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សតិសម្ពោជ្ឈន្តិ ភាវេតិ ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

។ បេ ។ ចម្រើនឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គំ ប្រកបដោយនិរោធសញ្ញា អាស្រ័យនូវ
 សេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវសេចក្តីប្រាសចាកតម្រេក អាស្រ័យនូវ
 ការរលត់ បង្កើនទៅកាន់ការលះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើ
 និរោធសញ្ញា ដែលបុគ្គលបានចម្រើនយ៉ាងនេះហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើន
 យ៉ាងនេះហើយ ទើបប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីប្រយោជន៍ដ៏ធំ ។ ប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីក្សេមចាកយោគដ៏ធំ ។ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីសំរេតដ៏ធំ ។
 ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការនៅជាសុខដ៏ធំ ។

[៦៦៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទន្ទេគង្គា មានទំនាបទៅខាងកើត
 ជម្រាលទៅខាងកើត ឈមទៅខាងកើត យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ កាលភិក្ខុចម្រើននូវពោជ្ឈង្គំទាំង ៧ ធ្វើឲ្យច្រើននូវពោជ្ឈង្គំទាំង ៧
 រមែងជ្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន ឱនទៅរកព្រះនិព្វាន ឈមទៅរកព្រះ
 និព្វាន យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលភិក្ខុចម្រើននូវពោជ្ឈង្គំ
 ទាំង ៧ ធ្វើឲ្យច្រើននូវពោជ្ឈង្គំទាំង ៧ រមែងជ្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន
 ឱនទៅរកព្រះនិព្វាន ឈមទៅរកព្រះនិព្វាន តើដូចម្តេច ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចម្រើនសតិសម្ពោជ្ឈង្គំ ។ បេ ។

ពោជ្ឈង្គស្ស អានាបាណាទិបេយ្យាលោ

ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ វិរាគនិស្សិតំ
 និរោធនិស្សិតំ វោស្សត្តបរិណាមី ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ សត្ត ពោជ្ឈង្គំ ភាវេន្តោ សត្ត ពោជ្ឈង្គំ ពហុ-
 លីកវោន្តោ និព្វាននិរោ ហោតិ និព្វានចោលោ និព្វា-
 នបញ្ចវេតិ ។ (យាវ ឯសនា ចាលិ វិត្តាវតព្វា) ។

[៦៦៦] បព្វំមាណិ ភិក្ខុវេ ឧទ្ធអ្ហាតិយានិ សញ្ញា-
 ជនានិ ។ កតមាណិ បព្វា ។ រូបរាគោ អរូបរាគោ
 មាណោ ឧទ្ធច្ចំ អវិជ្ជា ។ ឥមាណិ ខោ ភិក្ខុវេ បព្វុ-
 ទ្ធអ្ហាតិយានិ សញ្ញាជនានិ ។ ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ
 បព្វុន្នំ ឧទ្ធអ្ហាតិយានំ សញ្ញាជនានំ អភិញ្ញាយ
 បរិញ្ញាយ បរិក្ខាយាយ បហានាយ សត្ត ពោជ្ឈង្គំ
 ភាវេតព្វា ។ កតមេ សត្ត ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 សតិសម្ពោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ ។ បេ ។ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គំ
 ភាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ វិរាគនិស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ

ពោជ្ឈង្គ អានាបាណាទិបេយ្យាល

ចម្រើនឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គ ដែលអាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យ
សេចក្តីប្រាសចាកតម្រេក អាស្រ័យការរលត់ បង្ហោនទៅកាន់ការលះ
បង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលភិក្ខុចម្រើននូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ធ្វើឲ្យ
ចម្រើននូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ រមែងជ្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន ឱនទៅរកព្រះ
និព្វាន ឈមទៅរកព្រះនិព្វាន យ៉ាងនេះឯង ។ (គប្បីសម្តែងបាលីឲ្យ
ពិស្តារដរាបដល់ការស្វែងរកផងចុះ) ។

[៦៦៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧទ្ធអ្មាគិយសំយោជនៈនេះមាន ៥
យ៉ាង ។ ឧទ្ធអ្មាគិយសំយោជនៈទាំង ៥ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺរូបរាគ ១
អរូបរាគ ១ មានៈ ១ ឧទ្ធច្នៈ ១ អវិជ្ជា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទាំង ៥
នេះឯង ហៅថាឧទ្ធអ្មាគិយសំយោជនៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុត្រូវ
ចម្រើនពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ
ដើម្បីលះបង់ នូវឧទ្ធអ្មាគិយសំយោជនៈ ៥ នេះចេញ ។ ចម្រើនពោជ្ឈង្គ
ទាំង ៧ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចម្រើន
សតិសម្ពោជ្ឈង្គ ។ បេ ។ ចម្រើនឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គ ដែលអាស្រ័យសេច-
ក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យសេចក្តីប្រាសចាកតម្រេក អាស្រ័យការរលត់

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារគ្គោ

វោស្សត្តបរិណាមី ។ ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ចន្នំ
 ឧទ្ធអ្ហាតិយានំ សញ្ញោជនានំ អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ
 បរិក្ខាយាយ បហានាយ ឥមេ សត្ត ពោជ្ឈង្គា ភាវេ-
 តព្វាតិ ។

[៦៦៧] សេយ្យថាមិ ភិក្ខុវេ កង្កា នទី ចាចីន-
 និដ្ឋា ចាចីនចោណា ចាចីនបញ្ចារា ។ ឯវមេវ ខោ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សត្ត ពោជ្ឈង្គេ ភាវេន្តោ សត្ត ពោជ្ឈង្គេ
 ពហុលីកហេន្តោ និព្វាននិដ្ឋោ ហោតិ និព្វានចោ-
 ណោ និព្វានបញ្ចារោ ។ កថព្វា ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សត្ត
 ពោជ្ឈង្គេ ភាវេន្តោ សត្ត ពោជ្ឈង្គេ ពហុលីកហេន្តោ
 និព្វាននិដ្ឋោ ហោតិ និព្វានចោណោ និព្វានបញ្ចារោ ។
 ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សតិសម្មោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុគ

បង្ហោនទៅកាន់ការលះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុត្រូវចម្រើន
ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ នេះ ដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ
ដើម្បីលះបង់ នូវឧទ្ធអ្នាគិយសំយោជនៈទាំង ៥ នេះឯង ។

[៦៦៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទន្ទេគង្គា មានទំនាបទៅខាងកើត
ជម្រាលទៅខាងកើត ឈមទៅខាងកើត យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ កាលភិក្ខុចម្រើនពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ធ្វើឲ្យច្រើននូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧
រមែងជ្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន ឱនទៅរកព្រះនិព្វាន ឈមទៅរកព្រះ
និព្វាន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលភិក្ខុចម្រើនពោជ្ឈង្គ
ទាំង ៧ ធ្វើឲ្យច្រើននូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ រមែងជ្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន
ឱនទៅរកព្រះនិព្វាន ឈមទៅរកព្រះនិព្វាន តើដូចម្តេច ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចម្រើនសតិសម្មោជ្ឈង្គ ។ លេ ។

ពោជ្ឈង្គស្ស អានាបាណាទិបេយ្យាលោ

ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ រាគវិនយបរិយោសានំ ទោ-
 សវិនយបរិយោសានំ មោហវិនយបរិយោសានំ ។ ឯវំ
 ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សត្ត ពោជ្ឈង្គំ ភាវេន្តោ សត្ត
 ពោជ្ឈង្គំ ពហុលីកោពោន្តោ និព្វាននិព្វោ ហោតិ និព្វា-
 នទោលោកា និព្វានបញ្ចកោតិ ។ (ឯវំ រាគវិនយបរិ-
 យោសានំ យាវ ឯសនា ចាលិ វិត្តាវតព្វា) ។

[៦៦៨] បញ្ចមាណិ ភិក្ខុវេ ឧទ្ធអ្ហាតិយាណិ សញ្ញា-
 ជនាណិ ។ កតមាណិ បញ្ច ។ រូបរាគោ អរូបរាគោ មាណោ
 ឧទ្ធចំ អវិជ្ជា ។ ឥមាណិ ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ច ឧទ្ធអ្ហាតិ-
 យាណិ សញ្ញាជនាណិ ។ ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ចង្គំ
 ឧទ្ធអ្ហាតិយានំ សញ្ញាជនានំ អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ
 បរិក្ខាយាយ បហានាយ សត្ត ពោជ្ឈង្គំ ភាវេតព្វា ។
 កតមេ សត្ត ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សតិសម្ពោជ្ឈង្គំ
 ភាវេតិ ។ បេ ។ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ រាគវិនយ-

ពោជ្ឈង្គ អានាបាណាទិបេយ្យាល

ចម្រើនឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គ ដែលមានការលះបង់រាគៈជាទីបំផុត មានការ
 លះបង់ទោសៈជាទីបំផុត មានការលះបង់មោហៈជាទីបំផុត ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលភិក្ខុចម្រើនពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ធ្វើឲ្យច្រើននូវពោជ្ឈង្គ
 ទាំង ៧ រមែងជ្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន ឱនទៅរកព្រះនិព្វាន ឈមទៅ
 រកព្រះនិព្វានយ៉ាងនេះឯង ។ (ត្រូវធ្វើបាលីឲ្យពិស្តារ តាំងអំពីឯសនា
 រហូតដល់ការលះបង់រាគៈជាទីបំផុតយ៉ាងនេះផងចុះ) ។

[៦៦៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧទ្ធអ្នាគិយសំយោជនៈនេះមាន ៥
 យ៉ាង ។ ឧទ្ធអ្នាគិយសំយោជនៈ ៥ យ៉ាងតើដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺរូបរាគ ១
 អរូបរាគ ១ មានៈ ១ ឧទ្ធច្ចៈ អវិជ្ជា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទាំង ៥
 នេះឯង ហៅថាឧទ្ធអ្នាគិយសំយោជនៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
 ត្រូវចម្រើនពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់
 ទៅ ដើម្បីលះបង់នូវឧទ្ធអ្នាគិយសំយោជនៈ ៥ នេះចេញ ។ ចម្រើនពោជ្ឈង្គ
 ទាំង ៧ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចម្រើន
 សតិសម្ពោជ្ឈង្គ ។ បេ ។ ចម្រើនឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គ ដែលមានការលះបង់

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារុគោ

បរិយោសានំ នោសវិនយបរិយោសានំ មោហវិនយបរិ-
 យោសានំ អមតោគង្គំ អមតបរាយនំ អមតបរិយោ-
 សានំ និព្វាននិទ្ទំ និព្វានចោលំ និព្វានបញ្ចវំ ។
 ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ចន្ទំ ឧទ្ធម្មាភិយានំ សញ្ញា-
 ជនានំ អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខយាយ បហានាយ
 ឥមេ សត្ត ពោជ្ឈង្គំ ភាវេតព្វាតិ ។ (យថា មក្កសំ-
 យុត្តំ វិត្តាវេតព្វំ តថា ពោជ្ឈង្គំសំយុត្តំ វិត្តាវេតព្វំ) ។

តត្រ្យាទានំ

អដ្ឋិបុណ្ណវកវិជីលកំ

វិច្ឆិទ្ធកំ ឧទ្ធមាតេន បញ្ចមំ

មត្តា ករុណា មុទិតា ឧបេក្ខា

អាណាចានេន តេ ទសាតិ ។

ពោជ្ឈង្គសំយុត្តស្ស អាណាបានវគ្គោ សត្តមោ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុគ

ភគុៈជាទីបំផុត មានការលះបង់ទោសៈជាទីបំផុត មានការលះបង់មោហៈ
 ជាទីបំផុត ជាធម៌យាងចុះកាន់ព្រះនិព្វាន ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីព្រះនិព្វាន
 មានព្រះនិព្វានជាទីបំផុត ជ្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន ឱនទៅរកព្រះនិព្វាន
 ឈមទៅរកព្រះនិព្វាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគួរចម្រើនពោជ្ឈង្គ
 ទាំង ៧ ដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់
 នូវឧទ្ធម្មាគិយសំយោជនៈ ៥ នេះឯង ។ (មគ្គសំយុត្ត បណ្ឌិតត្រូវធ្វើឲ្យ
 ពិស្តារយ៉ាងណា ពោជ្ឈង្គសំយុត្ត ក៏ត្រូវធ្វើឲ្យពិស្តារយ៉ាងនោះដែរ) ។

ឧទ្ធានក្នុងអាណាបានាទិបេយ្យាលនោះគឺ

- អដ្ឋិកសញ្ញា ១ បុឡវកសញ្ញា ១ វិនីលកសញ្ញា ១ វិច្ឆិទ្ធក-
- សញ្ញា ១ ឧទ្ធមាតសញ្ញា ១ ជាគម្រប់ប្រាំ មេត្តា ១ ករុណា ១
- មុទិតា ១ ឧបេក្ខា ១ អាណាបានៈ ១ រួមទាំងអស់ជា ១០ ។

ចប់ ពោជ្ឈង្គសំយុត្ត អាណាបានវគ្គ ទី ៧ ។

គង្គាបេយ្យាលោ

អសុភា មរណា អាហារេ

បដិក្ខុលេន ច សព្វលោកេ

អនិច្ចុទុក្ខអនត្តបហានំ

វិរាគំ និរោធនេ តេ ទសាតិ ។

ពោជ្ឈង្គសំយុត្តស្ស និរោធវគ្គោ អដ្ឋមោ ។

[៦៦៩] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាមិ ភិក្ខុវេ កង្គា

នទី ចាចីននិដ្ឋា ចាចីនចោណា ចាចីនបញ្ញា ។ មេ ។

ឆ ចាចីនតោ និដ្ឋា

ឆ និដ្ឋា ច សមុទ្ធតោ

ទ្វេ តេ ឆ ទ្វាទស ហោន្តិ

វគ្គោ តេន បរុច្ចតីតិ ។

គង្គាបេយ្យាលោ នវមោ ។

គង្គាបេយ្យាល

អសុភសញ្ញា ១ មរណសញ្ញា ១ អាហាររបដិក្ខុលសញ្ញា ១
សព្វលោកេអនភិវតសញ្ញា ១ អនិច្ចសញ្ញា ១ អនិច្ចេទុក្ខ-
សញ្ញា ១ ទុក្ខេអនត្តសញ្ញា ១ បហានសញ្ញា ១ វិរាគសញ្ញា ១
និរោធសញ្ញា ១ រួមទាំងអស់ត្រូវជា ១០ គត់ ។

ចប់ ពោជ្ឈង្គសំយុត្ត និរោធវគ្គ ទី ៨ ។

[៦៦៧] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទន្ទេគង្គា មាន
ទំនាបទៅខាងកើត ជម្រាលទៅខាងកើត ឈមទៅខាងកើត យ៉ាងណា
មិញ ។ បេ ។

និយាយអំពីទន្ទេគង្គា មានទំនាបទៅខាងកើត ៦ លើក ទន្ទេ
គង្គាមានទំនាបទៅរកសមុទ្រ ៦ លើក ទាំង ៦ លើក ២ ដង
នោះ រួមជា ១២ លើក ហេតុនោះបានជាលោកឲ្យឈ្មោះ
ថាវគ្គ ។

ចប់ គង្គាបេយ្យាល ទី ៩ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវរុគោ

[៦៧០] យាវតា ភិក្ខុវេ សត្តា អចាណា វា ទ្ធិចាណា
វា ចតុប្បាណា វា ពហុប្បាណា វាតិ វិត្តាវេតព្វំ ។

តថាគតំ បទំ ក្សេដំ

មូលំ សារេន វស្សិកំ^(១)

រាជា ចន្ទិមសុវិយា ច

វត្តេន ទសមំ បទំ ។

(អប្បមាទវគ្គោ ពោជ្ឈង្គំសំយុត្តស្ស ពោជ្ឈង្គំវសេន

វិត្តាវេតព្វោ) ។

ពោជ្ឈង្គំសំយុត្តស្ស អប្បមាទវគ្គោ ទសមោ ។

១ វស្សិកី ឥតិប បាហោ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុគ្គ

[៦៧០] ពាក្យថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ រាប់តាំងពីពួកសត្វមិន
មានជើងក្តី មានជើង ២ ក្តី មានជើង ៤ ក្តី មានជើងច្រើនក្តី បណ្ឌិត
ត្រូវធ្វើឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

ព្រះតថាគតប្រសើរជាងសត្វទាំងអស់ ១ ស្នាមជើងដំរីធំជាង
ស្នាមជើងសត្វទាំងអស់ ១ កំពូលផ្ទះខ្ពស់ជាងគ្រឿងផ្ទះទាំង
អស់ ១ ក្លិនឫសស្លា ប្រសើរជាងក្លិនឫសទាំងអស់ ១ ក្លិន
ខ្លឹមចន្ទន៍ក្រហម ប្រសើរជាងក្លិនខ្លឹមទាំងអស់ ១ ក្លិនផ្កាម្លិះ
ប្រសើរជាងក្លិនផ្កាទាំងអស់ ១ ស្តេចចក្កពត្តិ ប្រសើរជាង
ស្តេចទាំងអស់ ១ ពន្លឺព្រះចន្ទ ប្រសើរជាងពន្លឺផ្កាយទាំង
អស់ ១ ព្រះអាទិត្យរុងរឿងក្នុងសរទសម័យ ១ សំពត់កាសិក-
ពស្ត្រ ប្រសើរជាងសំពត់ទាំងអស់ ១ ត្រូវជា ១០ គត់ ។

(អប្បមាទវគ្គ បណ្ឌិតត្រូវធ្វើឲ្យពិស្តារ តាមទំនងពោជ្ឈង្គ នៃ
ពោជ្ឈង្គសំយុត្តផងចុះ) ។

ចប់ ពោជ្ឈង្គសំយុត្ត អប្បមាទវគ្គទី ១០ ។

ពលករណីយវគ្គោ

[៦៧១] សេយ្យថាមិ ភិក្ខុវេ យេ កេចិ ពលករ-
ណីយា កម្មន្តា កយិវន្តិតិ វិត្តាវេតព្វំ ។

ពសំ ពីជញ្ច ឆាកោ ច

វុក្ខកុម្មេន សុកិយា

អាណាសេន ច ទ្វេ មេយា

ឆារា អាតន្តកា នទី ។

(ពលករណីយវគ្គោ ពោជ្ឈង្គ័សំយុត្តស្ស ពោជ្ឈង្គ-
វសេន វិត្តាវេតព្វោ) ។

ពលករណីយវគ្គោ ឯកាទសមោ ។

ពលករណីយវគ្គ

[៦៧១] ពាក្យថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចការងារណាមួយ ដែលត្រូវធ្វើដោយកម្លាំង ដូច្នោះជាដើម បណ្ឌិតត្រូវសម្តែងឲ្យពិស្តារ ផងចុះ ។

ការងារដែលត្រូវធ្វើដោយកម្លាំង ១ ពីជតាមនិងកូតតាម (អាស្រ័យផែនដី ទើបលូតលាស់ឡើងបាន) ១ នាគ (អាស្រ័យភ្នំហិមពាន្ត ទើបចម្រើនកាយបាន) ១ ដើមឈើទ្រេត ទៅទិសខាងកើត កាលបើគេកាត់គល់ រមែងរលំទៅទិសខាងកើត ១ ឆ្នាំងផ្តាប់ ទឹកមិនដែលហូរចូល ១ បុងស្រួចនៃស្រូវ គេដាក់មិនស្រួល តែងមុតដៃជើង ១ ខ្យល់លើអាកាសរមែងបក់ទៅគ្រប់ទិស ១ អកាលមេឃ បក់ផាត់ធ្នូលីឲ្យស្រឡះ ១ ខ្យល់ព្យុះ បក់ផាត់មហាមេឃឲ្យស្រឡះ ១ ចំណងនាវាសមុទ្រតែងពុកផុយ ១ ផ្ទះសម្រាប់អ្នកដំណើរ ១ ទន្លេគង្គា (ដែលមានទំនាបទៅទិសខាងកើត មិនអាចអ្នកណាបំបែរឲ្យមានទំនាបទៅរកទិសខាងលិចវិញបាន) ១ ។

(ពលករណីយវគ្គ បណ្ឌិតត្រូវសម្តែងឲ្យពិស្តារ តាមទំនងពោជ្ឈង្គនៃពោជ្ឈង្គសំយុត្តផងចុះ) ។

ចប់ ពលករណីយវគ្គ ទី ១១ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវរុគោ

[៦៧២] តិស្សោ ឥមា ភិក្ខុវេ ឯសនា ។ កតមា
តិស្សោ ។ កាមេសនា ភវេសនា ព្រហ្មចរិយេសនាតិ
វិត្តាវេតព្វំ ។

ឯសនា វិទា អាសវោ
ភវោ ច ទុក្ខតា តិស្សោ
ទីលំ មលំ ច ជីយោ ច
វេទនា តណ្ហាយេន ចាតិ ។

(ពោជ្ឈង្គីសំយុត្តស្ស ឯសនាមេយ្យាលំ វិវេក-
និស្សិតតោ វិទូហិ វិត្តាវេតព្វំ) ។

ឯសនាវគ្គោ ទ្វាទសមោ ។

[៦៧៣] ចត្តាវេមេ ភិក្ខុវេ ឱយា ។ កតមេ
ចត្តាវេ ។ កាមោយោ ភវោយោ ទិដ្ឋោយោ អវិដ្ឋោ-
យោតិ វិត្តាវេតព្វំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

[៦៧២] ពាក្យថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ការស្វែងរកនេះមាន ៣ យ៉ាង ។ ការស្វែងរក ៣ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ការស្វែងរក ៣ យ៉ាង នោះគឺ ការស្វែងរកកាម ១ ការស្វែងរកភព ១ ការស្វែងរកព្រហ្មចរិយជាមិច្ឆាទិដ្ឋិ ១ ប៉ុណ្ណោះជាដើម បណ្ឌិតត្រូវធ្វើឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

និយាយពីការស្វែងរកផ្សេង ៗ ១ អាសវៈ ១ ភព ១ ទុក្ខតា-
ធម៌ ៣ យ៉ាង ១ (កិលេស) ដូចជាសសរខ្សែន ១ មន្ទិល ១
សេចក្តីលំបាក ១ វេទនា ១ តណ្ហា ១ ។

(ឯសនាបេយ្យាលនៃពោជ្ឈង្គសំយុត្ត អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយត្រូវ
សម្តែងឲ្យពិស្តារតាមវិវេកនិស្សិតផងចុះ) ។

ចប់ ឯសនាវគ្គ ទី ១២ ។

[៦៧៣] ពាក្យថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឱយៈនេះមាន ៤
យ៉ាង ។ ឱយៈ ៤ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ឱយៈ ៤ យ៉ាង នោះគឺ
កាមោយៈ ១ ភវោយៈ ១ ទិដ្ឋោយៈ ១ អវិជ្ជោយៈ ១ ប៉ុណ្ណោះជាដើម
បណ្ឌិតត្រូវធ្វើឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

ឱយវគ្គោ

[៦៧៤] សាវត្ថិនិទានំ ។ បញ្ចុមាទិ ភិក្ខុវេ ឧទ្ធអ្ហា-
 តិយានិ សញ្ញោជនានិ ។ កតមាទិ បញ្ច ។ រូបរាគោ
 អរូបរាគោ មាណោ ឧទ្ធច្ចំ អវិជ្ជា ។ ឥមាទិ ខោ ភិក្ខុវេ
 បញ្ចុទ្ធអ្ហាតិយានិ សញ្ញោជនានិ ។ ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ
 បញ្ចុទ្ធិ ឧទ្ធអ្ហាតិយានំ សញ្ញោជនានំ អភិញ្ញាយ ប-
 រិញ្ញាយ បរិក្ខុយាយ បហានាយ សត្ត ពោជ្ឈង្គា
 ភាវេតព្វា ។ កតមេ សត្ត ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សតិ-
 សម្មោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ វិរាគនិស្សិតំ និរោធី-
 និស្សិតំ វោស្សត្តបរិណាមី ។ មេ ។ ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈង្គំ
 ភាវេតិ រាគវិនយបរិយោសានំ នោសវិនយបរិយោសានំ
 មោហវិនយបរិយោសានំ អមតោកធំ អមតបរាយនំ
 អមតបរិយោសានំ និព្វាននិទ្ទំ និព្វានចោលំ និព្វាន-
 បញ្ចវំ ។ ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ចុទ្ធិ ឧទ្ធអ្ហាតិយានំ
 សញ្ញោជនានំ អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខុយាយ ប-
 ហានាយ ឥមេ សត្ត ពោជ្ឈង្គា ភាវេតព្វាតិ ។

ឱយវត្ត

[៦៧២] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧទ្ធអាគិយ-
 សំយោជនៈនេះមាន ៥ យ៉ាង ។ ឧទ្ធអាគិយសំយោជនៈ ៥ យ៉ាង តើដូច
 ម្តេចខ្លះ ។ ឧទ្ធអាគិយសំយោជនៈ ៥ គឺ រូបរាគ ១ អរូបរាគ ១ មានៈ ១
 ឧទ្ធច្ចៈ ១ អវិជ្ជា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទាំង ៥ នេះឈ្មោះឧទ្ធអា-
 គិយសំយោជនៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ភិក្ខុត្រូវចម្រើន
 ដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ នូវ
 ឧទ្ធអាគិយសំយោជនៈ ៥ នេះឯង ។ ចម្រើនពោជ្ឈង្គ ៧ តើដូចម្តេចខ្លះ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចម្រើនសតិសម្តោជ្ឈង្គ
 ដែលអាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យសេចក្តីប្រាសចាកតម្រេក
 អាស្រ័យការរលត់ បង្ហោរទៅកាន់ការលះបង់ ។ បេ ។ ចម្រើនឧបេក្ខា-
 សម្តោជ្ឈង្គ ដែលមានការលះបង់រាគៈជាទីបំផុត មានការលះបង់ទោសៈ
 ជាទីបំផុត មានការលះបង់មោហៈជាទីបំផុត ចុះស៊ប់ទៅរកព្រះនិព្វាន
 មានព្រះនិព្វាននៅខាងមុខ មានព្រះនិព្វានជាទីបំផុត ជ្រាលទៅរក
 ព្រះនិព្វាន ឱនទៅរកព្រះនិព្វាន ឈមទៅរកព្រះនិព្វាន ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ នេះ បណ្ឌិតត្រូវចម្រើនដើម្បីដឹងច្បាស់
 ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ នូវឧទ្ធអាគិយសំយោជនៈ
 ទាំង ៥ នេះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារុត្តោ

ឱឃោ យោកោ ឧបាទានំ
កន្តា អនុសយេន ច
កាមគុណា នីវរណា
ខន្ធា ឧទ្ធអ្ហាភិយានីតិ ។

ឱយវុត្តោ តេសមោ ។

ឆ ចាចីនតោ និដ្ឋា
ឆ និដ្ឋា ច សមុទ្ធតោ
ទ្វេ តេ ឆ ទ្វាទស ហោន្តិ
វុត្តោ តេន បវុច្ចតិ ។

(ពោជ្ឈង្គ្គំសំយុត្តស្ស កង្កាបេយ្យាលំ រាគវសេន
វិត្តាវេតព្វំ) ។

វុត្តោ ចុទ្ធសមោ ។

តថាកតំ បទំ ក្សេដំ
មូលំ សារេន វស្សិកំ^(១)
រាជា ចន្ទិមសុវិយា ច

១ វស្សិកី ឥតិបិ បាហោ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរគ្គ

និយាយពីឱយៈ ១ យោគៈ ១ ឧបាទាន ១ គន្លុះ ១ អនុស័យ ១
កាមគុណ ១ នីវរណៈ ១ ខន្ធ ១ ឧទ្ធម្ភាគិយសំយោជនៈ ១។

ចប់ ឱយវគ្គ ទី ១៣ ។

និយាយអំពីទន្លេគង្គាមានទំនាបទៅខាងកើត ៦ លើក ទន្លេ
គង្គាមានទំនាបទៅរកសមុទ្រ ៦ លើក ទាំង ៦ លើក ២ ដង
នោះរួមជា ១២ លើក ហេតុនោះបានជាហៅថាវគ្គ ។

(គង្គាបេយ្យាលនៃពោជ្ឈង្គសំយុត្ត បណ្ឌិតត្រូវសម្តែងឲ្យពិស្តារ
តាមទំនងរាគៈផងចុះ) ។

ចប់ វគ្គ ទី ១៤ ។

ព្រះតថាគត ប្រសើរជាងសត្វទាំងអស់ ១ ស្នាមជើងដំរី
ធំជាងស្នាមជើងសត្វទាំងអស់ ១ កំពូងផ្ទះ ខ្ពស់ជាង
គ្រឿងផ្ទះទាំងអស់ ១ ក្លិនឫសស្លា ប្រសើរជាងក្លិនឫស
ទាំងអស់ ១ ក្លិនខ្ទឹមចន្ទន៍ក្រហម ប្រសើរជាងក្លិនខ្ទឹមទាំង
អស់ ១ ក្លិនផ្កាម្លិះ ប្រសើរជាងក្លិនផ្កាទាំងអស់ ១ ស្តេចចក្កពត្តិ
ប្រសើរជាងស្តេចទាំងអស់ ១ រស្មីព្រះចន្ទ្រ ប្រសើរជាង
រស្មីផ្កាយទាំងអស់ ១ ព្រះអាទិត្យរុងរឿងក្នុងសរទសម័យ ១

ឯសនាវគ្គោ

វត្តេន ទសមំ បទំ ។

(អប្បមាទវគ្គោ ភកវសេន វិត្តាវេតញោ) ។

បណ្ណសមោ ។

ពលំ ពីជញ្ច ណាកោ ច

វុក្ខកុម្មេន សុតិយា

អាណាសេន ច ទ្វេ មេយា

នាវា អាតន្តកា នទី ។

(ពោជ្ឈង្គីសំយុត្តស្ស ពលកវណីយវគ្គោ ភកវ-
សេន វិត្តាវេតញោ) ។

សោឡសមោ ។

ឯសនាវគ្គ

សំពត់កាសិកពស្រ ប្រសើរជាងសំពត់ទាំងអស់ ១ ត្រូវជា
១០ គត់ ។

(អប្បមាទវគ្គ ត្រូវសម្តែងឲ្យពិស្តារតាមទំនងរាគៈផងចុះ)

ចប់ វគ្គ ទី ១៥ ។

ការងារដែលធ្វើដោយកម្លាំង ១ ពីជគាមនិងភូតគាម (អា-
ស្រ័យដីទើបលូតលាស់បាន) ១ នាគ (អាស្រ័យភ្នំហិមពាន្ត
ទើបចម្រើនជំបាន) ១ ដើមឈើទ្រេតទៅទិសខាងកើត ១ ឆ្នាំង
ផ្កាប់ ទឹកមិនដែលហូរចូល ១ ចុងស្រួចនៃស្រូវ គេដាក់
មិនស្រួល តែងមុតដៃជើង ១ ខ្យល់លើអាកាស រមែងបក់
ទៅគ្រប់ទិស ១ អកាលមេឃ បក់ផាត់ផង់ធ្លូលីឲ្យស្រ-
ឡះ ២ លើក ចំណងនាវាសមុទ្រ រមែងពុកផុយ ១ ផ្ទះ
សម្រាប់អ្នកដំណើរ ១ ទន្លេគង្គា (ដែលមានទំនាបទៅទិស
ខាងកើត មិនអាចអ្នកណាបំបែរឲ្យមានទំនាបទៅទិសខាង
លិចវិញបាន) ១ ។

(ពលករណីយវគ្គ នៃពោជ្ឈង្គសំយុត្ត បណ្ឌិតត្រូវធ្វើឲ្យពិស្តារ
តាមទំនងរាគៈផងចុះ) ។

ចប់ វគ្គ ទី ១៦ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារគ្គោ

ឯសនា វិទា អាសវោ

ភវោ ច ទុក្ខតា តិស្សោ

ទីសំ មសំ ច ជីយោ ច

វេទនា តណ្ហាយេន ច ។

ពោជ្ឈង្គសំយុត្តស្ស ឯសនាវគ្គោ សត្តវសមោ ។

ឱយោ យោកោ ឧទានានំ

ភន្តា អនុសយេន ច

កាមគុណា ជីវណា

ខន្តា ឧទ្ធម្ហាតិយានីតិ ។

(ភកវិនយបរិយោសាននោសវិនយបរិយោសានមោហា-
វិនយបរិយោសានវសេន ឱយវក្កោ វិត្តាវេតញោ) ។

អដ្ឋាវសមោ ។

(យទមិ មក្កសំយុត្តំ វិត្តាវិតំ តទមិ ពោជ្ឈង្គសំយុត្តំ
វិត្តាវេតព្វំ) ។

ពោជ្ឈង្គសំយុត្តំ សមក្កំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុគ

និយាយពីការស្វែងរកផ្សេងៗ ១ អាសវៈ ១ ភព ១ ទុក្ខតា-
ធម៌ ៣ យ៉ាង ១ (កិលេស) ដូចសសរខ្លឺន ១ មន្ទិល ១
សេចក្តីលំបាក ១ វេទនា ១ តណ្ហា ១ ។

ចប់ ឯសនាវគ្គ នៃពោជ្ឈង្គសំយុត្ត ទី ១៧ ។

និយាយអំពីឱយៈ ១ យោគៈ ១ ឧបាទាន ១ គន្លុះ ១ អនុ-
ស័យ ១ កាមគុណ ១ នីវរណៈ ១ ខន្ធ ១ ឧទ្ធម្មាគិយ-
សំយោជនៈ ១ ។

(ឱយវគ្គ បណ្ឌិតត្រូវសម្តែងឲ្យពិស្តារតាមទំនងនៃការលះបង់រាគ
ទោសៈ មោហៈ ជាទីបំផុតផងចុះ) ។

ចប់ វគ្គ ទី ១៨ ។

(មគ្គសំយុត្ត បណ្ឌិតបានធ្វើឲ្យពិស្តារហើយបែបណា ពោជ្ឈង្គ-
សំយុត្ត ក៏ត្រូវសម្តែងឲ្យពិស្តារបែបនោះដែរ) ។

ចប់ ពោជ្ឈង្គសំយុត្ត ។

សុត្តន្តបិដកេ

សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវរុគ្គោ

នវមោ ភាគោ

មាតិកា

អង្ក

អវិជ្ជាវគ្គោ.....	១
វិហារវគ្គោ.....	២៨
មិច្ឆត្តវគ្គោ.....	៣៨
បដិបត្តិវគ្គោ.....	៤៨
អញ្ញតិវគ្គោ.....	៥៨
សុរិយបេយ្យាលោ.....	៦៣
ឯកធម្មបេយ្យាលោ.....	៧០
នាហន្តឯកធម្មបេយ្យាលោ.....	៧៦
គង្គាបេយ្យាលោ.....	៨៣
គង្គាបេយ្យាលី.....	៩០
អប្បមាទវគ្គោ.....	១១១
ពលករណីយវគ្គោ.....	១២២

សុត្តន្តបិដក

សំយុត្តនិកាយ មហាវគ្គ

នវមភាគ

មាតិកា

លេខទំព័រ

អវិជ្ជាវគ្គ.....	១
វិហារវគ្គ.....	២៨
មិច្ឆត្តវគ្គ.....	៣៨
បដិបត្តិវគ្គ.....	៤៨
អញ្ញតិវគ្គ.....	៥៨
សុរិយបេយ្យាល.....	៦៣
ឯកធម្មបេយ្យាល.....	៧០
នាហន្តឯកធម្មបេយ្យាល.....	៧៦
គង្គាបេយ្យាល.....	៨៣
គង្គាបេយ្យាលី.....	៩០
អប្បមាទវគ្គ.....	១១១
ពលករណីយវគ្គ.....	១២២

មាតិកាបន្តានិ

មាតិកា

អង្កេ

ឯសនាវគ្គោ ១៤៦

ឱយវគ្គោ..... ១៥៧

ពោជ្ឈង្គសំយុត្តំ

បព្វតវគ្គោ..... ១៦៨

គិលានវគ្គោ ២០២

ឧទាយិវគ្គោ ២១៧

នីវរណវគ្គោ..... ២៣៤

ចក្កវត្តិវគ្គោ..... ២៥០

ពោជ្ឈង្គតដ្ឋកំ..... ២៥៧

ពោជ្ឈង្គស្ស អានាបាទាទិបេយ្យាលោ..... ៣២១

គង្គាបេយ្យាលោ ៣៣៥

ពលករណីយវគ្គោ..... ៣៣៧

ឱយវគ្គោ..... ៣៣៧

ឯសនាវគ្គោ..... ៣៤១

សង្ខេបច្បាប់មាតិកា

មាតិកា

លេខទំព័រ

ឯសនាវគ្គ..... ១៤៦

ឱយវគ្គ..... ១៥៩

ពោជ្ឈង្គសំយុត្ត

បព្វតវគ្គ..... ១៦៨

គិលានវគ្គ..... ២០២

ឧទាយវគ្គ..... ២១៧

នីរណវគ្គ..... ២៣៤

ចក្កវគ្គវគ្គ..... ២៥០

ពោជ្ឈង្គឆដ្ឋក..... ២៥៩

ពោជ្ឈង្គ អានាបាណាទិបេយ្យាល..... ៣២១

គង្គាបេយ្យាល..... ៣៣៥

ពលករណីយវគ្គ..... ៣៣៧

ឱយវគ្គ..... ៣៣៩

ឯសនាវគ្គ..... ៣៤១

